

HRYHORYJ OMELČENKO

ĎĚJINY TEXTU

◦ KŘEST ◦
SV. VLADIMÍRA,
*BÁSŇ KARLA HAVLÍČKA-
BOROVSKÉHO*

NÁKLADEM AUTOROVÝM

VPRAZE

R.1933.

H R Y H O R Y J O M E L Č E N K O
DOC. UKRAJINSKÉHO VYSOKÉHO PEDAG. ÚSTAVU
MYCHAJLA DRAHOMANOVA V PRAZE

DĚJINY TEXTU
KŘEST SV. VLADIMÍRA
BÁSNĚ KARLA HAVLÍČKA
BOROVSKÉHO

191193

VE 3 DÍLECH 124 REPR.

NÁKLADEM VLASTNÍM
ZA PODPORY MIN. ŠKOLSTVÍ A NÁRODNÍ OSVĚTY
A ČESKÉ AKADEMIE VĚD A UMĚNÍ

V PRAZE 1933

8 (Havlíček Borovský) (1.06/09)

P Ř E D M L U V A.

Jeden z největších ukrajinských básníků, Ivan Franko, přeložil „Křest sv. Vladimíra“ a jiné básnické spisy Karla Havlíčka Borovského do jazyka ukrajinského r. 1901.

Svou knihu věnoval profesoru T. G. Masarykovi a umístil v její čelo věnování, z kterého podáváme zde výtah:

„Vaše překrásné dílo o Havlíčkovi (Karel Havlíček, snahy a tužby politického probuzení, Praha 1896) spolu s Vašimi dřívějšími pracemi „Naše nynější krise“ a „Česká otázka“ osvětlily mi velký význam Havlíčkův pro rozvoj českého národa, naučily mě vážiti si politického toho pracovníka a bojovníka a obdivovati se mu tam, kde jsem dosud miloval a obdivoval básníka.

Prostřednictvím pana Řehoře dostal jsem Havlíčkovy básně (pražské vydání z roku 1870) a potom též ilustrované vydání Křtu svatého Vladimíra.

Netřeba dodávati Vám, že jsem se naučil těmto spisům brzy téměř všem nazpamět. Hodí se tak dobře k naší národní melodii, že, když s ní splynuly v jednotný celek, osladily mi nejednu hořkou chvílku v žití, dodávaly mi síly a smělosti v nejedné těžké příhodě.

Není divu, že se objevila u mne touha, alespoň něco z těchto perel české literatury přeložiti do svého rodného jazyka. Ale první mé pokusy nenadchly mne k další práci. Poznal jsem ihned, jak velice je to obtížné. Neobyčejná prostota Havlíčkovy poesie je toliko povrchní maska, kryje v sobě neobyčejnou hloubku, smělost myšlení, břitkost a epigramatickou přesnost vyjadřování. A ačkoliv můj rodný ukrajinský jazyk je taktéž neobyčejně bo-

hatý týmiž prameny, jimiž nás okouzljuje poesie Havlíčkova, přece každý překlad této poesie do ukrajinské formy byl dosti obtížný pro zcela výjimečná pravidla našeho přízvuku i z jiných formálních příčin . . .

Vaše kniha o Havlíčkovi mi dodala chuti seznámiti i ukrajinskou veřejnost s tímto spisovatelem. Vždyť to, proti čemu směřovaly jeho ohnivé střely, není dosud poraženo, a to, čím trpěl, nepozbylo dosud svého žihadla, třebaš poněkud změnilo formu. Jsem přesvědčen, že z těch ran, které předčasně položily do hrobu velkého českého vlastence, snese se ještě dosti na překladatele jeho spisů a obránce jeho myšlenek . . .

Podáváje ukrajinské veřejnosti v překladu výbor z Havlíčkových básní, přál bych si vzkřísiti v ní myšlenku, kterou Vy, vážený pane, tak jasně a výstižně rozvíjíte ve svých spisech: že vývoj národa musí postupovati nerozlučně s rozvojem svobody myšlenkové i politické . . .

A vedle těchto všeobecných názorů, jež tak vyzarují z každého řádku Havlíčkových spisů, přál bych si učiniti ukrajinskému národu blízkou a příbuznou i samu osobu Havlíčkovu, tak blízkou a příbuznou, jako jest každému Čechu . . .“

Těžká, ale skvělá práce překladatele Křtu sv. Vladimíra nebyla marná. Z cizích literatur je Křest sv. Vladimíra nejoblíbenější četbou ukrajinské veřejnosti; svědčí o tom již šesté vydání básně. Ukrajinci mají proti jiným národům nejvíce vydání Křtu; Rusové, Němci, Slovinci a Američané mají jen po jednom vydání, ostatní národové tohoto překladu vůbec nemají.*)

*) 1. Karel Havlíček Borovskýj. Vybír poezij. Perekład Ivana Franka. Z žytčepysom Havlíčka. U Lvovi 1901. Nakladom Ukrajinsko-Ruškoji vydavnyčoji spílky.

2. Chreščehňa sv. Vladymyra Karla Havlíčka Borovského, perekład Ivana Franka (časopis „Hromadskýj Holos“, 1928, č. 49—65. Lviv).

3. Karel Havlíček Borovskýj, Chreščehňa sv. Vladymyra. Perekład Ivana Franka. Lviv 1928, nakladom vydavnyčoji spílky „Hromada“.

4. Karel Havlíček Borovskýj. Vybír poezij. Perekład Ivana Franka. Z žytčepysom Havlíčka. Ilustrovane vydaňka. Vydavnyctvo Česko-Ukrajin-

Po prvé jsem přečetl *Křest sv. Vladimíra* ještě v době svých studií na petrohradské universitě a tato báseň úplně mne uchvátila jako nejlepší dílo Havlíčkovo. Ale nejenom toto dílo zapadlo hluboce v mou duši, nýbrž dojímal mě celý osud Havlíčkův a více a více působila na mne osobnost velikého českého vlastence. Příčina toho byla snad i ta, že jsem nejtěžší době života Havlíčkova, jeho vyhnanství v Brixenu, nejen porozuměl, ale ji i procítil.*)

Studium českého jazyka a literatury na slovanském oddělení petrohradské university, pod vedením profesorů akademika P. Lavrova a V. Jastrebova, seminární čtení *Babičky* od B. Němcové, to bylo mé theoretické poznání českého národa a jeho kultury. Ale mnohem více se prohloubily mé znalosti ducha českého národa mými osobními styky s Čechy, kteří žili v Petrohradě, a mým aktivním členstvím v Prvním českém Sokole v Petrohradě, kde mým náčelníkem byl bratr Erben.**)

V době mého vyhnanství z otciny se mým útočištěm stala

ška kniha. Vypusk 2. Praha 1929. (Životopis Havlíčkův napsal H. Omelčenko).

5. Ivan Franko. *Tvory. Z čužych literatur. Lirika. Knyhospilka Kyjiv. 1929. (Křest na str. 549—586, XXVII. d.)*

6. Karel Havlíček Borovský, *Chřeščeňňa svjatoho Vladymyra. Pereklav z češkoho Ivan Franko. Charkiv. Ruch 1929, 8. str. 40.*

Padenije Peruna. Legenda iz ruskogj istorii. Perekvod s češkogjo. Praga 1900. O. Ivanov (Jos. Kolář). Biblioteka Graždanina Novogj Rossii.

Die Taufe des Zaren Wladimir. Übersetz. v. Dr. V. Vohryzek. S kar. F. Gellnera. Praha 1905. Grosman & Svoboda (G. Dubský).

Krst sv. Vladimíra. Poslovenil Ivan Lah. Ljubljana. 1907.

The Conversion of St. Vladimir. A Legend from Early Russian History. Written by Karel Havlíček (Borovský) (1821—1856). Translated from the Bohemian by Ernst Altschul. Cleveland, Ohio, 1930.

*) R. 1906 mě carská vláda administrativním nařízením vypověděla z Kubáňské oblasti (mé otciny) a v listopadu 1919 generál Denikin, zrušiv konstituci Kubáňského parlamentu (kdež jsem byl místopředsedou), jednoho člena parlamentu, O. Kulabuchova, pověsil, a jedenáct jiných, mezi nimi i mne, poslal pod dozorem za hranice (do Cařihradu), bez práva vrátiti se do vlasti.

**) R. 1912 chtěl jsem se s chotí zúčastniti všesokolského sletu v Praze, ale nemoc mé choti tomu zabránila.

ovšem Praha, jako středisko Slovanstva, v ní jsem chtěl prohloubiti svá studia národů slovanských a hlavně českého.)*

Při studiu české literatury v Praze jsem největší pozornost věnoval spisovatelům XIX. st., zejména těm, kteří měli kulturní vztahy k národu ukrajinskému: K. Havlíčku Borovskému, Janu Prav. Koubkovi, Františku Řehořovi a j.

Jest mým úmyslem sepsati (ukrajinsky) dějiny české literatury jako universitní příručku pro studující vysokých škol.

Životopis Karla Havlíčka, napsaný Ivanem Frankem, jest velmi stručný. Napsal jsem jej podrobněji, použiv i pramenů ještě neuveřejněných, které osvětlují Havlíčkův pobyt v Moskvě a jeho tamější práci a názor na ukrajinský národ.

Při studiu díla Havlíčkova jsem našel v Národním museu materiál ještě neprozkoumaný a nikde neuveřejněný; část jeho jsem zpracoval a uveřejnil. Kromě toho jsem se rozhodl zpracovati monograficky všechny materiál básně „Křest sv. Vladimíra“; výsledkem toho je tato kniha.

V nynější době uctívání velkých lidí stavěním pomníků a shromažďováním památek na ně v museích již neuspokojuje ani jejich ctitele ani vědeckou společnost; teď se tvoří vědecké společnosti a ústavy, jež mají za účel nejen sebrati všechny materiál týkající se spisovatele, ale poskytnouti vědeckým odborníkům možnost zkoumati a studovati proces spisovatelova tvoření. Takové ústavy existují již dávno v Anglii (shakespearovský), v Německu (goetheovský), v Itálii (danteovský), a podle nich byly založeny podobné ústavy a společnosti i u Slovanů.

**) R. 1914 mi prof. Lavrov nabídl, abych zůstal při universitě a připravoval se k vysokoškolské profesuře, ale má láska k rodnému kraji, kde bylo málo kulturních pracovníků-krajanů, volala mě na Kubáň, kde jsem jako středoškolský profesor doufal pracovati i vědecky, ale revoluce zmařila mé plány.*

V ČSR kromě rukopisného oddělení České akademie věd a umění a rukopisného oddělení Národního musea máme několik společností, které mají účel výše označený: Společnost Jaroslava Vrchlického, Aloise Jiráska a jiné. Společnost Jar. Vrchlického vydala již deset svazků prací o díle a životě velikého českého básníka.

V Petrohradě byl založen r. 1907 „Dům Puškinův“ pro studium díla básníka a pro studium nové ruské literatury. Již v r. 1924 bylo tam seskupeno více než milion rozličných rukopisů, kromě Puškinových. Ale Hofmana, vynikajícího badatele o Puškinovi, neuspokojuje ani taková práce. Ve své knize „Pervaja glava o Puškině“ autor píše: „Za osmdesát let badání o tvorbě Puškinově, kdy je o něm napsáno tak mnoho celé hory literatury, kterou není možná ani stručně prohlédnouti, přece tato literatura osvětluje jen život Puškinův. Nám se zdá, že se někdy mluví více o tom, zda Puškin kouřil či nekouřil, ale ne o tom, jak Puškin tvořil“. M. L. Hofman klade mnoho otázek, které by měly být zkoumány: o procesu básnickovy tvorby, o studiu básnickovy poetiky, o sestavení poetického slovníku atd. A podotýká, že ještě nic není uděláno, poněvadž nejsou ještě probádány texty děl básnickových. „Možno říci, že nebyla ještě napsána první kapitola o Puškinovi.*)

Myšlenka o podrobném studiu děl básnickových byla vyslovena již dříve v ukrajinské vědecké společnosti ve Lvově (Naukove tovarystvo imeny Tarasa Ševčenka u Lvovi). O tom se dovídáme z práce Fr. Tichého: „Úkoly studia o Vrchlickém“, kde autor píše, že jemu „do jisté míry vzorem byla přednáška Dra V. Ščurata „Literarno-naukovi dezideraty dlja juvilejného obchodu so-tych rokovyn urodžeňňa Tarasa Ševčenka“, proslovená v sedění jazykové komise Společnosti nauk jména Ševčenkova ve Lvově“.**)

*) M. L. Hofman, Puškin. Pervaja glava o Puškině. Leningrad, 1922.

**) Otisk nákl. Společnosti nauk ve Lvově r. 1910, v. 8, str. II.

Fr. Tichý v své práci rozvinul celý plán. Uvedeme z něho zde jen výtah.

„Rozbor díla. Především bude nutné filologicky prozkoumati po stránce lexikální, morfologické a fonetické. Jazyk Vrchlického. Slovník. Básnický jazyk. Skladbu. Podrobný rozbor děl. Soupis autografů. Uspořádati kritické vydání spisů atd.“)*

Pro studium života a díla Tarase Ševčenka máme dnes dvě střediska: 1. „Istoryčno-Literaturne Tovarystvo pry Ukrajinškej Akademii Nauk v Kyjevi“ a 2. „Instytut Tarasa Ševčenka v Charkovi“ (1. Historicko-literární společnost při ukrajinské akademii věd v Kyjevě a 2. Ústav Tarase Ševčenka v Charkově).

*Aby mohly být správně poznány charakteristické rysy tvorby spisovatelovy, věnuje se přímo zbožná pozornost nejnepatrnějším náčrtům, které spisovatel zanechal. Každá maličkost se zkoumá, tiskne a podává čtenáři. Jako příklad uvádíme slova vynikajícího badatele o rukopisech Puškinových, prof. L. B. Modzalevského: „Co možno považovati za rukopisy Puškinovy?“ ptá se Modzalevský. A odpovídá: „Každé slovo, každá čárka napsaná rukou Puškinovou na kousku papíru neb na jiném předměť, neb čárka a slovo, které jsou zvláštní schematickou jednotkou na některém rukopisu Puškinově, všecko má býti tak neb jinak zařaděno a opsáno bez veškerých výjimek, t. j. od největších mistrovských básní a prosy až do nejmenších poznámek básníkových na knize, kterou četl, to všechno musí býti opsáno a probádáno.“**)*

**) Viz Fr. Tichý, Úkoly studia o Vrchlickém. Sborník Společnosti Jaroslava Vrchlického 1916, v Praze, str. 166—167.*

****) Rukopisi Puškina. Sostavil L. B. Modzalevskij. Akademiya 1929, Leníngrad (str. VIII.).*

Tak se prohloubil zájem o textologická studia, vznikl názor, že jen laboratorním zkoumáním díla a života spisovatelova možno získat jasný pohled na proces jeho tvoření.*)

Práce textologa o kterémkoliv výtvoru spisovatelově má úplně dostatečný význam, ale zpracování celého díla spisovatelova přináší kromě toho ještě i pomoc psychologovi a filosofovi, aby mohli stanovit zákony vlivu reálného prostředí na spisovatele.

Filologové již mají zkušenost, že z malé věci, z chyb udělaných při opisování starodávných památek dávnými opisovači, dovedli jazykozpytci neb badatelé o jiných příbuzných vědách vytěžit syntetické vývody, jakým jazykem byl napsán originál, z jakých předloh byla opsána kopie, i když tyto předlohy byly již dávno ztraceny, jaké národnosti byl opisovač, jaké kulturní vlivy měli jiní národové na tento národ, jakými směry se šířilo křesťanství mezi Slovany atd.

Theoretická vědecká díla a živé slovo mých profesorů, pod jejichž vedením jsem pracoval na filologické a právnické fakultě odeské a petrohradské university: Langa, Tomsona, Varneka, Ljapunova, Baudouina de Courtenay, Šachmatova, Šljapkina, Šipovského, Karinského, Jastrebova, Lavrova, Buliče, Karějeva, Platonova, Vedenského, Losského, Lapšina, Petraržitského a j., staly se mi základem k pokračování ve skromné vědecké práci zde v Praze.**)

*) Viz textologické práce o díle Vrchlického: V. Brtník, Poznámky k textům prvních básnických knih Jaroslava Vrchlického. Sv. VII., str. 79; sv. VIII., str. 33; sv. IX., str. 95.

Textologické práce o díle Puškinově: Vengerova, J. Šljapkina, B. Tomaševského, M. Hofmana, Modzalevského, P. Štogoleva, N. Lerner, S. Bondiho, A. Oněgina, B. Safonoviče.

Textologické práce o díle Tarase Ševčenka: St. Smal-Stockého, L. Bíleckého, P. Bohackého, D. Bahalija, Ajsenštoka, B. Navrockého, V. Hnatjuka, B. Jakubovského, P. Filipoviče, Ol. Doroškeviče, Horbanja, A. Šamraja, M. Novického, M. Plevaki, J. Romančuka, D. Tichovského, B. Lepkého V. Deržavinova, M. Draj-Chmary.

**) Na tomto místě s vroucí vděčností vzpomínám bývalých svých profesorů; mnozí z nich již odešli v lepší svět a jiní trpí jako vyhnanci v cizině.

V prvním díle mé práce o Křtu sv. Vladimíra jest mým úkolem podati genesi textu. Proto jsem pečoval o to, abych nevynechal žádného rukopisu, ani úryvku básně, a pečlivě jsem analysoval všechny odchylky. V své analyse textu jsem šel do podrobností, ale „nebude mi to zajisté při významu Havlíčkově vykládáno ve zlé“, šel jsem do jisté míry za vzorem prof. Dra Jakubce.)*

Při analyse všech dnes známých předloh básně jsem se přesvědčil, že existovaly ještě předlohy, kterých dnes nemáme.

Hleděl jsem fotograficky přesně, podle technické možnosti tisku, zachytit každou předlohu Křtu, aby čtenář měl její přesný obraz. Tím skýtám možnost budoucímu badateli pracovati dále o psychologii Havlíčkova tvoření.

*Ve své studii o předlohách Křtu jsem vynechal vůbec otázku, která z předloh básně jest jen „náčrt“, na nečisto nastíněný koncept, a kterou možno považovati za čistopis (napsaný na čisto), která jest snůškou z různých předloh atd., ačkoli v textologické literatuře této otázce věnováno mnoho pozornosti. Příčina toho byla tato: každý textolog, podávající svou definici těchto pojmů a chtějící je kanonisovati, v procesu své práce velmi subjektivně klasifikuje rukopisy na „náčrt“ a na „čistopis“ a často odporuje vlastní definici.**)*

**) Viz Sebrané spisy F. L. Čelakovského. Svazek I. Spisů básnických knihy šestery. Řada I. Smíšené básně. — II. Ohlas písní ruských. — III. Ohlas písní českých. K tisku upravil Jan Jakubec. Nákladem J. Laichtera v Praze 1913.*

Sebrané spisy F. L. Čelakovského. Svazek II. Spisů básnických knihy šestery. Řada II. IV. Růže stolistá. — V. Epigramy. — Antologie. K tisku upravil Jan Jakubec. Nákladem J. Laichtera v Praze 1916.

****) B. Tomaševskij: Pisatel i kniga, 1928. S. Bondi: K istorii sozdanija „Jegipetskich nočej“ A. Puškina. 1929.*

Tím těže lze určovati takovým způsobem rozličné úryvky a předlohy Havlíčkovy básně, poněvadž některých předloh již nemáme a dnes jsou jen jejich opisy. O některých předlohách máme poněti jen ze srovnání předloh nám známých (R. A.², V. A.²), z něhož vyplývá, že ty předlohy, jako nezbytný článek v zaokrouhleném tvůrčím procesu Havlíčkovy básně, byly. Nás zajímá složení textu Křtu, jak vzrůstal text básně, jaké změny se s ním děly a jaký poměr byl mezi rozličnými předlohami, a každou takovou změnu v předloze považujeme za novou redakci Křtu. Slovem nová redakce (první, druhá atd.) jsem určil proces tvoření Havlíčkovy básně a rozdělil jej na tři období, poněvadž každá redakce má zvláštní příznaky, určující tu neb onu dobu Havlíčkova upravování básně.

K druhému dílu své práce mohu připojiti také několik slov. Do naší doby jaksi se málo přemýšlelo o tom, že skoro v každém vytištěném díle spisovatelově jest něco, co nenapsal sám spisovatel, ale co přidal neb změnil redaktor podle svého subjektivního pojetí neb stanoviska.

Nám všem je velmi dobře známo právo censora na osud díla spisovatelova, zvláště v takových státech, jako je S. S. S. R., kde vládne diktatura jedné strany. Censor má právo zakázati tisk díla neb změnití vyškrtáním text tak, že jej autor ani nepozná atd. Vůbec censor může dílo pohřbiti. Ještě Čelakovský řekl: „Censura horší než lutrie . . .“

Proti takovému vandalskému jednání se svým dílem má autor za svého života vystoupiti jediným způsobem: zřítci se tisku svého díla.

Ale kromě censora jest ještě redaktor, který opravuje dílo spisovatelovo podle svého vědeckého a estetického názoru a tím rovněž dílo mění. Hofman redakční systém nazývá „libovůlí“. Nejsme takového přepjatého názoru, avšak faktem jest, že redaktor také mění dílo spisovatelovo, maje nejlepší úmysl.

Někdy používá jiných slov, než napsal spisovatel, a tím vzbuzuje v naší představě jiný obraz, než který chtěl vzbuditi spisovatel; tak se změní obraz celého díla a ducha spisovatelova.

Jako ilustraci nepatrných změn v původním textu Havlíčkovy básně, způsobených v tisku redaktory neb tiskovými chybami, změn, které také vzbuzují v představě čtenářově jiný obraz záměnou jednoho slova jiným, uvádím:

<i>U Havlíčka původně stálo:</i>	<i>Ve vydáních:</i>
nemáš	neznáš
dívá	kouká
nechodili	nehodili
rekrace	legrace
qualifikace	klasifikace
služba	práce
písmem	tiskem.

Z toho jest vidět, že Havlíčkovo ponětí se neshoduje s ponětím redaktorovým.

Práce textologa, stejně jako práce štukatéra-restaurátéra, je v tom, aby sňal nanesenou omítku s původního mistrovského obrazu a podal text v původním znění.

V naší době jsme si již všichni uvědomili, že musíme očistiti původní text spisovatelův od změn redaktorových.

Srovnáním textu všech vydání, která následují po sobě, s L. V.—I. vysvětlujeme vnitřní hodnotu tohoto vydání. Srovnání L. V.—I. s následujícími vydáními Křtu je spojeno s bibliografií básně.

Mimo to jsem si vytkl za úkol podati čtenáři přesný zevnější obraz knihy, v které byl Křest vytištěn; proto jsem popisoval každou tu knihu co nejpodrobněji a podal reprodukci jejího titulního listu. Popis knihy obsahuje i seznam knih a insercí umístěných na obálce. Seznam knih a insercí na obálce vydání Křtu jasně ukazuje, z jakých společenských vrstev byli

čtenáři básně Havlíčkovy. Jasně vidíme, že *Křest sv. Vladimíra* je četbou v š e c h vrstev českého národa. Svědčí tomu rozmanitost vydání, od luxusních bibliofilských č. 15, 34, 64, určených pro nevelký kruh milovníků Havlíčka, až do nejlevnějších, lidových, určených pro nejchudší vrstvy lidu.

Třetím dílem mé práce je syntetický výsledek I. a II. dílu. V něm podávám kanonický text *Křtu*, určující, jaké má být znění básně. Úvod k III. dílu podává odpověď na dvě zásadní otázky: *p r o č jsem pro kanonické vydání Křtu použil za předlohu Č. A. a p r o č jsem str. 13—14, v Č. A. scházející, nahradil z V. K., nikoli z R. A., jak to učinili prof. Vr. Čermák a Dr. M. Novotný.*

Osudem mi jest určeno již třináct let žiti ve vyhnanství v ČSR. Jen národ československý poskytl pohostinství nám emigrantům bez jakýchkoli závazků materiálních a politických a tím dal možnost duševní práce ukrajinské inteligenci. A více než to, národ československý utvořil ohniska naší kultury, vybudovav vysoké ukrajinské školy.

Význam těchto ukrajinských ústavů pro rozvoj naší kultury a také pro utužení česko-ukrajinských kulturních vztahů není možno za podmínek našeho emigrantského života úplně doceniti.

Jsem jeden z těch, jimž se dostalo bratrského pohostinství československého národa, a proto je tato moje kniha o nejlepším díle Havlíčkově mým projevem hluboké vděčnosti především n á r o d u č e s k o s l o v e n s k é m u za to, že léta mého vyhnanství neuplynula pro mne jen v každodenních starostech o chléb vezdejší a že jsem se mohl věnovati své duševní oblíbené práci.

Velikáni českého národa od Havlíčka až do Masaryka vyslovili pravdivou myšlenku, že se o slovanské vzájemnosti, která se dosud ještě projevuje více jen slovy než skutky, mnoho mezi našimi slovanofily „vlastně jen naplano horovalo, a při tom se prakticky omezovali na němčinu . . . nenaučili se ani azbuce“ a že dosud mnozí z nich neumějí vypočítati všechny větve velké slovanské rodiny.

Jsmo přesvědčeni, že jednou z nejlepších cest k probuzení a utužování slovanské vzájemnosti je důkladné poznání všech větví slovanských. A chceme-li poznati duši a ducha cizího národa, musíme poznati ducha jeho velikých spisovatelů a umělců, kteří vůbec přemýšlejí o problémech svého národa, osvětlují i pozitivní i negativní stránky jeho života a charakteru a podávají v svých dílech celý obraz svého národa. Proto také jsem se věnoval studiu českých vynikajících lidí.)*

Při postupu své práce, při svém emigrantském bezprávném postavení a při své chudobě vždy jsem nalézal posilu v myšlence, že tato má práce poslouží alespoň jedním zrůčkem pštku k vybudování a utužení bratrských česko-ukrajinských kulturních vztahů na základě Havlíčkově: „Já pán, ty pán“.

Nemohu zde smlčeti ještě jedno své přání. Jako emigrant jsem zbaven možnosti napsati důkladnou práci o jednom z našich ukrajinských spisovatelů, poněvadž takovou práci je možno vykonati jen v Kyjevě neb ve Lvově, a proto, předkládaje čtenáři tuto svou práci o nejlepším díle Havlíčkově, mám v duši hlubokou naději (a věřím v její uskutečnění), že podle zákona vzájemnosti se najde Čech žijící v jednom z universitních měst na Ukrajině, který zase zpracuje něco ze života některého z našich spisovatelů ukrajinských.

Pracoval jsem o díle Havlíčkově s láskou a vždy jsem nalézal pochopení ve všech českých institucích v Praze; tak v knihovně Národního musea, v knihovně universitní, v knihovně hlavního

**) Viz vydání nakladatelství „Česko-ukrajinská kniha“.*

města Prahy, tam všude mi půjčovali ochotně knihy na delší dobu; za to ze srdce děkuji. Více obtíží mi způsobilo vydání této práce, poněvadž jsem pro své dílo o Havlíčkově nejlepších básni nenašel vydavatele.

Jen laskavostí některých jednotlivců a institucí se mi podařilo sehnati alespoň částku na tisk; druhou, myslím, budu spláceti celý svůj život.

Ministerstvu školství a národní osvěty a České akademii věd a umění vzdávám za poskytnutí pomoci, kterou umožnily vydání tohoto díla, upřímné díky.

Nejsrdečněji děkuji pánům: univ. prof. Dru Janu Jakubcovi, univ. prof. Dru Emilovi Smetánkovi, univ. prof. Dru Miloslavu Hýskovi, řed. knihovny Národního musea Dru Josefu Volfovi, univ. prof. Dru Leonidu Bíleckému, kteří důkladně prohlédli mé dílo v rukopisu a podali svůj posudek o něm.

Vřele děkuji panu ministru školství a národní osvěty Dru Ivanu Dérerovi za umožnění vydání mé práce.

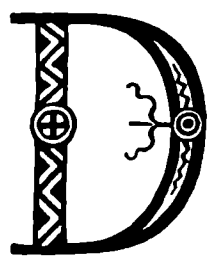
Stejně vřele děkuji všem, u nichž jsem našel pochopení pro svou snahu vydati toto dílo, kteří mi poskytli svou pomoc a jakýmkoliv způsobem mi vyšli vstříc, a to paním a pánům: slě. Dr. Elišce Adlerové, sekč. šéf. Dru Vilému Appeltovi, Dru Olexovi Balabasovi, Dru Josefu Bečkovi, Dru Pavlu Bohackému, Dru Václavu Brtníkovi, paní Dr. Kláře Červenkové, řed. Václavu Čihákovi, vlád. rad. Dru Janu Emlerovi, p. Ivanu Fitovovi, v. kom. Dru Václavu Fochovi, řed. Dru Aloisu Hajnovi, slě. Dr. Pavlíně Hamanové, p. Václavu Harychovi, min. rad. Dru Františku Havelkovi, Dru Františku Heričovi, řed. Aloisu Hrabovi, paní red. Miloslavě Hrdličkové, v. odb. rad. Dru Jindřichu Hroznému, prof. Dru Václavu Husovi, Dru Jaroslavou Charvátovi, prof. Aloisu Chválovi, prok. Jaromíru Jiránkovi, členu České akad. věd a umění mistru Antonínu Klášterskému, slě. doc. Dr. Floře Kleinschnitzové, prof. Janu Konůpkovi,

šéfred. Karlu Kverkovi, v. o. rad. Bohuslavu Lázňovskému, Dru Jaroslavu Malému, sekč. šéf. Dru Františku Matoušovi-Malbohanovi, v. o. rad. Dru Antonínu Matulovi, Dru Karlu Mikulovi, Dru Ivanu Milcovi, min. rad. Dru Bedřichu Musilovi, p. Bohumilu Müllerovi, min. rad. Dru Rudolfu Neuhöfroví, p. v. of. Karlu Nosovskému, řed. Josefu Nováčkovi, Dru Arturu Novákovi, p. Jiřímu Pakovi, předn. Dru Josefu Palivcovi, min. rad. Dru Jaroslavu Papouškovi, řed. Josefu Patočkovi, prof. Dru Josefu Pátovi, slč. Dr. doc. Miladě Paulové, p. Eduardu Perskému, Dru Stanislavu Petřovi, Dru Mykolovi Pavličukovi, min. rad. Dru Ottovi Plachtovi, pl. senát. Františce Plamínkové, p. Jaroslavu Plassovi, škol. rad. Bohumilu Pluhařovi, p. Josefu Pokornému, v. o. rad. Antonínu Prchlíkovi, řed. Františku Procházkovi, pl spis. a red. Maryši Radoňové-Šárecké, v. rad. Dru Karlu Randé, o. rad. Dru Václavu Reichlovi, řed. Zdeňku Reichlovi, řed. Františku Richtrovi, min. rad. Dru Jindřichu Říhovi, Dru Janu Sajícovi, senátoru Dru Františku Soukupovi, doc. Dru Karlu Stloukalovi, v. o. rad. Dru Karlu Strnadovi, p. Františku Šeblovi, řed. Vasilu Škrachovi, spisovateli Dru Janu Šnobrovi, sekč. šéf. Dru Ferdinandu Špiškovi, slč. Dr. Zdeňce Štětínové, šéfred. Věnceslavu Švihovskému, řed. Vladimíru N. Tukalevskému, Mistru Vladimíru Vaškovi (Petru Bezručovi), Dru Jaroslavu Vízkovi, p. Václavu Volánkovi, p. Václavu Weimannovi, Dru Jaroslavu Werstadtovi, sekč. šéf. Dru Zdeňku Wirthovi, slč. Dr. Anně Zbořilové, řed. Ladislavu Živnému, Dru Ivanu Žmavcovi a své choti Marii Omelčenkové.

HRYHORYJ OMELČENKO.

V Praze dne 15. června 1932.

I. ÚVOD.

osud jsou nám známy tyto autografy a kopie „Křtu sv. Vladimíra“: autograf „Jindřichohradecký“, „Chleborádův“, „Riegrův“, „Čermákův“; kopie „H“, „Chleborádova“, „Gablerova“, „Vocelova“.¹⁾

Ani z autografů ani z kopií senedovídáme, poněvadž nejsou datovány, kdy „Křest sv. Vladimíra“ byl napsán, přes to, že K. Havlíček měl ve zvyku uváděti nejen datum, nýbrž i místo, kde psal svá díla.

Jak „Křest“ vznikl, dovidáme se ze spisu K. Tůmy, ze slov samého Havlíčka. Dne 29. října r. 1853 vypovídal Havlíček před krajským úřadem brixenským, kde bylo proti němu zavedeno vyše-

¹⁾ Viz literaturu: Ladislav Quis: *Básnické spisy Karla Havlíčka*, 1897; *Spisy Karla Havlíčka*, svazek I., 1906.; II., 1907.

Vratislav Čermák: *Havlíčkův Křest sv. Vladimíra a jeho rukopisy*, 1925.

Hr. Omelčenko: *Istorija tekstu i perše („Liškovo“) vydannja poemy Karla Havlíčka-Borovského „Křest sv. Vladimíra“* (Naukovyj Zbirnyk Ukrajinškoho Vysokoho Pedagogičnoho Instytutu imeny M. Drahomanova u Prazi, d. I., 1929; též separát).

Hr. Omelčenko: *První redakce „Křtu sv. Vladimíra“* (L. Fil. č. 2—3, 1930; též separát).

Hr. Omelčenko: *Jindřichohradecký Havlíčkův autograf „Křtu sv. Vladimíra“* (Časopis pro mod. filologii, roč. XVI., č. 3—4).

V práci jsem použil těchto zkratk autografů a kopií „Křtu“:

H. K. — H. kopie „Křtu sv. Vladimíra“;

Ch. K. — Chleborádova kopie „Křtu“;

J. H. A. — Jindřichohradecký autograf „Křtu“;

Ch. A. — Chleborádův autograf „Křtu“;

T.—Ch. A²— Tůmův nebo Chleborádův autograf druhé red. „Křtu“;

N. A. — Nováčkův autograf „Křtu“;

R. A. — Riegrův autograf „Křtu“;

V. K. — Vocelova kopie „Křtu“;

Č. A. — Čermákův autograf „Křtu“;

G. K. — Gablerova kopie „Křtu“.

třování proto, že zasílá výňatky z básně, prosáklé duchem atheistickým a republikánským, z Brixenu svým přátelům. Tuto výpověď si Havlíček pro památku zapsal. „... V letech 1842—44, tedy asi před desíti lety, u příležitosti studia ruských dějin v Moskvě, připadl jsem na myšlenku učiniti cara Vladimíra (panovavšího r. 980—1015) předmětem žertovné básně, a také jsem tehda svedl několik veršů, které však neobsahovaly nižádných narážek na přítomnost. Báseň ta byla vůbec příliš šprýmovně psána, než abych kdy mohl chtíti ji uveřejniti, jakož jsem ji také nikdy nedokončil. Snad že jsem před lety něco z ní předčítal, nebo o ní mluvil, a z toho asi vznikla pověst, která nyní s nepravými odchylkami došla sluchu úřadů. Možná jest ostatně i to, že za dob, kdy jsem býval redaktorem, někdo, jemuž bývaly spisy moje přístupny, báseň tu bez mého vědomí sobě opsal...“¹⁾

A opravdu, jsou i *vedlejší* náznaky, že Havlíček mohl tuto satiru začít psáti v Moskvě: satira byla psána, jak poznamenává sám Havlíček *v záhlaví* autografů (a kopií), jež nás došly, *kolomyjkami*.²⁾ A kolomyjky Havlíček právě tak pilně studoval — „do 12 hodiny noční“ nebo „celý den“ — v Moskvě.³⁾

¹⁾ Karel Tůma: Karel Havlíček, 1890, str. 590.

P. M. Haškovec: Havlíček a Nestor (Středa, 1913, č. 3., str. 65).

²⁾ Termínu „kolomyjky“ užívá Havlíček pro slohy. A spis sám je skutečně napsán čtrnáctislabičným kolomyjkovým veršem, rozděleným na dva řádky: 8+6. Jen v J. H. A. a Ch. A. (látka umístěná na 5. a 6. lístku) není verš rozdělen na dva řádky. (H. Omelčenko).

³⁾ Zelený V., „Osvěta“, 1873, str. 28. Výtahy z Havlíčkova deníku z 2., 5., 6. října r. 1844.

Tůma tvrdí, že „první nápad zrodil se již za dáv-
ných veselých dnů jeho života vychovatelského na
Rusi; Havlíček pak o něm pracoval jen ve vybra-
ných chvílích, jako zejména za svého čtrnáctidenního
vězení u profouša na Hradčanech a později v Hoře
Kutné“.¹⁾

Karel Tůma našel v písemné pozůstalosti Hav-
líčkově proužek zežloutlého papíru, na jehož jedné
straně je napsán básníkovou rukou počátek VI. zpě-
vu: „Seděl Vladimír na trůnu ve své residenci...“
a na druhé straně první dvě slohy třetího zpěvu,
počínající: „Bože! kým jsem policajtem!“ Pod těmito
verši je napsáno: „*Plán na Vladimíra*“:

1. Vladimír a Perun: Rozkmotření.
2. Vojenský soud nad Perunem.
3. Testament. Trest a resonírování.
4. Bezbožnost. Popis, její následky.
5. Audience. Kněžstvo prosí cara o jiného Boha.
6. Ministerská rada. Mínění o novém obsazení.
7. Carský úkaz, ohlášení konkursu.

K. Tůma uvádí, že pak je prázdné místo a až
zcela dole jsou názvy dvou posledních zpěvů:

„*Bitva* rozhodující mezi katolíky a Řeky.
Křest. Konec. Veselost.“²⁾

Tůma tvrdí, že to byl původní plán „Křtu“ a že
jej Havlíček načrtl již v Kutné Hoře; tomu
nasvědčuje pravopis s „v“ a „ou“, jímž začal Havlí-
ček po přestávce od konce r. 1843 zase psáti, když
v Kutné Hoře vydával „Slovana“ (r. 1850).

¹⁾ Karel Tůma: Karel Havlíček, 1890, str. 589.

²⁾ K. Tůma, str. 592—593.

L. Quis o vzniku „Křtu“ opakuje jenom domněnku K. Tůmy.¹⁾

Že K. Havlíček psal „Křest“ v Kutné Hoře, kde vydával „Slovana“ od května r. 1850, vyplývá z dopisu Dr. Aloise Pražáka z 10. července 1850; v tu dobu byl „Křest“ zajisté v podstatě již hotov: „Jestli Vám možno jest“, píše Pražák, „pošlete nám aspoň nejznamenitější sloupce Vladimíra“.²⁾

Tomíček vzpomíná v svých pamětech, že Havlíček za své cesty do Vídně na parlamentní schůzi četl svým kolegům dlouhou píseň o bohu Perunovi.³⁾ Veselský praví, že v r. 1851 — v posledních dnech masopustu — četl básník úryvky svého díla „Vladimírův křest“ u Ant. Francla v Kutné Hoře.⁴⁾

Samo dílo pak dává důvod k domněnkám, že je básník psal i v Brixenu: „*Brixen*, ten je proti tomu...“ (II., 91), a ve zpěvu IV., 61. je zmínka o Kufsteině.

Uvedená fakta opravňují k tomuto závěru: Havlíček počal psát svou báseň ještě v Moskvě a upravoval ji až do konce svého života, hlavně ve vyhnanství v Brixenu. Tím si lze právě také vysvětliti, že se zachovalo tolik různých autografů satiry.

Srovnávání textů autografů a kopií satiry však

¹⁾ L. Quis: Spisy II., 1907, str. LXVI.

²⁾ L. Quis: Spisy K. Havlíčka, II., 1907, str. LXX.

³⁾ K. Tomíček: Paměti Tomíčkovy (viz V. Čermák — Havlíčkův „Křest sv. Vladimíra a jeho rukopisy“, str. 11).

⁴⁾ Petr Miloslav Veselský: „Karla Havlíčka kutnohorský pobyt a porotní soud“, 1889, str. 38.

zároveň prokazuje, jak pečlivě K. Havlíček vyhledával věty a jak připojoval vždy nová slova, aby satira byla co nejvýstižnější.

Satira neustále vzrůstala. Ze 72 veršů (N. A.) vzrostla téměř na 1.000 veršů (Č. A., V. K.), ale za života Havlíčkova nebyly z ní otištěny ani úryvky. Teprve po jeho smrti byla vytištěna r. 1861 v časopise „Obrazy života“ I. a III. píseň a r. 1867 v časopise „Praha“ II., IV. a V. píseň satiry.¹⁾

Abychom objasnili otázku, kterou jsme uvedli v záhlaví, používáme nejen všech dosud známých autografů a kopií „Křtu sv. Vladimíra“, nýbrž i prvních písní „Křtu“, vytištěných v r. 1861 a 1867, tedy veškerého materiálu, kterého mohl použít redaktor L. V.—I., původce prvního knižního vydání „Křtu sv. Vladimíra“.²⁾

Textové dějiny „Křtu sv. Vladimíra“ začneme objasňovati rozbořením jeho šesti úryvků (autografů i kopií), jež se nám dochovaly, neboť tyto, ač nevelké, jsou, jak z rozboru vyplyne, *prvními* redakcemi „Křtu sv. Vladimíra“.

¹⁾ Zkráceně — „O. Ž.“, „Pr.“

²⁾ V. Čermák značí jej zkráceně „L. V.“ — Berouce v úvahu, že to bylo *první* úplné vydání „Křtu sv. Vladimíra“, jakož i proto, že později budeme mluvit o příštích vydáních „Křtu sv. Vladimíra“, jichž jest přes 60, připojíme k Čermákově zkratce L. V. ještě I.; budeme tedy nadále v své práci značiti „Liškovo“ aneb první vydání takto: L. V. —I.

II. „H“ A „CHLEBORÁDOVA“ KOPIE „KŘTU SV. VLADIMÍRA“.

(H. K., Ch. K.)

Podařilo se mi nalézt v pozůstalosti K. Havlíčka v Národním museu kopie dvou úryvků „Křtu sv. Vladimíra“, každý z nich obsahuje 108 jednoversňových řádků (napsaných na 4 stránkách). *První* z opisů má název „Píseň o Vladimíru“; je napsán na obyčejném papíře přeloženém na čtvrtky, stránka má velikost 21 × 17 cm. Tento opis jest uložen v krabici sign. 6 H 39; budeme jej jmenovati „H kopie Křtu sv. Vladimíra“, zkráceně H. K. V H. K. dole na 4. stránce je datum 16. 10. 1860. Nepodařilo se zjistiti, od koho (a kdy) se tato kopie dostala do Musea. Zpěvy¹⁾ a verše v tomto úryvku „Křtu“ jsou uvedeny v tomto pořádku:

I. zpěv 1—32, 41—48, 37—40, 49—64, 97—104;

VI. zpěv 61—68;

II. zpěv 121—122, 127—128;

IV. zpěv 37—40, 49—72.

Velkým písmenem se začínají jen slohy. Celkem má úryvek 108 jednoversňových řádků.

Druhá kopie má název „Křest sv. Vladimíra“.²⁾ Je napsána na dvou lístcích dopisního, již velmi sta-

¹⁾ Tento náčrtek není rozdělen na zpěvy. Jenom slohy se začínají velkými písmeny.

²⁾ N. Museum v Praze. Seznam pozůstalosti Karla Havlíčka koupené od p. Františka Chleboráda má pod čís. 217 napsáno: Dva listy opisu „Křtu sv. Vladimíra“. Sign. 6. F. 30.

rého papíru se zlatou ořízkou formátu 20×13 cm a 21×13 cm.

Druhý lístek se *roztrhl* v řádce „Po nim všechno panstvo“ (3. stránka) a „Na Špinnberku seděl“ (4. stránka).¹⁾ Zpěvy a verše jdou v tomto pořádku:²⁾

I. zpěv 1—64; 97—104;

II. zpěv 121—128;

IV. zpěv 37—40, 53—56, 49—52, 57—72.

Úryvek má celkem též 108 veršů. Každý řádek začíná velkým písmenem. Tato kopie je zapsána pod č. 217 v registru Havlíčkovy pozůstalosti, koupené od Chleboráda r. 1926; budeme ji jmenovati „Chleborádovou kopií Křtu sv. Vladimíra“, zkráceně Ch. K. K charakteristice Ch. K. ještě připomínám: V 2. a 3. sloze I. zpěvu jsou konce kolomyjek, 3—4 řádky, přestaveny; ve IV. zp. je 14. kolomyjka před 13.

Vznikají dvě otázky: 1.) Jaký vztah mají H. K. a Ch. K. k Havlíčkovu autografu Ch. A.,³⁾ jsou opsány z Ch. A.? 2.) Jaký jest poměr mezi H. K. a Ch. K., jsou opsány z jedné a téže předlohy či z různých předloh?

Ch. A. má 388 veršů. Ale H. K. a Ch. K. obsahují verše, které *vůbec nejsou* v Ch. A., a to: I. zp. 55—56 v., 61—64 v., 97—104 v.; II. zp. 121 až

¹⁾ Písmo této kopie se velmi podobá Havlíčkovu písmu z doby jeho pobytu v Moskvě.

²⁾ Tento náčrtek též není rozdělen na zpěvy. Každý řádek začíná velkým písmenem.

³⁾ Spisy Karla Havlíčka. K tisku upravil L. Quis, 1906, str. 261.

128; IV. zp. 37—40 v., 49—72 v. — Je tu celých 50 veršů (z celkového počtu 108 veršů), které nejsou v Ch. A.

Kromě toho je v H. K. a v Ch. K. užito jiných vět, slov a pravopisu.

H. K., Ch. K.

Radej husy ve vsi pásat,
(H. K. Radši)

(J. H. A., R. A., Č. A., G. K.,
O. Ž., L. V. —I) drobet

slyšel

Ch. A.

(J. H. A., R. A., Č. A., G. K.,
V. K., O. Ž., L. V.—I)
„Raděj pásat husy ve vsi¹⁾”

(V. K.) Trochu²⁾

(J. H. A., R. A., Č. A., V. K.,
G. K., O. Ž., L. V.—I)
přeslech³⁾

Povšimněme si také hláskových rozdílů aspoň v některých slovech:

H. K., Ch. K.

Ch. A.

pekelku, pekělku

(J. H. A., R. A., Č. A.) —pek-
kálku, G. K. —pekálku, V. K.,
O. Ž., L. V. —I —pekýlku⁴⁾

Z toho, že v Ch. A. *nejdou* verše, které jsou v H. K. a Ch. K., dále, že je užito v H. K. a Ch. K. jiných vět, slov a forem, než jaké jsou v Ch. A., máme právo souditi, že H. K. a Ch. K. *nejdou* opsány z Ch. A.

Přistupujeme k řešení druhé otázky, jsou-li

¹⁾ I., 29 (62—64).

²⁾ I., 24 (53).

³⁾ I., 25 (54).

⁴⁾ I., 19 (41).

H. K. a Ch. K. opsány z *jednoho a téhož originálu* či z originálů různých. V H. K. v I. zp. chybějí 33—36 v. v Ch. K. jsou; v Ch. K. není žádného verše ze VI. zp., v H. K. jest 61—68 v.; v Ch. K. ze II. zp. jest 121—128 v., v H. K. je jen část těchto veršů: 121—122 v. a 127—128 v. Podrobnější rozbor H. K. a Ch. K. ukazuje, že v Ch. K. jest užito téhož titulu básně, týchž sloh, *jednotlivých veršů* některých sloh aneb aspoň *jednotlivých slov*, která se opakují i v pozdějších autografech a kópiích „Křtu“:

H. K.

Ch. K.

Píseň o Vladimíru.

(J. H. A., Ch. A., R. A., Č. A., V. K., G. K., L. V. —I) —
Křest sv. Wladimíra.¹⁾

O vy bozi, ach ubozí,
dnes vám oběť pálí,

(R. A., Č. A., V. K., G. K., Pr., L. V. —I)
Dnes vám bozi, wy nebozí²⁾
Kadidlo lid pálí;³⁾

Kdo je Wávra a jen chválí,
bude dobře žíti,
kdo nechválí a je chytrák,
věčně wodu píti.

(R. A., Č. A., V. K., G. K., Pr., L. V. —I)
Kdo ctí cára a je Wávra
Může něčím byti;
Kdo nechválí, bude věčně
Jenom wodu píti.⁴⁾

Práce těžká, služba malá,
vodu musím píti,
nemohu se věru na ni
ani oženiti.

Pěčinku jenom we swátek,
Wodu musím píti
Nemohu se na tu službu
Ani oženiti.

¹⁾ Pozn. 1—2, II. díl B.

²⁾ IV., 37 (657), R. A., Č. A., G. K., V. K., Pr., L. V.—I.— ubozí(š).

³⁾ IV., 37—38 (654—659).

⁴⁾ IV., 69—72 (717—725).

(Ch. A., R. A., Č. A., V.
K., G. K., O. Ž., L. V. —I)

„Pečínku jenom ve svátek
„Vodu musím pít,
„Sotva jsem se na tu službu
„Mohl oženiti.¹⁾

H. K.

Ch. K.

(J. H. A., R. A., Č. A., V. K.,
O. Ž., L. V. —I.)

Za nic pro nic robotovat

Pro nic, za nic robotovat,—²⁾

O Perune přenešťastný,
co jsi spáchal bůže,

„Hoj Perune, *kam si myslil*,
Přenešťastný, *brachu!* —

(R. A., Č. A., G. K., V. K., Pr.)

Oj Perune přenešťastný
*Kam jsi myslil brachu,*³⁾

Uvedeme několik příkladů, že slov užitých v Ch. K.
bylo užito v pozdějších autografech a kopiích „Křtu“:

H. K.

Ch. K.

zaklepal

(J. H. A., Ch. A., R. A., Č.
A., V. K., G. K., O. Ž.,
L. V. —I) — *zatloukl*⁴⁾

poptal

(J. H. A., Ch. A., R. A., Č.
A., V. K., G. K., O. Ž.,
L. V. —I) — *zeptal*⁵⁾

kjeho (sic!)

(J. H. A., Ch. A., R. A., Č.
A., V. K., G. K., O. Ž.,
L. V. —I) — *k tomu*⁶⁾

(G. K.) popálil

(Ch. A., R. A., Č. A., V. K.,
O. Ž., L. V. —I) *propálil*⁷⁾

mně je

(J. H. A., R. A., Č. A., V.
K., G. K., O. Ž., L. V. —I)
*Že mi*⁸⁾

¹⁾ I., 45—48 (91—93, 94—96).

²⁾ I., 57 (113—114).

³⁾ II., 121—122 (442—447).

⁴⁾ I., 14 (30).

⁵⁾ I., 15 (32).

⁶⁾ I., 23 (52).

⁷⁾ I., 39 (84).

⁸⁾ I., 62 (124—125).

vyplývl (sic!) si	(J. H. A., R. A., Č. A., V. K., G. K., O. Ž., L. V. —I) Plivnul ¹⁾
jej vedli	(R. A., Č. A., V. K., G. K., Pr., L. V. —I) ho wlekli(é) ²⁾
Já bych	(R. A., Č. A., V. K., G. K., Pr., L. V. —I) Sám bych ³⁾
brachu	synku (R. A., Č. A., V. K., G. K., Pr., L. V. —I) —synu ⁴⁾

V H. K. je několik příkladů forem zdrobnělých podstatných jmen a adverbíí, které se liší od forem v Ch. K., které však se právě v pozdějších autografech a kopiích „Křtu“ objevují v téže formě jako v Ch. K.:

H. K.	Ch. K.
pokojíčků, slavičků	(R. A., Č. A., V. K., G. K., L. V. — I) pokojíku, slawíku(ů) ⁵⁾
(V. K.) milostivě	(R. A., Č. A., G. K., Pr., L. V. —I) milostně. ⁶⁾

Srovnání textů ukazuje, že se místo sloh, slov a forem užitých v H. K. vyskytují v pozdějších autografech a kopiích „Křtu“ jiné slohy, slova a formy. To všechno svědčí o tom, že H. K. i Ch. K. jsou opsány z *různých* předloh a že předloha, z které je opsána H. K., jest *starší* než předloha, z které je opsána Ch. K.

¹⁾ I., 99 (184—185).

²⁾ IV., 53 (681—683).

³⁾ IV., 57 (690—691).

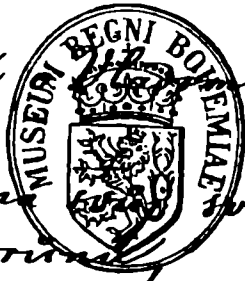
⁴⁾ IV., 65 (708).

⁵⁾ IV., 64 (704—705).

⁶⁾ IV., 68 (715).

Obě předlohy pocházejí z autografů. Předlohu, z níž je opsána H. K., odvozují důvodně z autografu H. (I); a předloha, z které je opsána Ch. K., je z autografu *obsahem* a zřejmě i *časem blízkého* autografu „H“, který označují za autograf „H“ *druhé redakce* aneb zkráceně H. A.² (totiž z řady II.). To jest: H. K. i Ch. K. jsou autograf I. a II. neboli *nejstarší* autografy „Křtu sv. Vladimíra“.

Píseň

Vladimír cár ne
kdýž seděl na trůně
poslal drába s vyhozením k
a bohovi Perunu.

"Hlmi Perune na můj svátek
misto kanonády,
šková prachu, dost ho padne
v bitvách u armády.

Hlmi Perune na můj svátek
misto kanonády;
pak si přijdi se mnou vypít
šálek čokolády."

Pan dráb přišel k Perunovi,
zaklepal na vrata,
ševcečky se hnedle popsal,
domáli pantáta?

Doma, doma, pane drábe,
ve velké chátě
sedi sjeklou na pekalu,
zasívá si káď.

"Zkazuje vás pantatinnu
cár náš pozdravovat,
máte přijmu s jeho svátkem
drobet zabubnovat."

Jak to slyšel tatín Perun,
hnedle čelo zavrásil,

s kamen skočil na lavici,
kátmi o zem praštil.

Radši hury ve vři pásat,
po bahnech se ploužit,
než u toho Vladimíra
za boha zde sloužit.

Málo platu, málo sportů,
málo deputátů,
nemohu si špendirovat
oleje a salatu.

Práce těžká, služba malá,
vodu musím pít,
nemohu se věru na ni
ani oženit.

Tuhle při poslední bouři
při té blyskavici
bez toho sem si popálil
alou nohavici.

Bez toho mne větším dílem
žít jen kondice,
studentům hodiny dávat
musím ve fyzice.

Kdyby od selex nekapalo
trochu ancidence,
ani v neděli bych nemohl
přičuchnout k pólence.

Ja nic pro nic robotovat
nevěděl bych věru,
na tu jeho čokoladu,
že mu na ni -- !
Cár, necár, svátek nesvátek,
mně je všechno rovno;
ne a ne, a nebudu hrábit,
co mám z toho? -- --
Jak uslyšel Vladimír cár
tuhle hrubianstvo,
vyplyvl si, zatanroval
po něm všechno państwo.
Poslal čtyry policajly
k bohovi Perunu:
"Přiveďte ho grobiana
ku carskému trůnu."
Vladimíre, velký cáre,
mocné tvoje slovo,
když nám sebral pánaboha,
dej nám zas nového.
Necht' je pán bůh, jako pánbůh,
jen když je nějaký,
bysme mohli nám udržet
v respektu sedláky.
O Perune přeneš častný,
co jsi spóchal bůže,
uleč, uleč, jak tě chytou,
nic ti nepomůže!

O vy bozi, ach ubozi,
dnes vám obět pšlí,
a zítřka vás lid jak smetí
v kalužinách válí.

Ale cár a samooláda
a takové sloty
potraví věone věkin
jak juchtové boty.

Čar měl Perun, když jej vedli
rezonirovatě,
a to více, tak jar. koupim,
musim prodávati.

Já bych si to nevymyslel,
třebas bych to věděl,
já oim dobře, že bych zato
na Spilberku seděl.

Na Spilberku, na Munkači
mnoho pokojičků,
bože zachovej nám krále,
to je přes slavičků.

Váž si všeho milý brachu,
co na trůně sedí,
na postžené dříviny
cár milostivě hledí,

Kdo je Vávra a jen chvóli,
bude dobře žiti,
kdo nechvóli a chyták,
věone vodu

18 ¹⁶/₁₀ 60.

Křesť sv. Wladimíra.

Wladimír cís, na swíj swátek,
Když seděl na trůnu;

Poslal drába s výsídou
K Bohovi Perúnu.

Hími Perúne na mój swátek
Mělo kanonady,

Pať si přijdi se mnou wyjid
Sálek čokolády

Hími Perúne na mój swátek
Mělo kanonady

Šteda práchu, doot ho padne
W bylwách w armády.

Pať dráb přišel k Perúnovi
Lalouel na worala,

Děwěky se hnedle zepal:
Domali pať láta.

Doma, doma, pane drábe,
Wě wchíj chátě

Sedí s jehlou na perélu,
Zašívá si kati.

Zcaruje, wás, pať lalínku
Cís měš porodrawowat,

Máte mu přij, k tomu swátek
Drobel zabubnowat.

Pať lo slyšel lalín Perún,
Hnedle čelo zworáčil,

Svoil z kamen na lawici,
Kalmi o zem prašil.

Radej huoy we woi párad,
Po bahnách se plowzil;

Nerí w toho Wladimira
Ide za Boha slowzil.

Málo plati, slwiba širná

Nikdy konec práce

Teolí bych mu měl wywiděl
We swátek segrace.

Tuhle, při polední bouře,

Při lj bljzkañici,

Berloto jom si propátíl
Celou nohawici.

Málo platu, málo športli,

Málo depuláhu,

Nemohu si špendirowat
Oleje z saláhu.

Piinku jenom we swátek,

Wodu musím piti

Nemohu se na tu slwibu
Ani ořeniti.

Berloto mně wědím dilem,

Žiwí jen kondice.

Kodiny sludentim musím
Dawat we šyoice.

Kdyby od sebe nekápl
trochu avarice,

Ani v neděli bych nemohl
Přiuchnout k pálence.

Pro nic, za nic robotoval, -

Nevěděl bych věru,
Na tu jeho cokoládu,
Že mu na ní sívá.

Cár, necár, ovdálek, neovdálek,
Že mi všechno rovná,

Né, a né, a nébudu hřmít
Co z toho mám h...o.

Jak volýsel Wladimír, cár
Tohle grobiánstvo

Skionul před se, zasakroval,
Do ním všechno pánsko.

Poslal čilvy policajti

Bohovi Perinu:

Přiveďte ho grobiána
Kv cároviému bránu! -

Hoi Perine, kam si myšlil,
Přineslaťný, brachu! -

Kaněl cára svého pána
A to bere strachu.

Hoi Perine! kam si myšlil,
Přineslaťné bůžce!

Ulec, ulec, jak si chytou
Nic li nepomůžce!! -

/ (-)

Dnes vám boží, wy neboží
Kadidlo lid pálí;
A zítřka vás, jako smělí
W kalužinách váli. +
* Tak měl Perún, když ho vlekli,
Rezonovali.

Tak mi psali; a jak koupim
Mnohým prodávati

+ Ale cáci, samovláda
A taxové stoly;

Polovají věčně věšine
Tak juchlové byly. +
Sám bych si to nevymyslil,
Třeba bych to viděl,
Dobře já vím, že bych za to
Na Spínberku seděl.

Na Spínberku, na funkaři,
Mnoho ponujken: —

Bore zachovej nám krále:
— To je zpěv slawien.

Waz si všeho, milý synku,
Co na trůnu sedí
Na porizení dušinný
Milostně cás hledí.

Kdo lí cása a je Wáwra
Může něčim byli;

Kdo nechválí, bude věčně
Tenom wodu píti.

III. JINDŘICHOHRADECKÝ HAVLÍČKŮV AUTOGRAF „KŘTU SV. VLADIMÍRA“.

(J. H. A.)

V jindřichohradeckém museu se chová úryvek Havlíčkova „Křtu sv. Vladimíra“. Zmínku o něm učinil prof. Jan Muk v „N. listech“ dne 15. V. 1928.¹⁾ Dostal jsem i fotografie tohoto úryvku a užívám tohoto materiálu k své studii.

J. H. A. obsahuje:

I. zp.: 1—29 veršů, 57—64 v., 97—104 v.;

II. zp.: 121—128 v.;

VII. zp.: 1—4+2 (verše, kterých nenalezáme v jiných autografech a opisech „Křtu“). Celkem 59 jednoversových řádků. Psán je však tento úryvek „Křtu“ *dvouversovými* řádky.

J. H. A. byl napsán zřejmě na *půlarchu* starého, obyčejného, již zažloutlého papíru. Dolejší část listu jest odtržena, takže formát J. H. A. je nyní o 3½ cm menší než čtvrtka.

J. H. A. má záhlaví *Křest sv. Vladimíra*. Záhlaví je podtrženo a pod čarou v závorkách čteme: *Legenda z historie ruské*. Na pravé straně na okraji, jehož rozměr jest 6¼ cm, je napsáno: *I. zpěv*, o 2 cm níže: *Perun a Vladimír* (podtrženo). Mezi slovy „I. zp.“ a „Perun a Vladimír“ je přeškrtnuta věta: *Kterak*

¹⁾ J. Muk: „Nový zlomek Havlíčkova rukopisu „Křtu sv. Vladimíra“, „N. L.“, 15. V. 1928, str. 4.

se *Vladimír roz.*¹⁾ — zřejmě prvotní variant nadpisu prvního zpěvu. Po levé straně na okraji, měřícím $1\frac{1}{4}$ cm, jsou číslovány jednoversňové řádky, počínajíc od druhého řádku autografu: 4, 8, 12, 16, 20, 24, 28. Na druhé stránce zprava na okraji, měřícím $6\frac{1}{2}$ cm, se pokračuje v tomto číslování: 60, 64, 68, 72, 76, 80.

Na levé straně 2. stránky na širokých okrajích (měřících též $6\frac{1}{2}$ cm), počínajících řádkou: „*Jak uslyšel Vladimír cár tohle grobiánstvo*“, jest číslování 25, 26, 27, 28. Jestliže na úzkých okrajích jest číslování jednoversňových řádků, je to úryvek číslování sloh, ale není vidět, kde se počíná a proč toto číslování ukazuje na větší počet sloh (28), než jich je podle číslování jednoversňových řádků (20). Číslování sloh 25, 26 se shoduje s číslováním sloh v autografech a kopiích „*Křtu*“ nám zachovaných. Na konci prvního zpěvu jest $1\frac{3}{4}$ cm dlouhá čára a pod ní tečka. Dále na širokých okrajích čteme: II. *zpěv* a níže: *Ukaz círský* (podtrženo). Z II., t. j. z dnešního VII. zpěvu, jsou zde první verše 1—4 + 2 jednoversňové řádky (jež docela chybějí ve známých nám kopiích a autografech „*Křtu*“). Dolejší stránka papíru jest utržena, na první stránce po řádku: „*Raděj pásat...*“²⁾ na druhé stránce po řádku: *...Perun po zavedení křesťanství přijdi do Rus.*³⁾

¹⁾ J. Muk se podle mého mínění mýlí, domnívaje se, že je to nedopsané slovo *roz(ešel)*; je to, pravděpodobně, nedopsané slovo *rozkmotřil*, neboť v Ch. A. a T. Ch. — A.³ v plánu čteme: I. *Vladimír a Perun. Rozkmotření.* (Viz článek prof. J. Muka, „N. L.“ z 15. V. 1928.)

²⁾ Dále nelze přečísti.

³⁾ Počátek řádku nelze rozluštit.

Číslování 60—80, které je na druhé stránce autografu, dovoluje rozřešiti otázku obsahu J. H. A.: Nyní obsahuje J. H. A. na první stránce 30 jednoveršových řádků z I. zp., na druhé 24 z I. zp. + 6 z II., dohromady 60 jednoveršových řádků. Po 30. řádku „*Raděj pásat...*“ (na první stránce) máme na druhé stránce pokračování z řádku 59, na první stránce je tedy vynecháno 28 jednoveršových řádků. To odůvodňuje tvrzení, že J. H. A. byl napsán na půlarchu papíru.¹⁾ Je pravděpodobné — tím spíše, že II. zp. *teprve začínal*, — že i na 2. stránce byla celá odtržená část vyplněna textem, neboli že i tam je vynecháno 28 jednoveršových řádků, t. j., že dohromady schází 56 jednoveršových řádků. Prvotní J. H. A. obsahoval podle toho při nejmenším 116 jednoveršových řádků a tedy byl větší než H. K. a Ch. K., z nichž každý má 108 veršů, a menší než Ch. A., mající 388 veršů.

Máme-li na zřeteli obsah J. H. A., vidíme, že souvisí s H. K., Ch. K. a Ch. A.

Především vyšetřme, není-li J. H. A. zkráceným Ch. A.? Srovnáme-li obsah J. H. A. s Ch. A., vidíme, že v Ch. A. *chybějí* verše, jež jsou v J. H. A.; jsou to: v I. zp. 57—64, 97—104; v II. zp. 121—128; v VII. zp. 1—4 v. + 2 verše (které vůbec nejsou v žádné známé kopii neb autografu „Křtu“). Proto máme právo souditi, že J. H. A. není zkráceným Ch. A., ný-

¹⁾ J. Muk. Nový zlomek Havlíčkova rukopisu „Křtu sv. Vladimíra“, „N. L.“ 15. V. 1928, str. 4.

brž *docela zvláštním* autografem „Křtu sv. Vladimíra“.

J. H. A. se svým obsahem (116 veršů) nejvíce přibližuje k H. K. a k Ch. K. (jež mají po 108 verších).

Znáznorníme schematem pořad a složení jejich zpěvů a veršů:

J. H. A.	H. K.	Ch. K.
I., 29, 57—64, 97 až 104	I., 1—32, 37—64, 97—104	I., 1—64, 97—104
II., 121—128	VI., 61—68	II., 121—128
VII., 1—6	II., 121—122, 127 až 128	IV., 37—40, 49—72
	IV., 37—40, 49—72	

Srovnejme H. K. s J. H. A., nebyl-li J. H. A. předlohou pro H. K. H. K. má ze VI. zp. 61—68 v., ze IV. zp. 37—40, 49—72 v., které *chybějí* v J. H. A. Kromě toho je v H. K. i J. H. A. *různý text* některých sloh:

H. K.	J. H. A.
O Perune přenešťastný, co jsi spáchal bůže, uteč, uteč, jak tě chytanou, nic ti nepomůže!	Oj Perune! přenešťastný, kam jsi myslil brachu/ Hanět cára svého pána, a to beze strachu! Oj Perune! kam jsi myslil přenešťastné bůže/ Utec, utec, jak tě chytanou, nic ti nepomůže. ¹⁾

Aneb v H. K. a J. H. A. *různý pořádek slov*:

H. K.	J. H. A.
(Ch. A., R. A., Č. A., V. K., G. K., O. Ž., L. V. —I) prej mu	(Ch. K.) mu prej ²⁾

¹⁾ II., 121—124, 125—128 (441, 442 — 447, 451, 456).

²⁾ I., 23 (49—51).

s kamen skočil (Ch. K., Ch. A., R. A., Č. A., V. K., G. K., O. Ž., L. V. —I) skočil s (z) kamen¹⁾
 Za nic pro nic robotovat (Ch. K., R. A., Č. A., V. K., G. K., O. Ž., L. V. —I) Pro nic za nic robotovat,²⁾
 (O. Ž.) co mám z toho? — “ Co z toho mám?³⁾

V H. K. a v J. H. A. se vyskytují v souhlasných verších *různá slova*:

H. K.	J. H. A.
zaklepal	(Ch. K., Ch. A., R. A., Č. A., V. K., G. K., O. Ž., L. V.—I) zatloukl (zatlouk) ⁴⁾
poptal	(Ch. K., Ch. A., R. A., Č. A., V. K., G. K., O. Ž., L. V. —I) zeptal ⁵⁾
k jeho (sic!)	(Ch. K., Ch. A., R. A., Č. A., V. K., G. K., O. Ž., L. V. —I) k tomu ⁶⁾
(Ch. K.) slyšel	(Ch. A., R. A., Č. A., V. K., G. K., O. Ž., L. V. —I) přeslech ⁷⁾
mně je	(Ch. K., R. A., Č. A., V. K., G. K., O. Ž., L. V. —I) že mi ⁸⁾
vyplyvl si (sic!)	(R. A., Č. A., V. K., G. K., O. Ž., L. V. —I) Plivnul na zem ⁹⁾
spáchal bůže	(Ch. K., R. A., Č. A., V. K., G. K., L. V. —I) myslil brachu. ¹⁰⁾

¹⁾ I., 27 (57—59).

²⁾ I., 57 (113—114).

³⁾ I., 64 (129—130).

⁴⁾ I., 14 (30).

⁵⁾ I., 15 (32).

⁶⁾ I., 23 (52).

⁷⁾ I., 25 (54).

⁸⁾ I., 62 (124—125).

⁹⁾ I., 99 (184—186).

¹⁰⁾ II., 122 (446^a—447).

Z uvedených rozdílů můžeme učiniti závěr, že J. H. A. nebyl originálem, z kterého opsána H. K.

Přistupujeme k srovnání Ch. K. s J. H. A.

Ch. K. obsahuje 37—40, 49—72 v. IV. zp., které *chybějí* v J. H. A. To ukazuje na to, že Ch. K. není opsána z J. H. A. Ale J. H. A. a Ch. K. jsou si textově velmi blízké. Shledáváme toliko tyto rozdíly:

Ch. K.	J. H. A.
(H. K.) slyšel	(Ch. A., R. A., Č. A., V. K., G. K., O. Ž., L. V. —I) přcslech ¹⁾
(H. K.) Radej (Radši) husy ve vsi pásat,	(Ch. A., R. A., Č. A., V. K., G. K., O. Ž., L. V. —I) „Raděj pásat husy ve vsi ²⁾ (R. A., Č. A., V. K., G. K., O. Ž., L. V. —I) plivnul na zem ³⁾
Plivnul před se	(R. A., Č. A., V. K., G. K., O. Ž., L. V. —I) a s ním ⁴⁾

V J. H. A. chybějící 37—40, 49—72 v. ze IV. zp. a ony čtyři drobnější změny ukazují na to, že J. H. A. nebyl předlohou pro Ch. K.

Srovnávajíce J. H. A. s H. K., Ch. K. a Ch. A., pozorujeme v J. H. A. některé známky, jež opravňují k domněnce, že jej Havlíček napsal *před* Ch. A. a že Ch. A. vznikl *ihned* po napsání J. H. A. Vizme, které společné známky slučují J. H. A. a Ch. A.: 1.) Jen tyto autografy jsou psány *dvouveršovými* řádky. 2.) V J. H. A. se nazývá II. zp. (dnešní VII.) „*Ukaz círský*“.

¹⁾ I., 25 (54).

²⁾ I., 29 (62—64).

³⁾ I., 99 (185—186).

⁴⁾ I., 100 (187—188).

Es me ja me rahelõuast märtsil hylt vaim
naha peha tavalidun ja mu na mi seeni

Etis neevai, endele neevide, ja mi veekeas roovis,
Ho a na, a neevide kiimil! Et jada na'mu: Hoonelid

25. — Jaa velyiel vladimir eir tekke gortshovoi,
Stimul' tyshchyn, gauerovval, a sinim' tich na paratse,

26. Satal idygy polioedly x bekov Serimni:
Srivode ka gortshovoi na tshchovoi kashimni?

27. Oj Semni! pimeidastiny, kam jii mystil' brachiv
Mand' oavai suiko paine, a te kag' shachiv!

28. Oj Semne! nam jii mystil' pimeidastine kuzje
vtee, vtee, vtaa te chytinov, nie ti nepromitje.

II Spis
Vas' s'artny
Veir minista' s'adli v Tajimov' kabinet'i
Terkrist' kye tsikh porli g'lyken' prorni na tshpete

no vasheni v' v' shachiv' p' k'ly' v' shachiv'

Podobný název je toliko v Ch. A. a v T. — Ch. A.³ v plánu na Vladimíra: Ch. A. 7. *Cárský ukaz* — ohlášení konkursu. T. — Ch. A³. — *Carský ukaz*, ohlášení konkursu. Textem se J. H. A. nejvíce *oddaluje* od H. K., je *blízký* k Ch. K. a docela se *přibližuje* příslušné části Ch. A. Domněnku, že Ch. A. vznikl hned po J. H. A., zesilují i některé opravy jednotlivých slov v J. H. A.: „*přeslech*“ místo prvotní formy „*výslech*“ (I., 25); „*na zem*“ místo „*před se*“ (I., 99); je to záměna forem užitých ještě v Ch. K. (v dřívějším autografu, z kterého opsána Ch. K.) formami, které ovládly později (*nejdříve* v Ch. A.) ve všech pozdějších kopiích a autografech „Křtu“. Proto jsme toho mínění, že J. H. A. nebyl originálem ani pro H. K. ani pro Ch. K. a že není zkráceným Ch. A., nýbrž že je to *úplně zvláštní* autograf „Křtu“; považujeme jej za III. autograf „Křtu“.

IV. CHLEBORÁDŮV AUTOGRAF.

(Ch. A.)

R. 1895 se konala v Praze Národopisná výstava. Dr. Fr. Vlad. Chleborád půjčil na tuto výstavu autograf K. Havlíčka „Křest sv. Vladimíra“, napsaný na šesti lístcích. Na výstavě se seznámil s autografem „Křtu“ dr. Ladislav Quis a projevil přání opsati jej. Dr. J. Jakubec, jenž vedl oddělení, kde byl umístěn autograf, a tajemník Národopisného musea A. Černý dali k tomu souhlas. Chleborád slíbil darovati autograf Národnímu museu, ale slibu svého nesplnil, neboť ani v Museu ani v pozůstalosti K. Havlíčka tohoto autografu není. Fr. Vlad. Chleborád zemřel 11. VIII. 1911 na Krymu. Dědictví po něm bylo přiznáno jeho sestře Pavle, a ta při stěhování z býv. Ruska autograf asi ztratila. Arn. Chleborád a Pavla Chleborádová, bratr a sestra Fr. Vlad. Chleboráda, se domnívají, že Fr. Chleborád dostal autograf „Křtu“ od samého Havlíčka aneb od jeho bratra Františka.¹⁾

Vydávaje v r. 1897 spisy K. Havlíčka a v nich i „Křest sv. Vladimíra“, použil L. Quis z Ch. A. jen některých slov: „měsíček“ m. „měsíčka“ „puť-ťu-ťu-ťu“ m. „puť-ťu-ťu“, „brabenec“ m. „mravenec“;²⁾ ukázal, že v Ch. A. je variant „tulpa“ m.

¹⁾ L. Quis: *Básnické spisy Karla Havlíčka*, 1897,
L. Quis: *Spisy Karla Havlíčka*, svazek I., 1906,
prof. Vr. Čermák: *Havlíkův Křest sv. Vladimíra a jeho rukopisy*.

²⁾ L. Quis, 1897, str. 78.

„kaplan“;¹⁾ přidal z Ch. A. variant k 53—56 v V. zp.:

1. Staří lidé nařfkali,
že jsou špatné časy,
po hospodách rozléhal se
výskot mladé chasy. | 2. Lakomci si nařfkali,
že jsou špatné časy,
veselý lid, ten se držel
cymbálu a basy. ²⁾ |
|--|--|

L. Quis popisuje Ch. A. takto:

»Všecky lístky sežloutlé, vetché, č. 1. a 6. jsou v 8°, ostatní v 4°. Lístky 2. a 3. jsou psány na stejném papíře s vodním znakem „Wattens“ (jehož v č. 3. jest jen polovice). Oba tyto lístky jsou založeny z oné na prst, z této na 3 prsty. Na úže založeném pruhu jsou na obou lístcích číslice, označující počet veršů čítaných po pěti. Na šíře založené straně napsána na 1. a 2. lístku paginace od 19.—22.; na str. 19. a 21., nad těmito číslicemi, název básně „*Křest sv. Vladimíra*“ a pod ním pak pojmenování zpěvu: „*Bezbožnost ruská*“. Na lístku 3. tamtéž napsán i titul básně a pod ním název zpěvu „*Konkurs*“ («.³⁾)

Každý verš se začíná velkým písmenem.

Na prvních čtyřech lístcích je 14tislabičný verš rozdělen na dva řádky: 8+6, a na 5. a 6. lístku není 14tislabičný verš rozdělen na dva řádky.

Složení Ch. A. — písně a verše.

Lístek první:

KŘEST SV. VLADIMÍRA.

Legenda z ruské historie vypravována od H. B.

¹⁾ L. Quis, 1897, str. 89.

²⁾ L. Quis, 1897, str. 91.

³⁾ L. Quis, r. 1906, str. 262.

Zpěv: I.

PERUN A VLADIMÍR.

Potom jde z I. zp.: 1.—54. verš.

Lístek druhý:

Zpěv IV.

Bezbožnost ruská.

Potom jsou verše V. zpěvu (zde je nazván zpěvem IV.):¹⁾ 1—52, 57—84, 85—88; kromě toho: proti v. 22. na okrajích vlevo stojí 14 veršů;²⁾ z nich prvních deset není v jiných autografech a kopiích „Křtu“ a 11—14 v. tvoří 53—56 v. V. zp.;³⁾ proti 67. v. V. zp. je napsáno rovněž na okrajích vlevo pět v.; z nich 1., 3.—5. tvoří 85.—88 v. V. zp., s 2. se však nikde neshledáváme;⁴⁾ proti 76. v. V. zp., je na okrajích vlevo 77—80 v. V. zp.⁵⁾

Lístek třetí: X. zp.: 38—56 v.

Lístek čtvrtý:

Zpěv II.

II. zp.: 1—32, 109—116, 81—84, 105—108, 97, 99—100, 97—98, 65—68, 57—64, 69—72;

VIII.: 15—16, 18—20, (18—20 verš vlastně *varianty* k těmto veršům).⁶⁾

Lístek pátý:

I. zp.: 81—88;

¹⁾ V., (728—729).

²⁾ V., 22 (763—764).

³⁾ V., (798).

⁴⁾ V., 67 (816—817).

⁵⁾ V., (831—837).

⁶⁾ VIII., (1247—1248).

III.: 27, 26, 28;

X.: 1—4 + 2 v. (kterých není v jiných autografech a kopiích), + 5—8;

III.: 17, 65—68, 73—75, 77—84, 89—92, 95—96, 93—94;

VII.: 93—108, 41—44, 49—52, 45—48, 89—92, 57—64.

Lístek šestý:

III.: 1—8; *Plán na Vladimíra*;¹⁾

VI.: 1—20, + 4 v. (podobné verše nalézáme jen v R. A.)²⁾ + 21—24, 85—88;

VII.: 9—12, 5—8.

Jestliže H. K. je směs úryvků písní: I., VI., II., IV., Ch. K.: I., II., IV., J. H. A.: I., II., VII., podává ještě pestřejší obraz Ch. A., pokud jde o zpěvy: I., V., X., II., VIII., I., III., X., III., VII., III., VI., VII. — totiž *osm* zpěvů roztržených na 13 kousků.

Ze schematu je vidět, jak spletené jsou verše těchto osmi zpěvů.

Třináct kousků osmi zpěvů v Ch. A. obsahuje 388 veršů tak pomíchaných, že povstal jakýsi amalgam.

Ch. A. podle svého obsahu a podle některých jiných známek jest na rozhraní mezi prvními třemi úryvky „Křtu“ a příštím autografem, t. zv. „R. A.“.

Tak se Ch. A. na příklad podobá J. H. A. tím,

¹⁾ III., (472—473^a).

²⁾ VI., (909—910).

že je v něm na 5. a 6. lístku 14tislabičný verš stejně jako v J. H. A. nerozdělen.

S R. A. má Ch. A. tyto společné znaky: 1.) část Ch. A. (lístky 2., 3.) je psána na papíře s vodovým znakem „Wattens“ (stejně jako část R. A.); 2.) autor dělá na autografu úzké a široké okraje, záhyby — na prst a tři prsty v Ch. A., a u R. A., jak uvidíme, na $1\frac{1}{2}$ cm a $5\frac{1}{2}$ cm — neboli okraje docela stejné formou a velikostí; 3.) autor uvádí na širokých záhybech název spisu a název zpěvu a v mezeře mezi těmito dvěma názvy jde číslování (paginace); 4.) číslování v Ch. A. stejně jako v R. A. se vyskytuje každých pět veršů.

Tyto drobné společné znaky mezi Ch. A. a R. A. též ukazují na to, že Ch. A. povstal později než J. H. A., ale před R. A., že jest to tedy v pořadí *čtvrtý* (IV.) autograf „Křtu“.

V. TŮMŮV NEBO CHLEBORÁDŮV AUTOGRAF DRUHÉ REDAKCE „KŘTU SV. VLADIMÍRA“.

(T. — Ch. A.²)

Karel Tůma podává v své práci „Karel Havlíček Borovský“¹⁾ zprávy o zlomku „Křtu“, který se mu podařilo spatřiti.

K. Tůma praví:

„V písemné pozůstalosti Havlíčkově nalezám proužek sežloutlého papíru a na něm po jedné straně Havlíčkovou rukou vypsany počátek VI. zpěvu „Vladimírova Křtu“: „Seděl Vladimír na trůnu ve své residenci“ atd; na *druhé**) straně pak veršik:

*„Bože! když jsem policajtem! to je vyražení,
koho chce, toho si chytne a dá do vězení!
Každý si ho musí vážit, kdo naň zaškaredí
pro urážku policajta ve štokhauze sedí.“*

a pod veršíkem tento „*Plán na Vladimíra*“: 1. Vladimír a Perun: Rozkmotření. 2. Vojenský soud nad Perunem. 3. Testament. Trest o resonírování. 4. Bezbožnost. Popis, její následky. 5. Audience. Kněžstvo prosí cara o jiného Boha. 6. Ministerská rada. Mínění o novém obsazení. 7. Carský ukaz, ohlášení konkursu.

Po té je vynecháno prázdne místo, až zcela *dole*²⁾) pak čtou se názvy *posledních*³⁾) dvou zpěvův:

*Bitva*⁴⁾) rozhodující mezi katolíky a Řeky.
*Křest*⁵⁾) Konec. Veselost.

To byl původní rozměr a plán ještě z Kutné Ho-

¹⁾ R. 1890, str. 592.

^{*}) Podtrženo námi (H. O.).

²⁾ Podtrženo námi (H. Omelčenko).

⁴⁾ Podtrženo Tůmou (H. O.).

³⁾ Podtrženo Tůmou (H. O.).

⁵⁾ Podtrženo Tůmou (H. O.).

ry; však v Brixenu rozvedl a přepracoval Havlíček Vladimíra takto:

Zpěv 1. Perun a Vladimír. 2. Hospodářství Perunovo. 3. Vojenský soud. 4. Testament Perunův. 5. Bezbožnost v Rusích. 6. Audience. 7. Ministerská rada. 8. Kamarilla. 9. Jezovitský marš. 10. Konkurs¹⁾

Srovnejme tento Tůmův popis zlomku „Křtu“ s Quisovým popisem 6. lístku, t. zv. Ch. A.²⁾

„Lístek 6. Také zde jsou jen fragmentární náčrtky.

1. Ze zpěvu III. první dvě sloky (v. 1—8) bez odchylky. Nato následuje: Plán na Vladimíra. (Otištěný níže.)

2. Na *druhé*³⁾ stránce jest prvních šest sloh (v. 1—24) VI. zpěvu (Audience). Před 6. strofou jest však tato v žádném z dosavadních vydání neotištěná sloha:

*Také kat byl pohotově, a čekal v opřítě,
Aby neplodil ostudu v této dvorní svítě“⁴⁾*

Jestliže očíslojeme stejně (počínajíce s *jedné* a *téže* stránky) lístky, o nichž se zmiňuje Tůma a Quis, bude jejich vzhled v popisu téměř totožný.

Vzniká otázka, mluví-li Tůma a Quis o *jednom* a *témže*⁵⁾ lístku či o různých lístcích „Křtu“?

1. Přes to, že se Tůma o tom nezmiňuje, byly přece na zlomku „Křtu“, o kterém píše v své práci, *jakési známky*, jež ho vedly k tomu, že jako první stránku uvedl tu, na které začíná IV. zpěv „Křtu“: „Seděl Vladimír...“. Kdyby těchto známek nebylo, oče-

¹⁾ Karel Tůma, str. 592—593.

²⁾ L. Quis, 1906, str. 266.

³⁾ Podtrženo námi (H. O.).

⁴⁾ Verše tištěny proloženým písmem (H. O.).

⁵⁾ Každý z nich začal s jiných stránek lístku uváděti jeho číslování. (H. O.).

kávali bychom spíše, že vezme jako první stránku onu, na které se začíná III. zpěv „Křtu“: „Bože! kýž jsem policajtem...“.

2. Z práce Quisovy se dovídáme, že verše „Bože! kýž jsem policajtem...“ jsou v rukopisu červenou tužkou přeškrtnuty.¹⁾

Tůma o přeškrtnutí těchto veršů tužkou nemluví.

3. Počátek VI. zpěvu cituje Tůma takto: „Seděl Vladimír na trůnu ve své residenci“ atd.

Kdyby byl měl Tůma skutečně před sebou 6. lístek Ch. A., byl by se pravděpodobně zmínil aspoň větou o tom, že v tomto úryvku VI. zpěvu jsou verše, jež docela chybějí v tištěných textech „Křtu“,²⁾ a to:

*„Také kat byl pohotově, a čekal v opřítě,
Aby neplodil ostudu v této dvorní svítě.“*

4. Text, o kterém se zmiňuje Tůma, se liší od příslušného textu 6. lístku Ch. A. jen slovem: „resonírování“ a „resonírk“ (v Ch. A.). Majíce na zřeteli, že Tůma velmi přesně podává uvedený text „Křtu“ a že mluví dokonce o *mezeře*, která odděluje obsah dvou posledních částí plánu od prvních sedmi částí plánu „Křtu“, máme právo se domnívati, že i slovo „resonírování“ není oprávněnou formou slova „resonírk“ Ch. A.

Všechny tyto předpoklady dovolují nám učiniti závěr: Lístek, který viděl Tůma v písemné Havlíčko-

¹⁾ Quis, 1906, str. 276.

²⁾ Máme na mysli L. V. —I. a Topičova vydání, která byla do té doby. (H. O.).

vě pozůstalosti, je *jiný* než 6. lístek Ch. A., který nám popsal Quis.

O tomto zlomku „Křtu“ víme jen zásluhou K. Tůmy, a proto nazveme tento lístek „Křtu“ „*Tůmův autograf Křtu sv. Vladimíra*“. O Tůmově textu „Křtu“ můžeme říci málo, poněvadž z něho máme jen zlomek neveliký. Na tomto zlomku byla umístěna na *první* stránce část VI. zpěvu, na *druhé* stránce dvě slohy počátku III. zpěvu a dole pod těmito verši „*Plán na Vladimíra*“.

Jest jeden rys u tohoto zlomku, který jej přibližuje k Ch. A., a to: Tůmův zlomek „Křtu“ má též „*Plán na Vladimíra*“. To svědčí o tom, že byl napsán v stejnou dobu jako Ch. A.,¹⁾ a proto nazveme tento zlomek „Křtu“ *druhou* redakcí Ch. A. aneb zkráceně Ch. A.².

Spojme tyto dva názvy zlomku „Křtu“ v jeden: zlomek „Křtu“, o kterém se zmiňuje Tůma v své práci, budeme nazývati: *Tůmův* aneb *Chleborádův autograf druhé redakce Křtu* aneb zkráceně: T. — Ch. A.³

Podle pořadí je to V. autograf „Křtu sv. Vladimíra“.

¹⁾ Nemůžeme říci, kdy tento autograf „Křtu“ Havlíček napsal, zda před Ch. A. či po něm. (H. O.).

VI. NOVÁČKŮV AUTOGRAF „KŘTU SV.
VLADIMÍRA“.
(N. A.)

Seznámil jsem se s milovníkem české knihy Josefem Nováčkem. Josef Nováček má exemplář „Básnických spisů Karla Havlíčka“, vyd. L. Quisem z r. 1897.

Spisovatel Ant. Macek a Josef Nováček v tomto exempláři opravili, jak říká Josef Nováček, podle Havlíkových rukopisů a korektur:¹⁾ *První generální schůzka Českého Národního Museum*,²⁾ *Křest sv. Vladimíra*³⁾ a 19 drobných epigramů.⁴⁾

Dotázal jsem se p. Nováčka na bližší podrobnosti tohoto rukopisu.

V dopise mně zaslaném sděluje Jos. Nováček: „Rukopis Křtu sv. Vladimíra, na nějž se mne tážete, měl jsem v ruce r. 1906. Soudím tak dle toho, že týž rok vepsal přítel můj básník Antonín Macek jiné opravy do mé knihy básní Havlíkových a tímto rokem datoval.⁵⁾“

O podobě rukopisu Křtu (jakého formátu, kolik lístků atd.) nemohu nic určitějšího říci. Kladl jsem

¹⁾ Rukou Jos. Nováčka nebo Ant. Macka v knize udělány poznámky: „Rukopis“, „Rkp“, „Dle rukopisu“, „Sazba“.

²⁾ Opraveno rukou M(ackovou).

³⁾ Opraveno rukou N(ováčkovou).

⁴⁾ „Epigramy 1845“ (M.), Obrácený svět (N.), Definitio disciplinaris (M.), Hermeneutická důminka a mystický výklad (M.), Ecclesia militans (M.), Důkaz subjektivní (M.), Novum testamentum praefiguratum in veteri (N.), Jus regale (N.), Studiosus respondens dicit (N.), Geografický (M.), Meč a kalich (N.), Nápis na sochu Karla IV. (N.), Originálnost (N.), Nouze naučila Dalibora housti (N.), Verba docent exempla trahunt (M.), Patriotický (M.), Jisté německé škole (N.), Logika a pranostika (M.), Rada hloupému Janku (N.).

⁵⁾ 14./7. 1906. A. Macek.

tehdy důraz na odchylky způsobu psaní a ty jsem všecky poctivě si vyznačil ve své knížce.

Rukopisy a korektury Havlíčkovy zapůjčil mi tatínek,¹⁾ jemu jsem je zase musil vrátit. Pamatuji se určitě, že na mé prosby, aby mi je daroval, odpověděl, to že je majetek národní, že to patří do musea a ne do rukou soukromých.

Všecky své nálezy jsem oznamoval spisovateli Quisovi do Přelouče a mám někde i od něho dopis děkovný, ten však nemohu po takové době nalézt. Nezahazoval jsem sice dopisů, ale nesrovnával, nemaje tehdy ještě pro to příliš smyslu.

Také jsem upozornil na vše p. prof. Vlčka, s kterým jsem se prostřednictvím otce už tehdy stýkal. Do Přehledu jsem napsal r. 1906 také referát o vydání Havlíčkových básní F. V. Krejčím v nakladatelství Kočího. Vytýkal jsem ledabylost vydání, a zejména, že nepřihlížel Krejčí ani k rukopisům tehdy v Museu přístupným. Samo faksimile, připojené k vydání F. V. Krejčího, bylo dokumentem této ledabylosti. Redaktor Chalupný však rukopis můj z důvodů konciliantních k F. V. Krejčímu neotiskl s mým souhlasem...²⁾

O autografu „Křtu,“ podle kterého Josef Nováček udělal opravy ve své knížce, víme jenom laskavostí Josefa Nováčka; proto budeme tento autograf na-

¹⁾ Otec Josefa Nováčka, Dr. Vojtěch Jar. Nováček, byl ředitelem Zemského archivu král. Českého (zemřel 8. dubna 1916).

²⁾ Dopis Jos. Nováčka z 27. října 1932.

zývati „*Nováčekův autograf Křtu sv. Vladimíra*“ nebo (zkráceně) N. A. „*Křtu sv. Vladimíra*“ (viz reprodukce, které znázorňují N. A. Křtu).

N. A. se skládá ze zlomků I. a X. zpěvů, každý verš začíná velkým písmenem.

Nemůžeme však přesně určití verše I. a X. zpěvů, které obsahoval N. A.

N. A. se nejvíce shoduje s příslušnými zlomky Ch. A., s těmi jej budeme také srovnávat.

Ch. A. z I. zp. má 54 veršů (ze 14. slohy jenom 2 verše). N. A. má celých 13 sloh. Vedle 14. slohy je napsána jenom číslice „14“, ale žádných oprav v té sloze není (aspoň by musila býti opravena začáteční písmena v slovech: „*trochu*“, „*ani*“, „*přičuchnout*“, jak je to uděláno všude v jiných verších).

Můžeme se domnívati, že verše 14. slohy v N. A. nebyly.¹⁾

Z X. zp. v N. A., můžeme přesně říci, byly verše 37.—56.

Co se týče veršů 33.—36. (Také Mufti...) (jak se i Josef Nováček pamatuje), v rukopise nebyly, nehledíc k tomu, že poznámka *Rkp* stojí nad 33.—36. veršem: kdyby verše 33.—36. byly bývaly v N. A., musila by písmena „*p*“ a „*d*“ (v slovech „*překřičet*“, „*drž*“, jako v začátečních slovech veršů) býti opravena.

Jaký pak je poměr mezi Ch. A. a N. A.? 37. verš X. zpěvu, který je v N. A. a chybí v Ch. A., dovoluje

¹⁾ Potvrzuje to i Jos. Nováček.

Křest sv. Vladimíra.

Legenda z ruské historie. *vyprávění o*

Zpěv první I

Perun a Vladimír.

- p k*
k
- 1 Vladimír car na svůj svátek,
~~když~~ seděl na trůnu,
poslal drába s vyřizením
~~k~~ bohovi Perunu/
- φ m*
v
- 2 »Hřmi, Perune, na můj svátek
" místo kanonády,
" škoda prachu, dost ho padne
" ~~k~~ bitvách u armády.
- m*
p
φ
- 3 " Hřmi/Perune, na můj svátek
" místo kanonády,
" pak si přijdi se mnou vypít
" šálek čokolády. —
- 2*
4
Du
D
- Pan dráb přišel k Perunovic,
~~z~~atloukl na vrata,
~~č~~ěvečky se hnedle zeptal:
»Doma-li pantáta?«

5 ..Doma, doma, pane drábe,
ve veliké chatě,
" sedí s jehlou na pekytku
" zašívá si katě..

6 ..Vzkazuje Vás, pantatínku,
" car náš pozdravovat,
" máte prej mu k tomu svátku
" drobci zabubnovat..

7 Jak to přeslech, tatík Perun,
" hnedle čelo svrástil,
" skočil s kamen na lavici,
" kaťmi o zem' praštil.

8 ..Baděj pásat husy ve vsi,
" do bahnách se ploužit,
" než u toho Vladimíra
" zde za boha sloužit!

9 ..Málo platu, služba těžká,
" nikdy konec práce,
" ještě bych mu měl vyvádět
" ve svátek rekreace?

10 ..Tuhle při poslední bouřce,
" při té blyškavici,
" bez toho jsem si propálil
" celou nohavici!

11 ..Málo platu; málo športli,
" málo deputátu,
" nemohu si špendyrovat
" oleje k salátu!

12 " Pečínku jenom ve svátek, ✈
" vodu musím pít,
" sotva jsem se na tu službu
" mohl oženit.

13 " Bez toho mne větším dílem
" žijí jen kondice,
" studentům hodiny dávat
" musím ve fysice.

14 Kdyby od selek nekáplo
trochu akcidence,
ani v neděli bych nemoh'
přičuchnout k pálence!

Rkp

Také Mufti muhamedský
překřičet se nedá:
•Potluč ty psy nevěřící,
drž se Muhameda.

40 ? Není církev jako církev,
čare nejmilejší,
musulmanská mezi všemi
nejcirkvovatější!

V carském dvoru na Podolu
psi se o kost hryzlí:
také ty ostatní sekty
konkurovat přišly.

45 Čert zná všechna jejich jména,
ale jak se ctily,
z toho se ruské hokyně
mnoho naučily.

50 Tenkrát byly zlaté časy
pro dohazovače:
tosolku pili z krajáčů,
jedli jen koláče.

55 Proto že jim v tom konkursu
obchody tak kvetly,
jmenují se od té doby
také boží metly.

~~Konec.~~

Celek uveřejněn poprvé v Praze roku 1880 s vyobrazeními od E. Lišky.

Neilustrované vydání vyšlo v Praze u F. Topiče r. 1886.

závěr, že N. A. není zkrácenina Ch. A., ale docela zvláštní autograf Křtu sv. Vladimíra.

Tuto domněnku dovoluji ještě takové drobnosti:
Pravopisné rozdíly mezi N. A. a Ch. A.

N. A.	Ch. A.
I., 11. vypít	vypít
12. čokoládu	čekoládu
16. Doma-li	Domali
21. Váš	váš
28. zem'	zem
39. Bez toho	Beztoho
X., 40. Nejčirkvovatější	Nejčirkvovatější
44. konkurovat	konkurrovat

Dále máme 28 rozdílů v interpunkci mezi N. A. a Ch. A.

Podle pořadí bude N. A. VI. autograf „Křtu sv. Vladimíra“.

VII. RIEGRŮV AUTOGRAF

(R. A.)

R. A. „Křtu sv. Vladimíra“ Karla Havlíčka Borovského byl vlastnictvím paní Fr. Bráfové,¹⁾ dcery Františka Ladislava Riegra; zdělila jej po svém otci.²⁾

R. A. je psán na půlarších pěkného papíru. Na některých arších jsou vodní znaky „Wattens“, na jiných koruna nad hroznem vína.

Obálkou R. A. je polovina přeloženého archu papíru; do této obálky jsou vloženy všechny archy R. A.. Archy nejsou sešity.

Obsah R. A.: S počátku je uveden obsah R. A., pak následuje devět zpěvů (desátý zpěv v R. A. chybí).

První zpěv je na osmi číslovaných stránkách; tyto dva půlarchy mají jako vodní znak korunu nad hroznem vína; jsou přeloženy tak, že na stránkách 1., 2., 5., 6. je viděti korunu, na stránkách 3., 4., 7., 8. hrozen vína.

Druhý zpěv má šest nečíslovaných stránek — k přeloženému půlarchu je dodán ještě lístek; 1. a 2. stránka půlarchu má vodní znak korunu, 3.—4.

¹⁾ V prosinci 1926 dovolila mi pí. Bráfová prohlédnouti si tento autograf; na tomto místě vzpomínám zemřelé s velkou vděčností. Když se autograf dostal do Národního musea, studoval jsem jej s dovolením p. JUDr. Fr. Palackého, správce písemné pozůstalosti Fr. Riegra, a vzdávám mu za to díky.

²⁾ Po smrti paní Bráfové se dostal R. A. do Národního musea, do *archivního* oddělení. (H. O.)

stránka hrozen vína; lístek připojený k půlarchu je psán na lepším papíře, ale bez vodních znaků.

Třetí zpěv obsahuje šest číslovaných stránek (9.—14.); 9.—10. stránka mají jako vodní znak hrozen vína, 11.—12. jsou se znakem koruny; 13.—14. mají znak „Wattens“, vlastně odříznutou horní část tohoto slova.

Čtvrtý zpěv je na čtyřech číslovaných (15.—18.) stránkách; na přehybu je slovo „Wattens“.

Pátý zpěv obsahuje šest číslovaných stránek (19.—24.); stránky 19.—22. jsou na přehybu se znakem „Wattens“; 23.—24. str., tvořící zvláštní lístek, mají jen odříznutou horní část slova „Wattens“.

Šestý zpěv má šest číslovaných stránek (25.—30.); 25. a 26. stránka mají vodní znak korunu, 27. a 28. stránka hrozen vína; 29.—30. stránka, zvláštní lístek, znak „Wattens“, vlastně odříznutou horní část tohoto slova.

Sedmý zpěv obsahuje osm číslovaných stránek, 31.—38. (dva půlarchy); stránky 31. — 32., 35. — 36. mají znak hrozen vína; 33.—34., 37.—38. mají znak korunu.

Osmý zpěv jest na čtyřech nečíslovaných stránkách bez vodních znaků.

Devátý zpěv obsahuje čtyři nečíslované stránky; 1.—2. stránka má za znak hrozen vína, 3.—4. stránka — korunu.

Obálka jest z papíru, který nemá vodních

znaků; tento papír jest horší jakosti než zvláštní lístek v druhém zpěvu aneb papír osmého zpěvu; pro obálku jest tedy vzat papír horší jakosti než pro zpěvy.

Dole, na první stránce obálky, jest napsáno rukou paní M. Červinkové-Riegrové inkoustem: „V papírech Dr. Riegra“.

R. A. začíná vlastně na druhé stránce obálky, kde rukou K. Havlíčka je napsáno:

Obsah :

I. zpěv : Perun a Vladimír	34	kolonijny.
II Hospodářství boží	32	—
III Vojenský soud	24	—
IV Testament Perunův	18	—
V Bezbožnost ruská	26.	—
VI Audicence	20.	—
VII Ministeroká rada	33.	—
VIII Cárský ukaz	26.	—
IX Jezovitský masť	29	párků.
X Konkurs (nedokončen)		

Stránky na pravé straně R. A. mají po levé straně přehnutý okraj v šíři asi $1\frac{1}{2}$ cm, po straně pravé okraj $5\frac{1}{2}$ cm; stránky na levé straně R. A. mají po levé straně okraj přehnutý na $5\frac{1}{2}$ cm, po pravé straně okraj $1\frac{1}{2}$ cm.

V některých zpěvech jsou verše číslovány, v jiných zase je číslování kolomyjek (ačkoli v záhlaví je poznamenán jen počet kolomyjek):

- I. —136 veršů
- II. — 32 kolom.
- III. — 96 veršů
- IV. — 72 „
- V. —104 „
- VI. — 84 „
- VII. —132 „
- VIII. — 26 kolom.
- IX. — 58 veršů.

Verše jsou číslovány vždy po pěti.

Kolomyjky čísloval K. Havlíček jen po levé straně slohy, kdežto verše i po levé i po pravé straně. Každý verš začínal velkým písmenem. Po každém zpěvu dělal K. Havlíček čáru asi 4—5 cm dlouhou a pod ní tečku, všude chybí jinde připojované označení „Konec“ toho neb onoho zpěvu.

Každý zpěv má číslo (první zpěv číslici římskou, ostatní zpěvy číslice arabské) a název. Kromě toho je uveden název spisu a zpěvu i na okrajích, vždy na lichých stránkách po pravé straně. V mezeře

mezi názvem spisu a názvem zpěvu jsou číslovány stránky (tam, kde jsou).

Tak v I. zpěvu název spisu „Křest sv. Vladimíra“, podtržený, jest uveden docela čtyřikrát na okrajích stránek 1., 3., 5., 7. Na těchto stránkách jest i název prvního zpěvu, „*Perun a Vladimír*“, nepodtržený, a při tom vždy postupně číslice 1., 2., 3., 4.

II. zpěv. Název spisu jest na okrajích stránek 1. a 5. (číslování naše, neboť v II. zpěvu stránky nejsou číslovány); po prvé jest podtržen. Poněkud níže, 1—1½ cm, jest název zpěvu „*Hospodářství. 1.*“ na stránce 5. „*Hospodářství*“, a pod tímto slovem číslice 2 (původně stála číslice 2 nad slovem „*Hospodářství*“, ale pak byla škrtnuta).

III. zpěv. Na okrajích (na stránkách 9., 11., 13.) je napsáno „*Křest sv. Vladimíra*“ (vždy podtrženo); o 1½ — 2 cm níže: „*Vojenský soud*“ a při tom (jako v prvním zpěvu) po prvé číslice 1, po druhé 2, po třetí 3.

IV. zpěv. Na okrajích stránek 15. a 17. jest název spisu „*Křest sv. Vladimíra*“ (podtrženo) a poněkud níže (str. 15.) „*Testament Perunův. 1.*“, na str. 17: „*Testament Perunův. 2.*“.

V. zpěv. Na stránkách 19., 21. a 23. stojí „*Křest sv. Vladimíra*“ (vždy podtrženo) a 1½—2 cm níže „*Bezbožnost ruská*“ a při tom po prvé číslice 1, po druhé 2, po třetí 3.

VI. zpěv. Na okrajích stránek 25., 27. a 29. jest

Kriest Sr. Vladimira.

Legenda z historie ruske.

Zpív I. Serma a Vladimír.

1. Vladimír cír na svůj svátek

Když ošel na trůnu,

Došel bráda s vyřízením

Ke bohoři Sermu.

5. "Hmí Serme! na mjí svátek

"Místo kamonídy,

"Škoda práchu, dost ho padne

Kriest sv. Vladimira

1.

Serma Vladimír. 1.

Зпів 9^б: Безовицкы,
~~Кіровоградскы~~ марі.

1. Се Дем ладанус —

У Кірові і р'анус,

Діс ірає Нес ілеу —

Настанє там наїє віна.

Кієст су. Владимир.

~~Кіровоградскы~~ марі.†

uvedeno „*Křest sv. Vladimíra*“ (vždy podškrtnuto) a 1 1/2—2 cm níže „*Audience*“, po první s číslicí 1, po druhé s 2, po třetí s 3.

VII. zpěv. Na okrajích stránek 31., 33., 35. a 37. jest „*Křest sv. Vladimíra*“ (vždy podtrženo) a 1 1/2—2 cm níže „*Ministerská radda*“ a při tom postupně číslice 1, 2, 3, 4.

VIII. zpěv. Na první stránce (číslování je naše, neboť Havlíčkovo číslování zde není) stojí „*Křest sv. Vladimíra*“ (nepodtrženo) a níže 1 1/2—2 cm „*Carский ukaz*“.

IX. zpěv. Původně se IX. zpěv jmenoval „*Kapucínský marš*“, ale potom slovo „*Kapucínský*“ přeškrtnuto, nahoře napsáno slovo „*Jezovitský*“. Na okrajích stránek 1. a 3. (číslování je naše, neboť Havlíčkovo číslování chybí) jest „*Křest sv. Vladimíra*“ (po první podtrženo, po druhé, na str. 3., nepodtrženo) a níže 1 1/2—2 cm „*Kapucínský marš*“, ale v obou případech slovo „*Kapucínský*“ je přeškrtnuto a zůstalo jen slovo „*marš*“ s číslicemi, po první 1, po druhé 2.

Co se úplnosti R. A. týče, má, jak jsme již uvedli, jen devět zpěvů;¹⁾ kromě toho u R. A. v VI. zpěvu chybí 12. a 13. sloha.²⁾ Dále poznamenáváme, že v R. A. jsou přeškrtnuty v I. zp. verše:

¹⁾ X., (1469—1470).

²⁾ VI., (942), (948).

Oj Perune přenešťastný! 108.
Kam jsi myslil brachu?
Hanět cára, svého pána,
A to beze strachu?

~~Oj Perune přenešťastný!
Kam jsi myslil brachu?
Hanět cára, svého pána,
A to beze strachu?~~

~~108.~~

109. Oj Perune! kam jsi myslil
Přenešťastné bůže!
Utec, utec, jak tě chytanou
112. Nic ti nezpomůže!

~~109.~~

~~Oj Perune! kam jsi myslil
Přenešťastné bůže!
Utec, utec, jak tě chytanou
Nic ti nezpomůže!~~

~~112.~~

V VI. zp. po 20. verši velmi pečlivě jsou přeškrtnuty 4 řádky inkoustem, potom křížem přeškrtnuto červenou tužkou:

Také kat byl po hotově,
A čekal v opřítě,
Aby neplodil ostudu
Této dvorní svitě.¹⁾

~~Také kat byl po hotově,
A čekal v opřítě,
Aby neplodil ostudu
Této dvorní svitě.~~

V I. zp. 45. v. bylo nejprve napsáno slovo „Pečínku“, ale bylo přeškrtnuto²⁾ a napsáno na konci verše („pečínku“).

48. „~~Pečínku~~ Jenom ve svátek pečínku.

V II. zp. mezi slovy „Křest sv. Vladimíra“ a „Hospodářství boží“ byla číslice 2; přeškrtnuta, ale znovu uvedena pod slovy „Hospodářství boží“.

V V. zp. 7. v. po slově „každý“ přeškrtnuto slovo „tulpa“ a místo něho napsáno hnědým inkoustem „kaplan“.³⁾

Teď již umí každý ~~každý~~ kaplan

¹⁾ VI., 20 (909—910);

²⁾ I., 45 (91—93);

³⁾ V., 7 (745).

V R. A. vidíme mnoho oprav, které zdokonalovaly báseň, na příklad:

Dnáb stál relij zkoorněhij 6s.
Jakob ^{istina} {wapr v žite' :

I., 65—66. (Viz pozn. 135—136.)

Pravela z toho vosta. (Pudlu tenent)

I., 128. (Viz pozn. 226.—229.)

Ton zas chce .

II., 47. (Viz pozn. 303.—304.)

Genom jim Dali posledni

IV., 27. (Viz pozn. 640.—641.)

Čet' jsem to jen/pláten,

30

IV., 30. (Viz pozn. 645.)

35. Dneska di ti
„Dnes se stávi za svatého,

IV., 35. (Viz pozn. 649.—651.)

Biskupi, zvoníci,
Kantorij, svíčkové báby,
Také kostelníci.

35.

VI., 31. (Viz pozn. 920.)

40. Sádnu líber masa málo!

IX., 40. (Viz pozn. 1435.)

In kniž tenča new z obrazu

Děly se záigrany:

90.

Čistá panna porodila

Čtyry mladé dracy.

Baby viděly znamení

Na nebi a v dírách:

Slyšely potopu světa

Průet ve všech škvárnách.

95.

vel:

Baby viděly znamení

Na nebi a v díře

Podávaly staré suvení

110. že soudný den bude.

Po ovallě se narodilo

Dělo za pil lela!

Kněpěte # lidi medhojře

114. Na potopu světa!

Číslice „3“ opravena je z dobře viditelné číslice „2“ (Zpěv: 3 Vojenský soud);¹⁾ číslice „4“ (IV. zp.) přepsána z jasně viditelné číslice „3“;²⁾ číslice „5“ (V. zp.) přepsána ze „4“;³⁾ číslice „6“ (VI. zp.) z „5“;⁴⁾ v záhlaví „Zpěv: 7.“ jsou po těchto slovech přeškrtnuta slova: „Zpěv: 6“.

Zpěv: 3. Vojenský soud.

Zpěv: 4. Testament Teruniv.ⁱ

Zpěv: 5. Bezbožnost ruská.

Tak se z maličké příčiny

Stala velká mela:

Ruský národ neměl Boha

Církev odověla.

¹⁾ III., (462—462*).

²⁾ IV., (604—604*).

³⁾ V., (728—729).

⁴⁾ VI., (881—882).

Zpěv: 6. Audience.

r. Seděl Vladimír na trůnu

Zpěv: 7. ~~Ministerská rada~~ Ministerská rada.

Vešir ministři seděli

V tajném kabinetě,

Temcrát byl Bůh proti zvyku

První na tapetě.

Některá fakta přivádějí nás k myšlence, že II. a VIII. zpěv byly psány tehdy, když již I., III., IV., V., VI. a VII. zpěv byl napsán: 1) číslování zpěvů od 3. do 7. původně bylo o číslici nižší;¹⁾ 2) II. a VIII. zpěv má číslování kolomyjek; 3) 5.—6. stránka, dodatečný zvláštní lístek II. zpěvu a celý VIII. zpěv napsány na stejném papíře, ale obyčejném, bez vodních znaků, tedy zřejmě tehdy, když papír s vodními znaky došel.

¹⁾ Viz poznámky: 462—462^a, 604—604^a, 728—729, 881—882, II. díl B.

Z těchto důvodů se lze domnívati, že zpěvy R. A. byly napsány v tomto pořádku:

I., III., IV., V., VI., VII., IX., II., VIII.

R. A. jest jediný autograf, jenž má jen *devět* zpěvů, a možno říci, že beze změn byl pojat do příští redakce (především do redakce Č. A.), jež má *deset* zpěvů.

R. A. budeme považovati za *sedmou* (VII.) redakci „Křtu sv. Vladimíra“.

VIII. VOCELOVA KOPIE „KŘTU SV. VLADIMÍRA“.

(V. K.)

V knihovně N. Musea je pod značkou III. F. 49. uschován sešit v černé tvrdé vazbě, obsahující 136 stránek — „*Duch Havlíčkův, Sbírka jeho básnických prací*“. Tento titul je umělecky proveden paterým písmem a slovo „Havlíčkův“ zbarveno kromě toho červenou tužkou.

Kdy a od koho se tento sešit dostal do Národního musea, dovídáme se z připomínky, napsané Lad. Quisem: „Tento opis, který jsem obdržel od † Eduarda Jelínka, jenž mi sdělil, že pochází z rodiny Erazima Vocela, odevzdávám „Museu království českého“ 18 15-XI. 97. Ladislav Quis.“

Kromě toho přidal Lad. Quis pod svým podpisem ještě svou poznámku, charakterisující celou sbírku: „Poznámka. Nehledě k chybám písařovým, má tento opis též mnohá (často do očí bijící) nesprávná data, je to však nejplnější mně známá psaná sbírka Havlíčkových básní; uspořádání a poznámky svědčí o tom, že tu působila ruka znalecká — patrně jiná než ruka opisovačova. Opis tento pochází patrně z prvních let šedesátých; však zajisté není pořízen před koncem roku 1863. (Arg. báseň „Domov ruský“ jest ostatně patrně apokryfický). L. Quis.“¹⁾

¹⁾ Quis potom ještě ve vydání spisů K. Havlíčka, 1897, str. XIV., zdůrazňuje, že je to „úplný opis básně Havlíčkovy“.

Send to Mrs. Mary Ann Stewart
+ Emma Bell, young wife,
30 North 3rd St. East
Philadelphia, Penn. U.S.A.

18¹⁵
II 97

Robert Young

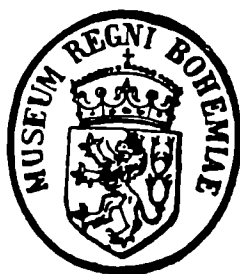

DUCH

HAVLÍČKOV

SBÍRKA

jeho

Sámských prací.

V knihovně Národního Muzea. Sign. III. F. 49.

Křest

sv.

Vladimíra.

Legenda

z
ruské historie.

2
Zpěv první.

Peruna a Vladimír.

1
Vladimír sá na svůj svátek
když seděl na trůnu
poslal dědka vyřízení
k Bohovi Perunu

2
Kemi Perunu na svůj svátek
místo kanonády
škoda prachu doít ho padne
v bitvách u armády

+

пробужденіи се едѣ до бы
току, бже моты.

Сказаніи коней, въ Архивѣ коней, въ
Мадриде.

Всѣхъ:

- 3 " I Семинъ, Мадридъ, обрѣтъ 29 болонскихъ
13 " II Мотодистинъ, бже, вѣснъ 32 болонскихъ
23 " III Таринскій, бже, обрѣтъ мѣнъ 24 бол.
30 " IV Саканментъ, Семинъ, мѣнъ 18 болонскихъ.
36 " V Селоканотъ, Буличъ, гѣтъ, мѣнъ 24 болон.
44 " VI Студенце, ма, 22 болонскихъ
51 " VII Министратка, бже, обрѣтъ 32 болонскихъ
61 " VIII Станиславъ, ма, 26 болонскихъ
69 " IX Сократскій, ма, обрѣтъ 58 гинскихъ
73 " X Странскій, ма, 14 болонскихъ.

Всѣхъ:

Всѣхъ.

V „D. H.“ jsou uvedeny 224 básně Havlíčkovy opsané stejným pěkným písmem. Písař provedl číslování jen do č. 203, dále již číslování chybí. Pod č. 221 jest uvedena báseň „Křest sv. Vladimíra“. Tuto kopii, poněvadž se zachovala z dědictví Vocelova, zveme „Vocelovou kopií“ aneb zkráceně „V. K.“

Sbírka „D. H.“ je vázána; k vazbě došlo tehdy, když básně byly opsány. Tento závěr lze učiniti z tohoto důvodu: číslování básní od čísla 93 přeska-kuje na 104 a v správném pořádku jde do č. 115, potom následuje č. 94 a pak správně do č. 103; po č. 116 a dále číslování pokračuje již pravidelně. To se mohlo státi jen takto: 1.—2. stránku sešitu (s číslováním od 94—103) při vazbě přehnuli a tím se tyto stránky dostaly dolů a str. 3.—4. (s číslováním 104—115) nahoru.

Sbírka „D. H.“ vznikla v šedesátých letech. To vyplývá z těchto fakt: Písař, uváděje datum napsané básně, se na několika místech spletl a napsal místo náležité číslice „4“ aneb „5“ číslici „6“;¹⁾ třikrát opravil svou chybu.²⁾ Mimo to musíme ještě předpokládati, že, když ne celá sbírka, aspoň jedna z básní této sbírky, „Domov ruský“, nebyla přepsána dříve než v červnu r. 1863: pod číslem 219 jest totiž uvedena báseň „Domov ruský“ a dole je poznamenáno: „vytištěno v časopisu „Zvon“ Čechů amerických

¹⁾ Viz „D. H.“, č. 13, 53, 71, 107, 123, 170.

²⁾ Viz „D. H.“, č. 71, 107, 170. Chybu v prospěch čísla „6“ lze vysvětliti jen zvykem písaře, jenž, když psal datum, psal tuto číslici.

dne — června 1863“. Tato poznámka rovněž dokazuje, že naše sbírka patří do 60. let.¹⁾

V. K. má deset zpěvů a na konci je připojen obsah od prvního do desátého zpěvu (u Č. A. obsah desátého zpěvu, jak známo, není).

Podrobné studium V. K. dokazuje:

Opisovatel vynechal v I. zp. konec (tři řádky) 26. kolomyjky a počátek (jeden řádek) 27. kolomyjky; ze dvou kolomyjek vznikla tak jedna, jež zní takto:

Poslal čtyry policajty
pískl na ně oknem:
„Hej! nechte to až do zejtrka
my v suchu nezmoknem.

Ve skutečnosti však 26. a 27. kolomyjka zní:

26. Poslal čtyry policajty K bohovi Perunu: „Přiveďte ho grobiána „Ku cářskému trůnu!	27. A když vyšli policajti pískl na ně oknem: „Hej! nechte to až do zejtrka, my v suchu nezmoknem.
--	--

Tím bylo správné číslování sloh přerušeno a začíná znovu až od 29. kolomyjky.

V V. zp. po 5. kol. není napsána číslice „6“ nad šestou kol.; v VI. zp. po 12. kol. místo náležitých číslic 13—14 je napsána číslice 9, 10; v VII. zp. vynechána je 12. kol.²⁾ a číslování po č. 14. přeska-

¹⁾ Opisovatel „D. H.“ neznal ruského jazyka: K. Havlíček napsal ruským písmem slova „Объявление“ a „Крещение“ (č. 33, 36); při přepisování těchto slov psal udělal chyby: místo „з“ napsal „ra“; „б“—„b“; „н“—„n“; „у“—„t“; „и“—„u“.

²⁾ VII., 12 (1089—1090).

kuje na č. 16. V VIII. zp. po 16. sloze byla napsána 20. sloha, potom však vyškrtuta; číslice „17“ je zřejmě opravena z „18“.¹⁾

Při podrobném studiu V. K. se objevuje kromě chyb již uvedených ještě množství jiných.

Tak nalézáme ve V. K. nesprávné rozdělení veršů aneb nesprávný pořádek slov:

*Málo platu
služba těžká nikdy konec práce²⁾
druhý zas laciné.³⁾*

V. K. má velice mnoho gramatických chyb.

Velmi často nalézáme „a“ místo „á“:

svatek, grobianem, Rano atd.⁴⁾

Užito v cizích slovech „á“ místo „a“: aeráru, literátus, adlátus atd.⁵⁾

¹⁾ VIII., 64 (1324—1325, 1326).

²⁾ I., 33 (70—74).

³⁾ II., 52 (307—308). Kromě toho ještě viz:
II., 69 (343—345), 101 (404—405), 114 (427—428);
V., 15—16 (756—757);
VIII., 103—104 (1384—1387).

⁴⁾ I., 9 (23), 109 (205);
II., 13 (257). Kromě toho ještě viz:
I., 61 (123);
II., 47 (305);
IV., 26 (639);
V., 59 (804);
VI., 31 (921), 47 (946);
VII., 22 (1055), 51 (1101);
VIII., 7 (1236);
X., 4 (1480), 15 (1497).

⁵⁾ VII., 99 (1177), 106 (1185), 108 (1189—1190). Kromě toho viz
ještě:
VIII., 13 (1246);
IX., 1 (1393).

„i“ místo „í“: vyřizením, špendírovat, Pečinku atd.¹⁾

„í“ místo „i“: velké, blýskavíci, nohavíci atd.²⁾

„ů“ gen. sing. místo správného „u“: pořádků, interkalárů.³⁾

„u“ v gen. a dat. pl. místo náležitého „ů“: studentum, cáruv, domu atd.⁴⁾

„u“ místo „ů“ v zájmenech: svůj, muj.⁵⁾

Písmeno „s“ na počátku neb uprostřed slov místo „z“: skoprnělý, stráví, hesky atd.⁶⁾

-
- 1) I., 3 (9), 43 (88), 45 (92). Kromě toho viz ještě:
I., 119 (218);
II., 4 (248), 90 (385), 92 (388), 106 (413);
III., 37 (513), 46 (528);
IV., 13 (621), 28 (642), 54 (684);
V., 4 (738), 73 (824), 84 (847), 91 (858), 98 (870);
VI., 37 (932), 43 (941), 86 (1014), 88 (1017);
VII., 8 (1031), 32 (1072), 112 (1197), 116 (1203);
VIII., 34 (1283), 78 (1344), 96 (1374);
X., 13 (1492), 13 (1493), 13 (1494), 21 (1504), 21 (1505), 21 (1506),
24 (1508), 29 (1512), 29 (1513), 29 (1514), 35 (1520), 37 (1525).
- 2) I., 18 (38), 38 (80), 40 (85). Kromě toho viz ještě:
I., 60 (118), 74 (145), 101 (192), 123 (223);
III., 30 (503), 32 (504);
IV., 20 (630—631), 60 (700);
V., 13 (753), 14 (754), 47 (790), 67 (813), 86 (851);
VI., 32 (922), 33 (924), 36 (928), 41 (939), 46 (945), 48 (947), 49
(949), 52 (954), 55 (962), 81 (1001);
VII., 40 (1082), 42 (1086), 44 (1087), 84 (1154), 109 (1192), 125
(1212);
VIII., 27 (1266), 85 (1356), 99 (1378);
X., 2 (1475).
- 3) V., 22 (764);
VII., 64 (1124).
- 4) I., 51 (102), 93 (172), 136 (242). Kromě toho viz ještě:
III., 43 (521), 43 (523), 63 (547);
V., 89 (856);
VIII., 24 (1262).
- 5) I., 1 (6), 9 (22).
- 6) I., 65 (134);
III., 68 (557);
V., 32 (774). Kromě toho viz ještě:
VIII., 60 (1319), 96 (1373).

Užito písmene „c“ místo „č“: Děvecky, Velicestvu, certů atd.¹⁾

Užito „i“ aneb „t“ v množném čísle min. času místo „y“: hráli, hubovali.²⁾

„i“ místo „y“ v rozličných slovech: fisice, jaziku, slžely, brzí, kdíby.³⁾

„s“ místo „š“: jestě, selmy, stolu.⁴⁾

„e—é“ místo „ě“, „i“, „y“, „ae“: měsíčka,^{5a)} myslél,^{b)} také,^{c)} secula.^{d)}

„é“, „ě“ místo „e“: né,^{6a)} mně.^{b)}

¹⁾ I., 15 (31), 81 (154);
VII., 132 (1222).

²⁾ I., 122 (221);
V., 47 (791). Kromě toho viz ještě:
V., 90 (857), 95 (864), 97 (867).

³⁾ I., 52 (106);
II., 110 (418);
V., 99 (871);
VI., 70 (987);
VII., 27 (1065). Kromě toho viz ještě:
VII., 91 (1160), 97 (1174), 107 (1187);
IX., 51 (1453).

⁴⁾ II., 10 (253), 81 (363);
V., 83 (841).

⁵⁾ a) I., 15 (259);
II., 37 (292);
IV., 61 (703);
V., 71 (821);
VII., 109 (1193);
X., 2 (1475);

b) II., 125 (455);
IV., 57 (692);

c) VII., 96 (1171);

d) IX., 57 (1464—1465).

⁶⁾ a) I., 63 (126), 63 (127);
II., 90 (385);
V., 84 (847);
VI., 3 (886);
VII., 8 (1031);
X., 13 (1492), 21 (1504), 37 (1525), 54 (1544);
b) VIII., 50 (1303).

Jedna souhláska místo dvou (jak v českých, tak i v cizích slovech): *raní*, *asekurace*, *zákoníci* atd.¹⁾

„*r*“ místo „*ř*“: *stvoril*, *Prestali*;²⁾

„*p*“ místo „*p'*“: *Šňup*;³⁾

„*z*“ místo „*s*“: *ze*, *z*;⁴⁾

„*ü*“ v rozličných slovech místo „*u*“ a naopak: *Perúne*, *muže* atd.;⁵⁾

„*y*“ místo „*ý*“: *každý*, *stary*.⁶⁾

Jedno slovo místo dvou: *dopochvy*, *adlátus* atd.;⁷⁾

„*ý*“ místo „*i—i'*“: *baldachýnem*, *Zahraničný*;⁸⁾

-
- 1) II., 32 (284), 79 (357);
III., 39 (515). Kromě toho viz:
III., 67 (554), 68 (558), 96 (601);
IV., 5 (612);
V., 91 (859);
VI., 23 (913), 82 (1002).
- 2) II., 57 (316);
V., 81 (839).
- 3) II., 85 (374).
- 4) II., 103 (407), 107 (415);
VII., 7 (1030). Kromě toho viz ještě:
VII., 16 (1047), 131 (1221);
VIII., 56 (1311), 99 (1377).
- 5) II., 125 (453);
III., 40 (516). Kromě toho viz ještě:
III., 41 (520);
V., 69 (820);
VII., 96 (1172).
- 6) III., 5 (470);
VII., 95 (1167), 95 (1168).
- 7) III., 35 (509—510);
VII., 108 (1189—1190). Kromě toho viz ještě
II., 12 (254—255), 67 (336—337).
- 8) VI., 54 (960);
VII., 25 (1062).

„n“ místo „ň“ a naopak: aspon, hokyňě.¹⁾

Koncovka „u“ místo „ou“ aneb „e“: radu
(instr., m. radou), světlu (lokál, m. světle);²⁾

„u“ místo „o“: čekuládu;³⁾

„ch“ místo „h“: schnilé, výstrachu.⁴⁾

Český pravopis v cizích, latinských a francouzských slovech: punkto, metresek, laudámus, sanktus;⁵⁾

genet. sing. na „a“ místo „u“: pytlíka.⁶⁾

Sloveso má předponu: omeldovat, uzavřeném.⁷⁾

Slovo začíná jinou souhláskou než v jiných materiálech: hmořdíře, margilie, vzpouru;⁸⁾

„t“ místo „ť“: dešt, Čet.⁹⁾

Užito jiné formy téhož zájmena: mě, mu.¹⁰⁾

Jiná koncovka v slovech: Perunovi, zatlouk.¹¹⁾

¹⁾ VII., 54 (1107), 63 (1121);

X., 47 (1537).

²⁾ VII., 88 (1157), 119 (1206).

³⁾ I., 59 (117), 89 (163).

⁴⁾ II., 84 (371);

III., 13 (481).

⁵⁾ VIII., 10 (1241), 17 (1250);

IX., 1 (1393), 15 (1407—1408).

⁶⁾ V., 75 (828).

⁷⁾ I., 82 (156);

VII., 116 (1202).

⁸⁾ II., 86 (376), 98 (397—398);

III., 79 (581);

VII., 36 (1077).

⁹⁾ II., 53 (312);

IV., 30 (644);

V., 75 (826).

¹⁰⁾ I., 49 (100);

II., 28 (279), 34 (286), 59 (322);

III., 21 (493).

¹¹⁾ I., 13 (29), 14 (30).

Několik chyb, jež možno označiti za „lapsus calami“: *tápnou* (místo *táhnou*), *něo* (místo *něco*), *skroro* (skoro) atd.¹⁾

Užito velkého písmene místo malého: *Kamarilla*, *Kardinál*.²⁾

Užito malého písmene místo velkého: *domini*, *dominae*.³⁾

K tomu ještě nutno poznamenati i to, že V. K. má mnoho oprav, nejčastěji jednotlivých písmen v slovech a řidčeji slabik v slovech: *poslal*, *preslech*, *soúd*, *nebyl* atd.⁴⁾

Vzniká tedy otázka, zda uvedené chyby byly již v originálu, či dopustil-li se jich opisovatel při opisování? Vybrali jsme z V. K. právě chyby, jež

¹⁾ III., 19 (489), 28 (500);

VII., 11 (1037). Kromě toho ještě viz:

VIII., 35 (1285);

IX., 21 (1413), 25 (1414).

²⁾ VIII., 29 (1272), 47 (1299), 85 (1355).

³⁾ IX., 17 (1409), 41 (1437).

⁴⁾ I., 3 (7); 25 (54);

III., 65 (551);

VI., 83 (1004). Kromě toho viz ještě:

I., 33 (72), 35 (75), 58 (115—116), 65 (133), 90 (165), 119 (218), 132 (235);

II., 18 (267), 59 (320—321), 68 (341), 71 (346), 79 (357), 83 (370);

III., 11 (478), 22 (495);

IV., 22 (634), 57 (692);

V., 23 (765), 41 (784), 48 (792), 50 (796), 63 (810), 64 (811), 69 (819), 73 (825);

VI., 7 (894—895), 42 (940), 43 (941), 53 (958), 79 (997), 80 (999);

VII., 17 (1051), 22 (1056), 65 (1126), 77 (1149), 91 (1161), 95 (1169);

VIII., 12 (1244), 57 (1314), 70 (1337), 81 (1348), 92 (1366), 102 (1383);

IX., 27 (1416), 33 (1424), 33 (1425), 39 (1432—1433);

X., 3 (1477), 42 (1531).

již svým rázem dokazují, že *je nutno je přičítati jen opisovateli*. A nelze připustiti, že byly v originálu, z něhož byla přepisována V. K., již také proto, že tímto originálem, jak níže uvedeme, byl *autograf „Křtu“*.

Ve V. K. nalézáme také důvod k domněnce, že V. K. byla opsána z autografu: Na konci X. zp. ve V. K. je uvedeno záhlaví a před každým zpěvem stojí číslo stránky, kde, myslím, tento zpěv začínal v sešitě, odkud byla přepsána V. K.; jsou to čísla: 3, 13, 23, 30, 36, 44, 51, 61, 69, 73.¹⁾

V Č. A. začínají zpěvy na stránkách 1, 11, 19, 27, 33, 41, 49, 59, 67, 71.²⁾ Je viděti, že zpěvy I., IV., V., VII., VIII., IX. Č. A. a neznámého originálu, odkud je přepsána V. K., *mají stejný obsah*: dva zpěvy (III. a VI.) jsou rozdílné o jednu stránku, jeden zpěv (II.) se liší o dvě stránky. *Celkový stejný obsah* devíti zpěvů (70 str.) a *stejný obsah šesti zpěvů z devíti*, jejichž obsah srovnáváme,³⁾ *dovoluje učiniti závěr, že se formát neznámého sešitu, z něhož byla opsána V. K., podobal formátu Č. A., že tedy V. K. byla přepsána z autografu.*

Jak se dostala sbírka „D. H.“ do rukou Vocelových, nemůžeme zjistiti, poněvadž se nám nepodařilo nikde o tom nalézt zmínky. Hojné chyby, které, jak říká L. Quis, „bijí do očí“, jsou důka-

¹⁾ Viz 84. str. naší práce.

²⁾ Viz 100. str. této knihy.

³⁾ Obsah desátého zpěvu, protože nevíme, na které stránce se končí v originále, z něhož je V. K. přepsána, nemáme možnost srovnávaní. (H. O.)

zem, že celá sbírka a kopie básně „Křest sv. Vladimíra“ nebyla pořízena samým J. Vocelem, a proto nemůžeme říci, komu náležel autograf, z kterého byl pořízen opis básně.

Proto budeme tento neznámý autograf Havlíčkovy básně, jenž byl předlohou pro V. K., nazývati autografem Vocolovým, zkráceně V. A.

IX. ČERMÁKŮV AUTOGRAF.

(Č. A.)

Romantický osud Č. A. je spojen s láskou dcery Karla Havlíčka Zdeňky k Polákovi, důstojníkovi 15. pěšího rakouského pluku, Kvidonu Battagliovi.¹⁾

Česká veřejnost byla velice zneklidněna láskou „dcery národa“ k „dvojitému“ nepříteli českého národa, „Polákovi“ původem, a „rakouskému“, „německému“ důstojníkovi; veřejné mínění pokládalo tuto lásku a jmenovitě sňatek Zdeňčin s Kvidonem Battagliou za hanbu světlé paměti K. Havlíčka, jenž tak upřímně po celý život zápasil s Němci a nedůvěřoval Polákům.

Poručník Zdeňčin Fr. Brauner, jsa ponoukán hlavně svou manželkou, rozhodl se odvésti Zdeňku z Prahy, aby milenci neměli možnosti se viděti. Den odjezdu byl stanoven na 28. IV. 1867. Ten den poslala Zdeňka po služce Kvidonu Battagliovi knížku v měkkých modrých deskách a dopis. Na konci dopisu bylo připsáno: „P. S. Nemám času napsati dopis a zapečetiti jej. Posílám knížečku, — necht' bude Tvým důvěrníkem“. Byl to autograf „Křtu sv. Vla-

¹⁾ O této lásce Cyr. Merhout: „Zdeňka Havlíčková“. Dcery národa trnitá cesta životem; Praha 1914; O Havlíčkově dceři, 2. oprav. vyd., Praha 1921;

téhož autora: „Životem vlastenců“ III. „Tragická láska“, Praha 1922;

Růž. Jesenská („Zvon“) r. 1905: „Legenda ze smutné země“;

Č. Zíbrt: Vzpomínky řeholnice na družku mládí, Zdeňku Havlíčkovou („N. P.“ 13. VI. 1916.).

dimíra“ K. Havlíčka, který dostal vědecký název „Č. A.“ „Křtu sv. Vladimíra“.

R. 1869 byl Kvidon Battaglia přeložen do Tarnopole.

V Tarnopoli u 15. pluku sloužil Ivan Zachar z Klatov.

Battaglia mu daroval autograf K. Havlíčka s těmito slovy: „Zde, bratře Čechu, přijmi svaté památky.“ Na vánoce r. 1869 přijel Zachar do Klatov a přivezl s sebou autograf „Křtu“. V Klatovech sídlil Maximilián Čermák, majitel tiskárny a redaktor časopisu „Šumavan“. Čermák byl Zacharovým přítelem ještě ze školy.

Zachar odevzdal Maximiliánu Čermákovi za přítomnosti jeho choti Marie autograf „Křtu sv. Vladimíra“ s přáním, aby Čermák, maje k tomu možnost, autograf vytiskl a potom jej odevzdal klatovskému museu.

Ale M. Čermák autografu „Křtu“ nevytiskl, ani ho neodevzdal museu. Dále se o něm dovídáme od učitele (později ředitele v. v.) Tarantíka, spolupracovníka M. Čermáka (v „Šumavanu“) a později jeho zetě, toto:¹⁾ Bylo to r. 1877. M. Čermák a Tarantík prohlíželi poštu; v balíku knih a časopisů, které došly na jméno redakce, uviděli k velikému svému překvapení knihu: „Křest sv. Vladimíra“ (t. zv. L. V.—I). Tehdy teprve prý si M. Čermák vzpomněl, že před delší dobou půjčil

¹⁾ Vr. Čermák: Havlíčkův Křest sv. Vladimíra a jeho rukopisy, str. 63., pozn. 100.

autograf prof. J. V. Práškoví a že ten ho doposud nevrátil; M. Čermák požádal prý Práška o autograf; Tarantík si vzpomíná, že po nějaké době Prášek autograf vrátil.

Tarantík se synem M. Čermáka srovnal prý tištěný text s autografem, aby se přesvědčili, byl-li tisk proveden podle Č. A. Při tom objevili, že v Č. A. chybí jeden list (13.—14. stránka), a domnívali se, že jej někdo vytrhl v tiskárně pro památku na K. Havlíčka. Tarantík nevysvětluje: 1) proč nebyly učiněny kroky k nalezení ztraceného listu, 13. a 14. stránky, ač M. Čermák pochopil, že je to velikou ztrátou pro autograf; 2) k jakým výsledkům Tarantík se synem Čermákovým došel, srovnávaje Č. A. s L. V.; 3) proč M. Čermák přijal tak lhostejně fakt, že autograf byl vydán bez jeho dovolení.

Prášek r. 1922, když Novotný připouštěl¹⁾, že vydavatelem L. V. jest Prášek, sdělil, že skutečně měl v rukou „klatovský autograf“ „Křtu“, který mu dal přečísti Patrik Blažek, nikoli Čermák; Prášek nevěděl, komu tento autograf „Křtu“ náležel; přečetl jej a asi za dva—tři dny jej vrátil Blažkovi, jenž k němu právě přišel; Prášek tvrdí, že nikdy neměl žádného vztahu ani k L. V., ani k vydání kteréhokoli jiného spisu K. Havlíčka.²⁾

Č. A., jenž byl rodinným majetkem zemřelého Maxmiliána Čermáka, na počátku XX. stol.

¹⁾ Kar. Novotný: Večer 1922, č. 102.

²⁾ Dr. J. V. Prášek: „První edice Havlíčkova „Křtu sv. Vladimíra“. Tribuna, 25. IV. 1922.

někde zmizel. Po celých 20 let všichni, kdož věděli o Č. A., považovali tento autograf „Křtu“ za ztracený.

R. 1910 uveřejnil prof. V. Čermák v „Šumavanu“ článek, v němž se zmiňuje o osudu „Č. A.“ a vyslovuje zármutek, že autograf nevysvětlitelným způsobem zmizel a že ani pátrání po něm nepřivedlo na stopu tohoto rodinného a národního pokladu.¹⁾

Teprve časopis „Večer“, č. 73 ze dne 29. III. 1922, přinesl jak rodině Čermáků, tak i celé české veřejnosti neobyčejně příjemné překvapení: Josef Hais Týnecký oznámil tam české veřejnosti, že Č. A. nezmizel: Tarantík, zeť M. Čermáka, po smrti M. Čermáka vida, že rakouská policie věnuje zvláštní „pozornost“ redakci „Šumavana“, a obává se zřejmě nenadále prohlídky, uschoval Č. A. a o svém činu mlčel 20 let přes to, že všichni velice litovali ztráty Č. A.

Nyní jest Č. A. majetkem profesora obchodní akademie v Kolíně Vr. Čermáka. Vr. Čermákr. 1925 vydal faksimile Č. A. a studii o tomto autografu; prof. Čermák tvrdí, že L. V. bylo pořízeno podle tohoto autografu. V svém úsudku se prof. Vr. Čermák podle našeho mínění mýlí; vysvětlíme to níže.

Č. A. jest sešitek rozměrů $10\frac{1}{2} \times 16$ cm v měkkých modrých deskách s primitivním plátěným hřbetem. Na deskách jest čistý štítek z bílého, silně zežloutlého papíru; na něm jest něco vyškrabáno.

¹⁾ Vr. Čermák: „Historie Havlíčkova Křtu sv. Vladimíra“, „Šumavan“, 43. roč., č. 17, 23. IV. 1910.

Prof. Vr. Čermák přenesl v svém vydání Č. A. z úvodního listu na štítek titul básně, chtěje, „aby byl dovršen dojem originality, napodobeny i desky rukopisu; jen titul básně přenesen z úvodního listu také na štítek:“¹⁾)

Křest sv. Vladimíra.

Legenda

z Historie ruské

H. B.

Po úvodním lístku s uvedeným již titulem básně následuje obsah básně — obsah jen *devíti* zpěvů (obsah desátého zpěvu v Č. A. chybí).

Za tím následují tři prázdné stránky.

Potom následuje 9 archů po 16 stránkách, desátý o šesti listech. Archy jsou číslovány Havlíčkem, avšak jen do 78.²⁾) stránky.

Z prvního archu chybějí str. 13.—14., na kterých byl napsán 32.—65. verš II. zpěvu.

Č. A. končí 75. stránkou.

Všechny zpěvy, vyjímajíc šestý a desátý, končí slovy: *Konec zpěvu*, s označením jeho čísla.

Písmo Č. A. je pěkné, čitelné a jasné. Všechny kolomyjky jsou číslovány, v IX. zpěvu jsou

¹⁾) Vr. Čermák, str. 7.

²⁾) Vr. Čermák, str. 51.

Obsah :

	str.
Zpěv I. <u>Perun a Vladimír</u>	I.
(obsahuje 34 koloniíky)	
Zpěv II. <u>Hospodářství boží</u>	11.
(v něm 32 koloniíky)	
Zpěv III. <u>Vojenský soud</u>	19.
(obsahuje 24 koloniíky)	
Zpěv IV. <u>Testament Peruniv</u>	27.
(má 18 kolon.)	
Zpěv V. <u>Bezbožnost v Rnoích</u>	33.
(jest v něm 26 kolonií)	
Zpěv VI. <u>Audience</u> . (22 kolon) . . .	41.
Zpěv VII. <u>Ministerovská rada</u> . . .	49
(obsahuje 33 koloniíky.)	
Zpěv VIII. <u>Kamarilla</u> . (26 kolon) . . .	59
Zpěv IX. <u>Jezovitočij marš</u>	67
(obsahuje 58 různých veršů soliž 29 responzorií)	

verše číslovány po desítkách, všechny verše začínají velkým písmenem.

Oprav v Č. A. je málo. V I. zp. 103. verš původně zněl:

„Hned přiveďte grobiána“, ale slovo „hned“ je přeškrtnuto, písmeno „p“ opraveno na velké „P“, připsáno „ho“, a tak vznikl verš: „Přiveďte ho grobiána“.¹)

V II. zp. 27. verš původně zněl:

„Někdy neví chudák Perun“ a byl opraven takto: ke slovu „neví“ připsáno písmeno „m“, slova „chudák Perun“ přeškrtnuta, nad nimi udělána čára a nad ní napsána slova: „samým křikem“; a tak povstal verš: „Někdy nevím samým křikem“.²)

Verš 71. v II. spěvu původně začínal slovem „Když“, ale toto slovo bylo *hned*³) po napsání přeškrtnuto, takže 71. verš zní:

„Dřív si, prase, zdraví zkazil.“

IV., 19 verš má dvě variace. Původně zněl: „Všechny louže v celém světě“; potom nad slovy „v celém světě“ napsána slova „po Kyjevě“, takže povstal verš:

„Všechny louže po Kyjevě“.⁴)

VIII., 41. verš, „Večír když mu {starý lokaj“
{Mates“ , má dvě variace podmětu této věty.

¹) I., 103 (196—198).

²) II., 27 (276—278).

³) II., 71 (346). (Slovo „Dřív“ má písmeno „D“ *neopravené*.)

⁴) IV., 19 (628—629).

X., 36. „Uvěř (Drž se) Muhameda“ — dvě variace
přísudku této věty.

V Č. A. možno ukázati opravy jednotlivých
liter v slovech.¹⁾

Jest zřejmo, že Č. A., jakož i V. A. (V. K.)
vznikly později než R. A.; na to poukazuje již ta
okolnost, že mají desátý zpěv. Ale jaký je poměr
mezi Č. A. a V. A., podaří se nám jasněji vy-
světliti, jakmile prozkoumáme t. zv. G. K.

¹⁾ Viz poznámky I. díl B: 190, 196—198, 240, 275, 707, 914, 1280.

X. GABLEROVA KOPIE.

(G. K.).

V Národním museu je pod značkou V. F. 52 uschována t. zv. Gablerova kopie „Křtu sv. Vladimíra“. Tento sešitek je nečíslovaný, z velmi pěkného, silného papíru, v černé, tvrdé obálce. Titul jeho zní:

Křest sv. Vladimíra
Legenda
z historie ruské
složil
Karel Havlíček
v Brüxenū 1853—54.

První a druhá stránka sešitku jsou prázdné, na třetí stránce je obsah desíti zpěvů a na čtvrté stránce jsou napsány tužkou bez klíče a bez správného rozdělení na takty noty:

Vazba tohoto sešitku byla provedena po opsání „Křtu sv. Vladimíra“; máme téměř 13 případů, že konečná písmena aneb části jich jsou odříznuty

Křesť sv. Vladimíra

Legenda

z historie ruské

ložil

Karel Havlíček

v Brněně 1853-54.

Obsah

Zpěv I. Perun a Vladimír st.
(obsahuje 34 Kolomijky)

Zpěv II. Hospodářství boží st.
(v něm 32 Kolomijek)

Zpěv III. Vojenský soud. st.
(obsaženo 24 Kolomijky)

Zpěv IV. Testament Perunův st.
(má 18 Kolomijek)

Zpěv V. Bezbožnost v Rusích
(v něm 26 Kolomijek)

Zpěv VI. Audience
(22 Kolomijky)

Zpěv VII. Ministerští rada
(obsahuje 32 Koloj.)

Zpěv VIII. Kamarila
(26 Kolomij.)

Zpěv IX. Jezovitský marný
(obs. 58 jiných versů)

Zpěv X. Trankurs
(obs. 56 versů)

Spěv X.

Konkurs

1. Víje vltř černomorský
Trávou o stepi mlátí;
Sbíhají se do Kyjova
Páni kandidáti.
2. Víje vltř od západu
V Kyjově se práší,
Každá firma hani jiné
Samá se vynáší.
3. Poslal nepřej dobrot z Říma
Píčet jako talír;
"Co je po té řícké víře
Nedam za ni hájí."
4. "Neni církev jako církev
"Care nejnejšší
"Římská církev mezi všemi
"Nejcirkevatější."
5. A carhradský patriarcha
Píčet jako miska
"Nevěť tomu Vladimíru
"Co catibruť píská."
6. "Neni církev jako církev
"Care nejnejšší
"Každá církev mezi všemi
"Nejcirkevatější."
7. A rakuski synodrium
"Sulem, sulem píše
"Nevěť Říma, nevěť Řekům
"Dřij se jen křojšše."
8. "Neni církev jako církev
"Care nejnejšší
"Řidovská je mezi všemi
"Nejcirkevatější."
9. Take Mufti mohamedský
Překřičet se nedá;
"Pottai ty psy nevěříci
"Maš Mohameda."
10. "Neni církev jako církev
"Care nejnejšší
"Musulmanská mezi všemi
"Nejcirkevatější."
11. V carbím dvoru na Podolu
Děi se o lost křyply;
Dabí ty ostatní scty
Konkursovat pšidly.
12. Čert znd všickna jejích jména
Stá jak se ctily
Z toho se ruski kokyně
Mlako nauřily.
13. Jen brát igly pletě záry
Pro dokazování
Rozalbu pili z krajčič
Ledli jen koláče.
14. Proto že jim v tom konkursu
Obchody tab kvetly,
Imenuji se od té doby
Take "Nojji metly."

a v jednom případě konečné písmeno zalepeno: svate(*k*), hlída(*l*), Peru(*n*) atd.¹⁾

V. Čermák v své studii, neuváděje *žádných* důkazů, prohlašuje, že je G. K. „podle mnohých známek pořízena podle Č. A.“²⁾ Podle našeho mínění jest to názor neodůvodněný.

Zaráží, že *záhlaví devíti zpěvů i samy zpěvy* (devět) jsou napsány černým inkoustem; *záhlaví desátého zpěvu a sám desátý zpěv* satiry je napsán inkoustem fialové barvy; desátý zpěv je napsán ve dvou sloupcích na poslední, levé straně sešitku; a *záhlaví i sám desátý zpěv* jest psán písmem dvakrát až třikrát *drobnějším*. Také v obsahu *dodatečně* připsán zpěv X. (Viz fak-simile.)

Tyto vnější znaky potvrzují domněnku, že byl desátý zpěv napsán teprve potom, když již *devět zpěvů bylo opsáno* a dokonce provedena vazba sešitku.

G. K. byla tedy přepisována ze dvou originálů: *první měl jen devět zpěvů, desátý zpěv byl opsán z jiného originálu.*

a) *Poměr devíti zpěvů G. K. k R. A.*

Protože R. A. má jen devět zpěvů, srovnajme

¹⁾ I., 5 (14);
II., 45 (302);
IX., 10 (1402). Kromě toho viz ještě:
I., 9 (23);
III., 21 (494), 83 (588);
IV., 45 (669);
VII., 49 (1096), 109 (1194);
VIII., 67 (1332);
IX., 26 (1415), 49 (1450), 53 (1458), 58 (1466).
²⁾ Vr. Čermák, op. cit., str. 53, poznámka 76.

prvních devět zpěvů G. K. především s R. A. Byl R. A. (anebo jeho kopie) originálem pro prvních devět zpěvů G. K.? Po té stránce pozorujeme tyto odchylky mezi R. A. a devíti zpěvy G. K.: v R. A. (H. K., Ch. K., J. H. A., Ch. A.) v VI. zpěvu chybějí 12. a 13. sloha, v G. K. (Č. A., V. K., L. V.—I) jsou;¹⁾ v II. zp. R. A. 13. sl. zní: „Ten chce...“, 14.—„Jeden sedlák...“; v G. K. (V. K., Pr., L. V.—I.) nejdříve jde „Jeden sedlák . . .“ (13) a pak (14) „Ten chce...“²⁾

Zmíníme se ještě o *různém pořádku slov* v R. A. a G. K.

R. A.	G. K.
Jenom ve svátek pečínku	(Ch. K., Ch. A., Č. A., V. K., O. Ž., L. V.—I) — Pečínku jenom ve svátek ³⁾
(Ch. K.) — Hodiny študentům	(H. K., Ch. A., Č. A., V. K., O. Ž., L. V.—I) — Študentům hodiny ⁴⁾
(Č. A., V. K., O. Ž.) mu je	(L. V. —I) je mu ⁵⁾
v uchu neměl	(Ch. A., Č. A., V. K., Pr., L. V. - I) — neměl v uchu ⁶⁾
(V. K.) — Zejtra teprv na tě čeká	(Č. A.) Zejtra na tě teprv čeká ⁷⁾

R. A. a G. K. mají různá slova na příslušných místech:

¹⁾ VI., 45—48, 49—52 (942, 948).

²⁾ II., (306, 309).

³⁾ I., 45 (91—93).

⁴⁾ I., 51 (101—103).

⁵⁾ I., 95 (174—175).

⁶⁾ II., 29 (281—282).

⁷⁾ II., 119 (439—440).

R. A.	G. K.
(Ch. K., Ch. A., Č. A., V. K., O. Ž., L. V. —I) <i>propá- lil</i> (Ch. K. — <i>propálil</i>)	(H. K.) — <i>popálil</i> ¹⁾ (V. K., Pr., L. V. — I) uši ²⁾
hlava kanonu	(L. V. —I) <i>moždíře</i> ³⁾ (Č. A., V. K., L. V. — I) Dvě rozličné ⁴⁾ <i>Kamarila</i> (Č. A., V. K., L. V. —I — <i>Kamarilla</i> . ⁵⁾
Rozmanitě	(V. K.) <i>mestě(š)</i> ⁶⁾
Carický ukaz (Č. A., L. V. —I) <i>světě</i>	

Uvedených rozdílů mezi R. A. a G. K. jest dosti, abychom mohli dojít k závěru, že R. A. (aneb jeho opis) nebyl předlohou pro prvních devět zpěvů G. K.

b) Poměr devíti zpěvů G. K. k devíti zpěvům V. K.

Srovnáme-li prvních devět zpěvů G. K. s prvními devíti zpěvy V. K., ukáže se, že se liší od sebe na mnoha místech slovy⁷⁾ i pořádkem

¹⁾ I., 39 (84).

²⁾ II., 34 (287).

³⁾ II., 86 (376).

⁴⁾ VII., 12 (1038—1039).

⁵⁾ VIII., (1226—1227).

⁶⁾ VIII., 77 (1343). Kromě toho viz ještě:

I., 88 (161), 134 (237);

III., 41 (518—519), 45 (525);

VI., 75 (992);

VII., 73 (1142);

VIII., 41 (1292—1293).

⁷⁾ I., 24 (53), 39 (84), 88 (161), 90 (166), 113 (210);

II., 17 (265), 19 (269—270), 30 (283), 40 (297), 41 (299), 42 (300), 52 (307-308), 82 (366), 92 (387), 97 (395-396), 123 (448-449), 128 (459);

III., 18 (486), 28 (501), 41 (518—519), 45 (525), 64 (548);

IV., 19 (628—629), 24 (635), 49 (676);

V., 58 (803);

VI., 7 (894—895), 37 (931), 69 (986), 75 (992);

VII., 34 (1074), 65 (1129), 73 (1142);

VIII., 45 (1297), 63 (1323).

slov.¹⁾ Uvedených rozdílů jest dosti, abychom mohli usouditi, že prvních devět zpěvů G. K. není opsáno z prvních devíti zpěvů V. K.

c) *Poměr devíti zpěvů G. K. k devíti zpěvům Č. A.*

Při srovnání devíti zpěvů G. K. s devíti zpěvy Č. A. se objeví mnoho rozdílů, které nejsou chybami opisovatele G. K., neboť tyto rozdíly mezi G. K. a Č. A. potvrzují jiné autografy a kopie.

V Č. A. a G. K. jest užito *různých slov*:

Č. A.	G. K.
(Ch. K., Ch. A., R. A., V. K., O. Ž., L. V. —I) <i>propálil</i>	
(Ch. K. — <i>propálil</i>)	(H. K.) <i>popálil</i> ²⁾
(R. A., V. K., L. V. —I)	
to	(O. Ž.) <i>ho</i> ³⁾
(R. A., O. Ž., L. V. —I) <i>braši</i>	(V. K.) <i>bratří</i> ⁴⁾
(L. V. —I) <i>ohlásilo</i>	(R. A., V. K.) <i>oznámilo</i> ⁵⁾
	(V. K.) <i>městě</i> (G. K. <i>mestě</i>) ⁶⁾
(R. A., L. V. —I) <i>světě</i>	

V Č. A. a G. K. jest užito *různých předložek* aneb *různých jejich forem*:

Č. A.	G. K.
(Ch. A., R. A., O. Ž., L. V. —I) <i>Vašemu</i>	(V. K.) <i>k Vašemu</i> ⁷⁾
(R. A., L. V. —I)	
<i>V jménu</i>	(V. K.) <i>Ve jménu</i> ⁸⁾

¹⁾ I., 95 (174—175); II., 101 (404—405), 114 (427—428), 119 (439—440).

²⁾ I., 39 (84).

³⁾ I., 107 (202).

⁴⁾ I., 136 (237).

⁵⁾ VII., 28 (1068).

⁶⁾ VIII., 77 (1343).

⁷⁾ I., 81 (152—153).

⁸⁾ VIII., 65 (1327—1328).

Upozornujeme ještě na *rozdílný pravopis* v Č. A. a G. K. (v devíti zpěvech) u podstatných a přídavných jmen a u sloves:

Č. A.	G. K.
(Ch. A., R. A.) blískavici	blyskavíci (H. K., Ch. K., O. Ž., L. V. —I — blýskavíci, V. K. — blýskavíci) ¹⁾
(H. K., V. K., O. Ž., L. V. —I) Bez toho	(Ch. K., Ch. A., R. A.) Beztoho ²⁾
(R. A., L. V. —I) Jako by	(Ch. A., V. K.) Jakoby ³⁾
Veličenství	(Ch. A., R. A., O. Ž., L. V. —I) Veličenství (V. K. — Velíčenství) ⁴⁾
Svatých	(R. A., V. K., L. V. —I) svatých ⁵⁾
ztěžovati	(R. A., V. K., L. V. —I) stěžovati ⁶⁾

Rozdílů tohoto rázu mezi devíti z pěvy Č. A. a G. K. jest více než *sto*. Připisovati je nepozornosti opisovatelově není možno, neboť polovina z nich jest totožná s těmi, které jsou v jiných autografech a kopiích Havlíčkovy básně, a to: *37 případů*⁷⁾ na-

¹⁾ I., 38 (80).

²⁾ I., 39 (81—82).

³⁾ II., 67 (336—337).

⁴⁾ III., 78 (580).

⁵⁾ VII., 130 (1220).

⁶⁾ VIII., 43 (1295).

⁷⁾ I., 39 (84), 40 (85), 59 (117), 81 (152—153), 89 (163), 95 (174 až 175), 107 (202), 134 (237);

II., 85 (374), 86 (376), 88 (378, 379);

III., 81 (585);

IV., 19 (628—629), 59 (697—698);

V., 77 (834—835), 84 (844), 84 (845—846), 97 (867);

VI., 40 (937), 86 (1013);

lezeme v jednom, 10 ve dvou,¹⁾ 7 ve třech,²⁾ 1 ve čtyřech³⁾ ze srovnávaných autografů a kopií satiry.

Z provedeného srovnání zřejmě vyplývá, že prvních devět zpěvů Č. A. nebylo předlohou prvních devíti zpěvů G. K.

Srovnání devíti zpěvů G. K. s devíti zpěvy V. K. nás přesvědčuje, že nejsou opsány z V. K.

Tento neznámý autograf (neb kopie), jenž byl předlohou prvních devíti zpěvů G. K., měl, jak lze souditi, toliko devět zpěvů; tím napodoboval R. A., to znamená, že časem svého vzniku byl nejbližší R. A., a proto jej také nazýváme R. A. druhé redakce (zkráceně R. A.²).

V. A.².

Srovnání (slovosledu, slov a pravopisu) desátého zpěvu G. K. s desátým zpěvem V. K. a Č. A. dokazuje:

G. K.	V. K.
2. mlátí	(Ch. A., Č. A., L. V. —I) klátí
11. (Č. A., L. V. —I) víře	cirkvi
36. Uvěř	(L. V. —I) drž se
42. (Ch. A., Č. A.) Psise o kost hryzli	(L. V. —I) psi o kost (ť) se hryzli

VII., 5 (1028), 95 (1170);

VIII., 5 (1235), 27 (1264), 52 (1308), 58 (1315), 65 (1327, 1329), 77 (1343), 87 (1358), 89 (1362), 90 (1364), 97 (1376);

IX., 7 (1399), 10 (1401), 32 (1422—1423).

¹⁾ II., 85 (375), 98 (397—398), 103 (407);

VI., 5 (889);

VII., 28 (1067, 1068), 76 (1144), 107 (1186);

VIII., 90 (1364, 1365).

²⁾ I., 12 (28), 39 (81—82);

VII., 54 (1108—1109), 106 (1185), 130 (1220);

VIII., 43 (1295), 84 (1352).

³⁾ III., 78 (580).

G. K.	Č. A.
17. (L. V. —I) carhradský	(V. K.) Carhradský
36. Uvěř	Uvěř (Drž se)
36. Mohameda	(V. K., L. V. —I) Muhameda
56. Boží	(V. K., L. V. —I) boží

Nejdůležitější však je to, že v záhlaví Č. A. není uveden desátý zpěv, kdežto v G. K. jest: *Zpěv X. Konkurs (obs. 56 veršů)*. Opisovatel nemohl si vymysleti podobného dodatku pro záhlaví.

Uvedené rozdíly mezi desátým zpěvem G. K. a desátým zpěvem V. K. a Č. A. jasně dokazují, že desátý zpěv G. K. není přepsán ani z V. K. ani z Č. A. Z toho vyplývá, že byl ještě jeden autograf „Křtu“. Autograf, z kterého povstal desátý zpěv G. K., je z pozdější doby než Č. A.: 36. verš X. zp. v Č. A. měl dvě variace: „*Uvěř (Drž se) Muhameda*“; ve V. K. jest z nich jeden, „*drž se Muhameda*“. V neznámém však autografu se vyskytuje druhý z nich, „*Uvěř Mohameda*“. — Dvě variace verše Č. A.: „*Uvěř (Drž se)*“ octly se ve V. K. a G. K. jako docela zvláštní redakce, které by se dály těžko pochopiti, kdybychom neměli Č. A.

Dříve jsme vysvětlili, že H. K. je I., Ch. K. II., J. H. A. III., Ch. A. IV. redakce, T. — Ch. A.² V., N. A. VI. redakce „Křtu“.

Sedmou redakcí Havlíčkovy básně jest R. A. (VII.). Vnější vzhled zpěvů, jejich ukončený obsah, vše to svědčí o tom, že R. A. vznikl *později* než Ch. A., ale *chybějící v něm desátý zpěv* dokazuje, že

tento autograf vznikl *dříve* než autografy, které mají desátý zpěv. Zkoumání G. K. přivádí nás k myšlence, že byl ještě R. A. druhé redakce, R. A.² (VIII.), jenž zřejmě vznikl zároveň s R. A. a zcela jistě *dříve* než ty předlohy, které mají desátý zpěv.

Z autografů, které mají *desátý zpěv*, první vznikl podle našeho mínění Č. A. (IX.). Desátý zpěv v Č. A. jest zřejmým důkazem toho, že tento autograf vznikl později než R. A. a R. A.²; ale to, že v záhlaví chybí obsah desátého zpěvu, zřejmě dokazuje, že tento autograf vznikl dříve než V. A. (o kterém máme představu z V. K.) a než autograf, jenž byl předlohou pro desátý zpěv G. K.; oba tyto autografy totiž mají *záhlaví desátého zpěvu*. Později než Č. A. vznikly ještě asi *dva* autografy. Rozdíl mezi nimi a Č. A. jest ten, že se variace Č. A. (X., 36) *Uvěř (Drž se)* octly v nich takto: V jednom (V. A.) *drž se*, ve druhém *Uvěř* jako docela *zvláštní redakce*. Oba autografy (V. A. i druhý) mají záhlaví obsahu desátého zpěvu. Jeden (V. A.): *X. Konkurs má 14 kolomyjek*; druhý: *Zpěv X. Konkurs, obs. 56 veršů*. V jakém pořádku vznikly tyto dva autografy — jeden V. A. i druhý, jehož desátý zpěv byl předlohou pro desátý zpěv G. K., nemůžeme stanovit; V. A., o kterém máme lepší představu, budeme považovati za *desátý (X.) autograf*; a autograf, jehož desátý zpěv byl předlohou pro desátý zpěv G. K. — podobající se V. A. tím, že má také v záhlaví obsah desá-

tého zpěvu, — *podmínečně nazveme autografem Voce-
lovým druhé redakce* aneb V. A.² Ten bude podle po-
řadu *jedenáctým* (XI.). A tak s jistotou tvrdíme, že
Č. A. není *poslední redakcí*, jak to dokazuje Vr. Čer-
mák,¹⁾ ale že později po tomto autografu vznikly
ještě dva autografy: V. A. a V. A.² aneb X. a XI.
autograf; nemůžeme jen dokázati, v jakém pořadí
vznikly; který z nich byl první a který druhý; který
vznikl dříve a který později. Ale oba jsou pozdější
než Č. A. redakce „Křtu sv. Vladimíra“. Tyto auto-
grafy jsou *poslední redakcí básně*.

Nyní můžeme říci něco o dějinách jiných kopií
„Křtu sv. Vladimíra“, G. K. a V. K. Osoby, jejichž
jméno mají, byly současníky, a proto, chceme-li
znáti, která z kopií vznikla dříve a která později,
musíme se obrátiti k autografům, z kterých kopie
vznikly. G. K. je přepsána z R. A.² (prvních devět
zpěvů) a z V. A.² (desátý zpěv); V. K. je opsána
z V. A.; R. A.² vznikl dříve než V. A.; protože R. A.²
(jenž byl předlohou prvních devíti zpěvů, větší části
G. K.) jest starší než V. A., *budeme považovati G. K.
za starší než V. K.; G. K. jest tedy první a V. K.
druhou kopií „Křtu sv. Vladimíra“*.

Tímto způsobem můžeme z autografů a kopií
„Křtu“, které doposud máme, usuzovati, že Havlíček
napsal nejméně *jedenáct* autografů „Křtu“. Do *první*
doby patří šest autografů. O I. a II. dávají nám před-

¹⁾ Op. cit. 53—54.

stavu H. K. a Ch. K., J. H. A. je III., Ch. A. IV., T. — Ch. A² je V., N. A. VI.; do *druhé* doby patří dva autografy: R. A. (VII.) a R. A.² (VIII.); do *třetí* doby tři: Č. A. (IX.), V. A. (X.) a V. A.² (XI.).

Havlíček počal psáti „Křest sv. Vladimíra“, jak známo, v Moskvě, tedy r. 1843, a psal jej vlastně do konce svého života, dvanáct až třináct let.

První pokusy, prvních šest redakcí, obsahovaly nejméně 72 veršů (N. A.), nejvíce 388 (Ch. A.). Tato *první* doba se nám jeví jako sloučenina různých zpěvů. *Druhá* doba dala *devět* zpěvů neboli 910 veršů (R. A.). *Třetí* doba přinesla konečný text, *deset* zpěvů (Č. A., V. K.) neboli 974 veršů. Kromě toho, že se rozsah „Křtu“ zvětšoval, zdokonalovaly se i jednotlivé slohy neb jednotlivé verše vyhledáváním co nejvhodnějšího pořadu slov neb vhodnějších slov a jejich gramatických forem.

Dvanáctiletá až třináctiletá nepřetržitá práce Havlíčkova o „Křtu sv. Vladimíra“ měla pro Havlíčka takový význam jako pro Goetha *padesátiletá* práce o Faustovi neb pro Tolstého pětileté *sedmeré* prepisování a upravování nesmrtelného díla „Vojna a mír“. Jak Goethovi a Tolstému jmenovaná díla, jež stála tolik času, přinesla nesmrtelnost, tak i „Křest sv. Vladimíra“, výsledek dlouholeté práce, přinesl a ještě přinese slávu a nesmrtelnost Havlíčkovi.

XI. PRVNÍ („LIŠKOVO“) VYDÁNÍ BÁSNĚ
KARLA HAVLÍČKA BOROVSKÉHO „KŘEST SV.
VLADIMÍRA“.

Určivše dějiny autografů a kopií básně „Křest sv. Vladimíra“, známých do dnešní doby, přejdeme k řešení otázky o *textu L. V.—I*, t. j., z jakého autografu nebo kopie „Křtu“ je toto první knižní vydání pořízeno.

Ze všeho materiálu o „Křtu“, který dnes máme, můžeme souditi, že jen G. K. (v celku), Č. A., V. K. *byly možným základem* pro L. V.—I, na ostatní předlohy (protože nemají deset plných zpěvů)¹⁾ netřeba i mysliti.

Prozkoumejme tuto otázku v tomto pořádku:

a) Poměr mezi L. V.—I. a G. K.

Všimněme si poměru mezi L. V.—I. a G. K. Ze značného počtu rozdílů mezi L. V.—I. a G. K. uvedeme, abychom nezatěžovali látku přespříliš, jenom některé:

Rozdíly v slovosledu:

G. K.	L. V.—I.
(R. A., Č. A.) je pak	(V. K., O. Ž.) pak je ²⁾
(Č. A.) Zejtra na tě teprv čeká	zejtra na tě čeká teprv ³⁾
Stará zase škola chválí	(R. A., Č. A.). Stará škola zase chválí ⁴⁾
mu Mates lokaj	(V. K.) mu starý Mates ⁵⁾
(Ch. A., Č. A.) Psi se o kost hryzli	(V. K.) psi o kost' (t) se hryzli ⁶⁾

¹⁾ H. K., Ch. K., J. H. A., Ch. A., T. — Ch. A.², N. A., R. A., O. Ž., Pr.

²⁾ I., 135 (238—239).

³⁾ II., 119 (439—440).

⁴⁾ VII., 15 (1043—1046).

⁵⁾ VIII., 41 (1292—1293).

⁶⁾ X., 42 (1530—1533).

Rozdíly v slovech mezi L. V.—I. a G. K.:

G. K.	L. V. —I.
(Ch. A., R. A., Č. A.) — brabence	(V. K., Pr.) mravence ¹⁾
v celém městě (R. A. — městě)	(Č. A., V. K., Pr.) — po Kyjevě ²⁾
(R. A., Č. A.) štěnata (ň)	(V. K., Pr.) — kořata ³⁾
přisadil (R. A., Č. A. přisadil mlátí)	(V. K.) doložil ⁴⁾
	(Ch. A., Č. A., V. K.) — klátí ⁵⁾
Uvěř	(V. K.) — drž se ⁶⁾

Drobnějších pravopisných rozdílů mezi G. K. a L. V.—I. uváděti nebudeme.

Uvedená látka stačí k závěru, že L. V.—I. nebylo poríženo podle G. K.

b) Poměr mezi L. V.—I. a Č. A.

Prof. Vr. Čermák jest toho mínění, že L. V.—I. vzniklo podle Č. A., a vše, čím se liší od Č. A., je

¹⁾ II., 30 (283).

²⁾ IV., 19 (628—629).

³⁾ IV., 24 (635).

⁴⁾ VII., 65 (1129).

⁵⁾ X., 2 (1476).

⁶⁾ X., 36 (1521—1522). Kromě toho viz ještě rozdíl v slovech G. K. a L. V. —I.:

I., 69 (141), 81 (152—153), 87 (159), 88 (160), 107 (202), 113 (210), 134 (237), 135 (240);

II., 19 (269—270), 28 (279), 42 (300), 53 (311), 66 (335), 80 (359), 97 (395—396), 98 (397—398), 111 (421);

III., 18 (487), 38 (514), 41 (518—519), 43 (522), 45 (525), 73 (568);

V., 83 (840—841), 98 (868), 98 (869);

VI., 67 (981), 71 (988), 75 (992);

VII., 5 (1028), 15 (1043—1046), 28 (1068), 39 (1081), 55 (1110 až 1111), 55 (1111), 73 (1142);

VIII., 77 (1343);

IX., 12 (1405), 32 (1422—1423), 55 (1460—1461).

dílem samočinnosti vydavatelovy: „Řada slov v L. V., psaná jinak než v Č. A., většinou jsou upravena podle nynějšího pravopisu. Slovosled jest odlišný jen na čtyřech místech, lidové výrazy zaměněny leckdes za spisovné, ba tu a tam užito i zcela jiných slov“.¹⁾ A vůbec soudí prof. Vr. Čermák o rozdílech mezi Č. A. a L. V.—I.: „Vždyť mohly býti učiněny *úmyslně*, aby *znesnadnily* pátrání po vydavateli, jehož inkognito jest jistě podezřelé. A i kdyby toho nebylo, můžeme míti za to, že vydavatel způsobil změny ve snaze *zlepšiti a opravití* Havlíčka.“²⁾

Více než 30 časopisů přineslo neobyčejně příznivé posudky o práci prof. Vr. Čermáka, a proto ovládla myšlenka, že L. V.—I. vzniklo podle Č. A.³⁾ a že všechny rozdíly mezi ním a autografem vznikly *vědomým* falšováním vydavatele L. V.—I.

Jak známo, je Č. A. autograf vadný: chybí v něm 13.—14. str. (II. zp.); neví se, kam se poděly.

Paní Bráfová dovolila prof. Čermákovi, aby použil příslušné stránky R. A. a učinil z ní faksimile pro vydání Č. A. Ale prof. Vr. Čermák se vůbec nezmiňuje o tom, že *text 13.—14. str. z R. A., uvedený v Č. A., není totožný s příslušným textem L. V.—I.*

Větší rozdíly mezi vloženou 13.—14. str. R. A. a příslušným místem L. V.—I.:

¹⁾ Vr. Čermák, op. cit., str. 59—60;

²⁾ Op. cit., str. 61. Ve výťahu z knihy prof. V. Čermáka všude jsou *naše* podtržení. (H. O.)

³⁾ V. Novák: Satira v díle Karla Havlíčka Borovského (Česká Revue, č. 1., 1929—1930).

1) L. V.—I. (V. K., G. K., Pr.) II., 49.—52.: „Jeden sedlák...“; II., 53.—56.: — „Ten chce...“;

R. A., II., 49.—52.: „Ten chce...“; II., 53.—56.: „Jeden sedlák...“.

2) L. V.—I. (V. K., G. K., Pr.) II., 35.: — „ten zpívá, ten šepce, vzdychá“;

R. A.: — „Ten vzdychá, ten šepce, zpívá“.

3) L. V.—I. (V. K., G. K., Pr.) II., 47.: — „Ten zas chce“;

R. A.: „Ten chce zas...“.

4) L. V.—I. (Ch. A., V. K., G. K., Pr.) II., 65.: — „Sám se nechce žádný starat“;

R. A.: — „Sám se žádný starat nechce“;

5) L. V.—I. (G. K., V. K., Pr.) II., 34.: — uši.;

R. A.: — hlava.

Máme nějaké důkazy o tom, že ztracené stránky 13.—14. jsou totožné s příslušným textem L. V.—I. a nikoli s příslušným textem R. A., který prof. Vr. Čermák vložil na místo ztracené 13.—14. stránky Č. A.?

Podle našeho názoru¹⁾ bylo znění chybějících veršů 32.—65. II. zpěvu (13.—14. stránky) Č. A. *spíše* stejné s příslušnými verši V. K., ale *nikoli* s příslušnými verši R. A. Jestliže se ještě i na *jiných* místech liší text L. V.—I. od Č. A., vzbuzují prokázané rozdíly 13.—14. str. (z R. A.) a příslušného textu

¹⁾ Viz předmluvu k III. dílu této knihy.

L. V. —I. tím více v nás domnění, že L.V. —I. ne-
bylo pořizeno podle Č. A.

Tyto rozdíly textu (nepočítajíc rozdílů 13.—14.
str.) Č. A. a L. V.—I. jsou:

Jiná slova v L. V.—I. než v Č. A.:

L. V. —I.:	Č. A.:
(V. K.) puť-ťu-ťu!	puť, ťu, ťu, ťu ¹⁾
(V. K., Pr.) mravence	brabence ²⁾
(G. K., V. K., O. Ž.) soudu	Svodu ³⁾
(V. K., Pr.) kořata	štěňata ⁴⁾
(V. K.) kolem něho	okolo něj ⁵⁾
(V. K.) doložil	přisadil ⁶⁾
(V. K.) drž se	Ůvěř (Drž se) ⁷⁾

Jiný pořádek slov v L. V. — I. než v Č. A.:

L. V. —I.:	Č. A.:
(G. K.) je mu	mu je ⁸⁾
(V. K., O. Ž.) pak je	je pak ⁹⁾
(V. K.) mu starý Mates	mu { starý lokaj ¹⁰⁾ Mates
(V. K.) psi o kost(t) se hryzli,	Psi se o kost hryzli: ¹¹⁾

Různé předložky v L. V.—I. a Č. A.:

L. V.—I.:	Č. A.:
(V. K.) „s“ chybí	s ¹²⁾
(V. K., O. Ž.)	za o ¹³⁾
(V. K., Pr.)	
(V. K.)	
(V. K., Pr.)	

¹⁾ II., 19 (269—270).

²⁾ II., 30 (283).

³⁾ III., 76 (576).

⁴⁾ IV., 24 (635).

⁵⁾ VI., 7 (894—895).

⁶⁾ VII., 65 (1129).

⁷⁾ X., 36 (1521—1522).

⁸⁾ I., 95 (174—175).

⁹⁾ I., 135 (238—293).

¹⁰⁾ VIII., 41 (1292—1293).

¹¹⁾ X., 42 (1530—1533).

¹²⁾ I., 87 (159).

¹³⁾ I., 113 (210).

Jiné spojky v L. V.—I. než v Č. A.:

L. V. —I.:	Č. A.:
(V. K.) i	a ¹⁾

Uvedeme ještě *tvary* L. V.—I., lišící se od Č. A.:

<i>slovesa:</i> L. V. —I	Č. A.
(V. K., O. Ž.) Nebudem	Nebudu ²⁾
(V. K.) Vymínil	Vymíniť ³⁾

podstatná jména:

(V. K., O. Ž.) krejčím	krejčím ⁴⁾
(H. K., V. K.) Špilberku (f)	Špimberku ⁵⁾
(V. K.) kněžím	kněžům ⁶⁾
(V. K.) měchýře	měchejře ⁷⁾
(V. K.) inkoust	ingoust ⁸⁾
(V. K.) v zadu	vzadu ⁹⁾
(R. A., G. K., V. K.) sklenku	skleňku ¹⁰⁾
(R. A., G. K.) džbánu (a)	žbánu ¹¹⁾
(R. A., G. K.) džbán	žbán ¹²⁾
(V. K.) šunky	šunku ¹³⁾
(V. K.) rosolku	rozolku ¹⁴⁾

Nebudeme dále srovnávati drobnějších pravopisných chyb L. V.—I. a Č. A.

Shrnujíce všechny rozdíly mezi L. V. —I. a Č. A. konstatujeme, že všech rozdílů mezi L. V. —I. a Č. A. jest více než 200.

Z uvedených rozdílů mezi L. V.—I. a Č. A. podle

1) V., 98 (868).

2) I., 109 (204).

3) VII., 49 (1093).

4) III., 11 (477).

5) IV., 60 (700), 61 (702).

6) V., 75 (827), 88 (853).

7) V., 103 (878).

8) VI., 14 (903).

9) III., 17 (906—907).

10) VIII., 84 (1352).

11) VIII., 90 (1364).

12) VIII., 91 (1365).

13) IX., 42 (1438).

14) X., 51 (1539).

našeho mínění zřejmě vyplývá, že L. V.—I. nebylo pořízeno podle Č. A.

Připustíme, držíce se názoru prof. Vr. Čermáka, že L. V.—I. je pořízeno podle Č. A.

V tom případě musíme nejdříve zkoumati, byly-li správné předpoklady prof. Vr. Čermáka, které měl o *motivech*, jakými se řídil redaktor-vydavatel, prováděje v L. V.—I. změny od Č. A. O těchto změnách, jak již výše citováno, praví prof. Vr. Čermák: „Vždyť mohly býti učiněny *úmyslně*, aby *znesnadnily* pátrání po vydavateli, jehož inkognito je jistě podezřelé. A i kdyby toho nebylo, můžeme míti za to, že vydavatel způsobil změny ve snaze zlepšiti a *opraviti* Havlíčka.“¹⁾

Ve skutečnosti však vychází najevo, že ze 216*) rozdílných případů mezi L. V.—I. a Č. A. 147 je *zdůvodněno jinými předlohami* „Křtu“, a to: *jeden* případ sedmi²⁾ předlohami, *jeden* šesti,³⁾ *tři* pěti,⁴⁾ *deset* čtyřmi,⁵⁾ *čtyřicet* — třemi,⁶⁾ *jedenáct* —

1) Op. cit., str. 61. Podtržení naše (H. O.).

*) Počítajíc i s rozdíly na 13.—14. stránkách zařaděné z R. A.

²⁾ I., 58 (115—116).

³⁾ I., 21 (44).

⁴⁾ I., 54 (110);
III., 78 (580);
IV., 69 (719).

⁵⁾ I., 29 (61), 49 (98—99);

II., 65 (333—334);

III., 8 (473);

IV., 37 (655), 37 (657);

V., 9 (749—750);

VI., 2 (884—885), 4 (887);

VII., 97 (1175).

⁶⁾ I., 11 (27), 36 (76), 38 (80), 72 (143);

dvěma,¹⁾ *sedmašedesát* — jednou předlohou,²⁾ jak jsme viděli při srovnání L. V. — I. se známými dodnes předlohami „Křtu“.

Celkem je těchto 147 tvarů, kterými se L. V. — I. liší od Č. A., napsáno *totožně* 289krát se srovnávanými předlohami, a to: s V. K. 98, G. K. 63,

II., 34 (287), 35 (288—289), 49—52 (306), 53—56 (309), 67 (340), 75 (350);

III., 76 (576);

IV., 25 (638), 43 (666), 66 (710);

V., 76 (829);

VI., 18 (908), 72 (989);

VII., 54 (1108—1109), 106 (1185), 130 (1220);

VIII., 43 (1295), 84 (1352);

IX., 31 (1421);

X., 56 (1546—1547).

¹⁾ I., 19 (41), 26 (56), 71 (142), 90 (164), 104 (199), 109 (204), 113 (210), 135 (238—239);

II., 25 (274), 30 (283), 53 (311), 59 (320—321), 80 (359), 84 (372), 85 (375), 103 (407);

III., 11 (477), 13 (480), 88 (592);

IV., 20 (630—631), 24 (635), 34 (648), 60 (700), 61 (702);

V., 45 (789), 102 (875);

VI., 5 (889), 7 (890), 27 (916);

VII., 16 (1048), 18 (1053), 22 (1056), 66 (1130), 78 (1150—1151), 111 (1195);

VIII., 27 (1267), 69 (1335), 90 (1364), 91 (1365);

X., 2 (1475), 38 (1526).

²⁾ I., 16 (33—34), 61 (121), 61 (122), 87 (159), 93 (171) 93, (172), 95 (174—175), 95 (177), 97 (182), 131 (233);

II., (245—246), 6 (250), 19 (269—270), 53 (312), 54 (313), 66 (335), 81 (362), 81 (364), 86 (376), 88 (378), 91 (386), 115 (430), 122 (446);

III., (462—463^a), 47 (529), 50 (533), 53 (536), 77 (579), 81 (585), 85 (591);

IV., 7 (614—615), 17 (625);

V., 44 (787), 75 (827), 77 (834—835), 80 (836), 88 (853), 98 (868), 103 (877), 103 (878);

VI., 7 (894—895), 14 (903), 17 (906—907), 53 (957), 54 (960), 87 (1015);

VII., 49 (1093), 65 (1129), 99 (1177), 111 (1196), 125 (1213);

VIII., 41 (1292—1293), 66 (1330);

IX., (1392), 10 (1401), 42 (1438);

X., 1 (1472), 12 (1490), 14 (1495), 17 (1500), 22 (1507), 28 (1510), 30 (1515), 36 (1521—1522), 41 (1529), 42 (1530—1531), 51 (1539).

O. Ž. 35, R. A. 31, Pr. 22, Ch. A. 17, H. K. 11,
Ch. K. 9, J. H. A. 3 krát.

Z těchto číslic vyplývá, že, i kdyby se byl redaktor L. V.—I. skutečně řídil při tomto vydání podle Č. A., nevznikly odchylky *přece jen z těch motivů*, které připouští prof. Vr. Čermák.

Z toho, že odchylky L. V.—I. od originálu, z něhož, jak předpokládá prof. Vr. Čermák, L. V. —I. bylo pořízeno, nalézáme v jiných předlohách „Křtu“, možno učiniti podle našeho mínění toliko jediný závěr: redaktor-vydavatel kromě předlohy, kterou vzal za základ svého vydání v celku, měl ještě jiné předlohy „Křtu“, kterých používal jako *pomocných*, a jimi *opravoval* základní text „Křtu“ svého vydání.

c) *Poměr mezi L. V.—I a V. K.*

Pokusíme se objasniti *všechny* vlastnosti L. V. —I. pořízeného podle V. K. Připustíme, že redaktor-vydavatel L. V.—I. užíval V. K., a to jen této jediné předlohy.

Všimněme si *různých slov* ve V. K. a L. V.—I.:

V. K.	L. V. —I
mocné	noční ¹⁾
měl	chtěl ²⁾
tůze	příliš ³⁾
pravě	ještě ⁴⁾
košilce	sukniče ⁵⁾

¹⁾ II., 17 (265).

²⁾ II., 40 (297).

³⁾ II., 82 (366).

⁴⁾ II., 92 (387).

⁵⁾ III., 28 (501).

V. K.

tabor
čísle
městě
postum
cirkvi

L. V.—I

tambor¹⁾
části²⁾
světě³⁾
justum⁴⁾
víře⁵⁾

Různý pořádek slov u V. K. a L. V.—I.:

V. K.

L. V.—I.

(R. A., Č. A., O. Ž.) mu je (G. K.) je mu⁶⁾*)

Uvedených příkladů je již dosti k závěru, že V. K. sama rovněž nestačí k tvrzení, že jenom podle ní jest poríženo L. V.—I. a že všechny odchylky L. V.—I. od V. K. jsou výsledkem samočinnosti redaktora-vydavatele L. V.—I.

Co však pozorujeme?

Téměř všechny odchylky L. V.—I. od V. K. potvrzují se též jinými materiály „Křtu“, jak jsme to již viděli i při srovnání L. V.—I. s G. K. a Č. A.

Chceme-li vysvětliti text L. V.—I. z předloh nám dnes přístupných, dospíváme k tomuto závěru: redaktor-vydavatel L. V.—I. měl pro svou potřebu kromě nějakého základního textu, který byl základem pro L. V.—I., ještě i jiné předlohy „Křtu“ (auto-

¹⁾ VI., 37 (931).

²⁾ VIII., 63 (1323).

³⁾ VIII., 77 (1343).

⁴⁾ IX., 19 (1410).

⁵⁾ X., 11 (1489).

⁶⁾ I., 95 (174—175).

*) Příklady různého pořádku slov bĕfeme takové, aby se v nich pořádek slov jak V. K., tak i L. V.—I potvrzoval jinými materiály „Křtu“; to dokazuje, že u V. K. tento pořádek slov nemůžeme považovati za chybu opisovačovu a u L. V.—I za redaktorské volné zpracování. (H. O.)

grafy, kopie atd.), jimiž *korigoval* tento základní text, vzatý za základ L. V.—I.

A skutečně nelze připustiti, že by se redaktor-vydavatel L. V.—I. „Křtu“, přistoupiv k vydání, jež i dnes jest *nejlepší*, a nemaje na zřeteli hmotný prospěch,¹⁾ nebyl snažil, aby toto jeho vydání bylo nejen *nejkrásnější*, nýbrž i *nejlepší*; a proto jest zcela přirozené, že pro své vydání musil shledávati všechny autografy a kopie „Křtu“ jemu přístupné.

Tento všeobecný úsudek se potvrzuje právě fakty, která se objeví při pokusu vysvětliti text L. V.—I. jedním ze známých nám úplných textů „Křtu“: G. K., Č. A. aneb V. K.

Tímto způsobem vzniká nová otázka: který ze tří textů, G. K., V. K. a Č. A., je *nejdůležitější* pro objasnění textu L. V.—I., předpokládáme-li, že redaktor-vydavatel L. V.—I. *používal* kromě nějakého základního textu, vzatého za základ L. V.—I., ještě i jiných dnes známých předloh „Křtu“?

Pravděpodobně je nejdůležitější ten z těchto textů (G. K., Č. A. a V. K.), bez kterého by nejvíce míst L. V.—I. zůstalo n e o b j a s n ě n o.

Studující G. K., Č. A. a V. K. s tohoto hlediska, a) najdeme tyto známky v L. V.—I., které lze objasniti jen textem G. K.:

¹⁾ Prodejní cena knihy byla malá, což zdůrazňov I již „Šumavan“, roč. X., čís. 2., str. 19. A skutečně na obálce básně je vytištěno oznámení o 34 knihách; srovnáváme-li cenu některých z nich s cenou L. V.—I, přesvědčujeme se, že cena této knihy, 80 kr., je skutečně nízká.

L. V.—I., G. K.:	Jiné materiály:
je mu	(R. A., Č. A., V. K., O. Ž.) mu je ¹⁾
děšť	(R. A., Pr.) dešť, (V. K.) dešť ²⁾
Kdybych	(Ch. A., R. A., Č. A., V. K.) — <i>kdybych</i> ³⁾
mořďře	(R. A.) kanonu, (Č. A.) mořďře, (V. K.) — <i>hmořďře</i> ⁴⁾
děšť	(R. A., Č. A., V. K.) dešť ⁵⁾
je	(Ch. A., R. A., Č. A., V. K., O. Ž.) jest ⁶⁾
od jakživa	(Č. A.) od jak živa, (Ch. A., R. A., V. K., Pr.) odjak- živa ⁷⁾
přísněj'	(R. A., Č. A., V. K.) přís- něj ⁸⁾
Cara	(R. A., Č. A., V. K.) <i>Cára</i> ⁹⁾
bůh	(R. A., Č. A., V. K.) <i>Bůh</i> ¹⁰⁾
ni	(Č. A., V. K.) <i>ní</i> ¹¹⁾
care	(Č. A., V. K.) <i>Cáre</i> ¹²⁾
Mojžíše	(Č. A., V. K.) <i>Mojžíše</i> ¹³⁾

b) Znamky L. V.—I., které se vysvětlují jen z Č. A.:

L. V.—I., Č. A.:	Jiné materiály:
nimi	(G. K.) <i>nimí</i> , (V. K.) <i>ními</i> ¹⁴⁾

¹⁾ I., 95 (174—175).

²⁾ II., 53 (312).

³⁾ II., 81 (364).

⁴⁾ II., 86 (376).

⁵⁾ II., 88 (378).

⁶⁾ III., 81 (585).

⁷⁾ V., 77 (834—835).

⁸⁾ VII., 111 (1196).

⁹⁾ VIII., 66 (1330).

¹⁰⁾ IX., 10 (1401).

¹¹⁾ X., 12 (1490).

¹²⁾ X., 14 (1495), 22 (1507), 30 (1515).

¹³⁾ X., 28 (1510).

¹⁴⁾ VI., 49 (949).

L. V.—I., Č. A.:	Jiné materiály:
pánbůh jako pánbůh	(H. K.) pán bůh, jako pánbůh, (R. A.) Pán Bůh jako Pán Bůh, (G. K.) pánbůh jako p. bůh (V. K.) pán bůh jako pán bůh ¹⁾
ohlásilo	(R. A., G. K., V. K.) ozná- milo ²⁾
Nebude-li	(R. A., G. K., V. K.) Nebu- deli ³⁾

c) Známky L.V.—I., které se vysvětlují jen z V. K.:

L. V.—I., V. K.: Jiné materiály:

Slova:

puť-ťu-ťul	(Ch. A., R. A., Č. A., G. K., Pr.) puť, ťu, ťu, ťu ⁴⁾
ach	(Ch. A., R. A., Č. A., G. K.) Och ⁵⁾
kolem něho	(Ch. A., R. A., Č. A., G. K.) okolo něj ⁶⁾
doložil	(R. A., Č. A.) přisadil (G. K.) přisadil ⁷⁾
drž se	(Č. A.) Uvěř (Drž se), (G. K.) Uvěř ⁸⁾
chybí „s“	(Ch. A., R. A., Č. A., G. K.) s ⁹⁾
za	(Ch. A., R. A., Č. A., G. K., Pr.) — o ¹⁰⁾
i	(R. A., Č. A., G. K.) — a ¹¹⁾

1) V., 65 (977—978).

2) VII., 28 (1068).

3) VIII., 59 (1316—1317).

4) II., 19 (269—270).

5) II., 115 (430).

6) VI., 7 (894—895).

7) VII., 65 (1129).

8) X., 36 (1521—1522).

9) I., 87 (159).

10) II., 66 (335).

11) V., 98 (868).

Pořádek slov:

L. V.—I., V. K.:

mu starý Mates

psi o kost(t) se hryzli

Jiné materiály:

(R. A.) mu starý lokaj

(G. K.) mu Mates lokaj

(Č. A.) mu { starý
Mates lokaj¹⁾

(Ch. A., Č. A., G. K.) Psi se
o kost hryzli²⁾

Pravopisné známky L. V.—I., které se vysvětlují jen z V. K.:

L. V.—I., V. K.:

zasel

ó

„otče náš“ (O)

carští

kněžím

vyhlídl

lidé

měchýře

inkoust

v zadu

Jiné materiály:

(G. K., Pr.) Zasil, (R. A.)
Zasil³⁾

(Ch. A., R. A., Č. A., G. K.)
— O⁴⁾

(R. A., Č. A., G. K.) Otče-
náš, (Pr.) otčenáš⁵⁾

(R. A., Č. A.) cárští, (G. K.)
— cárské, (Pr.) panští⁶⁾

(Ch. A., R. A., Č. A., G. K.)
— kněžím⁷⁾

(Ch. A., R. A., Č. A., G. K.)
— Vyhlídlí, (Pr.) — vyhlíd-
ne⁸⁾

(R. A., Č. A., G. K.) — lidi⁹⁾

(R. A.) — mechejře, (Č. A.,
G. K.) měchejře¹⁰⁾

(Ch. A., R. A., Č. A., G. K.)
— ingoust¹¹⁾

(Ch. A., R. A., Č. A., G. K.)
— vzadu¹²⁾

¹⁾ VIII., 41 (1292—1293).

²⁾ X., 42 (1530—1533).

³⁾ II., 54 (313).

⁴⁾ II., 81 (362).

⁵⁾ IV., 7 (614—615).

⁶⁾ IV., 17 (625).

⁷⁾ V., 75 (827), 88 (853).

⁸⁾ V., 80 (836).

⁹⁾ V., 103 (877).

¹⁰⁾ V., 103 (878).

¹¹⁾ VI., 14 (903).

¹²⁾ VI., 17 (906—907).

L. V.—I., V. K.:	Jiné materiály:
vám	(R. A., Č. A., G. K.) — <i>Vám</i> ¹⁾
Vymínil	(R. A., Č. A.) — <i>Vymínit</i> ,
šunky	(G. K.) — <i>Vymínit</i> ²⁾
eleison (j)	(R. A., Č. A., G. K.) — <i>šun-</i> <i>ku</i> ³⁾
černomořský	(R. A., Č. A., G. K.) <i>ellei-</i> <i>son</i> ⁴⁾
rosolku	(Ch. A., Č. A., G. K.) černo- <i>morský</i> ⁵⁾
	(Ch. A., Č. A., G. K.) <i>rozolku</i> ⁶⁾

Z uvedených příkladů jest zřejmo, oč jest V. K. důležitější pro vysvětlení odchylek L. V. —I. než G. K. a Č. A. Kdyby dnes chyběla V. K., nenacházelo by 25 odchylek (z nichž mnoho jest velmi důležitých, jako docela *jiná slova, pořádek slov a odchýlný pravopis*) L. V.—I. odůvodnění v rukopisech a kopiích; ptali bychom se, z jakých důvodů užil redaktor-vydavatel L. V.—I. těchto vět, slov a tvarů.

A tak *převážná většina* 25 odchylek L. V.—I., které můžeme vysvětliti jen z V. K. (neb V. A.), dovoluje nám domnívati se, že redaktor-vydavatel vzal za základ L. V.—I. *redakci* V. K., to jest jednu z *posledních* redakcí „Křtu“.⁷⁾

Jest zcela přirozené, že se redaktor-vydavatel L. V.—I. snažil své vydání udělati podle poslední

¹⁾ VI., 53 (957).

²⁾ VII., 49 (1093).

³⁾ IX., 42 (1438).

⁴⁾ IX., 51 (1454).

⁵⁾ X., 1 (1472).

⁶⁾ X., 51 (1539).

⁷⁾ Netvrdíme, že V. K. neb V. A., nýbrž jen *redakci* V. K. (nebo V. A.) (H. O.)

redakce „Křtu“. Pro redaktora-vydavatele L. V.—I. bylo snadnější (bez podrobné analýsy, jakou nutno bylo učiniti zde) dověděti se o poslední redakci Havlíčkovy básně; mohli jej na ni upozorniti současníci K. Havlíčka, ctitelé duchovního dědictví básníkovy nebo ti, kdož si opisovali slavnou báseň.

Náš úsudek, že za základ L. V.—I. byla vzata redakce V. K., jest podporován i těmi poznatky, že se na vnějším vzhledu L. V.—I. nejvíce odráží pečeť V. K.: 1) je uváděn počátek i konec zpěvu, 2) jen kolo-myjky, ale ne každý verš počíná velkým písmenem, 3) v IX. zpěvu všechny latinské verše počínají velkým písmenem.

Vezmeme-li V. K. za základ L. V.—I. a vezmeme-li *všechny* předlohy „Křtu“ dnes známé, vidíme, že nyní můžeme objasniti skoro všechny jednotlivosti L. V.—I., vyjímajíc některé: v L. V.—I. na rozdíl od jiných materiálů „Křtu“ se praví: „zejtra na tě čeká teprv“ (R. A., V. K. — „Zeitra teprv na tě čeká“, Č. A., G. K. — „Zeitra na tě teprv čeká“);¹⁾ slova: „abychom“ (místo „Abysme“, „abysme“, „Aby jsme“ jiných předloh);²⁾ „už“ („již“);³⁾ „sexu“ („sexti“);⁴⁾ „mně“ (v jiných předlohách „mi“, „má“, „ma“, „mu“).⁵⁾

¹⁾ II., 119 (439—440).

²⁾ VI., 67 (981);
IX., 32 (1422—1423).

³⁾ VII., 39 (1081).

⁴⁾ VIII., 10 (1242).

⁵⁾ II., 28 (279).

Dále pozorujeme pravopisné úchytky od jiných předloh: slovo „*car*“ a slova odvozená od něho 26krát napsána s „*a*“;¹⁾ kromě toho „*a*“ místo „*á*“ máme ještě v těchto slovech: „*baby*“, „*kraloval*“, „*jinak*“;²⁾ „*á*“ místo „*a*“: „*kaviáre*“;³⁾ „*i*“ místo „*í*“: „*smeti*“, „*miska*“, „*nejcirkvovatější*“;⁴⁾ „*í*“ místo „*e*“ neb „*i*“: „*vlíkli*“;⁵⁾ „*e*“ místo „*é*“: „*jmenu*“, „*jmeno*“, „*jmena*“;⁶⁾ „*u*“ místo „*ů*“: „*kuře*“;⁷⁾ „*s*“ místo „*z*“: „*sšedivěla*“, „*s*“ (předložka);⁸⁾ „*ó*, *Ō*“ místo „*O*“;⁹⁾ spojení souhlásek „*ck*“ místo „*čn*“: „*praktickosti*“;¹⁰⁾ „*ř*“ místo „*t*“: „*kosť*“;¹¹⁾ předložka „*z*“ chybí: „*a moždířů*“ („*a z moždířů*“, „*a z mořdířů*“;¹²⁾ malé písmeno místo velkého: „*že*“, „*neb*“;¹⁾ jedno

-
- 1) I., 1 (5), 22 (47);
 II., 104 (408), 105 (410), 123 (450);
 IV., 49 (676), 68 (714), 69 (718);
 V., 35 (776);
 VI., 39 (934), 53 (959), 58 (964), 61 (968), 72 (990), 79 (996);
 VII., 24 (1059), 62 (1120), 74 (1143), 98 (1176), 124 (1209);
 VIII., 35 (1284), 39 (1289), 43 (1294), 46 (1298), 53 (1310), 60 (1318).
 2) II., 57 (317);
 VIII., 11 (1243), 38 (1288);
 3) IX., 34 (1427).
 4) IV., 39 (663);
 X., 18 (1501), 24 (1508).
 5) IV., 53 (683).
 6) VI., 59 (965);
 VII., 92 (1162);
 VIII., 65 (1328);
 X., 45 (1536).
 7) VI., 84 (1007).
 8) III., 62 (546);
 VIII., 40 (1290).
 9) VIII., 29 (1271), 33 (1282).
 10) VII., 36 (1078).
 11) X., 42 (1532).
 12) I., 132 (234).

slovo místo dvou: „protože“;²⁾ v osmi případech tištěny verše *proloženým písmem*, kdežto v materiálech „Křtu“, které máme, není známek zdůraznění těchto řádků.³⁾

Jak vidět, jest většina těchto odchylek L. V.—I. od rukopisů tak *nepatrná*, že je lze připočísti na vrub volného zpracování redaktora-vydavatele L. V.—I.

Ale nápadná jest jedna odchylka: Redaktor L. V.—I. vzal verš „zejtra na tě čeká teprv“, který se neshoduje se dvěma nám známými variacemi. Když redaktor-vydavatel L. V.—I. tak svědomitě umisťoval v svém vydání nejdrobnější tvary, jaké náležely, jak jest zjevné, K. Havlíčkovi, není pochyby, že i tento verš L. V.—I. není svévolná aneb chybná změna redaktora-vydavatele L. V.—I., nýbrž že jest vzat z rukopisů „Křtu“, které se nám nezachovaly. Na předních stránkách této knížky jest odůvodněn názor: H. K. jest podobná Ch. K; J. H. A. jest blízký kopiím H. K. a Ch. K.; T.-Ch. A.²⁾ a N. A. jsou blízké příslušným částkám Ch. A.; mimo to byly, podle našeho mínění: R. A.²⁾, V. A.²⁾. — a tato odchylka L. V.—I. jest důkazem toho, že skutečně existoval ještě autograf Havlíčkovy básně s nepatrnými odchylkami, jimiž se lišil od autografů a kopií nám dosud známých.

Tento neznámý její autograf, který vtiskl pečeť L. V.—I., nazveme autografem X. „Křtu“.

¹⁾ VII., 69 (1135), 73 (1141), 129 (1219);
VIII., 30 (1273). (Tato poznámka patří na 133. str.)

²⁾ III., 91 (594—595).

³⁾ VII., 17 (1050—1051), 25 (1061—1063), 41 (1084—1085), 57 (1114—1115), 65 (1127—1128), 77 (1147—1148), 93 (1164—1165), 113 (1199—1200).

Studující uvedené variace ke „Křtu“, přesvědčujeme se, že není ani jediné jednotlivosti L. V.—I., kterou by objasňovaly H. K., J. H. A., Ch. A., a že jen jedinou nepatrnou známku vysvětluje Ch. K.¹⁾

Od J. H. A., Ch. A., T.—Ch. A.² a N. A. se nám ovšem nezachovaly kopie „Křtu“, ale protože máme H. K., Ch. K. a protože musíme předpokládati, že „Křest“ v kopiích byl rozšířen, máme právo se domnívati, že byly i kopie J. H. A., Ch. A., N. A., T.-Ch. A.³

Připusťme, že redaktor-vydavatel L. V.—I. měl k dispozici všechny kopie neb redakce: H. K., Ch. K., J. H. A., Ch. A., T. — Ch. A.³, N. A.

Z obsahu těchto předloh viděl, že jsou to *jenom zlomky* „Křtu“. Pokus redaktora-vydavatele srovnávati tyto úryvky „Křtu“ s úplným textem, který připravoval k tisku, ukazoval hned obtíže tohoto úkolu; tyto obtíže se zvláště dají vycítiti při srovnávání textu Ch. A. s plným textem. Mohl si dáti redaktor-vydavatel takovou práci, když viděl, že to jsou první, *nedokonalé* pokusy „Křtu“, kterých sám tvůrce jejich nedbal, podav místo nich dokonalejší formu v plném textu?

Z uvedených důvodů redaktor-vydavatel, kdyby dokonce i byl měl autografy, kopie neb redakce H. K., Ch. K., J. H. A., Ch. A., T. — Ch. A.³, N. A., docela mohl ponechati stranou tyto materiály „Křtu“.

Z R. A. nemnoho známek působilo na L. V.—I.:

¹⁾ II., 122 (446) „si“, a u jiných předloh „jsi“.

„carského,¹⁾“ „stáli“²⁾ „baldachinem“³⁾ „vaši“⁴⁾ „skomponírovati.“⁵⁾ Máme-li na zřeteli, že nebylo tak lehké získati všechny autografy a kopie „Křtu“, musíme přičísti tyto čistě gramatické znaky spíše volnému zpracování redaktora-vydavatele než viděti v nich to, že redaktor-vydavatel L. V.—I. měl redakci R. A. a tyto znaky *odtud* si vypůjčil.

Č. A. působilo na L. V.—I. těmito znaky: „vyšpláchnul“⁶⁾ „nimi“⁷⁾ „ohlásilo“⁸⁾ (místo „oznámilo“ v jiných předlohách), „nejcirkovotější“ (místo „nejcirkovatejší“)⁹⁾ „muhamedský“ (v jiných předlohách „mohamedský“, „mahomedský“).¹⁰⁾

Všechny tyto rozdíly kromě třetího jsou jen otázkou správného pravopisu. Co se týče slova „ohlásilo“ (místo „oznámilo“), vede prý k domněnce, že redaktor-vydavatel L. V.—I. měl k dispozici Č. A. a že odtud použil tohoto slova pro své vydání.

Připomeňme si osud Č. A.! Po smrti K. Havlíčka (29. VII. 1856) se Č. A. do 28. IV. 1867 uschovává zřejmě jako relikvie doma. V očích Zdeňky, dcery K. Havlíčka, byl Č. A. něčím neobyčejně drahocenným, když teprve při tragickém rozchodu se svým

¹⁾ II., 6 (250).

²⁾ VI., 7 (890).

³⁾ VI., 54 (960).

⁴⁾ VI., 87 (1015).

⁵⁾ VIII., 104 (1387).

⁶⁾ II., 88 (379).

⁷⁾ VI., 49 (949).

⁸⁾ VII., 28 (1068).

⁹⁾ X., 16 (1498), 24 (1508), 32 (1516).

¹⁰⁾ X., 33 (1518).

snoubencem Battagliou, jehož velmi milovala, posílá mu v upomínku na sebe tento autograf otcovy básně s poznámkou: „Posílám knížečku — nechť bude Tvým důvěrníkem.“ Ale spíše strach před policií než pieta k dědictví otcovu mohl býti příčinou, že se Zdeňka Havlíčková o tomto autografu „Křtu sv. Vladimíra“ vůbec nikomu nezmínila.

Stručné vyličení (viz str. 95—98 této knihy) osudů Č. A. nám dovoluje učiniti závěr: Zdeňka, Battaglia, Zachar a konečně M. Čermák byli ze strachu před policií nebo z nějakých jiných důvodů lidmi s psychologií Tarrantíkovou, *uměli vytrvale mlčeti o nebezpečné cenné věci, kterou měli u sebe.*

Rozbor osudů Č. A. dokazuje tedy, že autograf byl vždy dobře uschován u každého z jeho vlastníků, a proto není divu, že kopií z něho nebylo a že sám byl vždy nepřístupný. A proto nemohl redaktor-vydavatel L. V.—I. mít u sebe tento rukopis. Slovo „ohlásilo“¹⁾ mohlo býti vzato v textu L. V.—I. z autografu X. „Křtu“.

Zpěvů „Křtu“ otištěných v O. Ž. a Pr. používal jako předloh již *uveřejněných* a lehce přístupných každému zajisté i redaktor-vydavatel L. V.—I. Přes to, že nepatrné známky těchto předloh jsou společné s L. V.—I.,²⁾ přece tyto znaky podle našeho

¹⁾ VII., 28 (1068).

²⁾ O. Ž., L. V.—I.: I., 61 (121), (122), 80 (150), 93 (177), 97 (182); III., 47 (529), 50 (533), 53 (536) — *car, necar, caru, carův*; I., 16 (33—34) *Doma-li*; 93 (171) — *že*; 131 (233) — *litaly*; III., 71 (562—563) — *řádek nepodtržen*; 77 (579) *pro*; 85 (591) — *budo*.
Pr., L. V.—I: IV., 20 (630—631) *jimi*, V., 44 (787) *žízeň*.

mínění vzal redaktor-vydavatel z O. Ž. a Pr.; toto mínění potvrzuje, hlavně co se týče O. Ž., okolnost, že nebyl podtržen 71. řádek ve III. zpěvu, jakož i to, že na počátku slohy *třikrát* bylo užito malého písmene.

Zbývají tedy jen tyto předlohy, jež, řídíce se V. K., měly vliv na L. V.—I.: autograf X. „Křtu“, G. K., O. Ž., Pr.

Tento náš názor vyplývá z obrázku, jenž nám ukazuje uvedené variace; tyto pomocné předlohy „Křtu“ vysvětlují *všechny* odchylky L. V.—I. od V. K. v slovech, pořádku slov a pravopisu.

A proto náš konečný závěr zní: *za základ L. V.—I. byla vzata redakce V. K., kdežto opravy, které v ní učiněny, vzaty z redakcí*): z autografu X. „Křtu“ a z G. K., jakož i ze zpěvů vytištěných v O. Ž. a Pr.*

*) Nemůžeme říci, že redaktor-vydavatel měl autografy „Křtu“ neb kopie neb kopie z kopií, a proto užíváme termínu *redakce* „Křtu“ (H. O.).

I. DÍL B.

POZNÁMKY K I. DÍLU B.

I. Za základní text pro srovnání textu „Křtu“ jsem použil Č. A., který má z autografů dnes známých deset zpěvů.

Verše 32.—65. II. zpěvu, chybějící v Č. A., jsem nahradil z R. A. (Tyto verše jsou vysázeny kursivou.)

II. Základní text je vysázen cicerem, textové a pravopisné poznámky jsou vysázeny garmondem.

III. Všecky odchylky, aby budily pozornost čtenářovu, i v základním textu, i v poznámkách, jsou vysázeny kursivou, jen ve verších 32.—65. II. zpěvu použito bylo stojatého cicera.

IV. Interpunkční poznámky jsou vysázeny stojatým petitem.

V. V interpunkčních poznámkách, týkajících se pravopisu, jsem se řídil tímto pravidlem:

a) Používám-li jedné předlohy, přidržuji se pravopisu této předlohy. Čtenář lehko může to zjistiti, srovná-li pravopis v petitu s příslušnými poznámkami v garmondu.

b) Má-li několik předloh stejnou interpunkci, používám textu a pravopisu Č. A. (základního textu) a kursivou upozorňuji, že uvedené předlohy mají mezi sebou nějaké různosti.

Čtenář, srovná-li pravopis této kursivy s příslušnými poznámkami v garmondu, pozná, čím se uvedené předlohy liší mezi sebou.

Tento způsob používání různých druhů sazby mi umožnil, že jsem nemusil uváděti každou předlohu zvláště, jinak by má práce byla o třetinu obsáhlejší.

VI. V Ch. K., Ch. A., R. A., Č. A., G. K. — každý řádek začíná velkým písmenem;

V H. K., J. H. A., V. K., O. Ž., Pr., L. V. — I. — jenom slohy začínají velkými písmeny.

Titul básně.

¹KŘEST SV. VLADIMÍRA.

(Podtrženo).

Legenda
z *Historie ruské.*

H. B.²

- ¹⁻² Č. A. — Na 3. str. jest obsah básně.
H. K. — *PÍSEŇ O VLADIMÍRU.*
Ch. K. — *KŘEST SV. VLADIMÍRA.*
J. H. A. — *KŘEST SV. VLADIMÍRA.*
(Podtrženo.)
Legenda z historie ruské.
(V závorkách, „z“ — opraveno).
Ch. A. — *KŘEST SV. VLADIMÍRA.*
Legenda z ruské historie
vypravovaná od H. B.
R. A. — *KŘEST SV. VLADIMÍRA.*
(Podtrženo.)
Legenda z historie ruské.
G. K. — *KŘEST SV. VLADIMÍRA |*
Legenda | z historie ruské | složil |
Karel Havlíček | v Brněně
1853—54.
(Všechna slova, mimo slovo
„složil“, podtržena.)
V. K. — *KŘEST | SV. | VLADIMÍRA. |*
Legenda | z | ruské historie.
O. Ž. — *ÚRYVKY Z BÁSNĚ: KŘEST |*
SV. VLADIMÍRA.
L. V.—I.— *KŘEST | SV. | VLADIMÍRA!*
Legenda z ruské historie |
od | Karla Havlíčka Borovského. |
S 93 vyobrazeními od E. Lišky. |
V Praze. | Nákladem vlastním.

³*Zpěv: I.*

PERUN A VLADIMÍR.⁴

- ³⁻⁴ Č. A. — Podtrženo.
H. K. — Chybí.
Ch. K. — Chybí.
J. H. A. — *I. Zpěv.*
Perun a Vladimír. (Podtrženo).
Ch. A. — *Zpěv I.*
Perun a Vladimír.
R. A. — *Zpěv I. Perun a Vladimír.*
(Podtrženo).
G. K. — *Zpěv I.*
Perun a Vladimír (Podtrženo).
V. K. — *Zpěv první.*
Perun a Vladimír
O. Ž. — *Zpěv první:*
Perun a Vladimír.
L. V.—I.— *Zpěv první:*
Perun a Vladimír.

1—4 Vladimír^{4a} cár⁵ na svůj⁶ svátek
Když seděl na trůnu,
Poslal⁷ drába⁸ s vyřízením⁹
K bohovi¹⁰ Perunu.¹¹

^{4a} Ch. K. — Wladimír

⁵ O. Ž., L. V. — I. — car

⁶ V. K. — svůj

⁷ V. K. — v sl. „poslal“ lit. „l“, druhá,
opravena.

⁸ G. K. — draba

⁹ Ch. K. — vyřízenou

V. K. — vyřízením

¹⁰ Ch. K., V. K. — Bohovi

¹¹ Ch. K., J. H. A. — Perúnu

1. Ch. K. — Wladimir cár, na svůj svátek,

J. H. A., L. V. — I. — Vladimír cár na svůj svátek,

2. J. H. A., Ch. A., V. K. — Když seděl na trůnu

Ch. K. — Když seděl na trůnu;

4. J. H. A., Ch. A. — K bohovi Perunu:

V. K. — k Bohovi Perunu

5—8 „Hřmi Perune!¹² na můj¹³ svátek¹⁴
 „Místo kanonády,¹⁵
¹⁶„Škoda prachu, ¹⁷dost ho padne¹⁸
 „V bitvách¹⁹ u armády.²⁰

- 12 Ch. K., J. H. A. — Perúne
 13 V. K. — můj
 14 J. H. A., G. K. — svátek
 G. K. — v sl. „svátek“ lit. „k“ uříznuta.
 15 Ch. K., G. K. — kanonády
 16–20 Ch. K. — Pak si přijdi se mnou vypít
 Šálek čokolády
 17–18 J. H. A. — původně bylo: padne ho dost
 19 Ch. K. — bitvách
 G. K. — bitvach
5. H. K., O. Ž., L. V. — I. — „Hřmi Perune na můj svátek
 Ch. K., V. K. — Hřmi Perune na můj svátek
 J. H. A. — „Hřmi Perúne! na můj svátek,
 Ch. A. — „Hřmi, Perune, na můj svátek
 G. K. — Hřmi Perune! na můj svátek
6. H. K., Ch. K., J. H. A.,
 O. Ž., L. V. — I. — Místo kanonády,
 G. K. — „Místo kanonády
 V. K. — místo kanonády
7. H. K., O. Ž., L. V. — I. — škoda prachu, dost ho padne
 J. H. A. — škoda prachu, dost ho padne,
 G. K., V. K. — Škoda prachu dost ho padne
8. H. K., G. K., O. Ž., L.
 V. — I. — V bitvách u armády.
 J. H. A. — v bitvách u armády!
 V. K. — v bitvách u armády

- 9—12 „Hřmi Perune!²¹ na můj²² svátek²³
 „Místo kanonády,²⁴
²⁵„Pak si přijdi²⁶ se mnou vypít²⁷
 „Šálek čokolády.²⁸ —
-

- ²¹ Ch. K. — Perúne
 J. H. A. — Perúne
²² V. K. — muj
²³ V. K. — svátek
 G. K. — v sl. „svátek“ lit. „k“ uříznuta.
²⁴ Ch. K. — kanonady
^{25–26} Ch. K. — Škoda prachu, dost ho padne
 W bytwách u armády.
²⁶ H. K., G. K., V. K. — přijdi
²⁷ H. K., Ch. K., L. V. —I. — vypít
²⁸ H. K., Ch. K., G. K., O. Ž. — čokolády
 V. K. — šokolády
9. H. K., Ch. K., V. K., O. Ž.,
 L. V. —I. — Hřmi Perune na můj svátek
 J. H. A. — Hřmi Perúne! na můj svátek,
 Ch. A. — „Hřmi Perune na můj svátek
 G. K. — Hřmi Perune! na můj svátek
 10. H. K. — místo kanonády;
 J. H. A., L. V. —I. — místo kanonády,
 Ch. K., G. K., V. K.,
 O. Ž. — Místo kanonády
 11. H. K., Ch. K., J. H. A.,
 G. K., V. K., O. Ž., L.
 V. —I. — Pak si přijdi se mnou vypít
 12. H. K. — šálek čokolády.“
 Ch. K. — Šálek čokolády.
 J. H. A. — šálek čokolády!“ —
 Ch. A. — „Šálek čokolády.“ —
 G. K. — Šálek čokolády. —
 V. K., O. Ž., L. V. —I. — šálek čokolády.“ —

13—16 Pan dráb přišel k Perunovic,²⁹
 Zatloukl³⁰ na vrata,
 Děvečky³¹ se hnedle zeptal,³²
³³Domali³⁴ ³⁵pantáta ?³⁶

- ²⁹ H. K., V. K., O. Ž. — Perunovi
 J. H. A. — Perúnovic
 G. K. — Perunovic
³⁰ H. K. — zaklepal
 V. K. — zatlouk
³¹ J. H. A. — děvečku
 V. K. — Děvecky („D“ — velká lit.)
³² H. K. — poptal
³³⁻³⁴ J. H. A. — v sl. „Domali“ lit. „D“ — velká
 O. Ž. — doma-li
 L. V. — I. — Doma-li (lit. „D“ — velká)
³⁵⁻³⁶ Ch. K., J. H. A., V. K. — pan táta
 H. K. — pantáto

13. Ch. K., Ch. A., G. K.,
V. K. —	Pan dráb přišel k Perunovic
Zatloukl na vrata
14. J. H. A., Ch. A. —	
15. Ch. K., J. H. A., Ch. A.,
R. A., O. Ž., L. V. — I. —
G. K., V. K. —	Děvečky se hnedle zeptal:
Děvečky se hnedle zeptal
16. Ch. K., G. K. —
J. H. A., Ch. A., O. Ž.,
L. V. — I. —
R. A. — | Domali <i>pantáta</i> .

„Domali <i>pantáta</i> ?“
„„Domali <i>pantáta</i> ?““ |

- 17—20 „Doma; doma pane drábe,³⁷
 „Ve veliké³⁸ chatě,³⁹
 „Sedí s⁴⁰ jehlou na pekálku,⁴¹
 „Zašívá si katě.⁴²
-

- 37 Ch. A. — drabe
 38 Ch. K. — welikej
 V. K. — veliké
 39 H. K., Ch. K. — chátě
 40 G. K. — se
 41 H. K. — pekelku
 Ch. K. — pekálku
 G. K. — pekálku
 V. K., O. Ž., L. V. —I. — pekýlku
 42 H. K. — kátě
17. H. K., Ch. K. — Doma, doma, pane drábe,
 J. H. A. — „„Doma, doma pane drábe
 Ch. A. — „„Doma, doma pane drabe!
 R. A. — „Doma doma, pane drábe,
 G. K. — Doma doma pane drábe
 V. K. — „Doma doma pane drábe
 O. Ž. — „Doma, doma, pane drábe,
 L. V.—I.— „„Doma, doma, pane drábe,
 18. Ch. A.— „„Ve veliké chatě
 H. K., Ch. K., J. H. A.,
 G. K., V. K. — Ve veliké chatě
 O. Ž., L. V.—I.— ve veliké chatě,
 19. H. K., Ch. K., O. Ž., L.
 V.—I.— Sedí s jehlou na pekálku,
 Ch. A.— „„Sedí s jehlou na pekálku
 J. H. A., G. K., V. K.— Sedí s jehlou na pekálku
 20. H. K., Ch. K., G. K.— Zašívá si katě.
 J. H. A.— zašívá si katě.““ — —
 Ch. A.— „„Zašívá si katě.““
 V. K., O. Ž.— zašívá si katě.”
 L. V.—I.— zašívá si katě.““

- 21—24 „„Vzkazuje⁴³ Vás,⁴⁴ ⁴⁵pantatínku⁴⁶
 „„Cár⁴⁷ náš pozdravovat,⁴⁸
 „„Máte ⁴⁹prej⁵⁰ mu⁵¹ k tomu⁵² svátku
 „„Drobet⁵³ zabubnovat.

- ⁴³ H. K., Ch. K., J. H. A., Ch. A., R. A. — Zka-
 zuje
 V. K. — Vskazuje
⁴⁴ H. K., Ch. K., Ch. A., R. A., V. K., O. Ž.,
 L. V. —I. — vás
⁴⁵⁻⁴⁶ Ch. K. — pan tatínku
 V. K. — pantáta
⁴⁷ L. V. —I. — car
⁴⁸ G. K. — pozdrovavat
⁴⁹⁻⁵¹ Ch. K., J. H. A. — mu prej (Ch. K. — préj)
⁵⁰ H. K., O. Ž. — prý
 Ch. K. — préj
⁵¹⁻⁵² H. K. — k jeho (sic!)
⁵³ Ch. A., V. K. — Trochu

21. H. K.— „Zkazuje vás pantatínku
 Ch. K.— Zkazuje, vás, pan tatínku
 J. H. A.— Zkazuje Vás pantatínku!
 Ch. A.— „Zkazuje vás pantatínku!
 R. A.— „„Zkazuje vás, pantatínku!
 G. K., V. K.— Vzkazuje Vás *pantatínku*
 O. Ž., L. V.—I.— „Vzkazuje vás, pantatínku,
 22. H. K., Ch. K., J. H. A.,
 O. Ž., L. V.—I.— Cár náš pozdravovat,
 Ch. A.— „Cár náš pozdravovat
 G. K.— „Cár náš pozdrovavat.
 V. K.— cár náš pozdravovat
 23. H. K., J. H. A., G. K.,
 V. K., O. Ž., L. V.—I.— Máte *prej mu k tomu* svátku
 Ch. K.— Máte mu préj, k tomu swátku
 Ch. A.— „Máte prej mu k tomu svátku
 24. H. K., J. H. A., O. Ž.,
 L. V.—I.— Drobet zabubnovat.“
 Ch. A.— „Trochu zabubnovat.“ —
 Ch. K., G. K., V. K.— *Drobet zabubnovat.*

25—28 Jak to přeslech⁵⁴ tatík Perun,⁵⁵
 Hnedle čelo zvráští,⁵⁶
⁵⁷Skočil s⁵⁸ kamen⁵⁹ na lavici,
 Kaťmi⁶⁰ o zem praštil:

⁵⁴ V. K. — v sl. „přeslech“ lit. „e“, druhá, opravena.

H. K., Ch. K. — slyšel

J. H. A. — s počátku bylo napsáno „vyslech“, ale na okraji jest: „přeslech“

L. V. —I. — přeslech'

⁵⁵ Ch. K., J. H. A. — Perún

⁵⁶ H. K. — zavraštil

J. H. A. — zvráští

G. K. — zvráštěl

V. K., O. Ž., L. V. —I. — svraštil

⁵⁷⁻⁵⁹ H. K. — s kamen skočil

⁵⁸ G. K., Ch. K. — z

⁶⁰ G. K. — Kāťmí

25. Ch. A., R. A., G. K. —

Jak to přeslech tatík Perun

26. J. H. A., G. K., V. K. —

Hnedle čelo zvráštěl

27. Ch. K., Ch. A., V. K. —

Skočil s kamen na lavici

28. H. K., Ch. K., L. V. —I. —

Kaťmi o zem praštil.

G. K. —

Kāťmí o zem praštil

29—32 „Ráděj⁶¹ ⁶²pásat ⁶³husy ve vsi,⁶⁴
 „Po bahnách se ploužit,
 „Než u toho Vladimíra⁶⁵
⁶⁶„Zde za boha⁶⁷ sloužit.“⁶⁸

- ⁶¹ H. K. — Radši
 Ch. K. — Radej
 J. H. A., Ch. A., R. A., L. V.—I. — Raděj
- ^{62–64} H. K., Ch. K. — husy ve vsi pásat,
^{63–68} J. H. A. — chybí
⁶⁴ G. K. — vsí
⁶⁵ G. K. — v sl. „Vladimíra“ s počátku byla
 lit. „v“ malá
- ^{66–67} H. K. — za boha zde
⁶⁷ Ch. K., R. A., V. K., O. Ž. — Boha
29. Ch. K. — Radej husy ve vsi pásat,
 Ch. A., V. K. — „Ráděj pásat husy ve vsi
 G. K. — Ráděj pásat husy ve vsi
 L. V.—I. — „„Ráděj pásat husy ve vsi,
30. H. K., O. Ž., L. V.—I.— po bahnách se ploužit,
 Ch. K. — Po bahnách se ploužit;
 Ch. A. — „Po bahnách se ploužit
 G. K., V. K. — Po bahnách se ploužit
31. H. K., Ch. K., G. K.,
 V. K., O. Ž., L. V.—I.— Než u toho Vladimíra
32. H. K., Ch. K., G. K., V. K.— Zde za boha sloužit.
 Ch. A. — „Zde za boha sloužit!
 O. Ž., L. V.—I.— zde za boha sloužit!

33—36⁶⁹ ⁷⁰„Málo platu,⁷¹ služba těžká,⁷²
 „Nikdy⁷³ konec práce,⁷⁴
 „Ještě⁷⁵ bych mu měl vyvádět
 „Ve svátek regrace?⁷⁶

⁶⁹ Verše 33.—36. chybějí v H. K., J. H. A.

⁷⁰⁻⁷⁴ V. K. — Málo platu
 služba těžká nikdy konec práce

⁷¹ Ch. K. — platů

⁷² V. K. — v sl. „těžká“ lit. „k“ opravena.

⁷³ Ch. A. — Nikde

⁷⁵ V. K. — v sl. „ještě“ lit. „e“ opravena.

⁷⁶ J. H. A., V. K., O. Ž., L. V.—I.—rekrace

33. Ch. K. —	Málo platů, služba těžká
Ch. A. —	„Málo platu, služba těžká
G. K., O. Ž., L. V.—I.—	Málo platu, služba těžká,
V. K. —	Málo platu služba těžká
34. Ch. K., G. K., V. K. —	Nikdy konec práce
O. Ž., L. V.—I.—	nikdy konec práce,
35. Ch. K., G. K., V. K., O. Ž.,	
L. V.—I.—	Ještě bych mu měl vyvádět
36. Ch. K. —	We svátek regrace.
R. A. —	„Ve svátek regrace!
G. K. —	Ve svátek regrace.
V. K., O. Ž., L. V.—I.—	ve svátek rekrace ?

37—40⁷⁷ „Tuhle při⁷⁸ poslední bouře
 „Při té⁷⁹ blýskavici,⁸⁰
⁸¹„Bez toho⁸² jsem⁸³ si propálil⁸⁴
 „Celou nohavici!⁸⁵

⁷⁷ Verše 37.—40. v J. H. A.— chybějí; v H. K. —
 následují po 48. verši.

⁷⁸ G. K. — při

⁷⁹ Ch. K. — té

G. K. — te

⁸⁰ H. K., Ch. K., O. Ž., L. V.—I. — blýskavici

V. K. — blýskavici

G. K. — blýskavici

Ch. K. — v sl. „blýskawice“ lit. „w“
 opravena.

⁸¹⁻⁸² Ch. K., Ch. A., R. A., G. K. — Beztoho

⁸³ H. K. — sem

⁸⁴ H. K., G. K. — popálil

Ch. K. — propálil

⁸⁵ G. K., V. K. — nohavici

37. H. K., G. K., V. K.—

Ch. K. —

O. Ž., L. V.—I.—

38. H. K., G. K., V. K.—

Ch. K., O. Ž., L. V.—I.—

Ch. A. —

39. H. K., Ch. K., G. K.,

V. K., O. Ž., L. V.—I.—

40. H. K., Ch. K., G. K. —

V. K., O. Ž., L. V.—I.—

Ch. A. —

R. A. —

Tuhle při poslední bouře

Tuhle, při poslední bouře,

Tuhle při poslední bouře,

Při té blýskavici

Při té blýskavici,

„Při té blýskavici

Bez toho jsem si propálil

Celou nohavici.

Celou nohavici!

„Celou nohavici

„Celou nohavici.

41—44⁸⁶ „Málo platu, málo športlí
 „Málo deputátu!⁸⁷
 „Nemohu si špendírovat⁸⁸
 „Oleje^{88a} k salátu!⁸⁹

⁸⁶ Verše 41.—44. chybějí v J. H. A.

⁸⁷ R. A. — deputátu

⁸⁸ R. A., V. K., O. Ž. — špendírovat

^{88a} Č. A. — O opraveno.

⁸⁹ H. K., R. A. — salátu

41. H. K., Ch. K., O. Ž., L.

V. —I. —

R. A. —

G. K., V. K. —

Málo platu, málo športlí,

„Málo platu, málo športlí,

Málo platu málo športlí

42. H. K., Ch. K., O. Ž., L.

V. —I. —

Ch. A., R. A. —

G. K., V. K. —

Málo deputátu,

„Málo deputátu,

Málo deputátu

43. H. K., Ch. K., G. K., V. K.,

O. Ž., L. V. —I. —

Nemohu si špendírovat

44. H. K., Ch. K., G. K.,

V. K. —

Ch. A. —

O. Ž., L. V. —I. —

Oleje k salátu.

„Oleje k salátu.

oleje k salátu!

45—48⁹⁰ ⁹¹„Pečínku⁹² jenom ve svátek⁹³
 „Vodu musím píti,
⁹⁴„Sotva jsem⁹⁵ se na tu službu
 „Mohl oženiti.⁹⁶

- ⁹⁰ Verše 45.—48. v J. H. A. chybějí.
⁹¹⁻⁹³ H. K. — Práce těžká, služba malá,
 R. A. — „Jenom ve svátek pečínku“
 (původně verš začínal slovem „Pečínku“,
 ale toto slovo přeškrtnuto zde a napsáno
 na konci verše „pečínku“).
⁹² Ch. K., V. K. — Pečínku
⁹⁴⁻⁹⁵ Ch. A. — Původně m. „Sotva jsem“ bylo
 „Nemohu se“, to škrtnuto. (L. Quis.
 Spisy Karla Havlíčka, sv. I., str. 268).
⁹⁴⁻⁹⁶ H. K. — nemohu se věru na ni
 ani oženiti.
 Ch. K. — Nemohu se na tu službu
 Ani oženiti.
⁹⁶ O. Ž. — oženitě
45. Ch. K. — Pečínku jenom ve svátek,
 Ch. A. — „Pečínku jenom ve svátek,
 G. K., V. K. — Pečínku jenom ve svátek
 O. Ž. — Pečínku jenom ve svátek —
 L. V.—I.— Pečínku jenom ve svátek,—
46. H. K., G. K., O. Ž.,
 L. V.—I.— Vodu musím píti,
 Ch. K., V. K. — Vodu musím píti
 Ch. A. — „Vodu musím píti
 R. A. — „Vodu musím píti:
 47. V. K., O. Ž., L. V.—I.— sotva jsem se na tu službu
 48. G. K., V. K., O. Ž., L.
 V.—I.— Mohl oženiti.
 R. A. — „Mohl oženiti!

49—52⁹⁷ ⁹⁸„Beztoho⁹⁹ mne¹⁰⁰ větším dílem
 „Živí jen kondice,
¹⁰¹„Študentům¹⁰² hodiny¹⁰³ ¹⁰⁴dávat
 „Musím¹⁰⁵ ve *fysice*.¹⁰⁶

- ⁹⁷ Verše 49.—52. chybějí v J. H. A.
^{98—99} Ch. A., R. A., V. K., O. Ž., L. V.—I.—
 Bez toho
¹⁰⁰ V. K. — mě
 Ch. K. — mně
^{101—103} Ch. K., R. A. — Hodiny študentům
¹⁰³ V. K. — *studentum*
 O. Ž. — *studentům*
¹⁰³ H. K. — *hodiny*
^{104—105} Ch. K. — *musím*
Dawat
¹⁰⁶ Ch. K. — *Fysice*
 V. K. — *fisice*
49. Ch. K. — Beztoho mně větším dílem,
 H. K., G. K., V. K., O. Ž.,
 L. V.—I.— *Beztoho mne větším dílem*
 50. Ch. K. — Živí jen kondice.
 Ch. A. — „Živí jen kondice
 G. K. — Živí jen kondice
 H. K., V. K., O. Ž., L.
 V.—I.— živí jen kondice,
 51. R. A. — „Hodiny študentům dávat
 H. K., Ch. K., G. K., V.
 K., O. Ž., L. V.—I.— Študentům hodiny dávat
 52. H. K., Ch. K. G. K., V.
 K., O. Ž., L. V.—I.— *Musím ve fysice.*

53—56¹⁰⁷ „Kdyby od selek nekáplo¹⁰⁸
¹⁰⁹„Trochu *ák*cidence,¹¹⁰
 „Ani v neděli bych nemoh¹¹¹
 „Příčuchnout k pálenice!

¹⁰⁷ Verše 53.—56. chybějí v J. H. A.

Verše 54.—56. chybějí v Ch. A.

¹⁰⁸ H. K. — nekapalo

^{109–110} Ch. A. — po 54. verši v Quisově vydání
 (str. 268) uvedeno: (Ostatek chybí).

¹¹⁰ H. K., Ch. K., Ch. A., R. A., V. K., O. Ž.,
 L. V. —I. — *ák*cidence

G. K. — *aks*idence

¹¹¹ H. K. — nemohl

G. K. — nemo*h*

53. H. K., Ch. K., G. K., V. K.,
 O. Ž., L. V. —I. —

Kdyby od selek nekáplo

54. H. K., Ch. K., V. K., O. Ž.,
 L. V. —I. —
 G. K. —

Trochu *ák*cidence,
 Trochu *aks*idence

55. H. K., Ch. K., G. K., V. K.,
 O. Ž., L. V. —I. —

Ani v neděli bych nemo*h*'

56. H. K., Ch. K., G. K., V. K. —
 R. A. —
 O. Ž., L. V. —I. —

Příčuchnout k pálenice.
 „Příčuchnout k pálenice.
 příčuchnout k pálenice!

57—60¹¹² ¹¹³ „Pro nic, za nic robotovat —¹¹⁴
¹¹⁵ „Nevěděl bych¹¹⁶ věru,
 „Na tu jeho čokoládu,¹¹⁷
 „Že mu na ni¹¹⁸ seru!¹¹⁹

¹¹² Verše 57.—60. chybějí v Ch. A.

Verše 59.—60. chybějí v O. Ž.

^{113—114} H. K. — Za nic pro nic robotovat

^{115—116} H. K., Ch. K., J. H. A., R. A., G. K., V. K.,
 O. Ž., L. V. —I. — Nevěděl bych

V. K. — v sl. „nevěděl“ lit. „n“ opravena.

¹¹⁷ H. K. — čokoládu

Ch. K., G. K. — čokoládu

V. K. — čokoládu

¹¹⁸ H. K., Ch. K., J. H. A., G. K., V. K. — ně

¹¹⁹ H. K., L. V. —I. — slovo „seru“ chybí

Ch. K. — séru

57. H. K. —

Ch. K. —

J. H. A. —

R. A. —

G. K., V. K., O. Ž., L.

V. —I. —

58. H. K., Ch. K. O. Ž., L.

V. —I. —

J. H. A. —

R. A. —

G. K., V. K. —

59. H. K., Ch. K. —

J. H. A., G. K., V. K. —

O. Ž. —

L. V. —I. —

60. H. K. —

Ch. K., J. H. A., G. K.,

V. K. —

O. Ž. —

L. V. —I. —

Za nic pro nic robotovat

Pro nic, za nic robotovat, —

Pro nic za nic robotovat,

„Pro nic za nic robotovat,

Pro nic za nic robotovat —

Nevěděl bych věru,

nevěděl bych věru!

„Nevěděl bych věru:

Nevěděl bych věru

Na tu jeho čokoládu,

Na tu jeho čokoládu

— — — — —

na tu jeho čokoládu....

že mu na ní — —!

Že mu na ní seru.

— — — — —

....že mu na ni

61—64¹²⁰ „Cár,¹²¹ necár,¹²² svátek¹²³ nesvátek
¹²⁴„Že mi¹²⁵ všechno rovno
 „Ne,¹²⁶ a ne¹²⁷ a nebudu^{127a} hřmít¹²⁸
 „Co ¹²⁹z toho mám ?¹³⁰ Hovno!¹³¹ —

-
- ¹²⁰ Verše 61. —64. chybějí v Ch. A.
¹²¹ O. Ž., L. V. —I. — car
¹²² O. Ž., L. V. —I. — necar
¹²³ V. K. — svatek
^{124—125} H. K. — mně je
¹²⁶ Ch. K., V. K. — Né
¹²⁷ Ch. K., G. K., V. K. — né
^{127a} Ch. K. — nébudu
¹²⁸ Ch. K. — hřmít
^{129—130} H. K., O. Ž. — mám z toho
¹³⁰ R. A. — mam
¹³¹ H. K., O. Ž., L. V. —I. — toto slovo chybí.
 Ch. K. — h . . . o

61. H. K. —	Cár, necár, svátek nesvátek,
Ch. K. —	Cár, necár, swátek, neswátek,
R. A. —	„Cár necár, svátek nesvátek,
J. H. A., O. Ž., L. V. —I. —	Cár necár, svátek nesvátek,
G. K. —	Cár necár, svátek nesvátek
V. K. —	Cár necár svatek nesvátek
62. H. K. —	mně je všechno rovno;
Ch. K. —	Že mi všechno rovno;
J. H. A., O. Ž., L. V. —I. —	že mi všechno rovno,
R. A. —	„Že mi všechno rovno,
G. K., V. K. —	Že mi všechno rovno
63. H. K. —	ne a ne, a nebudu hřmít,
Ch. K. —	Né, a né, a nébudu hřmít
J. H. A. —	Ne a ne, a nebudu hřmít!
R. A. —	„Ne, a ne, a nebudu hřmít,
G. K. —	Ne a né a nebudu hřmít
V. K. —	né, a né a nebudu hřmít
O. Ž., L. V. —I. —	ne a ne, a nebudu hřmít;
64. H. K. —	co mám z toho ? — —“
Ch. K. —	Co z toho mám h...o.
J. H. A. —	Co z toho mám ? Hovno!“ “ —
V. K. —	co z toho mám ? Hovno!“ —
O. Ž. —	co mám z toho ?“
L. V. —I. —	co z toho mám ?

65—68¹³² Dráb stál¹³³ celý zkoprnělý¹³⁴

¹³⁵Jako kapr¹³⁶ v žitě:

„„Pamatujte se, pantáto

„„¹³⁷Co pak¹³⁸ to mluvíte?

¹³² Verše 65.—68. chybějí v H. K., Ch. K., J. H.
A., Ch. A.

¹³³ V. K. — v sl. „stál“ lit. „á“ opravena.

¹³⁴ V. K., O. Ž. — skoprnělý

^{135—136} R. A. — Jako { štika*)
 { kapr

*) štika — napsáno černým inkoustem,
myslím, že připsáno později.

^{137—138} R. A., V. K. — Copak

66. V. K. —

67. R. A. —

G. K. —

V. K., L. V. —I. —

O. Ž. —

68. R. A. —

G. K., V. K., O. Ž., L.

V. —I. —

Jako kapr v žitě ?

„„„Pamatujte se, pantáto!

Pamatujte se pantáto

„Pamatujte se pantáto,

„Pamatujte se, pantáto,

„„„Copak to mluvíte ?

Co pak to mluvíte ?

69—72¹³⁹ „ „Já jsem taky¹⁴⁰ jen¹⁴¹ služebník,
 „ „Každý zná své meze,
 „ „Kdybych to vyřídil cáru,¹⁴²
 „ „Co se na Vás¹⁴³ sveze? —

¹³⁹ Verše 69.—72. chybějí v H. K., Ch. K., J. H. A., Ch. A.

¹⁴⁰ R. A. — také

¹⁴¹ G. K. — slovo „jen“ chybí

¹⁴² R. A., O. Ž., L. V. —I.— caru

¹⁴³ R. A., V. K., O. Ž., L. V. —I.— vás

69.	G. K., V. K. — O. Ž., L. V. —I. —	Já jsem taky <i>jen</i> služebník Já jsem taky jen služebník,
70.	R. A. — G. K., V. K. — O. Ž., L. V. —I. —	„„Každý zná své meze; Každý zná své meze každý zná své meze,
71.	G. K. — V. K., O. Ž., L. V. —I. —	Kdybych to vyřídil cáru kdybych to vyřídil cáru,
72.	R. A. — G. K. — V. K., L. V. —I. — O. Ž. —	„„Co se na vás sveze? „Co se na Vás sveze? — co se na vás sveze? — co se na vás sveze?“

73—76¹⁴⁴ Ale Perun,^{144a} jak byl v ráži,
Sáhnul pod lavici,¹⁴⁵
A vytáh¹⁴⁶ na pana drába
Tu svou hromovnici.¹⁴⁷

¹⁴⁴ Verše 73.—76. chybějí v H. K., Ch. K., J. H.
A., Ch. A.

^{144a} G. K. — Původně byla lit. „p“, potom opravena na „P“.

¹⁴⁵ G. K., V. K. — lavici

¹⁴⁶ R. A. — vytah'
V. K., O. Ž. — vytáh

¹⁴⁷ V. K., O. Ž. — hromovnici

73. R. A., O. Ž. —
G. K. —

Ale Perun, jak byl v ráži

74. G. K. —

Ale Perun jak byl v ráži

76. V. K. —

Sáhnul pod lavici

tu svou hromovnici

77—80¹⁴⁸ Dráb se¹⁴⁹ dlouho nezdržoval,
Hledal honem díru,
A hned běžel jak s keserem
K cáru¹⁵⁰ Vladimíru:

¹⁴⁸ Verše 77.—80. chybějí v H. K., Ch. K., J. H.
A., Ch. A.

¹⁴⁹ R. A. — v sl. „se“ lit. „s“ opravena.

¹⁵⁰ O. Ž., L. V. —I. — *cáru*

77. G. K., V. K. — Dráb se dlouho nezdržoval

78. G. K. — Hledal honem díru

80. G. K., V. K., O. Ž., L. V. —I. — *K cáru Vladimíru.*

81—84¹⁵¹ „Jdu¹⁵² Vašemu¹⁵³ Veličenstvu¹⁵⁴
 „Slušně¹⁵⁵ vomeldovat,¹⁵⁶
 „Že se to, co mluvil Perun,
 „Stydím opakovat.¹⁵⁷

¹⁵¹ Verše 81.—84. chybějí v H. K., Ch. K.,
 J. H. A.

Ch. A. — verše 81.—84. jsou ze dvou řádků
 (verše přeškrtnuty, viz L. Quis, str. 275).

^{152—153} G. K., V. K. — k Vašemu

¹⁵⁴ V. K. — Veličenstvu

R. A. — v sl. „Veličenstvu“ lit. „s“ oprave-
 vena.

¹⁵⁵ G. K. — Slušně

¹⁵⁶ Ch. A., V. K. — omeldovat

¹⁵⁷ O. Ž. — vopakovat

81. Ch. A., G. K. —

Jdu (*k*) Vašemu Veličenstvu

R. A. —

„„Jdu Vašemu Veličenstvu

82. Ch. A., V. K. —

slušně omeldovat

R. A. —

„„Slušně vomeldovat,

G. K. —

„Slušně vomeldovat

O. Ž., L. V. — I. —

slušně vomeldovat,

83. Ch. A., G. K., V. K. —

Že se to co mluvil Perun

R. A. —

„„Že se to, co mluvil Perun,

O. Ž., L. V. — I. —

že se to, co mluvil Perun,

84. Ch. A. —

stydím opakovat

R. A. —

„„Stydím opakovat.

G. K., V. K., O. Ž., L.

V. — I. —

Stydím opakovat.

85—88¹⁵⁸ „Nechce hřmít, a osopil se
 „Na mne jak na čubu,
 „Nectně s¹⁵⁹ Vaším Veličenstvem^{159a}
 „Vypláchnul¹⁶⁰ si¹⁶¹ hubu.

¹⁵⁸ Verše 85.—88. chybějí v H. K., Ch. K., J. H. A., O. Ž.

Ch. A. — verše 85.—88. jsou ze dvou řádků (verše přeškrtnuty — viz L. Quis, str. 275).

¹⁵⁹ V. K., L. V. —I. — „s“ — chybí

^{159a} V. K. — Veličenstvem

¹⁶⁰ Ch. A. — vyplachnul

G. K. — Vyplachl

¹⁶¹ G. K. — jsi

85. Ch. A., G. K., V. K., L.

V. —I. —

Nechce hřmít a osopil se

R. A. —

„„Nechce hřmít, a osopil se

86. Ch. A., G. K., V. K. —

Na mne jak na čubu

R. A. —

„„Na mne jak na čubu,

L. V. —I. —

na mne jak na čubu,

87. Ch. A., G. K., V. K., L.

V. —I. —

Nectně s Vaším Veličenstvem

R. A. —

„„Nectně s Vaším Veličenstvem

88. Ch. A. —

vyplachnul si hubu

R. A. —

„„Vypláchnul si hubu.

G. K., V. K., L.

V. —I. —

Vypláchnul si hubu.

89—92¹⁶² „Ať si tu svou čokoládu¹⁶³
 „Cár¹⁶⁴ prej sám¹⁶⁵ sežere¹⁶⁶
 „A že¹⁶⁷ on na¹⁶⁸ celou službu
 „S odpuštěním sere;¹⁶⁹

¹⁶² Verše 89.—92. chybějí v H. K., Ch. K., J. H.
 A., Ch. A.

¹⁶³ G. K., O. Ž. — čokoládu
 V. K. — cekuládu

¹⁶⁴ V. K. O. Ž., L. V. —I. — car

¹⁶⁵ V. K. — v sl. „sám“ lit. „á“ opravena.

¹⁶⁶ V. K. — nežere
 O. Ž. — ponechá

¹⁶⁷ V. K. — co
 R. A. — v sl. „že“ lit. „ž“ opravena.

¹⁶⁸ R. A. — v sl. „na“ lit. „a“ opravena.

¹⁶⁹ O. Ž. — kejchá
 L. V. —I. — slovo „sere“ chybí.

^{89.} R. A., O. Ž. —	„„Ať si tu svou čokoládu
G. K., V. K., L. V. —I. —	Ať si tu svou čokoládu
^{90.} R. A. —	„„Cár prej sám sežere,
G. K., V. K. —	Cár prej sám sežere
O. Ž., L. V. —I. —	car prej sám sežere,
^{91.} R. A. —	„„A že on na celou službu
G. K., V. K., O. Ž. —	A že on na celou službu
L. V. —I. —	a že on na celou službu,
^{92.} R. A. —	„„S odpuštěním sere;
G. K. —	S odpuštěním sere.
V. K. —	s odpuštěním sere;
O. Ž. —	s odpuštěním kejchá:
L. V. —I. —	s odpuštěním

93—96¹⁷⁰ „Že¹⁷¹ je cárův¹⁷² svátek a prd¹⁷³
 „S odpuštěním rovno
 „Že¹⁷⁴ mu je¹⁷⁵ po celém¹⁷⁶ cáru¹⁷⁷
 „S odpuštěním hovno!¹⁷⁸ — —

- 170 Verše 93.—96. chybějí v H. K., Ch. K., J. H.
 A., Ch. A.
 V O. Ž. chybí 96. verš.
 171 O. Ž., L. V. —I. — že
 172 V. K. — cárův
 L. V. —I., O. Ž. — carův
 173 O. Ž. — nic
 L. V. —I. — . . .
 174—175 G. K., L. V. —I. — je mu
 176 G. K. — celem
 177 O. Ž., L. V. —I. — caru
 178 L. V. —I. — toto slovo chybí.
93. R. A., O. Ž. — „„Že je cárův svátek a prd,
 G. K., V. K. — Že je cárův svátek a prd
 94. R. A. — „„S odpuštěním rovno,
 G. K. — S odpuštěním rovno
 V. K., O. Ž. — s odpuštěním rovno,
 L. V. —I. — s odpuštěním, rovno,
 95. R. A. — „„Že mu je po celém cáru,
 V. K., O. Ž., L. V. —I. — že mu je po celém cáru
 96. R. A. — „„S odpuštěním hovno! —
 G. K. — S odpuštěním hovno! —
 V. K. — s odpuštěním hovno!“ —
 O. Ž. — —————“ “
 L. V. —I. — . . . s odpuštěním

97—100¹⁷⁹ Jak uslyšel ¹⁸⁰Vladimír¹⁸¹ cár¹⁸²
 Tohle grobiánstvo¹⁸³
¹⁸⁴Plivnul ¹⁸⁵na zem,¹⁸⁶ zasakroval
¹⁸⁷A s ním¹⁸⁸ všechno¹⁸⁹ panstvo:^{189a}

- ¹⁷⁹ Verše 97.—100. chybějí v Ch. A.
^{180–182} R. A. — Vladimír=cár
¹⁸¹ Ch. K. — Vladimír
¹⁸² O. Ž., L. V. —I. — car
¹⁸³ H. K. — hrobianstvo
 J. H. A. — grobiánstvo
 O. Ž., R. A., G. K. — grobianstvo
^{184–186} H. K. — vplyvl si (sic!)
^{185–186} H. K. — tato slova chybějí.
 Ch. K. — před se
 J. H. A. — původně bylo „před se“, to
 škrtnuto a na okraji, vlevo, napsáno
 „na zem“.
^{187–188} H. K. — po něm
 Ch. K. — Po nim
 G. K. — A sním (sic!)
¹⁸⁹ V. K. — v sl. „všechno“ lit. „o“ opravena.
^{189a} Ch. K. — pánstwo
97. Ch. K. — Jak uslyšel Wladimír, cár
 J. H. A. — — — Jak uslyšel Vladimír cár
98. H. K., J. H. A.,
 R. A., V. K., O. Ž.,
 L. V. —I. — Tohle grobiánstvo,
 vplyvl si, zasakroval
 Ch. K. — Plivnul před se, zasakrowal,
99. H. K. — Plivnul na zem, zasakroval,
 Ch. K. — Plivnul na zem zasakroval
 J. H. A., R. A., V. K.,
 O. Ž., L. V. —I. —
 G. K. —
100. H. K., Ch. K., R. A., V. K.,
 G. K., L. V. —I. — A s ním všechno panstvo.
 J. H. A. — a s ním všechno panstvo;
 O. Ž. — a s ním vsechno panstvo!

101—104¹⁹⁰ Poslal čtyry¹⁹¹ policajty¹⁹²
 K¹⁹³ bohovi¹⁹⁴ Perunu.¹⁹⁵
 „¹⁹⁶Přiveďte^{196a} ho¹⁹⁷ grobiána¹⁹⁸
 „Ku cárskému¹⁹⁹ trůnu!

¹⁹⁰ Verše 101.—104. chybějí v Ch. A.
 Verše 102.—105. chybějí v V. K.; 26. sloha
 v V. K. se skládá z veršů: 101. + 106.—108.
 Č. A. — v Č. A. verše 101., 102. se začínaly
 uvozovkami, což je škrtnuto; na konci
 102. verše původně byla čárka, ale škrtnu-
 nuta, napsána dvojtečka.

¹⁹¹ Ch. K. — čtyry

¹⁹² Ch. K. — policajti
 J. H. A. — policejty
 V. K. — polícajty

¹⁹³ Ch. K. — „K“ — chybí

¹⁹⁴ Ch. K. — Bohovi

¹⁹⁵ Ch. K., J. H. A. — Perúnu

^{196–198} Č. A. — verš 103. původně začínal slo-
 vem „Hned“, to je škrtnuto; v slově
 „přiveďte“ lit. „p“ opravena na „P“.

^{196a} R. A. — Přiveďte

¹⁹⁷ Č. A. — „ho“ stojí nad čarou slova „gro-
 biána“

¹⁹⁸ H. K., Ch. K. — grobiana

¹⁹⁹ H. K., O. Ž., L. V. —I. — carskému

101. O. Ž. —	Poslal čtyry policajty,
102. R. A. —	K bohovi Perunu;
G. K. —	K bohovi Perunu
103. H. K., Ch. K., G. K. —	Přiveďte ho grobiána
O. Ž. —	„Přiveďte ho, grobiána,
104. H. K. —	ku carskému trůnu.“
Ch. K. —	Ku cárskému trůnu!—
J. H. A. —	ku cárskému trůnu.“ —
R. A. —	„Ku cárskému trůnu! —
G. K. —	Ku cárskému trůnu.
O. Ž., L. V. —I.—	ku carskému trůnu!“

105—108²⁰⁰ A když vyšli policajti²⁰¹

Pískl na ně oknem:

„Hej! nechte to²⁰² až do zejtrka

„My v suchu nezmoknem.

²⁰⁰ Verše **105.—108.** chybějí v H. K., Ch. K.,
J. H. A., Ch. A.

Verš **105.** chybí v V. K.

²⁰¹ R. A. — policejti

²⁰² G. K., O. Ž. — ho

105. L. V. —I. —

A když vyšli policajti,

107. R. A., G. K. —

„Hej nechte *to* až do zejtrka

O. Ž. —

„Hej, nechte ho až do zejtrka,

L. V. —I. —

„Hej! nechte *to* až do zejtrka,

108. G. K. —

My v suchu nezmoknem

V. K., O. Ž., L. V. —I. — my v suchu nezmoknem.

109—112²⁰³ „Nebudu²⁰⁴ si s grobiánem²⁰⁵
 „Dneska kazit svátek
 „Však mu zejtra uši natřem
 „Vraťte se ²⁰⁶nazpátek.²⁰⁷”

²⁰³ Verše 109.—112. chybějí v H. K., Ch. K., J.
 H. A., Ch. A.
²⁰⁴ V. K., O. Ž., L. V. —I. — *Nebudem*
²⁰⁵ V. K. — *grobíánem*
^{206–207} V. K. — na zpátek

109. G. K., V. K., O. Ž., L. V. —I. —	<i>Nebudu si s grobiánem</i>
110. G. K., V. K. — O. Ž., L. V. —I. —	<i>Dneska kazit svátek dneska kazit svátek,</i>
111. G. K., V. K. — O. Ž. — L. V. —I. —	<i>Však mu zejtra uši natřem však mu zejtra uši natřem — však mu zejtra uši natřem,</i>
112. R. A. —	<i>„Vraťte se nazpátek. (R. A. — krom tečky byla ještě pomlčka, což škrtnuto).</i>
G. K., V. K. — O. Ž., L. V. —I. —	<i>Vraťte se nazpátek. vraťte se nazpátek!</i>

113—116²⁰⁸ „Však my se ho²⁰⁹ o²¹⁰ ty jeho
 „Hromy neprosíme²¹¹
 „Pokud²¹² máme své kanony
 „Samí²¹³ si zahřmíme!

²⁰⁸ Verše 113.—116. chybějí v H. K., Ch. K.,
 J. H. A., Ch. A.

²⁰⁹ O. Ž. — mu

²¹⁰ V. K., O. Ž., L. V. —I. — za

²¹¹ O. Ž. — neprosíme

²¹² G. K. — pokud'

²¹³ O. Ž. — samy

113. G. K., V. K., O. Ž., L.

V. —I. —

114. G. K. —

V. K., O. Ž., L. V. —I. —

115. G. K., V. K. —

O. Ž., L. V. —I. —

116. R. A. —

G. K. —

V. K. —

O. Ž. —

L. V. —I. —

Však my se *ho o* ty jeho

Hromy neprosíme

Hromy neprosíme,

Pokud máme své kanony

pokud máme své kanony,

„Samí si zahřmíme!“

Samí si zahřmíme.

samí si zahřmíme!

samy si zahřmíme!“ —

samí si zahřmíme!“

117—120²¹⁴ Poslal ²¹⁵*Flügel*-adjutanta²¹⁶
Pro dvě baterie²¹⁷
Ať bouchají²¹⁸ při tabuli
Když se zdraví pije.²¹⁹

²¹⁴ Verše 117.—120. chybějí v H. K., Ch. K.,
J. H. A., Ch. A.

^{215—216} R. A. — *Flügel* — adjutanta
G. K. — *Flügel* — adjutanta
V. K. — *flügl* — adjutanta
O. Ž. — *Flugeladjutanta*
L. V. —I. — *flügel* — adjutanta

²¹⁷ R. A. — *batterie*

²¹⁸ G. K., V. K. — *bouchají*

V. K. — v sl. „bouchají“ opraveno „c“

²¹⁹ G. K. — v sl. „pije“ lit. „i“ opravena z lit. „r“

118. V. K., O. Ž., L. V. —I. — pro dvě baterie,

119. V. K., O. Ž., L. V. —I. — ať bouchají při tabuli,

121—124²²⁰ Jedli pili hodovali
Hrály²²¹ jím²²² muziky
Ministři si popouštěli²²³
U kalhot knoflíky.²²⁴

- ²²⁰ Verše 121.—124. chybějí v H. K., Ch. K.,
J. H. A., Ch. A.
²²¹ G. K., V. K. — *Hráli*
²²² O. Ž. — *jím*
²²³ V. K. — *popouštěli*
²²⁴ O. Ž. — *knoflíky*

121. G. K. —	Jedli, pili, hodovali
O. Ž., L. V. — I. —	Jedli, pili, hodovali,
122. R. A., O. Ž., L. V. — I. —	Hrály jím muziky,
124. V. K. —	u kalhot knoflíky

125—128²²⁵ Pili pivo, pili víno
Jedli z masa, z těsta
Nejednomu oficíru
²²⁶Pukla ²²⁷z toho²²⁸ vesta.²²⁹

²²⁵ Verše 125.—128. chybějí v H. K., Ch. K.
J. H. A., Ch. A.

^{226—229} R. A. — Praskla z toho vesta. (Pukla ten-
krát)

^{227—228} V. K. — při tom

125. O. Ž., L. V. —I. —

Pili pivo, pili víno,

126. R. A., O. Ž., L. V. —I. —

Jedli z masa, z těsta,

G. K., V. K. —

Jedli z masa z těsta

129—132²³⁰ Vejskali a tancovali
Okolo pilřřů,
Bim! bam! bum! ²³¹špunty²³² lítali²³³
Z flašek a ²³⁴mořdířů.²³⁵

- ²³⁰ Verše 129.—132. chybějí v H. K., Ch. K.,
J. H. A., Ch. A.
²³¹⁻²³³ R. A. — lítali špunty
²³² O. Ž. — Špunty
²³³ G. K. — lítaji (Hořejší část lit. „i“ uříznuta).
O. Ž., L. V. — I. — lítaly
²³⁴ L. V. — I. — „z“ chybí
²³⁵ V. K., O. Ž., L. V. — I. — mořdířů
V. K. — v sl. „mořdířů“ lit. „ž“ opravena.
G. K. — v sl. „mořdířů“ lit. „ř“, první,
opravena, zajisté z lit. „ž“.

129. R. A., G. K., V. K. — Okolo pilřřů
132. G. K. — Z flašek a z mořdířů

133—136²³⁶ Kdo při tom byl, ten se opil
 Blaze braši!²³⁷ tomu,
 V noci ²³⁸je pak²³⁹ s²⁴⁰ výslužkami²⁴¹
 Roznášeli domů.²⁴²

²⁴³Konec.
 prvního zpěvu.²⁴⁴

- ²³⁶ Verše 133.—136. chybějí v H. K., Ch. K.,
 J. H. A., Ch. A.
²³⁷ G. K., V. K. — bratří
^{238—239} V. K., O. Ž., L. V. — I. — pak je
²⁴⁰ Č. A. — původně bylo „se“, ale „e“ škrtnuto.
 G. K. — „s“ — chybí
²⁴¹ G. K. — výslužkami
²⁴² G. K., V. K. — domu
^{243—244} R. A., G. K., O. Ž. — tato slova chybějí.
133.	G. K. —
V. K., L. V. — I. —
O. Ž. —	Kdo při tom byl ten se opil
Kdo při tom byl, ten se opil,
Kdo při tom byl, ten se opil—
134.	R. A., G. K. —
V. K. —
O. Ž. —	Blaze braši tomu,
blaze, bratří! tomu,
blaze, braši, tomu!
136.	R. A., G. K. —	Roznášeli domů

²⁴⁵ *Zpěv: II.*

HOSPODÁŘSTVÍ. ²⁴⁶

- ²⁴⁵⁻²⁴⁶ Č. A. — Podtrženo.
H. K., Ch. K., J. H. A. — tato slova chybějí.
Ch. A. — *Zpěv II.*
R. A. — *Zpěv: 2. Hospodářství boží.*
(Podtrženo).
G. K. — *Zpěv II.*
Hospodářství (Podtrženo).
V. K. — *Zpěv druhý.*
Hospodářství. (Podtrženo jen
„Zpěv druhý“).
Pr. — *Zlomky z básně Karla Havlíčka Bo-*
rovského. | Hospodářství.
L. V. — I. — *Zpěv druhý:*
Hospodářství.

1—4²⁴⁷ Jedna hora vysoká je
A druhá je nízká
Kdo nemá své muzikanty
Na hubu si píská.²⁴⁸

²⁴⁷ Verše 1.—4. chybějí v H. K., Ch. K., J. H. A.

²⁴⁸ V. K. — píská

2. Ch. A., V. K., Pr., L.

V.—I. —

R. A. —

3. Pr., L. V. — I. —

4. R. A. —

A druhá je nízká,
A druhá je nízká:
kdo nemá své muzikanty,
Na hubu si píská

5—8²⁴⁹ Když hýřili, stolovali
U cárského²⁵⁰ dvoru
Ten²⁵¹ celý den byl bůh Perun
V mrzutém humoru.

²⁴⁹ Verše 5.—8. chybějí v H. K., Ch. K., J. H. A.

²⁵⁰ R. A., L. V. — I. — cárského
Pr. — panského

²⁵¹ Pr. — tu

5. Ch. A., G. K., V. K. —	Když hýřili stolovali
6. R. A., L. V. — I. —	U cárského dvoru,
Pr. —	u panského dvoru,
8. Ch. A. —	V mrzutém humoru

9—12²⁵² „Kdo jaktěživ bohem nebyl
 „Zkusil ještě²⁵³ málo
 „Není to tak lehký život
²⁵⁴ „Jako by²⁵⁵ se zdálo.

²⁵² Verše 9.—12. chybějí v H. K., Ch. K., J. H. A.
²⁵³ V. K. — ještě
^{254–255} G. K., V. K., Pr. — Jakoby

9.	Ch. A., G. K., V. K. — R. A., Pr., L. V. — I. —	Kdo jaktěživ bohem nebyl Kdo jaktěživ bohem nebyl,
10.	Ch. A., G. K., V. K. — R. A., Pr., L. V. — I. —	Zkusil ještě málo Zkusil ještě málo,
11.	Ch. A., R. A., G. K., V. K. — Pr., L. V. — I. —	Není to tak lehký život není to tak lehký život,
12.	Ch. A., R. A., G. K., V. K., Pr., L. V. — I. —	<i>Jako by se zdálo.</i>

13—16²⁵⁶ Ráno²⁵⁷ vstane, do²⁵⁸ snídaně
Musí rosou kropit
Měsíčka²⁵⁹ zavřít do chlívka²⁶⁰
Potom²⁶¹ v slunci topit.²⁶²

²⁵⁶ Verše 13. —16. chybějí v H. K., Ch. K., J. H. A.

²⁵⁷ V. K. — Rano

²⁵⁸ V. K. — od

²⁵⁹ Ch. A. — Měsíček

V. K. — mesíčka

²⁶⁰ G. K. — chlívku

²⁶¹ Ch. A. — původně bylo „Pak“ (Quis, str. 272).

²⁶² Ch. A. — původně bylo „zatopit“, ale „za“ škrtnuto (L. Quis, Karel Havlíček, str. 272).

13. Ch. A., G. K., V. K. —
L. V. — I. —

14. R. A., Pr., L. V. —I. —

15. Pr., L. V. —I. —

16. Ch. A., V. K. —

Ráno vstane do snídaně

Ráno vstane: do snídaně

Musí rosou kropit,

měsíčka zavřít do chlívka,

Potom v slunci topit

17—20²⁶³ ²⁶⁴Dříve čerty, noční²⁶⁵ duchy
 Strčit²⁶⁶ do pytlíka²⁶⁷
 A hvězdičky²⁶⁸ ²⁶⁹puť, ťu, ťu, ťu²⁷⁰
 Svolat do kurníka.

²⁶³ Verše 17.—20. chybějí v H. K., Ch. K., J. H. A.
^{264—267} Ch. A. — Noční duchy čerty strčit Dříve
 čerty noční
 Dříve do pytlíka strčit*)

²⁶⁶*) Slovo „strčit“ v rukopise umístěno přesu-
 novací čarou na místo slova „dříve“, aniž
 tam však to slovo škrtnuto. (L. Quis,
 str. 272.)

²⁶⁵ V. K. — mocné

²⁶⁷ V. K. — v sl. „pytlíka“ lit. „k“ opravena.

²⁶⁸ Ch. A. — hvězdičký

^{269—270} V. K., L. V. — I. — puť—ťu—ťu!

17. Ch. A., V. K. — Dříve čerty *noční* duchy

18. Ch. A., R. A., Pr., L. V. — I. — Strčit do pytlíka,

19. Ch. A. — A hvězdičký puť, ťu, ťu, ťu,
 V. K., L. V. — I. — a hvězdičky puť-ťu-ťu!

21—24²⁷¹ Každý ptáček, každý brouček
Slon až do komára
Má²⁷² hned ráno nasypáno
Z božího špejchara.

²⁷¹ Verše **21.—24.** chybějí v H. K., Ch. K., J. H. A.

²⁷² G. K. — *Ma*

21. Pr., L. V. — I. — Každý ptáček, každý brouček,
22. R. A., Pr., L. V. — I. — Slon až do komára,
24. R. A., V. K. — Z božího špejchara

25—28²⁷³ „A když potom lidé²⁷⁴ vstanou
 „To je teprv správa!²⁷⁵
 „Někdy ²⁷⁶nevím²⁷⁷ samým křikem²⁷⁸
 „Kde ma²⁷⁹ stojí hlava.

- ²⁷³ Verše 25.—28. chybějí v H. K., Ch. K., J. H. A.
²⁷⁴ V. K., Pr., L. V. — I. — lidé
²⁷⁵ Č. A. — původně bylo „zpráva“, potom
 lit. „z“ opravena na „s“
 G. K., Pr. — zpráva
^{276—277} Ch. A. — (neví chudák Perun) nevím
^{276—278} Č. A. — původně bylo: „neví chudák Perun“,
 potom do „neví“ připsána lit. „m“,
 škrtnuto „chudák Perun“ a nahoře, nad
 čarou, napsáno „samým křikem“.
²⁷⁷ V. K. — neví
²⁷⁹ R. A., Pr. — mi
 Ch. A., V. K. — mu
 G. K. — má
 L. V. — I. — mně
25. Ch. A., G. K., V. K. — A když potom lidé vstanou
 Pr., L. V. — I. — A když potom lidé vstanou,
 26. Ch. A., G. K., L. V. — I. — To je teprv správa!
 R. A., V. K. — To je teprv správa
 Pr. — to je teprv zpráva;
 27. Ch. A. — Někdy (neví chudák Perun)
 nevím samým křikem
 R. A., G. K., V. K. — Někdy nevím samým křikem
 Pr., L. V. — I. — někdy nevím samým křikem,
 28. Ch. A., G. K., V. K., Pr.,
 L. V. — I. — Kde ma stojí hlava.
 R. A. — Kde mi stojí hlava.“

29—32²⁸⁰ „Ten kdo nikdy ²⁸¹neměl v uchu²⁸²
 „Vosy a brabence²⁸³
 „Neví co je Perunova
*Ranní*²⁸⁴ *audience.*“

²⁸⁰ Verše 29.—32. chybějí v H. K., Ch. K., J. H. A.
 V Č. A. verše 32.—65. chybějí, list Č. A. je
 ztracený; podle Vr. Čermáka nahrazujeme
 ztracený list z R. A. (Vr. Čermák, Hav-
 líčkův Křest sv. Vladimíra a jeho ruko-
 pisy, str. 8., 51.)

²⁸¹⁻²⁸² R. A. — v uchu neměl

²⁸³ V. K., Pr., L. V. — I. — mravence

²⁸⁴ V. K. — *ranní*

29. Ch. A., G. K. — Ten kdo nikdy neměl v uchu
 V. K., Pr., L. V. I. — Ten, kdo nikdy neměl v uchu

30. Ch. A. — Vosy a brabence

R. A., G. K., V. K., Pr.,
 L. V. — I. — *Vosy a brabence,*

31. Ch. A., R. A., G. K.,
 V. K. — Neví co je Perunova
 Pr., L. V. — I. — neví, co je Perunova

32. Ch. A., G. K., V. K., Pr.,
 L. V. — I. — *Ranní audience.*

33—36²⁸⁵ „*To je křiku a modlení*
*Až mne*²⁸⁶ *hlava*²⁸⁷ *brní,*
²⁸⁸*Ten vzdychá ten šepce, zpívá*²⁸⁹
Ten zas žalmy frní.“

²⁸⁵ Verše 33.—36. chybějí v H. K., Ch. K., J. H. A., Ch. A., Č. A.

²⁸⁶ V. K. — mě

Pr. — mně

²⁸⁷ G. K., V. K., Pr., L. V. — I. — uši

^{288—289} G. K., V. K., Pr., L. V. — I. — *Ten zpívá*
ten šepce vzdychá

33. G. K., V. K. —
 Pr., L. V. — I. —

To je křiku a modlení
To je křiku a modlení,

34. G. K. —
 V. K., L. V. — I. —
 Pr. —

Až mne uši brní
až mne uši brní:
až mně uši brní;

35. G. K. —
 V. K. —
 Pr., L. V. — I. —

Ten zpívá, ten šepce vzdychá
ten zpívá ten šepce vzdychá
ten zpívá, ten šepce, vzdychá,

36. G. K., V. K., Pr.,
 L. V. — I. —

Ten zas žalmy frní.

37—40²⁹⁰ „*A co všechno*²⁹¹ *na mně*²⁹² *chtějí*²⁹³
Nelze vyjmenovat,
*Zbláznil bych*²⁹⁴ *se,*²⁹⁵ *kdybych*²⁹⁶ *si to*
*Chtěl*²⁹⁷ *jen pamatovat.*“

²⁹⁰ Verše 37.—40. chybějí v H. K., Ch. K.,
J. H. A., Ch. A., Č. A.

²⁹¹ V. K. — všechno
Pr. — všechno

²⁹² G. K., V. K. — mne

²⁹³ G. K. — chtějí

²⁹⁴ Pr. — by

^{295—296} Pr. — kdo by

²⁹⁷ V. K. — měl

37. G. K., V. K. —
Pr. L. V. — I. —

38. G. K. —

39. G. K. —

40. G. K., V. K., Pr., L.
V.—I. —

A co všechno na mne chtějí

A co všechno na mně chtějí,

Nelze vyjmenovat

Zbláznil bych se kdybych si to

Chtěl jen pamatovat.

41—44²⁹⁸ „Ten chce zdraví, ta²⁹⁹ chce děti,
Ten³⁰⁰ nemá co jísti
Ti zas, abych nedovolil
Ve fabrikách přísti.“

²⁹⁸ Verše 41. — 44. chybějí v H. K., Ch. K.,
J. H. A., Ch. A., Č. A.

²⁹⁹ V. K. — ten

³⁰⁰ G. K. — Ta

41. G. K., V. K. —
Pr., L. V. — I. —

Ten chce zdraví, ta chce děti
Ten chce zdraví, ta chce děti,

42. R. A., V. K., Pr., L.
V. — I. —

Ten nemá co jísti,
Ti zas abych nedovolil

43. G. K., V. K. —

44. G. K., V. K., Pr., L.
V. — I. —

Ve fabrikách přísti.

45—48³⁰¹ „Ten mne prosí, bych mu hlídal³⁰²
 Louky a osení,
³⁰³Ten chce zas³⁰⁴ abych pomáhal³⁰⁵
 Krávě při telení.“

³⁰¹ Verše 45.—48. chybějí v H. K., Ch. K.,
 J. H. A., Ch. A., Č. A.

³⁰² G. K. — v sl. „hlídal“ lit. „l“ na konci
 uříznuta.

^{303—304} R. A. — původně bylo: „Ten zas chce“;
 potom přesunovací čarou slovo „chce“
 umístěno m. slova „zas“

G. K., V. K., Pr., L. V.—I. — *Ten zas chce*

³⁰⁵ V. K. — pomáhal

45. V. K. —	Ten mne prosí bych mu hlídal
Pr., L. V.—I. —	Ten mne prosí, bych mu hlídal
46. G. K. —	Louky a osení
47. Pr., L. V.—I. —	ten zas chce, abych pomáhal
48. G. K., V. K., Pr., L. V.—I. —	Krávě při telení.

49—52³⁰⁶ „*Ten chce zimu, ten chce teplo*
Ten zas časy jiné
Jeden chce mít žito drahé
³⁰⁷ *A druhý laciné.*“³⁰⁸

- ³⁰⁶ Verše 49.—52. chybějí v H. K., Ch. K.,
J. H. A., Ch. A., Č. A.
V G. K., V. K., Pr., L. V. —I. — jsou to
verše 53.—56.
^{307—308} V. K. — druhý zas laciné.

49. G. K. —	Ten chce zimu, ten chce teplo
V. K. —	Ten chce zimu ten chce teplo,
Pr., L. V. —I. —	Ten chce zimu, ten chce teplo,
50. Pr. —	ten zas časy jiné;
L. V. —I. —	ten zas časy jiné,
52. G. K. —	A druhý laciné.
V. K. —	druhý zas laciné.
Pr., L. V. —I. —	a druhý laciné.

53—56³⁰⁹ „Jeden sedlák³¹⁰ prosí o³¹¹ dešť,³¹²
 Zasíl³¹³ kousek lenu;
 Druhý prosí hezké časy
 By měl sucho k senu.“

³⁰⁹ Verše 53.—56. chybějí v H. K., Ch. K.,
 J. H. A., Ch. A., Č. A.
 V G. K., V. K., Pr., L. V. —I. — jsou to
 verše 49.—52.

³¹⁰ G. K. — sedlák

³¹¹ V. K., Pr., L. V. —I. — za

³¹² G. K., L. V. —I. — dešť
 V. K. — dešť

³¹³ G. K., Pr. — Zasíl
 V. K., L. V. —I. — zasel

53. G. K., V. K. —	Jeden sedlák prosí o dešť
Pr. —	Jeden sedlák prosí za dešť,—
L. V.—I.—	Jeden sedlák prosí za dešť,
54. G. K. —	Zasil kousek lenu
V. K., L. V.—I.—	zasel kousek lenu,
55. Pr., L. V.—I.—	druhý prosí hezké časy,
56. G. K., V. K., Pr.,	
L. V.—I.—	By měl sucho k senu.

57—60³¹⁴ 315 „Že jsem stvořil³¹⁶ staré báby,³¹⁷
 To ³¹⁸mne nejvíc mrzí,³¹⁹
 320 Nepřestanou-li³²¹ mne³²² soužit,
 323 Zahladím je brzy.“³²⁴

- 314 Verše 57.—60. chybějí v H. K., Ch. K., J. H. A., Č. A.
 315—317 Ch. A. — číslice „16“ před 57. veršem je škrtnuta (L. Quis, str. 273).
 316 V. K. — stvořil
 317 L. V. — I. — báby
 318—319 Ch. A. — mne (pořád) mrzí nejvíc.
 320—321 Ch. A., Pr., L. V. — I. — Nepřestanou-li G. K., V. K. — Nepřestanouli V. K. — v sl. „nepřestanouli“ lit. „i“ opravena.
 322 V. K. — mě
 323—324 Ch. A. — Zahladím je brzy. Vytopím
57. Ch. A., G. K., V. K., Pr.— Že jsem stvořil staré báby
 L. V.—I.— Že jsem stvořil staré báby,
 58. Ch. A.— To mne (pořád) mrzí nejvíc.
 G. K.— To mne nejvíc mrzí
 Pr.— to mne nejvíc mrzí;
 59. Ch. A., G. K., V. K.— Nepřestanou-li mne soužit
 60. G. K., V. K., Pr.,
 L. V.—I.— Zahladím je brzy.

61—64³²⁵ „Hrom ať do nich! abych³²⁶ neklel,
 Zdržet se nemohul
³²⁷Když jí³²⁸ koza málo dojí,³²⁹
 Běží³³⁰ k pánu bohu.“³³¹

- ³²⁵ Verše 61.—64. chybějí v H. K., Ch. K.,
 J. H. A., Č. A.
³²⁶ Ch. A. — Abych
^{327—329} Ch. A. — číslice „17“ před 63. veršem je
 škrtnuta (L. Quis, str. 273).
³²⁸ Ch. A., V. K. — jí
^{330—331} Pr. — hned k Perunu
³³¹ V. K. — Bohu
 Pr. — Perunu
61. Ch. A. —	Hrom ať do nich! Abych neklel
G. K. —	Hrom ať do nich abych neklel
V. K. —	Hrom ať do nich, abych neklel
Pr., L. V. — I. —	Hrom ať do nich! abych neklel,
62. Ch. A. —	Zdržet se nemohu
G. K., V. K., Pr.,	Zdržet se nemohu,
L. V. — I. —	
63. Ch. A., G. K., V. K. —	Když jí koza málo dojí
64. Ch. A. —	Běží k pánu bohu
G. K., V. K., Pr., L.	
V. — I. —	Běží k pánu bohu.

65—68³³² ³³³„*Sám se žádný starat nechce*³³⁴
 „*O*³³⁵ všechno se modlí,
 „³³⁶Jako by³³⁷ ³³⁸měl každý³³⁹ *Boha*³⁴⁰
 „*Jen*³⁴¹ pro své pohodlí.

- ³³² Verš 65. chybí v Č. A.
 Verše 65.—68. chybějí v H. K., Ch. K.,
 J. H. A.
³³³—³³⁴ Ch. A., G. K., V. K., Pr., L. V. — I. — *Sám*
se nechce žádný starat
³³⁵ V. K., L. V. — I. — *za*
³³⁶—³³⁷ Ch. A., G. K., V. K. — *Jakoby*
Pr. — jakby
³³⁸—³⁴⁰ Ch. A. — číslice „18“ před 67. řádkem je
 škrtnuta (L. Quis, str. 273).
³³⁸—³³⁹ Pr. — *každý měl*
³⁴⁰ R. A., G. K., V. K., L. V. — I. — *boha*
Pr. — Peruna
³⁴¹ V. K. — původně bylo „*jenom*“, ale „*om*“
 škrtnuto.

65. Ch. A., G. K., V. K. —
Pr., L. V. — I. —	<i>Sám se nechce žádný starat</i>
<i>Sám se nechce žádný starat,</i>
66. Ch. A., R. A., G. K. —
V. K., Pr., L. V. — I. —	<i>O všechno se modlí</i>
<i>O všechno se modlí,</i>
67. Ch. A., R. A., G. K., V.
K., Pr., L. V. — I. —	<i>Jako by měl každý Boha</i>
68. Ch. A., G. K., V. K., Pr.,
L. V. — I. —
R. A. —	<i>Jen pro své pohodlí.</i>
<i>Jen pro své pohodlí.“</i>

69—72³⁴² 343 „Tomu sušit,³⁴⁴ tomu močit,³⁴⁵
 345^a „Tomu pole hnojit,^{345^b}
 „Dřív³⁴⁶ si, prase,³⁴⁷ zdraví zkazil,
 „Potom ho mám zhojit!^{347^a}

- 342 Verše 69.—72. chybějí v H. K., Ch. K., J. H. A.
 343—345 V. K. — Tomu močit tomu sušit
 344 G. K. — sušit
 345 G. K. — močit
 345^a—345^b Ch. A. — číslice „19“ před 70. veršem je škrtnuta (L. Quis, str. 273).
 346 Ch. A., R. A. — Když
 Č. A. — původně bylo „Když“, ale *hned* přeškrtnuto a napsáno „Dřív“ („D“ — *neopravené*).
 V. K.—v sl. „dřív“ litera „v“ opravena.
 347 Pr. — svoje
 347^a Ch. A. — v rukop. všechny slohy až na 1. v druhém sloupci jsou přeškrtnuty červenou tužkou, slohy v 2. sloupci až na 1. též inkoustem (L. Quis, str. 274).

69. Ch. A., G. K. —	Tomu sušit, tomu močit
V. K. —	Tomu močit tomu sušit
Pr., L. V. — I. —	Tomu sušit, tomu močit,
70. Ch. A., G. K., V. K. —	Tomu pole hnojit
R. A. —	Tomu pole hnojit,
Pr., L. V. — I. —	tomu pole hnojit;
71. Ch. A., R. A. —	Když si, prase, zdraví zkazil
G. K., V. K. —	Dřív si prase zdraví zkazil
Pr. —	dřív si svoje zdraví zkazil,
L. V. — I. —	dřív si prase zdraví zkazil,
72. Ch. A., G. K. —	Potom ho mám zhojit
R. A. —	Potom ho mám zhojit.“
V. K., Pr. —	potom ho mám zhojit.
L. V. — I. —	potom ho mám zhojit!

73—76³⁴⁸ „Ta mne moří ve dne, v noci³⁴⁹
 „Ráda by se vdala
 „Ten se modlí, by Morena³⁵⁰
³⁵¹„Jeho ženu³⁵² vzala.

³⁴⁸ Verše 73.—76. chybějí v H. K., Ch. K., J. H. A., Ch. A.

³⁴⁹ G. K., Pr. — noci

³⁵⁰ R. A., V. K., Pr., L. V. —I. — Mořena

³⁵¹⁻³⁵² R. A. — Ženu jeho

73. R. A. —	„Ta mne moří ve dne v noci
G. K., V. K. —	Ta mne moří ve dne v noci
Pr., L. V. —I. —	Ta mne moří ve dne v noci,
74. R. A., Pr. —	Ráda by se vdala;
G. K. —	Ráda by se vdala
V. K., L. V. —I. —	ráda by se vdala,
75. R. A., G. K., V. K. —	Ten se modlí by Morena
Pr., L. V. —I. —	ten se modlí, by Mořena
76. R. A. —	Ženu jeho vzala.“
G. K., Pr., L. V. —I. —	Jeho ženu vzala.
V. K. —	jeho ženu vzala

77—80³⁵⁴ „Ten chce výhru z loterie³⁵⁵
 „Špendáže mi nosí
 „A co³⁵⁶ jsou assekurace³⁵⁷
 „Těž³⁵⁸ o³⁵⁹ ohěň³⁶⁰ prosí!

³⁵⁴ Verše 77.—80. chybějí v H. K., Ch. K.,
 J. H. A., Ch. A.

³⁵⁵ R. A. — loterie

³⁵⁶ Pr. — kde

³⁵⁷ Č. A. — v sl. „assekurace“ lit. „s“, druhá,
 opravena.

V. K., Pr. — asekurace

V. K. — v sl. „asekurace“ lit. „a“, první,
 opravena.

³⁵⁸ G. K. — Tež

³⁵⁹ V. K., Pr., L. V. —I. — za

³⁶⁰ R. A., G. K. — ohěň

R. A. — v sl. „ohěň“ lit. „ě“ opravena z „o“

77. G. K., V. K. —

Pr., L. V. —I. —

78. R. A., L. V. —I. —

G. K., V. K. —

Pr. —

79. R. A., Pr., L. V. —I. —

G. K., V. K. —

80. R. A. —

G. K. —

V. K., Pr., L. V. —I. —

Ten chce výhru z loterie

Ten chce výhru z loterie,

Špendážo mi nosí,

Špendáže mi nosí

špendáže mi nosí;

A co jsou assekurace,

A co jsou assekurace

Těž o ohěň prosí!“

Tež o ohěň prosí!

těž za ohěň prosí.

81—84³⁶¹ „O³⁶² vy šelmy³⁶³! kdybych³⁶⁴ nebyl
³⁶⁵„Příliš³⁶⁶ dobrotivý,³⁶⁷
³⁶⁸„Zmačkal bych³⁶⁹ vás³⁷⁰ na povidla
 „Jako zhnílé³⁷¹ slívy!³⁷² — — —

- ³⁶¹ Verše 81.—84. chybějí v H. K., Ch. K.,
 J. H. A., Pr.
 Ve V. K. chybí číslování této slohy.
- ³⁶² V. K., L. V. —I. — *O*
- ³⁶³ V. K. — *selmy*
- ³⁶⁴ G. K., L. V. —I. — *Kdybych*
- ^{365–367} Ch. A. — Původně bylo „Nejdobrotivější“,
 to je škrtnuto (L. Quis, str. 273.).
- ³⁶⁶ V. K. — *tůze*
- ^{368–369} R. A. — *Zmačkalbych*
- ³⁷⁰ G. K. — *Vás*
 V. K. — v sl. „vás“ lit. „v“ opravena.
- ³⁷¹ Ch. A., G. K., L. V. —I. — *shnilé*
 V. K. — *schnilé*
- ³⁷² G. K., V. K., L. V. —I. — *slívy*
81. Ch. A. — O vy šelmy kdybych nebyl
 G. K., V. K., L. V. —I. — O vy šelmy! kdybych nebyl
82. Ch. A. — Příliš dobrotivý
 R. A., G. K., V. K., L.
 V. —I. — *Příliš* dobrotivý,
83. Ch. A., R. A., G. K.,
 V. K., L. V. —I. — Zmačkal bych vás na povidla
84. Ch. A. — Jako shnilé slívy.
 R. A. — Jako zhnílé slívy.“
 G. K. — Jako shnilé slívy. —
 V. K. — jako schnilé slívy! — —
 L. V. —I. — jako shnilé slívy!“ — —

85—88³⁷³ Šňup³⁷⁴ si zlostí halického³⁷⁵
 Jak z mořdíře³⁷⁶ kýchnul:
 To zahřmělo,³⁷⁷ zablejsklo se,
 Dešť³⁷⁸ na zem vyšplíchnul.³⁷⁹

³⁷³ Verše 85.—88. chybějí v H. K., Ch. K.,
 J. H. A., Ch. A., Pr.

³⁷⁴ G. K., V. K. — Šňup

³⁷⁵ G. K., V. K., L. V. — I. — haličského

³⁷⁶ R. A. — kanonu

G. K., L. V. — I. — mořdíře

V. K. — hmořdíře

³⁷⁷ G. K. — zahmřelo

³⁷⁸ G. K., L. V. — I. — Dešť

³⁷⁹ R. A. — vyšplíchnul

G. K., V. K. — vyšplýchnul

85. R. A. —

G. K., V. K. —

L. V. — I. —

86. R. A. —

G. K. —

V. K. —

87. G. K., V. K. —

88. R. A. —

„Šňup' si zlostí halického,

Šňup' si zlostí haličského

Šňup' si zlostí haličského,

Jak z kanonu kýchnul;

Jak z mořdíře kýchnul

jak z hmořdíře kýchnul,

To zahřmělo, zablejsklo se

Dešť na zem vyšplíchnul.“ —

89—92³⁸⁰ Věru Vašku! ³⁸¹bohem³⁸² býti³⁸³
 To žádný špás³⁸⁴ není:³⁸⁵
 Brixen³⁸⁶ ten je proti tomu
 Ještě³⁸⁷ vyražení³⁸⁸! —

³⁸⁰ Verše 89.—92. chybějí v H. K., Ch. K.,
 J. H. A., Ch. A.

³⁸¹⁻³⁸³ Pr. — být Perunem

³⁸² R. A. — Bohem

³⁸⁴ G. K. — spás

³⁸⁵ V. K. — není

³⁸⁶ V. K. — podtrženo

L. V. — I. — tištěno proloženým písmem.

³⁸⁷ V. K. — prave

³⁸⁸ V. K. — vyražení

89. V. K. —

Pr. —

L. V. — I. —

90. R. A. —

G. K. —

91. V. K. —

92. R. A., G. K., Pr. —

Věru Vašku, bohem býti

Věru Vašku! být Perunem

Věru, Vašku! bohem býti,

To žádný špás není,

To žádný špás není

B r i x e n, ten je proti tomu

Ještě vyražení.

93—96³⁸⁹ Pozdě³⁹⁰ v noci^{390a} když utich³⁹¹ svět
A lid přestal bouřit,
Chtěl si Perun usoužený
Dýmčíčku³⁹² vykourit.

³⁸⁹ Verše 93.—96. chybějí v H. K., Ch. K.,
J. H. A., Ch. A.

^{390—390a} V. K. — slova „v noci“ — chybějí

³⁹¹ G. K., V. K. — utich

³⁹² G. K. — Dýmčíčku

93. R. A. —

Pr. —

L. V. — I. —

94. G. K., V. K. —

96. G. K. —

Pozdě v noci, když utich' svět,

Pozdě v noci když utich' svět,

Pozdě v noci, když utich' svět

A lid přestal bouřit

Dýmčíčku vykourit

97—100³⁹³ ³⁹⁴Když si ³⁹⁵Širas tumbekia³⁹⁶
 Cpal do ³⁹⁷nargilie,³⁹⁸
³⁹⁹Tu mu začla Perunice⁴⁰⁰
 Držel⁴⁰¹ litanie.⁴⁰²

- ³⁹³ Verše 97.—100. chybějí v H. K., Ch. K.,
 J. H. A.
- ^{394—402} Ch. A. — Širas tumbekkie
 Tu mu začla Perunice
 Držel litanie.
 Když si širas tumbekkie
 Cpal do nargilie.
- ^{395—396} Ch. A. — Širas tumbekkie
 R. A. — Širas tumbekkia
 G. K. — Jiras tumbekia
 Pr. — širastymbekia
- ^{397—398} G. K., V. K., Pr. — margilie
- ^{399—400} Ch. A. — Před veršem „Tu mu začla Peru-
 nice“ číslice „26“ v rukopise je škrtnuta
 (L. Quis, str. 273).
- ⁴⁰¹ Ch. A. — Držel

98. G. K., V. K. — Cpal do margilie
 100. Pr., L. V. — I. — držet litanie:

101—104⁴⁰³ „⁴⁰⁴Však jsem já dobře slyšela⁴⁰⁵
 „Za dveřmi skrz škvíru,
 „Co jsi⁴⁰⁶ skáزال⁴⁰⁷ po drábovi
 „Cáru⁴⁰⁸ Vladimíru.

⁴⁰³ Verše 101.—104. chybějí v H. K., Ch. K.,
 J. H. A., Ch. A.

^{404—405} V. K. — Však jsem já dobře slyšela jsem

⁴⁰⁶ G. K. — jsi

⁴⁰⁷ G. K., Pr., L. V. —I. — vzkázal
 V. K. — zkázal

⁴⁰⁸ Pr. — panu
 L. V. —I. — caru

101. R. A. — „„Však jsem já dobře slyšela
 G. K. — Však jsem já dobře slyšela
 V. K. — Však já dobře slyšela jsem

102. R. A., G. K., Pr., L. V.—I.— Za dveřmi skrz škvíru,
 V. K. — za dveřmi skrz škvíru

103. R. A., G. K., V. K., Pr.,
 L. V.—I.— Co jsi skáزال po drábovi

104. R. A.— Cárú Vladimíru.““
 G. K., V. K., L. V.—I.— Cárú Vladimíru.
 Pr.— panu Vladimíru.“

105—108⁴⁰⁹ „Nezačíněj si jen s cárem⁴¹⁰
 „⁴¹¹To já⁴¹² pořád říkám⁴¹³
 „⁴¹⁴Že to se⁴¹⁵ svou *oposicí*⁴¹⁶
 „Nepřivedeš nikam.

⁴⁰⁹ Verše 105.—108. chybějí v H. K., Ch. K.,
 J. H. A.

- ⁴¹⁰ Pr. — pánem
 L. V. —I. — carem
- ^{411–412} Ch. A. — Já to
 Pr. — já to
- ⁴¹³ V. K. — říkám
- ^{414–416} Ch. A. — Že to s tím tvým vzdorováním
 (a na okraji stojí):
 že to se svou *oposicí*
 (L. Quis, str. 273).
- ⁴¹⁵ V. K. — ze
- ⁴¹⁶ Ch. A. — *oposicí*
 R. A. — *oposicí*
 V. K., Pr. — *oposicí*
105. Ch. A., G. K., V. K. — Nezačíněj si jen s cárem
 R. A. — „„Nezačíněj si jen s cárem
 Pr. — „Nezačíněj si jen s pánem,
 L. V.—I. — Nezačíněj si jen s carem,
106. Ch. A., R. A., G. K., V. K.— *To já pořád říkám*
 Pr., L. V.—I.— *to já pořád říkám,*
107. Ch. A., R. A., G. K.,
 V. K., Pr., L. V.—I.— *Že to se svou oposicí*
108. Ch. A., G. K., V. K.,
 L. V.—I.— *Nepřivedeš nikam.*
 R. A.— *Nepřivedeš nikam.““*
 Pr.— *nepřivedeš nikam.““*

109—112⁴¹⁷ „Každému do očí řekneš
 „Co máš na jazyku⁴¹⁸
 „A⁴¹⁹ děláš ⁴²⁰si⁴²¹ nepřátele
⁴²²„Nemáš politiku.⁴²³

⁴¹⁷ Verše 109.—112. chybějí v H. K., Ch. K.,
 J. H. A.

⁴¹⁸ V. K. — jazyku

⁴¹⁹ Pr. — „a“ chybí

^{420—421} Pr. — si jen

⁴²¹ G. K. — slovo „si“ chybí.

^{422—423} Pr. — po 112. v. vytištěno:
 Podal Fr. J. Vichterle.

109. Ch. A., G. K., V. K. —	Každému do očí řekneš
R. A. —	„„Každému do očí řekneš
Pr. —	„Každému do očí řekneš,
L. V.—I.—	Každému do očí řekneš,
110. Ch. A., L. V.—I. —	Co máš na jazyku,
R. A., G. K., V. K. —	Co máš na jazyku
Pr. —	co máš na jazyku;
111. Ch. A., R. A., G. K., V. K.—	A děláš si nepřátele
Pr. —	děláš si jen nepřátele,
L. V.—I.—	a děláš si nepřátele,
112. Ch. A., G. K., V. K. —	Nemáš politiku.
R. A. —	Nemáš politiku. ” ”
Pr., L. V.—I.—	nemáš politiku.“

113—116⁴²⁴ A když žena ⁴²⁵po celý den⁴²⁶
 Bručí ⁴²⁷jen a⁴²⁸ štěká,
⁴²⁹Och!⁴³⁰ to musí z kůže⁴³¹ vyhnat⁴³²
 Boha i člověka.

⁴²⁴ Verše 113.—116. chybějí v H. K., Ch. K.,
 J. H. A., Pr.

^{425—426} Ch. A. — pořad bručí (a na okraji vytištěno):
 po celý den

^{427—428} V. K. — a jen

^{429—432} Ch. A., — Och! to musí pomrzeti
 (na okraji):

och to musí
 z kůže vyhnat

(číslice „30“ je škrtnuta, L. Quis, str. 273).

⁴³⁰ R. A. — „O“ opraveno z „o“.

V. K., L. V. —I. — ach

⁴³¹ G. K. — kůže

113. R. A. —

114. Ch. A., G. K. —

116. L. V. —I. —

„„A když žena po celý den

Bručí jen a štěká

boha i člověka!

117—120⁴³³ Ach⁴³⁴! ⁴³⁵Perune, ⁴³⁶Perunečku⁴³⁷!
 Lituju tě *túze*⁴³⁸:
⁴³⁹Zejtra na tě teprv čeká⁴⁴⁰
 Přezalostná chůze!

⁴³³ Verše 117.—120. chybějí v H. K., Ch. K.,
 J. H. A., Ch. A., Pr.

⁴³⁴ R. A. — Oj

^{435—437} G. K. — Perune—Perunečku

^{436—437} V. K. — Perunečku *bá*

⁴³⁸ G. K., V. K. — *túze*

^{439—440} R. A., V. K. — *Zejtra teprv na tě čeká*
 L. V. —I. — *zejtra na tě čeká teprv*

117. R. A. —

G. K. —

V. K. —

L. V. —I.—

Oj Perune! Perunečku!

Ach Perune — Perunečku

Ach Perune Perunečku *bá*

Ach! Perune, Perunečku!

118. R. A. —

G. K. —

Lituju tě *túze*,

Lituju tě *túze*

120. R. A. —

G. K., V. K., L. V. —I.—

Přezalostná chůze

Přezalostná chůze.

121—124⁴⁴¹ 442 Oj⁴⁴³ Perune⁴⁴⁴ přenešťastný⁴⁴⁵
 Kam jsi⁴⁴⁶ 446a myslil brachu,⁴⁴⁷
 448 Hanět⁴⁴⁹ cára,⁴⁵⁰ svého pána
 A to beze strachu?

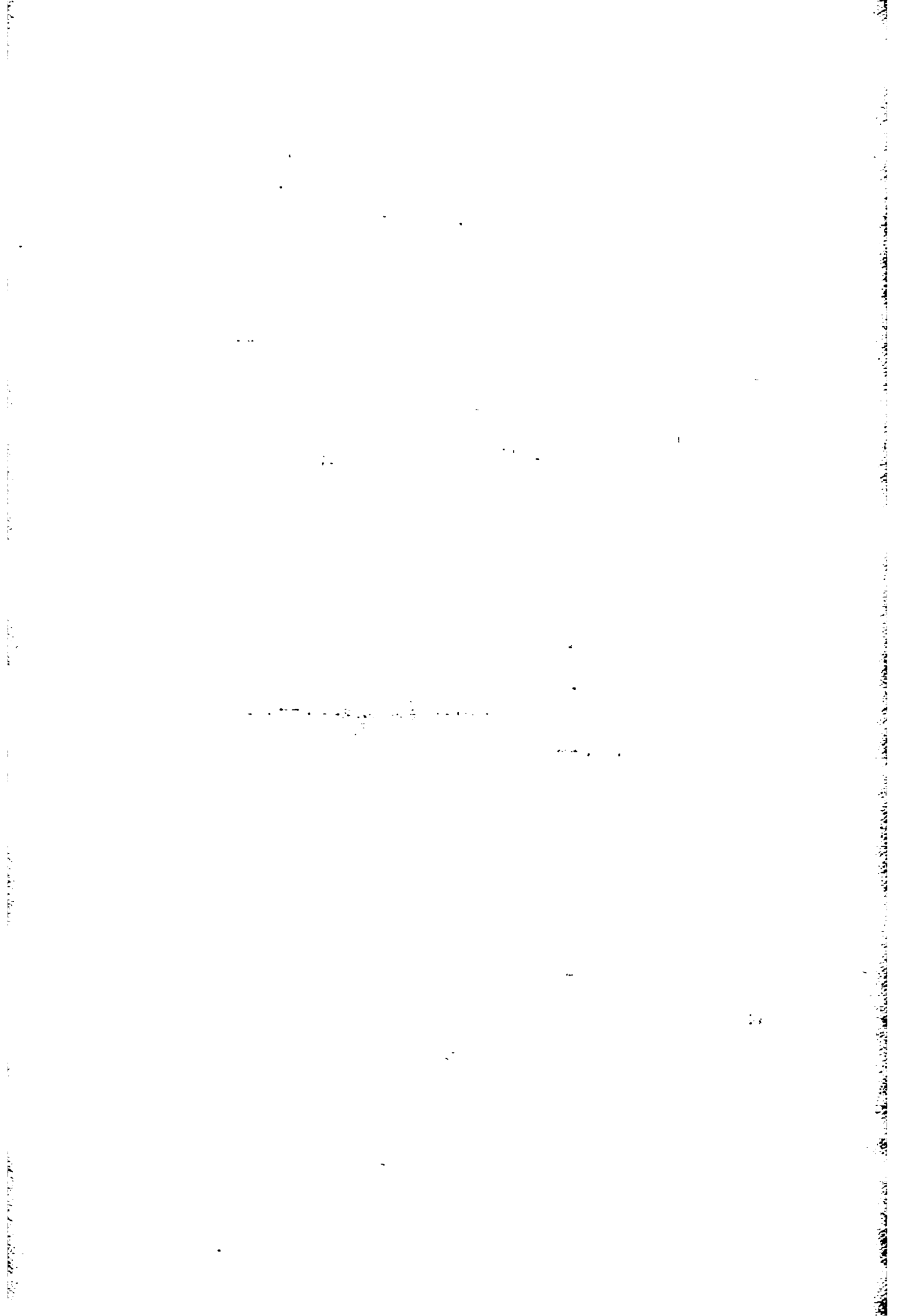
- 441 Verše 121.—124. chybějí v Ch. A., Pr.;
 verše 123.—124. chybějí v H. K.
 442—447 Ch. K. — „Hoj Perune, kam si myslil,
 Přenešťastný, brachu! —
 H. K. — O Perune přenešťastný,
 co jsi spáchal bůže,
 443 H. K. — O
 Ch. K. — Hoj
 444 Ch. K., V. K. — Perune
 445 Ch. K., — Přenešťastný
 G. K. — přenešťastný
 446 Ch. K., L. V. —I. — si
 446a—447 H. K. — spáchal bůže
 448—449 V. K. — A to
 450 L. V. —I. — cara

121. J. H. A. —	Oj Perune! přenešťastný,
R. A. —	Oj! Perune přenešťastný
L. V. —I. —	Oj, Perune přenešťastný,
122. J. H. A., G. K. —	Kam jsi myslil brachu
R. A. —	Kam jsi myslil brachu;
V. K., L. V. —I. —	kam jsi myslil brachu?
123. Ch. K., R. A., G. K. —	Hanět cára svého pána
J. H. A. —	Hanět cára svého pána,
V. K. —	A to cára svého, pána,
L. V. —I. —	hanět cara, svého pána,
124. Ch. K., G. K. —	A to beze strachu.
J. H. A. —	a to beze strachu!

125—128⁴⁵¹ Oj⁴⁵² Perúne⁴⁵³! kam jsi⁴⁵⁴ myslil⁴⁵⁵
 Přenešťastné⁴⁵⁶ bůže?
⁴⁵⁷Utec, utec,⁴⁵⁸ jak tě chytnou,
 Nic ti nepomůže⁴⁵⁹!
⁴⁶⁰Konec
 druhého zpěvu.⁴⁶¹

- ⁴⁵¹ Verše 125.—126. chybějí v H. K.;
 verše 125.—128. chybějí v Ch. A., Pr.
⁴⁵² Ch. K. — Hoj
⁴⁵³ V. K. — Perúne
 Ch. K. — Perúne
⁴⁵⁴ Ch. K. — si
⁴⁵⁵ V. K. — myslil
⁴⁵⁶ G. K. — Přenešťastné
^{457—458} H. K. — uteč, uteč,
⁴⁵⁸ G. K. — Utec
⁴⁵⁹ G. K. — nepomůže
 V. K. — nezpomůže
^{460—461} H. K., Ch. K., J. H. A., R. A., G. K. — tato
 slova chybějí.
 V. K. — tato slova podtržena.

125. Ch. K. —	Hoj Perúne! kam si myslil,
V. K. —	Oj Perúne kam jsi myslil
L. V. —I. —	Oj, Perúne! kam jsi myslil,
126. Ch. K., R. A. —	Přenešťastné bůže!
J. H. A., V. K. —	přenešťastné bůže
127. Ch. K. —	Utec, utec, jak tě chytnou
L. V. —I. —	Utec, utec! jak tě chytnou,
G. K. —	Utec! Utec, jak tě chytnou
V. K. —	utec! utec! jak tě chytnou
128. Ch. K. —	Nic ti nepomůže!!—
J. H. A., R. A., G. K.,	
V. K. —	Nic ti nepomůže.

⁴⁶² *Zpěv: III.* ^{462a}

⁴⁶³ VOJENSKÝ SOUD. ^{463a}

^{463-463a} Č. A. — Podtrženo.

H. K., Ch. K., J. H. A., Ch. A. — chybí.

^{463-462a} R. A. — *Zpěv: 3.* (Podtrženo, „3“ opraveno z „2“).

G. K. — *Zpěv III.* (Podtrženo).

V. K. — *Zpěv třetí.* (Podtrženo).

O. Ž., L. V. —I. — *Zpěv třetí:*

^{463-463a} R. A., G. K. — Podtrženo.

V. K. — *Vojenský soud* (Podtrženo).

O. Ž., L. V. —I. — *Vojenský soud.*

1—4⁴⁶⁴ Bože! kýž⁴⁶⁵ jsem policajtem⁴⁶⁶
 To je vyražení,
 Koho chce, ⁴⁶⁷toho⁴⁶⁸ si chytne
 A dá do vězení.

⁴⁶⁴ Verše 1.—4. chybějí v H. K., Ch. K., J. H. A.
 Ch. A. — verše 1.—4. skládají dva řádky;
 tyto verše jsou v rukopise červenou tuž-
 kou přeškrtnuty. (L. Quis, 276. str.).

⁴⁶⁵ G. K., V. K. — kýž

⁴⁶⁶ R. A. — v sl. „policajtem“ lit. „a“ opravena.

⁴⁶⁷⁻⁴⁶⁸ V. K. — to ho

1. Ch. A., R. A., L. V. —I. —	Bože! kýž jsem policajtem!
G. K. —	Bože kýž jsem policajtem
O. Ž. —	Bože, kýž jsem policajtem!
2. Ch. A., G. K. —	To je vyražení
G. K., V. K., O. Ž.,	
L. V. —I. —	To je vyražení!
3. R. A., G. K., V. K. —	Koho chce <i>toho</i> si chytne
4. Ch. A. —	a dá do vězení!

5—8⁴⁶⁹ Každý⁴⁷⁰ si ho musí vážit;
 Kdo⁴⁷¹ naň zaškaredí
 Pro urážku policajta
⁴⁷²Ve štokhauzu⁴⁷³ sedí.^{473a}

⁴⁶⁹ Verše 5.— 8. chybějí v H. K., Ch. K., J. H. A. Ch. A. — verše 5.—8. skládají dva řádky; tyto verše jsou v rukopise přeškrtnuty. (L. Quis, str. 276.)

⁴⁷⁰ V. K. — Každý

⁴⁷¹ R. A. — v sl. „Kdo“ lit. „o“ opravena.

^{472—473} V. K. — *hned v štokhauze*

⁴⁷³ Ch. A., R. A., V. K., O. Ž., L. V.—I.— štokhauze

G. K. — štokhause

R. A. — v sl. „štokhauze“ slab. „to“ opravena.

^{472—473a} Ch. A. — Po 8. verši následuje plán na Vladimíra:

Plán na Vladimíra.

1. Vladimír a Perun. Rozkmotření.
2. Vojenský soud nad Perunem.
3. Testament. Trest a resonír
4. Bezbožnost. Popis její následky
5. Audience. Kněžstvo prosí císaře o jiného Boha.
6. Ministerská rada. Míření o novém obsazení.
7. Cárský ukaz ohlášení konkursu.

Bitva. rozhodující mezi katolíky a řeky.
 Křest. Konec. Veselost. (Verše přeškrtnuty, L. Quis, str. 266. a 277.)

^{5.} Ch. A., V. K. —	Každý si ho musí vážit
R. A. —	Každý si ho musí vážit,
L. V.—I. —	Každý si ho musí vážit:
^{6.} O. Ž., L. V.—I. —	kdo naň zaškaredí,
^{8.} G. K. —	Ve štokhause sedí

9—12⁴⁷⁴ Ctěte hoši⁴⁷⁵ policajty!
Ouvej! jak to bolí!
Stát vyplácí⁴⁷⁶ krejčím⁴⁷⁷ metlou⁴⁷⁸
Ale ševcům holí.

⁴⁷⁴ Verše 9.—12. chybějí v H. K., Ch. K., J. H.
A., Ch. A.

⁴⁷⁵ G. K. — hoší

⁴⁷⁶ G. K. — vyplací

⁴⁷⁷ V. K., O. Ž., L. V. —I. —. krejčům

⁴⁷⁸ V. K. — v sl. „metlou“ litery „ou“ opraveny.

9. R. A. —

L. V. —I. —

10. G. K. —

11. O. Ž., L. V. —I. —

12. R. A. —

Ctěte hoši! policajty

Ctěte, hoši, policajty!

Ouvej jak to bolí! —

stát vyplácí krejčům metlou,

Ale ševcům holí!

13—16⁴⁷⁹ Slyšte lidi⁴⁸⁰ pro výstra^hu⁴⁸¹
Mé smutné zpívání,
Že se proti policajtům
Sám bůh⁴⁸² neubrání.⁴⁸³

⁴⁷⁹ Verše 13.—16. chybějí v H. K., Ch. K.,
J. H. A., Ch. A.

⁴⁸⁰ V. K., O. Ž., L. V. —I. — lidé

⁴⁸¹ V. K. — výstrachu

⁴⁸² R. A. — Bůh

⁴⁸³ R. A. — neubrání

14. G. K., V. K. — Mé smutné zpívání

17—20⁴⁸⁴ 484^a Už ho vedou⁴⁸⁵ svázaného,
 Všechno⁴⁸⁶ ve mně⁴⁸⁷ hrká!
 Dva⁴⁸⁸ ho táhnou⁴⁸⁹ za ramena⁴⁹⁰
 Jeden vzadu strká.⁴⁹¹

484 Verše 17.—20. chybějí v H. K., Ch. K.,
 J. H. A.

484a—485 Ch. A. — Už ho vedou — verš škrtnut —
 viz L. Quis, str. 275.

485—491 Ch. A. — chybí.

486 V. K. — všako

O. Ž. — všechno

487 G. K., V. K. — mě

488 G. K. — Dvá

489 G. K. — táhnou

V. K. — tápnou (sic!)

490 V. K., O. Ž. — rameno

17. Ch. A. —

Už ho vedou!

R. A. —

Už ho vedou svázaného!

G. K., V. K. —

Už ho vedou svázaného

18. G. K. —

Všechno ve mě hrká

19. R. A., O. Ž., L. V.—I.—

Dva ho táhnou za ramena,

21—24⁴⁹² „Jenom mne⁴⁹³ po humnech vedte⁴⁹⁴
 „Však já s vámi⁴⁹⁵ pudu⁴⁹⁶
 „Nedělejte mi ve městě
 „Veřejnou ostudu!

⁴⁹² Verše 21.—24. chybějí v H. K., Ch. K.,
 J. H. A., Ch. A.

⁴⁹³ V. K. — mě

⁴⁹⁴ G. K. — v sl. „vedte“ slab. „te“ uříznuta.

⁴⁹⁵ V. K., — v sl. „vámi“ lit. „i“ opravena.

⁴⁹⁶ V. K., O. Ž. — puĵdu (O. Ž. — pŕĵdu)

21. R. A., O. Ž., L. V.—I.— „Jenom mne po humnech
 vedte,

22. R. A. — „Však já s vámi pudu,
 G. K., V. K. — Však já s vámi *pudu*
 O. Ž., L. V.—I.— však já s vámi *pudu*,

23. G. K., V. K., O. Ž.,
 L. V.—I.— Nedělejte mi ve městě

24. R. A. — „Veřejnou ostudu.
 G. K. — Veřejnou ostudu!
 V. K., O. Ž., L. V.—I.— veřejnou ostudu!“

25—28⁴⁹⁷ Ale na humnech u strouhy

Paní Perunice

⁴⁹⁸Zapírala Peruňátku⁴⁹⁹

Něco⁵⁰⁰ na sukničce.⁵⁰¹

⁴⁹⁷ Verše 25.—28. chybějí v H. K., Ch. K., J. H. A.

V Ch. A. chybějí verše: 25.—26., 28.

^{498—499} Ch. A. — na okraji, vpravo, vytištěno:

Paní Perunice

na sukničce.

(Verše přeškrtnuty — viz L. Quis, str. 275.)

⁵⁰⁰ V. K. — něo (sic!) (lit. „o“ jest opravena).

⁵⁰¹ V. K. — košilce

29—32⁵⁰² Jak poznala svého pána
Hned se s hrozným křikem⁵⁰³
Na pochopy obořila
Mokrým lavičnickem.⁵⁰⁴

⁵⁰² Verše 29. — 32. chybějí v H. K., Ch. K., J. H.
A., Ch. A.

⁵⁰³ V. K. — křikem

⁵⁰⁴ V. K. — lavičnickem

29. O. Ž., L. V. — I. — Jak poznala svého pána,

33—36⁵⁰⁵ Ale Perun dobrotisko⁵⁰⁶
 Sám jí⁵⁰⁷ napomíná:⁵⁰⁸
 „Schovej ženo meč ⁵⁰⁹do pochvy⁵¹⁰
 „Přišla má hodina! —

- ⁵⁰⁵ Verše 33.—36. chybějí v H. K., Ch. K., J. H.
 A., Ch. A.
⁵⁰⁶ G. K., V. K. — dobrotisko
⁵⁰⁷ G. K., V. K. — jí
⁵⁰⁸ R. A. — napomína
^{509—510} V. K. — dopochvy
- 34.** G. K., V. K. — Sám jí napomíná
35. G. K. — Schovej ženo meč do pochvy
 O. Ž. — „Schovej, ženo, meč do pochvy,
 L. V.—I.— „Schovej ženo meč do pochvy,
36. G. K. — Přišla má hodina
 V. K. — přišla má hodina.
 O. Ž., L. V.—I.— přišla má hodina!“ —

37—40⁵¹¹ Policajti⁵¹² s Perunici⁵¹³
Na humnech se vadí:⁵¹⁴
U dvora se zákonníci⁵¹⁵
O^{515a} Peruna⁵¹⁶ radí.

⁵¹¹ Verše 37.—40. chybějí v H. K., Ch. K., J. H.
A., Ch. A.

⁵¹² G. K. — Policajti

⁵¹³ V. K. — Perunici

⁵¹⁴ G. K. — radí

⁵¹⁵ R. A. — zákonníci

G. K. — zákonníci

V. K. — zákoníci

^{515a} Č. A. — O — opraveno.

⁵¹⁶ V. K. — Peruna

38. G. K., V. K. —
L. V. — I. —

Na humnech se vadí
na humnech se vadí,

41—44⁵¹⁷ ⁵¹⁸A již⁵¹⁹ Perun⁵²⁰ upoutaný
V šatlavě nocuje:
Juristám⁵²¹ se z⁵²² paragrafů⁵²³
Žádný nešikuje.

⁵¹⁷ Verše 41.—44. chybějí v H. K., Ch. K., J. H.
A., Ch. A.

^{518—519} G. K. — Ať žije

⁵²⁰ V. K. — Perin

⁵²¹ V. K. — juristum

⁵²² G. K. — „z“ chybí.

⁵²³ V. K. — paragrafu

42. V. K. —

v šatlavě nocuje

45—48⁵²⁴ Neboť⁵²⁵ ten kdo zákony⁵²⁶ dělal⁵²⁷
Neměl ani zdání,⁵²⁸
Že cár⁵²⁹ vezme někdy boha⁵³⁰
Do vyšetřování.

⁵²⁴ Verše 45.—48. chybějí v H. K., Ch. K., J. H.
A., Ch. A.

⁵²⁵ G. K. — Nebo

O. Ž. — Neb

⁵²⁶ G. K. — zákony

⁵²⁷ G. K. — dělal

O. Ž. — dělal

⁵²⁸ V. K. — zdání

⁵²⁹ O. Ž., L. V. —I. — cár

⁵³⁰ V. K. — Boha

45. O. Ž., L. V. —I. —

Neboť ten, kdo zákony dělal,

46. G. K. —

Neměl ani zdání

48. G. K. —

Do vyšetřování

49—52⁵³¹ Ráno přišla *apelace*⁵³²
K *caru*⁵³³ celá bledá,
Že se proti Perunovi⁵³⁴
Zákon najít nedá.

⁵³¹ Verše 49.—52. chybějí v H. K., Ch. K., J. H.
A., Ch. A.

⁵³² G. K. — *apelace*

⁵³³ O. Ž., L. V. —I. — *caru*

⁵³⁴ G. K. — Perunovi

50. G. K., V. K. — K *caru celá bledá*

53—56⁵³⁵ Cár⁵³⁶ se na ně zle osopil
 Řek'⁵³⁷ jim,⁵³⁸ že jsou osli,
 Poslal hned pro vojenský soud
 Do⁵³⁹ kasáren posly.

⁵³⁵ Verše 53.—56. chybějí v H. K., Ch. K.,
 J. H. A., Ch. A.

⁵³⁶ O. Ž., L. V. —I. — car

⁵³⁷ G. K., V. K., O. Ž. — Řek

⁵³⁸ G. K., O. Ž. — jím

⁵³⁹ R. A. — v sl. „Do“ lit. „o“ opravena.

53. O. Ž., L. V. —I. —

Car se na ně zle osopil,

54. R. A. —

Řek' jim, že jsou osli

G. K. —

Řek jím že jsou osli,

V. K. —

řek jim že jsou osli

56. V. K. —

do kasáren posly

57—60⁵⁴⁰ Vojenský soud to je⁵⁴¹ samec
Soudí jen se⁵⁴² práší:
On má všechny paragrafy
V jedné patrонтаši.

⁵⁴⁰ Verše 57.—60. chybějí v H. K., Ch. K., J. H.
A., Ch. A.

⁵⁴¹ G. K. — v sl. „je“ lit. „e“ opravena.

⁵⁴² R. A. — „se“ opraveno.

57. R. A., L. V. —I.—
O. Ž.—

Vojenský soud to je samec!
Vojenský soud, to je samec!

58. G. K., V. K. —

Soudí jen se práší

61—64⁵⁴³ Vojenský soud na⁵⁴⁴ civilní⁵⁴⁵
Dívá se z⁵⁴⁶ vysoka
Nesoudí podle zákonů⁵⁴⁷
Všechno⁵⁴⁸ jen od oka.⁵⁴⁹

⁵⁴³ Verše 61.—64. chybějí v H. K., Ch. K., J. H. A., Ch. A.

⁵⁴⁴ V. K. — nad (slovo „nad“ opraveno).

⁵⁴⁵ O. Ž. — civilní

⁵⁴⁶ L. V. —I. — s

⁵⁴⁷ V. K. — zákonu

⁵⁴⁸ V. K., O. Ž. — všechno

⁵⁴⁹ R. A. — v sl. „oka“ lit. „o“ opravena.

62. R. A. — Dívá se z vysoka:

O. Ž., L. V. —I. — dívá se z vysoka,

63. O. Ž., L. V. —I. — nesoudí podle zákonů,

64. R. A., G. K., V. K. — Všechno jen od oka

65—68⁵⁵⁰ Vojenský soud⁵⁵¹ má žaludek
 Zdravý⁵⁵² jako štika:
⁵⁵³Nevinného⁵⁵⁴ ⁵⁵⁵na komando⁵⁵⁶
 Ztráví⁵⁵⁷ jak vinníka.⁵⁵⁸

⁵⁵⁰ Verše 65.—68. chybějí v H. K., Ch. K., J. H. A.
 Ch. A. — verše přeškrtnuty, viz L. Quis,
 str. 275.

⁵⁵¹ V. K. — soud, v sl. „soud“ opraveno „ú“.

⁵⁵² G. K. — Zdraví

^{553—554} Ch. A. — ztraví nevinného („ztraví“ začíná
 pod slovem „štika“ předešlého řádku,
 L. Quis, str. 275).

⁵⁵⁴ V. K. — neviného

^{555—556} Ch. A. — chybí

⁵⁵⁷ Ch. A., R. A. — Ztraví

V. K. — stráví

⁵⁵⁸ V. K. — vinníka

66. Ch. A., V. K. — Zdravý jako štika

68. Ch. A., G. K., V. K. — Ztráví jak vinníka
 R. A. — Ztraví jak vinníka. —

69—72⁵⁵⁹ Vojenský soud z ničeho⁵⁶⁰ nic
Jako ňáký tvůrce⁵⁶¹
⁵⁶²Nález právně potvrzený⁵⁶³
Měl jako na šňůrce:⁵⁶⁴

⁵⁵⁹ Verše 69.—72. chybějí v H. K., Ch. K., J. H.
A., Ch. A.

⁵⁶⁰ O. Ž. — ničeho

⁵⁶¹ R. A. — v sl. „tvůrce“ lit. „v“ opravena.

^{562—563} R. A., Č. A., G. K., V. K. — podtrženo.

⁵⁶⁴ G. K., V. K. — šňůrce

69. O. Ž., L. V.—I.—

70. O. Ž., L. V.—I.—

72. G. K., V. K.—

Vojenský soud z ničeho nic,
jako ňáký tvůrce,
Měl jako na šňůrce.

73—76⁵⁶⁵ „⁵⁶⁶Že ⁵⁶⁷dle⁵⁶⁸ vyšlé proklamace⁵⁶⁹
 „⁵⁷⁰Komandujícího⁵⁷¹
 „⁵⁷²A dle „ostatních⁵⁷³ zákonů“⁵⁷⁴
 „⁵⁷⁵Svodu⁵⁷⁶ hrdelního⁵⁷⁷,

⁵⁶⁵ Verše 75.—76. chybějí v H. K., Ch. K., J. H. A.
^{566–571} Ch. A. — verše 73.—74. skládají jeden
 řádek; verše přeškrtnuty, viz L. Quis,
 str. 275.

^{566–569} Č. A., G. K. — podtrženo

^{567–569} R. A. — podtrženo

⁵⁶⁸ G. K. — vedle

^{570–571} Ch. A. — pana generála

R. A. — *Kommandujícího*

G. K., V. K. — *Komandujícího*

^{572–574} R. A., G. K., Č. A. — podtrženo

⁵⁷³ G. K. — *ostatnýh.* Původně bylo „ostat-
 ních“, potom „i“ a „c“ opraveny na „ý“

^{575–577} Ch. A. — verš 76. chybí.

⁵⁷⁶ G. K., V. K., O. Ž., L. V. —I. — Soudu

73. Ch. A. —	Že dle vyšlé proklamace,
G. K., V. K. —	Že dle vyšlé proklamace
O. Ž. —	„Že dle vyšlé prokla- mace

74. Ch. A. —	pana generála
R. A. —	„Kommandujícího,
V. K. —	komandujícího
O. Ž., L. V. —I. —	komandujícího,

75. Ch. A., V. K., L. V. —I. —	A dle ostatních zákonů
R. A. —	„A dle ostatních zákonů
G. K. —	„A dle ostatných zákonů“
O. Ž. —	a dle ostatních z á- kon ů

76. G. K., V. K. —	Soudu hrdelního.
O. Ž. —	soudu hrdelního —
L. V. —I. —	soudu hrdelního,

77—80⁵⁷⁸ „Pro⁵⁷⁹ urážku první třídy
 „Jeho Veličenství,⁵⁸⁰
 „Pro zpouřu,⁵⁸¹ nemravné řeči,
 „Pro neposlušenství,

⁵⁷⁸ Verše 77.—80. chybějí v H. K., Ch. K., J. H. A.
 Ch. A. — verše 77.—80. skládají dva řádky,
 verše přeškrtnuty, viz L. Quis, str. 275.

⁵⁷⁹ O. Ž., L. V. —I. — *pro*

⁵⁸⁰ Ch. A., R. A., G. K., O. Ž., L. V. —I. —Veli-
 čenství

V. K. — Veličenství

⁵⁸¹ Ch. A., R. A. — *spouřu*

V. K. — *vzpouřu*

77. Ch. A., G. K., V. K., O. Ž., L. V. —I. —	<i>Pro urážku první třídy</i>
78. Ch. A., V. K., O. Ž. — G. K. — L. V. —I. —	<i>Jeho Veličenství „Jeho Veličenství Jeho Veličenství,</i>
79. Ch. A., G. K., V. K. — O. Ž., L. V. —I. —	<i>Pro zpouřu, nemravné řeči pro zpouřu, nemravné řeči,</i>
80. Ch. A. — G. K., V. K. — O. Ž. — L. V. —I. —	<i>pro neposlušenství Pro neposlušenství. pro neposlušenství — pro neposlušenství,</i>

81—84⁵⁸² „⁵⁸³Perun bůh⁵⁸⁴ jest⁵⁸⁵ odsouzený
 „K provazu dle práva
 „⁵⁸⁶Že⁵⁸⁷ však k utopení v Dněpru⁵⁸⁸
 „Milost⁵⁸⁹ se mu dává;

- ⁵⁸² Verše 81.—84. chybějí v H. K., Ch. K., J. H. A.
 Ch. A. — verše 81.—84. skládají dva řádky,
 verše přeškrtnuty, viz L. Quis, str. 275.
- ^{583—584} Ch. A. — Bůh Perun
⁵⁸⁵ G. K., L. V. —I. — je
- ^{586—587} Ch. A. — Ale
 Že
- ⁵⁸⁸ G. K. — v sl. „Dněpru“ lit. „u“ uříznuta.
⁵⁸⁹ O. Ž. — milost'
81. Ch. A., G. K., V. K.,
 O. Ž., L. V. —I. — *Perun bůh jest odsouzený*
 R. A. — „Perun, bůh jest odsouzený
82. Ch. A., V. K., O. Ž.,
 L. V. —I. — k provazu dle práva,
 R. A. — „K provazu dle práva,
 G. K. — K provazu dle práva
83. Ch. A. — Ale
 Že však k utopení v Dněpru
 V. K. — že, však k utopení v Dněpru
 O. Ž., L. V. —I. — že však k utopení v Dněpru
84. Ch. A. — milost se mu dává
 G. K. — Milost se mu dává.
 V. K., O. Ž., L. V. —I. — milost se mu dává;

85—88⁵⁹⁰ „Bude⁵⁹¹ ale pro výstrahu
 „Neposlušné chase
 „Vlečen k řece po ulicích
 „Na konském⁵⁹² ocase. —

⁵⁹⁰ Verše 85.—88. chybějí v H. K., Ch. K., J. H.
 A., Ch. A.

⁵⁹¹ O. Ž., L. V. —I. — bude

⁵⁹² V. K., O. Ž., L. V. —I. — koňském
 R. A. — v sl. „konském“ lit. „s“ opravena.

85. R. A. — „Bude ale, pro výstrahu
 G. K., V. K., O. Ž., L. V.—I.— Bude ale pro výstrahu

86. R. A. — „Neposlušné chase,
 G. K., V. K., O. Ž., L. V.—I.— Neposlušné chase

87. G. K., V. K., O. Ž., L. V.—I.— Vlečen k řece po ulicích

88. G. K., V. K. — Na konském ocase.
 O. Ž., L. V. —I. — na koňském ocase.“—

89—92⁵⁹³ Právě jeden žurnalista
Seděl také v díře
⁵⁹⁴Proto že⁵⁹⁵ se bohu⁵⁹⁶ rouhal
A psal proti víře;

- ⁵⁹³ Verše 89.—92. chybějí v H. K., Ch. K., J. H. A.
Ch. A.— verše 89.—92. skládají dva řádky,
verše přeškrtnuty, viz L. Quis, str. 275.
- ^{594—595} V. K. — proto, že
L. V. —I. — protože
- ⁵⁹⁶ Ch. A., R. A., V. K. — Bohu
90. R. A., O. Ž., L. V.—I. — Seděl také v díře,
91. V. K. — proto, že se Bohu rouhal
92. Ch. A. — a psal proti víře
G. K., V. K., O. Ž., L.V.—I.— A psal proti víře.

93—96⁵⁹⁷ ⁵⁹⁸Soud jej odsoudil, použiv⁵⁹⁹
Té⁶⁰⁰ příležitosti,
K stejnému trestu s Perunem
K vůli nestrannosti.⁶⁰¹

⁶⁰²Konec
třetího zpěvu.⁶⁰³

- ⁵⁹⁷ Verše 93.—96. chybějí v H. K., Ch. K., J. H. A.
^{598—601} Ch. A. — K stejnému trestu s Perunem
k vůli nestrannosti / Soud jej odsoudil po-
uživ té příležitosti
Verše jsou přeškrtnuty. (L. Quis, str. 275.)
⁵⁹⁹ R. A. — v sl. „použiv“ lit. „o“ opravena.
⁶⁰⁰ G. K. — Te
⁶⁰¹ G. K., V. K. — nestrannosti
^{602—603} Ch. A., R. A., G. K., O. Ž. — tato slova chybějí.
V. K. — tato slova jsou podtržena a v zá-
vorkách, napsána v jednom řádku.

93. V. K. —	Soud jej odsoudil použiv
94. Ch. A., G. K. —	Té příležitosti

⁶⁰⁴ *Zpěv: IV.* ^{604a}

TESTAMENT PERUNŮV. ⁶⁰⁵

- ⁶⁰⁴⁻⁶⁰⁵ Č. A., R. A., G. K., V. K. — podtrženo
(G. K.— na konci chybí tečka).
H. K., Ch. K., J. H. A., — tato slova chybějí.
Ch. A.—3. *Testament. Trest a resonír*
(L. Quis, str. 277).
G. K. — *Zpěv IV.*
Testament Perunův (Podtrženo).
Pr. — *Zlomky z básní Karla Havlíčka*
Borovského: „Testament Perunův“.
L. V. — I. — *Zpěv čtvrtý:*
Testament Perunův.
- ^{604-604a} R. A. — *Zpěv: 4.* („4“ opravena z „3“.)
V. K. — *Zpěv IV*

1—4⁶⁰⁶ Poslyšte milí křesťané⁶⁰⁷
Tu smutnou novinu,
Jak dokonal slovanský bůh⁶⁰⁸
Poslední hodinu.

⁶⁰⁶ Verše 1.—4. chybějí v H. K., Ch. K., J. H. A.,
Ch. A.

⁶⁰⁷ G. K. — křesťané

⁶⁰⁸ V. K. — Bůh

1. R. A. —

Pr. —

2. G. K., V. K. —

Poslyšte milí křesťané!

Poslyšte, milí křesťané,

Tu smutnou novinu

5—8⁶⁰⁹ ⁶¹⁰Kdo máš tuze⁶¹¹ měkké⁶¹² srdce⁶¹³
Zacpi sobě uši,
A pomodli se ⁶¹⁴Otčenáš⁶¹⁵
Za ubohou duši.

⁶⁰⁹ Verše 5.—8. chybějí v H. K., Ch. K., J. H. A.,
Ch. A.

^{610—613} Pr. — Kdo tuze měkké srdce máš,

⁶¹¹ G. K. — *tuze*

⁶¹² V. K. — *měké*

^{614—615} V. K. — „Otče náš“.

Pr. — otčenáš

L. V. — I. — „otče náš“

5. Pr. —

L. V. — I. —

6. G. K., V. K. —

7. V. K. —

8. R. A., Pr. —

G. K. —

Kdo tuze měkké srdce máš,

Kdo máš tuze měkké srdce,

Zacpi sobě uši

a pomodli se „Otče náš“.

Za ubohou duši!

Za ubohou duši

9—12⁶¹⁶ Přivázali⁶¹⁷ ho za nohy
Na ocas kobyle
Blátem⁶¹⁸ kamením ho vlekli⁶¹⁹
Přežalostná chvíle!

⁶¹⁶ Verše 9.—12. chybějí v H. K., Ch. K.,
J. H. A., Ch. A.

⁶¹⁷ G. K. — Přivazalí

⁶¹⁸ G. K. — Blátem

⁶¹⁹ G. K., V. K., Pr. — vlékli

10. R. A., V. K., Pr.,
L. V.—I.—

11. R. A.—

V. K.—

Pr., L. V.— I.—

12. G. K., V. K.—

Na ocas kobyle,

Blátem, kamením ho vlekli,

blátem kamením ho vlékli.—

blátem, kamením ho vlekli —

Přežalostná chvíle.

13—16⁶²⁰ Za ním⁶²¹ toho novináře
Ouvej, ouvej, ach, ach!
Šmejkal po břiše nelidsky
Na ocase⁶²² valach.

⁶²⁰ Verše 13.—16. chybějí v H. K., Ch. K.,
J. H. A., Ch. A.

⁶²¹ V. K. — ním

⁶²² Pr. — ohonu

13. Pr., L. V. — I. —

14. R. A., Pr. —

G. K. —

V. K. —

Za ním toho novináře —

Ouvej! ouvej! ach! ach!

Ouvej, ouvej, ach, ach

ouvej, ouvej, ach ach,

17—20⁶²³ Tak⁶²⁴ je ti cárští⁶²⁵ katané
 Ukrotně^{625a} mučili
 Všechny⁶²⁶ louže⁶²⁷ 628 { po Kyjevě 629
 v celém městě
 630S nimi⁶³¹ vysmejčili.

623 Verše 17.—20. chybějí v H. K., Ch. K.,
 J. H. A., Ch. A.

624 G. K. — Ta

625 G. K. — cárské
 V. K., L. V. — I. — carští
 Pr. — panští

625a G. K. — ukrotně — jest lit. „u“ m. „U“

626 V. K. — všechny

627 V. K. — Louže

628—629 R. A., G. K. — v celém městě (G. K. —
 městě)

Č. A. — původně bylo: „v celém městě“,
 potom nahoře napsáno: „po Kyjevě“

V. K. — po Kyjevě

629 Pr. — Kíevě

630—631 V. K. — jimi
 Pr., L. V. — I. — jimi

18. R. A., G. K., Pr., L. V.—I.— Ukrotně mučili,

21—24⁶³² Když jsou je přivleklí⁶³³ k řece
Celé plné bláta,⁶³⁴
Kati je tam utopili
Jak slepá štěňata.⁶³⁵

⁶³² Verše 21.—24. chybějí v H. K., Ch. K., J. H.

A., Ch. A.

⁶³³ G. K. — přivleklí

V. K., Pr. — přivlékli

⁶³⁴ V. K. — v sl. „bláta“ lit. „b“ opravena.

⁶³⁵ V. K., Pr., L. V. —I. — koťata

G. K. — štěňata

22. V. K. —

celé plné bláta

23. R. A. —

Kati je tam utopili,

24. G. K. —

Jak slepá štěňata

25—28⁶³⁶ Umřeli jsou⁶³⁷ bez spovědi⁶³⁸
Jako lutriáni,⁶³⁹
⁶⁴⁰Jenom poslední jim dali⁶⁴¹
Blátem pomazání.⁶⁴²

⁶³⁶ Verše 25.—28. chybějí v H. K., Ch. K., J. H. A., Ch. A.

⁶³⁷ V. K. — jsme

⁶³⁸ G. K., V. K., Pr., L. V. —I. —zpovědi

⁶³⁹ V. K. — lutriani
G. K. — lutriáni

⁶⁴⁰⁻⁶⁴¹ R. A. — původně bylo: Jenom jim dali
poslední — potom přesunovací čarou
udělán verš: Jenom poslední jim dali

⁶⁴² V. K. — pomazání

26. G. K. —

Jako lutriáni

29—32⁶⁴³ Já jsem sice při tom nebyl,
Čet'⁶⁴⁴ jsem to jen v⁶⁴⁵ plátku,
Který o tom sepsal Nestor
Vnukům⁶⁴⁶ na památku. —

⁶⁴³ Verše 29.—32. chybějí v H. K., Ch. K., J. H.
A., Ch. A.

⁶⁴⁴ V. K., Pr. — Čet'

⁶⁴⁵ R. A. — „v“ napsáno nad čarou nahoře
slova „plátku“

⁶⁴⁶ G. K. — Vnukům

29. G. K., V. K. —

30. G. K., V. K. —

32. G. K., V. K. —
Pr. —

Já jsem sice při tom nebyl

Čet' jsem to jen v plátku

Vnukům na památku

vnukům na památku.

33—36⁶⁴⁷ „Tak to chodí na tom světě
 „Každou chvíli jinak⁶⁴⁸
 „⁶⁴⁹Dneska ⁶⁵⁰ctí tě⁶⁵¹ za svatého
 „Zejtra budeš sviňák!⁶⁵²

⁶⁴⁷ Verše 33.—36. chybějí v H. K., Ch. K., J. H. A., Ch. A.

⁶⁴⁸ G. K., Pr., L. V. —I.— jinak

^{649—651} R. A. — původně bylo: „Dnes tě ctějí“ — ale přeškrtnáno, nahore hnědým inkoustem napsáno: „Dneska ctí tě“

^{650—651} Pr. — tě ctí

⁶⁵² Pr. — hlupák

33. G. K., V. K., Pr. —
 L. V. —I.—

34. R. A. —
 G. K., V. K. —
 Pr., L. V. —I.—

35. R. A. —
 G. K., V. K. —
 Pr., L. V. —I.—

36. G. K., Pr.—
 V. K., L. V. —I.—

Tak to chodí na tom světě
 „Tak to chodí na tom světě,
 „Každou chvíli jinak:
 Každou chvíli jinak,
 každou chvíli jinak,
 „Dneska ctí tě za svatého,
 Dneska ctí tě za svatého
 dneska ctí tě za svatého,
 Zejtra budeš sviňák.
 zejtra budeš sviňák!

41—44⁶⁶⁵ „Dělají si nové bohy
„Dle svého pohodlí,
„Koho včera⁶⁶⁶ oběsili,
„K tomu se dnes modlí.

⁶⁶⁵ Verše 41.—44. chybějí v H. K., Ch. K., J. H.
A., Ch. A.

⁶⁶⁶ G. K., V. K., Pr., L. V. —I. — včera

41. G. K., V. K., Pr., L. V. —I. —	Dělají si nové bohy
42. G. K. —	Dle svého pohodlí
V. K., L. V. —I. —	dle svého pohodlí,
Pr. —	dle svého pohodlí;
43. V. K. —	koho včera oběsili
Pr., L. V. —I. —	koho včera oběsili,
44. R. A. —	„K tomu se dnes modlí;
G. K., Pr., L. V. —I. —	K tomu se dnes modlí.
V. K. —	k tomu se dnes modlí

45—48⁶⁶⁷ „⁶⁶⁸Všechno jest na světě marné⁶⁶⁹
 „I království boží —⁶⁷⁰
 „Všechno⁶⁷¹ hyne a pomine
 „Jako⁶⁷² špatné⁶⁷³ zboží.

⁶⁶⁷ Verše 45.—48. chybějí v H. K., Ch. K., J. H.
 A., Ch. A.

^{668—670} Pr. — Všechno na světě marné jest
 bohatství vezdejší,

⁶⁶⁹ G. K. — v sl. „marné“ lit. „é“ jest uříznuta

⁶⁷¹ G. K. — Všechno

⁶⁷² Pr. — jak

⁶⁷³ Pr. — *prašpatné*

45. R. A. — „Všechno jest na světě marné,
 V. K. — Všechno jest na světě marné
 L. V. —I. — Všechno jest na světě marné,

46. G. K. — „I království boží

V. K. — i království boží

L. V. —I. — i království boží —

47. V. K., Pr., L. V. —I. — všechno hyne a pomine

48. R. A. — „Jako špatné zboží!

G. K., V. K., Pr., L.

V. —I. —

Jako špatné zboží.

49—52⁶⁷⁴ „⁶⁷⁵Jenom cáři⁶⁷⁶ samovláda⁶⁷⁷
 „A takové sloty
 „Potrvají⁶⁷⁸ věčně věkův
 „Jak juchtové boty!

⁶⁷⁴ Verše 49.—52. chybějí v J. H. A., Ch. A.
 Ch. K. — omylem napsána zde 14. sloha,
 ale křížem ukázáno, že zde má být 13. slo-
 ha.

^{675—676} H. K. — Ale cár a
 Ch. K. — Ale cáři,

^{675—677} Pr. — Jen neplecha, libovůle

⁶⁷⁶ G. K. — cáři
 V. K. — císař

L. V. —I. — caři

⁶⁷⁸ Ch. K. — Potrvají

49. H. K. —	Ale cár a samovláda
Ch. K. —	Ale cáři, samovláda
R. A. —	„Jenom cáři, samovláda
G. K., V. K. —	Jenom cáři samovláda
Pr. —	Jen neplecha, libovůle
L. V. —I. —	Jenom caři, samovláda,
50. H. K., G. K., V. K., Pr. —	A takové sloty
Ch. K. —	A takové sloty;
L. V. —I. —	a takové sloty,
51. H. K., Ch. K., G. K.,	
V. K., Pr., L. V. —I. —	Potrvají věčně věkův
52. H. K., Ch. K., Pr. —	Jak juchtové boty.
G. K. —	Jak juchtové boty
V. K. —	jak juchtové boty!
L. V. —I. —	jak juchtové boty.“

53—56⁶⁷⁹ Tak měl Perun,⁶⁸⁰ když⁶⁸¹ ho⁶⁸² vlekli⁶⁸³,
 Rezonírovati,⁶⁸⁴
⁶⁸⁵Slyšel jsem to,⁶⁸⁶ a⁶⁸⁷ jak koupím,
 Musím prodávati.

- ⁶⁷⁹ Verše 53.—56. chybějí v J. H. A., Ch. A.
⁶⁸⁰ Ch. K. — Perún
^{681—683} H. K. — jej vedli
⁶⁸² G. K. — „ho“ napsáno nahore, nad slovem
 „vlékli“
⁶⁸³ G. K., Pr. — vlékli
 L. V. —I. — vlékli
⁶⁸⁴ H. K. — rezonírovati
 Ch. K. — Rezonírovati
 V. K. — resonírovati
 Pr. — resonýrovati
^{685—686} Ch. K. — Tak mi prálí,
^{685—687} H. K. — a to víte, tak

53. H. K. —	Tak měl Perun, když jej vedli
G. K., V. K. —	Tak měl Perun když ho vlekli
54. Ch. K. —	Rezonírovati.
G. K. —	Rezonírovati
55. H. K. —	a to víte, tak jak koupím,
Ch. K. —	Tak mi prálí; a jak koupím
G. K., V. K., Pr. —	Slyšel jsem to a jak koupím
L. V. —I. —	slyšel jsem to a jak koupím,
56. Ch. K., G. K. —	Musím prodávati

57—60⁶⁸⁹ ⁶⁹⁰Sám bych⁶⁹¹ si to nevymyslí⁶⁹²
 Třeba⁶⁹³ bych to věděl,⁶⁹⁴
⁶⁹⁵Dobře já vím⁶⁹⁶, že bych⁶⁹⁷ za to⁶⁹⁸
⁶⁹⁹Na Špimberku⁷⁰⁰ seděl.

- ⁶⁸⁹ Verše 57.—60. chybějí v J. H. A., Ch. A.
^{690—691} H. K. — Já bych
⁶⁹² H. K. — nevymyslel
 V. K. — navymyslel (lit. „l“, druhá, opravena).
⁶⁹³ H. K. — třebas
⁶⁹⁴ Ch. K., G. K. — vědel
^{695—696} H. K. — já vím dobře,
 V. K. — Dobře vím, (já — chybí).
^{697—698} H. K., G. K. — zato
^{699—700} Pr. — ve chládečku
⁷⁰⁰ H. K., L. V. —I. — Špiłberku
 Ch. K. — Špiñberku
 G. K., — Špimbergu
 V. K. — Špílberku

57. H. K. —
Ch. K., R. A., Pr.,
L. V. —I. — | Já bych si to nevymyslel,

Sám bych si to nevymyslíl, |
| 58. R. A. —
G. K., V. K. — | Třeba bych to věděl:
Třeba bych to věděl |
| 59. G. K. —
Pr. — | Dobře já vím že bych zato
dobře já vím, že bych za to — |

61—64⁷⁰¹ Na Špimberku,⁷⁰² na Kufsteině⁷⁰³
 Mnoho pokojíků⁷⁰⁴:
 „Bože zachovej nám krále!“
 To je zpěv slavíků⁷⁰⁵. —

⁷⁰¹ Verše 61.— 64. chybějí v J. H. A., Ch. A., Pr.

⁷⁰² H. K., V. K., L. V. —I. — Špiřberku

Ch. K. — Špiřberku

G. K. — Špimbergu

⁷⁰³ H. K., Ch. K. — Munkači

G. K. — Kufsteině

V. K. — Kufsteine

⁷⁰⁴ H. K. — pokojíků

Ch. K., G. K. — pokojíku

⁷⁰⁵ H. K. — slavíků

Ch. K. — slavíku

61. Ch. K. —

G. K., V. K. —

Na Špiřberku, na Munkači,

Na Špiřberku na Kufsteině

62. H. K. —

Ch. K. —

V. K. —

mnoho pokojíků,

Mnoho pokojíku: —

mnoho pokojíků.

63. H. K. —

Ch. K. —

R. A. —

G. K., V. K. —

L. V. —I. —

bože zachovej nám krále,

Bože zachovej nám krále:

„Bože zachovej nám krále“

Bože zachovej nám krále

„Bože, zachovej nám krále!“

64. H. K., Ch. K. —

R. A. —

To je zpěv slavíků.

To je zpěv slavíků!

65—68⁷⁰⁶ Važ si všeho,⁷⁰⁷ milý synu⁷⁰⁸
 Co ⁷⁰⁹na trůnu⁷¹⁰ sedí,
 Na poníženě⁷¹¹ dušinky⁷¹²
⁷¹³Cár⁷¹⁴ milostně⁷¹⁵ hledí.

- ⁷⁰⁶ Verše 65.—68. chybějí v J. H. A., Ch. A.
⁷⁰⁷ Č. A. — v sl. „všeho“ lit. „h“ opravena.
⁷⁰⁸ H. K. — brachu
 Ch. K. — synku
^{709–710} Pr. — vysoko
⁷¹⁰ H. K., V. K., L. V. —I. — trůně
⁷¹¹ Ch. K. — ponížené
⁷¹² G. K. — dušinky
^{713–715} Ch. K. — Milostně cár
⁷¹⁴ Pr. — pán
 L. V. —I. — car
⁷¹⁵ H. K., V. K. — milostivě

65. H. K.—	Važ si všeho milý brachu,
Ch. K., R. A., Pr., L. V.—I.—	Važ si všeho, milý synu,
G. K., V. K. —	Važ si všeho milý synu
66. Ch. K., G. K., V. K. —	Co na trůnu sedí
68. H. K.—	cár milostivě hledí,
V. K. —	Cár milostivě hledí

69—72⁷¹⁶ ⁷¹⁷Kdo ctí cára⁷¹⁸ a je Vavra⁷¹⁹
⁷²⁰Může něčím⁷²¹ býti,⁷²²
 Kdo⁷²³ nechválí, bude věčně
⁷²⁴Jenom vodu píti.⁷²⁵

⁷²⁶Konec
 čtvrtého zpěvu.⁷²⁷

⁷¹⁶ Verše 69.—72. chybějí v J. H. A., Ch. A.
^{717—725} H. K. — Kdo je Vávra a jen chválí,
 bude dobře žíti,
 kdo nechválí a je chytrák,
 věčně vodu píti.
 18 ¹⁸/₁₀ 60.

⁷¹⁸ Pr. — pána

L. V. —I. — cara

⁷¹⁹ H. K., Ch. K., G. K., V. K., Pr., L.V. —I.—
 Vávra

^{720—722} Pr. — ten může něčím být;

⁷²¹ Ch. K. — něčím

⁷²² Ch. K. — byti

⁷²³ R. A. — v sl. „Kdo“ písm. „do“ opravena.

^{724—725} Pr. — jen samou vodu pít.

^{726—727} H. K. — 18 ¹⁸/₁₀ 60.

Ch. K., R. A., G. K. — slova: „Konec
 čtvrtého zpěvu“ — chybějí.

V. K. — slova: „Konec čtvrtého zpěvu“ —
 podtržena.

Pr. — Podal Fr. J. Vichterle.

69. R. A. —

V. K., L. V. —I. —

70. Ch. K., R. A. —

G. K., V. K. —

Kdo ctí cára, a je Vavra,

Kdo ctí cár a a je Vávra,

Může něčím býti;

Může něčím býti

BEZBOŽNOST V RUSÍCH. ⁷²⁹

- ^{728—729} H. K., Ch. K., J. H. A. — tato slova chybějí.
Č. A. — podtrženo.
Ch. A. — Zpěv IV.
Bezbožnost ruská. (Proloženým
písmem.)
R. A. — Zpěv: 5. *Bezbožnost ruská* (pod-
trženo, číslice „5.“ je opravena ze „4.“).
G. K., V. K. — Zpěv V.
Bezbožnost v Rusích. (Podtrženo).
Pr. — *Zlomky z básní Karla Havlíčka Bo-
rovského.*
Bezbožnost v národu.
L. V. — I. — Zpěv pátý:
Bezbožnost v Rusích.

1—4⁷³⁰ Tak ⁷³¹se z maličké⁷³² příčiny
⁷³³Stala velká⁷³⁴ mela:
Ruský⁷³⁵ národ⁷³⁶ neměl boha⁷³⁷
Církev⁷³⁸ ovdověla.⁷³⁹

- ⁷³⁰ Verše 1.—4. chybějí v H. K., Ch. K., J. H. A.
^{731—732} Pr. — z maličké se
^{733—734} Pr. — stala to veliká
⁷³⁵ Pr. — celý
⁷³⁶ G. K. — národ
⁷³⁷ Ch. A., R. A. — Boha
⁷³⁸ V. K. — církev
Pr. — Perunice
⁷³⁹ R. A. — v sl. „ovdověla“ lit. „l“ opravena
z „d“.

2. Ch. A., V. K. — Stala velká mela,
Pr. — stala to veliká mela:
3. Pr., L. V. — I. — Ruský národ neměl boha,

5—8⁷⁴⁰ Nám by byla lehká⁷⁴¹ pomoc
Toť je⁷⁴² stará vesta!
Teď již ⁷⁴³umí⁷⁴⁴ každý kaplan⁷⁴⁵
Dělat⁷⁴⁶ bohy⁷⁴⁷ z těsta.

⁷⁴⁰ Verše 5.—8. chybějí v H. K., Ch. K., J. H. A.

⁷⁴¹ R. A. — *lehka*

⁷⁴² V. K. — *jest*

^{743—744} Pr. — *umí u nás*

⁷⁴⁵ Ch. A. — *ťulpa*

R. A. — původně bylo „ťulpa“, ale škrtnuto
a hnědým inkoustem napsáno „kaplan“.

Pr. — slovo „kaplan“ chybí.

⁷⁴⁶ R. A. — *D'ělat*

⁷⁴⁷ Pr. — *bůžky*

5. Ch. A., Pr., L. V. — I. — Nám by byla lehká pomoc,

6. Pr. — toť je stará vesta,

9—12⁷⁴⁸ ⁷⁴⁹Ale — Rusi⁷⁵⁰ o těch⁷⁵¹ kumstech
Ještě nevěděli
Když si boha utopili
Žádného neměli.

- ⁷⁴⁸ Verše 9.—12. chybějí v H. K., Ch. K., J. H. A.
^{749—750} Ch. A., R. A., G. K., V. K., L. V.—I.—
Ale Rusi
⁷⁵⁰ Pr. — pohané
⁷⁵¹ Pr. — slovo „těch“ chybí.

10. Ch. A., R. A., G. K. — Ještě nevěděli,
Pr. — ještě nevěděli;
L. V.—I. — ještě nevěděli:
11. Ch. A., Pr., L. V.—I. — Když si boha utopili,
12. Ch. A. — Žádného neměli,
G. K. — Žádného neměli

13—16⁷⁵² Počali se všichni⁷⁵³ báti
Strašlivých⁷⁵⁴ následků
Neb⁷⁵⁵ žádný nic ⁷⁵⁶takového
Neslyšel⁷⁵⁷ od předků! —

⁷⁵² Verše 13.—16. chybějí v H. K., Ch. K., J. H. A.

⁷⁵³ V. K. — všichni

Pr. — všickni

⁷⁵⁴ V. K. — strašlivých

⁷⁵⁵ Pr. — ne (sic!)

^{756—757} V. K. — neslyšel
takového

14. Ch. A., R. A., Pr., L. V. — I. — *Strašlivých následků,*

16. Ch. A., L. V. — I. —

Neslyšel od předků!

G. K., V. K., Pr. —

Neslyšel od předků.

17—20⁷⁵⁸ Ale svět je pořád stejný,
Lidé *ho*⁷⁵⁹ nezmění:
Plivni si stokrát do moře
Ono se nezpění.

⁷⁵⁸ Verše 17.—20. chybějí v H. K., Ch. K., J. H. A.

⁷⁵⁹ R. A. — v sl. „*ho*“ lit. „*h*“ opravena.

17. G. K., V. K., Pr. —	Ale svět je pořád stejný
18. G. K., V. K. —	Lidé <i>ho</i> nezmění
19. R. A., Pr., L. V. —I. —	Plivni si stokrát do moře,
20. V. K. —	ono se nezpění —

21—24⁷⁶⁰ Tak i v Rusku⁷⁶¹ bez Peruna⁷⁶²
⁷⁶³Ve starém pořádku⁷⁶⁴
Běžela⁷⁶⁵ světská⁷⁶⁶ mašina⁷⁶⁷
Jak na kolovrátku.

⁷⁶⁰ Verše 21.—24. chybějí v H. K., Ch. K., J. H. A.

⁷⁶¹ Pr. — světě

⁷⁶² V. K. — Peruna

^{763—764} Ch. A. — od 22. verše na okraji, vlevo,
stojí 14 veršů; z nich jenom 4 verše
(11.—14.) jsou v nynějším znění (53.—56.
verše V. zpěvu):

Kupci pořád nařkali
Že jsou špatné časy*)
Staří lidé nařkali
Že jsou špatné časy
Po hospodách rozlehal se
Vejskot mladé chasy**)
Lakomci si nařkali
že jsou špatné časy
Veselý lid ten se držel
Cimbalu a basy***)
Mladí lidé pospíchali
Staří šli pomalu
Na každou špetku radosti
Přišla špetka žalu.

*) V rukopise škrtnuto. {
**) V rukopise škrtnuto. { (L. Quis, str. 269.).
***) V rukopise škrtnuto. }

⁷⁶⁴ V. K. — pořádků

⁷⁶⁵ V. K. — v sl. „běžela“ lit. „a“ opravena.

⁷⁶⁶ Pr. — zase

⁷⁶⁷ Ch. A. — mašina

22. V. K., Pr. —

ve starém pořádku,

23. V. K., Pr. —

běžela *světská* mašina,

24. Ch. A., V. K. —

Jak na kolovrátku

25—28⁷⁶⁸ Staří lidé umírali,
Děti se rodily
Hodní lidé pracovali
A ⁷⁶⁹ochlasti⁷⁷⁰ pili.

⁷⁶⁸ Verše 25.—28. chybějí v H. K., Ch. K., J. H. A.
^{769—770} Pr. — páni jen

25. G. K., V. K.— Staří lidé umírali
26. Ch. A., R. A., V. K., Pr., L. V.—I.— Děti se rodily,
27. Pr. — hodní lidé pracovali,

29—32⁷⁷¹ Hrušky zralý⁷⁷² o Jakubě
A na podzim⁷⁷³ švestky:
Když se hodně vypršelo
Bylo zase hezky.⁷⁷⁴

⁷⁷¹ Verše 29.—32. chybějí v H. K., Ch. K., J. H. A.

⁷⁷² G. K. — zralí

⁷⁷³ G. K. — podzim

⁷⁷⁴ V. K. — hezky

29. R. A. —

30. G. K., V. K. —
Pr. —

31. L. V. —I. —

Hrušky zralý o Jakubě,
A na podzim švestky
a na podzim švestky,
když se hodně vypršelo,

33—36⁷⁷⁵ Slunce svítalo jen ve dne
Měsíc jenom v noci:
V letě bylo cáru⁷⁷⁶ horko
Při vší jeho⁷⁷⁷ moci.

⁷⁷⁵ Verše 33.—36. chybějí v H. K., Ch. K., J. H. A.

⁷⁷⁶ R. A. — původně chtěl psátí velké „C“.

L. V. — I. — caru

Pr. — pánům

⁷⁷⁷ Pr. — jejich

33. R. A., Pr., L. V. — I. — Slunce svítalo jen ve dne,

34. G. K., V. K. — Měsíc jenom v noci

Pr., L. V. — I. — měsíc jenom v noci,

36. Ch. A. — Při vší jeho moci!

37—40⁷⁷⁸ Žito se muselo⁷⁷⁹ síti
Tráva rostla sama
⁷⁸⁰Šlechta pracovala⁷⁸¹ hubou
Sedláci⁷⁸²rukama.

⁷⁷⁸ Verše. **37—40.** chybějí v H. K., Ch. K., J. H. A.

⁷⁷⁹ V. K., Pr. — muslo

^{780—781} Pr. — panstvo pracovalo

⁷⁸² G. K. — sedláci

37. Ch. A., R. A., Pr., L. V.—I.— Žito se muselo síti,

38. Ch. A., R. A.— Tráva rostla sama:

Pr., L. V.—I.— tráva rostla sama,

39. Ch. A., L. V.—I.— Šlechta pracovala hubou,
Pr.— panstvo pracovalo hubou,

41—44⁷⁸³ Kdo zaplatil, měl⁷⁸⁴ u pánů
Všudy⁷⁸⁵ dobrou přízeň
Hlad si zaháněli⁷⁸⁶ jídlem
Ale pitím žízeň.⁷⁸⁷

⁷⁸³ Verše 41.—44. chybějí v H. K., Ch. K., J. H. A.

⁷⁸⁴ V. K. — v sl. „měl“ litera „m“ opravena.

⁷⁸⁵ Ch. A., R. A., V. K. — Všude (G. K. — Vsudy)

⁷⁸⁶ G. K. — zaháněli

⁷⁸⁷ Pr., L. V. —I. — žízeň

41. G. K. —	Kdo zaplatil měl u pánů
42. Ch. A., R. A. —	Všude dobrou přízeň:
Pr., L. V. —I. —	všudy dobrou přízeň,
43. L. V. —I. —	hlad si zaháněli jídlem,

45—48⁷⁸⁸ Všechny⁷⁸⁹ řeky byly mokré,
A kamení tvrdé:
Chalupnice⁷⁹⁰ hubovaly,⁷⁹¹
Že jsou selky⁷⁹² hrdé.⁷⁹³

788 Verše 45.—48. chybějí v H. K., Ch. K., J. H. A.

789 V. K., Pr., L. V. —I. — Všecky

790 V. K. — chalupníci

791 V. K. — hubovali

792 V. K. — v sl. „selky“ litera „e“ opravena.

793 V. K. — hrde

45. Ch. A., G. K., V. K., Pr.,
L. V. —I. —

Všechny řeky byly mokré

46. V. K., Pr. —

a kamení tvrdé

47. R. A., G. K. —

Chalupnice hubovaly

48. V. K. —

že jsou selky hrde.“

49—52⁷⁹⁴ Šlechtic^{794a} neobcovoal s mužským
Měšťanského⁷⁹⁵ rodu:⁷⁹⁶
Ale šenkýři míchali⁷⁹⁷
Přec do piva vodu.

⁷⁹⁴ Verše 49.—52. chybějí v H. K., Ch. K., J. H. A.

^{794a} V. K. — Šlechtic

⁷⁹⁵ G. K. — Měšťanského

⁷⁹⁶ V. K. — v sl. „rodu“ litera „d“ opravena.

⁷⁹⁷ G. K. — míchali

49. Ch. A. —

Šlechtic neobcovoal s mužským —

50. G. K., V. K. —

Měšťanského rodu

Pr., L. V. — I. —

měšťanského rodu,

52. Ch. A. —

Přec do piva vodu

53—56⁷⁹⁸ Mladí lidé pospíchali
Staří šli ⁷⁹⁹pomalů:⁸⁰⁰
Na každou špetku radosti
Přišla špetka žalu.

⁷⁹⁸ Verše **53.—56.** chybějí v H. K., Ch. K., J. H. A.
V Ch. A. verše 53.—56. jsou napsány na
okraji. (Quis, str. 269.).

^{799—800} R. A. — po malu

53. R. A., Pr., L. V. —I. —	Mladí lidé pospíchali,
54. Ch. A., G. K. —	Staří šli pomalu
V. K., Pr. —	staří šli pomalu,
55. V. K. —	na každou špetku radosti,

57—60⁸⁰¹ Kdo měl málo, tomu braly⁸⁰²
Velké pijavice.⁸⁰³
Moudrých lidí bylo málo,⁸⁰⁴
⁸⁰⁵Ale hloupých více.⁸⁰⁶

⁸⁰¹ Verše 57.—60. chybějí v H. K., Ch. K., J. H. A.

⁸⁰² Pr. — bralí

⁸⁰³ V. K. — pijace (sic!)

⁸⁰⁴ V. K. — málo

^{805—806} Ch. A. — Hloupých bylo více.

57. Ch. A., V. K. —

Kdo měl málo tomu braly

58. Ch. A., Pr. —

Velké pijavice,

G. K., V. K. —

Velké *pijavice*

59. G. K., V. K., Pr. —

Moudrých lidí bylo málo

61—64⁸⁰⁷ Kdo byl taškář⁸⁰⁸ za Peruna
Taškařil⁸⁰⁹ zas dále:
A kdo byl poctivá⁸¹⁰ duše,
Dřen⁸¹¹ byl neustále.

⁸⁰⁷ Verše **61.—64.** chybějí v H. K., Ch. K., J. H. A.

⁸⁰⁸ Pr. — šidař

⁸⁰⁹ Pr. — šidařil

⁸¹⁰ V. K. — v sl. „poctivá“ litera „á“ opravena.

⁸¹¹ V. K. — v sl. „dřen“ litera „n“ opravena.

61. R. A., Pr., L. V. — I. — Kdo byl *taškář* za Peruna,

62. G. K., V. K. — *Taškařil* zas dále

Pr. — *šidařil* zas dále;

63. Ch. A., G. K., V. K. — *A* kdo byl poctivá duše

65—68⁸¹² Neboť svět jest pořád stejný
 Lidé ho nezmění
 Plivni⁸¹³ ⁸¹⁴si stokrát⁸¹⁵ do moře
⁸¹⁶Ono se nezpění.⁸¹⁷

⁸¹² Verše 65.—68. chybějí v H. K., Ch. K., J. H. A.

⁸¹³ V. K. — plivní

^{814—815} R. A. — { tisíckrát*)
 si stokrát

*) Svorka a slovo „tisíckrát“ napsáno černým inkoustem.

⁸¹⁷ V. K. — nezmění

^{816—817} Ch. A. — od verše 67., na okraji, vlevo,
 jsou verše 85.—88. V. zpěvu:

Na ofěry nechodili

Poutě byly opuštěny**)

Při funusech ticho

Kostelníci mřeli hladem

Kněžům splasklo břicho

***) Tento verš je škrtnut (L. Quis, str. 270).

65. Pr., L. V.—I. — Neboť svět jest pořád stejný,

66. Ch. A., L. V.—I. — Lidé ho nezmění,

R. A., Pr. — Lidé ho nezmění;

67. R. A., V. K., Pr., L. V.—I. — Plivni si stokrát do moře.

68. Ch. A. — Ono se nezpění!

G. K. — Ono se nezpění

69—72⁸¹⁸ Tak i v Rusku⁸¹⁹ bez Peruna⁸²⁰
Ve starém pořádku
Běžela světská⁸²¹ mašina⁸²²
Jak na kolovrátku.

⁸¹⁸ Verše 69.—72. chybějí v H. K., Ch. K., J. H. A., Pr.

⁸¹⁹ V. K. — v sl. „Rusku“ litera „u“, na konci slova, opravena.

⁸²⁰ V. K. — Perúna

⁸²¹ V. K. — svetská

⁸²² Ch. A. — mašina

73—76⁸²³ Ale církevní⁸²⁴ mašinka⁸²⁵
Ta se zarazila,
Neboť⁸²⁶ kněžím⁸²⁷ u pytlíku⁸²⁸
Zařata jest žíla.⁸²⁹

⁸²³ Verše 73.—76. chybějí v H. K., Ch. K., J. H.
A., Pr.

⁸²⁴ V. K. — církevní

⁸²⁵ V. K. — v sl. „mašinka“ litera „k“ opravena.

⁸²⁶ V. K. — neboť

⁸²⁷ V. K., L. V. —I. — kněžím

⁸²⁸ G. K. — pytlíkú

V. K. — pytlíka

⁸²⁹ Ch. A., G. K., V. K., L. V. —I. — žíla

R. A. — v sl. „žíla“ lit. „a“ opravena.

74. Ch. A. —
G. K. —

Ta se zarazila:
Ta se zarazila

77—80⁸³⁰ ⁸³¹Sedlák⁸³² ten jest⁸³³ ⁸³⁴od jak živa⁸³⁵
Vychytralý kvítek,
Hned si z toho utopení,
Vyhlídl⁸³⁶ užitek.⁸³⁷

⁸³⁰ Verše 77.—80. chybějí v H. K., Ch. K., J. H. A.
^{831—837} V Ch. A. tato sloha stojí na okraji, vlevo od
76. verše, a v textu jest tato sloha:

Sedláci ten jsou odjakživa
Šibalské stvoření
Hned si vyhlídli užitek
Z toho utopení.*)

*) Sloha: „*Sedláci jsou odjakživa — z toho utopení*“
v rukopise škrtnuta. V prvním v. přepsáno přes původní
„Sedlák“, „Sedláci“ a přes pův. „jest“, „jsou“. Slovo
„ten“ v 1. v. zůstalo z první verše „*Sedlák ten jest..*“
(L. Quis, str. 271.).

⁸³² G. K. — Sedlak

⁸³³ Pr. — je

^{834—835} Ch. A., R. A., V. K., Pr. — odjakživa
G. K., L. V. —I. — od jakživa

⁸³⁶ V. K., L. V. —I. — vyhlídl
Pr. — vyhlídne

78. Ch. A., G. K. — Vychytralý kvítek
R. A. — Vychytralý kvítek:

79. Ch. A., R. A., G. K.,
V. K., Pr., L. V. —I. — Hned si z toho utopení

80. V. K. — vyhlídl užitek

81—84⁸³⁸ Přestali⁸³⁹ desátky dávat,
 Také na modlení,
⁸⁴⁰Ani štolu,⁸⁴¹ ani na mše,⁸⁴²
⁸⁴³Když prej⁸⁴⁴ ⁸⁴⁵pánbůh⁸⁴⁶ není.⁸⁴⁷

- ⁸³⁸ Verše 81.—84. chybějí v H. K., Ch. K., J. H. A.
⁸³⁹ G. K. — Přestaly
 V. K. — Prestali
^{840—841} G. K. — Ani *na* štolu
⁸⁴¹ V. K. — *stolu*
 R. A. — v sl. „štolu“ litera „o“ opravena.
^{840—842} Pr. — ani na světlo, na dříví,
^{843—847} Ch. A. — po 84. v. tištěno: „ostatek
 chybí“ (L. Quis, str. 271).
⁸⁴⁴ G. K., Pr. — *prý*
^{845—846} G. K. — *pan* bůh
 V. K. — *pán* bůh
 Pr. — Perun
⁸⁴⁷ V. K. — *není*
81. Ch. A., G. K., V. K. — Přestali desátky dávat
 82. Ch. A., G. K., V. K., Pr. — Také na modlení
 83. Ch. A., R. A. — Ani štolu, ani na mše
 G. K. — Ani na štolu ani na mše
 V. K. — ani stolu ani na mše,
 Pr. — ani na světlo, na dříví,
 84. Ch. A. — Když prej pánbůh není . . .

85—88⁸⁴⁸ ⁸⁴⁹Na ofěry nechodili,
 Při funusech⁸⁵⁰ ticho:⁸⁵¹
 Kostelníci⁸⁵² mřeli hladem,
 Kněžům⁸⁵³ splasklo břicho.—⁸⁵⁴

⁸⁴⁸ Verše 85.—88. chybějí v H. K., Ch. K., J. H. A., Pr.

^{849—854} Ch. A. — na okraji, proti verši 67., stojí:
 Na ofěry nechodili
 Poutě byly opuštěny*)
 Při funusech ticho
 Kostelníci mřeli hladem
 Kněžům splasklo břicho

*) Ch. A. — verš ten škrtnut. (L. Quis, str. 270).

⁸⁵⁰ R. A. — v sl. „funusech“ litera „f“ opravena.

⁸⁵¹ V. K. — ticho

⁸⁵² G. K. — kostelníci

⁸⁵³ V. K., L. V. —I. — kněžím

⁸⁵ Ch. A., R. A., G. K. — Na ofěry nechodili

⁸⁶ Ch. A. — Při funusech ticho

V. K., L. V. —I. — při funusech ticho,

⁸⁷ Ch. A., R. A., G. K. — Kostelníci mřeli hladem

⁸⁸ Ch. A. — Kněžům splasklo břicho

R. A., G. K., V. K. — Kněžům splasklo břicho.

89—92⁸⁵⁵ Tu hned tekla krev z obrazů⁸⁵⁶
Děly⁸⁵⁷ se zázraky:
Čistá⁸⁵⁸ panna⁸⁵⁹ porodila
Čtyry mladé⁸⁶⁰ draky.

⁸⁵⁵ Verše **89.** — **92.** chybějí v H. K., Ch. K., J. H.
A., Ch. A., Pr.

⁸⁵⁶ V. K. — obrazu

⁸⁵⁷ V. K. — děli

⁸⁵⁸ V. K. — čistá

⁸⁵⁹ G. K. — pa \bar{n} a

V. K. — pana

⁸⁶⁰ G. K. — mlade

89. L. V. —I. —

90. G. K. —

V. K., L. V. —I. —

Tu hned tekla krev z obrazů,

Děly se zázraky

děly se zázraky,

93—96⁸⁶¹ Báb⁸⁶² viděly⁸⁶³ znamení
Na nebi a všude:
Prodávaly⁸⁶⁴ staré sukně,
Že soudný den bude.

⁸⁶¹ Verše 93. — 96. chybějí v H. K., Ch. K., J. H.
A., Ch. A., Pr.

R. A. — Verše 93. — 96. jsou napsány na
okraji.

⁸⁶² R. A., V. K. — Báb⁸⁶³

⁸⁶³ G. K., V. K. — viděly⁸⁶⁴

⁸⁶⁴ G. K. — Prodávaly⁸⁶⁵

V. K. — prodávaly⁸⁶⁶

94. R. A. G. K. — Na nebi a všude

95. R. A., G. K., V. K. — Prodávaly staré sukně

97—100⁸⁶⁵ Báby⁸⁶⁶ viděly⁸⁶⁷ znamení
Na nebi a⁸⁶⁸ v⁸⁶⁹ dírách,⁸⁷⁰
Slyšely⁸⁷¹ potopu světa
Hučet ve všech škvírách.

⁸⁶⁵ Verše 97. — 100. chybějí v H. K., Ch. K.,
J. H. A., Ch. A., Pr.

⁸⁶⁶ R. A., V. K. — Baby

⁸⁶⁷ G. K. — videli

V. K. — viděli

⁸⁶⁸ V. K., L. V.—I. — i

⁸⁶⁹ G. K. — „v“ chybí

⁸⁷⁰ V. K. — dírách

⁸⁷¹ V. K. — slyšely

97 R. A. —
G. K., V. K. —

Na nebi a v dírách:
Na nebi a v dírách

101—104⁸⁷² Po svatbě se narodilo
 Dítě⁸⁷³ za čtvrt⁸⁷⁴ léta:⁸⁷⁵
⁸⁷⁶Kupujte lidi⁸⁷⁷ měchýře⁸⁷⁸
 Na potopu světa!
 ⁸⁷⁹Konec
 pátého zpěvu.⁸⁸⁰

- ⁸⁷² Verše 101.—104. chybějí v H. K., Ch. K., J. H. A., Ch. A., Pr.
⁸⁷³ R. A. — v sl. „dítě“ litera „ě“ opravena.
⁸⁷⁴ R. A. — půl
⁸⁷⁵ G. K., V. K., L. V. — I. — leta
^{876—877} R. A. — původně bylo: „Kupte si lidi“, ale „si“ škrtnuto, slovo „Kupte“ opraveno na „Kupujte“.
⁸⁷⁷ V. K., L. V. — I. — lidé
⁸⁷⁸ R. A. — mechýře
 V. K., L. V. — I. — měchýře (V. K. — v sl. „měchýře“ litera „e“ opravena).
^{879—880} Č. A., V. K. — podtrženo.
 V. K. — tato slova napsána v jeden řádek.
 L. V. — I. — tato slova nejsou podtržena.
 R. A., G. K. — tato slova chybějí.
 Pr. — v „Pr.“ V. zpěv se končí 84. veršem, nenapsáno, kdo podal V. zpěv (jak to bylo v II. a IV. zpěvu).

102. R. A. —	Dítě za půl léta!
G. K., V. K. —	Dítě za čtvrt léta
104. G. K., V. K. —	Na potopu světa.

⁸⁸¹ *Zpěv: VI.*

AUDIENCE.⁸⁸²

- ⁸⁸¹⁻⁸⁸² *H. K., Ch. K., J. H. A.* — tato slova chybějí.
Č. A. — tato slova jsou podtržena.
Ch. A. — 5. *Audience. Kněžstvo prosí císaře o jiného Boha.* (Tato slova jsou v plánu —
L. Quis, str. 277).
R. A. — *Zpěv: 6. Audience.* (Podtrženo,
„6“ opravena z „5“).
G. K. — *Zpěv VI.*
Audience (Podtrženo).
V. K. — *Zpěv VI*
Audience. (Podtrženo).
L. V. — I. — *Zpěv šestý:*
Audience.

1—4⁸⁸³ Seděl Vladimír na trůnu
Ve své⁸⁸⁴residenci⁸⁸⁵
Dával podle obyčeje⁸⁸⁶
Velkou audienci.⁸⁸⁷

⁸⁸³ Verše 1. — 4. chybějí v H. K., Ch. K., J. H. A. Ch. A. — verše 1. — 4. jsou ze dvou řádků; verše přeškrtnuty, L. Quis, str. 277.

^{884—885} Ch. A., R. A., G. K., V. K., L. V. — I. — resi-
denci

⁸⁸⁶ V. K. — obyčejé

⁸⁸⁷ Ch. A., R. A., G. K., V. K., L. V. — I. — audi-
enci

2. R. A., L. V. — I. —

4. V. K. —

Ve své residenci,
velkou audienci

5—8⁸⁸⁸ Houf ministrů, tajných raddů,⁸⁸⁹
 Dvorních kavalírů,
 Stali⁸⁹⁰ „⁸⁹¹Richt⁸⁹² euch⁸⁹³!“⁸⁹⁴ okolo něj⁸⁹⁵
 Jak hrušky v špalíru.

⁸⁸⁸ Verše 5. — 8. chybějí v H. K., Ch. K., J. H. A.
 Ch. A. — verše 5.—8. jsou ze dvou řádků,
 verše přeškrtnuty, L. Quis, str. 277.

⁸⁸⁹ G. K., V. K., L. V. —I. — radů

⁸⁹⁰ Ch. A., R. A., L. V. —I. — Stáli

^{891—893} Ch. A. — richt euch

⁸⁹² V. K. — „Richt euch“

^{894—895} V. K., L. V. —I. — kolem něho

V. K. — v sl. „kolem“ litera „m“ opravena.

5. G. K. —

Houf ministrů, tajných radů

6. R. A. —

Dvorních kavalírů.

Ch. A., V. K., L. V. —I. — dvorních kavalírů

7. Ch. A. —

Stáli richt euch okolo něj

R. A. —

Stali „Richt euch“ okolo něj,

G. K. —

Stáli „Richt euch“ okolo něj

V. K. —

stali „Richt euch“, kolem něho

8. V. K. —

jak hrušky v špalíru

9—12⁸⁹⁶ Před nimi⁸⁹⁷ s ohnutým hřbetem
S poníženou⁸⁹⁸ tváří,
Klečeli v slušném respektu⁸⁹⁹
Páni⁹⁰⁰ sekretáři.

⁸⁹⁶ Verše 9.—12. ohybějí v H. K., Ch. K., J. H. A.
Ch. A. — verše 9.—12. jsou ze dvou řádků;
verše přeškrtnuty, L. Quis, str. 277.

⁸⁹⁷ G. K., V. K. — ními

⁸⁹⁸ G. K. — poníženou

⁸⁹⁹ G. K. — rešpektu

⁹⁰⁰ G. K. — Pání

9. Ch. A. — Před nimi s ohnutým hřbetem,
10. Ch. A., R. A., G. K., V. K. — S poníženou tváří
12. Ch. A. — páni sekretáři,
G. K. — Pání sekretáři

13—16⁹⁰¹ Pero⁹⁰² v ruce, na knoflíku
Ingoust⁹⁰³ ve flaštičce,⁹⁰⁴
A na zádech přivázaný
Pytel na petice.

⁹⁰¹ Verše 13.—16. chybějí v H. K., Ch. K., J. H. A.
Ch. A. — verše 13.—16. jsou ze dvou řádků;
verše přeškrtnuty, L. Quis, str. 277.

⁹⁰² R. A., G. K. — Péro

⁹⁰³ V. K., L. V. — I. — inkoust

⁹⁰⁴ Ch. A. — flaštiče

14. Ch. A., G. K. — Ingoust ve flaštičce

17—20⁹⁰⁵ A ⁹⁰⁶vzadu⁹⁰⁷ si žandarmové
Cárští⁹⁰⁸ výplatníci,
Přistrojili pro příhodu
⁹⁰⁹Dubovou^{909a} lavici.⁹¹⁰

⁹⁰⁵ Verše 17.—20. chybějí v H. K., Ch. K., J. H. A.
Ch. A. — verše 17.—20. jsou ze dvou řádků;
verše přeškrtnuty, L. Quis, str. 277.

^{906—907} V. K., L. V.—I. — v zadu

⁹⁰⁸ Ch. A., R. A., G. K., L. V.—I.— *Cárští*

^{909—910} Ch. A. — po 20. verši jest:

6. Také kat byl po hotově, a čekal v optrítě,
Aby neplodil ostudu v této dvorní svitě.
(L. Quis, str. 277).

R. A. — Také kat byl po hotově,
A čekal v optrítě,
Aby neplodil ostudu
Této dvorní svitě.

(V R. A. jsou tyto verše silně přeškrtnuty.)

^{909a} R. A. — *Dubovou*

17. R. A., L. V.—I. —	<i>A vzadu si žandarmové,</i>
18. Ch. A., G. K., V. K. —	<i>Cárští výplatníci</i>
20. Ch. A., V. K. —	<i>dubovou lavici</i>

21—24⁹¹¹ A na rovině před trůnem
Skroušeně⁹¹² a tiše
Petenti, věrní *poddaní*⁹¹³
Leželi na⁹¹⁴ břiše.

- ⁹¹¹ Verše 21.—24. chybějí v H. K., Ch. K., J. H. A.
Ch. A. — verše 21. — 24. jsou ze dvou řádků;
verše přeškrtnuty, L. Quis, str. 277.
⁹¹² R. A. — v sl. „skroušeně“ litera „r“ opravena.
⁹¹³ V. K. — *podaní*
⁹¹⁴ Č. A. — před „na“ původně byla nějaká
litera, ale škrtnuta.

21. Ch. A. —	A na rovině před trůnem,
22. R. A. —	Skroušeně a tiše,
23. Ch. A., R. A., L. V.—I.—	Petenti, věrní <i>poddaní</i> ,
G. K., V. K. —	Petenti věrní <i>poddaní</i>

25—28⁹¹⁵ Tenkrát byla audience
Nad obyčej hlučná
Neb se z celé ruské⁹¹⁶ říše
Sešla církev⁹¹⁷ tučná.

⁹¹⁵ Verše 25.—28. chybějí v H. K., Ch. K., J. H.
A., Ch. A.

⁹¹⁶ V. K., L. V. —I. — Ruské

⁹¹⁷ V. K. — církev

26. R. A., L. V. —I. — Nad obyčej hlučná,

29—32⁹¹⁸ Totiž popi, diakoni,
Kantoři,⁹¹⁹ zvoníci,
Biskupi,⁹²⁰ svíčkové báby⁹²¹
Také kostelníci.⁹²²

⁹¹⁸ Verše 29.—32. chybějí v H. K., Ch. K., J. H.
A., Ch. A.

⁹¹⁹ G. K. — Kantoři

⁹²⁰ R. A. — slovo „Biskupi“ původně bylo
místo slova „Kantoři“, ale přesunovací
čarou potom vloženo do 31. verše.

⁹²¹ V. K. — báby

⁹²² V. K. — kostelníci

29. G. K. —

Totiž popi diakoni

30. G. K., V. K. —

Kantoři zvoníci

31. R. A., L. V. — I. —

Biskupi, svíčkové báby,

G. K., V. K. —

Biskupi svíčkové báby

33—36⁹²³ S nimi⁹²⁴ ostatní drabanti
Hrobaři,⁹²⁵ kalkanti,
⁹²⁶Zpěváci a muzikanti,⁹²⁷
Kluci⁹²⁸ ministranti.⁹²⁹—

⁹²³ Verše 33.—36. chybějí v H. K., Ch. K., J. H.
A., Ch. A.

⁹²⁴ V. K. — nimi

⁹²⁵ G. K. — Hrobaři

^{926—927} V. K. — zpěváci muzikanti

⁹²⁸ V. K. — kluci

⁹²⁹ G. K. — ministranti

33. R. A. —

L. V. — I. —

34. G. K. —

V. K. —

35. G. K. —

36. G. K. —

S nimi ostatní drabanti:

S nimi ostatní drabanti,

Hrobaři, kalkanti

hrobaři kalkanti,

Zpěváci a muzikanti

Kluci ministranti.

37—40⁹³⁰ Sotva dal tambor⁹³¹ znamení⁹³²
Tak jak se to⁹³³ sluší,
Že cár⁹³⁴ ráčil⁹³⁵ otevřít
Své⁹³⁶ Vysoké⁹³⁷ uši:

930 Verše 37. — 40. chybějí v H. K., Ch. K., J. H.
A., Ch. A.

931 V. K. — tabor

932 V. K. — znamení

933 G. K. — „to“ — chybí

934 L. V.—I. — cár

935 G. K. — ráčil

936 R. A. — Sve

937 G. K., V. K. — vysoké

37. R. A., L. V.—I. — Sotva dal tambor znamení,

38. G. K. — Tak jak se sluší

40. G. K., V. K.— Svě vysoké uši.

41—44⁹³⁸ Všichni⁹³⁹ boží služebníci
Spustili moldánky,⁹⁴⁰
Vzdychali a nařikali⁹⁴¹
Jak staré cikánky.

⁹³⁸ Verše 41.—44. chybějí v H. K., Ch. K., J. H.
A., Ch. A.

⁹³⁹ V. K. — Všickní

⁹⁴⁰ V. K. — Před slovem „moldánky“ původně
bylo napsáno „lib“, což je škrtnuto.

⁹⁴¹ V. K. — nařikali (lit. „ř“ opravena).

42. G. K. —

Spustili moldánky

45—48⁹⁴² Totiž popi, diakoni⁹⁴³
Kantoři,⁹⁴⁴ zvoníci,⁹⁴⁵
Biskupi, svíčkové báby⁹⁴⁶
Také kostelníci;⁹⁴⁷

⁹⁴² Verše 45. — 48. chybějí v H. K., Ch. K., J. H.

A., Ch. A., R. A.

⁹⁴³ V. K. — diákoni

⁹⁴⁴ G. K. — Kantoři

⁹⁴⁵ V. K. — zvoníci

⁹⁴⁶ V. K. — báby

⁹⁴⁷ V. K. — kostelníci

45. G. K., L. V. — I. — Totiž popi, diakoni,

V. K. —

Totiž popi diákoni

46. V. K. —

kantoři zvoníci

47. G. K., V. K. —

Biskupi svíčkové báby

L. V. — I. —

biskupi, svíčkové báby,

48. G. K., V. K., L. V. — I. — Také kostelníci.

**49—52⁹⁴⁸ S nimi⁹⁴⁹ ostatní drabantí⁹⁵⁰
Hrobaři, kalkanti,
⁹⁵¹Zpěváci⁹⁵² a muzikanti⁹⁵³
Klucí⁹⁵⁴ ministranti.**

⁹⁴⁸ Verše 49. — 52. chybějí v H. K., Ch. K., J. H.
A., Ch. A., R. A.

V. K. — zde jest číslice „9“, ale má býti „13“.

⁹⁴⁹ G. K. — nimi

V. K. — nimi

⁹⁵⁰ G. K. — drabantí

^{951—953} V. K. — zpěváci muzikanti

⁹⁵² G. K. — zpěváci

⁹⁵⁴ V. K. — klucí

49. L. V. — I. —

50. G. K. —

V. K. —

51. L. V. — I. —

S nimi ostatní drabantí,

Hrobaři, kalkanti

hrobaři kalkanti

zpěváci a muzikanti,

53—56⁹⁵⁵ „Co⁹⁵⁶ Vám⁹⁵⁷ chybí?“ táže⁹⁵⁸ se cár⁹⁵⁹
 Pod svým baldachínem,⁹⁶⁰
 Oni⁹⁶¹ všichni⁹⁶² jedním hrdlem
 „ „Hynem, pane, hynem!“ “

⁹⁵⁵ Verše 53. — 56. chybějí v H. K., Ch. K., J. H.
 A., Ch. A.

V. K. — zde jest číslice „10“, ale má být
 „14“.

R. A. — tyto verše až do konce zpěvu jsou
 psány hnědým inkoustem.

⁹⁵⁶ R. A. — Což

⁹⁵⁷ R. A. — *Vám* (lit. „*V*“ opravena).

V. K., L. V.—I. — *vám*

⁹⁵⁸ V. K. — slovo „táže“ opraveno.

⁹⁵⁹ L. V.—I. — *cár*

⁹⁶⁰ R. A., L. V.—I. — baldachínem

V. K. — baldachýnem

⁹⁶¹ R. A. — v sl. „Oni“ litera „O“ opravena z „o“.

⁹⁶² G. K. — všichni

V. K. — všickní

53. G. K. —

Co Vám chybí? táže se cár

V. K. —

Co vám chybí táže se cár?

54. R. A. —

Pod svým baldachínem;

G. K. —

Pod svým baldachínem

V. K., L. V.—I. —

pod svým baldachínem.

55. R. A., L. V.—I. —

Oni všichni jedním hrdlem:

56. R. A. —

„Hynem pane hynem!“

G. K. —

„Hynem pane hynem.“

V. K. —

hynem pane hynem.

L. V.—I. —

„Hynem, pane, hynem!“

57—60⁹⁶³ Celé popstvo předstoupilo
K cáru⁹⁶⁴ s deputací
Jeden držel ve jménu⁹⁶⁵ všech
Takovou orací:

⁹⁶³ Verše **57.** — **60.** chybějí v H. K., Ch. K., J. H.
A., Ch. A.

⁹⁶⁴ L. V. —I. — caru

⁹⁶⁵ G. K. — jménu

V slově „jménu“ litera „u“ opravena z li-
tery „a“.

L. V. —I. — jmenu

58. R. A. —

L. V. —I. —

60. V. K. —

K cáru s deputací,

k caru s deputací;

takovou orací.

61—64⁹⁶⁶ ⁹⁶⁷„Veliký jest Vladimír cár!⁹⁶⁸
 „Svatá vůle jeho;
 „Když's⁹⁶⁹ nám zabil pána⁹⁷⁰ boha,⁹⁷¹
 „Opatř⁹⁷² nám jiného!⁹⁷³

⁹⁶⁶ Verše **61.—64.** chybějí v Ch. K., J. H. A., Ch. A.
^{967—973} H. K. —

„Vladimíre, velký cáre,
 mocné tvoje slovo;
 kdyžs nám sebral pána boha,
 dej nám zas nového.

⁹⁶⁸ L. V. —I. — cār

⁹⁶⁹ G. K. — Když

⁹⁷⁰ R. A. — *Pana*

G. K. — *pana*

⁹⁷¹ R. A. — *Boha*

⁹⁷² Č. A., G. K. — v sl., „Opatř“ litera „O“ opravena z litery „o“.

61. R. A. —

„Veliký jest Vladimír cār

V. K. —

Veliký jest Vladimír cār!

62. R. A. —

„Svatá vůle jeho!

G. K., V. K., L. V. —I. —

Svatá vůle jeho;

63. G. K. —

Když nám zabil pana boha

V. K., L. V. —I. —

když's nám zabil pána boha,

64. R. A. —

„Opatř nám jiného.

G. K., V. K. —

Opatř nám jiného.

L. V. —I. —

opatř nám jiného!

65—68⁹⁷⁴ ⁹⁷⁵ „Nám⁹⁷⁶ je ⁹⁷⁷ pánbůh jako pánbůh⁹⁷⁸
 „Jenom⁹⁷⁹ když je nějaký⁹⁸⁰
 „Abysme⁹⁸¹ ⁹⁸²s ním⁹⁸³ udrželi⁹⁸⁴
 „V respektu sedláky.

- ⁹⁷⁴ Verše 65.—68. chybějí v Ch. K., J. H. A., Ch. A.
^{975—984} H. K. — Necht' je pán bůh, jako pánbůh,
 jen když je nějaký,
 bysme mohli nám udržet
⁹⁷⁶ H. K. — Necht'
 G. K. — Nam
^{977—978} H. K. — pán bůh, jako pánbůh,
 R. A. — Pán Bůh jako Pán Bůh,
 G. K. — pánbůh jako p. bůh
 V. K. — pán bůh jako pán bůh
⁹⁷⁹ H. K. — jen
⁹⁸⁰ H. K. — nějaký
 G. K. — *n*aký
⁹⁸¹ H. K. — bysme
 L. V. —I. — abychom
^{982—983} H. K. — nám
 V. K. — ním, „s“ chybí.
 L. V. —I. — jím
⁹⁸⁴ H. K. — udržet
65. R. A. — „Nám je Pán Bůh jako Pán Bůh,
 G. K., V. K. — Nám je *pánbůh* jako *pánbůh*
 L. V. —I. — Nám je pánbůh jako pánbůh,
 66. R. A. — „Jenom když je nějaký,
 G. K., V. K. — Jenom když je *n*aký
 L. V. —I. — jenom když je *n*aký,
 67. G. K., V. K., L. V. —I. — *Abysme s ním* udrželi
 68. G. K. — V respektu sedláky
 H. K., V. K., L. V. —I. — v respektu sedláky.

69—72⁹⁸⁵ „U těch bude všechna⁹⁸⁶ kázeň
„Brzy⁹⁸⁷ dým a pára,
„Nebudou se mít⁹⁸⁸ u koho
„Modlíti⁹⁸⁹ za cára.⁹⁹⁰

⁹⁸⁵ Verše 69. — 72. chybějí v H. K., Ch. K., J. H.
A., Ch. A.

⁹⁸⁶ V. K. — všechna

⁹⁸⁷ V. K. — brzi

⁹⁸⁸ G. K. — moct

⁹⁸⁹ R. A., G. K., V. K., L. V. —I. — Modlíti

⁹⁹⁰ L. V. —I. — cara

69. G. K., V. K., L. V. —I. — U těch bude všechna kázeň

70. G. K. — Brzy dým a pára

V. K., L. V. —I. — brzy dým a pára,

71. G. K., V. K., L. V. —I. — Nebudou se mít u koho

72. G. K. — Modlíti za cára

V. K., L. V. —I. — modlíti za cára.

73—76⁹⁹¹ „Někdo musí nad sedláky
 „Rachotiti hromem:
 „Bez boha⁹⁹² neobstojíme
 „Jen jiného honem!

⁹⁹¹ Verše 73. — 76. chybějí v H. K., Ch. K., J. H.
 A., Ch. A.

⁹⁹² R. A. — *Boha*
 G. K. — toho

73. G. K., V. K., L. V. —I. —	Někdo musí nad sedláky
74. R. A. —	„Rachotiti hromem,
G. K. —	„Rachotiti hromem“
V. K. —	rachotiti hromem
L. V. —I. —	rachotiti hromem:
75. R. A. —	„Bez Boha neobstojíme,
G. K., V. K. —	<i>Bez boha</i> neobstojíme
L. V. —I. —	bez boha neobstojíme,
76. G. K. —	Jen jiného honem!
V. K. —	jen jiného honem
L. V. —I. —	jen jiného honem!“

77—80⁹⁹³ Toť se ví, že způsobila⁹⁹⁴
Ta argumentace
V Jeho⁹⁹⁵ Cárském⁹⁹⁶ Veličenstvu⁹⁹⁷
Velké⁹⁹⁸ alterace.⁹⁹⁹

⁹⁹³ Verše 77. — 80. chybějí v H. K., Ch. K., J. H.
A., Ch. A.

⁹⁹⁴ R. A. — způsobila

⁹⁹⁵ G. K., V. K. — jeho

⁹⁹⁶ L. V. —I. —carském

⁹⁹⁷ V. K. — původně byla litera „v“, potom
opravena na „V“.

⁹⁹⁸ G. K. — Velke

⁹⁹⁹ V. K. — v sl. „alterace“ litera „a“, druhá,
opravena.

77. G. K. —

Toť se ví že způsobila

80. G. K. —

Velke alterace

81—84¹⁰⁰⁰ Měť jak všichni¹⁰⁰¹ potentáti
Srdce měkké¹⁰⁰² tuze,¹⁰⁰³
Nebyl¹⁰⁰⁴ by mohl chudinka¹⁰⁰⁵
Zabít¹⁰⁰⁶ ani kuře:¹⁰⁰⁷

¹⁰⁰⁰ Verše 81. — 84. chybějí v H. K., Ch. K., J. H.
A., Ch. A.

¹⁰⁰¹ V. K. — všichni

¹⁰⁰² V. K. — měkké

¹⁰⁰³ G. K., V. K. — tuze

¹⁰⁰⁴ V. K. — v sl. „nebyl“ slabika „byl“ opravena.

¹⁰⁰⁵ R. A. — chudáček

¹⁰⁰⁶ G. K. — Zabít

¹⁰⁰⁷ L. V. — I. — kuře

82. G. K., V. K. —

Srdce měkké tuze

83. R. A. —

Nebyl by mohl chudáček,

84. G. K., V. K., L. V. — I. —

Zabít ani kuře.

85—88¹⁰⁰⁸ ¹⁰⁰⁹ „Milostivé¹⁰¹⁰ vám,¹⁰¹¹ mé¹⁰¹² věrní!
 „Dávám¹⁰¹³ propuštění!¹⁰¹⁴
 „Vaší¹⁰¹⁵ žádost hodlám vzítí
¹⁰¹⁶ „V zralé uvážení!¹⁰¹⁷

¹⁰⁰⁸ Verše 85.—88. chybějí v H. K., Ch. K., J. H. A.
^{1009—1017} Ch. A. — Dobře dobře! věrní milí jste již pro-
 puštění
 Vaší věc chci milostivě vzítí v uvá-
 v dalších ženi
 (Tyto verše přeškrtnuty, viz L. Quis,
 str. 277.)

¹⁰¹⁰ V. K. — Milostivě

¹⁰¹¹ G. K. — Vám

¹⁰¹² G. K. — mé

¹⁰¹³ G. K., V. K. — Dávám

¹⁰¹⁴ V. K. — propuštění

¹⁰¹⁵ R. A., L. V.—I. — vaši

¹⁰¹⁷ V. K. — uvážení

^{1016—1017} Po 88. verši stojí:

V. K. — Konec šestého zpěvu. (Podtrženo.)

L. V.—I. — Konec šestého zpěvu.

85. G. K. —

V. K. —

Milostivé Vám mé věrní

Milostivě vám, mé věrní

86. R. A. —

G. K., V. K. —

L. V.—I. —

„Dávám propuštění,

Dávám propuštění

dávám propuštění,

87. G. K., V. K., L. V.—I. —

Vaši žádost hodlám vzítí

88. R. A. —

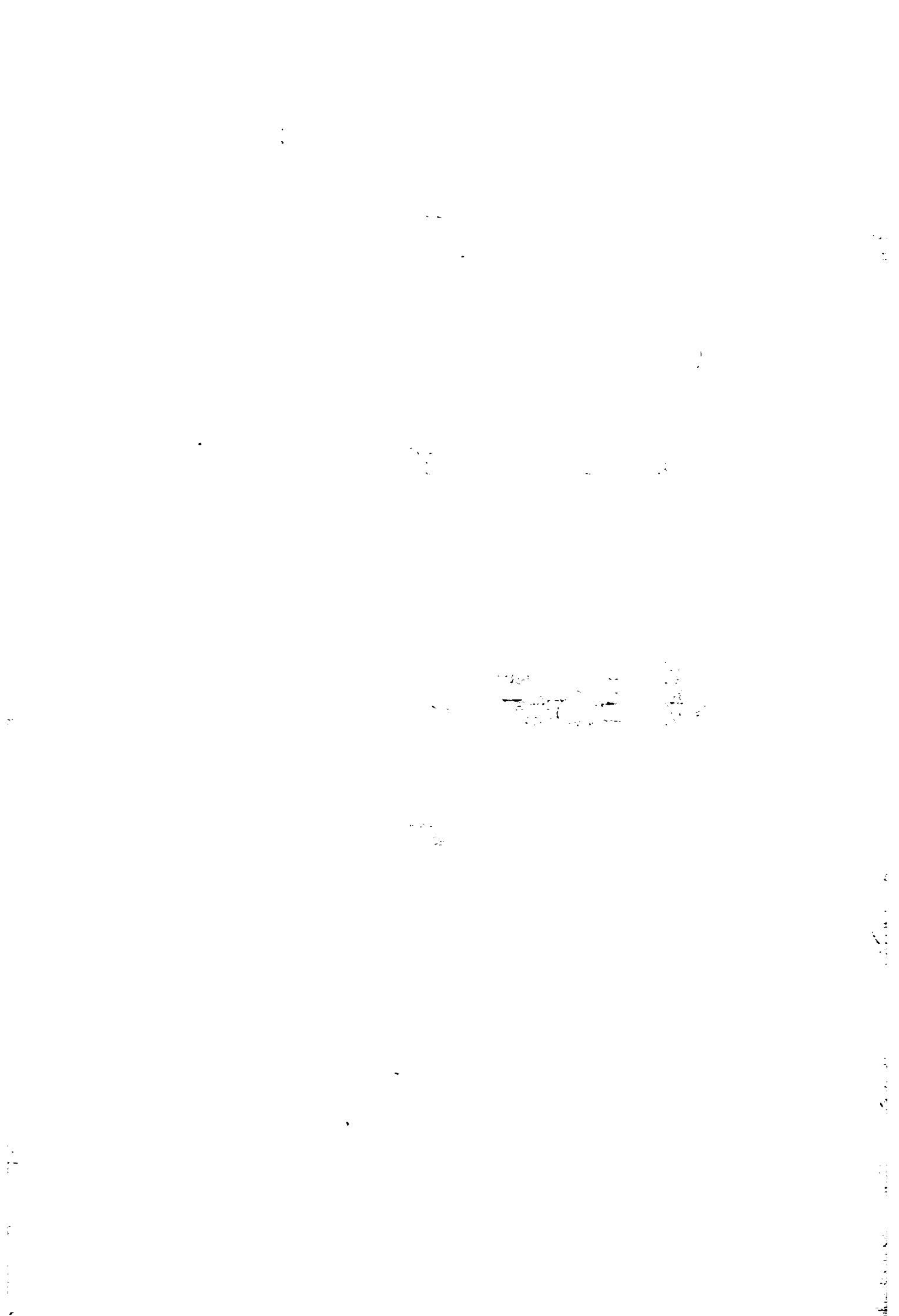
G. K. —

V. K., L. V.—I. —

„V zralé uvážení. —

V zralé uvážení.

v zralé uvážení!“

¹⁰¹⁸ *Zpěv: VII.*

MINISTERSKÁ RADA.¹⁰¹⁹

- ¹⁰¹⁸⁻¹⁰¹⁹ *H. K., Ch. K.* — chybí.
Č. A. — Podtrženo.
J. H. A. — na okraji vlevo jest: *II. Zpěv. Ukaz círský.* (Podtrženo.)
Ch. A. — *6. Ministerská radda. Minění o novém obsazení.* (Tato věta je v plánu, *L. Quis*, str. 277.)
R. A. — *Zpěv: 7. Ministerská radda.* (Podtrženo); po číslici „7“ pečlivě škrtnut *Zpěv 6.*
G. K., V. K. — *Zpěv VII Ministerská rada.* (Podtrženo.)
L. V. — I. — *Zpěv sedmý: Ministerská rada.*

1—4¹⁰²⁰ Večír ministři seděli¹⁰²¹
V tajném kabinetě.¹⁰²²
Tenkrát^{1022a} byl bůl.¹⁰²³ proti zvyku
¹⁰²⁴První na tapetě.¹⁰²⁵

¹⁰²⁰ Verše 1.—4. chybějí v H. K., Ch. K., Ch. A.

¹⁰²¹ G. K. — sedeli

¹⁰²² G. K. — kabinetu

^{1022a} J. H. A. — Tenkrát

¹⁰²³ J. H. A., R. A. — Bůh

^{1024—1025} J. H. A. — po 4. verši jsou slova (počátek
řádky nemožno přečíst):

..... Perun po zavedení křesťanství
přijdi do Rus:

2. R. A., L. V. — I. — V tajném kabinetě,
J. H. A., G. K., V. K. — V tajném kabinetě

5—8¹⁰²⁶ ¹⁰²⁷V hlavní věci byli všichni¹⁰²⁸
Stejného mínění:
Bez boha¹⁰²⁹ se¹⁰³⁰ sprostým lidem
Není¹⁰³¹ ¹⁰³²k vydržení.¹⁰³³

- ¹⁰²⁶ Verše 5.—8. chybějí v H. K., Ch. K., J. H. A.
Ch. A. — verše 5.—8. jsou ze dvou řádků.
^{1027–1033} Ch. A. — Tyto verše jsou v rukopise červenou tužkou přeškrtnuty. (L. Quis, str. 277.)
¹⁰²⁸ G. K., V. K. — všickni
¹⁰²⁹ Ch. A., R. A. — Boha
¹⁰³⁰ V. K. — ze
¹⁰³¹ V. K. — není
^{1032–1033} G. K. — kvydržení (sic!)

8. R. A. —

Není k vydržení

9—12¹⁰³⁴ Ale ¹⁰³⁵v dalších¹⁰³⁶ podrobnostech
 Tu mezi dvořany
 Byly jako skoro¹⁰³⁷ všude
¹⁰³⁸Dvě rozličné¹⁰³⁹ strany.¹⁰⁴⁰

- ¹⁰³⁴ Verše 9.—12. chybějí v H. K., Ch. K., J. H. A.
 Ch. A. — verše 9.—12. jsou ze dvou řádků;
 verše přeškrtnuty, L. Quis, str. 277.
^{1035—1036} Ch. A. — strany (v rukopise slovo „strany“
 škrtnuto, L. Quis, str. 277).
¹⁰³⁶ G. K., V. K. — dalších
¹⁰³⁷ V. K. — skoro (sic!)
^{1038—1039} R. A. — Rozmanité
^{1038—1040} Ch. A. — dvě protivné
 rozličné strany

10. R. A. —	Tu mezi dvořany,
11. V. K. —	byly, jako skoro (sic!) všude
L. V. — I. —	byly, jako skoro všude,
12. Ch. A. —	dvě protivné strany
G. K. —	Dvě rozličné strany

13—16¹⁰⁴¹ Nová škola chce jen vždycky¹⁰⁴²
Licitace s pachtem;
¹⁰⁴³Stará škola ¹⁰⁴⁴zase¹⁰⁴⁵ chválí¹⁰⁴⁶
Služby s¹⁰⁴⁷ deputátem¹⁰⁴⁸

¹⁰⁴¹ Verše 13.—16. chybějí v H. K., Ch. K., J.
H. A., Ch. A.

¹⁰⁴² R. A. — původně bylo napsáno „všude“,
ale škrtnuto a napsáno „vždycky“.

^{1043—1046} G. K. — Stará zase škola chválí

^{1044—1045} V. K. — zas si

¹⁰⁴⁷ V. K. — z

¹⁰⁴⁸ R. A., V. K., L. V. — I. — deputátem

14. R. A., L. V. — I. — Licitace s pachtem,
G. K., V. K. — Licitace s pachtem

16. R. A., V. K., L. V. — I. — Služby s deputátem.

17—20¹⁰⁴⁹ Pan ¹⁰⁵⁰ministr vnitřních věcí¹⁰⁵¹
Pravil: „Páni¹⁰⁵² bratři!¹⁰⁵³
„Ohlašme konkurs v novinách
„Tak jak se to patří.

¹⁰⁴⁹ Verše 17.—20. chybějí v H. K., Ch. K.,
J. H. A., Ch. A.

^{1050—1051} L. V. — I. — tato slova jsou vytištěna pro-
loženým písmem.

¹⁰⁵¹ V. K. — v slově „věcí“ litera „ě“ opravena.

¹⁰⁵² G. K. — Paní

V. K. — páni

¹⁰⁵³ G. K., V. K., L. V. — I. — bratři

18. V. K. — pravil „páni bratři

19. G. K., V. K., L. V.—I.— Ohlašme konkurs v novinách

20. G. K., V. K., L. V.—I.— Tak jak se to patří.

21—24¹⁰⁵⁴ „Ať se náležitou cestou
 „Hlásí¹⁰⁵⁵ kandidati¹⁰⁵⁶
 „Pak si¹⁰⁵⁷ dle kvalifikace¹⁰⁵⁸
 „Může cár¹⁰⁵⁹ vybrati.

- ¹⁰⁵⁴ Verše 21. — 24. chybějí v H. K., Ch. K.,
 J. H. A., Ch. A.
¹⁰⁵⁵ V. K. — hlásí
¹⁰⁵⁶ G. K., V. K., L. V. — I. — kandidáti
 V. K. — v sl. „kandidáti“ slabika „dá“ oprave-
 na.
¹⁰⁵⁷ V. K. — od „si“ do 17. slohy inkoust má
 hnědou barvu, před tím černou.
¹⁰⁵⁸ V. K. — kvalifikace
¹⁰⁵⁹ L. V. — I. — car

21. G. K., V. K., L. V. — I. — Ať se náležitou cestou
 22. R. A. — „Hlásí kandidati,
 G. K., V. K. — Hlásí kandidáti
 L. V. — I. — hlásí kandidáti,
 23. G. K., V. K., L. V. — I. — Pak si dle kvalifikace
 24. G. K. — Může cár vybrati.
 V. K. — může cár vybrati
 L. V. — I. — může car vybrati.“

25—28¹⁰⁶⁰ 1061 *Zahraniční*¹⁰⁶² ministr¹⁰⁶³ prál:
 „*Že*¹⁰⁶⁴ by dobře bylo
 „*Kdyby*¹⁰⁶⁵ se to v *cizích*¹⁰⁶⁶ listech
 „*Taky*¹⁰⁶⁷ ohlásilo.¹⁰⁶⁸

- 1060 Verše 25. — 28. chybějí v H. K., Ch. K.,
 J. H. A., Ch. A.
 1061—1063 L. V. — I. — tištěno proloženým písmem.
 1062 V. K. — *Zahraniční*
 1064 R. A. — v sl. „*Že*“ litera „*Ž*“ opravena.
 1065 V. K. — *kdíby*
 1066 G. K. — *cizých*
 1067 R. A., G. K., V. K. — *Také*
 1068 R. A., G. K., V. K. — oznámilo (R. A. —
 v sl. „*oznámilo*“ litera „*o*“, první, opravena).

25.	R. A., L. V. — I. — G. K., V. K. —	<i>Zahraniční ministr prál, Zahraniční ministr prál</i>
26.	G. K., V. K. — L. V. — I. —	<i>Že by dobře bylo že by dobře bylo,</i>
27.	V. K., L. V. — I. —	<i>kdyby se to v cizích listech</i>
28.	G. K., L. V. — I. — V. K. —	<i>Taky ohlásilo. také oznámilo</i>

29—32¹⁰⁶⁹ „Nebot' ¹⁰⁷⁰bez toho¹⁰⁷¹ že není
„Při tom obsazení,
„Na žádného domácího
„Ani pomyšlení.¹⁰⁷²

¹⁰⁶⁹ Verše 29.—32. chybějí v H. K., Ch. K.
J. H. A., Ch. A.

^{1070—1071} R. A. — beztoho

¹⁰⁷² V. K. — pomyšlení

29.	G. K., L. V. — I. —	Nebot' bez toho že není
	V. K. —	Nebot' bez toho, že není
30.	R. A. —	„Při tom obsazení
	G. K. —	„Při tom obsazení“
	V. K., L. V. — I. —	při tom obsazení
31.	G. K., V. K., L. V. — I. —	Na žádného domácího
32.	G. K., L. V. — I. —	Ani pomyšlení.
	V. K. —	ani pomyšlení

33—36¹⁰⁷³ „Jenom žádného nováčka!
 „Vždyť¹⁰⁷⁴ jest¹⁰⁷⁵ starších dosti
 „Dobře renomírovaných¹⁰⁷⁶
 „Zvláště¹⁰⁷⁷ v praktičnosti¹⁰⁷⁸

¹⁰⁷³ Verše 33.—36. chybějí v H. K., Ch. K.,
 J. H. A., Ch. A.

¹⁰⁷⁴ G. K. — Vždyť
 V. K. — neb.

¹⁰⁷⁵ G. K. — je

¹⁰⁷⁶ V. K. — renomírovaných (Původně bylo „ý“,
 ale „ý“ opraveno na „í“).

¹⁰⁷⁷ V. K. — vzláště

¹⁰⁷⁸ L. V. — I. — praktičnosti

33. G. K., L. V. — I. — Jenom žádného nováčka!
 V. K. — Jenom žádného nováčka

34. G. K., V. K. — Vždyť jest starších dosti
 L. V. — I. — vždyť jest starších dosti,

35. G. K., V. K. — Dobře renomírovaných
 L. V. — I. — dobře renomírovaných,

36. R. A. — „Zvláště v praktičnosti.
 G. K., V. K., L. V. — I. — Zvláště v praktičnosti.

37—40¹⁰⁷⁹ „Těž se nesmí pro čest země
„Na pár rublů¹⁰⁸⁰ hledět,
„Když již¹⁰⁸¹ jednou o tom budou
„Cizozemci¹⁰⁸² vědět.

¹⁰⁷⁹ Verše 37.—40. chybějí v H. K., Ch. K.,

J. H. A., Ch. A.

¹⁰⁸⁰ G. K. — rŕblů

¹⁰⁸¹ L. V. — I. — už

¹⁰⁸² V. K. — cizozemci

37. G. K., V. K., L. V. — I. — Těž se nesmí pro čest země

38. R. A. — „Na pár rublů hledět

G. K., V. K. — Na pár rublů hledět

L. V. — I. — na pár rublů hledět,

39. V. K., L. V. — I. — když již jednou o tom budou

40. G. K., V. K. — Cizozemci vědět.

L. V. — I. — cizozemci vědět.“

41—44¹⁰⁸³ Ale ¹⁰⁸⁴finanční ministři¹⁰⁸⁵
Špinavá¹⁰⁸⁶ jsou nace
Ten chtěl aby se veřejná
Svedla licítace.¹⁰⁸⁷

¹⁰⁸³ Verše 41.—44. chybějí v H. K., Ch. K., J. H. A.
Ch. A. — verše 41.—44. jsou ze dvou řádků;
verše přeškrtnuty, viz L. Quis, str. 276.

^{1084—1085} L. V. — I. — tištěno proloženým písmem.

¹⁰⁸⁶ V. K. — špinavá

¹⁰⁸⁷ V. K. — licítace

42. R. A., L. V. — I. —

43. L. V. — I. —

Špinavá jsou nace,
ten chtěl, aby se veřejná

45—48¹⁰⁸⁸ ¹⁰⁸⁹A kdo bude ze všech nejmín
Za svou práci žádat,
Tomu se má bez ohledu
Tato služba zadat.¹⁰⁹⁰

¹⁰⁸⁸ Verše 45.—48. chybějí v H. K., Ch. K.,
J. H. A., V. K.

^{1089—1090} Ch. A. — verše 45.—48. jsou ze dvou řádků;
verše přeškrtnuty, viz L. Quis, str. 276.
V. K. — tato sloha chybí, ale v předloze
pro V. K. byla sloha: po číslicích „12“,
„13“, „14“ jest „16“. Další číslování sloh
V. K. správné.

46. R. A., G. K. —

Za svou práci žádat

49—52¹⁰⁹¹ ¹⁰⁹²Vymínit¹⁰⁹³ si však, že¹⁰⁹⁴ z¹⁰⁹⁵
chrámů¹⁰⁹⁶

Všechno¹⁰⁹⁷ stříbro,¹⁰⁹⁸ zláto¹⁰⁹⁹

Bude¹¹⁰⁰ vždy v pádu¹¹⁰¹ potřeby

Do mincovny vzato.

¹⁰⁹¹ Verše 49.—52. chybějí v H. K., Ch. K.,
J. H. A.

Ch. A. — verše jsou ze dvou řádků; verše
přeškrtnuty, viz L. Quis, str. 276.

^{1092—1094} Ch. A. — S tou výmínkou aby

¹⁰⁹³ G. K. — Vymínit

V. K. — Vímínit

L. V. — I. — Vymínit

¹⁰⁹⁵ V. K. — s

¹⁰⁹⁶ G. K. — chrámů (litera „ů“ — uříznuta).

¹⁰⁹⁷ V. K. — všecko

^{1098—1099} Ch. A. — zláto

Aby držel kurs papírů nejméně al pari
To je hlavní a ostatek všechno láry fáry

¹¹⁰⁰ Ch. A. — Bylo

¹¹⁰¹ V. K. — padu

49. Ch. A. —

V. K. —

S tou výmínkou aby z chrámů

Vymínit si však že s chrámů

50. Ch. A., R. A., V. K. — Všechno stříbro zláto

V. K. —

všecko stříbro zláto

52. Ch. A. —

R. A. —

do mincovny vzato

Do mincovny vzato;

53—56¹¹⁰² 1103 Pak at' drží¹¹⁰⁴ kurs papírů¹¹⁰⁵
 1106 Vždy aspoň¹¹⁰⁷ 1108 al' pari¹¹⁰⁹ —
 To je ¹¹¹⁰hlavní, a¹¹¹¹ ostatek
 Všechno¹¹¹² láry fáry.—

- 1102 Verše 53.—56. chybějí v H. K., Ch. K.,
 J. H. A.
 Ch. A. — verše 53.—56. jsou ze dvou řádků;
 verše přeškrtnuty.
- 1103—1104 Ch. A. — Aby držel
- 1105 G. K. — papírů
- 1106—1107 Ch. A. — nejméně
- 1107 V. K. — aspon
- 1108—1109 Ch. A., R. A., G. K., L. V. — I. — al pari
 V. K. — alpory
- 1110—1111 G. K. — hlavní řeč,
 1111 G. K. — „a“ — chybí
- 1112 V. K. — všechno
54. Ch. A. — nejméně al pari
 V. K. — vždy aspon alpory
 L. V. — I. — vždy aspoň al pari,
55. G. K. — To je hlavní řeč, ostatek
 Ch. A., V. K., L. V. — I. — To je hlavní a ostatek
56. Ch. A., V. K. — všechno láry fáry
 G. K. — Všechno láry fáry! —
 L. V. — I. — všechno láry fáry.

57—60¹¹¹³ ¹¹¹⁴Staveb ministr¹¹¹⁵ připomněl¹¹¹⁶
 By si přispíšili¹¹¹⁷
 A zatím něco klášterů
 V kasárny změnili,

¹¹¹³ Verše 57.—60. chybějí v H. K., Ch. K.,
 J. H. A.

Ch. A. — verše 57.—60. jsou ze dvou řádků.

^{1114—1115} L. V. — I. — tištěno proloženým písmem.

¹¹¹⁶ G. K., V. K. — připoměl

¹¹¹⁷ V. K. — *pospíšili*

57. L. V. — I. —

Staveb ministr připo-
 mněl,

58. L. V. — I. —

by si přispíšili,

60. G. K., V. K., L. V. — I. —

V kasárny změnili.

R. A. —

V kasárny změnili

61—64¹¹¹⁸ Než¹¹¹⁹ se*) místo zas obsadí;
 Aby takto cáru¹¹²⁰
 Aspoň¹¹²¹ 1122něco zas přirostlo¹¹²³
 V tom interkaláru.¹¹²⁴

¹¹¹⁸ Verše 61.—64. chybějí v H. K., Ch. K.,
 J. H. A.

Ch. A. — verše 61.—64. jsou ze dvou řádků.

¹¹¹⁹ V. K. — Až

*) Ch. A. — „se“ škrtnuto a zas připsáno; následující na to „zas“ zde škrtnuto a po slovu „místo“ opět vsunuto. (L. Quis, str. 276.)

¹¹²⁰ L. V. — I. — caru

¹¹²¹ V. K. — aspoň

^{1122—1123} Ch. A. — nějaký vzrost' užitek

¹¹²⁴ V. K. — interkaláru

61. Ch. A., L. V. — I. — Než se místo zas obsadí,

R. A., G. K., V. K. — Než se místo zas obsadí

64. Ch. A. — v tom interkaláru

65—68¹¹²⁵ Pan¹¹²⁶ 1127 ministr práv¹¹²⁸ přisadil:¹¹²⁹
 „Moje jest výmínka¹¹³⁰
 By se veřejně¹¹³¹ v novinách
 1132 O tom¹¹³³ stala zmínka,

1125 Verše 65.—68. chybějí v H. K., Ch. K.,
 J. H. A., Ch. A.

1126 V. K. — v sl. „Pan“ litera „n“ opravena.

1127—1128 L. V. — I. — tištěno proloženým písmem.

1128 G. K. — prav

1129 G. K. — přisadil

V. K., L. V. — I. — doložil

1130 G. K., V. K., L. V. — I. — výmínka

1131 G. K. — veřejne

1132—1133 R. A. — původně bylo „S tím“, ale „S“
 a „í“ opraveny na „o“.

65. G. K., V. K. —

66. R. A., L. V. — I. —

67. R. A. —

68. R. A. —

G. K. —

V. K. —

Pan ministr práv přisadil

„Moje jest výmínka,

„By se veřejně v novinách

„O tom stala zmínka,

O tom stala zmínka.

o tom stala zmínka

69—72¹¹³⁴ *Že*¹¹³⁵ se nový *bůh*¹¹³⁶ kontraktně
Zavazuje ¹¹³⁷k tomu¹¹³⁸
Každou falešnou přísahu
Trestat porcí hromu.

¹¹³⁴ Verše 69.—72. chybějí v H. K., Ch. K.,
J. H. A., Ch. A.

¹¹³⁵ L. V. — I. — *že*

¹¹³⁶ R. A. — *Bůh*

V. K. — *buh*

^{1137—1138} G. K. — *ktomu* (sic!)

69. R. A. —

„Že se nový Bůh kontraktně

70. R. A. —

„Zavazuje k tomu,

V. K., L. V. — I. —

zavazuje k tomu,

71. R. A. —

„Každou falešnou přísahu

72. R. A. —

„Trestat porcí hromu.

L. V. — I. —

trestat porcí hromu;

73—76¹¹³⁹ 1140 *Neb*¹¹⁴¹ se teď již každý všivák¹¹⁴²
Řídit chce dle círa,¹¹⁴³
Lhát, přísahat a dělat si
Ze soudů¹¹⁴⁴ kašpara!¹¹⁴⁵

¹¹³⁹ Verše 73.—76. chybějí v H. K., Ch. K.,
J. H. A., Ch. A.

^{1140—1145} V. K. — tato sloha jest podtržena.

¹¹⁴¹ L. V. — I. — *neb*

¹¹⁴² G. K. — *švihák*

¹¹⁴³ L. V. — I. — *cára*

¹¹⁴⁴ R. A., G. K., V. K. — *soudu*

73. R. A. —

„Neb se teď již každý všivák

74. R. A. —

„Řídit chce dle círa,

G. K. —

Řídit chce dle círa

75. R. A. —

„Lhát, přísahat a dělat si

V. K. —

lhát přísahat a dělat si

76. R. A. —

„Ze soudu kašpara!

G. K., V. K. —

Ze soudu kašpara.

L. V. — I. —

ze soudů kašpara!“

77—80¹¹⁴⁶ 1147 Ministr osvěty¹¹⁴⁸ divný¹¹⁴⁹
Plán měl ¹¹⁵⁰po hotově,¹¹⁵¹
Aby se ta božská živnost
Ponechala vdově.

¹¹⁴⁶ Verše 77.—80. cbybějí v H. K., Ch. K., J.
H. A., Ch. A.

^{1147—1148} L. V. — I. — tištěno proloženým písmem.

¹¹⁴⁹ V. K. — Po tomto slově původně bylo na-
psáno „pl“ (myslím, že chtěl psáti slovo
„plán“).

^{1150—1151} G. K., V. K., L. V. — I. — pohotově

¹¹⁵¹ R. A. — v sl. „hotově“ litera „ě“ opravena.

78. G. K., V. K. —

Plán měl pohotově

80. R. A. —

Ponechala vdově

81—84¹¹⁵² Že si může na svou ruku
Přibrat tovaryše,
Šikovného jezovitu
Anebo¹¹⁵³ dervíše.¹¹⁵⁴

¹¹⁵² Verše 81.—84. chybějí v H. K., Ch. K., J.
H. A., Ch. A.

¹¹⁵³ V. K. — aneb

¹¹⁵⁴ V. K. — dervíše

82. G. K., V. K. —

Přibrat tovaryše

85—88¹¹⁵⁵ Že to bude lacinější
A¹¹⁵⁶ v dobrém pořádku
Neb on sám že jim přispěje
Radou¹¹⁵⁷ na počátku. —

¹¹⁵⁵ Verše 85.—88. chybějí v H. K., Ch. K., J.

H. A., Ch. A.

¹¹⁵⁶ G. K. — litera „A“ opravena z „a“.

¹¹⁵⁷ V. K. — radu

86. L. V. — I. —

a v dobrém pořádku,

88. G. K. —

Radou na počátku

V. K. —

radu na počátku.

89—92¹¹⁵⁸ Při tom však byl potutelné
Církevní¹¹⁵⁹ plemeno
Myslíl,¹¹⁶⁰ že to sám¹¹⁶¹ povede
Na vdovino jméno.¹¹⁶²

¹¹⁵⁸ Verše 89.—92. chybějí v H. K., Ch. K., J. H. A.

Ch. A. — verše 89.—92. jsou ze dvou řádků, verše přeškrtnuty, viz L. Quis, str. 276.

¹¹⁵⁹ G. K., V. K. — Církevní

¹¹⁶⁰ Ch. A. — Myslíl

V. K. — mīslit

¹¹⁶¹ V. K. — v sl. „sám“ litera „á“ opravena.

¹¹⁶² L. V. — I. — jméno

90. R. A., L. V. — I. —

Církevní plemeno,

91. Ch. A., R. A., G. K. —

Myslíl že to sám povede

92. Ch. A., G. K. —

Na vdovino jméno

93—96¹¹⁶³ ¹¹⁶⁴Ministr vojenský¹¹⁶⁵ pravil:
 „Co dovede bůže,
¹¹⁶⁶„Každý¹¹⁶⁷ starý¹¹⁶⁸ generál¹¹⁶⁹ to¹¹⁷⁰
 „Taký¹¹⁷¹ zastat může.¹¹⁷²

¹¹⁶³ Verše 93.—96. chybějí v H. K., Ch. K., J. H. A.

Ch. A. — Verše 93.—96. jsou ze dvou řádků,
 (viz L. Quis, str. 276.)

^{1164—1165} L. V. — I. — tištěno proloženým písmem.

^{1166—1167} Ch. A. — *To* každý

R. A. — původně bylo „To každý“, ale
 „To“ škrtnuto; litera „K“ opravena z „k“.

¹¹⁶⁷ V. K. — *každý*

¹¹⁶⁸ V. K. — *starý*

¹¹⁶⁹ G. K. — *jeneral*

V. K. — *jenrál*; litera „r“ opravena.

¹¹⁷⁰ Ch. A., G. K. — „to“ — chybí

¹¹⁷¹ V. K. — *také*

¹¹⁷² V. K. — *muže*

93. G. K., V. K. —

Ministr vojenský pravil

94. G. K. —

Co dovede bůže

V. K. —

„Co dovede bůže

95. Ch. A. —

„To každý starý generál

G. K. —

Každý starý jeneral

V. K., L. V. — I. —

každý starý generál to

96. Ch. A., G. K. —

Taky zastat může

V. K., L. V. — I. —

taky zastat může.

97—100¹¹⁷³ „Zvyklý¹¹⁷⁴ na subordinaci¹¹⁷⁵
 „Bude cára¹¹⁷⁶ ctíti
 „Aeraru¹¹⁷⁷ se může při tom
 „Pense¹¹⁷⁸ ušetřiti.

¹¹⁷³ Verše 97.—100. chybějí v H. K., Ch. K., J. H. A.

Ch. A. — verše 97.—100. jsou ze dvou řádků, verše přeškrtnuty, viz L. Quis, str. 276.

¹¹⁷⁴ V. K. — Zvyklý

¹¹⁷⁵ Ch. A., R. A., G. K., V. K., L. V. — I. — subordinaci

¹¹⁷⁶ L. V. — I. — cara

¹¹⁷⁷ G. K., L. V. — I. — Aeráru
 V. K. — aeráru

¹¹⁷⁸ Ch. A. — pensí

97. G. K., V. K., L. V. — I. —

Zvyklý na subordinaci

98. Ch. A., L. V. — I. —

bude cára ctíti,

G. K. —

Bude cára ctíti.

V. K. —

bude cára ctíti

99. G. K., V. K., L. V. — I. —

Aeraru se může při tom

100. Ch. A., G. K., V. K., L. V. — I. — Pense ušetřiti.

101—104¹¹⁷⁹ „Ze všech nejlíp by to trefil
 „Maršal¹¹⁸⁰ Komispetr,¹¹⁸¹
 „Pouštět hrůzu na sedláky
 „Na to on je metr.

¹¹⁷⁹ Verše 101.—104. chybějí v H. K., Ch. K.,
 J. H. A.

Ch. A. — verše 101.—104. jsou ze dvou řádků,
 verše přeškrtnuty, viz L. Quis, str. 276.

¹¹⁸⁰ Ch. A., R. A. — *Maršál*

¹¹⁸¹ G. K. — *Komispeter*
 V. K. — *Kömigspetr*

101. G. K., V. K., L. V. — I. — Ze všech nejlíp by to trefil

102. Ch. A., G. K. —

V. K. —

L. V. — I. —

103. Ch. A., R. A. —

G. K., V. K. —

L. V. — I. —

104. Ch. A., G. K., V. K., L. V. — I. — Na to on je metr.

Maršal Komispetr
maršal Kōmigspetr,
maršal Komispetr,
 „Pouštět hrůzu na sedláky,
 Pouštět hrůzu na sedláky
 pouštět hrůzu na sedláky,

105—108¹¹⁸² „¹¹⁸³Pro jistotu se mu může
 „¹¹⁸⁴Ňáký *litteratus*,¹¹⁸⁵
 „Chlapík v peře¹¹⁸⁶ vycvičený¹¹⁸⁷
 „¹¹⁸⁸Přidati¹¹⁸⁹ ad *latus*.“¹¹⁹⁰

- ¹¹⁸² Verše 105.—108. chybějí v H. K., Ch. K., J. H. A.
 Ch. A. — verše 105.—108. jsou ze dvou řádků; verše přeškrtnuty, viz L. Quis, str. 276.
- ^{1183–1190} Ch. A. — na okraji, vlevo, ve sloupci jest:
 Vojenský
 Práv.
 Kultus
 Financí
 Vnitřní
 Zahranči (sic!)
 Obchod
 Policie
- ¹¹⁸⁴ R. A., G. K. — ¹¹⁸⁴Ňáký
- ¹¹⁸⁵ Ch. A., R. A., G. K., L. V. —I. — *litteratus*
 V. K. — *litterátus*
- ¹¹⁸⁶ Ch. A., R. A., G. K. — peře
- ¹¹⁸⁷ V. K. — *vicvičený*
- ¹¹⁸⁸ V. K. — *přidat*
- ^{1189–1190} V. K. — *adlátus*
105. G. K., V. K., L. V. —I. — Pro jistotu se mu může
 106. Ch. A., G. K., V. K. — Ňáký *litteratus*
 L. V. — I. — ňáký *litteratus*,
 107. G. K., V. K., L. V. — I. — Chlapík v peře vycvičený
 108. Ch. A. — přidati ad *latus*
 R. A. — „Přidati ad *latus*.
 G. K., V. K., L. V. — I. — Přidati ad *latus*.

109—112¹¹⁹¹ „Tak přivedem¹¹⁹² kněžstvo¹¹⁹³ s voj-
skem¹¹⁹⁴
„K jednomu komandu,
„Zorganizujeme¹¹⁹⁵ přísněj¹¹⁹⁶
„Tu církevní¹¹⁹⁷ bandu. —

1191 Verše 109.—112. chybějí v H. K., Ch. K.,
J. H. A., Ch. A.

1192 V. K. — přivedem

1193 G. K. — kněžstvo (sic!)

V. K. — kněžstvo

1194 G. K. — v sl. „vojskem“ lit. „m“ uříznuta.

1195 G. K., V. K., L. V. — I. — Zorganizujeme

1196 G. K., L. V. — I. — přísněj

1197 V. K. — církevní

109. V. K., L. V. — I. — Tak přivedem kněžstvo s
vojskem

110. R. A. — „K jednomu komandu

G. K., V. K. — K jednomu komandu

L. V. — I. — k jednomu komandu,

111. G. K., V. K., L. V. — I. — Zorganizujeme přísněj

112. R. A. — „Tu církevní bandu.

G. K. — Tu církevní bandu.

V. K. — tu církevní bandu

L. V. — I. — tu církevní bandu.“ —

113—116¹¹⁹⁸ Pan ¹¹⁹⁹ministr policejní¹²⁰⁰
Beze všeho křiku¹²⁰¹
Podal písemně své votum
V zavřeném¹²⁰² paklíku.¹²⁰³

¹¹⁹⁸ Verše 113.—116. chybějí v H. K., Ch. K.,
J. H. A., Ch. A.

^{1199—1200} L. V. — I.— tištěno proloženým písmem.

¹²⁰¹ G. K. — křiku

¹²⁰² V. K. — uzavřeném

¹²⁰³ V. K. — paklíku

117—120¹²⁰⁴ Policie¹²⁰⁵ jako kočky
Ráda po tmě chodí
V jasném světle¹²⁰⁶ veřejnosti
Nerada se brodí.

¹²⁰⁴ Verše 117.—120. chybějí v H. K., Ch. K.,
J. H. A., Ch. A.

¹²⁰⁵ G. K. — Policie

¹²⁰⁶ V. K. — světle

118. L. V. — I. —

ráda po tmě chodí,

120. R. A. —

Nerada se brodí

121—124¹²⁰⁷ Ač své votum zapečetil
Přece¹²⁰⁸ bych se vsadil,
Že uhodnu co on asi
Tajně cāru¹²⁰⁹ radil.

¹²⁰⁷ Verše 121.—124. chybějí v H. K., Ch. K.,
J. H. A., Ch. A.

¹²⁰⁸ V. K. — předce

¹²⁰⁹ L. V. — I. — caru

121. L. V. — I. —

122. G. K., V. K. —

123. R. A., L. V. — I. —

124. L. V. — I. —

Ač své votum zapečetil,

Přece bych se vsadil

Že uhodnu, co on asi

tajně caru radil:

125—128¹²¹⁰ 1211 Jistě¹²¹² spověď,¹²¹³ jezovity¹²¹⁴
 Očistec,¹²¹⁵ latinu,
 Pokoru a trpělivost
 Při chlebě¹²¹⁶ a vínu,¹²¹⁷

- 1210 Verše 125.—128. chybějí v H. K., Ch. K.,
 J. H. A., Ch. A.
- 1211—1217 R. A. — tato sloha je podtržena.
- 1212 V. K. — *Jistě*
- 1213 G. K. — *zповěď*
 V. K., L. V. — I. — *zповěď*
- 1214 G. K. — *jezovity*
- 1215 R. A. — v sl. „Očistec“ litera „O“ oprava z „O“.
- 1216 G. K. — *chlebě*
125. R. A. —	Jistě spověď, jezovity
V. K. —	Jistě zповěď jezovity
L. V. — I. —	Jistě zповěď, jezovity,
126. G. K. —	Očistec, latinu
V. K. —	očistec latinu
128. G. K., V. K. —	Při chlebě a vínu.

129—132¹²¹⁷ ¹²¹⁸ Kousek¹²¹⁹ nebe na udici
 Pár volavých Svatých,¹²²⁰
 Všechna moc pochází s¹²²¹ hůry
 Pluk čertů¹²²² rohatých.¹²²³
¹²²⁴ Konec
 sedmého zpěvu.¹²²⁵

- ¹²¹⁷ Verše 129.—132. chybějí v H. K., Ch. K.,
 J. H. A., Ch. A.
^{1218—1223} R. A. — tato sloha jest podtržena.
¹²¹⁹ L. V. — I. — kousek
¹²²⁰ Č. A. — v slově „Svatých“ původně bylo
 „s“ malé, pak opraveno na „S“.
 R. A., G. K., V. K., L. V. — I. — svatých
¹²²¹ V. K. — z
¹²²² V. K. — certů
^{1224—1225} R. A., G. K. — tato slova chybějí.
 V. K. — tato slova jsou podtržena a napsána
 v jeden řádek.

129. R. A. —	Kousek nebe na udici,
L. V. — I. —	kousek nebe; na udici
130. G. K., V. K. —	Pár volavých svatých
L. V. — I. —	pár volavých svatých:
131. R. A., L. V. — I. —	Všechna moc pochází s hůry,

¹²²⁶ *Zpěv: VIII.*

KAMARILLA. ¹²²⁷

¹²²⁶⁻¹²²⁷ V *H. K., Ch. K., J. H. A.* — chybějí tato slova.

Č. A. — podtrženo.

Ch. A. — 7. *Cárský ukaz ohlášení konkursu.* (Tato slova jsou v plánu, L. Quis, str. 277).

R. A. — *Zpěv 8ý: Cárský ukaz.* (Podtrženo.)

G. K. — *Zpěv VIII.*

Kamarila. (Podtrženo.)

V. K. — *Zpěv VIII*

Kamarilla (Podtrženo.)

L. V. — I. — *Zpěv osmý:*
Kamarilla.

1—4¹²²⁸ Jako u všech potentátů¹²²⁹
1230 Tak i¹²³¹ v Rusku byla
Mocnější než ministerstvo
Dvorní¹²³² kamarilla.¹²³³

¹²²⁸ Verše 1. — 4. chybějí v H. K., Ch. K., J. H.
A., Ch. A.

¹²²⁹ R. A. — potentatů
G. K. — potentátu

^{1230–1231} V. K. — také („i“ — chybí).

¹²³² R. A. — Dvorská

¹²³³ G. K. — kamarila

1. L. V.—I.—

Jako u všech potentátů,

5—8¹²³⁴ Zachovej nám, pane Bože!¹²³⁵
Frantu Šumavského:
Že je každá¹²³⁶ kamarilla¹²³⁷
Pohlaví ženského:

¹²³⁴ Verše 5. — 8. chybějí v H. K., Ch. K., J. H.

A., Ch. A.

¹²³⁵ R. A., G. K. — bože

¹²³⁶ V. K. — každá

¹²³⁷ G. K., V. K. — Kamarilla

5. R. A., G. K. —	Zachovej nám pane bože
V. K. —	Zachovej nám pane Bože!
6. R. A. —	Frantu Šumavského!
G. K. —	Frantu Šumavského;
V. K. —	Frantu Šumavského
L. V. — I. —	Frantu Šumavského,
8. R. A., G. K., V. K., L. V. — I. —	Pohlaví ženského.

9—12¹²³⁹ Vladimír byl ještě k tomu
1240 Puncto¹²⁴¹ sexti¹²⁴² štvanec,
Jako lev královal¹²⁴³ mužům
A ženským co kanec¹²⁴⁴

¹²³⁹ Verše 9.—12. chybějí v H. K., Ch. K., J. H.
A., Ch. A.

^{1240—1241} V. K. — *puncto*

¹²⁴² L. V. —I. — *sexu*

¹²⁴³ L. V. —I. — *královal*

¹²⁴⁴ V. K. — v sl. „*kanec*“ slabika „*ne*“ opravena.

10. R. A., G. K., V. K. — *Puncto sexti štvanec*

11. R. A. — *Jako lev královal mužům,*

12. R. A., G. K., L. V. —I. — *A ženským co kanec.*

13—16¹²⁴⁵ Jednu ženu měl Normanku,¹²⁴⁶
A jednu Řekyni,
¹²⁴⁷Dvě měl Češky, že jsou hezky,
Jednu Bulharyni.¹²⁴⁸

¹²⁴⁵ Verše 13. — 14. chybějí v Ch. A.

Verše 13.—16. chybějí v H. K., Ch. K., J. H. A.

¹²⁴⁶ V. K. — Normánku

^{1247—1248} Ch. A. — Druhá žena zákonní Češka, Vyšeslava syna 4 ženy: (sic!) L. Quis, str. 274.

13. G. K., V. K., L. V. —I.— Jednu ženu měl Normanku

14. G. K., V. K. — A jednu Řekyni

15. R. A., V. K. — Dvě měl Češky, že jsou hezky

G. K. — Dvě měl Češky že jsou hezky

17—20¹²⁴⁹ A maitresek¹²⁵⁰ jako pecek,
¹²⁵¹Tři sta v Bělehradě,¹²⁵²
 Dvě stě v sele¹²⁵³ Berestově
 Tři sta v Vyšehradě.¹²⁵⁴

- ¹²⁴⁹ Verš 17. chybí v Ch. A.
 Verše 17.—20. chybějí v H. K., Ch. K., J. H. A.
- ¹²⁵⁰ V. K. — metresek
- ^{1251—1254} Ch. A. — 300 Bělgorodě
 300 Vyšegorodě
 200 Berestově. sele.
- ¹²⁵² Ch. A. — Bělgorodě
- ¹²⁵³ V. K. — Sele
- ¹²⁵⁴ Ch. A. — Vyšegorodě
 G. K. — Vyšohradě
17. G. K. — A maitresek jako pecek
 V. K. — A metresek, jako pecek
 L. V.—I. — A maitresek jako pecek:
18. R. A., G. K., V. K. — Tři sta v Bělehradě
19. L. V.—I. — dvě stě v sele Berestově,
20. R. A. — Tři sta v Vyšehradě

21—24¹²⁵⁵ Ještě kromě těch kasáren
Leckdes¹²⁵⁶ filiálku:¹²⁵⁷
Kacik¹²⁵⁸ v¹²⁵⁹ Hessen=Kasslu¹²⁶⁰ nemá
Tolik ¹²⁶¹kafešálků!¹²⁶²

¹²⁵⁵ Verše 21. — 24. chybějí v H. K., Ch. K., J. H.
A., Ch. A.

¹²⁵⁶ R. A. — Leckde

¹²⁵⁷ R. A., G. K. — filiálku

¹²⁵⁸ R. A., V. K. — Kacík

G. K. — chybí

^{1259—1260} R. A. — Hessenkasslu

G. K. — Hessen— Kaslu

V. K. — Hessen Kaslu

L. V. —I. — Hessen— Kasslu

^{1261—1262} R. A. — kafe - šálků

G. K. — kafešálků

V. K. — kafešálků

22. G. K., V. K. — Leckdes filiálku
24. R. A., G. K., V. K. — Tolik kafešálků.

25—28¹²⁶³ A teď ještě tetky, matky
 K ním¹²⁶⁴ přiřadit,
 Pak to s¹²⁶⁵ jejich¹²⁶⁶ spovědníky¹²⁶⁷
¹²⁶⁸Multiplicírovat:¹²⁶⁹

- ¹²⁶³ Verše 25. — 28. chybějí v H. K., Ch. K., J. H.
 A., Ch. A.
¹²⁶⁴ G. K., V. K. — ním
¹²⁶⁵ V. K. — „s“ — chybí
¹²⁶⁶ V. K. — jejich
¹²⁶⁷ G. K., V. K., L. V. — I. — zpovědníky
¹²⁶⁸—¹²⁶⁹ R. A. — Zmultiplicírovat
 V. K. — mutiplicírovat

25. V. K. —	A teď ještě tetky matky
26. G. K., V. K. —	K ním přiřadit
28. G. K., V. K. —	Multiplicírovat.

29—32¹²⁷⁰ O!¹²⁷¹ ^{1271a}to byla^{1271b} *kamarilla*,¹²⁷²
 Jako Čimboraso!¹²⁷³
 Senát¹²⁷⁴ vždycky¹²⁷⁵ ¹²⁷⁶pohotově¹²⁷⁷
¹²⁷⁸Jak u¹²⁷⁹ *rasa*¹²⁸⁰ maso.

- ¹²⁷⁰ Verše 29. — 32. chybějí v H. K., Ch. K., J. H.
 A., Ch. A.
¹²⁷¹ R. A. — Och
 L. V. — I. — ó
^{1271a}—^{1271b} G. K. — to *by* byla
¹²⁷² G. K. — *kamarila*
 V. K. — *Kamarilla*
¹²⁷³ R. A., V. K. — Čimborasso
 L. V. — I. — čimborasso
¹²⁷⁴ R. A. — Senát
¹²⁷⁵ G. K. — vždycky
¹²⁷⁶—¹²⁷⁷ R. A. — po hotově
¹²⁷⁸—¹²⁷⁹ V. K. — jako v
¹²⁸⁰ Č. A. — v sl. „*rasa*“ litera „*r*“ škrtnuta, po-
 tom napsána nad čarou.
29. R. A., G. K., V. K. — O! to byla *kamarilla*
 L. V. — I. — ó, to byla *kamarilla*
 30. R. A. — Jako Čimborasso,

33—36¹²⁸¹ *O!*¹²⁸² to bylo kandidátů
 To bylo protekci:¹²⁸³
 Tu cár,¹²⁸⁴ co jest topit ¹²⁸⁵bohy
 Dostal teprv lekci.

¹²⁸¹ Verše **33. — 36.** chybějí v H. K., Ch. K., J. H.

A., Ch. A.

¹²⁸² L. V. —I. — *Ó*

¹²⁸³ V. K. — protekci

¹²⁸⁴ L. V. —I. — *car*

¹²⁸⁵ V. K. — *tupit* (sic!)

33. R. A., L. V. —I. —

O! to bylo kandidátů,

34. G. K. —

To bylo protekci

V. K., L. V. —I. —

to bylo protekci!

35. R. A., V. K. —

Tu cár co jest topit bohy

36. R. A. —

Dostal teprv lekci!

37—40¹²⁸⁶ Všechny na něj dorážely¹²⁸⁷
Každá jinák¹²⁸⁸ mlela,
Málem by už byla cáru¹²⁸⁹
Hlava zšedivěla.¹²⁹⁰ —

1286 Verše 37. — 40. chybějí v H. K., Ch. K., J. H.
A., Ch. A.

1287 G. K. — dorážely

1288 L. V. —I. — jinak

1289 L. V. —I. — caru

1290 G. K. — z šedivěla (sic!)

L. V. —I. — sšedivěla

37. R. A., L. V. —I. —

Všechny na něj dorážely,

38. R. A. —

Každá jinák mlela;

G. K., V. K. —

Každá jinák mlela

40. R. A., G. K. —

Hlava zšedivěla.

V. K. —

hlava zšedivěla

41—44¹²⁹¹ Večír když ¹²⁹²mu { starý lokaj¹²⁹³
Mates

Přišel zouvat boty,

Začal si cár¹²⁹⁴ ztěžovati¹²⁹⁵

Na ty své trampoty.

¹²⁹¹ Verše 41. — 44. chybějí v H. K., Ch. K., J. H. A., Ch. A.

^{1292—1293} R. A. — mu starý lokaj

G. K. — mu Mates lokaj

V. K., L. V. —I. — mu starý Mates

¹²⁹⁴ L. V. —I. — car

¹²⁹⁵ R. A., G. K., V. K., L. V. —I. — stěžovati

41. L. V. —I. —

Večír, když mu starý Mates

42. G. K., V. K. —

Přišel zouvat boty

45—48¹²⁹⁶ Starý Mates ten¹²⁹⁷ byl ve všem
Cárův¹²⁹⁸ hlavní rádce,
Ministry i *kamarillu*¹²⁹⁹
Vodil na oprátce.

¹²⁹⁶ Verše **45. — 48.** chybějí v H. K., Ch. K., J. H.
A., Ch. A.

¹²⁹⁷ V. K. — to

¹²⁹⁸ L. V. — I. — carův

¹²⁹⁹ G. K. — *kamarilu*
V. K. — *Kamarillu*

46. R. A., G. K., V. K. — Cárův hlavní rádce

49—52¹³⁰⁰ „Ach! Matísku,¹³⁰¹ Matísečku!¹³⁰²
 „Hleď mne¹³⁰³ toho zbavit,
 „Já chudák¹³⁰⁴ ¹³⁰⁵s těmi¹³⁰⁶ ženskými¹³⁰⁷
 „Nic nemohu spravít!¹³⁰⁸ —

¹³⁰⁰ Verše 49. — 52. chybějí v H. K., Ch. K., J. H.
 A., Ch. A.

¹³⁰¹ R. A., V. K. — Matísku

¹³⁰² R. A. — Matísečku

V. K. — Matísečku

¹³⁰³ V. K. — mně

¹³⁰⁴ G. K. — chudák

^{1305–1306} G. K. — stěmi (sic!)

¹³⁰⁷ G. K. — ženskými

¹³⁰⁸ G. K., V. K. — zpravít

49. G. K. —

Ach Matísku, Matísečku

V. K. —

Ach Matísku Matísečku!

50. R. A., V. K., L. V.—I.—

Hleď mne toho zbavit,

G. K. —

Hleď mne toho zbavit

51. R. A., G. K., V. K.,

L. V.—I.—

Já chudák s těmi ženskými

52. R. A., L. V.—I.—

Nic nemohu spravít.“

G. K., V. K. —

Nic nemohu zpravít.

53—56¹³⁰⁹ Mates, jak jen *cár*¹³¹⁰ byl svlečen,
A v posteli ležel,
Do redakce vládních novin
*S*¹³¹¹ *botma*¹³¹² v ruce běžel.

¹³⁰⁹ Verše 53. — 56. chybějí v H. K., Ch. K., J. H.
A., Ch. A.

¹³¹⁰ L. V. —I. — *car*

¹³¹¹ V. K. — *z*

¹³¹² G. K. — *botami*

53. R. A., V. K., L. V.—I.— Mates, jak jen *cár* byl svlečen
G. K. — Mates jak jen *cár* byl svlečen

54. G. K., V. K. — A v posteli ležel

57—60¹³¹³ Tam jim¹³¹⁴ cosi diktíroval,
 S botama pod paží,¹³¹⁵
¹³¹⁶„Nebude-li¹³¹⁷ to tam zejtra
 „Cár¹³¹⁸ vám vousy zpraží!¹³¹⁹ —

¹³¹³ Verše 57. — 60. chybějí v H. K., Ch. K., J. H. A., Ch. A.

¹³¹⁴ V. K. — v sl. „jim“ litera „m“ opravena.

¹³¹⁵ G. K. — páždí

V. K. — paždí

¹³¹⁶—¹³¹⁷ R. A., G. K., V. K. — Nebudeli

¹³¹⁸ L. V. —I. — car

¹³¹⁹ V. K. — sprażí

57. R. A., G. K., V. K.,
 L. V. —I. —

58. G. K. —
 V. K., L. V. —I. —

59. R. A., G. K., V. K. —
 L. V. —I. —

60. R. A., G. K., V. K. —
 L. V. —I. —

Tam jim cosi diktíroval

S botama pod páždí

s botama pod paží:

Nbudeli to tam zejtra

„Nebude-li to tajm zejtra,

Cár vám vousy zpraží.

car vám vousy zpraží!“ —

61—64¹³²⁰ Druhý den pak celý Kyjov¹³²¹
Divil se nemálo,
Když v úřední¹³²² části¹³²³ novin
¹³²⁴Velkým písmem stálo.¹³²⁵

¹³²⁰ Verše 61. — 64. chybějí v H. K., Ch. K., J. H.
A., Ch. A.

¹³²¹ R. A., V. K. — Kyjev

¹³²² G. K. — *úřední*
V. K. — *úředním*

¹³²³ R. A. — *části*
V. K. — *čísla*

^{1324—1325} V. K. — po 64. verši bylo napsáno:
17.

Druhý den již v celém *světě*
jak na lípě včely
telegrafické depeše
v novinách bzučeli.
(Ale tato sloha jest škrtnuta).

62. R. A., G. K., V. K. — *Divil se nemálo*
64. V. K. — *velkým písmem stálo*

69—72¹³³⁴ „Výminky¹³³⁵ a bližší zprávy¹³³⁶
„To kandidátovi¹³³⁷
„ „Ministerstvo policejní
„Na doptávku poví. — —

¹³³⁴ Verše 69. — 72. chybějí v H. K., Ch. K., J. H.
A., Ch. A.

¹³³⁵ G. K., V. K., L. V.—I. — Výminky

¹³³⁶ R. A. — zprávy

¹³³⁷ R. A. — kandidátovi

V. K. — v sl. „kandidátovi“ litera „d“, dru-
há, opravena.

69. G. K., V. K., L. V.—I. — Výminky a bližší zprávy

70. R. A., G. K., V. K., L. V.—I.— To kandidátovi

71. R. A., G. K., V. K., L. V.—I.— Ministerstvo policejní

72. R. A.— Na doptávku poví.“

G. K.— Na doptávku poví.

V. K., L. V.—I.— na doptávku poví.“ — —

73—76¹³³⁸ Rozběhla se ta novina
V elektrickém letu
Na drátěných¹³³⁹ telegrafech
Jako rtuť po světě.

¹²³⁸ Verše 73. — 76. chybějí v H. K., Ch. K., J. H. A., Ch. A.

¹³³⁹ R. A., G. K. — drátěných
R. A. — v sl. „drátěných“ litera „t“ opravena.

V. K. — v sl. „drátěných“ lit. „ch“ opravena.

77—80¹³⁴⁰ Druhý den již¹³⁴¹ v celém¹³⁴² světě¹³⁴³
Jak na lípě¹³⁴⁴ včely
Telegrafické depeše
V novinách bzučely.¹³⁴⁵ —

¹³⁴⁰ Verše 77. — 80. chybějí v H. K., Ch. K., J. H.
A., Ch. A.

^{1341–1342} G. K. — v celém (sic!)

¹³⁴³ G. K. — městě

V. K. — městě

¹³⁴⁴ V. K. — lípě

¹³⁴⁵ G. K. — bzučely

80. R. A., G. K., V. K., L. V. — I. — V novinách bzučely.

81—84¹³⁴⁶ V Římě páni¹³⁴⁷ kardináli¹³⁴⁸
K Červenému¹³⁴⁹ Raku¹³⁵⁰
Přede mší se schází vají¹³⁵¹
Na skleňku¹³⁵² araku.

¹³⁴⁶ Verše 81. — 84. chybějí v H. K., Ch. K., J. H.
A., Ch. A.

¹³⁴⁷ G. K. — páni

¹³⁴⁸ R. A. — kardináli

G. K. — *Kardináli*

V. K. — v sl. „kardináli“ litera „r“ opravena.

¹³⁴⁹ G. K. — červenému

¹³⁵⁰ G. K. — v sl. „Raku“ litera „R“ opravena
z „r“.

¹³⁵¹ G. K. — schází vají

¹³⁵² R. A., G. K., V. K., L. V. — I. — sklenku

84. V. K. —

na sklenku araku

85—88¹³⁵³ Pan¹³⁵⁴ kardinál¹³⁵⁵ Šamšulini¹³⁵⁶
 Mrsknul jen po oku
 Do Augsburských¹³⁵⁷ Všeobecných¹³⁵⁸
¹³⁵⁹Už se dal¹³⁶⁰ do skoku!

¹³⁵³ Verše 85. — 88. chybějí v H. K., Ch. K., J. H.
 A., Ch. A.

¹³⁵⁴ R. A. — Jak

¹³⁵⁵ R. A., G. K. — kardinál
 V. K. — Kardinál

¹³⁵⁶ V. K. — Šamšulini

¹³⁵⁷ R. A. — Aušpurských
 G. K. — Augsburských

¹³⁵⁸ G. K., V. K. — všeobecných

^{1359—1360} R. A. — Již se měl
 V. K. — a už se dal

86. L. V. — I. —

88. R. A. —

G. K. —

V. K. —

mrsknul jen po oku,

Již se měl do skoku.

Už se dal do skoku.

a už se dal do skoku.

89—92¹³⁶¹ Dal nalejt *Lacrymae*¹³⁶² Christi,
 A to hned do¹³⁶³ žbánu,¹³⁶⁴
 Vylousknul žbán,¹³⁶⁵ a již letěl
 Přímo¹³⁶⁶ k Vatikánu.¹³⁶⁷

¹³⁶¹ Verše 89. — 92. chybějí v H. K., Ch. K., J. H.
 A., Ch. A.

¹³⁶² G. K. — *Lacryma*
 V. K. — *Lacríma*

¹³⁶³ R. A. — ve

¹³⁶⁴ R. A. — *džbanu*
 G. K., L. V.—I. — *džbán*

¹³⁶⁵ R. A., G. K., L. V.—I. — *džbán*

¹³⁶⁶ V. K. — v sl. „přímo“ litera „p“ opravena.

¹³⁶⁷ R. A. — *Vatikanu*

89. R. A., G. K., V. K.,
 L. V.—I.—

Dal nalejt Lacrymae Christi

90. R. A., G. K., V. K.—

A to hned do žbánu

91. G. K., V. K., L. V.—I.—

Vylousknul žbán a již letěl

93—96¹³⁶⁹ Tam ¹³⁷⁰hned ¹³⁷¹vrazil¹³⁷² do pokoje,
A bez zaklepání
Vyburcoval tou novinou
Papeže ze¹³⁷³ spaní.¹³⁷⁴

¹³⁶⁹ Verše **93.** — **96.** chybějí v H. K., Ch. K., J. H.
A., Ch. A.

^{1370—1372} R. A. — vrazil hned

^{1371—1372} G. K. — vrazil (sic!)

¹³⁷³ V. K. — se

¹³⁷⁴ V. K. — spaní

93. G. K., V. K., L. V. — I. — Tam hned vrazil do pokoje

97—100¹³⁷⁵ Svatý Otec¹³⁷⁶ jak vyskočil,
Ještě byl v košili,
Velel by se¹³⁷⁷ Jezovité¹³⁷⁸
Do Rus hned strojili.

¹³⁷⁵ Verše 97.—100. chybějí v H. K., Ch. K.,
J. H. A., Ch. A.

¹³⁷⁶ G. K., V. K. — otec

¹³⁷⁷ V. K. — ze

¹³⁷⁸ G. K. — Jezovíte
V. K. — Jezovíté

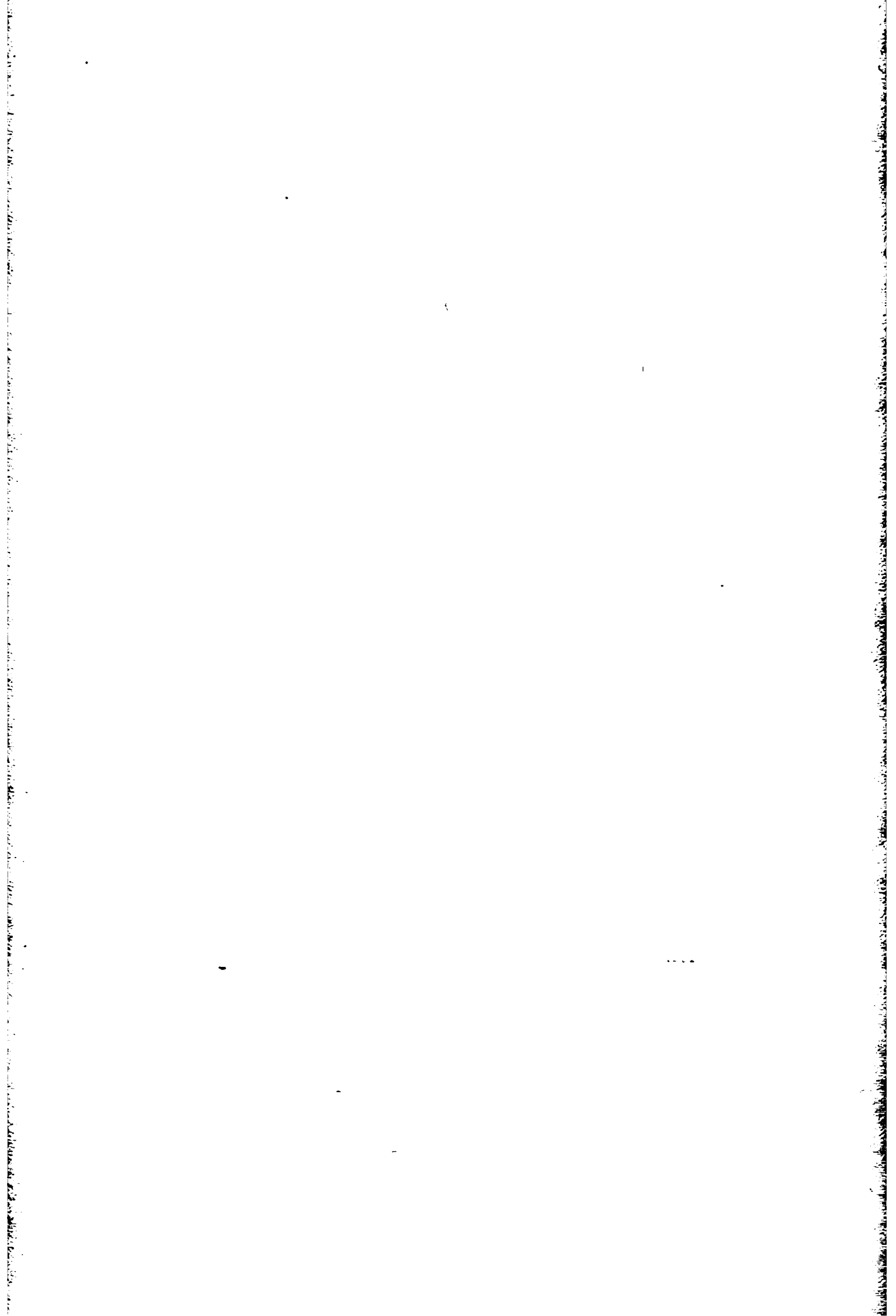
97. G. K., V. K. —	Svatý otec jak vyskočil
98. G. K., V. K. —	Ještě byl v košili
99. L. V. — I. —	velel, by se Jezovité
100. G. K. —	Do Rus hned strojili

101—104¹³⁷⁹ Dal je všechny¹³⁸⁰ 1381 k této¹³⁸² cestě
 Na ostro kovati¹³⁸³
¹³⁸⁴A ¹³⁸⁵marš zvláštní¹³⁸⁶ pro ně kázal
 Zkomponírovati.¹³⁸⁷
¹³⁸⁸Konec
 zpěvu osmého.¹³⁸⁹

- ¹³⁷⁹ Verše 101.—104. chybějí v H. K., Ch. K.,
 J. H. A., Ch. A.
¹³⁸⁰ V. K. — všechny
^{1381—1382} G. K. — ktéto (sicl)
¹³⁸³ V. K. — v sl. „kovati“ litera „k“ opravena.
^{1384—1387} V. K. — a marš zvláštní
 pro ně kázal zkomponírovati.
^{1385—1386} R. A. — zvláštní marš
¹³⁸⁶ R. A., G. K. — zvláštní
¹³⁸⁷ R. A., L. V.—I.—skomponírovati
^{1388—1389} R. A., G. K. — tato věta chybí.
 V. K. — Konec 8 zpěvu. (Podtrženo.)

102. R. A. —

Na ostro kovati,

¹³⁹⁰ *Zpěv: IX.*

JEZOVITSKÝ MARŠ. ¹³⁹¹

^{1390–1391} *H. K., Ch. K., J. H. A., Ch. A.* — tato slova chybějí.

Č. A. — Podtrženo.

R. A. — *Zpěv 9tý: Jezovitský marš.* (Podtrženo).

Původně místo slova „Jezovitský“ bylo „Kapucínský“, to jest škrtnuto a nahoře napsáno „Jezovitský“; na okraji též škrtnuto „Kapucínský“, ale nic není napsáno.

G. K. — *Zpěv IX.*

Jezovitský marš. (Podtrženo).

V. K. — *Zpěv IX*

Jezovitský marš. (Podtrženo).

L. V. — I. — *Zpěv devátý:*

Jezovitský marš.

1—10¹³⁹² *Te Deum laudamus*¹³⁹³ —
 V *Kyjově*¹³⁹⁴ je *rámus*,¹³⁹⁵
Dies irae,¹³⁹⁶ *dies*¹³⁹⁷ *illa* —
 Nastane tam naše víra.
*Te*¹³⁹⁸ *rogamus audi nos* —
 Ten Vladimír to je kos!
*Gloria in excelsis*¹³⁹⁹ *Deo* —
 Držme my se jeho.
*Credo in unum*¹⁴⁰⁰ *Deum* —
 Náš *Bůh*¹⁴⁰¹ je poslušnější nežli *Pe-*
*ru(n)*¹⁴⁰²

¹³⁹² Verše 1. — 10. chybějí v H. K., Ch. K., J. H. A., Ch. A.

R. A., Č. A., G. K. — velkou literou se začíná každý verš.

V. K., L. V. — I. — velkou literou začínají jenom latinské verše.

V. K. — latinské verše v celém zpěvu podtrženy.

¹³⁹³ V. K. — *laudamus*

¹³⁹⁴ R. A. — *Kijově*

V. K. — *Kyjevě*

¹³⁹⁵ G. K. — *ramus*

¹³⁹⁶ V. K. — *iræ*

¹³⁹⁷ G. K. — *Die*

¹³⁹⁸ V. K. — *To*

¹³⁹⁹ G. K., V. K. — *excelsis*

¹⁴⁰⁰ V. K. — *unam*

¹⁴⁰¹ G. K., L. V. — I. — *bůh*

¹⁴⁰² Č. A. — v sl. „*Peru(n)*“ litera „*n*“ uříznuta.

G. K. — v sl. „*Perun*“ litera „*n*“ zalepena.

1. G. K., V. K. —	Te Deum laudamus
2. G. K., V. K. —	V Kyjově je rámus
L. V. —I. —	v Kyjově je rámus.
3. R. A. —	Dies irae dies illa —
G. K., V. K. —	Dies irae, <i>dies</i> illa
L. V. —I. —	Dies irae dies illa —
4. G. K., V. K. —	Nastane tam naše víra
5. G. K., V. K. —	Te rogamus audi nos
6. R. A. —	Ten Vladimír to je kos,
G. K., V. K. —	Ten Vladimír to je kos
7. G. K., V. K. —	Gloria in excelsis Deo
8. R. A. —	Držme my se jeho,
G. K. —	Držme my se jeho
9. G. K., V. K. —	Credo in unum Deum
10. R. A. —	Náš Bůh je poslušnější nežli i Perun,
G. K. —	Náš bůh je poslušnější nežli Perun
V. K., L. V. —I. —	Náš Bůh je poslušnější nežli Perun.

11—20¹⁴⁰³ *Orate*¹⁴⁰⁴ *fratres* —
 Naše víra je ponížená jak¹⁴⁰⁵ pes
Benedictus^{1405a}, qui venit —
 Málo vědět, mnoho věřit.
*Sanctus*¹⁴⁰⁶, ¹⁴⁰⁷*sanctus*, *sanctus*¹⁴⁰⁸ —
 Všem novotářům pardus,
 In nomine *Domini*¹⁴⁰⁹ —
 Čert aby vzal noviny!
*Dignum et justum*¹⁴¹⁰ est —
 Starým časům všechna¹⁴¹¹ čest

¹⁴⁰³ Verše 11. — 20. chybějí v H. K., Ch. K., J. H. A., Ch. A.

¹⁴⁰⁴ R. A. — *Oráte*

¹⁴⁰⁵ G. K., V. K. — jako

^{1405a} G. K. — *Benediktus*

¹⁴⁰⁶ R. A. — v sl. „*Sanctus*“ litera „S“ opravena z lit. „D“.

^{1407–1408} V. K. — *sanktus, sanktus*

¹⁴⁰⁹ V. K. — *domini*

¹⁴¹⁰ V. K. — *postum*

¹⁴¹¹ V. K. — *všecha*

11. G. K. —	Orate fratres.
V. K. —	Orate fratres
12. R. A., L. V. —I. —	Naše víra je ponížena jak pes.
13. G. K., V. K. —	Benedictus qui venit
14. R. A., G. K. —	Málo vědět mnoho věřit.
V. K. —	málo vědět mnoho věřit
15. G. K. —	Sanctus, sanctus, sanctus
V. K. —	Sanctus, sanktus, sanktus!
16. R. A., L. V. —I. —	Všem novotářům pardus.
G. K., V. K. —	Všem novotářům pardus
17. G. K., V. K. —	In nomine Domini
18. G. K. —	Čert aby vzal noviny
19. G. K., V. K. —	Dignum et <i>justum</i> est
20. R. A. —	Starým časům všechna čest!
L. V. —I. —	starým časům všechna čest.

21—30¹⁴¹² *Dominus vobiscum*¹⁴¹³ —
 Lepší hloupost nežli rozum
Sancta Dei Genitrix —
 Zde nám už nevěří nic.
*Agnus Dei, qui tollis*¹⁴¹⁴ *peccata* —
 Rusi nám budou věřit jak telata¹⁴¹⁵
*Veni Sancte*¹⁴¹⁶ *Spiritus*¹⁴¹⁷ —
 Postěhujem se do Rus,
*Exaudi nos Domine*¹⁴¹⁸ —
*At*¹⁴¹⁹ nás to tam nemine,

¹⁴¹² Verše 21. — 30. chybějí v H. K., Ch. K., J. H. A., Ch. A.

¹⁴¹³ V. K. — *vobiscum*
R. A. — v sl. „*vobiscum*“ litera „s“ opravena.

¹⁴¹⁴ V. K. — *tellis*

¹⁴¹⁵ G. K. — v sl. „*telata*“ litera „a“, na konci slova, uříznuta.

¹⁴¹⁶ V. K. — *Sancto* (v sl. „*Sancto*“ litera „n“ napsána nahore mezi „a“ a „c“).

¹⁴¹⁷ G. K. — *spiritus*

¹⁴¹⁸ V. K. — *Dominæ*

¹⁴¹⁹ V. K. — litera „A“ — velká.

21. G. K., V. K. —	Dominus vobiscum
22. R. A., L. V. —I. —	Lepší hloupost nežli rozum.
23. G. K., V. K. —	Sancta Dei Genitrix
24. R. A. —	Zde nám už nevěří nic,
G. K., V. K. —	Zde nám už nevěří nic
25. R. A. —	Agnus Dei qui tollis peccata —
G. K., V. K. —	Agnus Dei qui tollis peccata
26. R. A., L. V. —I. —	Rusi nám budou věřit jak telata.
27. G. K. —	Veni Sancte spiritus
V. K. —	Veni, Sancto, Spiritus —
L. V. —I. —	Veni Sancte Spiritus
28. G. K., V. K. —	Postěhujem se do Rus
L. V. —I. —	Postěhujem se do Rus.
29. G. K. —	Exaudi nos Domine.
V. K. —	Exaudi nos Dominae
30. G. K., V. K. —	Ať nás to tam nemine
L. V. —I. —	ať nás to tam nemine.

31—40¹⁴²⁰ Pleni sũnt¹⁴²¹ coeli —
¹⁴²²Aby jsme¹⁴²³ se tam dobře měli,
*Aequum*¹⁴²⁴ et¹⁴²⁵ salutare —
 Počkej¹⁴²⁶ ty kaviare!¹⁴²⁷
 Salvator mundi —
 To budou jundy!
 In te Domine¹⁴²⁸ speravi¹⁴²⁹ —
 Źaludek¹⁴³⁰ nám dobře tráví,
¹⁴³¹Libera nos ¹⁴³²a málo,¹⁴³³ —
*Sedum*¹⁴³⁴ liber¹⁴³⁵ masa málo!

- ¹⁴²⁰ Verše 31. — 40. chybějí v H. K., Ch. K., J. H. A., Ch. A.
¹⁴²¹ R. A., G. K., V. K., L. V.—I. — *sunt*
^{1422—1423} G. K., V. K. — *Abysme*
 L. V.—I. — *Abychom*
¹⁴²⁴ R. A. — *Aequum*
 V. K. — v sl. „*Aequum*“ litera „e“ připsána později.
¹⁴²⁵ V. K. — „et“ napsáno nahoře nad čarou slova „*salutare*“.
¹⁴²⁶ R. A. — v sl. „*Počkej*“ litera „k“ opravena.
¹⁴²⁷ L. V.—I. — *kaviáre*
¹⁴²⁸ V. K. — *Dominæ*
¹⁴²⁹ V. K. — *sepravi*
¹⁴³⁰ V. K. — v sl. „*Źaludek*“ je „Ź“ místo „ž“.
^{1431—1433} R. A. — na okraji, napravo, napsáno: „*Kapucínský marš*“, ale slovo „*Kapucínský*“ jest škrtnuto.
^{1432—1433} V. K. — *amalo* (litera „o“ opravena).
 L. V.—I. — *a malo*
¹⁴³⁴ G. K. — *Sedm*
¹⁴³⁵ R. A. — v sl. „*liber*“ litera „b“ opravena.

31.	G. K., V. K. —	Pleni sunt coeli
32.	G. K., V. K. —
L. V. —I. —	<i>A</i> bysme se tam dobře měli
abychom se tam dobře měli.
33.	G. K. —	Aequum et salutare
34.	G. K. —
V. K. —	Počkej ty kaviare.
počkej ty kaviare
35.	G. K., V. K. —	Salvator mundi
37.	G. K. —	In te Domine speravi
38.	G. K., V. K. —
L. V. —I. —	Žaludek nám dobře tráví
žaludek nám dobře tráví.
39.	R. A., L. V. —I. —
G. K., V. K. —	Libera nos a málo —
Libera nos <i>a málo</i>
40.	V. K. —	sedum liber masa málo

41—50¹⁴³⁶ Exaudi Domine¹⁴³⁷ orationem meam
Sním jelito když šunku¹⁴³⁸ nemám,
Ex profundis¹⁴³⁹ clamavi ad¹⁴⁴⁰ te Domi-
ne¹⁴⁴¹

Když jsem byl ve sklepě na víně,
Dona nobis pacem¹⁴⁴² —

S kuchařkami¹⁴⁴³ spát chcem,

A porta inferi —

¹⁴⁴⁴Aby ¹⁴⁴⁵lidé nevěděli . . ¹⁴⁴⁶

Mea¹⁴⁴⁷ ¹⁴⁴⁸culpa,¹⁴⁴⁹ mea maxima cul-
pa¹⁴⁵⁰

Kdo neumí dělat zázraky,¹⁴⁵¹ ten je tůlpa

¹⁴³⁶ Verše 41.—50. chybějí v H. K., Ch. K., J. H.
A., Ch. A.

¹⁴³⁷ V. K. — *dominæ*

¹⁴³⁸ V. K., L. V.—I. — šunky

^{1439—1440} V. K. — *clamor via*

¹⁴⁴¹ G. K. — *Domíne*

V. K. — *Dominæ*

¹⁴⁴² R. A., G. K. — *pácem*

¹⁴⁴³ R. A. — *kuchařkami*

^{1444—1445} V. K. — *aby to*

¹⁴⁴⁶ G. K. — *nevědelí*

¹⁴⁴⁷ V. K. — *Mæa*

^{1448—1449} R. A. — *culpa, mea culpa,*

¹⁴⁵⁰ G. K. — v sl. „culpa“ litera „a“ uříznuta.

¹⁴⁵¹ R. A. — v sl. „zázraky“ litera „z“, druhá,
opravena.

G. K. — *zázrak*

41. R. A., L. V.—I.— Exaudi Domine orationem meam —
 42. G. K. — Sním jelito když šunku nemám
 V. K. — sním jelito když šunky nemám —
 L. V.—I.— sním jelito, když šunky nemám.
 43. R. A., V. K., L.
 V.—I.— Ex profundis *clamavi ad te Domine*—
 44. R. A., V. K., L.
 V.—I.— Když jsem byl ve sklepě na víně.
 G. K. — Když jsem byl ve sklepě na víně
 45. G. K., V. K. — Dona nobis pacem
 46. G. K., V. K. — S kuchařkami spát chcem
 L. V.—I.— s kuchařkami spát chcem.
 47. G. K., V. K. — A porta inferi
 48. R. A., G. K., L.
 V.—I.— Aby lidé nevěděli.
 V. K. — aby to lidé nevěděli
 49. R. A. — Mea culpa, mea culpa, mea maxima
 culpa —
 G. K. — Mea culpa mea maxima culp
 V. K. — Mea culpa mea maxima culpa —
 L. V.—I.— Mea culpa, mea maxima culpa —
 50. R. A. — Kdo neumí dělat zázraky ten je ťulpa,
 G. K. — Kdo neumí dělat zázrak ten je ťulpa.
 V. K. — kdo neumí dělat zázraky ten je ťulpa!
 L. V.—I.— kdo neumí dělat zázraky, ten je ťulpa!

51. R. A., L. V. —I. — Kyrie *elleison* —
 G. K., V. K. — Kyrie *elleison*
52. R. A. — Když peníze nejsou!
 G. K., V. K. — Když peníze nejsou
53. G. K., V. K. — Et ne nos inducas in tentationem
54. R. A. — Když ti dávají ber honem,
 G. K., V. K. — Když ti dávají ber honem
 L. V. —I. — když ti dávají, ber honem.
55. G. K., V. K., L. Sicut erat in principio et nunc et
 V. —I. — semper
56. R. A., G. K. — Nedávej nikomunic ale všem ber,
 V. K. — nedávej nikomu nic ale všem ber
 L. V. —I. — nedávej nikomu nic, ale všem ber.
57. R. A., L. V. —I. — Et in saecula saeculorum. Amen.
 G. K. Et in saecula saeculorum Amen
 V. K. — Et in secula seculorum. Amen.—

¹⁴⁶⁹ *Zpěv: X.*

KONKURS. ¹⁴⁷⁰

^{1469–1470} *H. K., Ch. K., J. H. A., Ch. A. — tato slova chybějí.*

R. A. — desátý zpěv chybí.

Č. A. — podtrženo.

G. K. — Zpěv X. Konkurs (Podtrženo).

V. K. — Zpěv X.

Konkurs. (Podtrženo).

L. V. —I. — Zpěv desátý:

Konkurs.

1—4¹⁴⁷¹ Věje vítr černomorský,¹⁴⁷²
 Trávou¹⁴⁷³ v¹⁴⁷⁴ stěpi¹⁴⁷⁵ klátí;¹⁴⁷⁶
 Sblhají se do¹⁴⁷⁷ Kyjova¹⁴⁷⁸
¹⁴⁷⁹Páni¹⁴⁸⁰ kandidáti.¹⁴⁸¹

- ¹⁴⁷¹ Verše 1.—4. chybějí v H. K., Ch. K., J. H. A.
 Ch. A. — verše 1.—4. jsou ze dvou řádků;
 verše přeškrtnuty, viz L. Quis, str. 275.
- ¹⁴⁷² V. K., L. V.—I. — černomořský
- ¹⁴⁷³ V. K. — travou
- ¹⁴⁷⁴ V. K. — „v“ — chybí
- ¹⁴⁷⁵ G. K., L. V.—I. — stepi
 V. K. — stepí
- ¹⁴⁷⁶ G. K. — mlátí
- ¹⁴⁷⁷ V. K. — „do“ napsáno později (drobněji než
 jiná slova).
- ¹⁴⁷⁸ Ch. A. — Kijeva
 V. K. — Kyjeva
- ^{1479—1481} Ch. A. — po 4. verši napsáno:
 Ze všech stran se do Kijeva hrnou kandidáti
- ¹⁴⁸⁰ V. K. — pani
- ¹⁴⁸¹ Ch. A. — kandidati

1. Ch. A., G. K., V. K., L. V.—I.—	Věje vítr černomorský
2. Ch. A., V. K.—	trávou v stěpi klátí
L. V.—I.—	trávou v stepi klátí:
4. Ch. A., G. K.—	Páni kandidáti

5—8¹⁴⁸² Věje vítr od západu,
V Kyjově¹⁴⁸³ se práší;
Každá firma haní jiné,
Sama¹⁴⁸⁴ se vynáší. —

¹⁴⁸² Verše 5.—8. chybějí v H. K., Ch. K., J. H. A.
Ch. A. — verše 5.—8. jsou ze dvou řádků;
verše přeškrtnuty, viz L. Quis, str. 275.

¹⁴⁸³ Ch. A. — Kijevě
V. K. — Kyjevě

¹⁴⁸⁴ G. K. — Samá

5. Ch. A., G. K., V. K. —	Věje vítr od západu
6. Ch. A., V. K. —	v Kyjevě se práší
L. V. — I. —	v Kyjově se práší:
7. Ch. A., G. K., V. K. —	Každá firma haní jiné
8. Ch. A., G. K. —	Sama se vynáší.

9—12¹⁴⁸⁵ ¹⁴⁸⁶ Poslal papež dekret¹⁴⁸⁷ z Říma
Pečeť jako talíř:
Co¹⁴⁸⁸ je po té řecké víře¹⁴⁸⁹
„Nedám za ni¹⁴⁹⁰ halíř!

¹⁴⁸⁵ Verše 9. — 12. chybějí v H. K., Ch. K., J. H.
A., Ch. A.

¹⁴⁸⁶—¹⁴⁸⁷ V. K. — Dekret poslal papež

¹⁴⁸⁸ L. V.—I. — „C“ — velké

¹⁴⁸⁹ V. K. — cirkvi

¹⁴⁹⁰ G. K., L. V.—I. — ni

9. L. V.—I.—

10. V. K.—

11. G. K.—

L. V.—I.—

12. G. K.—

V. K.—

L. V.—I.—

Poslal papež dekret z Říma,
pečeť jako talíř

„Co je po té řecké víře

„Co je po té řecké víře,

„Nedám za ni halíř.

nedám za ni halíř

nedám za ni halíř!

13—16¹⁴⁹¹ „Není¹⁴⁹² církev¹⁴⁹³ jako církev¹⁴⁹⁴
 „Cáre¹⁴⁹⁵ nejmilejší¹⁴⁹⁶
 „Římská¹⁴⁹⁷ církev mezi všemi
 „Nejcirkovatější!—¹⁴⁹⁸

¹⁴⁹¹ Verše 13.— 16. chybějí v H. K., Ch. K., J. H.
 A., Ch. A.

¹⁴⁹² V. K. — Není

¹⁴⁹³ V. K. — církev

¹⁴⁹⁴ V. K. — církev

¹⁴⁹⁵ G. K., L. V. —I. — care

¹⁴⁹⁶ G. K. — v sl. „nejmilejší“ litera „i“ oprava z „y“.

¹⁴⁹⁷ V. K. — Římska

¹⁴⁹⁸ G. K. — Nejcirkovatější

V. K. — nejcirkovatější

13. V. K. —

L. V. —I. —

14. V. K. —

L. V. —I. —

15. V. K., L. V. —I. —

16. G. K. —

V. K. —

L. V. —I. —

Není církev jako církev

Není církev jako církev,

cáre nejmilejší

care nejmilejší,

Římská církev mezi všemi

„Nejcirkovatější.“

nejcirkovatější.

nejcirkovatější!“ —

17—20¹⁴⁹⁹ A Carhradský¹⁵⁰⁰ patriarcha
Pečeť jako míška:¹⁵⁰¹
„Nevěř tomu, Vladimíre,¹⁵⁰²
„Co ancikrist^{1502a} píská.

¹⁴⁹⁹ Verše 17. — 20. chybějí v H. K., Ch. K., J. H.
A., Ch. A.

¹⁵⁰⁰ G. K., L. V. — I. — carhradský

¹⁵⁰¹ L. V. — I. — míška

¹⁵⁰² G. K. — Vladimíře

^{1502a} G. K., L. V. — I. — antíkrist

V. K. — Antíkrist

17. L. V. — I. —

18. G. K., V. K. —

19. G. K. —

V. K. —

L. V. — I. —

20. V. K., L. V. — I. —

A carhradský patriarcha,

Pečeť jako míška

„Nevěř tomu Vladimíře

Nevěř tomu Vladimíře

„Nevěř tomu Vladimíře,

co antikrist píská.

21—24¹⁵⁰³ „Není¹⁵⁰⁴ církev¹⁵⁰⁵ jako církev¹⁵⁰⁶
 „Cáre¹⁵⁰⁷ nejmilejší
 „Řecká církev mezi všemi
 „Nejcírkvovatější!¹⁵⁰⁸

1503 Verše 21.—24. chybějí v H. K., Ch. K., J. H.

A. Ch. A.

1504 V. K. — Není

1505 V. K. — církev

1506 V. K. — církev

1507 G. K., L. V.—I. — Care

1508 G. K. — Nejcírkvovatější

V. K. — nejcírkvovatější

L. V.—I. — nejcírkvovatější

21. V. K. —

L. V.—I. —

22. G. K. —

V. K. —

L. V.—I. —

23. V. K., L. V.—I. —

24. G. K. —

V. K. —

L. V.—I. —

Není církev jako církev

Není církev jako církev,

„Care nejmilejší!

cáre nejmilejší

care nejmilejší,

Řecká církev mezi všemi

„Nejcírkvovatější.“

nejcírkvovatější!

nejcírkvovatější!“

25—28¹⁵⁰⁹ A rabínské synedrium
 „Šulem, šulem“ píše
 „Nevěř Římu, nevěř Řekům
 „Drž se jen Mojžiše.¹⁵¹⁰

¹⁵⁰⁹ Verše 25. — 28. chybějí v H. K., Ch. K., J. H.
 A., Ch. A.

¹⁵¹⁰ G. K., L. V. —I. — Mojžiše

26. G. K. —	„Šulem, šulem,“ píše
V. K. —	„šulem, šulem píše
L. V. —I. —	„šulem, šulem“ píše:
27. V. K. —	Nevěř Římu nevěř Řekům
L. V. —I. —	„Nevěř Římu, nevěř Řekům,
28. G. K. —	„Drž se jen Mojžiše.“
V. K., L. V. —I. —	drž se jen Mojžiše.

29—32¹⁵¹¹ „Není¹⁵¹² církev¹⁵¹³ jako církev¹⁵¹⁴
 „Cáre¹⁵¹⁵ nejmilejší
 „Židovská je mezi všemi
 „Nejcirkovatější.¹⁵¹⁶

¹⁵¹¹ Verše 29.— 32. chybějí v H. K., Ch. K., J. H.

A., Ch. A.

¹⁵¹² V. K. — Není

¹⁵¹³ V. K. — církev

¹⁵¹⁴ V. K. — církev

¹⁵¹⁵ G. K., L. V. —I. — care

¹⁵¹⁶ G. K. — Nejcirkovatější

V. K. — nejcirkovatější

29. V. K. —

Není církev jako církev

L. V. —I. —

Není církev jako církev,

30. V. K. —

cáre nejmilejší

L. V. —I. —

care nejmilejší,

31. V. K., L. V. —I. —

židovská je mezi všemi

32. G. K. —

„Nejcirkovatější.“

V. K. —

nejcirkovatější

L. V. —I. —

nejcirkovatější.“

33—36¹⁵¹⁷ Také Mufti muhamedský¹⁵¹⁸
 Překřičet se nedá:
 „Potluč¹⁵¹⁹ ty psy nevěřící¹⁵²⁰
¹⁵²¹Uvěř (Drž se)¹⁵²² Muhameda.¹⁵²³

¹⁵¹⁷ Verše 33. — 36. chybějí v H. K., Ch. K., J. H.
 A., Ch. A.

¹⁵¹⁸ G. K. — mohamedský

V. K. — mahomedský

¹⁵¹⁹ G. K. — Potlač

¹⁵²⁰ V. K. — nevěřící

^{1521—1522} G. K. — Uvěř

V. K., L. V. —I. — drž se

¹⁵²³ G. K. — Mohameda

34. G. K. —

Překřičet se nedá;

35. V. K. —

Potluč ty psy nevěřící

L. V. —I. —

„Potluč ty psy nevěřící,

36. G. K. —

„Uvěř Mohameda.

37—40¹⁵²⁴ „Není¹⁵²⁵ církev jako církev
 „Cáre¹⁵²⁶ nejmilejší
 „Musulmanská^{1526a} mezi všemi
 „Nejcirkovatější!—¹⁵²⁷

- ¹⁵²⁴ Verš 37. chybí v Ch. A.
 Verše 37.—40. chybějí v H. K., Ch. K.,
 J. H. A.
- ¹⁵²⁵ V. K. — Není
- ¹⁵²⁶ G. K., V. K., L. V. —I. — care
- ^{1526a} V. K. — muselmannská
- ¹⁵²⁷ Ch. A. — Nejcirkovatější
 G. K. — Nejcirkovatější
 V. K. — nejcirkovatější
37. V. K. —	Není církev jako církev
L. V.—I.—	Není církev jako církev,
38. Ch. A.—	„Cáre nejmilejší,
V. K. —	care nejmilejší
L. V.—I.—	care nejmilejší,
39. V. K., L. V.—I.—	musulmanská mezi všemi
40. Ch. A.—	„Nejcirkovatější
G. K.—	„Nejcirkovatější.“
V. K.—	nejcirkovatější —
L. V.—I.—	nejcirkovatější!“

41—44¹⁵²⁸ V cárském¹⁵²⁹ dvoru na Podolu
1530 Psi¹⁵³¹ se o kost¹⁵³² hryzli:¹⁵³³
Také ty ostatní sekty
Konkurovat¹⁵³⁴ přišly.

¹⁵²⁸ Verše 41. — 44. chybějí v H. K., Ch. K.,
J. H. A.

¹⁵²⁹ G. K., L. V. — I. — carském

^{1530—1533} V. K., L. V. — I. — psi o kost se hryzli

¹⁵³¹ V. K. — m. slova „psi“ bylo dříve nějaké
jiné slovo, které je škrtnuto a nahoře
napsáno „psi“.

¹⁵³² L. V. — I. — kost

¹⁵³⁴ Ch. A. — Konkurovat

42. V. K. —
L. V. — I. —

psi o kost se hryzli
psi o kost se hryzli,

45—48¹⁵³⁵ Čert zná všechna jejich jména!¹⁵³⁶
Ale jak se ctily,
Z toho se ruské hokyně¹⁵³⁷
Mnoho naučily.

¹⁵³⁵ Verše 45. — 48. chybějí v H. K., Ch. K.,
J. H. A.

¹⁵³⁶ L. V.—I. — jména

¹⁵³⁷ V. K. — hokyňě

45. Ch. A. —	Čert zná všechna jejich jména! —
V. K. —	Čert zná všechna jejich jména
L. V.—I. —	Čert zná všechna jejich jména,
46. G. K., V. K. —	Ale jak se ctily

49—52¹⁵³⁹ Tenkrát byly zlaté časy
Pro dohazovače,
Rozolku¹⁵³⁹ pili z krajáčů
Jedli jen koláče.

¹⁵³⁸ Verše 49. — 52. chybějí v H. K., Ch. K.,
J. H. A.

¹⁵³⁹ V. K., L. V. —I. — rozolku

50. Ch. A., L. V. —I. —

51. L. V. —I. —

52. Ch. A., V. K. —

Pro dohazovače:

rozolku pili z krajáčů,

Jedli jen koláče

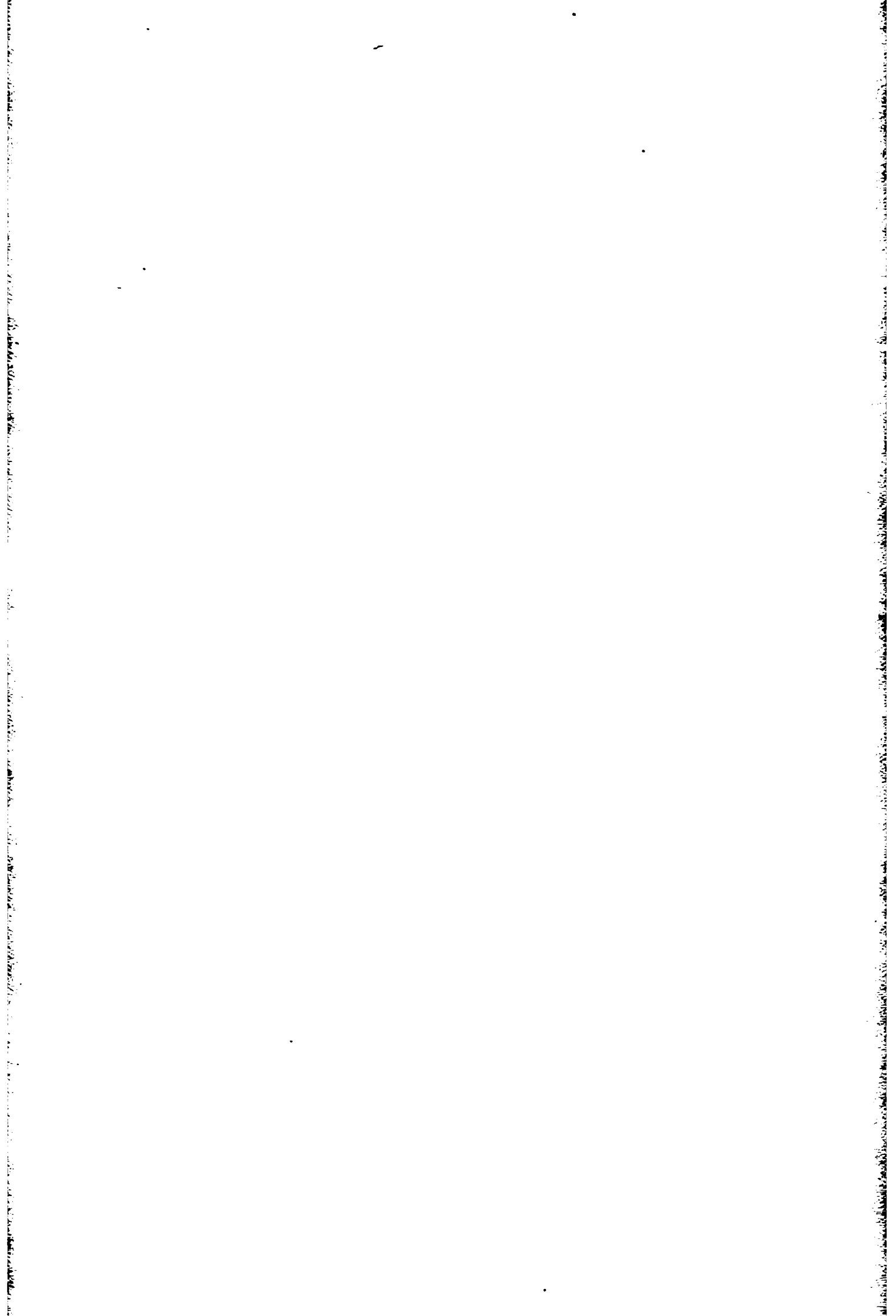
53—56¹⁵⁴⁰ ¹⁵⁴¹Proto že¹⁵⁴² jim v tom konkursu
Obchody tak květly,¹⁵⁴³
Jmenují¹⁵⁴⁴ se od té doby
¹⁵⁴⁵Také ¹⁵⁴⁶„boží metly.“¹⁵⁴⁷

- ¹⁵⁴⁰ Verše 53. — 56. chybějí v H. K., Ch. K.,
J. H. A.
^{1541—1542} V. K. — Protože
¹⁵⁴³ Ch. A., G. K. — květly
¹⁵⁴⁴ V. K. — jmenují
^{1546—1547} Č. A. — podtrženo.
Ch. A., L. V.—I. — „boží metly“.
G. K. — „Boží metly“. (Podtrženo).
V. K. — boží metly. (Podtrženo).
^{1545—1547} V. K. — Po 56. verši jest:
Tak se končí o Havlíčkově křtu sv. Vladimíra (podtrženo, v slově „Havlíčkově“
lit. „H“ opravena).
L. V.—I. — Po 56. verši: *Konec.*

54. V. K. — obchody tak květly

II. DÍL.

OSUD TEXTU BÁSNĚ
„KŘEST SV. VLADIMÍRA“
OD PRVNÍHO VYDÁNÍ DO NAŠICH ČASŮ.

Za života K. Havlíčka, jak jsme se již o tom zmínili na str. 21., ani řádek této jeho básně nebyl vytištěn.¹⁾ Úryvky „Křtu“, I. a III. zpěv, se objevily v „Obrazech života“ r. 1861 a v časopise „Praha“ (II., IV., V. zpěv) r. 1867.²⁾ Úplný text „Křtu“ vyšel teprve roku 1876 v tak zvaném Liškově vydání (L. V. —I.)³⁾

Dosud vyšlo 65 vydání „Křtu“: 41 zvláštních vydání,⁴⁾ 21 ve sbírkách spisů Karla Havlíčka neb v sestavených čítankách,⁵⁾ 2 obálková vydání,⁶⁾ a jedno vydání je vlastně zdramatisování básně „Křtu“.⁷⁾ Z celého počtu vydání je 19 ilustrováno; počet ilustrací jest různý: nejbohatěji jest ilustrováno vydání první, Liškovo (L. V. —I.), jež má 93 obrázky, a také č. 10, 42, 65 — všechna s Liškovými ilustracemi.⁸⁾

Všetchna tato vydání „Křtu“ jsou pořizena vlastně podle L. V. —I., kromě vydání č. 55,

¹⁾ Vydání 33., str. 67., uvádí mylně, že „Křest sv. Vladimíra“ vyšel za života Havlíčkova r. 1877.

²⁾ Vydání 36. a 40. uvádí mylně, že se úryvky „Křtu“ objevily v r. 1860.

³⁾ V některých vydáních je mylně uvedeno, že L. V. —I. bylo vydáno v r. 1880. (Viz vydání 7., str. 109, V. 23., str. 134., V. 52., str. 7.).

⁴⁾ Zvláštní vydání: 1—6, 8, 10—19, 24—28, 30—33, 35—37, 39—43, 48, 49, 53, 55, 58, 64, 65.

⁵⁾ Ve sbírkách: Vydání 7, 9, 20—23, 29, 34, 38, 44—47, 50—52, 54, 56, 57, 61, 63.

⁶⁾ Obálkové vydání: 59, 62.

⁷⁾ Viz vydání 60.

⁸⁾ Vydání: 8, 10, 14, 17, 25, 26, 36, 40, 42, 43, 45, 47, 48, 52, 57, 58, 61, 63, 65.

kteréž je vydání Č. A., vydání 64, které je pořízeno podle Č. A., a vydání 60, které je dramatisací „Křtu“ pro jevištní život.

Všechna vydání obsahují úplný text „Křtu“, vyjímajíc 53. vydání. V tomto vydání je 17. a 18. sloha V. zpěvu, dále 12. a 13. sloha VI. zpěvu vynechána.⁹⁾

Neslušná slova jsou vytečkována neb vůbec chybějí. Ale máme ještě mnoho, řekli bychom, sprostých slov. Ta mají v mnoha vydáních jen začáteční a koncové (jedno nebo dvě) písmeno: sv. . . k, v . . . ák, k...c, p..¹⁰⁾

Mnoho slov je vynecháno: „na ni“,¹¹⁾ „a“,¹²⁾ „v“,¹³⁾ „k“,¹⁴⁾ „je“,¹⁵⁾ „byl“,¹⁶⁾ „prázdnou“,¹⁸⁾ „et“,¹⁹⁾ „in“,²⁰⁾ „jen“.²¹⁾

V některých vydáních naopak je mnoho slov dodáno: „s“ (*s* kaťmi),²²⁾ „k“ (*k* Vašemu),²³⁾ „to“

⁹⁾ Viz pozn. 244—247, 285—286.

¹⁰⁾ Viz pozn.: 204 (V. 2—4, 6—12, 24—28, 31, 32, 37, 43, 57, 58); 336 (V. 2—4, 6—9, 11, 12, 24—28, 31, 32, 37, 43, 57, 58); 374 (V. 2—4, 6—12, 24—28, 31, 32, 37, 43, 53, 57, 58); 435 (V. 2—4, 6—12, 24—28, 31, 32, 37, 43, 57, 58).

¹¹⁾ Viz pozn. 21—22 (V. 2—4, 6—8, 9, 11, 12, 17, 20, 24—28, 32, 37, 43, 45, 46, 51, 52, 54, 58).

¹²⁾ Ibid. 43 (V. 31—32, 37, 58).

¹³⁾ Ibid. 83 (V. 53).

¹⁴⁾ Ibid. 188 (V. 10, 58).

¹⁵⁾ Ibid. 232 (V. 9, 11), 421 (V. 20, 46, 51, 54).

¹⁶⁾ Ibid. 305 (V. 2—4, 6—12, 17, 21, 22, 24—28, 31—32, 37, 38, 43, 44, 50, 53, 58, 61, 63).

¹⁸⁾ Ibid. 412 (V. 19, 40, 41).

¹⁹⁾ Ibid. 464 (V. 33), 466 (V. 5, 14, 15, 39).

²⁰⁾ Ibid. 467 (V. 43).

²¹⁾ Ibid. 491 (V. 10).

²²⁾ Ibid. 8—9 (V. 31, 32, 37, 58).

²³⁾ Ibid. 38—39 (V. 20, 46, 51, 52, 54, 56).

(Jak to),²⁴⁾ „z“ (z moždířů),²⁵⁾ „se“ (stala se),²⁶⁾ „v“ (v Rusi),²⁷⁾ „na“ (na štolu).²⁸⁾

Máme množství příkladů, že bylo použito proti L. V. —I. docela jiných neb jen podobných slov.

Slovesa:

L. V. —I.:	Jiná vydání:
roznášeli	odnášeli ²⁹⁾
nemáš	neznáš ³⁰⁾
dívá	kouká ³¹⁾
sepsal	napsal ³²⁾
nechodili	nehodili ³³⁾
přispíšili	pospíšili ³⁴⁾
doložil	přisadil ³⁵⁾

Jména podstatná:

L. V. —I.:	Jiná vydání:
rekrace	legrace, lekrace ³⁶⁾
mravence	brabence ³⁷⁾
uši	hlava ³⁸⁾
boha	pána ³⁹⁾

²⁴⁾ Ibid. 53—54 (V. 58).

²⁵⁾ Ibid. 70—71 (V. 18, 19, 40, 41).

²⁶⁾ Ibid. 221—222 (V. 51).

²⁷⁾ Ibid. 228—229 (V. 19, 40, 41).

²⁸⁾ Ibid. 255—256 (V. 24—28, 43, 50, 53, 57, 61, 63).

²⁹⁾ Ibid. 74 (V. 7, 17, 20—23, 34, 36, 38, 44, 46, 47, 51, 52, 54, 56).

³⁰⁾ Ibid. 140 (V. 21, 22, 24—28, 38, 43, 44, 48, 57).

³¹⁾ Ibid. 176 (V. 7, 17, 21, 22, 38, 44, 47).

³²⁾ Ibid. 203 (V. 7, 12, 17, 20—23, 34, 36, 38, 44—47, 51—54, 56).

³³⁾ Ibid. 257 (V. 7, 17—19, 21—23, 41, 47).

³⁴⁾ Ibid. 328 (V. 24—28, 32, 37, 43, 49—51, 53, 57, 58, 61, 63).

³⁵⁾ Ibid. 332 (V. 65).

³⁶⁾ Ibid. 12 (V. 32, 37, 58).

³⁷⁾ Ibid. 95 (V. 7, 17—23, 33, 34, 36, 38, 40, 41, 44, 46, 47, 50—54, 56, 61, 63).

³⁸⁾ Ibid. 97 (V. 57, 65).

³⁹⁾ Ibid. 122 (V. 49).

sloty	psoty ⁴⁰⁾
qualifikace	klasifikace ⁴¹⁾
služba	práce ⁴²⁾
písmem	tiskem ⁴³⁾
výminky	výjimky ⁴⁴⁾ a j.

Jména přídavná:

L. V. —I.:	Jiná vydání:
prežalostná	prenešťastná ⁴⁵⁾
vnitřních	veřejných ⁴⁶⁾
starších	starých ⁴⁷⁾
potutelné	pohnutelné ⁴⁸⁾
černomořský	středomořský ⁴⁹⁾

Zájmena:

L. V. —I.:	Jiná vydání:
vás	nás ⁵⁰⁾
to	ho ⁵¹⁾
kdo	co ⁵²⁾
ho	to ⁵³⁾

Číslovky:

L. V. —I.:	Jiná vydání:
jeden	třetí ⁵⁴⁾

⁴⁰⁾ Ibid. 208 (V. 37, 58).

⁴¹⁾ Ibid. 311 (V. 24—28, 43, 50, 53, 61, 63).

⁴²⁾ Ibid. 324 (V. 53).

⁴³⁾ Ibid. 408 (V. 49).

⁴⁴⁾ Ibid. 413 (V. 44, 56).

⁴⁵⁾ Ibid. 198 (V. 7, 17, 21—23, 34, 36, 38, 44, 47, 56).

⁴⁶⁾ Ibid. 308 (V. 65).

⁴⁷⁾ Ibid. 316a (V. 44).

⁴⁸⁾ Ibid. 342 (V. 9, 11).

⁴⁹⁾ Ibid. 472 (V. 58).

⁵⁰⁾ Ibid. 34 (V. 5, 15, 39).

⁵¹⁾ Ibid. 60 (V. 18, 19, 24—28, 40, 41, 43).

⁵²⁾ Ibid. 171 (V. 33).

⁵³⁾ Ibid. 232a (V. 35).

⁵⁴⁾ Ibid. 164 (V. 44).

Příslovce:

L. V. —I.:	Jiná vydání:
ráno	z rána ⁵⁵⁾
však	vždyt ⁵⁶⁾
právně	krásně, právě ⁵⁷⁾
již	už ⁵⁸⁾
všudy	všady ⁵⁹⁾
pohotově	pohromadě ⁶⁰⁾
jak	jako ⁶¹⁾
nežli	než ⁶²⁾ a j.

Užito jiné spojky: „a“ místo „i“,⁶³⁾ jiné předložky: „ve“, „v“ místo „na“.⁶⁴⁾

Použito místo *jedné* části řeči docela *jiné*:

L. V. —I.:	Jiná vydání:
všechno	celé ⁶⁵⁾
chce	zas ⁶⁶⁾
zas	chce ⁶⁷⁾
každý	pána ⁶⁸⁾
mela	mlha ⁶⁹⁾
mí	mír ⁷⁰⁾
za ni	ani ⁷¹⁾

⁵⁵⁾ Ibid. 86—87 (V. 49).

⁵⁶⁾ Ibid. 138 (V. 19, 33, 40, 41).

⁵⁷⁾ Ibid. 183 (V. 10, 24—28, 38, 43, 48—51, 53, 61, 63).

⁵⁸⁾ Ibid. 227 (V. 5, 14, 15, 19, 33, 39, 40, 41, 43, 52, 57).

⁵⁹⁾ Ibid. 238 (V. 51).

⁶⁰⁾ Ibid. 389 (V. 63).

⁶¹⁾ Ibid. 434 (V. 14, 19, 31, 33, 40, 41, 46, 57).

⁶²⁾ Ibid. 440 (V. 3, 4, 6, 8—12, 24, 27, 28, 31, 32, 37, 43, 45, 57, 58).

⁶³⁾ Ibid. 395 (V. 9, 11, 33, 40, 41, 45).

⁶⁴⁾ Ibid. 458 (V. 19, 41).

⁶⁵⁾ Ibid. 55 (V. 23, 34, 36).

⁶⁶⁾ Ibid. 104 (V. 33, 49).

⁶⁷⁾ Ibid. 110 (V. 33, 49).

⁶⁸⁾ Ibid. 122 (V. 49).

⁶⁹⁾ Ibid. 222a (V. 51).

⁷⁰⁾ Ibid. 299 (V. 51).

⁷¹⁾ Ibid. 477—478 (V. 58).

V některých verších pozorujeme *jiný pořádek slov*:

L. V. —I.:	Jiná vydání:
z toho mám	mám z toho ⁷²⁾
je mu	mu je ⁷³⁾
ten zpívá, ten šepce,	ten vzdychá, ten šepce,
vzdychá	zpívá ⁷⁴⁾
zas chce	chce zas ⁷⁵⁾
bylo caru	caru bylo ⁷⁶⁾

Prozkoumané odchylky vydání „Křtu“ od L. V. —I. svědčí o tom, že v očích vydavatelů nebylo L. V. —I. tím „kanonickým“ vydáním, od kterého by se nebylo možno odchýliti. Pravděpodobně byli vydavatelé hluboce přesvědčeni, že, uchylující se od L. V. —I., opravují tím chyby L. V. —I., *redakторské* změny prvního knižního vydání textu „Křtu“ a tím že se *přibližují* v svých vydáních k textu „Křtu“, jak vyšel z *Havličkovy tvorby*.

Materiál, který dnes máme, mluví však o něčem docela jiném. Redaktor L. V. —I. vykonal svou práci velmi pečlivě. Použiv při redakci, jako předlohy, redakce Vocelovy kopie Havličkovy básně, podal veřejnosti její text poctivě, bez svévolných změn.

Ale k tomu jsme mohli dospěti jenom proto, že jsme mohli použítí těch předloh „Křtu“, jež jsou známy d n e s.

Dřívější vydavatelé, nejsouce si jisti, vzniklo-li

⁷²⁾ Ibid. 28—29 (V. 18, 19, 40, 41).

⁷³⁾ Ibid. 49—50 (V. 7, 17, 21—23, 34, 36, 38, 44).

⁷⁴⁾ Ibid. 98—100 (V. 57, 65).

⁷⁵⁾ Ibid. 106—107 (V. 57, 65).

⁷⁶⁾ Ibid. 235—236 (V. 19, 33, 40, 41).*)

*) Kromě toho viz ještě pozn.: 88—89, 93—94, 117—118, 123—124, 145—146, 169a—169b, 201—202, 264—265, 320—321.

L. V. —I. podle autografu Havlíčkova, pokazili poněkud text „Křtu“.

Proto v dnešní době se vydavatel „Křtu“ ocítá se v těžkém postavení. Při nejlepší snaze podati Havlíčkovo dílo co nejpřesněji — ať vezme za vzor pro své vydání kterékoliv z dosavadních vydání „Křtu“ — v ž d y se dopustí nějaké chyby, aniž si je vědom, že *kazí* Havlíčkův text.

Proto poslední, III., díl naší práce má za úkol podati k a n o n i c k ý t e x t „K ř t u“.

II. DÍL A.

**O ČESKÝCH VYDÁNÍCH
BÁSNĚ**

**KARLA HAVLÍČKA BOROVSKEHO
„KŘEST SV. VLADIMÍRA“.**

KŘEST SV. VLADIMÍRA.

Legenda z ruské historie

OD

KARLA HAVLÍČKA BOROVSKÉHO.

S 93 vyobrazeními od E. Lišky.

V PRAZE.

NÁKLADEM VLASTNÍM.

1. (*) vyd., t. zv. Liškovo**), má formát 21·5 × 14·8 cm (měřeno vázané), sazba 16·2 × 8 cm, str. 107, r. 1876, papír pěkný, cena 80 kr.

První strana má text: *Křest / sv. Vladimíra*.

Druhá stránka je prázdná; na 3. str. je titulní list (viz repr.); 4. str. je prázdná; na 5. str.: *Zpěv prvý: / Perun a Vladimír.* / Str. 6. je prázdná. Na str. 21, 37, 47, 55, 65, 73, 85, 95 a 101 je název příslušného zpěvu s následující prázdnou stránkou.

Toto vydání nemá datum, ale bylo vydáno r. 1876, (tutším, že vyšlo na konci tohoto roku). Tak soudíme podle referátů o „Křtu“ v časopisech „Šumavan“ a „Česká včela“, neboť tyto referáty byly za leden r. 1877. „Šumavan“***), r. X., r. 1877, 6. ledna, č. 2, str. 19, píše:

„*Křest sv. Vladimíra*. Legenda z ruské historie od Karla Havlíčka Borovského. Illustroval a vydal P. E. Liška. — Legendu tuto, jež jest ostrou a vtipem překypující satyrou na zastaralé poměry Ruska, psal Havlíček v Brixenu. Cena skvostně upravené knihy této jest poměrně levná, obnáší jen 80 kr. V komisi Theod. Mourka“.

„Česká včela“****) z 25. ledna r. 1877, čís. 2., str. 32., píše: „*Křest sv. Vladimíra*, legenda z ruské historie od Karla Havlíčka Borovského, vyšel nákladem kněhkupce p. Theod. Mourka i jest ozdoben četnými humoristickými obrázky od akademického malíře E. Lišky.“

Viz Dr. O. Hostinský: Humor. (Karla Havlíčka Borovského „*Křest sv. Vladimíra*, legenda z ruské historie, s 93 vyobrazeními od E. Lišky. V Praze. Nákladem „vlastním“.) Osvěta, 1877, díl II., str. 634.

Obálka 1. vyd. je z polotuhého papíru modré barvy.

*) Sign. 54. E. 1133. Univ. kn.

**) Toto „Liškovo“ vydání je první knižní vydání Havlíčkova „Křtu“ vůbec. V literární historii bývá uváděno, že před tím vyšel „Křest“ též r. 1870. To je omyl. Také tvrzení, že by byl někdy „Křest“ vydal prof. Dr. J. V. Prášek, neodpovídá pravdě. Dr. Prášek sám toto tvrzení kategoriicky vyvrátil ve feuilletonu „První edice Havlíčkova „Křtu sv. Vladimíra““. (Tribuna, 25. IV. 1922).

***) „Šumavan“, týdeník pro zábavu a poučení, vychází každou sobotu o 4. hodině odpolední.

****) „Česká včela“, obrázkový časopis k zábavě a poučení, vychází dvakrát za měsíc, vždy 10. a 25.

KŘEST
SV. VLADIMÍRA.

LEGENDA Z RUSKÉ HISTORIE

OD

KARLA HAVLÍČKA BOROVSKÉH O.

V PRAZE.

NAKLADATEL F. TOPIČ KNIHKUPEC.

1886.

Na 1. str. je text: *Křest / sv. Vladimíra*. Uprostřed stránky jest obraz cara Vladimíra a dole: *Legenda z ruské historie / od / Karla Havlíčka Borovského. / S 93 vyobrazeními od E. Lišky*. Dole: *Cena 80 kr.*

2. str. obálky je prázdná.

Na 3.—4. str. obálky je seznam knih:

Novověký rozervanec, sepsal Oct. Feuillet; *Stepný král Lear*, od Ivana Turgeněva; *Jarní vody*, román Ivana Turgeněva; *Kytice z dramatických spisů Williama Shakespeara*; *Obraz jazyka českého*, sestavil Jakub Malý; *Waverley*, od Waltera Scotta; *Kulhavý ďábel*, od René le Sage; *Ledový dům*, sepsal J. J. Lažčnickov; *Graziella*, napsal A. de Lamartine; *Na východě* od J. J. Kraszewského; *Muž z lidu*, román J. J. Kraszewského; *Urození lupiči*, román od G. P. R. Jamese; *Undina*, povídka od de la Motte-Fouqué; *Tom Jones*, román od H. Fieldinga; *Pletení*, škola ženských prací ručních; *Didaktika Jana Amosa Komenského*; *Kallilogie*, sepsal Dr. Josef Durdík; *Písně Mirzy-Šaffyho*, od B. Bodenstedta, přeložil J. J. Staňkovský; *Kytice*, sbírka básní omladiny československé; *Novelky* od Emanuela Bozděcha; *Společenský zpěvník českomoravský*; *Paní Fabrikantová*, román od Gustava Pflagra; *Drobtiny*, od Em. Züngla; *Humoresky*, sepsala Ant. Melišová-Körschnerová; *Z přírody*, sepsal Dr. F. J. Studnička; *Květomluva*, z nár. písní slovanských vybral R. Pokorný; *Příběhy zamilovaných*, novelky Alfreda de Brehat; *Markýz Villemér*, román George Sandové; *Tři dny v Číně*, román Renée de Fayelles; *Johana*, román George Sandové; *Doktor Chebský*, román Alberta Sorella; *Jindra*, sepsal Ivan Klicpera; *Colomba*, sepsal Prosper Merimée; *Čertova kréma*, román od Ed. Herolda.

Dole: *Kněhtiskárna: Hynek Miličský a Novák v Praze*.

2.(*) vyd. má formát 16·8×11·5 cm (měřeno vázané), sazba 11·9×7 cm; str. 47+(1), r. 1886. Na 1. str. je titulní list (viz repr.); na 2. str. dole: *Tiskem F. Šimáčka v Praze*.

Papír obyčejný.

Odchyly 2. vyd. od 1. vyd. viz v *Poznámkách B a C II. dílu*.

*) Sign. 54. I. 737. Univ. kn.

KŘEST
SV. VLADIMÍRA

LEGENDA Z RUSKÉ HISTORIE

OD

KARLA HAVLÍČKA BOROVSKEHO.

== DRUHÉ VYDÁNÍ. ==

V PRAZE.

NAKLADATEL F. TOPIČ KNIHKUPEC.

1888.

3.(*) vyd. má formát 17×12·1 cm (měřeno vázané), sazba 11·8×6·6 cm, r. 1888, str. 47×(1). Na 1. str. je titulní list (viz repr.); na 2. str. dole: *Tiskem B. Grundta a V. Svatoně na Král. Vinohradech.*

Papír obyčejný.

Odchylky 3. vyd. od 1. vyd. viz v Poznámkách B a C II. dílu.

*) Sign. 54. I. 829. Univ. kn.

KŘEST
SV. VLADIMĚRA.

—
LEGENDA Z RUSKÉ HISTORIE

OD

KARLA HAVLÍČKA BOROVSKEHO.

V PRAZE.

NAKLADATEL F. TOPIČ, KNIHKUPEO.

1891.

4.(*) vyd. má formát 17×12.2 cm (měřeno vázané), sazba 11.8×6.7 cm, r. 1891, str. 47+(1). Na 1. str. je titulní list (viz repr.).

Na 2. str. dole: *Tiskem B. Grunda a V. Svatoně na Král. Vinohradech.*

Papír obyčejný.

Odchytky 4. vyd. od 1. vyd. viz v Poznámkách B a C II. *dílu.*

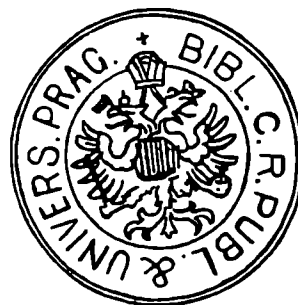
*) Sign. 54. I. 1152. Univ. kn.

KŘEST
SV. VLADIMÍRA.

Legenda z ruské historie

od

Karla Favlíčka Borovského.

V PRAZE.

NÁKLADEM ALOISA HYNKA, KNIHKUPCE.

5.(*) vyd. má formát 16×12.5 cm (měřeno vázané), sazba 11×5.6 cm; str. 63+(1), r. 1895.**)

Papír obyčejný.

Na 1. str. je titulní list (viz repr.).

Na str. 2. dole: *Tiskem J. Rokyty v Praze.*

Na 3.—4. str. knihy je předmluva (jméno autora neudáno): „*Dojmy a pojmy Havlíčkovy o Rusku, kde asi t ř i (sic!) roky žil, nebyly právě příznivé, jak známo. Ve svých epigramech a jiných publikacích nejednou Havlíček bičoval poměry ruské, a Křest svatého Vladimíra jest asi korunou Havlíčkových prací toho směru. V Praze, 1. dubna 1895.*“

Odchytky 5. vyd. od 1. vyd. viz v Poznámkách B a C II. dílu.

*) Sign. 54. K. 724. Univ. kn.

***) N., str. 15, omylem uvádí 1894 r., datum na univ. výtisku 1896.

Stran vydání fmy Alois Hynek mám takovéto sdělení fmy: „Vážený pane profesore, na Vaše přání, abychom zjistili správnost dat našich vydání „Křtu sv. Vladimíra“ Karla Havlíčka Bcrovského uvedených v Bibliografické studii p. Karla Nosovského sdělujeme, že str. 15.—1900. ilustr. V. Černý, Praha, A. Hynek, fol. 13 s. 2.40 bude mylné, neboť samo o sobě vydání, třeba ve velkém foliovém formátě nestačilo by při 13. stránkách na text — a nikdy jsme takové vydání neměli.

Str. 16. — 1918 — Praha — A. Hynek, 8—63 s je vlastně původním vydáním z r. 1895 nebo 1901, které patrně při doplňování bibliograf. známů bylo vyžádáno a znovu registrováno. ... Nakladatelství Alois Hynek, 6. února 1933.“

Z té příčiny tato vydání neuvádím v své bibliografii. (H. O.)

KŘEST
SV. VLADIMÍRA.

LEGENDA Z RUSKÉ HISTORIE

OD

KARLA HAVLÍČKA BOROVSKÉHO.

ČTVRTÉ VYDÁNÍ

V PRAZE.

NAKLADATEL F. TOPIČ KNIHKUPEC

1895.

6. (*) vyd. má formát 18·8×12·3 cm (měřeno vázané), sazba 11·8×6·5 cm, r. 1895., str. 47+1.

Na 1. str. je titulní list vydání (viz repr.).

Na str. 2. dole: *Tisk a papír Aloisa Wiesnera v Praze.*

Papír obyčejný.

Text Křtu je na str. 3.—47.

Na 48. str. oznámení knih nákladu Topičova: *Spisy Svatopluka Čecha: Písně otrocka, Humoresky, Kratochvílná historie o ptáku Velikánu Velikánoviči, Nový, epochální výlet pana Broučka, tentokráte do XV. století, Pestré cesty po Čechách pana Broučka a společníků, Pravda, Pravý výlet pana Broučka do měsíce, Různé črty, Upomínky z Východu, Nové písně, Petrklíče, Zpěvník Jana Buriana.*

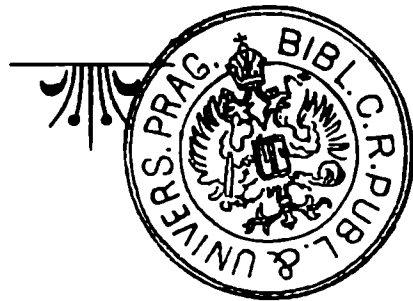
Odchylky 6. vyd. od 1. vyd. viz v Poznámkách B a C II. dílu.

*) Sign. 54. H. 997. Univ. kn.

BÁSNICKÉ SPISY
KARLA HAVLÍČKA

POŘÁDAL

LADISLAV QUIS

V PRAZE
KNIHTISKÁRNA F. ŠIMÁČEK NAKLADATELÉ
1897

7. (*) vyd. má formát 18·7 × 12·3 cm (měreno vázané). Str.: XVIII (předmluva) + XIX—LXXXII (úvod) + 188 (smíšené básně) + 6 (obsah) + 1 (opravy) + (1), r. 1897. Papír je pěkný.

První list vyd. je prázdný.

Potom jsou připojeny: Snímek rukopisu Havlíčkova: *Citlivá večerní (À la Picek)* — papír nažloutlý, písmo hnědé.

Dále je připojen bílý, tvrdý list z hlazeného papíru; na 1. stránce jeho, dole, je tištěno: *Facsimile skizzy Henriho Lehmana (†1882), člena francouzské Akademie, načrtnuté v Karlových Varech 2. června 1849. Originál zapůjčil laskavě vlastník, p. prof. Soběslav Pinkas v Praze. — Autograf z listu ze dne 13. října 1846. A na druhé stránce tohoto listu je obraz Karla Havlíčka s autografem: Karel Havlíček / Redaktor Pražských Novin a České Wčely.*

Dále je titulní list vydání (viz repr.). Následující stránka je prázdná. Na V. str. je předmluva Ladislava Quise, má datum: 2. ledna 1897. Úvod má datum 9./I. 1897.

Křest sv. Vladimíra je tu umístěn na str. 72—109, (sazba 12·5 × 6·5 cm):

Křest sv. Vladimíra.

Legenda z ruské historie.

‘ Zpěv první.

Perun a Vladimír.

Vladimír car na svůj svátek,
když seděl na trůnu,
poslal drába s vyřízením
k bohovi Perunu.

Na str. 109 poznamenáno: „*Celek uveřejněn poprvé v Praze roku 1880 (sic!) s vyobrazeními od E. Lišky.*

Neilustrované vydání vyšlo v Praze u F. Topiče r. 1886.“

Odechyly 7. vyd. od 1. vyd. viz v Poznámkách B a C II. dílu.

*) Sign. 54. G. 2073. Univ. kn.

KŘEST
Sv. Vladimíra.

Legenda z ruské historie
od
Karla Havlíčka Borovského.

Upravil
J. TŘEBICKÝ.

—
V Třebíči na Moravě.
Nakladatel **JINDŘICH LORENZ.**
1897.

8.(*) vyd. má formát 5·8×4·8 cm, sazba 3·8×3·6 cm, str. 84, r. 1897, papír obyčejný.

Na 1. str. text: *V téže úpravě m. j. vyšlo: | Verše a Epigramy | Karla Havlíčka Borovského. | Obsah: Různé verše Tyrolské | elegie, Král Lávra, Paní Tvar|dovská, Epigramy.*

Na 2. str. je podobizna Karla Havlíčka: *Karel Havlíček./ * 31. října 1821. † 29. června 1856.*

Na 3. str. je titulní list (viz repr.). Na 4. str.:

Hřmi, Perune, na můj svátek | místo kanonády..

Na 5. — 6. str. jsou krátká pojednání o K. Havlíčkovi; na 7. str. ilustrace — *Havlíčkův rodný domek v Borové*; na 8. str. ilustrace — *Brixenské vězení. Křest* je na 9.—84. str.

Obálka, 1. str., má text: *Křest sv. | Vladimíra..*

2.—4. str. jsou prázdné.

Odchytky 8. vyd. od 1. vyd. viz v Poznámkách B a C II. dílu.

*) Ze sbírek fed. K. J. Obrátla.

VYBRANÉ SPISY
KARLA HAVLÍČKA BOROVSKÉHO

POŘÁDÁ

KAREL TŮMA.

DÍL ČTVRTÝ.

V HOŘE KUTNÉ.
NÁKLADEM KNIHRUPECTVÍ A KNITISKÁRNY K. ŠOLCE.

9(*) vyd. má formát 21·5×14·8 cm (měřeno vázané), r. 1897. Na 1. str. titulní list (viz repr.); na 2. str. dole. *Tiskem firmy K. Šolce v Kutné Hoře. Vyd. r. 1897.***)

Křest sv. Vladimíra je na str. 361.—398. (sazba 16×7·2 cm).

Obálka vyd. je bílá; na ní: *Vybrané spisy* / (tištěno modrou barvou) *Karla Havlíčka Borovského* / (tištěno červenou barvou) / *Třetí rozmnožené vydání.* / (Tištěno modrou barvou.) Uprostřed obálky obraz Havlíčkův (modrou barvou), s dekorací bílo-červenou a vavřínovým věncem.

Pod obrazem: *Uspořádal Karel Tůma. / Sešit 27. Cena 12 kr. / V Kutné Hoře. / Nákladem Knihkupectví Karla Šolce.*

2. str. je prázdná. Na 3.—4. str. obálky je oznámení knih nákladu Šolcova: *Třetí rozmnožené vydání vybraných spisů Karla Havlíčka Borovského, Vzpomínky na Karla Havlíčka Borovského od Ant. Musíla (Jihlavského).*

Odchylky 9. vyd. od 1. vyd. viz v Poznámkách B a C II. dílu.

*) Sign. 54. G. 2144. Univ. kn.

***) Un. kat.

KŘEST
SV. VLADIMÍRA.

LEGENDA Z RUSKÉ HISTORIE

—OD—

KARLA HAVLÍČKA BOROVSKEHO.

CHICAGO, ILLINOIS.

Tiskem a nákladem Aug. Geringera, 150 W. 12th Street.

10.(*) vyd. má formát 21·9×13·9 cm (sříznuto), sazba 16·3×6·7 cm, str. 82+(1)+1, rok vyd. 1896**), papír pěkný.

Na 1. str. je titulní list (viz repr.); 2. str. je prázdná. Na 3. str. *Zpěv prvý: / Perun a Vladimír*. Text *Křtu* se začíná na 4. str. a končí na str. 82.

Na str.: 14., 27., 35., 41., 49., 55., 65., 73., 77. je název příslušného zpěvu.

10. vyd. má 89 ilustrací, vypůjčených z 1. vyd. (originální velikosti).

Na str. 84. je reklama o knize *Dra J. Pečírky: Domácí lékař*.

Obálka je z polotvrdého papíru, jednostranně hlazeného, modré barvy. Text 1. str. obálky je stejný s titulním listem.

2.—4. str. obálky jsou prázdné.

Odchytky 10. vyd. od 1. vyd. viz v Poznámkách B a C II. dílu.

*) Ze sbírek Jos. Nováčka.

**) Viz exemplář v Náprstkově museu, na kterém poznamenáno rukou bývalé bibliotekářky sl. Ludmily Kottnerovy: „*Dal pan Aug. Geringer v Chicagu. / 11. 7. 96.*“

Tomáš Čapek ve své bibliografii „*Padesát let českého tisku v Americe*“ (New York 1911) toto vydání neuvádí.

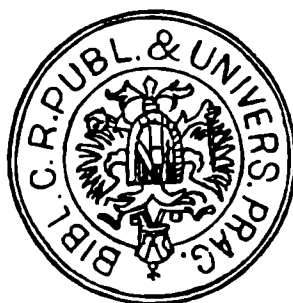
KŘEST SV. VLADIMÍRA.

LEGENDA Z RUSKÉ HISTORIE

OD

KARLA HAVLIČKA BOROVSKEHO.

PÁTÉ VYDÁNÍ.

V JILEMNICI 1897.
Nákladem knihkupectví A. Neuberta.

11.(*) vyd. má formát 16·2×11·8 cm (měřeno vázané), sazba 10·8×5·5 cm, r. 1897, str. 47+(1).

1. str. má titulní list (viz repr.). Následující stránka je prázdná, jenom dole je vytištěno: *Tiskem A. Neuberta v Jilemnicích*.

Papír vydání je slabý, cena knížky neuvedena. Vydání má jenom text „Křtu“.

Odchyly 11. vyd. od 1. vyd. viz v Poznámkách B a C II. dílu.

*; Sign. 54. K. 867. Univ. kn.

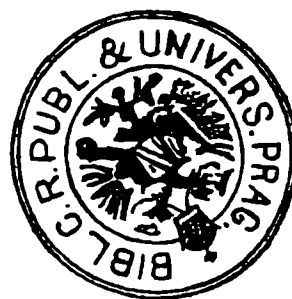
KŘEST
SV. VLADIMÍRA.

LEGENDA Z RUSKÉ HISTORIE

OD

KARLA HAVLÍČKA BOROVSKEHO.

PÁTÉ VYDÁNÍ

V PRAZE.
NAKLADATEL F. TOPIČ KNIHKUPEC
1897.

12.(*) vyd. má formát 18·2×11·8 cm (měřeno vázané), sazba 11·8×6·5 cm, r. 1897, str. 47+1. Cena neuvedena.

1. stránka má titulní list (viz repr.). Následující stránka je prázdná, jenom dole je vytištěno: *Tiskl Alois Wiesner v Praze.*

Na poslední stránce vydání /48/ tištěno: *Nákladem knihkupectví F. Topič v Praze vyšly následující Spisy Svato-pluka Čecha: Čerkes a jiné básně, Evropa, Hanuman, Humoresky, Jitřní písně, Kandidát nesmrtelnosti, Kratochvilná historie o ptáku Velikánu Velikánoviči, Modlitby k Neznámému, Nová sbírka veršovaných prací, Nové písně, Nový, epochální výlet pana Broučka, tentokrát do XV. století, Pestré cesty po Čechách pana Broučka a společníků, Díl II. M. Brouček na výstavě, Petrklíče, Písně otroka, Pravda, Pravý výlet pana Broučka do měsíce, První básně, Rozličná proza, Různé črty, Upomínky z východu, Zpěvník Jana Buriana.*

Tento seznam vytištěn obyčejným petitem, název spisu polotučným petitem.

Odchyly 12. vyd. od 1. vyd. viz v Poznámkách B a C II. dílu.

13. vyd. Český katalog bibliografický 1898—1903, r. X.—XV., sestavil Kudlata Vojta, má na str. 184 pod č. 2354: „Havlíček-Borovský Karel, *Křest sv. Vladimíra*. Legenda z ruské historie. *Druhé* vydání. V Jilemnici, Al. Neubert, m. 8 (46 str.) 20 h.“.

Přihlížejíce jednak k roku 11. vydání, jednak k tomu, že tento katalog obsahuje bibliografii let 1898—1903, kládeme toto vydání do r. 1898.

Poněť o 13. vydání nám dávají vydání č. 11, 24, 27.

*) Sign. 54. H. 1153. Univ. kn.

KŘEŠT

SV. VLADIMÍRA.

LEGENDA Z RUSKÉ HISTORIE

OD

KARLA HAVLÍČKA BOROVSKEHO.

V PRAZE 1900.

NAKLADATELSTVÍ * ALOISE HYNKA * KNIHKUPECTVÍ.

14.(*) vyd. má formát: 30×23 cm, sazba 21·5×9·5 cm, r. 1900, str. 53+(1) obsah+(1).

Toto vyd. má 23 ilustr. od V. Černého, některé celostránkové.

Papír vydání je velmi pěkný a silný.

Na 1. str. je titulní list (viz repr.); následující stránka je prázdná.

3. str. má satirický obrázek.

4. str. je prázdná. Na 5.—6. str. je nevelké pojednání o „Křtu“, které je *doslovně stejné* s pojednáním 5. a 15. vyd. — má tutéž chybu: „*Dojmy a pojmy Havlíčkovy o Rusku, kde asi t ř i roky žil*“ (viz popis 5. a 15. vyd.).

Na str. 7. opakováno: *Křest /sv. Vladimíra.*

8. str. je prázdná. Text „Křtu“ je na str. 9.—53.

Obálka 14. vyd.: Silný, leděmodrý papír. Nahoře na obálce: *Karel Havlíček: /Křest sv. Vladimíra.* a o 2½ cm níže maličká hvězdička.

Odchylky 14. vyd. od 1. vyd. viz v Poznámkách B. a C II. dílu.

*) Vlastní výtisk.

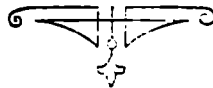
Křest
SV. VLADIMÍRA.

Legenda z ruské historie

od

Karla Havlíčka Borovského.

V PRAZE.

NÁKLADEM ALOISA HYNKA, KNIHKUPCE.

15.(*) vyd. má formát 18·1×13·5 cm (měřeno vázané), sazba 11×5·6 cm; str. 63+(1), r. 1901.**)

Na 1. str. je titulní list (viz repr.).

Na str. 2. dole: *Knih tiskárna: J. Rokyta, Praha, Bredovská ul.*

Na str. 3.—4. je předmluva stejná jako v 5. a 14. vyd. (s týmiž chybami); datum předmluvy: *V Praze, 1. dubna 1895.*

Obálka jest bílá; na žlutozeleném podkladě černým tiskem: *Křest [sv. Vladimíra] Legenda z ruské historie] od [Karla Havlíčka Borovského.], dole: V Praze.] Nákladem Aloisa Hynka.*

V pravém rohu v rámečku: *Cena 40 hal.] (20 kr.)]*

2.—3. stránky jsou prázdné. Na 4. str. obálky je oznámení knih nákladu Hynkova: *Robinson, dle J. Kampa vypravuje Ant. Mojžíš; Kytice slovanských bájí, sestavil Jan Dolenský, učitel; Krakonoš, přeložil P. J. Šulc; Krištof Kolumbus, objevitel Ameriky, vypravuje prof. Jar. Svákovský; Přírodopis, upravil prof. B. Bauše.*

Dole: *Knih tiskárna: J. Rokyta, Praha.*

Odchytky 15. vyd. od 1. vyd. viz v Poznámkách B a C II. dlu.

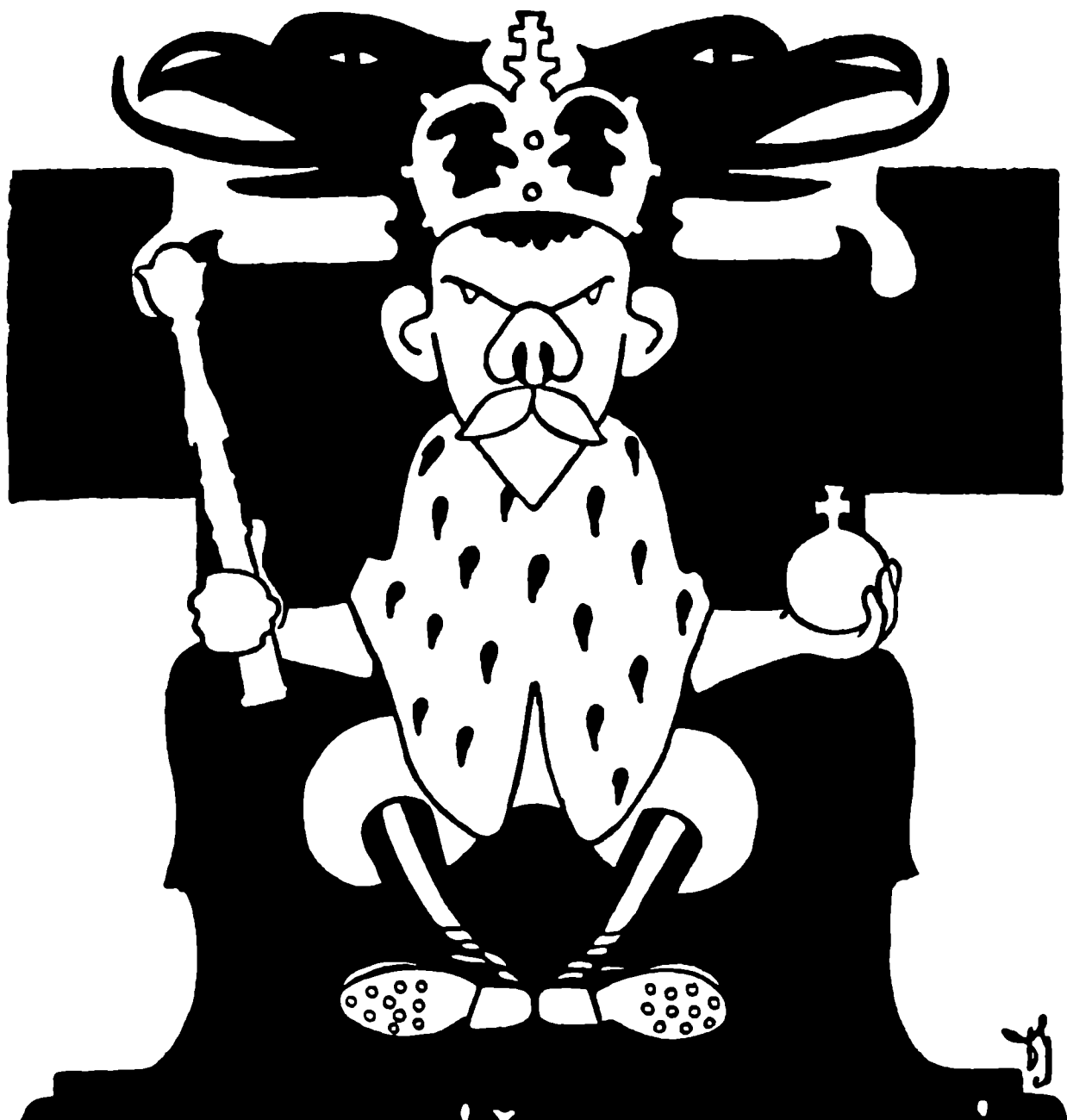
16.(***) vyd. Bibliograf. katalog Vojty Kudlaty, str. 184, má pod č. 2355: „Havlíček Borovský Karel, *Křest sv. Vladimíra. Legenda z ruské historie. Třetí vydání. V Jilemnici, 1901, Al. Neubert, 8. (47 str.) 20 hal.*“****)

*) Sign. 54. I. 2121. Univ. kn.

**) Un. kat.

***) Mně se nepodařilo dostat toto vydání. Informaci o něm беру jenom podle Kudlatova katalogu.

****) Viz ještě: *Soupis Československé literatury za léta 1901—1925, str. 274.*

KAREL HAVLIČEK BOROVSKÝ!

**KŘEST
SV. VLADIMÍRA!**

17.(*) vyd. má formát 22·3×13·8 cm (měřeno vázané), sazba 14·9×7·5 cm; str. 50; vyd. r. 1904.

1. str. vydání je prázdná, následující stránka má jenom dole: *Obrazy kreslil František Gelner.*

Na 3. str. je titulní list (viz repr.).

Následující stránka je prázdná.

Text „Křtu“ je na str. 5.—49., na 50. str. je obraz hlavy cara Vladimíra v koruně (obraz nakreslen v černém oválu) a pod obrazem vytištěno: *Konec.*

17. vyd. má 18 ilustrací od malíře Frant. Gelnera.

Obálka: Ze silného žlutého papíru, na 1. str. je obraz cara Vladimíra (jako na titulním listu) s textem: *Karel Havlíček Borovský. | Křest | sv. Vladimíra | Cena 1 K.*

2.—3. str. jsou prázdné; na 4. str. obálky je: *Knihovna Revolucionářů | Vede a vydává Stanislav K. Neumann | Ročník I., 1904., číslo V. | Administrace: Praha, Myslíkova ul. 262-II.*

Dole na 4. str.: *Nákladem vydavatelstva Nového Kultu | Knihotiskárna Ladislava Grunda a Antonína Baumgartnera na Král. Vinohradech.*

Odehyly 17. vyd. od 1. vyd. viz v Poznámkách B a C II. dílu.

*) Sign. 54. G. 3296. Univ. kn.

KŘEST
SV. VLADIMÍRA.

LEGENDA Z RUSKÉ HISTORIE.

NAPSAL

KAREL HAVLÍČEK BOROVSÝ.

V PRAZE.

NAKLADATEL DR. FRANT. BAČKOVSKÝ, ENIKUPEČ.

1906.

18. (*) vyd. má formát 14·6×11·5 cm (měřeno vázané), sazba 10×6·9 cm, r. 1906, str. 52, cena 20 hal., váz. 35 hal.

Na 1. str. je titulní list (viz repr.).

Na str. 50.—51. je *Připomínka* od nakladatele, v které prohlašuje, že „Toto vydání otištěno co do slov přesně dle vydání prvotního, vyšlého s 93 vyobrazeními od E. Lišky, **) vyjímaje několik změn pravopisných“. Nakladatel ukazuje, co otiskl v svém vyd. podle textu „Křtu“ v O. Ž. a podle Quisova vyd. z r. 1897.

Na 52. str. je: *Nákladem knihkupectví Dra Frant. Bačkovského* vyšly také tyto Svobodomyslné spisy: — dále vyjmenováno 15 vydání.

Obálka vyd. je světležluté barvy, ze slabého papíru. Na 1. str. obálky je: *Číslo 20 | Dra Bačkovského | Národní knihovna česká. | Křest sv. Vladimíra. | Legenda z ruské historie. | Karla Havlíčka Borovského. V Praze 1906. | Nakladatel | Dr. Frant. Bačkovský | Knihkupec.*

Na 2. str. obálky je: *Tato | „Národní knihovna“ | dosud obsahuje: dále na 2.—4. str. vyjmenována 72 vydání této knihovny.*

Odchylky 18. vyd. od 1. vyd. viz v Poznámkách B a C II. dlu.

*) Sign. 54. I. 2588 Un. kn.

**) L. V. — I. (H. O.)

KŘEST
SV. VLADIMÍRA.

LEGENDA Z RUSKÉ HISTORIE.

NAPSAL

KAREL HAVLÍČEK BOROVSÝ

—

DRUHÉ VYDÁNÍ

BAČKOVSKÉHO „ÚPLNÉHO VYDÁNÍ“.

V PRAZE.

NAKLADATEL DR. FRANT. BAČKOVSKÝ, KNIHKUPEC.

1906.

19.(*) vyd. má formát 14·8×11·7 cm (měřeno vázané); sazba 10·1×7 cm, r. 1906, str. 52, cena 20 h, váz. 35 h.

Na 1. str. je titulní list (viz repr.).

Následující strana má dole: *Tiskl Alois Wiesner v Praze, / knihtiskař České Akademie císaře Františka Josefa / pro vědy, slovesnost a umění. / Papír ze skladu České společnosti pro obchod a průmysl papírnický / G. Wiesner, Duffek a spol. v Praze.*

Text Křtu je od 3. do 49. str.

Na stránkách 50.—51. jako u 14. vyd. je *Připomínka* od nakladatele, jenže je dodáno: „*V Praze, v říjnu 1906*“. Na str. 52.: *Svobodomyslné spisy* (15), vydané Dr. Fr. Bačkovským.

Obálka jakož i celé vydání jsou docela totožné s obálkou 18. vyd., jenom je dodáno: *Druhé vydání Bačkovského „Úplného vydání“*.

Na 2.—4. str. obálky je seznam (73 č.) *Národní knihovny*. Dole na str. 4. obálky je: *Tiskl Alois Wiesner v Praze, knihtiskař České Akademie císaře Františka / Josefa pro vědy, slovesnost a umění.*

Odchyly 19. vyd. od 1. vyd. viz v Poznámkách B a C II. dílu.

20.(**) vyd. má formát 24·5×16·2 cm, r. 1906, str. 189+(1), cena není udána.

Do výtisku vloženy 4 stránky křídového papíru, z nich první strana je prázdná, na 2. str. je obraz Havlíčkův s autografem *Karel Havlíček* a dole vytištěno:

Podobizna reprodukována dle leptu F. Herverta, vydaného nakladatelstvím B. Kočího v Praze.

Na 3. str. dole: *Snímek Havlíčkova rukopisu: (Epigramy)*. Před tím: *Rada hloupému Jankovi a Jus regale* s autografem: *K. Havlíček*.

Následující str. je prázdná.

*) Sign. 54. I. 2588. Univ. kn.

***) Vlastní výtisk.

BELLETRIE

KARLA HAVLÍČKA BOROVSKÉHO

K VYDÁNÍ UPRAVIL

F. V. KREJČÍ.

S PODOBIZNOU AUTOROVOU OD F. HERVERTA.

NAKLADATEL B. KOČÍ V PRAZE.

1906.

První str. vyd. má text: *Belletrie |Karla Havlíčka Borovského.*

Následující stránka: *Knihovna Českých |klassiků belletristů | svazek III. | Karel Havlíček Borovský. | K vydání upravil | F. V. Krejčí. | Dole: Nakladatel B. Kočí v Praze. Dále je titulní list. (Viz repr.). Následující stránka je prázdná, jenom dole: Tiskem E. Beauforta v Praze.*

Křest sv. Vladimíra je na str. 6.—17., ve dvou sloupcích, sazba 19·8×11·8 cm:

KŘEST SV. VLADIMÍRA.

Legenda z ruské historie.

Z p ě v p r v ý.

Perun a Vladimír.

Vladimír car na svůj svátek,
když seděl na trůnu,
poslal drába s vyřízením
k bohovi Perunu.

sedí s jehlou na pekýlku
zašívá si katě.“ “

„Vzkazuje Vás, pantatinku,
car náš pozdravovat,
máte prej mu k tomu svátku
drobet zabubnovat.“

Na str. 189. je obsah knihy: *Úvod. Napsal F. V. Krejčí, str. V.—XII.*

I. Spisy básnické: | Tyrolské elegie — 3 | Křest sv. Vladimíra — 6 | Král Lávrá — 17 | Epigramy 1845 — 20 | Různé básně — 31 | Náčrtky — 40 |

II. Spisy prosaické: | Obrazy z Rus — 45 | Satirické črty a drobnosti — 105 | Články kritické a polemické — 121 |

III. Dodatky: | Havlíčkovo mládí — 151 | Havlíčkova smrt — 186 | Odchylná znění — 188. |

Obálka ze silného šedivého papíru.

Text první stránky obálky: *Knihovna Českých klasiků—belletristů. Dole: III. |Havlíček.*

2. str. obálky — reklama: o vydání Havlíčkových překladů z Gogola, Voltaira, Börnea, Zschockka, Sologuba a jin.; o prodeji podobizny K. Havlíčka, Hervertova leptu form. 40×50½ cm.

Havlíčkova čítanka.

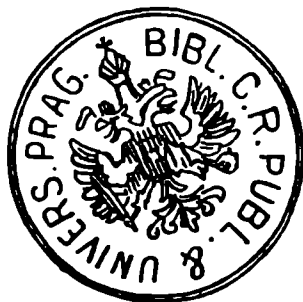
K padesátiletému výročí úmrtí

národního mučenika =====

Karla Havlíčka Borovského

===== uspořádal =====

Karel Jaroslav Obrátil.

————— V UH. HRADIŠTI, 1906. —————

TISKEM A NÁKLADEM FR. RADOUŠKA.

Na str. 3. je reklama o spisech *Boženy Němcové, K. Havlíčka* (Duch Národních Novin, Kutnohorské epištoly), *Broučci* a *Broučkova pozůstalost*; sebrané spisy *Fr. Ruběše, Máchy*.

Dole na str. 3.: *Nakladatelství B. Kočího v Praze, Františkovo nábr. 14. n.*

Na 4. str. je jenom značka nakladatelství.

Odchytky 20. vyd. od 1. vyd. viz v Poznámkách *B a C II. dílu*.

21. A) (*) vyd. má formát 21×14.5 cm (měřeno vázané), str. 158+2 str.***) obsahu.

První str. má titulní list (viz repr.); 2. str. je prázdná.

Na str. 3.—16. je předmluva K. J. Obrátily o K. Havlíčkovi:

„Nestačí však znáti pouze jméno tohoto národního světce, nutno znáti i práci, spisy jeho, abychom mohli náležitě oceniti v ý z n a m, jaký pro nás, pro národ náš má“.

Křest sv. Vladimíra je na str. 107.—121., ve dvou sloupcích, sazba 16.9×11.2 cm.

Obálka knihy je ze slabého papíru červené barvy.

Text 1. str. obálky: *Cena 40 haléřů*. Potom je podobizna K. Havlíčka, a pod ní: *Havlíčková / čítanka*.

Dole: *Nakladatel Fr. Radoušek v Uh. Hradišti, Morava / Tisk vlastního závodu*.

Na 2. str. obálky je oznámení, že „vedle tohoto, lidového vyd., vyšlo ještě *velínové*, t. j. Havlíčkova čítanka tištěná, na *velínovém* papíře.“ Kromě toho nakladatelství vydalo „na toto lidové vyd. Havlíčkovy čítanky, orig. vkusné *desky*.“

Na 3. str. je doporučení knihy Adolfa Liebschera *Anděl strážný*; na 4. str. o Havlíčkově poprsí od sochaře Vl. Amorta, a o Dějinách prostituce, sepsaných Pierrem Dufourem.

21. B) Kromě lidového vydání vyšlo ještě vydání v orig. deskách.***)

Má tvrdé desky v plátně šedozelené barvy. S levé strany

*) Sign. 69. f 830. Nár. musea.

***) Viz též 22. vydání.

****) Sign. 54. G. 3604. Univ. kn.

SPISY KARLA HAVLÍČKA.

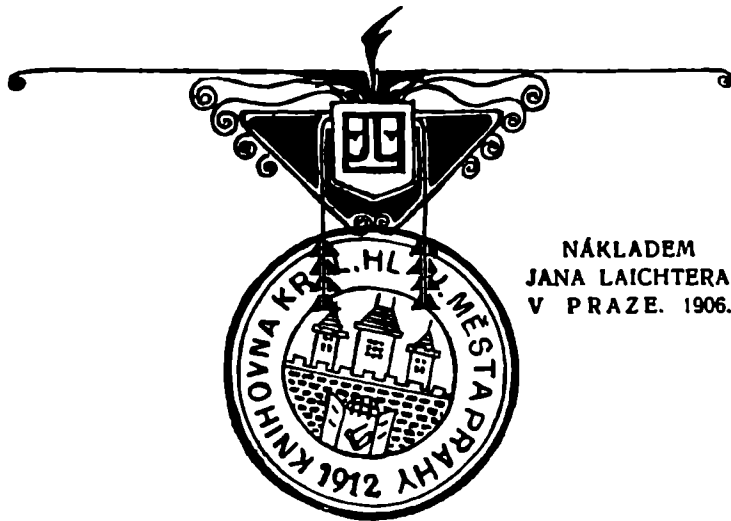
SVAZEK I.

BÁSNĚ.

K TISKU UPRAVIL LADISLAV QUIS.

1918

VYDÁNÍ DRUHÉ, OPRAVENÉ A DOPLNĚNÉ.

NÁKLADEM
JANA LAICHTERA
V PRAZE. 1906.

je podobizna K. Havlíčka, provedená zlatou barvou. Dole na první stránce: *Havlíčková čítanka*.

2.—3. str. obálky je prázdná. Na 4. stránce je vytištěno: *Nakladatelství / Fr. Radouška / v Uh. Hradišti /*. Dole: *Knih-tiskařství / Jos. Letfus v Přerově.*

Odchyly 21. vyd. od 1. vyd. viz v Poznámkách B a C II. dílu.

22.(*) vyd. má formát 23·5 × 15·5 cm (měřeno vázané), str. 158 + 2**) obsah, cena 2 koruny.

Toto vydání je proti předešlému vydání Havlíčkovy čítanky vydání *obálkové*, ale má daleko lepší papír a větší formát.

Obálka vydání je z jednostránkového křídového papíru. Text obálky, všechny čtyři stránky, jsou docela shodné s textem obálky předešlého vydání.

Odchyly tohoto vyd. od 1. viz v Poznámkách B a C II. dílu.

23.(***) vyd. má formát 16 × 11 cm (měřeno vázané), str. 288, sazba 11·3 × 6·5 cm, r. 1906.

1. str. je prázdná; na 2. straně nahoře je: *Čeští spisovatelé XIX. století. / Dosud vyšli: / Němcová, / Hálek, / Mácha, / Havlíček.*

Na str. 3.: *Čeští spisovatelé XIX. století. / Pořádá Jaroslav Vlček. / Havlíček. / I.*

4. str. je prázdná, na 5. str. je titulní list vydání (viz repr.). Dole na 6. str.: *Tiskem Alberta Malíře na Král. Vinohradech*. Dále je předmluva L. Quise, z 2. ledna 1897, k prvnímu vydání (str. V.—XVI.), pak předmluva L. Quise z 23. září 1906 k druhému vydání (str. XVII.—XVIII.); na str. XIX. vysvětleny zkratky; následující strana je prázdná.

Potom je vytištěno: *Podobizna Karla Havlíčka / z daguero-typu, který zaslal Havlíček bratru Františkovi jako ženich Julin.*

*) Sign. 69 f 830. Nár. musea.

**) Toto vyd., jakož i vyd. 21 A a 21 B, mají též 128. str. opakovanu dvakrát, k tomu u konce knihy poznamenáno: 157 str. + 2 (obsah).

***) Sign. A. 3669. IV. 1. f. (Kn. hl. m. Prahy).

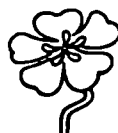
KŘEST sv. Vladimira.

Legenda z ruské historie

od

Karla Havlíčka Borovského.

Čtvrté vydání.

V JILEMNICI.

Nákladem knihtiskupectví Al. Neuberta.
1906.

Následující str. je prázdná. Dále: I. /*Smíšené básně*. Další str. je prázdná.

I. díl na str. 5.—53.; II.: *Různé úryvky a náčrtky*, str. 55.—66.; III.: *Tyrolské elegie, Král Lávra, Křest sv. Vladimíra*, str. 67.—134.; IV.: *Epigramy*, str. 135.—184.; V.: *Překlady*, str. 185.—214.; *Poznámky k básním*, str. 215.—244.; *Doplňky k I. dílu*, str. 245.—280.; *Obsah*, str. 281.—288. Křest sv. Vladimíra na str. 92.—134.

KŘEST SV. VLADIMÍRA.

Legenda z ruské historie.

Zpěv první.

Perun a Vladimír.

Vladimír car na svůj svátek,
když seděl na trůnu,
poslal drába s vyřízením
k bohovi Perunu.

Na konci Křtu je dodáno: (*Ostatek chybí.*) / „*Celek poprvé uveřejněn v Praze roku 1880 (sic!) s vyobrazeními od E. Lišky. Neillustrované vydání vyšlo v Praze u F. Topiče r. 1886.*“

(Viz 7. vyd.).

23. vyd. vyšlo též vázané, tvrdá obálka, v modrém plátě. Text na 1. str. obálky: *Čeští / spisovatelé / XIX. století.*

Dole: *Básnické spisy / Karla Havlíčka / I. 2. a 3. str. jsou prázdné. Na 4. str. dole: Vydává / Jan Laichter v Praze.*

Na hřbetě: *Havlíček.*

Existují výtisky též v původní obálce (v téže barvě jako desky vazby fialově modré). Návrh je umělecký od prof. Kotěry.

Odchytky 23. vyd. od 1. vyd. viz v Pozn. B a C II. dílu.

24. (*) vyd. má formát 19 × 12,5 cm (měřeno nesříznuto), sazba 11,2 × 5,5 cm, str. 47 + (1), r. 1906, cena 20 hal., papír obyčejný. Na 1. str. vydání je titulní list (viz repr.); 2. str. je prázdná. Křest sv. Vladimíra je na str. 3.—47.

*) Ze sbírek Jos. Nováčka.

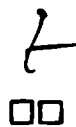
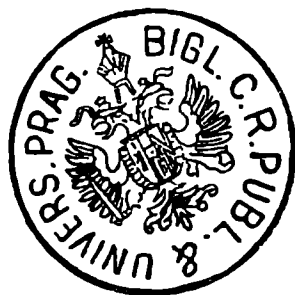
≡ KŘEST ≡ SV. VLADIMÍRA.

LEGENDA Z RUSKÉ HISTORIE

OD

KARLA HAVLÍČKA BOROVSKÉHO.

S 50 ILLUSTRACEMI K. STROFFA.

V PRAZE.

NAKLADATELSTVÍ * HEJDA & TUČEK * KNIHKUPECTVÍ.

Obálka vydání je z obyčejného obálkového papíru červené barvy.

Text 1. str. obálky: *Karel Havlíček Borovský: | Křest | sv. Vladimíra. | Legenda z ruské historie | Čtvrté vydání. | Cena 20 hal. | V Jilemnici. | Nákladem knihkupectví Al. Neuberta. 1906.*

2.—4. str. obálky jsou prázdné.

Odchyly 24. vydání od 1. vyd. viz v Poznámkách B a C II. dílu.

25.(*) vyd. má formát: 18·5×13·5 cm (nesříznuto); sazba 11·5×5·5 cm, str. 68, r. 1908,**) papír obyčejný.

První stránka knihy má nápis: *Křest sv. Vladimíra.* 2. str. je prázdná, na 3. str. je titulní list (viz repr.), na 4. str., dole: *Tiskem Edvarda Leschingra v Praze.*

Text „Křtu“ je na stránkách 5.—68. Kniha je ilustrovaná, má 51***) obrázek.

Obálka je žluté barvy, ze slabého papíru; na obálce jest ilustrace patriarchálního cara, šibenice a trosek staveb. Nápis na obálce: *K. Havlíček: | Křest sv. Vladimíra. | Legenda z ruské historie|. Dole: Nakladatelství „Hejda a Tuček“.* *Knihkupectví | v Praze. | 50 hal.*

2. stránka obálky je prázdná. Na 3. str. se čtenářům doporučují knihy: *V. Hálek, Večerní písně; J. Rokyta, Za Kristem.* Na 4. str. — *Fr. Joklík: Nauka o ústavě.*

Odchyly 25. vyd. od 1. vyd. viz v Poznámkách B a C II. dílu.

*) Ze sbírek řed. K. J. Obrátla.

**) Toto vydání klademe do r. 1908. (Tobolkova česká bibliografie 1908., č. 545). Pod č. 26. je poznamenáno *V. vydání téže fmy z r. 1908,* které je úplně stejné s tímto vydáním.

***) Kniha má 51 obrázek, a ne 50, jak je poznamenáno na titulním listu.

△
△
△
△
KŘEST
△
△
△
△
sv. Vladimíra.

Legenda z ruské historie od
:: KARLA HAVLÍČKA ::
BOROVSKÉHO □ Čtvrté
:: vydání. ::

:: V JILEMNICI. ::
Nákladem knihkupectví Al. Neuberta.
:: 1908. ::

26.(*) vyd. je z r. 1908.**) Vyd. je totožné s 25. vyd., jenom na 1. str. obálky je označeno: *V. vydání*.

Odchytky 26. vyd. od 1. vyd. viz v Poznámkách *B a C II. dílu*.

27.(***) vyd. má formát 17.3×12.5 cm (měřeno vázané), sazba 11.3×5.5 cm, r. 1908, str. 47+(1), cena neudána, papír obyčejný.

Na str. 1. je titulní list (viz repr.).

Str. 2. je prázdná. Text „Křtu sv. Vladimíra“ je od str. 3. do 47.

Obálka vydání je z tenkého papíru bleděfialové barvy. Na 1. str. obálky je obraz Havlíčkův. Text 1. str.: *Křest / sv. Vladimíra / Legenda z ruské historie od / Karla Havlíčka Borovského / Čtvrté vydání / Nákladem knihkupectví Aloise / Neuberta v Jilemnici*.

2.—4. str. obálky jsou prázdné.

Odchytky 27. vyd. od 1. vyd. viz v Poznámkách *B a C II. dílu*.

*) 54. J. 3335. Univ. kn.

***) Un. kat. a N. (str. 16.).

****) Ze sbírek Dr. Jar. Malého.

KŘEST sv. Vladimíra.

Legenda z ruské historie od
.: KARLA HAVLÍČKA .:
BOROVSKÉHO.
Páté vydání.

Cena 50 hal.

Nakladatel Jos. L. Švika, knihkupec v Ml. Boleslavi.

28.(*) vyd. má formát 14·1×10 cm (nesříznuto), sazba 7·6×5·3 cm, str. 64, vyd. z r. 1908,**) cena 50 hal., papír obyčejný.

Na 1. str. je titulní list (viz repr.); 2. str. je prázdná. Text „Křtu“ je od 3. str. do 64.

Obálka vyd. je z tvrdého papíru zelené barvy. Text 1. str. obálky: *Křest / sv. Vladimíra. / Legenda z ruské historie od / Karla Havlíčka / Borovského. / Páté vydání.***) Cena 50 hal. / Nakladatel Jos. L. Švíkal, knihkupec v Ml. Boleslavi.*

2.—4. str. obálky jsou prázdné.

Odchyšky 28. vyd. od 1. vyd. viz v Poznámkách B a C II. dílu.

*) Vlastní výtisk.

**) Un. kat. a N[osovský] (str. 16.). Soupis čsl. lit., str. 274., uvádí datum 1911.

***) Pátraje po předchozích vydáních fmy Jos. L. Švíkala (myslil jsem, že Švíkal měl ještě čtyři vydání), obrátil jsem se o pomoc k panu řed. Jos. Volfovi.

Pan ředitel Volf požádal ředitelství Městského musea v Mladé Boleslavi, aby vypátralo tato vydání a půjčilo mi je.

Zde uvádíme odpověď řed. musea ze dne 22. října 1931:

„K Vašemu dotazu (č. j. 1958) stran vydání Havlíčkova „Křtu sv. Vladimíra“ oznamujeme, že v knihovně zdejšího musea je pouze 5. vydání vydané, lépe řečeno, v oběh zdejší firmou Švíkalovou. Ježto jsme se marně po předchozích vydáních sháněli, obrátili jsme se přímo k nakladateli Švíkalovi, který nám dal toto vysvětlení: »Vydání „Křtu sv. Vladimíra“ označené jako 5., koupil p. Švíkal asi před 25 lety z konkursní podstaty firmy Neubert v Jilemnici a to s mnoha knihami v celém nákladě jako makulaturu „na váhu“ a z toho množství dal pak do prodeje ono 5. vydání se svým jménem. Požádal jsem ho, aby prohlédl svůj archiv, zdali snad v něm není také některé dřívější vydání Neubertovo. Po 3 dnech dal mi zápornou odpověď. ... Za Městské museum v Ml. Boleslavi: prof. Zd. Kamper. v. r.«

Při srovnání vydání 28. (Švíkalova) s vydáním fmy Neubertovy č. 11. (r. 1897), 24. (r. 1906) a č. 27. (r. 1908) jsem zjistil rozdíly textové, které jsou nemožné při obálkovém vydání. Avšak vydání 28. a vydání 27., patří do r. 1908 a mají vnější podobnost: jsou vysázeny stejným písmem a mají zdůrazněná stejná místa v textu. Ukážeme zde jen na některé rozdíly mezi 27. a 28. vydáním:

I., 132. moždířů (č. 27), hmoždířů (č. 28); II., 37. mne (č. 27), mné (č. 28); V., 35. létě (č. 27), letě (č. 28); IX., 21 *Dominicus* (č. 27), *Dominus* (č. 28); 50. *túlpa* (č. 27), *čulpa* (č. 28).

Při srovnání vydání 27. s vydáním č. 11 a 24 jsem zjistil ještě více rozdílu. Jiná vydání fmy Neubertovy (č. 13 — r. 1898 a č. 16 — r. 1901) nepodařilo se nám sehnati. Ale kdyby byly zůstaly nějaké zásoby vydání z těchto dvou roků (z kterých by snad byl mohl Švíkal udělati obálkové vydání), nebylo by došlo k Neubertovským vydáním z roku 1906 a 1908.

KAREL HAVLÍČEK-BOROVSKÝ:

Křest sv. Vladimíra

Legenda z ruské historie.

V PRAZE-SOBĚSLAVI.

Nakladatelství Šmíd a Spol. v Soběslavi.

Cena 20 hal.

29.(*) vyd. „*Havlíčková čítanka. K padesátiletému výročí úmrtí národního mučedníka Karla Havlíčka Borovského, uspořádal Karel Jaroslav Obrátil. Uh. Hradiště. Radoušek, III. vyd., 1911*“.

Ponětí o vydání 29. *Křtu* nám dávají vydání: č. 21, 22, 38, 44.

30. vyd. Podle katalogu Nosovského a jiných katalogů o tomto vyd. můžeme jenom říci: „*Křest sv. Vladimíra. Různé verše. Upravil k vyd. J. Třebický. (S podobenkou). Třebíč, 1911. J. Lorenz. 64° 128 s. — 20.*“

Přihlízejíce k vydání č. 32. a 37., můžeme přesně říci, že to je *druhé* Lorenzovo vydání, obsah jeho, str. 128., ukazuje, že toto vydání je docela shodné s vydáním č. 32. a 37.

31. (**) vyd. má formát 13·5×9·5 cm (měřeno vázané), sazba 8·5×4·3 cm, str. 64, 1911, (***) papír obyčejný, cena 20 hal.

1. str. je prázdná. Na 2. str. vydání je podobizna K. Havlíčka s tímto nápisem: *K. Havlíček Borovský a níže v závorkách: * 1821. † 1856. Na str. 3.—4. je krátké pojednání o životě K. Havlíčka.*

Na 5. stránce stojí: *Křest / sv. Vladimíra. Str. 6. je prázdná. Text se začíná od str. 7.: Křest sv. Vladimíra / Zpěv prvň / Perun a Vladimír/.* Dále jde vlastní text až do str. 60. Na str. 61.—64. je reklama o knihách: *Z mých pamětí / ze staré školy / napsal učitel-veterán J. V. Hora; / Katechismus ovocnictví / napsal J. Holub, pomolog; / Židovské anekdoty / Král anekdotářů.*

1. str. obálky má text: (viz repr.). 2.—3. str. obálky je prázdná, na 4. str. uprostřed je: *Knihhtiskárna / Šmíd a spol. / v Soběslavi.*

Odchyly 31. vyd. od 1. vyd. viz v Poznámkách B a C II. dílu.

*) N. str. 12.

**) Sign. B 6370. Kn. hl. m. Prahy.

***) N. str. 16.

Křest sv. Vladimíra.

Legenda z ruské historie od
K. Havlíčka Borovského.

Upravil J. Třebický.

Třetí vydání.

1912.

Nakladatel Jindř. Lorenz, knihkupec
v Třebíči na Moravě.

32.(*) vyd. má formát 6·5 × 5 cm (měřeno nesříznuto), sazba 4·5 × 3·5 cm, str. 128, r. 1912, cena neudána, papír obyčejný.

1. str. vydání je prázdná, na 2. str. je podobizna K. Havlíčka a pod ní vytištěno: *Karel Havlíček. / * 31. října 1821, † 29. června 1856.*

Na 3. str. je titulní list vydání (viz repr.).

Úprava tohoto vydání je docela stejná s vydáním 8., 37., 58., o kterých jsme podrobně pojednali.

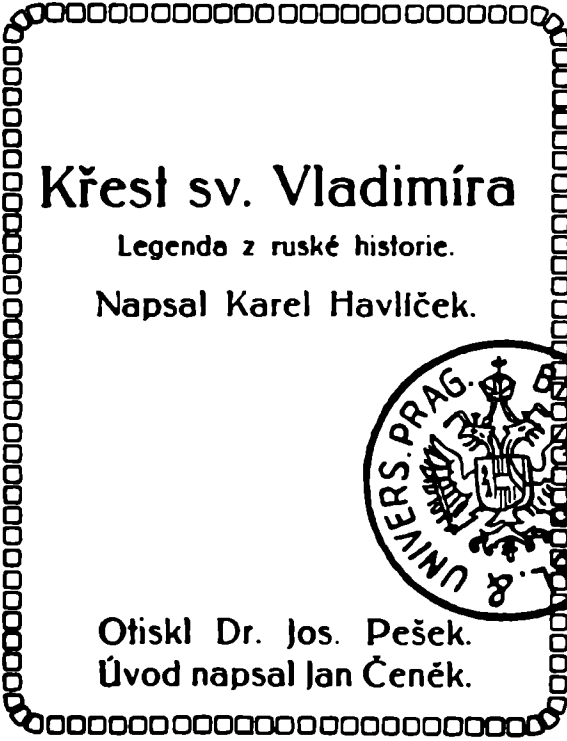
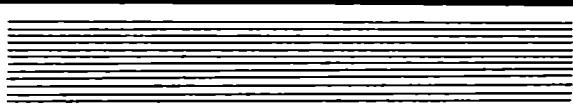
Obálka vydání je z bílého hlazeného papíru.

Text 1. str. obálky: *Křest sv. Vladimíra / (tištěno červenou barvou), legenda z ruské historie od / Karla Havlíčka Borovského / (tištěno červenou barvou). Upravil J. Třebický. / Třetí vydání. / V Třebíči na Moravě. Roku 1912. / Nakladatel J. Lorenz, knihkupec.*

Na 2.—3. str. obálky je seznam *Lorenzových moder. kapes. slovníků* (tištěno červenou barvou), *vyznamenaných zlatou medailí v Kroměříži roku 1909*. Na 4. str. seznam *Třebíčské kolibří literatury* (tištěno červenou barvou).

Odchytky 32. vydání od 1. vyd. viz v Poznámkách *B a C II. dílu*.

*) Vlastní výtisk.

Křesť sv. Vladimíra

Legenda z ruské historie.

Napsal Karel Havlíček.

Otiskl Dr. Jos. Pešek.

Úvod napsal Jan Čeněk.

33.(*) vyd. má formát 14·7×10·9 cm (měřeno vázané); sazba 10·2×6·6 cm, str. 72, cena neudána; 1913 r.**)

1. str. knihy je prázdná, 2. str. se podobá vzhledem titulní stránce (viz repr.). Na 2. str. je text: *Perličky literární.* (červenou barvou), IV. /Pořádá Dr. Jos. Pešek./ Dole: *Karel Havlíček /Křest sv. Vladimíra.*

Zadní strana titulního listu je prázdná. Následující stránka nahoře má ornament. Na téže stránce se začíná důležité pojednání od Jana Čeňka o životopisu K. Havlíčka a o „Křtu“ (od 7. do 17. str.). Příští 18. str. je prázdná. Text „Křtu“ je na str. 19.—66. Na stránce 66. se začíná krátké pojednání od J. P. o zlomecích „Křtu“ v „O. Ž.“ a také o Quisově vydání v Laichtrově sbírce.

Na konci tohoto pojednání je nesprávně uvedeno: „*Křest sv. Vladimíra*“ *z a ž i v o t a****) *Havlíčková vyšel knižně až r. 1877 s ilustracemi E. K. Lišky, podle rukopisu dnes nezvěstného.*“ (Str. 67.).

Na str. 68.—70. je krátký slovníček cizích slov v textu „Křtu“.

Na str. 71.—72. je *Překlad latinské části „Jesuitského marše.“*

Obálka vyd. je z tvrdého papíru, modré barvy, linky jsou kremové: kremové mezery jsou také na 1. str. a je tam vytištěno (červenou barvou): *Karel Havlíček: / Křest sv. / Vladimíra.*

2.—3. str. obálky je prázdná.

Na 4. str. je vytištěno: *Nakladatel /Boh. Melichar/ v Hradci Králové.*

Dole: „*Literární perličky*“ *vycházejí ve lhůtách měsíčních, /nejméně 4krát ročně.*

Odchytky 33. vyd. od 1. vyd. viz v Poznámkách B a C II. dílu.

*) Sign. 54. I. 1591. Univ. kn.

***) Un. kat. a N. (str. 16.).

***) Podtrženo námi. (H. O.)

KAREL
HAVLÍČEK BOROVSÝ:
BRIXENSKÉ
BÁSNĚ.
TYROLSKÉ ELEGIE.
KŘEST
SVATÉHO VLADIMÍRA.
KRÁL LÁVRA.
FRAGMENTY.

Knihovny „Kytice“ svazek šestý.
V Roudnici 1913.

34.(*) vyd., bibliofilské, má formát: 14·7 × 9 cm (měřeno vázané), sazba 9·8' × 6·1 cm, str. 94.

1.—2. str. jsou prázdné; na 3. str. je titulní list (viz repr.). V tit. listě slova: *Brixenské básně* — tištěna červenou barvou.

Křest sv. Vladimíra je od str. 23.—72. Na str. 23.:

KŘEST SVATÉHO VLADIMÍRA.

LEGENDA Z RUSKÉ HISTORIE.

Str. 24. je prázdná. Text *Křtu* začíná na str. 25. a končí na str. 72.

Vydání *Křtu*, jakož i vůbec vydání této knihy, sázeno kursivou.

ZPĚV PRVNÍ. PERUN A VLADIMÍR.

*Vladimír car na svůj svátek,
když seděl na trůnu,
poslal drába s vyřízením
k bohovi Perunu.*

*„Hími, Perune, na můj svátek
místo kanonády,
škoda prachu, dost ho padne
v bitvách u armády.*

Na str. 94. jsou podány zajímavé informace o tomto vydání knihy: *Karla | Havlíčka Borovského „Brixenské bá-*

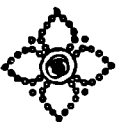
*) Ze sbírek Jos. Nováčka.

KNIHOVNIČKA „ČECHOSLOVANA“

SVAZEK IV.

**KAREL HAVLIČEK
BOROVSKÝ**

**KŘEST SV. VLADIMÍRA.
LEGENDA Z RUSKÉ HISTORIE.**

SLOVANSKÉ VYDAVATELSTVÍ V KYJEVĚ.

KAREL HAVLIČEK
BOROVSKÝ:

**KŘEST
SV. VLADIMÍRA**
LEGENDA Z RUSKÉ HISTORIE.

1917

sně“ | vydány tuto nově v 800 výtiscích | na similibjapanu a 35 na japanu. | Upravil, předádku nakreslil a vazbu navrhl V. H. Brunner. | Vytiskla „Politika“ v Praze. | Svázal Ludvík Bradáč na Král. Vinohradech. | Štočky dodal J. Štenc v Praze. | Text přehlédl a jako šestý svazek | knihovny | Kytice | nákladem svým vydal | Prof. Milan Svoboda | v Roudnici nad Labem | v listopadu 1913.

Obálka vyd. jsou tvrdé desky, umělecky ozdobené zlatými linkami.

Na hřbetě je text: *Karel Havlíček Borovský: Brixenské básně.*

Odchytky 34. vyd. od 1. vyd. viz v Poznámkách B a C II. dílu.

35.(*) vyd. má formát 14.5 × 9 cm, sazba 10 × 7.2 cm, r. 1917, str. 64, papír slabý.

1. str. vyd. je prázdná. Na 2.—3. str. je text titulu (viz repr.). 4. str. je prázdná.

Text *Křtu* je od str. 5.—51.; 52. str. je prázdná. Na str. 53.—64. jsou *Tyrolské elegie*.

Obálka vyd., bez textu, je z velmi slabého papíru, modré barvy.

Odchytky 35. vyd. od 1. vyd. viz v Poznámkách B a C II. dílu.

*) Z kn. Památníku odboje.

KNIHY ČESKÉHO REPUBLIKÁNA
SVAZEK 5.

KŘEST

SV. VLADIMÍRA

LEGENDA Z RUSKÉ HISTORIE
OD
KARLA HAVLÍČKA BOROVSKÉHO.

S ILUSTRACEMI E. LIŠKY.

K VYDÁNÍ UPRAVIL A ÚVODEM OPATŘIL

DR. FRANTIŠEK ŠIMEK.

Č. BUDĚJOVICE.
J. SVÁTEK, JIHOČESKÉ LIDOVÉ KNIHKUPECTVÍ.
1919.

36.(*) vyd. má formát 16·7×11 cm (měřeno vázané); sazba 12·7×7·2 cm, r. 1919, str. 62+2, cena K 1.80, papír obyčejný, 48 ilustr. od E. Lišky.

Na první stránce je titulní list vydání (viz repr.).

Na 2. str. uprostřed je vytištěno: *Knihy českého republikána /svazek 5. a dole: Veškerá práva vyhrazena nakladateli.*

Na str. 3.—5. je úvod od Dra Františka Šimka o „Křtu sv. Vladimíra“. Str. 6. je prázdná.

Text „Křtu“ je na str. 7.—61., na str. 62. je jenom jeden obrázek (hoch se posmívá strážníkovi).

Na 63. str. knihy je: *Všem / dobrým Čechům a Češkám / doporučujeme / poprsí presidenta / T. G. Masaryka / od mistra L. Šalouna, / tvůrce Husova pomníku na Staroměstském náměstí v Praze.*

Na str. 64. knihy je reklama A. Turkové, *Na cestách věčnosti.*

Obálka tohoto vydání je z polotuhého papíru; na první straně obálky je rámeček a obrázek cara Vladimíra. Text první str. obálky je: *Knihy českého republikána, sv. 5. / Karel Havlíček Borovský, potom je obrázek cara Vladimíra a dole: Křest / sv. Vladimíra / s 47**) původními obrázky E. Lišky. Dále: J. Svátek, jihočeské lidové knih/kupectví v Českých Budějovicích. Za rámečkem dole vpravo stojí: Cena K 1.80.*

Na str. 2. obálky: *Knihy českého republikána.*

Red. Jos. Pachmajer a prof. Dr. F. Šimek. Dosud vyšlo: Hymny svobodných národů; Karel Havlíček Borovský, Epigramy; Jos. Fr. Smetana, Pomněnky; T. G. Masaryk, Řeči a projevy č. 1.; Karel Havlíček Borovský, Křest sv. Vladimíra s původními vyobr. E. Lišky. Cena K 1.80, vázané K 2.40. Vyšlo zvláštní vydání v 500 výt. na imitaci japonsku v bibliofilské vazbě za K 6.

Na 3. str. obálky: *Doporučujeme / Svátkovu lidovou knihovnu / pro zábavu a poučení. Dále je seznam 12 knížek, které se doporučují.*

*) Sign. 54. K. 3111. Univ. kn.

**) Ve skutečnosti 48 obrázků E. Lišky. (H. O.)

KŘEST SV. VLADIMÍRA.

**Legenda z ruské historie od
Karla Havlíčka Borovského.**

Upravil J. Třebický.

—= Čtvrté vydání. =—

1919.

**Nakladatel Jindřich Lorenz, knihkupec
v Třebíči na Moravě.**

Na 4. str. obálky: *Nová kniha nevšední / krásy. Vesnický román. / Fr. Žitpek: / Lovci štěstí.*

Odchytky 36. vyd. od 1. vyd. viz v Poznámkách B a C II. dílu.

37.(*) vyd. má formát 7·5 × 5·5 cm (měřeno nesříznuto), sazba 5·2 × 4 cm, r. 1919, str. 128, cena neudána, papír obyčejný.

1. str. vydání je prázdná, na 2. str. je podobizna K. Havlíčka a pod ní vytištěno: *Karel Havlíček. / * 31. října 1821, † 29. června 1856.*

Na str. 3. vydání je titulní list (viz repr.). Toto vydání je upraveno zcela stejně jako vydání 8. a 32., o kterých jsme pojednali podrobněji.

Obsah obálky tohoto vydání je totožný s obsahem obálky 32. vyd., jenom v 37. vydání je všecko tištěno černou barvou.

Odchytky 37. vyd. od 1. vyd. viz v Poznámkách B a C II. dílu.

38.(**) vyd. má formát 23·8 × 14·9 cm (měřeno vázané), str. 158+2, cena neudána, r. 1920.***)

Na 1. str. vyd. je titulní list: *Havlíčková čítanka. / Uspořádal / Karel Jaroslav Obrátil. / Vydání IV.*

Dole: *Nákladem Frant. Radouška v Přerově. / Tiskem grafického závodu E. Dobrovolný.*

Kromě formátu a papíru je toto vydání docela stejné s vydáním č.: 21, 22, 44. Kniha vázaná, tvrdé desky. Na 1. str. obálky je text: *K. J. Obrátil: / Havlíčkova čítanka.*

Odchytky 38. vyd. od 1. vyd. viz v Poznámkách B a C II. dílu.

*) Vlastní výtisk.

***) Vlastní výtisk.

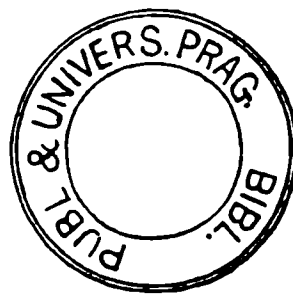
***) Podle soupisu K. Nosovského patří toto vydání — podle sdělení nakladatelova — do roku 1923. Toto datum je však *nesprávné*, jak to vyplývá ze zjištěného data 5. vyd. (viz popis 44. vydání).

KŘEST
SV.
VLADIMÍRA.

Legenda z ruské historie

od

Karla Havlíčka Borovského.

Nakladatelství VANĚK A VOTAVA na Smíchově.

39.(*) vyd. má formát 15·3×10·8 cm (měřeno vázané), sazba: 10×5·5 cm, str. 64, 1920 r.,**) papír pěkný.

Na první str. je titulní list vyd. (viz repr.).

Na 2. str. vydání dole — *Tiskem Kmínka a Bureše, Praha-Nusle.*

Na 3.—5. str. vydání je úvod o „Křtu sv. Vladimíra“. Str. 6. je prázdná.

Text „Křtu“ je na str. 7.—63.

Na str. 64. je reklama: *Ve sbírce „Vzorná četba pro mládež“ dosud vyšlo: Vláda student, Výbor z básní Gustava Pflagra-Moravského, Mistr Jan Hus mládeži, Božena Němcová, Latinská Babička, České pohádky, Labyrint světa a ráj srdce.*

Obálka je z bílého, polotuhého papíru se zeleným rámcem. 1. str. obálky: *Křest / sv. Vladimíra / Legenda z ruské historie / od Karla Havlíčka / Borovského.*

Níže: *K vydání upravil: / prof. František Papírník.*

Dole: *Nakladatelství Vaněk a Votava, knihkupectví / na Smíchově.*

2. a 3. str. obálky je prázdná.

Na 4. str. obálky je reklama o 8 spisech knihovny „Technických vymožeností“.

Odchylky 39. vyd. od 1. vyd. viz v Poznámkách B a C II. dílu.

*) Sign. 54. K. 3398. Univ. kn.

**) Un. kat.

KŘEST
S V. V L A D I M Í R A

LEGENDA

Z RUSKÉ HISTORIE

OD

KARLA HAVLÍČKA BOROVSKEHO

S 25 OBRÁZKY.

VYDAVATELSTVÍ

VOLNÉ MYŠLENKY ČESKOSLOVENSKÉ

V PRAZE

40.(*) vyd. má formát 15·5×11·5 cm (měřeno vázané); sazba 11×7·3 cm, str. 64, cena Kč 3·50, vyd. r. 1920,**) papír vyd. příliš slabý.

1. str. je prázdná, na 2. str. je podobizna Karla Havlíčka a pod ní autografický nápis: *Bratře Čechu, shod' černou hazuku! | Karel Havlíček |* a dole je vytištěno: *Podobizna Karla Havlíčka Borovského, dle skizzy malíře | H. Lehmana z 2. června 1849.*

Na 3. str. je titulní list (viz repr.); zadní str. titulního listu je prázdná. Text Křtu začíná na str. 5. a končí na str. 57. Na str. 58. až 61. je kratičké pojednání: „*Křest sv. Vladimíra*“ od *Jaroslava Motyčky*; na str. 62. je obsah vydání. Na str. 63.—64. seznam 29 knih vydaných nakladatelstvím. Dole na 64. str. je adresa vydavatelství: *Vydavatelství Volné Myšlenky v Praze II., Podskalská 51.*

Obálka vyd. je z jednoduchého šedivého, tuhého papíru. Na 1. str. je ilustrace boha Peruna a tento text: *K. Havlíček: | Křest | sv. Vladimíra |* a docela dole: *s 25 obrázky — cena 3.50 Kč.*

2.—3. str. obálky je prázdná, na 4. str. kratičká noticka o úkolech Volné myšlenky.

Odchylky 40. vyd. od 1. vyd. viz v Poznámkách B a C II. dílu.

*) Sign. 54. K. 4235. Univ. kn.

***) Un. kat.

KŘEST
SV. VLADIMÍRA.

LEGENDA Z RUSKÉ HISTORIE.

NAPSAL

KAREL HAVLÍČEK BOROVSÝ.

—

TŘETÍ VYDÁNÍ V „NÁRODNÍ KNIHOVNĚ“
DRA BAČKOVSKÉHO.

—

SLOVANSKÉ KNIHKUPECTVÍ, NAKLADATELSTVÍ
A ANTIKVARIÁT (BAČKOVSKÝ A HACH)
PRAHA-II., JEČNÁ ULICE Č. 17.

41.(*) vyd. má formát 16 × 12·3 cm (měřeno nesříznuté), sazba 10·2 × 7·2 cm, r. 1921, str. 48, papír vyd. je značně slabý.

Na 1. str. je titulní list (viz repr.).

Na 2. str. vydání uprostřed stránky je vytištěno:

„*Slavná tato parodie Havlíčkova na libovůli panovnickou a zneužívání náboženství všemi církvemi jest tu otištěna dle prvního úplného vydání z r. 1877 s 93 kresbami E. Lišky, které bylo rakouskou vládou skonfiskováno.*“

Dole je: *Tiskl v roce 1921 Jan Hruška v Písku.*

Text „*Křtu sv. Vladimíra*“ se začíná na str. 3. a jde do str. 48.

Obálka vydání je z tenkého papíru růžové barvy.

Text obálky: *Číslo 20. | Dra Bačkovského | Národní knihovna česká. | Křest sv. Vladimíra. | Legenda z ruské historie | napsal | Karel Havlíček Borovský. Uprostřed obálky je ilustrace (hostina u cara Vladimíra — obraz E. Lišky) a pod ní: *Slovanské knihkupectví, nakladatelství a anti/kvariát (Bačkovský a Hach), Praha II., Ječná 17.**

Na 2. str. obálky — *Karel Havlíček Borovský napsal: Tyrolské elegie a Král Lávra, Z kutnohorských epištol, Křest sv. Vladimíra; z ruštiny přeložil spisy N. V. Gogola: Nos, Starovětská šlechta, Plášť, Pověst o tom, kterak se rozhněvali pan Matěj s panem Matoušem; z francouzštiny přeložil spis F. M. A. Voltaireho: Některé pověsti; z angličtiny přeložil spis J. Venedeyho: Vůdce Irčanů Daniel O'Connell.*

Na 3. stránce obálky: *Národní knihovna česká | obsahuje v dosud vyšlých číslech: | Básně: | F. L. Čelakovský: Smíšené básně, Ohlas písní ruských, 2. vyd., Růže stolistá, 2. vyd. Vít. Hálek: Večerní písně, 2. vyd., Ballady a romance, V přírodě, Pohádky z naší vesnice. K. Havlíček Borovský: Křest sv. Vladimíra, 3. vyd., Tyrolské elegie, Král Lávra, 2. vyd.; K. H. Mácha, Máj, 3. vyd. Povědky: Vít. Hálek: Poldík Rumař, Bajrama, Student Kvoch, Na vejmínku, Domáci učitel, Pan Suchý; J. z Hvězdy: Mastičkář, Čechové v Prusích; Pr. Chocholoušek: Dvůr krále Václava, Mileva.*

Na str. 4.: *Povědky: V. K. Klicpera: Točník; B. Němcová: Karla, 2. vyd., Sestry, 2. vyd., Chyše pod horami, 2. vyd.,*

*) Vlastní výtisk.

KŘEST SV. VLADIMÍRA.

Legenda z ruské historie

od

KARLA HAVLÍČKA BOROVSKÉHO.

S 93 vyobrazeními od E. Lišky.

JINDŘ. BAČKOVSKÝ.

Československé knihkupectví, nakladatelství a antikvariát
V PRAZE, ŽITNÁ UL. 55. U MUSEA.

Divá Bára, 2. vyd., *V zámku a podzámčí*; *F. J. Rubeš: Veselá předmluva o nešťastném bačkoráři, Kdo ví, k čemu to dobré, Harfenice*; *J. K. Tyl: Dekret Kutnohorský, Hudební dobrodruzi, Alchymista*; *J. E. Vocel: Poslední Orebta, Hlatipisec*.

Divadla: | *V. K. Klicpera: Veselohra na mostě*; *G. Pflieger-Mor.: Telegram*; *J. K. Tyl: Jan Hus, dramat. báseň*.

Dole: *Tiskem Dra Ed. Grégra a syna v Praze*.

Odchylky 41. vyd. od 1. viz v Poznámkách B a C II. dílu.

42.(*) vyd. má formát 18×12 cm (neseříznuto), sazba 13·2×6·6 cm, r. 1921, str. 64, papír slabý.

Na první stránce vydání je titulní list (viz repr.).

Na 2. str. vydání, uprostřed stránky: *Otisk vydání z r. 1877*.

Dole: 1921. | *Knihkárna František Rebec v Praze II., Lipová ulice č. 4*.

Text „Křtu“ začíná od str. 3. a jde do str. 64. V textu je umístěno 93 ilustrací, vzatých z vydání z r. 1876, jenomže zmenšených.

Obálka tohoto vydání je z polotuhého papíru, bledě-zelené barvy, s ornamentem se všech stran. Nahoře je vytištěno: *Jindř. Bačkovského | Československá Národní četba | svazek 5. | Karel Havlíček | Borovský: | Křest | sv. Vladimíra | s 93 vyobrazeními od E. Lišky*. Dále je, jako nakladatelská vlněta, ilustrace Nár. musea a pod ní je vytištěno: *Jindř. Bačkovský | Československé knihkupectví, antikvariát a nakladatelství*.

Na hřbetě vyd.: *Havlíček: Křest sv. Vladimíra. 5*.

2.—3. str. obálky je prázdná. Na 4. str. je poznamenáno, co dosud vyšlo v tomto nakladatelství: *Kalinčák: Reštaurácia; Beneš-Třebízský: Svatováclavská korouhev; B. Němcová: Pohorská vesnice; Sládkovič: Detvan; Havlíček: Křest sv. Vladimíra; Hálek: Večerní písně; Mácha: Cikáni; Chalúpka: Spevy; Erben: Kytice; Šmilovský: Parnasie*.

Dole na 4. str.: *Jindř. Bačkovský | Československé knihkupectví, antikvariát a nakladatelství v Praze, Žitná ul. 55 u Musea*.

*) Vlastní výtisk.

KAREL HAVLÍČEK BOROVSÝ:

KŘEST SV. VLADIMÍRA

LEGENDA Z RUSKÉ HISTORIE.

DVANÁCTI LINOLEORYTY VYZDOBIL

EMMERICH AL. HRUŠKA.

K STOLETÉMU VÝROČÍ NAROZENIN HAVLÍČKOVÝCH VYDAL
REDAKTOR A NAKLADATEL JAN BŘ. HŮRKA, KR. VINOHRADY,
SLEZSKÁ 32 N.

Toto vydání bylo vytištěno ještě i na lepším papíře.
Odchytky 42. vyd. od 1. vyd. viz v Poznámkách B a C
II. dílu.

43.(*) vyd. má formát 19×13·5 cm (nesříznuťo), sazba 12·5×7·1 cm, str. 62+(2), rok vyd. 1921,**) papír obyčejný.

Na str. 1. je titulní list (viz repr.).

Na str. 2., dole, je vytištěno: „*Melantrich*“, druž. podniky pro graf. průmysl v Praze. Na 3. str. je podobizna K. Havlíčka; 4. str. je prázdná. Na str. 5.—8. je krátké pojednání od E. Hrušky o životě K. Havlíčka. Na str. 9. je obrázek. Text *Křtu sv. Vladimíra* začíná na str. 10. a končí na str. 62.

Obálka je ze slabého žlutého papíru. Na ní je vytištěno: *Knihovna „České prameny“ svazek XV. | Vychází šestkrát ročně. Předplatné ročně K 48. | Vydavatel a zodp. redaktor J. Bř. Hůrka, Kr. Vinohrady. Uprostřed obálky ilustrace (cara Vladimíra) a pod ní: Karel Havlíček Borovský: Křest sv. Vladimíra | Legenda z ruské historie. | S předmluvou a 12 linoleoryty od Em. Al. Hrušky | Cena Kč 9.*

2.—3. str. jsou prázdné; na 4. str.: *Pro obecní, spolkové a soukromé | knihovny | doporučujeme v naši beletristické knihovně „Českých Prá/menech“ dosud vyšlé tyto literární práce:*

Dále vytištěn je seznam XIV svazků knih.

Odchytky 43. vyd. od 1. vyd. viz v Poznámkách B a C
II. dílu.

*) Ze sbírek ředit. K. J. Obrátily.

***) N. str. 17.

HAVLÍČKOVA ČÍTANKA.

Sestavil a úvodem opatřil
KAREL JAROSLAV OBRÁTIL.

Páté pozměněné vydání.

Nákladem Fr. Radouška v Přerově.
Tiskem Polygrafie, Brno.

44.(*) vyd. má formát 22·1×14·8 cm (měřeno vázané), str. 159+(1), cena Kč 12.—, r. 1921,**) papír obyčejný.

Na 1. str. je titulní list (viz repr.). Str. 2. je prázdná. Na str. 3.—16. je předmluva K. J. Obrátily o K. Havlíčkovi. (Obsah je úplně stejný jako u vyd. 1.—4.). Křest sv. Vladimíra je na str. 108.—120., ve dvou sloupcích, sazba 16·9×10·9 cm.

Obálka vydání je z polotuhého papíru modré barvy. Text 1. str. obálky: *Radouškova knihovna | Cena Kč 12, | svazek 1. | Havlíčkova čítanka | uspořádal | Karel Jaroslav Obrátil | Páté přepracované (sic!) vydání. | Dole: Radouškovo nakladatelství v Přerově (Morava). | Tiskem Polygrafie, Brno.*

Na 2. str. je seznam knih Radouškova nakladatelství — čítanky: *Havlíčková, Husova, Komenského, Macharova, Němcové Boženy, Nerudova, Palackého, Tolstého; Brožíkův obraz: Komenský ve své pracovně; mistra prof. Ad. Liebschera — Anděl Strážný.* Na 3. str. seznam knih: *Dějiny prostituce, sepsal Pierre Dufour; Na vojně rusko-japonské, sepsal V. A. Taburin; Marcel Schlaf, sepsal Ben Walther; Uličníkův deník, z angl. přeložil K. Roubal a G. Marek; Průvodce po Buchlově, sepsal K. J. Obrátil; Na vinici Páně, sepsal Adolf Šustr.* Na 4. str.: *Úřední měření — sepsal Ed. Srb; Návod ku sepišování úmrtních zapsání, sepsal Juc. Jan Trapl; O slušném chování se mládeže, sepsal Fr. V. Kodým; Německy pro nestudované, sepsal Prokop Silný; Rozvrhy látky z realii, upravil Al. Menšík; Pokračovací školy hospodářské, sestavil Ed. Srb; Posloupnost panovníků, sepsal Josef Frant. Urbánek; Českomoravské dějiny v přehledu, sestavil Vít Opluštil.*

Odchyly 44. vyd. od 1. vyd. viz v Poznámkách B a C II. dílu.

*) Sign. 68376. Státní studijní knihovna v Olomouci.

***) Na 2. str. knihy je razítko knihovny s vepsaným datem: „Čs. studijní knihovna v Olomouci | Došlo: 31./X. 1921 | zařazeno 20./XI. 21“.

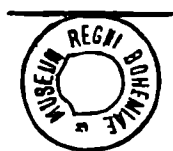
Kromě toho ještě na 4. str. obálky je rukou napsáno: „Jenský 25./II 1922 Kč 6·50.“ — Jenský je knihař v Olomouci, který váže knihy Čs. studující knihovny.

Tento podrobný popis olomouckého exempláře má ten význam, že opravňuje položit toto 5. vyd. do r. 1921; z toho dále vyplývá, že datum 4. vyd. r. 1923 (viz bibl. Nosovského, 12 str.) je nesprávné. Podle takto zjištěného roku 5. vyd., rok 4. vyd. jsme v dohodě s K. Nosovským položili do r. 1920.

72 d 128

P A M Á T N Í K
K A R L A H A V L Í Č K A
B O R O V S K É H O

*K stoletým narozeninám
neohroženého politického vůdce,
pravého politického buditele
a národního mučedníka*

USPOŘÁDAL

BOHUMIL VAVROUŠEK SLAVĚTÍNSKÝ

28. břez. 1922

9. 1944.

K Ř E S T S V. V L A D I M Í R A .

(Legenda z ruské historie.)

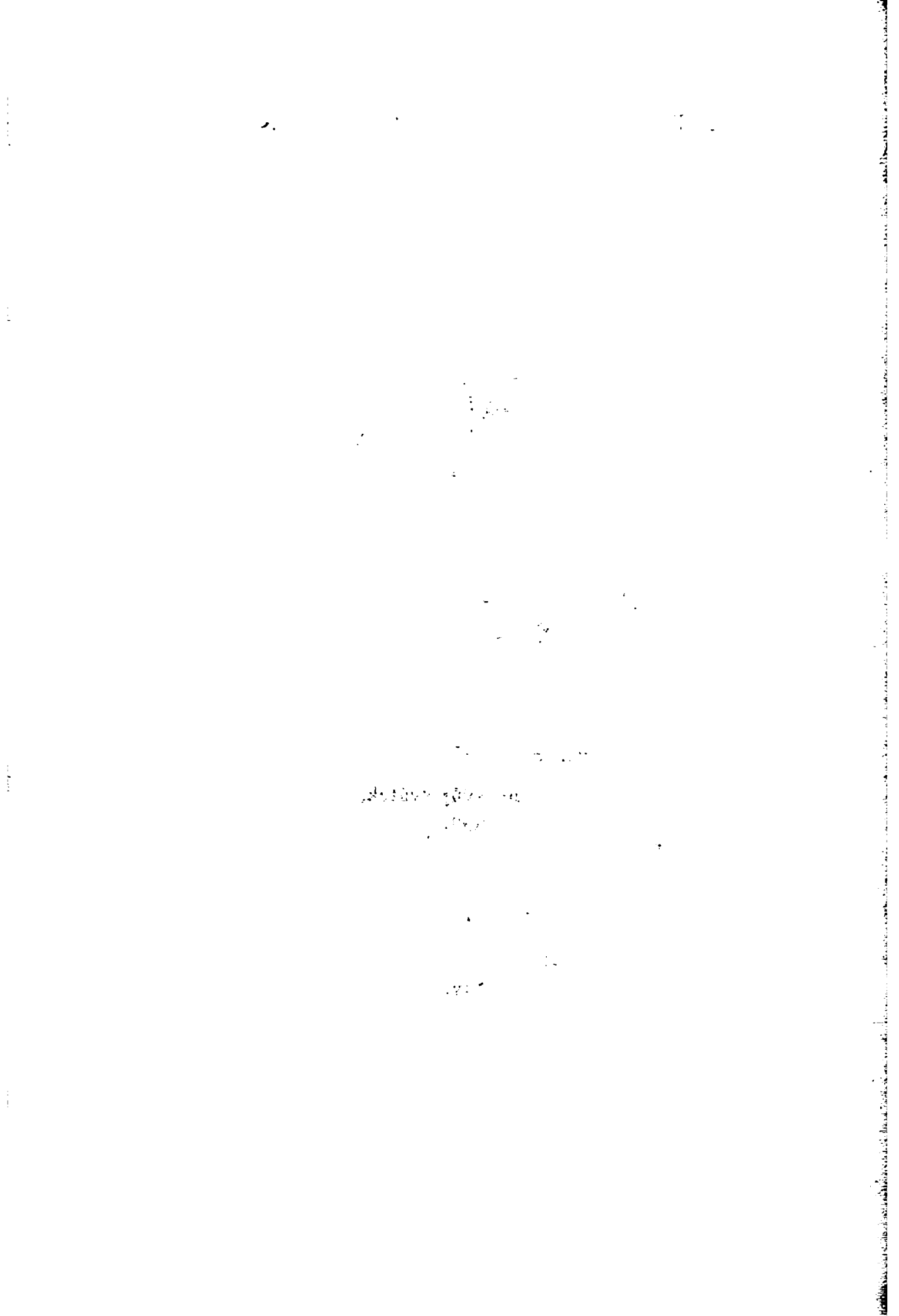

Zpěv prvý:

Perun a Vladimír.

Vladimír car na svůj svátek,
když seděl na trůnu,
poslal drába s vyřizením
k bohovi Perunu:

„Hřmi, Perune, na můj svátek
místo kanonády,
škoda prachu, dost ho padne
v bitvách u armády.“

45.(*) vyd. má formát 25×16 cm (měřeno vázané), str. 864, r. 1921, cena neudána, papír velice pěkný.

Str. 1.—2. je prázdná, na 3. str. je červenou barvou vytištěno: *Památník | Karla Havlíčka | Borovského |*; 4. str. je prázdná; na 5. str.: *1821—1921*; na 6. str. je podobizna K. Havlíčka a pod ní autograficky napsáno: *K. Havlíček Borovský*; na 7. str. je titulní list (viz repr.). 8. str. je prázdná; na 9. str. je text: *Mistru | Aloisu Jiráskovi,* (tato slova jsou tištěna červenou barvou) *| jenž sílil vždy a vzpružoval celý | náš národ živým připomínáním | jeho minulosti, u příležitosti jeho | sedmdesátých narozenin | připisuje tuto knihu* (tato slova jsou tištěna červenou barvou) *| o bojovníku za život a práva národa | na znamení hluboké úcty | a upřímné oddanosti | B. V. S.*

Kniha má celkem VI dílů.

Křest sv. Vladimíra je v VI. dílu na str. 763.—803.; sazba 16·5×8 cm. Vyd. 45. má 10 ilustrací vypůjčených z 1. vyd. (ilustrace nezmenšené).

Obálka vyd. jsou tvrdé desky v plátně tmavomodré barvy.

Na hřbetě je text: *Památník Karla Havlíčka Borovského.*

Odchytky 45. od 1. vyd. viz v Poznámkách B a C II. dílu.

*) Sign. 72. d. 128. Kn. Nár. mus.

KAREL HAVLÍČEK BOROVSÝ

EPIGRAMY

A OSTATNÍ BÁSNĚ

Uspořádal Emil Vachek

S kresbami
Josefa Rohana

Vydalo Ústřední Dělnické nakladatelství
Ant. Svěcený v Praze

46.(*) vyd. má formát 18·8×13·2 cm (měřeno vázané); r. 1921, str. 120, cena neudána, papír pěkný.

Na 1. str. je titulní list (viz repr.).

2. str. vydání je prázdná. Na 3. str. je podobizna K. Havlíčka Borovského a pod ní faksimile autografu: *Karel Havlíček*. 4. str. je prázdná. Na str. 5.—8. *Emil Vachek* podává pojednání: *Satyra Karla Havlíčka Borovského*. V něm autor praví, že „v satyře přece dodnes nebyl Karel Havlíček ani zdaleka dostižen, natož překonán.“ Stručně pojednává o Tyrolských elegiích, Křtu sv. Vladimíra, Králi Lávrovi a Epigramech.

„Křest sv. Vladimíra“ je zde od str. 69. do 107., sazba 11·9×7·5 cm.

KŘEST SV. VLADIMÍRA.

Legenda z ruské historie.

Zpěv první.

Perun a Vladimír.

Vladimír car na svůj svátek,
když seděl na trůnu,
poslal drába s vyřízením
k bohovi Perunu.

Na str. 108.—118. — Král Lávra a na 119.—120. je 30 poznámek k textu knihy.

Obálka vyd. je z tuhého papíru, bílé barvy.

Na první stránce je podobizna K. Havlíčka. Text na této stránce jest: *Karel Havlíček Borovský | Epigramy | A. Svěcený—Ústřední | Dělnické nakladatelství*. 2.—4. str. obálky je prázdná.

Odchytky 46. vyd. od 1. vyd. viz v Poznámkách *B a C II. dílu*.

*) Sign. 54. J. 5313. Univ. kn.

KAREL HAVLÍČEK BOROVSÝ

KŘEST SV. VLADIMÍRA

LEGENDA Z RUSKÉ HISTORIE

ILUSTROVAL ZD. KRATOCHVÍL

47.(*) vyd. má formát 20×14·5 cm (měřeno vázané), sazba 12·5×7·5 cm, rok vyd. 1921, str. 127+(1).

1. str. vydání je prázdná, na 2. stránce je: *Knihovna / drobného umění / svazek první*. Dole pod čarou: *Nákladem / Tiskárny „Loutkáře“ v Chocni*.

Na str. 3. je titulní list (viz repr.).

4. str. je prázdná.

Stránkování knihy od 5. do 89. str. je červenou barvou, od 91.** do 126. černou barvou.

Na 5. str. je ilustrace cara Vladimíra; 6. str. je prázdná. Text „Křtu“ je od 7. str. do 89. U 47. vyd. jsou název každého zpěvu, první písmeno slova, kterým se začíná zpěv, a slova „konec toho nebo toho zpěvu“ tištěna červenou barvou (jakož i číslice od 5 do 89). 47. vyd. má celkem 21 ilustrací.

Text „Křtu“ se končí na str. 88., na str. 89. je ilustrace, str. 90. je prázdná. Str. 91.—116. obsahují pojednání: *O Karlu Havlíčkovi Borovském a jeho „Křtu sv. Vladimíra“ od Dr. Jindř. Veselého*.

II. část pojednání má tyto oddíly: a) *Vznik* (str. 103.); b) *Osud rukopisu* (str. 107.); c) *Tisky* (str. 109.) — zde podán: *Bibliografický přehled* (26 čísel) *samostatných tisků „Křtu“*; d) *Z výkladů a posudků* (str. 111.).

Na str. 117.—126. *Fr. Žákavec popisuje Kratochvílovy ilustrace*.

Str. 127.—128. nejsou číslovány.

Na str. 127. stojí: *Knih tato / byla vydána roku 1921 / jako 1. svazek / Kniha drobného umění / perokresby a výprava Zdeňka Kratochvíla*. Dole: *Vytiskla dvojbarevně / tiskárna Loutkáře v Chocni*.

Str. 128. je prázdná.

Obálka 47. vyd. je z polotuhého papíru barvy tmavorůžové. Na ní je zlatou barvou vytištěno: *Křest / svatého / Vladimíra*.

2. str. obálky je prázdná.

Odchylky 47. vyd. od 1. vyd. viz v Poznámkách B a C II. dílu.

*) Sign. 54. H. 4838. Univ. kn.

***) 90. str. není číslována.

KŘEST SV. VLADIMÍRA

LEGENDA Z RUSKÉ HISTORIE

OD

KARLA HAVLÍČKA
BOROVSKÉHO.

S 50 ILLUSTRACEMI K. STROFFA.

KARL HAVLÍČEK A OSUD
RUKOPISU JEHO BÁSNĚ

NAPSAL K. NOVOTNÝ.

V PRAZE.

Nakladatelství • HEJDA & TUČEK • Knihkupectví

48. (*) vyd. má formát 18×11.5 cm (měřeno vázané), str. 96, sazba 11.9×5.5 cm; rok vyd. 1921.

Za 2. str. obálky je připojen křídový list, první jeho strana je prázdná a na druhé straně je podobizna K. Havlíčka s tímto textem: *Karel Havlíček Borovský. / Podobizna z doby brixenského exilu.*

Na 1. str. knížky uprostřed je vytištěno: *Křest sv. Vladimíra.*

2. str. je prázdná.

Na 3. str. titulní list (viz repr.).

4. str. má jenom dole: *Tiskem Rudolfa Březiny, Praha I., Novotného lávka.*

Text vydání je od str. 5. do str. 70. Str. 71.—74. nejsou číslovány.

Na str. 71.: *O Karlu Havlíčkovi Borovském. Napsal Karel Novotný.* Str. 72. je prázdná.

Na str. 73., kde písmo sahá jenom do půl str., je vytištěno, co řekl *Arnošt Denis o Havlíčkovi v Paříži dne 2. července 1906* (— není udáno, z jakého pramene je to vzato).

Str. 74. je prázdná. Na str. 75. jsou udána nejdůležitější data z Havlíčkova života od narození do úmrtí. Na str. 76.—83. je podán životopis K. Havlíčka.

Str. 84. je prázdná. Na str. 85.—91. líčí autor historii „Křtu sv. Vladimíra.“ Str. 92.—96. nejsou číslovány. Str. 92. je prázdná, na str. 93. je: *Obsah: / Křest sv. Vladimíra. / O Karlu Havlíčkovi Borovském: / I. Život a osud. / II. Historie Křtu sv. Vladimíra.*

Str. 94. je prázdná. Na str. 95. je reklama pro jubilejní knížečku intimních vzpomínek na Karla Havlíčka a jeho rodinu, *Sviť, měsíčku, polehoučku.... Hrstka drobných vzpomínek na Karla Havlíčka Borovského z pera Karla Novotného.* Na str. 96. je reklama knihy *Básník mezi lidmi, Adolf Polívka* — od K. Novotného.

Obálka je z tuhého papíru modré barvy. První str. obálky dává úplný text titulního listu, rok vyd. 1921 a kromě toho má ještě obrázek (jesuité pospíchají na Rus)

*) Sign. 54. I. 5230. Univ. kn.

KAREL HAVLIČEK BOROVSÝ:

KŘEŠT SV. VLADIMÍRA.

LEGENDA Z RUSKÉ HISTORIE.

*

DLE PŮVODNÍHO VYDÁNÍ.

VYSOKÉ MÝTO.

NÁKLADEM KNIHKUPECTVÍ JOSEFA KUNCE.

KNIHTISKÁRNA V. KLOFÁČ A BOČEK VE VYSOKÉM MÝTĚ

Na 2. str. obálky je reklama o knize *Dr. Jiřího Gutha-Jarkovského: Mladému republikánu*.

Dole: *Nakladatelství Hejda a Tuček Knihkupectví Praha II., Karlovo nám. 26.*

Odchylky 48. vyd. od 1. vyd. viz v Poznámkách B a C II. dílu.

49.(*) vyd. má formát 21×16·8 cm (měřeno vázané), sazba 15·2×10·9 cm (ve dvou sloupcích); str. 32; rok vyd. 1921.**)

1. str. je titulní list (viz repr.).

2. str. vydání je prázdná. Text „Křtu“ je na str. 3.—32.

Obálka vyd. je z tuhého, šedivého papíru. Uprostřed obálky je nalepena pohlednice: K. Havlíček se dívá na domek v Brixenu, kde bydlil; s druhé strany domku, nahoře, měsíc.

Text obálky: *Karel Havlíček Borovský: / Křest sv. Vladimíra.*

2.—4. str. jsou prázdné.

Odchylky 49. vyd. od 1. vyd. viz v Poznámkách B a C II. dílu.

*) Sign. 54. G. 5597. Univ. kn.

***) Un. kat.

KAREL HAVLÍČEK BOROVSKÝ:

KŘEST
SV. VLADIMÍRA

LEGENDA Z RUSKÉ HISTORIE.

TYROLSKÉ ELEGIE

V PRAZE.

NAKLADATELSTVÍ J. OTTO, SP. S R. O. V PRAZE.

50.(*) vyd. má formát 15×10 cm, str. 160, vyd. z r. 1921, papír lehký.

Na 1. str. je titulní list (viz repr.).

Na 2. str. uprostřed: *Veškerá práva vyhrazena*. A dole: *Tiskem „Unie“ v Praze*.

„Křest sv. Vladimíra“ je od str. 3.—46.; sazba 11×5.5 cm.

Obálka vyd. je z příliš slabého papíru světlečervené barvy.

1. str. má text: *Světová knihovna | č. 1577—78 | Karel Havlíček Borovský: | Křest | sv. Vladimíra. | Tyrolské elegie. | Rediguje Jaroslav Kvapil. | Vydává | Nakladatelství J. Otto | společnost s r. o. | v Praze, Karlovo nám. 34 | Pobočné závody: Bratislava, ul. Laurinská 8 | Vídeň I., Gluckg. 3. | Veškerá práva vyhrazena.*

Na str. 2. obálky je seznam *Světové knihovny* od č. 805. do č. 960. Na 3.—4. str. seznamu je otištěn katalog *Světové knihovny* od č. 961 do 1.592.

Dole na 4. str.: *Nakladatelství J. Otto, sp. s r. o. v Praze, Karlovo nám. 34.*

Odchylky 50. vyd. od 1. vyd. viz v Poznámkách B a C II. dílu.

*) Sign. 54. I. 1404. Univ. kn.

1922.

ČÍSLO 11-12.

Vychází ve volných lhůtách.

ROČNÍK IV.

**NAŠE
DOMOVINA**

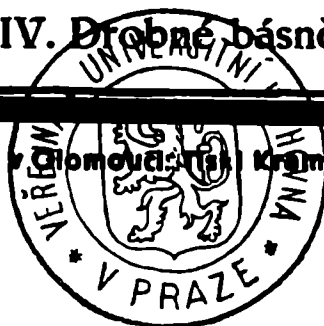
KNIHOVNA
PRO VZDĚLÁNÍ
A POUČENÍ.

VYDÁVÁ A ŘÍDÍ
KAREL SLAVÍČEK, OLOMOUC.

K. HAVLÍČKA BOROVSKÉHO
vybrané spisy básnické.

I. Tyrolské elegie.
II. Křest sv. Vladimíra.
III. Král Lávra.
IV. Drobné básně a epigramy.

Nákladem Karla Slavička v Olomouci: (Tisk) Kramář a Procházka, a. s. o. r.

51.(*) vyd. má formát 19×14 cm (měřeno vázané); str. 96, r. 1922, cena neudána, papír slabý.

První stránka vydání je prázdná, na 2. str. je podobizna K. Havlíčka a pod ní text: *K. Havlíček Borovský*. 3. str. obsahu je titulní list vydání (viz repr.). 4. str. má poznámku: *Vydáno / k památce / stoletého výročí narozenin / Karla Havlíčka Borovského / 1821—1921*.

Na 5.—7. str. je úvod od *Oldřicha Čepičky*. Na str. 8.—18. jsou *Tyrolské elegie*. Text *Křtu* je na str. 19.—55., sazba 13×6.3 cm.

Dále na str. 56.—64. je *Král Lávra*, potom *Drobné básně a epigramy* (od str. 64. do 83.).

Na str. 84.—89. je *Doslov* od *M. Milkovského* (t. j. Karla Slavíčka). Dole na 89. str. je poznámka vydavatele o prodeji životopisu K. Havlíčka, vydaného v II. ročníku „*Naší domoviny*“.

Na str. 90.—96. (nejsou číslovány) jsou různé inseráty: šatů, uhlí, koksu, dříví, staveb, plánů, veškerého pleteného a galanterního zboží, biografu Kosmos, knihkupectví Lužného v Olomouci, skla, porcelánu, lamp atd.

Obálka vyd. je ze slabého papíru bleděmodré barvy.

Na první stránce obálky je podobizna K. Havlíčka a pod ní: *K. Havlíčka / Borovského / vybrané spisy básnické. / I. Tyrolské elegie. / II. Křest sv. Vladimíra. / III. Král Lávra. / IV. Drobné básně a epigramy*.

Na 2.—4. str. obálky *Miloš Milkovský* podává své verše *Bratři*. Na konci veršů datum: *Olomouc, 6. července 1921*.

Odchytky 51. vyd. od 1. vyd. viz v Poznámkách B a C II. dílu.

*) Sign. 54. K. 3553. Univ. kn.

KAREL HAVLÍČEK BOROVSKÝ:

KŘEST SVATÉHO VLADIMÍRA

KAREL JUDA:

KŘEST RUSKÉ ŘÍŠE

Kresbu na obálce, ilustrace

v textu i záhlaví jednotlivých kapitol

nakreslil

FRANTIŠEK D. SEDLÁČEK

Nakladatelství Pražské akciové tiskárny

v Praze II., Lützowova ul. 3.

52.(*) vyd. má formát 22·8 × 15·2 cm (měřeno vázané); sazba 16·9 × 7·5 cm, rok vyd. 1923**), str. 83+1, cena neudána, papír pěkný.

1. str. vyd. má titulní list (viz repr.).

2. str. vydání je prázdná. 3. str. se začíná úvodem. Zde praví Karel Juda: „*Když je uveřejňuji nyní vedle díla Havlíčkova v této úpravě, nemíním domýšlivě, že by se Havlíčkově geniálnosti, jeho důvtipu, vynalézavosti a humoru bylo dostalo mým satirickým veršováním zvláštní pocty, třebaže celek i jednotlivosti, niterně i formálně chtějí svědčit o naprostém oddání strhující Havlíčkově předloze.*“***)

Na str. 5, dole, je velkými písmeny vytištěno: *Karel Juda*. Str. 6. je prázdná. Str. 7. má text: *I. | Křest svatého Vladimíra. | Legenda z ruské historie. | V Brixenu napsal | Karel Havlíček Borovský. | Celek poprvé uveřejněn | v Praze r. 1880.* (sic!).

Str. 8. je prázdná. Text „Křtu“ je od str. 9.—47. Toto vydání má 16 ilustrací. Str. 48. je prázdná. Na str. 49. se začíná: *II. | Křest Ruské říše | Napsal | Karel Juda. | Uveřejněno poprvé | v „Národních Listech“ | v říjnu 1921.*

Na str. 51.—83. je text „Křtu ruské říše.“

Obálka vyd. je ze silného papíru bílé barvy.

Tři čtvrtiny první stránky obálky zabírá ilustrace: *Kremel v ohni*, dva vojáky vede smrt, dole ilustrace dvou sedláků, táhnoucích pluh, ten, který jde za pluhem, zakryl si rukou obličej, žena sedí na zemi a pláče.

Dole: *Karel Havlíček Borovský: | Křest svatého Vladimíra | Karel Juda: | Křest Ruské říše*

2.—3. str. obálky je prázdná. Na 4. str. je seznam 40 knih nakladatelství.

Odchytky 52. vyd. od 1. vyd. viz v Poznámkách *B a C II. dílu.*

*) Sign. 54. F. 5441. Univ. kn.

***) Un. kat.

***) Úvodem, str. 3.

KAREL HAVLÍČEK BOROVSÝ:

KŘEST
SV. VLADIMÍRA.

TYROLSKÉ ELEGIE.

NÁKLADEM
JAROSLAVA BURIANA
V PÍSKU.

53.(*) vyd. má formát 10·4×6·7 cm (neseříznutý výtisk); sazba 7·2×4·5 cm, str. 72, cena neudána, rok vyd. 1924,**) papír tenký.

Na 1. str. je titulní list vyd. (viz repr.).

„Křest“ je od 3.—55. str.

Zadní str. titulního listu uprostřed má text: *Knihotiskárna / Jaroslava V. Buriana / v Písku.*

Obálka vyd. je z tuhého, bílého papíru a má text: *Karel Havlíček / Borovský: / Křest / sv. Vladimíra / Tyrolské elegie / Nákladem / Jaroslava Buriana / v Písku.*

2. —4. str. obálky jsou prázdné.

Odchytky 53. vyd. od 1. vyd. viz v Poznámkách B a C II. dílu.

*) Vlastní výtisk.

***) Zjištěno dotazem Jar. Malého u nakladatelství v Písku. (V odborných bibliografiích toto vydání vůbec není.)

BÁSNICKÉ SPISY:

TYROLSKÉ ELEGIE, KŘEST SV. VLADIMÍRA,

KRÁL LÁVRA, EPIGRAMY

KARLA HAVLÍČKA BOROVSKEHO

KYJOV 1923

NÁKLADEM OKRES. OSVĚTOVÉHO SBORU.

54.(*) vyd. má formát 17×12 cm (měřeno vázané), r. 1923, str. 128, papír slabý.

1. str. vyd. je prázdná, na 2. str. je text: *Knihovna Obrození | svazek | 6. | K. Havlíček Borovský | Básnické spisy | Kyjov 1923 | Nákladem Okres. osvětového sboru.*

Na 3. str. je titulní list (viz repr.); 4. stránka je prázdná, na 5. str. je podobizna K. Havlíčka s autografickým podpisem: *K. Havlíček Borovský.*

6. str. je prázdná; na 7.—16 str. jsou *Tyrolské elegie; Křest sv. Vladimíra* je od str. 17.—53., sazba Křtu 12·3×6·5 cm.

Na str. 63.—128. jsou *Epigramy.*

Obálka vyd. je z tuhého šedivého papíru. Na 1. str. obálky text: *K. Havlíček Borovský: | Básnické spisy | Cena Kč 4.*

2. str. je prázdná, na 3. str. je krátká noticka o vydavatelské činnosti „Osvětového sboru“, na 4. str. seznam „Obrození“: *Jan Neruda: Povídky malostranské; B. Němcová: Pohorská vesnice; B. Němcová: Pohádky; Jan Neruda: Básnické spisy; Karel Havlíček: Básnické spisy.*

Odchytky 54. vyd. od 1. vyd. viz v Poznámkách B a C II. dílu.

*) Sign. 54. J. 5589. Un. kn.

Křest Sv. Vladimíra.

Legenda.

z Historie ruské.

—

H. B.

55.(*) vyd. má formát 15×10·2 cm (seříznuto); r. 1925, str. 75+(1)+(2).

55. vyd. se skládá ze dvou dílů: první díl je faksimile, t. zv. Č. A. (pojednání o něm viz na str. 95 naší práce); druhá část jest pojednání prof. Vr. Čermáka.

První str. tohoto pojednání má titul: *Havlíčkův / Křest sv. Vladimíra / a jeho rukopisy*; 2. str. je prázdná. Na 3. str. je titulní list (viz repr.); 4. str. je prázdná; na 5. str. je tento text: *Průkopníku / ideí Havlíčkových / presidentu / Tomáši G. Masarykovi / připisuje / z úcty a oddanosti / Vrat. Čermák*.

6. str. je prázdná; na 7. str. krátká *Předmluva Vr. Čermáka ze 7. března 1925*. 9. stránkou začíná pojednání, které má tři oddíly:

I.: *Havlíčkovy nejlepší básně. Dohady o vzniku „Křtu“.* Rozsah „Křtu“. *Havlíčkovy vzory ke „Křtu“.* *Ideový podklad „Křtu“.* *Ocenění.*

II.: *Rukopisy „Křtu“.* *Chleborádův rukopis. Srovnání s rukopisem Čermákovým.* *Ocenění ruk. Chleborádova.* *Riegrův rukopis. Jeho poměr k Čermákovu rukopisu.* *Osudy rukopisu Čermákova.* *Popis Č. R. Filiace rukopisů.*

III.: *Vydání „Křtu“.* *T. zv. vydání Liškovo. Srovnání jeho s Č. R.* *Vydavatel L. V. Ostatní vydání.*

Na str. 68. je vytištěno: *Knižku tuto / vydal r. 1925 svým nákladem / Vratislav Čermák / profesor v Kolíně. / Reprodukcí rukopisu uniotypii / i tisk provedla / Česká grafická Unie a. s. / v Praze.*

Obálka vyd. je z tuhého modrého papíru. Na 1. str. titul: *Křest Sv. Vladimíra. / Legenda / z Historie ruské / H. B.* 2.—4. str. obálky je prázdná.

*) Vlastní výtisk.

VÝBOR ZE SPISŮ KARLA HAVLÍČKA.

USPOŘÁDAL

JOSEF FRANĚK.

DÍL I.

SPISY BÁSNICKÉ. — OBRAZY Z RUS.

ZORA.

SPOLEČNOST S R. O., NAKLADATELSTVÍ, UMĚLECKÝ ZÁVOD
V PRAZE-KARLÍNĚ.

56.(*) vyd. má formát 18·2×13 cm (měřeno vázané), r. 1925, str. 335+(1), cena neudána; papír pěkný.

Na 1. str. knížky je titulní list (viz repr.).

2. str., dole, má tento text:

Ed. Zory 134. / vydala Zora a spol. s r. o., Nakladatelství umělecký závod. / v Praze MCMXXV. / Tiskem M. Knappa v Praze-Karlíně.

3. str. má text: *Karel Havlíček: / Spisy básnické. / Obrazy z Rus.* / 4. str. je prázdná; na 5. stránce začínají *Epigramy.*

Křest sv. Vladimíra začíná na stránce 88. Sazba 13×7 cm.

IV.

KŘEST SV. VLADIMÍRA.

Legenda z ruské historie.

Zpěv první.

PERUN A VLADIMÍR.

Vladimír car na svůj svátek.
když seděl na trůnu,
poslal drába s vyřízením
k bohovi Perunu.

Obálka vydání je ze silného papíru červené barvy. 1. stránka má text: *Karel / Havlíček. Dole: Výbor ze spisů. — Díl I. / Spisy básnické. — Obrazy z Rus.*

2.—3. str. jsou prázdné; na 4. str. je jenom značka vydavatelství.

Odchytky 56. vyd. od 1. vyd. viz v Poznámkách B a C II. dílu.

*) 54. I. 7407 Univ. kn.

KAREL HAVLÍČEK BOROVSÝ:

SATYRY

(KŘEST SV. VLADIMÍRA. - TYROLSKÉ
ELEGIE. - KRÁL LÁVRA.)

ILLUSTROVAL EMMERICH AL. HRUŠKA.

1925.

VYDAL JAN BŘ. HŮRKA, KR. VINOHRADY 1324.

57.(*) vyd. má formát 19 × 13·7 cm (měřeno nesříznuo), str. 92, r. 1925, cena Kč 9.—, papír obyčejný. Na 1. str. vyd. je titulní list (viz repr.); 2. str. je prázdná. Na 3.—5. str. kratičké pojednání o K. Havlíčkovi-Borovském od Em. A. Hrušky; 6. str. je prázdná, na 7. str. je skizza kostela s třemi kupolemi a pod ní vytištěno: *Křest sv. Vladimíra / Legenda z historie ruské*. 8. str. je prázdná. Text Křtu je na str. 9.—57. Sazba 13·6 × 6·7 cm. Text Křtu má 20 ilustrací. Dále je: Tyrolské elegie (str. 59.—76.), Král Lávra (str. 77.—87.) a drobné epigramy (str. 89.—92.). Pro epigramy užito papíru jiné barvy (žlutější) a jiné (lepší) kvality.

Obálka vyd. je z polotuhého papíru citronové barvy. Text 1. str. obálky: Ročník VII. „České prameny“ Svazek XL. / Knihovna pro zábavu a poučení. / Vychází šestkrát ročně. Předplatné ročně Kč 48.— / Karel Havlíček Borovský: / Satyry / Křest sv. Vladimíra. Tyrolské elegie. / Král Lávra. / S předmluvou a 50 ilustracemi od Em. A. Hrušky. / V Praze 1925. Vydavatel, nakladatel a zodp. redaktor / J. Bř. Hůrka, Král Vinohrady, Slezská ulice číslo 32. / Cena Kč 9.—.

2.—3. str. jsou prázdné. Na 4. str. je seznam 32 knih, jež dosud vydalo zmíněné nakladatelství.

Odchylky 57. vyd. od 1. vyd. viz v Poznámkách B a C II. dílu.

*) Vlastní výtisk.

KŘEST SV. VLADIMÍRA.

Legenda z ruské historie od
Karla Havlička Borovského.

Upravil J. Třebický.

Páté vydání.

1925.

Nakladatel Jindřich Lorenz, knih-
kupec v Třebíči na Moravě.

58.(*) vyd. má formát 7·2 × 5·5 cm, r. 1925, str. 126, papír slabý.

1. str. vydání je prázdná, na 2. str. je podobizna Karla Havlíčka a pod ní vytištěno: *Karel Havlíček. / * 31. října 1821, † 29. června 1856.*

Na 5. str. je tit. list (viz repr.); 4. str. je prázdná, jenom dole je: *Tiskl Em. Čapek, Třebíč.* Na 5.—6. str. je životopis K. Havlíčka; na 7.—8. str. dvě ilustrace: *Havlíčkův rodný domek v Borové a Brixenské vězení.*

Na str. 9. je tištěno: *Křest / sv. Vladimíra.*; na str. 11. (uprostřed stránky): *Hřmi, Perune, na můj svátek / místo kanonády...* Text Křtu začíná na str. 11. a jde do 82. str. Sazba 5·2 × 4·1 cm.

Text *Křtu* má 4 ilustrace.**) Dále od str. 85.—126. tištěny různé Havlíčkovy verše.

Obálka vyd. je ze slabého papíru, světlemodré barvy. Text 1. str.: *Křest / sv. Vladimíra / Legenda z ruské historie od / Karla Havlíčka Borovského. / Upravil J. Třebický / Páté vydání.*

Dole: 1925. / Nakladatel Jindřich Lorenz / v Třebíči na Moravě.

2. str.: *Dosud prodáno přes 600.000 svazčků! /*

Třebíčská kolibří / literatura. Dále seznam, co je vydáno: *Čelakovský: Ohlasy čes. písní; Hronovský: Český ráj; Havlíček: Křest sv. Vladimíra, Tyrolské elegie; Čacký: Dějiny národa českého; K. J. Erben: Svatební košile a jiné verše; Průvodce Paříží; Sokolík, zpěvníček; Verše na pohlednice; Máchův: Máj.*

Na 3.—4. str.: *Lorenzova kolekce moderních / kapesních slovníků.*

Odchylky 58. vyd. od 1. vyd. viz v Poznámkách B a C II. dílu.

*) Vlastní výtisk.

***) Jméno malíře neuvedeno.

COMEDIA
EDICE DIVADELNÍCH HER Sv. 4.

KAREL HAVLÍČEK BOROVSÝ:

KŘEST SVATÉHO VLADIMÍRA

SATYRICKÁ BÁSEŇ O TŘECH JEDNÁNÍCH
NA ZÁKLADĚ PŮVODNÍ BÁSNĚ S POUŽITÍM
TYROLSKÝCH ELEGÍÍ, EPIGRAMŮ A MYŠLENEK
Z POLITICKÝCH ČLÁNKŮ ZDRAMATISOVAL

JAROSLAV TUMLÍŘ.

1925

Nakladatelství
Kutné Hora Karla Solce Praha-Vyšehrad

59. vyd. r. 1925,*) str. 400.

Je to obálkové vydání čtvrtého dílu Vybraných spisů Karla Havlíčka Borovského, které pořádal Karel Tůma.**)

Text 1. str. tohoto obálkového vydání zní: *Karel Havlíček | Borovský | Satirické básně | a próza | (Epigramy. Drobné myšlenky. Tyrolské elegie. Křest sv. Vladimíra. | Epištoly Kutnohorské. Die deut/schen Hegemonen. Daniel O'Con/nell. Obrazy z Rus. Ze „Šotka“).*

Dole: *V Praze | Zemědělské knihkupectví A. Neubert 2.—3. str. jsou prázdné. Na 4. str. je doporučení knihy JUDra Otakara Frankenberga — Naše velká armáda.*

60.(***) vyd. má formát 17·9×12 cm, sazba 11·8×6·3 cm, r. 1925, str. 89+(1), cena neudána, papír slabý.

Toto vyd. je volná dramatisace „*Křtu sv. Vladimíra*“. Jar. Tumlíř „*používá všech Havlíčkových myšlenek, které ideově s ním souvisí, aby dal jevištní život tomu, co v básni je věčně aktuálním.*“

Na 1. str. je titulní list (viz repr.). Na zadní stránce titulního listu čteme: „*V případě, že Ministerstvo vnitra povolí provozování této hry, uděluje provozovací právo pouze Jaroslav Tumlíř, divadlo Komedie, Palác Lucerna, Praha II.*“.

Uprostřed stránky: *Tištěno jako rukopis.*

Dole: „*Půjčování jednotlivých výtisků nebo rozepsaných úloh k účelům divadelním není dovoleno.*“ Na str. 4. je vytištěno a černými linkami orámováno: *Provozování této hry v režii F. A. Cármary a výpravě J. Weniga bylo divadlu „Komedie“ Zemskou politickou správou v Praze výnosem č. j. 209 d. ze dne 16. června 1925 z a k á z á n o.*“

Obálka vyd. je ze slabého papíru žluté barvy.

Na 1. str. obálky je ilustrace: car Vladimír a v pozadí je vidět jesuitu s křížem. Text 1. str. obálky: *Karel Havlíček-Borovský | Křest | svatého Vladimíra |*. Dole na téže stránce:

*) Podle sdělení firmy A. Neuberta.

***) Viz pojednání o 9. vydání.

***) Sign. (54. G. 6336.) 4. Univ. kn.

KAREL HAVLÍČEK BOROVSÝ:

KŘEST
S V. VLADIMÍRA
A OSTATNÍ BÁSNICKÉ DÍLO.

K VYDÁNÍ PŘIPRAVIL G. R. OPOČENSKÝ.

ILUSTROVAL K. VÍTEK.

1927.

NAKLADATEL L. MAZÁČ V PRAZE

Zdramatisoval Jar. Tumlíř | Nakladatelství K. Šolce Praha-Vyšehrad.

2. str. obálky je prázdná; na 3. str. seznam spisů nakladatelství: *A. Kamenský: Leda; De la Cámara: Film Star; Ignát Herrman a Josef Lukavský: Příběhy Pavla Čamrdy; Ant. Jihlavský: Vzpomínky na Karla Havlíčka Borovského.* Na 4. str. jenom značka nakladatelství a pod ní: *Tiskem graf. závodu fy. Karel Šolc v Kutné Hoře.*

61.(*) vyd. má formát 18·3 × 13·4 cm (nesříznuto), r. 1927, str. 248, cena 18 Kč, papír pěkný.

Před titulní stránkou (viz repr. tit. listu) je zvláštní jednostránkový křídový papír, na jehož hladké stránce je podobizna K. Havlíčka a pod ní vytištěno: *Karel Havlíček Borovský. | Nejzdařilejší podobizna z posledních let jeho života.* (1. stránka tohoto listu je prázdná).

2. str. knížky má jenom dole text: *Knihhtiskárna M. Knapp v Praze-Karlíně;* 3. str. má také text: *Vybrané spisy | Karla Havlíčka Borovského.* V popředí stránky: *I* a dole: *Křest sv. Vladimíra a ostatní | básně a epigramy.* 4. str. vydání je prázdná; na 5. str. je uprostřed stránky: *Předmluva;* 6. str. je prázdná, a předmluva začíná ve skutečnosti na 7. str. a končí nahoře 8. str.; 9. str. má text: *Karel Havlíček Borovský | Životopisný nástin* a dole: *I. Léta průpravná;* 10. str. vydání je prázdná; životopis K. Havlíčka začíná na str. 11.

Křest sv. Vladimíra začíná na str. 55. a jde do str. 129. Sazba 13 × 6·2 cm. *Křest* má 4 ilustrace.

Obálka vyd. je z křídového papíru; 5/6 stránky jsou vyplněny ilustrací (Havlíček a policie u dveří vozu, kterým má být Havlíček odvezen do Brixenu) a pod ní text: *Vybrané spisy Karla Havlíčka Borovského | Křest sv. Vladimíra | a jiné básně. | Svazek I. Nakladatel L. Mazáč, Praha.*

2. — 3. str. obálky jsou prázdné; na 4. str. obálky je seznam knih, které nakladatelství vydalo nebo doporučuje (celkem 28 knih). Dole na stránce je: *Nakladatelství L. Mazáč v Praze.*

*) Vlastní výtisk.

KAREL HAVLÍČEK BOROVSKÝ:

KŘEST
SV. VLADIMÍRA

A OSTATNÍ BÁSNICKÉ DÍLO.

K VYDÁNÍ PŘIPRAVIL G. R. OPOČENSKÝ.

ILUSTROVAL K. VÍTEK.

DRUHÉ VYDÁNÍ.

1929.

NAKLADATEL L. MAZÁČ V PRAZE.

Na hřbetě knížky: *Vybrané / spisy / K. Havlíčka / Borovského*; uprostřed: *I* a dole: *L. Mazáč Praha*.

Po 2. str. obálky připojen letáček tohoto znění: *K tomu dílu nakladatelství L. Mazáč vydalo nádherné čtyřbarevné celoplátěné desky dle návrhu akademického malíře V. Čutty*.

Odchytky 61. vyd. od 1. vyd. viz v Poznámkách *B a C II. dílu*.

62.(*) vydání, obálkové, r. 1928 (viz 57. vydání).

Obálka vyd. je z polotuhého papíru bleděžluté barvy. Text 1. str. obálky: *Ročník VII. „České prameny“ Svazek 40. / Knihovna pro zábavu a poučení. / Řada A: Belletrie. Vychází šestkrát ročně. Předplatné ročně Kč 48.— / Karel Havlíček Borovský: / Satiry / Křest sv. Vladimíra. — Tyrolské elegie. / Král Lávra. — Epigramy. / S předmluvou a 50 ilustracemi od Em. A. Hrušky. / V Praze 1928. Vydavatel a nakladatel a zodp. redaktor / Jan Bř. Hůrka, Král. Vinohrady, Slezská ul. č. 44 n. / Cena Kč 9.—.*

2. —3. str. obálky jsou prázdné.

Na 4. str. je doporučení knih: *Dr. Duchoslava Panýrka — Kdo zvedne kámen? Pohlavní zdravotní věda, napsal MUDr. V. Pelikán, Zákoný pohlavního pudu, napsal Emerich Al. Hruška.*

Zcela dole na 4. str.: *Tiskem K. Smolíka v Podolí.*

63.(**) vyd., r. 1929, je totožné s 61. vyd. (viz repr. jeho tit. listu.). Sazba 13×7 cm. Toto vyd. tiskla knihtiskárna Jindřicha Hanzla a spol. v Kutné Hoře.

Na 4. str. obálky je ilustrace vyd. *Palackého dějiny národa českého v Čechách a na Moravě*.

Odchytky 63. vyd. od 1. vyd. viz v Poznámkách *B a C II. dílu*.

*) Vlastní výtisk.

***) Vlastní výtisk.

K A R E L H A V L Í Č E K B O R O V S K Ý

K Ř E S T S V A T Ě H O V L A D I M Í R A

LE G E N D A

Z H I S T O R I E R U S K É

V Á C L A V P E T R P R A H A

1 9 3 0

64.(*) vyd. je bibliofilské, má formát 25·6×19·6 cm, sazba 15·3×7·2 cm, r. 1930, str. 79+(5) — vyd. vůbec není stránkováno. Na konci knihy podává vydavatelství informace o tomto vydání: *Text revidoval dr. Miloslav Novotný, 30 kreseb nakreslil, knihu upravil a vazbu navrhl Adolf Hoffmeister. Vydáno bylo číslo 1.—30. na pravém japonsku a číslo 31.—330. na Van Gelderu. Vytiskla Průmyslová tiskárna v Praze, písmem cícero Didot 1930.*

Před titulním listem (viz repr.) jsou dva listy prázdné; zadní stránka titulního listu je též prázdná.

Text *Křtu* začíná na 7. stránce. Na poslední stránce textu *Křtu* je podobizna K. Havlíčka. Dále nevelké, na jednu stránku, pojednání o *Křtu* od *M. N.*

Toto vydání provedeno, jak říká *M. N.*, podle Č. A.: „*Všechny změny, kterých jsme se odvážili, jsou nepodstatné, vnější, grafické.*“

Obálkou vyd. jsou tvrdé bílé desky. Text na obálce: *Karel Havlíček Borovský | Křest svatého Vladimíra. | Legenda z historie ruské | Václav Petr — Praha.*

Na hřbetě vydání je text: *K. H. Borovský: Křest svatého Vladimíra* (vytištěno zlatou barvou).

2.—4. str. obálky jsou prázdné.

*) Sign. 54. D. 4662. Univ. kn.

K. HAVLÍČEK BOROVSKÝ:

KŘEST
SV. VLADIMÍRA.

Legenda z historie ruské.

S 93 vyobrazeními od E. Lišky.

JINDŘ. BAČKOVSKÝ.

Československé knihkupectví, antikvariát a nakladatelství
V PRAZE, ŽITNÁ UL. 55. U NÁRODNÍHO MUSEA.

65.(*) vyd. má formát 19 × 12·5 cm (měřeno nesříznuté), sazba 13·1 × 6·3 cm, str. 64, r. 1933, papír pěkný, cena Kč 2·50.

Na 1. str. je titulní list (viz repr.); na 2. str., uprostřed: *Toto vydání jest druhým v Národní četbě a je upraveno podle prvního tištěného vydání z r. 1877 se zřetelem k Havlíčkovu původnímu rukopisu z majetku Čermáka z Klatov.*

Dole: 1933. / *Knih tiskárna František Rebec v Praze II., Lipová ulice číslo 4.*

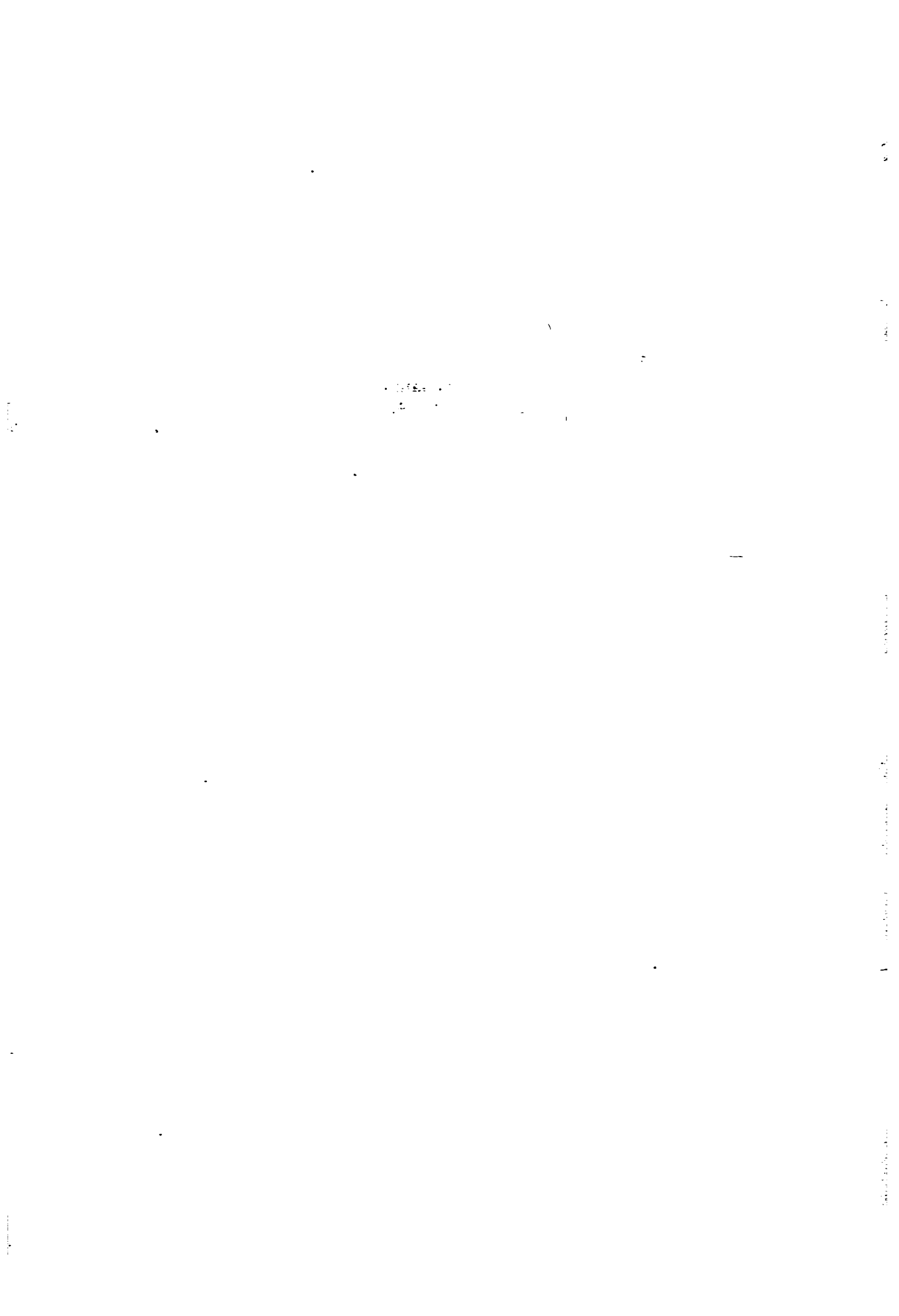
Křest je na str. 3.—64.

Obálka je z polotuhého papíru bledohnědé barvy.

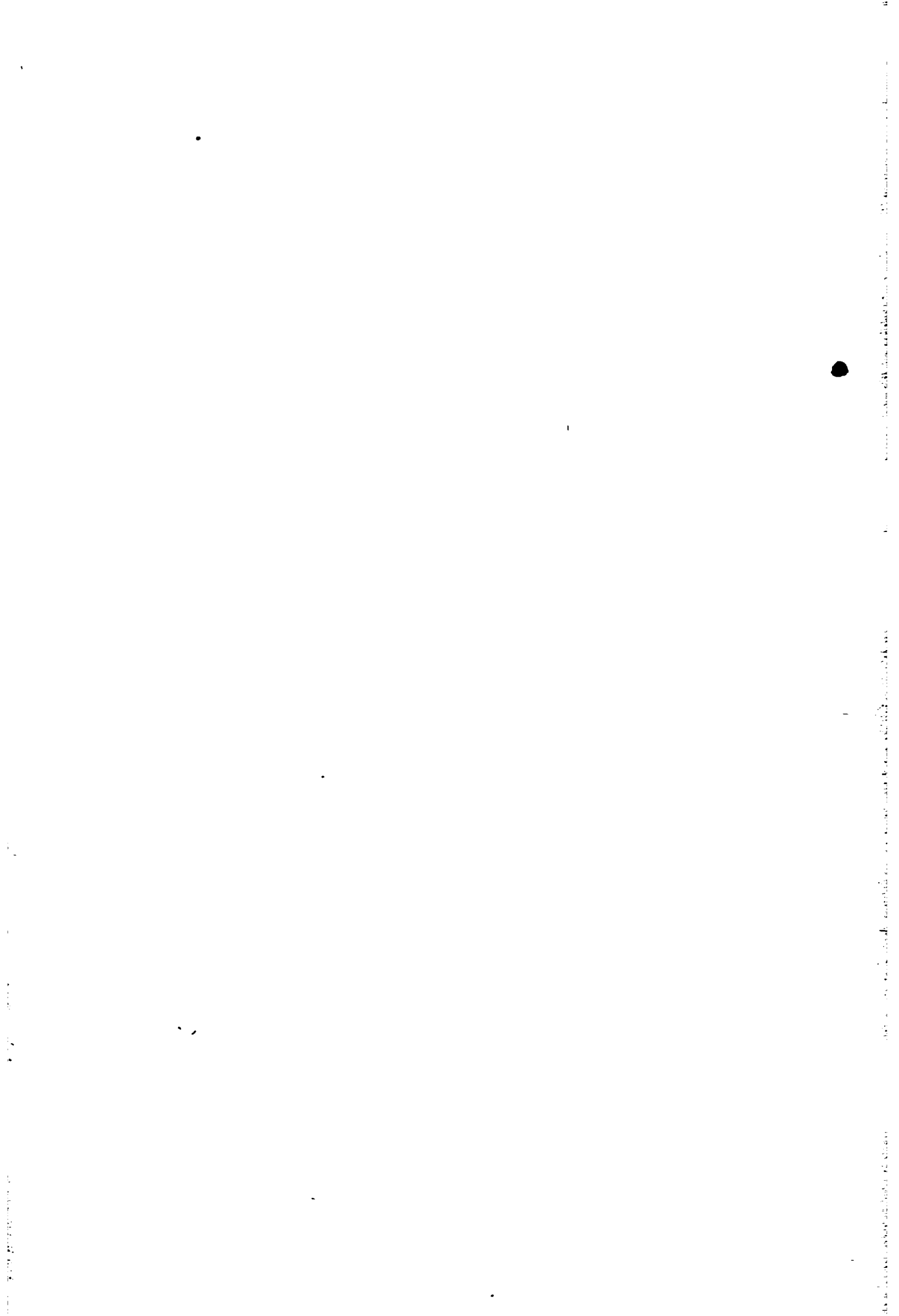
První stránka obálky je totožná jako obálka vydání č. 42. Na 2. str. obálky je seznam 45 knih: *Bačkovského Československá národní četba*. Na 3. str. je seznam 10 knih: *Bačkovského národní divadelní hry*. Dále na 3.—4. str.: Seznam 52 knih: *Levné poučné knihy* a konečně na 4. str. doporučení: *Dr. Fr. Bačkovského učebnice českého pravopisu a mluvnice*.

Odchytky 65. vyd. od 1. viz v *Poznámkách B a C II. dílu*.

*) Vlastní výtisk.

II. DÍL B.

TEXTOVÉ A PRAVOPISNÉ ODCHYLKY
 DOSAVADNÍCH VYDÁNÍ BÁSNĚ
 „KŘEST SV. VLADIMÍRA“ OD L. V. — I.

Zpěv první:¹

- 3 poslal drába s vyřízením²
 11 pak si přijdi se mnou vypít³
 12 šálek čokolády.“—⁴
 21 „Vzkazuje vás,⁵ pantatínku,
 22 car⁶ náš pozdravovat,
 25 Jak to přeslech⁷ tatík Perun,
 28 ⁸kaťmi⁹ o zem¹⁰ praštil.
 32 zde za boha¹¹ sloužit!
 36 ve svátek *legrace*?¹²

-
- ¹ Vydání 7, 17, 21—23, 33, 34, 38, 40, 42,
 44, 53: první
 V. 14, 41, 65: I.
² V. 11: vyřízením
³ V. 5, 9, 14, 15, 18, 19, 24, 27, 28, 31—33,
 37, 39, 40—43, 45, 46, 48—53, 56—58,
 61, 63, 65: vypít
⁴ V. 5, 7, 9—12, 14, 15, 17, 18—28, 31—34,
 35—41, 43—47, 50—54, 56—58, 61,
 63, 65: čokolády
⁵ V. 7, 17, 20, 21—23, 34, 36, 38, 44, 46, 47, 50,
 51, 52, 53, 54, 61, 63: Vás
⁶ V. 33, 45: cár
⁷ V. 7, 17, 21—24, 33, 34, 36, 38, 44, 47: přeslech
⁸⁻⁹ V. 31, 32, 37, 58: s kaťmi
¹⁰ V. 2, 7, 17, 21, 22, 23, 34, 36, 38, 44, 47: zem'
¹¹ V. 5, 14, 15, 24, 25, 26, 27, 28, 39, 43,
 48, 57: Boha
¹² V. 58: legrace
 V. 32, 37: legrace

76 tu svou hromovnici.³⁶
 80 k caru³⁷ Vladimíru.
 81 „Jdu ³⁸Vašemu³⁹ Veličenstvu
 84 stydím opakovat.⁴⁰
 85 Nechce⁴¹ hřmít a osopil se
 89 Ať si tu svou čokoládu⁴²
 91 *a*⁴³ že on na^{43a} celou službu,
 92 ⁴⁴s odpuštěním⁴⁵
 93 že⁴⁶ je carův svátek ⁴⁷a . . . ⁴⁸
 95 že ⁴⁹je mu⁵⁰ po celém caru
 96 ⁵¹. . . s odpuštěním⁵²
 97 ⁵³Jak⁵⁴ uslyšel Vladimír car
 100 a s ním všechno⁵⁵ panstvo.

³⁶ V. 12, 24, 27, 28, 37, 43, 58:	hromovici
³⁷ V. 45:	cáru
³⁸⁻³⁹ V. 20, 46, 51, 52, 54, 56:	k Vašemu
⁴⁰ V. 18, 19, 33, 40, 41:	vopakovat
⁴¹ V. 51:	Nechci
⁴² V. 5, 7, 9, 12, 14, 15, 17—28, 31—34, 35—41, 43—45—47, 50—54, 56—58, 61, 63:	čokoládu
⁴³ V. 31, 32, 37, 58:	<i>a</i> — chybí
V. 32, 37, 58:	že on na <i>tu</i>
⁴⁴⁻⁴⁵ V. 57:	s odpuštěním s . . .
⁴⁶ V. 5, 14, 15, 39:	Že
⁴⁷⁻⁴⁸ V. 21, 22, 25, 26, 27, 32, 37, 38, 43, 44, 48, 50, 53, 61, 63:	<i>a</i>
V. 57:	<i>a p.</i>
V. 65:	<i>a prd</i>
⁴⁹⁻⁵⁰ V. 7, 17, 21, 22, 23, 34, 36, 38, 44:	mu je
⁵¹⁻⁵² V. 57:	s odpuštěním h...o!“
⁵³⁻⁵⁴ V. 58:	Jak <i>to</i>
⁵⁵ V. 7, 17, 21, 22, 38, 44, 47:	všecko
V. 23, 34, 36:	celé

101 Poslal čtyry⁵⁶ policajty
 104 ku⁵⁷ carskému⁵⁸ trůnu!“
 107 „Hej! nechte⁵⁹ to⁶⁰ až do zejtrka,⁶¹
 108 my v suchu nezmoknem.⁶²
 109 Nebudem⁶³ si s grobiánem
 111 však mu zejtra uši natřem,⁶⁴
 113 Však my se ho za⁶⁵ ty jeho
 117 Poslal flügel-adjutanta⁶⁶
 119 at⁶⁷ bouchají při tabuli,
 122 hrály⁶⁸ jim muziky,
 131 bim! bam! bum! špunty lítaly⁶⁹

56 V. 53, 61:	čtyři
57 V. 7, 17, 21, 22, 23, 34, 36, 38, 44, 47, 50, 53, 61, 63:	ke
58 V. 19, 41, 58:	cárskému
59 V. 7, 17, 21, 22, 23, 34, 36, 38, 44, 49	Nechte
60 V. 18, 19, 24—26, 27, 28, 40, 41, 43:	ho
61 V. 24, 25, 26, 27, 28, 43, 48:	zejtrka
62 V. 2—4, 6—9, 11, 12, 17—19, 21—23, 25—28, 31—34, 37, 38, 40, 41, 43—45, 47, 48, 50, 53, 57, 58, 61, 63:	nezmoknem'
63 V. 2—4, 6—9, 11, 12, 17—28, 31—34, 37, 38, 40, 41, 43—45, 47, 48, 50, 53, 58, 61, 63:	Nebudem'
V. 51:	Nebudeme
V. 57:	Nebudu
64 V. 2—4, 6—9, 11, 12, 17—28, 31—34, 37, 38, 40, 41, 43—45, 47, 48, 50, 53, 57, 58, 61, 63:	natřem'
65 V. 57, 65:	o
66 V. 31:	Flügel-adjutanta
67 V. 10:	t' (sic)
68 V. 8, 20, 21, 22—24, 31, 32, 34, 36, 37, 38, 44, 46, 47, 51, 54, 56:	hráli
69 V. 6, 9, 11, 45:	lítali

- 132 z flašek a ⁷⁰moždírů.⁷¹
 135 v noci ⁷²pak je⁷³ s výslužkami
 136 roznášeli⁷⁴ domů.⁷⁵
⁷⁶Konec prvního zpěvu.⁷⁷

Zpěv druhý:⁷⁸

- 7 ten celý den byl bůh⁷⁹ Perun
 12 ⁸⁰jako by⁸¹ se zdálo.
 15 měsíčka⁸² zavřít do chlívka,
 16 potom v⁸³ slunci topit.
 19 a hvězdičky ⁸⁴puť—ťu—ťu!⁸⁵
 23 má hned ⁸⁶ráno⁸⁷ nasypáno
 25 A když ⁸⁸potom lidé⁸⁹ vstanou,

-
⁷⁰⁻⁷¹ V. 18, 19, 40, 41:	z moždírů
⁷¹ V. 10, 12, 28, 31, 54, 56, 61, 63:	hmoždírů
V. 14:	moždírů
⁷²⁻⁷³ V. 65:	je pak
⁷⁴ V. 7, 17, 20—23, 34, 36, 38, 44,
46, 47, 51, 52, 54, 56:	odnášeli
⁷⁵ V. 24, 27, 28, 43, 57:	domu
⁷⁶⁻⁷⁷ V. 14, 18, 19, 31, 33, 40, 41, 49,
57:	chybí
V. 47:	Konec zpěvu
prvého.
⁷⁸ V. 14, 41, 65:	II.
⁷⁹ V. 31:	Bůh
⁸⁰⁻⁸¹ V. 24, 25, 26, 27, 28, 40, 43, 48,
57, 63, 65:	jakoby
⁸² V. 7, 17—23, 25, 26, 33, 34, 38,
40, 41, 44, 46, 47, 50, 51, 52,
53, 54, 56, 58, 61, 63:	měsíček
⁸³ V. 53:	v — chybí
⁸⁴⁻⁸⁵ V. 7, 17—23, 33, 34, 36, 38, 40,
41, 44, 46, 47, 50—54, 56, 57,
61, 63:	puť-ťu-ťu-ťu!
⁸⁶⁻⁸⁷ V. 49:	z rana
⁸⁸⁻⁸⁹ V. 51:	lidé potom

27 někdy⁹⁰ nevím samým křikem,
 28 kde mně⁹¹ stojí hlava.
 29 Ten,⁹² kdo ⁹³nikdy neměl⁹⁴ v uchu
 30 vosy a mravence,⁹⁵
 34 až mne⁹⁶ uši⁹⁷ brní:
 35 ⁹⁸ten⁹⁹ zpívá, ten šepce, vzdychá,¹⁰⁰
 36 ten¹⁰¹ zas žalmy frní.
 37 A co všechno¹⁰² na mně¹⁰³ chtějí,
 41 Ten chce zdraví, ta chce¹⁰⁴ děti,
 43 ti zas, abych nedovolil¹⁰⁵
 47 ten ¹⁰⁶zas chce,¹⁰⁷ abych pomáhal

-
- ⁹⁰ V. 25, 26, 48, 50, 53, 61, 63, 65: Někdy
⁹¹ V. 37, 48: mě
 V. 65: má
⁹² V. 23, 36: ten
^{93–94} V. 31: neměl nikdy
⁹⁵ V. 7, 17—23, 33, 34, 36, 38, 40, 41,
 44, 46, 47, 50—54, 56, 61, 63: brabence
⁹⁶ V. 2—4, 6, 8, 10, 11, 12, 31, 32, 37,
 49, 58: mně
⁹⁷ V. 57, 65: hlava
^{98–100} V. 57, 65: ten vzdychá, ten
 šepce, zpívá,
⁹⁹ V. 7, 17, 20, 21, 22, 38, 44, 46—48,
 51, 52, 54, 56: Ten
¹⁰⁰ V. 12, 48: vzdýchá
 zdychá
¹⁰¹ V. 20, 52, 54, 56: Ten
¹⁰² V. 47: všechno
¹⁰³ V. 24, 27, 48, 51, 53, 54: mne
¹⁰⁴ V. 33, 49: zas
¹⁰⁵ V. 37: nepovolil
^{106–107} V. 57, 65: chce zas

49 ^{107a}Jeden sedlák prosí za^{107b} dešť,¹⁰⁸
 53 Ten chce zimu, ten¹⁰⁹ chce teplo,
 54 ten zas¹¹⁰ časy jiné,
 55 jeden¹¹¹ chce mít žito drahé
 56 a druhý¹¹² laciné.¹¹³
 57 Že jsem stvořil staré baby,¹¹⁴
 63 když j¹¹⁵ koza málo dojí,
 64 běží k pánu bohu.¹¹⁶
 65 ¹¹⁷Sám se nechce žádný starat,¹¹⁸
 66 za¹¹⁹ všechno se modlí,
 67 ¹²⁰jako by¹²¹ měl každý¹²² boha
 71 dřív si prase ¹²³zdraví zkazil,¹²⁴
 72 potom ho mám zhojit!¹²⁵
 75 ten se modlí, by *Mořena*¹²⁶

107a–118	V. 65 :	13. a 14. slohy jsou jedna m. druhé
107b	V. 65 :	o
108	V. 5, 10, 15, 39, 53 :	dešť
109	V. 38 :	te (sic!)
110	V. 33, 49 :	chce
111	V. 53 :	Jeden
112	V. 4 :	druhý
114	V. 24—28, 32, 37, 43, 57, 65 :	báby
115	V. 25, 26, 27, 28, 43, 48, 50, 53, 61, 63 :	jim
116	V. 9, 45 :	Bohu
117–118	V. 65 :	Sám se žádný starat nechce,
119	V. 65 :	o
120–121	V. 24, 25, 26, 27, 28, 43, 48, 50, 53, 57, 61, 63, 65 :	jakoby
122	V. 49 :	pána
123–124	V. 53 :	zkazil zdraví
125	V. 14, 39 :	hojit
126	V. 53 :	mořena
	V. 57 :	Morena
	V. 65 :	Morana

80 též *za*¹²⁷ oheň prosí.
 81 *Ó*¹²⁸ vy šelmy! *Kdybych*¹²⁹ nebyl
 83 zmačkal bych *vás*¹³⁰ na povidla
 84 jako shnilé slívy!“ — — ¹³¹
 85 *Šňup*¹³² si zlostí haličského,
 86 jak z *moždíře*¹³³ kýchnul:
 87 *to*¹³⁴ zahřmělo, zablejsklo se,
 88 *děšt*¹³⁵ na zem vyšplíchnul.
 93 Pozdě v noci, když *utich*¹³⁶ svět
 94 a lid přestal^{136a} bouřit,
 97 Když si *Širaš*¹³⁷ tumbekia
 98 cpal do *nargilie*,^{137a}
 101 „Však¹³⁸ jsem já dobře slyšela

127	V. 65:	<i>o</i>
128	V. 21, 22, 32, 35, 38, 44:	<i>Ó</i>
129	V. 24, 25, 26, 27, 28, 43, 48, 50, 53, 57, 61, 63:	<i>kdybych</i>
130	V. 31:	<i>Vás</i>
131	V. 9, 11:	<i>slívy</i>
132	V. 4, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 18, 24, 27, 28, 31, 32, 37, 39, 43, 45, 51, 57, 58:	<i>Šňup</i>
133	V. 24, 25, 26, 27, 28, 33, 37, 40, 43, 48, 50, 52, 53, 57, 58, 61, 63:	<i>hmoždíře</i>
134	V. 7, 17, 20, 21, 22, 38, 44, 46, 47, 51, 52, 54, 56:	<i>To</i>
135	V. 7, 10, 17, 20, 21, 22, 23, 34, 36, 38, 44, 47, 52, 53:	<i>děšt</i>
136	V. 7:	<i>utich'</i>
	V. 14:	<i>utich</i>
136a	V. 56:	<i>přestat</i>
137	V. 3, 4, 6, 8, 10, 11, 12, 18, 19, 24, 25, 26, 27, 28, 31, 32, 37, 40, 41, 43, 57, 58:	<i>Širaš</i>
	V. 9:	<i>Širaš</i>
137a	V. 51:	<i>margilie</i>
138	V. 19, 33, 40, 41:	<i>Vždyť</i>
	V. 53:	<i>však</i>

- 107 že to se svou oposicí¹³⁹
 112 nemáš¹⁴⁰ politiku.“
 114 bručí¹⁴¹ jen a¹⁴² štěká,
 118 lituju¹⁴³ tě tuze:
 119 zejtra¹⁴⁴ na tě¹⁴⁵ čeká teprv¹⁴⁶
 122 kam si¹⁴⁷ myslil brachu?
 127 utec,¹⁴⁸ utec! jak¹⁴⁹ tě chytnou,
¹⁵⁰Konec druhého zpěvu.¹⁵¹

Zpěv třetí:¹⁵²

1 Bože! kým¹⁵³ jsem policajtem!

2 to¹⁵⁴ je vyražení!

-
	¹³⁹ V. 7, 17, 20, 21, 22, 23, 34, 36, 38, 44, 46,
47, 50, 51, 52, 54, 61:	oposicí
	¹⁴⁰ V. 21, 22, 24, 25—28, 38, 43, 44, 48, 57:	neznáš
	^{141—142} V. 24, 25, 26, 27, 28, 43, 48, 50, 53, 57,
61, 63:	a jen
	¹⁴³ V. 22, 31, 32, 36, 37, 38, 40, 52, 57, 58, 65:
V. 25, 26, 46, 48, 50, 53, 61, 63:	lituji
Lituju
	¹⁴⁴ V. 7, 17, 20, 21, 22, 38, 44, 46, 47, 51, 52,
54:	Zejtra
	^{145—146} V. 65:	teprv čeká
	¹⁴⁷ V. 2—5, 6—12, 14, 15, 17—28, 31—33,
34, 36—41, 43—54, 56—58, 61, 63,
65:	jsi
	¹⁴⁸ V. 19, 23, 25, 26, 33, 34, 36, 40, 41, 47,
48, 50, 53, 61, 63:	Utec
	¹⁴⁹ V. 25, 26, 48, 50, 53, 61, 63:	Jak
	^{150—151} V. 14, 17, 18, 19, 31, 33, 40, 41, 49, 57:
V. 37:	chybí
Konec zpě-
vudruhého.
	¹⁵² V. 14, 41, 65:	III.
	¹⁵³ V. 7, 17, 20, 21, 22, 23, 34, 36, 38, 44,
46, 47, 51, 52, 54, 56:	Kým
	¹⁵⁴ V. 25, 26, 48, 50, 53, 61, 63:	To

3 *koho*¹⁵⁵ chce, toho si chytne
 8 ve štokhauze¹⁵⁸ sedí.
 9 *Ctěte*,¹⁵⁷ hoši, policajty!
 11 *stát*¹⁵⁸ vyplácí krejčům¹⁵⁹ metlou,
 18 všechno¹⁶⁰ ve mně¹⁶¹ hrká!
 19 *dva*¹⁶² ho táhnou za ramena,¹⁶³
 20 jeden¹⁶⁴ vzadu¹⁶⁵ strká.
 21 „Jenom *mne*¹⁶⁶ po humnech vedte,
 22 však já s vámi¹⁶⁷ pudu,¹⁶⁸
 40 *o*¹⁶⁹ Peruna radí.
 41 A ^{169a}již Perun^{169b} upoutaný
 43 *juristům*¹⁷⁰ se z paragrafů
 45 Neboť ten, kdo¹⁷¹ zákony *dál*,¹⁷²

155	V. 7, 17, 20—23, 25, 26, 33, 34, 36, 38, 44, 46—48, 50, 51—54, 56, 61, 63, 65:	<i>Koho</i>
156	V. 7, 10, 17, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 32, 34, 36, 37, 38, 43—45, 46, 47, 48, 50, 51, 52, 53, 54, 56, 57, 58, 61, 63:	štokhause štokhauzu
	V. 65:	Čtěte
157	V. 17:	Stát
158	V. 25, 26, 48, 50, 53, 61, 63, 65:	krejčím
159	V. 65:	všecko
160	V. 47:	mne
161	V. 48:	Dva
162	V. 25, 26, 43, 48, 50, 53, 57, 61, 63, 65:	rameno
163	V. 24—28, 43, 48, 50, 53, 61, 63:	třetí
164	V. 44:	
164—165	V. 7, 17, 20, 21, 22, 38, 47, 51—53, 54, 56:	v zadu
166	V. 10:	mě
167	V. 31:	Vámi
168	V. 9, 24—28, 31, 43, 48, 50, 53, 57, 61, 63:	půjdu
169	V. 54, 56:	O
169a—169b	V. 44:	Perun již
170	V. 7, 17, 20, 21, 22, 38, 46, 47, 51, 52, 54:	Juristům
171	V. 33:	co
172	V. 58:	dál

- 49 Ráno přišla *apelace*¹⁷³
 59 *on*¹⁷⁴ má všechny¹⁷⁵ paragrafy
 62 dívá¹⁷⁶ se *s*¹⁷⁷ vysoka,
 64 všechno¹⁷⁸ jen od oka.
 68 ztráví¹⁷⁹ *jak*¹⁸⁰ vinníka.
 69 Vojenský soud ¹⁸¹z ničeho¹⁸² nic,
 71 nález právně¹⁸³ potvrzený
 78 Jeho Veličenství,¹⁸⁴
 79 pro zpouřu,¹⁸⁵ nemravné řeči,
 81 Perun *bůh*¹⁸⁶ je¹⁸⁷ odsouzený
 83 že však *k*¹⁸⁸ utopení v Dněpru
 84 milost¹⁸⁹ se mu dává;
 88 na koňském¹⁹⁰ ocase.“—

173	V. 7, 17, 23, 33, 34, 36, 47, 50, 61 : V. 21, 22, 38, 44, 52, 53 :	<i>appellace</i> <i>appelace</i>
174	V. 7, 17, 20, 21, 22, 38, 44, 46, 47, 51, 52, 54 :	<i>On</i>
175	V. 40 :	<i>všecky</i>
176	V. 7, 17, 21, 22, 38, 44, 47 :	<i>kouká</i>
177	V. 5, 10, 14, 15, 28, 39, 44, 53 :	<i>z</i>
178	V. 17, 49 :	<i>všecko</i>
179	V. 7, 17, 18—23, 27, 28, 33, 34, 36, 38, 40, 41, 43, 44, 46, 47, 50—54, 56, 57, 61, 63 :	<i>stráví</i>
180	V. 24, 27, 28 :	<i>jako</i>
181—182	V. 58 :	<i>zničeno</i>
183	V. 10, 24, 25—28, 38, 43, 48—50, 53, 61, 63 : V. 51 :	<i>právě</i> <i>krásně</i>
184	V. 65 :	<i>Veličenstva</i>
185	V. 7, 10, 17, 21—28, 31, 32, 34, 36—38, 40—44, 45—48, 50—53, 57, 58, 61, 63, 65 :	<i>vzpouřu</i>
186	V. 24, 25, 26, 27, 28, 43, 48, 50, 53 :	<i>Bůh</i>
187	V. 18, 19, 33, 40, 41 :	<i>jest</i>
188	V. 10, 58 :	<i>k — chybí</i>
189	V. 2—4, 6, 8, 11, 12, 24 :	<i>milost'</i>
190	V. 3 :	<i>konském</i>

91 protože se bohu¹⁹¹ rouhal
¹⁹² Konec třetího zpěvu.¹⁹³

Zpěv čtvrtý:¹⁹⁴

7 a pomodli se ¹⁹⁵„otče náš“¹⁹⁶
11 blátem,¹⁹⁷ kamením ho vlekli —
12 přežalostná¹⁹⁸ chvíle!
19 všechny¹⁹⁹ louže po Kyjevě^{199a}
24 jak slepá koťata.²⁰⁰
29 Já jsem ²⁰¹sice při tom²⁰² nebyl,
31 který o tom sepsal²⁰³ Nestor
36 zejtra budeš sviňák!²⁰⁴
39 a zejtra vás jako smetí²⁰⁵
45 Všechno jest²⁰⁶ na světě marné,²⁰⁷

¹⁹¹ V. 9, 45, 48:	Bohu
^{192–193} V. 17, 18, 19, 31, 33, 40, 41, 49, 57:	chybí
V. 51:	Konec zpě- vu třetího.
¹⁹⁴ V. 14, 41, 65:	IV.
^{195–196} V. 7, 17, 20, 21, 22, 38, 44, 46, 51, 52, 54, 56:	„Otče náš“
V. 18, 19, 40, 41, 65:	„Otčenáš“
¹⁹⁷ V. 11, 42:	blatem
¹⁹⁸ V. 7, 17, 21, 22, 23, 34, 36, 38, 44, 47, 56:	přenešťastná
¹⁹⁹ V. 5, 14, 15, 39:	všecky
^{199a} V. 44:	Kyjevě;
²⁰⁰ V. 65:	štěňata
^{201–202} V. 51:	při tom sice
²⁰³ V. 7, 12, 17, 20—23, 34, 36, 38, 44—47, 51—54, 56:	napsal
²⁰⁴ V. 2—4, 6—12, 24—28, 31, 32, 37, 43, 57, 58:	sv . . . k
²⁰⁵ 2—12, 15, 17—27, 28, 31—34, 36—41, 43, 44—52, 54, 56—58, 61, 63, 65:	smetí
²⁰⁶ V. 37, 58:	je
²⁰⁷ V. 51:	marně

- 50 a takové sloty,²⁰⁸
 51 potvrzují²⁰⁹ věčně věkův
 53 Tak měl Perun, když ho vlékli,²¹⁰
 54 rezonírovati,²¹¹
 55 slyšel²¹² jsem to a jak koupím,
 60 na Špišberku²¹³ seděl.
 61 Na Špišberku,²¹⁴ na Kufšteině²¹⁵
 68 car milostně²¹⁶ hledí.
²¹⁷Konec čtvrtého zpěvu.²¹⁸

Zpěv pátý:²¹⁹

Bezbožnost²²⁰ v Rusích.

2 ²²¹stala²²² velká mela:^{222a}

²⁰⁸ V. 37, 58:	psoty
²⁰⁹ V. 32:	potrva í (sic!)
²¹⁰ V. 57, 65:	vlekli
²¹¹ V. 7, 17, 19—23, 33, 34, 36, 38, 40, 41, 44—47, 50—54, 56, 61, 63:	rezonírovati
V. 2—4, 6, 8—12, 14, 18, 24—28, 31, 32, 37, 43, 48, 57, 58:	rezonírovati
²¹² V. 32, 37, 58:	Slyšel
²¹³ V. 65:	Špišberku
²¹⁴ V. 65:	Špišberku
²¹⁵ V. 2—4, 6, 8, 9, 10, 11, 32, 37, 43, 45, 48, 50, 53, 58, 61, 63:	Kufšteině
V. 12, 24—28, 43, 57:	Kufšteině
²¹⁶ V. 37, 57, 58:	milostně
^{217—218} V. 14, 17, 18, 19, 31, 33, 40, 41, 49, 57:	chybí
V. 53:	Konec zpěvu čtvrtého.
²¹⁹ V. 14, 41, 65:	V.
²²⁰ V. 2—4, 6, 8—12:	Bezbožnost
^{221—222} V. 51:	stala se
V. 52:	stane
^{222a} V. 51:	mlha

3 *Ruský*²²³ národ neměl boha,²²⁴
 6 *tot'*²²⁵ je stará vesta!
 7 *ted'*²²⁶ již²²⁷ umí každý kaplan
 9 Ale ²²⁸Rusi²²⁹ o těch kumstech²³⁰
 11 *když*²³¹ si boha utopili,
 17 Ale svět je²³² pořád stejný,
 18 lidé ho^{232a} nezmění:
 26 děti se rodily²³³,
 35 v létě²³⁴ ²³⁵bylo caru²³⁶ horko
 37 Žito se muselo²³⁷ síti,
 42 *všudy*²³⁸ dobrou přízeň,

223	V. 18, 19, 33, 40, 41:	<i>ruský</i>
224	V. 9, 24:	<i>Boha</i>
225	V. 17:	<i>to</i>
	V. 54:	<i>toď</i>
	V. 56:	<i>loď</i>
226	V. 47:	<i>ted</i>
	V. 65:	<i>Teď</i>
227	V. 5, 14, 15, 19, 33, 39, 40, 41, 43, 52, 57:	<i>už</i>
228–229	V. 19, 40, 41:	<i>v Rusi</i>
230	V. 2–4, 6–12, 17, 19–28, 31–34, 36–38, 40, 41, 43, 44–47, 50–54, 56, 57, 58, 61, 63:	<i>kumštech</i>
231	V. 7, 17, 20, 21, 22, 38, 44, 46, 47, 51, 52, 54, 65:	<i>Když</i>
232	V. 9, 11:	<i>je —chybí</i>
232a	V. 35:	<i>to</i>
233	V. 53:	<i>rodili</i>
234	V. 2–4, 6–9, 11, 12, 17–21, 22–27, 31–35, 36–40, 41, 43, 44, 45, 46–49, 50–54, 56–58, 61, 63:	<i>létě</i>
235–236	V. 19, 33, 40, 41:	<i>caru bylo</i>
237	V. 14, 34, 38, 45, 47, 48, 53:	<i>musilo</i>
238	V. 51:	<i>všady</i>
	V. 10:	<i>všude</i>

43 hlad si zaháněli²³⁹ jídlem,
 47 chalupnice²⁴⁰ hubovaly,^{240a}
 55 na²⁴¹ každou špetku radosti
 59 moudrých²⁴² lidí bylo málo,
 63 a²⁴³ kdo byl poctivá duše,
 65 ²⁴⁴Neboť svět jest²⁴⁵ pořád stejný,
 67 plivni si²⁴⁶ stokrát do moře,
 72 jak na kolovrátku.²⁴⁷
 74 ta²⁴⁸ se zarazila,
 75 neboť kněžím u pytlíku²⁴⁹
 76 zařata jest²⁵⁰ žíla.
 77 Sedlák ten jest²⁵¹ ²⁵²od jakživa²⁵³
 80 vyhlídl²⁵⁴ užitek.
 83 ani ²⁵⁵štolu,²⁵⁶ ani na mše,

239	V. 51:	zaháněly
240	V. 7, 17, 20—22, 25, 26, 38, 44, 46—48, 50—54, 61, 63:	Chalupnice hubovalí
240a	V. 51:	hubovalí
241	V. 17, 20—22, 25, 26, 38, 44, 46, 47, 50—54, 61, 63:	Na
242	V. 7, 17, 20—22, 25, 26, 38, 44, 46, 50—54, 61, 63:	Moudrých
243	V. 7, 17, 20—22, 38, 44, 46, 47, 51—54:	A
244—247	Ve vydání 53: 17. a 18. slohy chybějí.	
245	V. 3—6, 7—12, 14, 15, 17—28, 31—34, 36—41, 43, 44—48, 50, 51, 52, 54, 56—58, 61, 63:	je
246	V. 42:	se
248	V. 58:	tak
249	V. 19, 23, 33, 34, 36, 40, 41, 50, 53, 54, 56, 61, 63:	pytlíka
250	V. 5, 14, 15, 39:	je
251	V. 28, 38, 54, 56, 65:	je
252—253	V. 6, 9, 11, 12, 18, 32, 37, 45, 54, 56, 58:	odjakživa
254	V. 57:	vyhlídlí
255—256	V. 24—28, 43, 50, 53, 57, 61, 63:	na štolu

- 85 Na ofěry nechodili,²⁵⁷
 88 kněžím²⁵⁸ splasklo břicho. —
 90 děly se zázraky,²⁵⁹
 92 čtyry²⁶⁰ mladé draky.
 93 Bábby²⁶¹ viděly²⁶² znamení
 95 prodávaly²⁶³ staré sukně,
 96 že ²⁶⁴soudný den²⁶⁵ bude.
 97 Bábby²⁶⁶ viděly znamení
 102 dítě za čtvrt²⁶⁷ leta:²⁶⁸
²⁶⁹Konec pátého zpěvu.²⁷⁰

Zpěv šestý:²⁷¹

- 1 Seděl²⁷² Vladimír na trůnu²⁷³
 7 stáli „Richt euch!“ kolem něho²⁷⁴

²⁵⁷ V. 7, 17, 18, 19, 21—23, 41, 47:	nehodili
²⁵⁸ V. 24, 27, 28, 43, 57:	kněžům
²⁵⁹ V. 5, 15:	zazraky
²⁶⁰ V. 5, 14, 15, 31, 32, 37, 39, 57, 58:	čtyři
²⁶¹ V. 5, 15, 23, 34, 36, 39, 47, 51, 56:	Baby
²⁶² V. 47:	viděli
²⁶³ V. 7, 17, 21, 22, 25, 26, 38, 44, 50, 53,
61, 63:	Prodávaly
^{264—265} V. 31:	den soudný
²⁶⁶ V. 5, 15, 23, 34, 36, 39, 47, 56:	Baby
²⁶⁷ V. 2—4, 6, 8, 10, 11:	čtvrt
²⁶⁸ V. 2—12, 14, 15, 17—28, 31—34, 36—41,
43, 44—47, 50—54, 56—58, 61, 63:	léta
^{269—270} V. 14, 17, 18, 19, 31, 33, 40, 41, 49, 57:
V. 51:	chybí.
Konec zpě-
vu pátého.
²⁷¹ V. 14, 41, 65:	VI.
²⁷² V. 45:	eděl (sic!)
²⁷³ V. 54, 56:	trůně
²⁷⁴ V. 57:	něj

13 Pero²⁷⁵ v ruce, na knoflíku
 17 A ²⁷⁶v zadu²⁷⁷ si žandarmové,
 20 dubovou²⁷⁸ lavici.
 22 skroušeně²⁷⁹ a tiše
 27 neb se z²⁸⁰ celé Ruské²⁸¹ říše
 30 kantoři, zvoníci,²⁸²
 39 že car²⁸³ ráčil otevřít
 41 Všichni²⁸⁴ boží služebníci
 44 jak staré cigánky.^{284a}
 45 ²⁸⁵Totíž popi, diakoni,
 52 kluci ministranti.²⁸⁶
 54 pod svým baldachinem.²⁸⁷

275	V. 2—12, 14, 15, 17, 19—28, 31—34, 36—41, 43, 44—48, 50—54, 56—58, 61, 63:	Péro
276—277	V. 10, 18, 19, 23, 31, 34, 36, 38, 40, 41, 44, 47, 49, 52, 54, 56, 63:	vzadu dubovu
278	V. 20, 46:	
279	V. 2—4, 6, 8—12, 19, 24—28, 31—33, 37, 40, 41, 43, 45, 48, 49, 50, 53, 57, 58, 61, 63:	zkroušeně
280	V. 47:	s
281	V. 5, 7, 10, 14, 15, 17, 21—23, 25—28, 33, 34, 36, 38, 39, 43, 44, 47, 48, 50, 53, 56, 57, 61, 63, 65:	ruské
282	V. 11:	zvonici
283	V. 54:	cár
284	V. 5, 14, 33, 36, 53:	Všickni
	V. 23, 33, 34, 36, 50, 52, 61, 63:	všichni
284a	V. 44:	cigánky
285—286	V. 53:	slohy 12. a 13. chybějí.
287	V. 7, 17, 19, 21—23, 25, 26, 31, 33, 34, 36, 38, 40, 41, 44, 47, 48, 50, 52—54, 56, 61, 63, 65:	baldachý- nem

56 „Hynem,²⁸⁸ pane, hynem!“²⁸⁹
 59 jeden držel ve jmenu²⁹⁰ všech
 60 takovou orací.²⁹¹
 61 „Veliký^{291a} jest Vladimír car!
 62 svatá²⁹² vůle jeho;
 71 nebudou²⁹³ se mít u koho
 75 bez²⁹⁴ boha neobstojíme,
 80 velké alterace.²⁹⁵
 81 Mělt' jak všichni²⁹⁶ potentáti
 84 zabít²⁹⁷ ani kuře.
 85 „Milostivě²⁹⁸ vám, mí²⁹⁹ věrní!
 87 vaši žádost³⁰⁰ hodlám vzíti
³⁰¹Konec šestého zpěvu.³⁰²

-
- ^{288, 289} V. 2—4, 6—12, 17—19, 21—28, 31—34,
 37, 38, 41, 43, 45, 47, 48, 50, 53, 57,
 58, 61, 63: Hynem',
 hynem'
- ²⁹⁰ V. 2—12, 14, 17—28, 31—34, 36—38,
 40, 41, 43—54, 56—58, 61, 63, 65: jménu
- ²⁹¹ V. 17, 20—23, 25—28, 34, 36, 38, 43, 44,
 46—49, 50—54, 56, 57: oraci
- ^{291a} V. 15, 39, 53: Velký
- ²⁹² V. 25, 26, 48, 50, 53, 61, 63, 65: Svatá
- ²⁹³ V. 24—28, 43, 50, 53, 57, 61, 63: nebudem
- ²⁹⁴ V. 7, 17, 21, 22, 38, 44: Bez
- ²⁹⁵ V. 37, 58: alternace
- ²⁹⁶ V. 5, 14, 15, 39: všickni
- ²⁹⁷ V. 2—8, 10—12, 17, 20—28, 31, 32, 34,
 36—38, 44, 46, 47, 50—52, 54, 58,
 61, 63: zabít
- ²⁹⁸ V. 17, 20—23, 33, 34, 36, 38, 44, 46, 47,
 49—54, 56, 61, 63: Milostivě
- ²⁹⁹ V. 2, 7, 11, 17, 21, 22, 40, 41, 44, 47:
 V. 51: mí
 mír
- ³⁰⁰ V. 2—4, 6, 8, 11: žádost'
- ^{301—302} V. 14, 17—19, 31, 33, 40, 41, 49, 57: chybí

Zpěv sedmý:³⁰³

3 tenkrát³⁰⁴ byl³⁰⁵ bůh³⁰⁶ proti zvyku
 14 licitace³⁰⁷ s pachtem,
 17 Pan ministr vnitřních³⁰⁸ věcí
 19 ohlašme³⁰⁹ konkurs v novinách
 22 hlásí³¹⁰ kandidáti,
 23 pak si dle kvalifikace³¹¹
 28 taky³¹² ohlásilo.
 29 Neboť³¹³ bez toho³¹⁴ že není
 34 vždyť³¹⁵ jest³¹⁶ starších^{316a} dosti,

³⁰³ V. 14, 41, 65:	VII.
³⁰⁴ V. 2—4, 6—12, 17, 21, 22, 24—28, 31—32, 37, 38, 43, 44, 50, 53, 58, 61, 63:	tenkráté
³⁰⁵ V. 2—4, 6—12, 17, 21, 22, 24—28, 31—32, 37, 38, 43, 44, 50, 53, 58, 61, 63:	„byl“ — chybí.
³⁰⁶ V. 56:	Bůh
³⁰⁷ V. 24—28, 43, 57:	licitaci
³⁰⁸ V. 65:	veřejných
³⁰⁹ V. 7, 14, 17—19, 21—23, 33, 34, 36, 38, 40, 41, 44, 47: V. 25, 26, 31, 50, 51, 53, 61, 63, 65:	ohlasme Ohlašme
³¹⁰ V. 28:	hlasí
³¹¹ V. 2—4, 6—7, 8—12, 17—23, 31—34, 35—38, 40, 41, 44—47, 49, 51, 52, 54, 56—58: V. 24—28, 43, 50, 53, 61, 63:	kvalifikace klasifikace
³¹² V. 65:	také
^{313—314} V. 18, 19, 23, 33, 34, 36, 40, 41, 44, 49, 53:	beztoho Vždyť
³¹⁵ V. 25, 26, 50, 53, 61, 63:	je
³¹⁶ V. 5, 9, 14, 15, 24—28, 31, 37—39, 43, 45, 48—50, 53, 57, 58, 61, 63:	starých
^{316a} V. 44:	

36 zvláště v praktickosti.³¹⁷
 37 Též se nesmí pro čest³¹⁸ země
 39 když už³¹⁹ ³²⁰jednou o tom budou³²¹
 41 Ale finanční ministři³²²
 42 špinavá³²³ jsou nace,
 48 tato služba³²⁴ zadat.
 49 Vymění³²⁵ si však, že z chrámů
 54 vždy aspoň a³²⁶ pari,
 57 Staveb^{326a} ministr připomněl,³²⁷
 58 by si *prispíšili*,³²⁸
 61 Než³²⁹ se místo zas³³⁰ obsadí,
 64 v tom interkaláru.³³¹
 65 Pan ministr práva doložil:³³²
 66 „Moje jest výminka,³³³

317 V. 65:	praktičnosti
318 V. 2—4, 6, 8, 10—12, 24:	čest
319 V. 65:	již
320—321 V. 49:	o tom bu- dou jednou
322 V. 28:	ministři
323 V. 42, 65:	špinavé
324 V. 53:	práce
325 V. 65:	Vymínit
326 V. 65:	a'
326a V. 40:	Stavební
327 V. 31, 58:	připoměl
328 V. 24—28, 32, 37, 43, 49—51, 53, 57, 58, 61, 63:	<i>pospíšili</i>
329 V. 7, 17, 20—23, 33, 34, 36, 38, 44—47, 50—54, 56, 61, 63:	<i>než</i>
330 V. 40:	<i>zase</i>
331 V. 7, 17, 21—23, 34, 36, 38, 44, 50, 53, 61, 63:	interkaláru
332 V. 65:	přisadil
333 V. 5, 15:	výminka
V. 34, 51:	výmínka

67 by se veřejně³³⁴ v novinách
 69 že se nový bůh³³⁵ kontraktně
 73 neb se teď již každý všivák³³⁶
 75 lhát, přísahat³³⁷ a dělat si
 76 ze soudů³³⁸ kašpara!“
 79 aby se ta božská živnost³³⁹
 89 ³⁴⁰Při tom³⁴¹ však byl potutelné³⁴²
 91 myslil, že to³⁴³ sám povede
 92 na vdovino jmeno.³⁴⁴
 93 Ministr vojenský³⁴⁵ pravil:
 97 Zvyklý³⁴⁶ na subordinaci
 99 aeráru³⁴⁷ se může ³⁴⁸při tom³⁴⁹
 100 penze³⁵⁰ ušetřiti.
 102 maršal³⁵¹ Komispetr,

334	V. 56:	veřejná
335	V. 48:	Bůh
336	V. 2—4, 6, 8, 9, 11, 12, 24—28, 31, 32, 37, 43, 57, 58:	v . . . ák
337	V. 6, 12, 40:	přísahat
338	V. 58:	soudu
339	V. 2—4, 6, 8, 10—12, 24:	živnost
340—341	V. 43, 47:	Přitom
342	V. 9, 11:	pohutelné
343	V. 52:	tom
344	V. 5, 7, 9, 14, 15, 17—27, 28, 31—34, 35—41, 43, 44—54, 56—58, 61, 63, 65:	jméno
345	V. 37, 48, 53, 56, 58:	vojenství
346	V. 51:	Zvyklí
347	V. 9, 14, 24, 27, 28, 31, 32, 37, 43, 58: V. 25, 26, 40, 41, 48, 57, 61, 63:	a eráru
348—349	V. 23, 34, 36, 47:	eráru
350	V. 9, 11:	přitom
351	V. 2—4, 6—12, 17—28, 31—34, 36—38, 40, 41, 43, 44—48, 50—54, 56—58, 61, 63:	penze
		maršál

- 103 pouštět hrůzu³⁵² na sedláky,
 107 chlapík³⁵³ v peře³⁵⁴ vycvičený
 109 Tak přivedem³⁵⁵ kněžstvo s vojskem
 113 Pan ministr policejn³⁵⁶
 116 v zavřeném³⁵⁷ paklíku.
 118 ráda³⁵⁸ po tmě³⁵⁹ chodí,
 125 Jistě zpověď,^{359a} jezovity,
 127 pokoru a trpělivost³⁶⁰
 128 při chlebě^{360a} a vínu;
 131 všechna³⁶¹ moc pochází³⁶² s hůry,³⁶³
³⁶⁴Konec sedmého zpěvu.³⁶⁵

Zpěv osmý:³⁶⁶

3 mocnější než³⁶⁷ ministerstvo

³⁵² V. 38:	hrůz
³⁵³ V. 61, 63:	chlopík
³⁵⁴ V. 2—12, 14, 15, 17—28, 31—34, 36—41, 43, 44—48, 50, 52, 53, 54, 56—58, 61, 63:	pěře
V. 51:	pře
³⁵⁵ V. 2—4, 6—12, 17—19, 21, 22—28, 31—34, 37, 40, 41, 43—45, 48, 50, 53, 57, 58, 61, 63:	přivedem'
³⁵⁶ V. 38:	policejn (sic)!
³⁵⁷ V. 31:	uzavřeném
³⁵⁸ — ³⁵⁹ V. 63:	potmě
^{359a} V. 51:	zpověď
³⁶⁰ V. 2—4, 6, 8, 10—12:	trpělivost'
^{360a} V. 51:	chlebě
³⁶¹ V. 65:	Všechna
³⁶² — ³⁶³ V. 63:	shůry
³⁶⁴ — ³⁶⁵ V. 5, 15, 39:	Konec zpěvu sedmého.
V. 14, 17—19, 31, 33, 40, 41, 49, 57:	chybí.
³⁶⁶ V. 14, 41, 65:	VIII.
V. 40:	osmy
³⁶⁷ V. 40:	hež

- 5 Zachovej nám, *pane*³⁶⁸ Bože!³⁶⁹
 6 Frantu Šumavského,³⁷⁰
 10 *puncto*³⁷¹ *sezu*³⁷² štvanec,
 11 jako lev kraloval³⁷³ mužům
 12 a ženským co kanec.³⁷⁴
 13 ³⁷⁵Jednu ženu měl Normanku³⁷⁶
 16 jednu Bulharyni.³⁷⁷
 18 tři³⁷⁸ sta v Bělehradě,
 21 Ještě kromě ³⁷⁹těch kasáren
 23 Kacík³⁸⁰ v ³⁸¹Hessen—Kasslu³⁸² nemá
 25 A teď ještě tetky,³⁸³ matky
 26 k nim přiadírovat,³⁸⁴
 27 pak to³⁸⁵ s jejich zpovědníky

³⁶⁸ V. 19, 33, 40, 41:	<i>Pane</i>
³⁶⁹ V. 10, 23, 34, 36, 54, 56:	<i>bože</i>
³⁷⁰ V. 61, 63:	<i>šumavského</i>
³⁷¹ V. 24—28, 35, 43, 48, 50, 51, 53, 57, 61, 63:	<i>puncto</i>
³⁷² V. 37, 58:	<i>sextu</i>
V. 57, 65:	<i>sexti</i>
³⁷³ V. 7, 10, 20—23, 28, 34, 36, 38, 45—47, 51, 52, 54, 58:	<i>královal</i>
V. 44:	<i>kr loval (sic!)</i>
³⁷⁴ V. 2—4, 6—12, 24—28, 31, 32, 37, 43, 53, 57, 58:	<i>k . . . c</i>
^{375—376} V. 9:	<i>Jednu že</i>
³⁷⁷ V. 54, 56, 65:	<i>Bulharkyni</i>
³⁷⁸ V. 7, 17, 20—22, 38, 44, 45—47, 51, 52, 54:	<i>Tři</i>
³⁷⁹ V. 37, 58:	<i>krom</i>
³⁸⁰ V. 9, 17, 20—23, 32—34 36—38, 44—48, 50—54, 56, 58, 61, 63:	<i>Kacík</i>
^{381—382} V. 31, 32, 37, 56, 58:	<i>Hessen Kasslu</i>
V. 40, 47:	<i>Hesen-Kasslu</i>
³⁸³ V. 43, 57:	<i>tety</i>
³⁸⁴ V. 18, 19, 33, 40, 41:	<i>priadírovat</i>
³⁸⁵ V. 10:	<i>ty</i>

- 29 *ó*,³⁸⁶ to byla kamarilla
 30 jako čimborasso!³⁸⁷
 31 senát³⁸⁸ vždycky pohotově³⁸⁹
 32 jak u rasa maso.³⁹⁰
 33 *Ó*!³⁹¹ to bylo kandidátů,
 35 *tu*³⁹² car, co jest topit bohy
 36 dostal teprv lekci.³⁹³
 40 hlava sšedivěla.—³⁹⁴
 47 ministry *i*³⁹⁵ kamarillu³⁹⁶
 48 vodil³⁹⁷ na oprátce.
 49 „Ach!³⁹⁸ Matýsku, Matýsečku!³⁹⁹
 50 *hled*⁴⁰⁰ mne toho zbavit,

-
- ³⁸⁶ V. 5, 14, 15, 20, 22, 25, 26, 39,
 40, 41, 48, 50—54, 56, 61, 63,
 65: *ó*
 V. 7, 17, 20—22, 34, 36, 38, 44, 46, 47: *O*
 V. 33, 34: *o*
- ³⁸⁷ V. 5, 12, 14, 15, 18, 19, 21, 22, 25, 26,
 31, 33, 38, 39, 40, 41, 44, 48, 65: Čimborasso
- ³⁸⁸ V. 25, 26, 48, 65: Senát
- ³⁸⁹ V. 63: pohromadě
- ³⁹⁰ V. 54: *masso*
- ³⁹¹ V. 17, 20, 21—23, 35, 36, 38, 39, 44,
 46, 47, 52: *O*
- ³⁹² V. 25, 26, 31, 32, 37, 48, 58: *Tu*
- ³⁹³ V. 17, 20—23, 25, 26, 28, 34, 36, 38, 40,
 44, 46—48, 50—54, 56, 58, 61, 63: lekci
- ³⁹⁴ V. 19, 23, 33, 34, 36, 40, 41, 44, 47,
 50, 52, 53, 56, 61, 63: zšedivěla
- ³⁹⁵ V. 9, 11, 33, 40, 41, 45: *a*
- ³⁹⁶ V. 12: kamaryllu
 V. 47: kamarillu
- ³⁹⁷ V. 58: vodit
- ^{398—399} V. 5, 14, 15, 18, 19, 26, 31, 33, 39, 40,
 41, 53: Matýsku,
 Matýsečku
- ⁴⁰⁰ V. 25, 26, 48, 50, 53, 61, 63: *Hled*

- 52 nic nemohu spravit.⁴⁰¹
 57 Tam jim cosi diktíroval⁴⁰²
 58 s botama⁴⁰³ pod paží:
 59 „Nebude-li^{403a} to tam⁴⁰⁴ zejtra,
 60 car vám⁴⁰⁵ vousy⁴⁰⁶ zpraží!“—
 61 Druhý den pak celý Kyjov⁴⁰⁷
 64 velkým písmem⁴⁰⁸ stálo:
 65 „V jmenu⁴⁰⁹ Jeho⁴¹⁰ Veličenstva
 66 Cara⁴¹¹ Vladimíra
 67 na prázdnou⁴¹² prebendu božskou
 69 Výminky⁴¹³ a bližší zprávy
 70 to⁴¹⁴ kandidátovi
 77 Druhý den již v celém světě⁴¹⁵

-
401 V. 53:	zpravit
402 V. 2—4, 6—8, 10, 12, 17, 18, 20—23, 31,
32, 34, 36—38, 44, 46—47, 50—54,
56, 58, 61, 63:	diktýroval
dyktýroval
V. 9, 11, 19, 33, 36, 40, 41, 45:	botami
403 V. 28:	„Nebude-ti
403a V. 44:	tak
404 V. 56:	Vám
405 V. 53:	vousky
406 V. 61, 63:	
407 V. 5, 7, 14, 15, 17, 19—23, 25, 26, 31—34,
36—41, 44—50, 52—54, 56, 58, 61, 63:	Kyjev
Kijev
V. 44, 51:	tiskem
408 V. 49:	
409 V. 5—7, 9, 11, 12, 14, 15, 17—19,
21, 22—28, 31—34, 36—41, 43—45,
47—54, 56—58, 61, 63, 65:	jménu
jeho
410 V. 47, 49, 56:	cara
411 V. 5, 14, 15, 18, 19, 33, 36, 39—41:	
412 V. 19, 40, 41: slovo „prázdnou“ — chybí.	Výjimky
413 V. 44, 56:	o
414 V. 31, 39:	světe
415 V. 6:	

- 82 k Červenému⁴¹⁶ Raku⁴¹⁷
 83 přede mší se scházívali^{417a}
 85 Pan kardinál Šamšulini⁴¹⁸
 89 Dal nalejt Lacrymae⁴¹⁹ Christi
 97 Svatý Otec^{419a} jak vyskočil,
 99 velel, by se Jezovité⁴²⁰
 101 Dal je⁴²¹ všechny⁴²² k této cestě
 102 na ostro⁴²³ kovati
 104 skomponírovati.⁴²⁴
⁴²⁵Konec zpěvu osmého.⁴²⁶

⁴¹⁶ V. 5, 14, 15, 39:	červenému
⁴¹⁷ V. 49:	raku
^{417a} V. 44:	scházívali
⁴¹⁸ V. 5, 10, 15, 21, 38, 39, 44:	Šamšulini
⁴¹⁹ V. 7, 17—19, 21—23, 31, 33, 34, 36, 38, 40, 41, 44, 50, 52, 53, 56, 61, 63:	Lacrymae
^{419a} V. 44, 53:	otec
⁴²⁰ V. 53:	jezovité
⁴²¹ V. 20, 46, 51, 54:	„je“ —chy- bí.
⁴²² V. 47, 53:	všecky
⁴²³ V. 51:	ostrov
⁴²⁴ V. 2—4, 6—12, 17, 18, 20—22, 24—28, 31, 32, 37, 38, 43—45, 46, 50, 52—54, 57, 58, 61, 63:	skompo- nývati
V. 19, 23, 31, 33, 34, 36, 40, 41, 47, 51:	zkompo- nývati
V. 49:	zkompo- nírovati
^{425—426} V. 14, 17—19, 31, 33, 40, 41, 49, 57: V. 25, 26, 32, 37, 46, 48, 50, 53, 58, 61, 63, 65:	chybí Konec osmého zpě- vu.

Zpěv devátý:⁴²⁷

- 2 v Kyjově⁴²⁸ je rámus.
 6 *ten*⁴²⁹ Vladimír to je kos!
 9 Credo in unum *Deum* —⁴³⁰
 10 náš *bůh*⁴³¹ je poslušnější než*li*⁴³² Perun.
 11 Orate⁴³³ fratres —
 12 naše víra je^{433a} ponížená jak⁴³⁴ pes.⁴³⁵
 17 In nomine *Domini* —⁴³⁶
 20 starým časům všechna čest.⁴³⁷
 21 Dominus⁴³⁸ vobiscum —
 22 lepší hloupost⁴³⁹ než*li*⁴⁴⁰ rozum.

⁴²⁷ V. 14, 41, 65: V. 17:	IX. devatý.
⁴²⁸ V. 5, 7, 14, 15, 17, 19—23, 25, 26, 31—34, 36—41, 43, 44—54, 56—58, 61, 63:	Kyjově
⁴²⁹ V. 5, 15, 39, 47:	<i>Ten</i>
⁴³⁰ V. 51, 53:	<i>deum</i>
⁴³¹ V. 19, 33, 41:	<i>Bůh</i>
⁴³² V. 47:	než
V. 38:	než-li
⁴³³ V. 6:	Orate
^{433a} V. 44:	jest
⁴³⁴ V. 14, 19, 31, 33, 40, 41, 46, 57:	jako
⁴³⁵ V. 2—4, 6—12, 24—28, 31, 32, 37, 43, 57, 58:	p . .
⁴³⁶ V. 51, 53: V. 10:	<i>domini</i> Dominy
⁴³⁷ V. 4, 6, 8, 10, 11:	čest
⁴³⁸ V. 3, 4, 6, 8—10, 24—27, 31, 32, 37, 48, 58: V. 5, 15, 20, 46, 51, 54:	<i>Dominicus</i> Dominum
⁴³⁹ V. 2—4, 6, 8, 10, 11:	hloupost
⁴⁴⁰ V. 3, 4, 6, 8—12, 24, 27 28, 31, 32, 37, 43, 45, 57, 58:	než

- 23 Sancta Dei⁴⁴¹ Genitrix — ⁴⁴²
 25 Agnus Dei,⁴⁴³ qui tollis peccata — ⁴⁴⁴
 27 Veni Sancte ⁴⁴⁵ Spiritus —
 28 postěhujem⁴⁴⁶ se do Rus.
 29 Exaudi⁴⁴⁷ nos Domine — ⁴⁴⁸
 35 Salvator mundi — ⁴⁴⁹
 37 In te Domine^{449a} speravi—
 39 Libera^{449b} nos a malo — ⁴⁵⁰
 40 sedum^{450a} liber masa málo!
 41 Exaudi⁴⁵¹ Domine⁴⁵² orationem⁴⁵³ meam —
 42 sním jelito, když šunky⁴⁵⁴ nemám.
 43 Ex profundis⁴⁵⁵ clamavi ad⁴⁵⁶ te Domine—⁴⁵⁷

⁴⁴¹ V. 51:	<i>die</i>
⁴⁴² V. 26—28, 43, 48, 57: V. 51:	<i>genitrix</i> <i>Gemtrix</i>
⁴⁴³ V. 51:	<i>dei</i>
⁴⁴⁴ V. 31, 32, 37, 58: V. 10:	<i>peccatta</i> <i>pecata</i>
⁴⁴⁵ V. 5, 15, 39: V. 53:	<i>sancte</i> <i>Sankte</i>
⁴⁴⁶ V. 2—4, 6—12, 17, 19, 21—24, 32—34, 37, 38, 40, 41, 44, 45, 47, 58:	<i>postěhujem'</i>
⁴⁴⁷ V. 51:	<i>Exandi</i>
⁴⁴⁸ V. 10, 51:	<i>domine</i>
⁴⁴⁹ V. 9, 11, 48:	<i>mundy</i>
^{449a} V. 51, 52:	<i>domine</i>
^{449b} V. 44:	<i>Liberia</i>
⁴⁵⁰ V. 31:	<i>málo</i>
^{450a} V. 10, 14, 44:	<i>sedm</i>
⁴⁵¹ V. 51, 54:	<i>Exandi</i>
⁴⁵² V. 47, 51:	<i>domine</i>
⁴⁵³ V. 17, 38:	<i>orationem</i>
⁴⁵⁴ V. 57, 65:	<i>šunku</i>
⁴⁵⁵ V. 43:	<i>profundi</i>
⁴⁵⁶ V. 9:	<i>at</i>
⁴⁵⁷ V. 53:	<i>domine</i>

- 44 když jsem byl ve sklepě *na*⁴⁵⁸ víně.
 47 A porta inferi—⁴⁵⁹
 50 kdo neumí dělat zázraky, ten je tůlpa!⁴⁶⁰
 51 Kyrie eleison—⁴⁶¹
 52 když⁴⁶² peníze nejsou.
 53 Et ne nos inducas in tentationem—⁴⁶³
 55 Sicut erat in principio et⁴⁶⁴ nunc⁴⁶⁵ et⁴⁶⁶ semper
 57 Et *in*⁴⁶⁷ saecula saeculorum. Amen.
⁴⁶⁸Konec marše.⁴⁶⁹

Zpěv desátý:⁴⁷⁰

Konkurs.⁴⁷¹

1 Věje vítr černomořský⁴⁷²

⁴⁵⁸ V. 19, 41:	ve
⁴⁵⁹ V. 53:	infery
⁴⁶⁰ V. 27:	tůlpa
⁴⁶¹ V. 5, 7, 14, 15, 17, 20—28, 33, 34, 36—40, 43—45—48, 50—54, 56—58, 61, 63:	elejson
⁴⁶² V. 45:	dyž
V. 65: slovo „když“ — chybí	
⁴⁶³ V. 17, 24, 27, 38, 52, 58:	tentationem
⁴⁶⁴ V. 33:	„et“ — chy- bí
V. 53:	ent
⁴⁶⁵ V. 57:	nun
⁴⁶⁶ V. 5, 14, 15, 39:	„et“ — chybí.
⁴⁶⁷ V. 43:	„in“ — chybí
^{468—469} V. 14, 17—19, 31, 40, 41, 49, 57:	chybí
⁴⁷⁰ V. 14, 41, 65:	X.
V. 40:	desátý
V. 54:	devátý (sic!)
⁴⁷¹ V. 51:	chybí
⁴⁷² V. 58:	středomoř- ský

- 2 trávou⁴⁷³ v stepi⁴⁷⁴ klátí:
 3 sbíhají se do Kyjova⁴⁷⁵
 6 v Kyjově⁴⁷⁶ se práší:
 12 nedám⁴⁷⁷ za ni⁴⁷⁸ halíř!
 15 Římská⁴⁷⁹ církev mezi všemi⁴⁸⁰
 16 nejcírkvovatější!“ —⁴⁸¹
 18 pečet⁴⁸² jako miska:⁴⁸³
 20 co antikrist⁴⁸⁴ píská.
 23 Řecká⁴⁸⁵ církev mezi všemi⁴⁸⁶
 24 nejcírkvovatější!“⁴⁸⁷

- ⁴⁷³ V. 2—4, 6—12, 17—28, 31—34, 36—38,
 40, 41, 43—45—54, 56—58, 61, 63: travou
⁴⁷⁴ V. 31: stepy
⁴⁷⁵ V. 5, 7, 14, 15, 17, 19—23, 25—28,
 31—34, 36—41, 43—45—54, 56—58,
 61, 63: Kyjeva
⁴⁷⁶ V. 5, 7, 14, 15, 17, 19—23, 25, 26,
 31—34, 36—41, 43—45—54, 56—58,
 61, 63: Kyjevě
^{477—478} V. 58: ani
⁴⁷⁹ V. 7, 17—19, 21—23, 33, 34, 36, 38, 40,
 41, 44, 47, 49, 56: římská
⁴⁸⁰ V. 32: všem
⁴⁸¹ V. 9, 11, 17, 25, 26, 31, 32, 37, 40,
 44, 45, 47, 48, 50, 53, 56, 61, 63, 65: nejcírkvovatější
⁴⁸² V. 51: pečet
⁴⁸³ V. 7, 17, 20—23, 34, 36, 38, 44,
 46—48, 51, 52, 54: miska
⁴⁸⁴ V. 57: ancikrist
⁴⁸⁵ V. 7, 17—19, 21—23, 33, 34, 36, 38,
 40, 41, 44, 47, 49, 56: řecká
 V. 11: Řecká
⁴⁸⁶ V. 32: všem
⁴⁸⁷ V. 9, 11, 17, 25, 26, 31, 32, 37, 40,
 44, 45, 47, 48, 50, 53, 56, 61, 63, 65: nejcírkvovatější

- 25 A rabínské⁴⁸⁸ synedrium^{488a}
 26 „šulem,⁴⁸⁹ šulem“⁴⁹⁰ píše:
 27 „Nevěř Římu,^{493a} nevěř Řekům,^{493b}
 28 drž se jen⁴⁹¹ Mojžíše.
 32 nejcírkvovatější.“⁴⁹²
 33 Také Mufti⁴⁹³ muhamedský⁴⁹⁴
 36 drž se Muhameda.⁴⁹⁵
 40 nejcírkvovatější!“⁴⁹⁶
 42 ⁴⁹⁷psi ⁴⁹⁸o kost⁴⁹⁹ se hryzli,⁵⁰⁰
 44 konkurovat⁵⁰¹ přišly.

⁴⁸⁸ V. 51:	rabínská
^{488a} V. 10:	synderium
V. 51:	synedrimu
⁴⁸⁹⁻⁴⁹⁰ V. 7, 17, 20, 21, 22, 23, 34, 36, 38, 44, 46, 47, 51, 52, 54, 56:	Šulem
V. 27, 28:	šulum, šulum
^{490a} V. 35:	Římu
^{490b} V. 35:	Řekům
⁴⁹¹ V. 10:	„jen“ — chybí
⁴⁹² V. 9, 17, 25, 26, 31, 32, 37, 40, 44, 45, 47, 48, 50, 53, 56, 58, 61, 63, 65:	nejcírkvovatější
⁴⁹³ V. 7, 20—23, 34, 38, 44, 46, 47, 51, 54:	Mufti
V. 31, 32, 37, 58:	mufti
V. 53:	Mufty
V. 56:	Muffi
⁴⁹⁴ V. 25, 26, 48, 50, 51, 53, 61, 63:	mohamedský
⁴⁹⁵ V. 25, 26, 48, 50, 53, 61, 63:	Mohameda
⁴⁹⁶ V. 9, 17, 25, 26, 31, 32, 37, 40, 44, 45, 47, 48, 50, 53, 56, 58, 61, 63, 65:	nejcírkvovatější
⁴⁹⁸ V. 10:	psy
⁴⁹⁷⁻⁵⁰⁰ V. 7, 17, 19—23, 33, 34, 36, 38, 40, 41, 44—47, 49, 51, 52, 54, 56, 63:	psi se o kost hryzli
⁴⁹⁹ V. 7, 9, 17—28, 32—34, 36—41, 43, 44—54, 56—58, 61, 63, 65:	kost
⁵⁰¹ V. 23, 34, 36, 47:	konkurrovat

- 45 Čert zná všechna⁵⁰² jejich jména,⁵⁰³
 48 mnoho naučily.⁵⁰⁴
 53 ⁵⁰⁵Proto že⁵⁰⁶ jim v tom konkursu
 54 obchody tak květly,⁵⁰⁷
⁵⁰⁸Konec.⁵⁰⁹

-
- ⁵⁰² V. 17, 20—22, 38, 44—47, 51, 52,
 54: všecka
- ⁵⁰³ V. 7, 9, 17—28, 31—34, 36—38, 40,
 41, 43, 44—48, 49—54, 56—58,
 61, 63, 65: jména
- ⁵⁰⁴ V. 9, 11: naučil*í*
- ^{505—506} V. 18, 19, 23, 31, 33, 34, 36, 40, 41,
 49, 53: Protože
- ⁵⁰⁷ V. 2—12, 14, 15, 17—28, 31—34,
 35—41, 43, 44—48, 50—54,
 56—58, 61, 63: kvetly
- ^{508—509} V. 14, 17—20, 31, 33, 34, 36, 40, 41,
 46, 49, 51, 53, 54, 56, 57, 65: chybí
 V. 23: (Ostatek chybí.)
 V. 47: Konec zpěvu
 desátého.
 V. 52: Konec Havlíč-
 kovy skladby.
 V. 53: Konec chybí.
 V. 61, 63: Nedokončeno.
- ⁵¹⁰ V. 40: verše 11—16,
 19—24, 27—32,
 35—40 tištěné
 kursivou.

II. DÍL C.

Poznámka:

V II. díle *C* *všude* je používáno pravopisu L. V. — I.

INTERPUNKČNÍ ODCHYLKY
DOSAVADNÍCH VYDÁNÍ BÁSNĚ
„KŘEST SV. VLADIMÍRA“ OD L. V. — I.

L. V.—I.:	Zpěv první:
V. 7, 14, 20—23, 33, 34, 36, 38, 39, 42, 44,
46, 47, 51, 52, 54, 56, 65:	Zpěv první.
k bohovi Perunu.
4 L. V.—I.:	k bohovi Perunu:
V. 9, 45:	„Hřmi Perune na můj svátek
5 L. V.—I.:	„Hřmi, Perune, na můj svátek
V. 2—5, 7—10, 14, 15, 17—23, 25, 26,
31—35, 36, 38—42, 44—48, 50—54, 56,
61, 63, 65:	Hřmi, Perune, na můj svátek
V. 6, 11, 12, 24, 27, 43, 57:	Hřmi, Perune, na můj svátek,
V. 28, 53:	Hřmi, Perune, na můj svátek,
V. 31, 37, 58:	„Hřmi, Perune, na můj svátek,
v bitvách u armády.
8 L. V.—I.:	v bitvách u armády.“
V. 9, 45:	v bitvách u armády,
V. 53:	Hřmi Perune na můj svátek
9 L. V.—I.:	Hřmi, Perune, na můj svátek
V. 2—5, 7, 8—10, 14, 15, 17—23, 25, 26,
31—35, 36—42, 44, 46, 47, 50—54, 56,
61, 63, 65:	Hřmi, Perune, na můj svátek
V. 6, 9, 11, 12, 24, 27, 28, 31, 43, 45,
48, 57:	„Hřmi, Perune, na můj svátek
V. 58:	„Hřmi, Perune, na můj svátek,
místo kanonády,
10 L. V.—I.:	místo kanonády
V. 6, 11:	šálek čokolády.“ —
12 L. V.—I.:	šálek čokolády.“
V. 63:	děvečky se hnedle zeptal:
15 L. V.—I.:	děvečky se hnedle zeptal,
V. 53:	„„Doma, doma, pane drábe,
17 L. V.—I.:	„„Doma, doma, pane drábe,
V. 9, 25, 26, 27, 28, 42, 43, 56, 57, 61,
63, 65:	Doma, doma, pane drábe,
V. 24:	sedí s jehlou na pekýlku,
19 L. V.—I.:	sedí s jehlou na pekýlku
V. 7, 20, 21, 22, 38, 44—47, 51, 52, 54,
56:	zašívá si katě.“ “
20 L. V.—I.:	zašívá si katě.“
V. 9, 24, 25, 26, 27, 28, 42, 43, 56, 57,
63, 65:	„Vzkazuje vás, pantatínku,
21 L. V.—I.:	„Vzkazuje vás, pantatínku
V. 11:	Jak to přeslech' tatík Perun,
25 L. V.—I.:	Jak to přeslech', tatík Perun,
V. 7, 17, 21, 22, 38, 44:	

- V. 17—19, 20, 21, 22, 33, 34, 38, 40, 41,
44, 46, 47, 52, 53, 54:
V. 23, 36, 56, 63:
V. 25, 26:
V. 31:
V. 37, 58:
V. 42:
V. 45:
V. 49:
V. 57:
V. 61:
V. 65:
- 67 L.V.—I.:
V. 2—8, 11, 12, 14, 15, 17—28, 31—48,
50—54, 56—58, 61, 63, 65:
69 L.V.—I.:
V. 53, 61:
72 L.V.—I.:
V. 31, 32, 37, 58, 61, 63:
73 L.V.—I.:
V. 24—28, 43, 48, 50, 53, 54, 56, 57, 61,
63:
74 L.V.—I.:
V. 2—4, 6—12, 17—28, 31—34, 36—38,
40, 41, 43, 44—48, 50—54, 56—58, 61, 63:
77 L.V.—I.:
V. 9, 45:
78 L.V.—I.:
V. 18, 19, 25—28, 40, 41, 43, 48, 50, 53,
57, 61, 63:
79 L.V.—I.:
V. 58:
80 L.V.—I.:
V. 57:
83 L.V.—I.:
V. 51:
V. 53:
91 L.V.—I.:
V. 2—4, 6—12, 17—28, 31—34, 36—38,
40, 41, 43—54, 56—58, 61, 63:
92 L.V.—I.:
V. 2, 4, 6, 7—12, 17—22, 24—28, 31,
32, 37, 38, 41, 43—50, 52—54, 61, 63, 65:
V. 3:
V. 5, 14, 15, 27, 39, 58:
V. 23, 33, 34, 36, 56:
V. 40:
V. 51:
V. 57:
93 L.V.—I.:
- co z toho mám? !“ “
co z toho mám? !“
co z toho mám? !“
co z toho mám? — —“
co z toho mám? — “ “
co z toho mám?“
co z toho mám?“ “
co z toho mám?
co z toho mám? H . . . ol“
co z toho mám? !
co z toho mám?“ . . . !—
„Pamatujte se pantáto,
„Pamatujte se, pantáto,
Já jsem taky jen služebník,
Já jsem taky jen služebník
co se na vás svezá?“ —
co se na vás svezá?“
Ale Perun, jak byl v ráži,
Ale Perun jak byl v ráži,
sáhnul pod lavici,
sáhnul pod lavici
Dráb se dlouho nezdržoval,
Dráb se dlouho nezdržoval
hledal honem díru,
hledal honem díru
a hned běžel jak s keserem
a hned běžel, jak s keserem
k caru Vladimíru.
k caru Vladimíru:
že se to, co mluvil Perun,
že se to, co mluvil Perun
že se to co mluvil Perun,
a že on na celou službu,
a že on na celou službu
s odpuštěním
s odpuštěním
s odpuštěním“
s odpuštěním
s odpuštěním ;
s odpuštěním“
s odpuštěním
s odpuštěním s . . .
že je carův svátek a . . .

- V. 21, 22, 25, 26, 27, 32, 37, 38, 43, 48, 50,
53: že je carův svátek a
- V. 44, 61, 63: že je carův svátek a
- V. 51: že je carův svátek a
- V. 57: že je carův svátek a p . .
- 94 L.V.—I.: s odpuštěním, rovno,
V. 5, 7, 12, 14, 15, 17, 20—28, 31, 32,
34, 36—39, 43, 44, 46—48, 50—54, 56—58,
61, 63: s odpuštěním rovno,
- 96 L.V.—I.: . . . s odpuštěním
V. 2, 3, 4, 8, 10, 54: . . . s odpuštěním“
V. 5, 14, 15, 39: s odpuštěním“
V. 6, 9, 12, 24—28, 43, 45, 48, 56: — s odpuštěním“
V. 7, 17, 18, 20, 46, 52: . . . s odpuštěním“
V. 11, 12, 25—28: s odpuštěním“
V. 19, 21—23, 33, 34, 36, 38, 40, 41, 44,
47, 49, 50, 53, 61, 63: s odpuštěním“
V. 31: s odpuštěním — —“
V. 32, 37: . . . s odpuštěním“
V. 51: . . . s odpuštěním
V. 57: s odpuštěním h . . . ol“
V. 58: . . . s odpuštěním
V. 65: s odpuštěním! — —
- 99 L.V.—I.: plivnul na zem, zasakroval,
V. 18, 19, 23, 33, 34, 36, 40, 41, 49, 56, 61,
63: plivnul na zem, zasakroval
- 103 L.V.—I.: „Přiveďte ho grobiána
V. 2—4, 6—9, 11, 12, 17—21, 22, 23,
25, 26—28, 31—34, 36—38, 40—44,
45—54, 56—58, 61, 63, 65: „Přiveďte ho, grobiána,
V. 10, 24: „Přiveďte ho grobiána,
- 107 L.V.—I.: „Hej! nechte to až do zejťka,
V. 8: „Hej! nechte to až do zejťka.
V. 12, 24—28, 32, 33, 37, 38, 43, 48, 50,
53, 57, 58, 61, 63: „Hej, nechte to až do zejťka,
- 115 L.V.—I.: pokud máme své kanony,
V. 10, 19, 53: pokud máme své kanony
- 119 L.V.—I.: ať bouchají při tabuli,
V. 24: ať bouchají při tabuli
- 121 L.V.—I.: Jedli, pili, hodovali,
V. 40: Jedli, pili hodovali,
- 126 L.V.—I.: jedli z masa, z těsta,
V. 28: jedli z masa z těsta,
- 134 L.V.—I.: blaze braši! tomu,
V. 2—5, 6, 7, 8, 10, 11, 12, 14, 17, 18, 19,
20, 21, 22, 24, 31, 32, 33, 35, 37, 38, 40,
41, 42, 44, 46, 51, 52, 54, 58, 65: blaze, braši! tomu,
V. 9: blaze, braši! tomu, —
V. 15, 23, 34, 36, 39, 47: blaze braši tomu,

V. 25, 28: blaze, braši, tomu! —
 V. 27, 28, 43, 57: blaze, braši, tomu!
 V. 38, 50, 53, 56, 61, 63: blaze, braši, tomu,
 V. 45: blaze, braši! tomu —
 V. 48: blaze, braši, tomu —

L.V.—I.: Zpěv druhý:
 V. 7, 14, 20—23, 33, 34, 36, 38—40, 44, 46, 47, 51, 52, 54, 56, 65: Zpěv druhý.
 3 L.V.—I.: kdo nemá své muzikanty,
 V. 22, 38, 51, 65: kdo nemá své muzikanty
 9 L.V.—I.: Kdo jaktěživ bohem nebyl,
 V. 6, 9, 11, 12, 18, 19, 24, 25, 26, 27, 28, 33, 34, 40, 41, 43, 45, 48, 49, 50, 53, 57, 61, 63: „Kdo jaktěživ bohem nebyl,
 11 L.V.—I.: není to tak lehký život,
 V. 22, 38: není to tak lehký život
 13 L.V.—I.: Ráno vstane: do snídaň
 V. 44: Ráno vstane; do snídaň
 V. 57, 65: Ráno vstane, do snídaň
 14 L.V.—I.: musí rosou kropit,
 V. 42, 65: musí rosou kropit;
 18 L.V.—I.: strčit do pytlíka,
 V. 56: strčit do pytlíka
 19 L.V.—I.: a hvězdičky puť—ťu—ťu!
 V. 57: a hvězdičky puť—ťu—ťu
 V. 65: a hvězdičky puť—ťu—ťu,
 20 L.V.—I.: svolat do kurníka.
 V. 8, 31, 32, 37, 58: svolat do kurníka!
 22 L.V.—I.: slon až do komára,
 V. 24, 25, 26, 27, 28, 42, 43, 48, 50, 53, 57, 61, 63: slon až do komára
 24 L.V.—I.: z božího špejchara.
 V. 28: z božího špejchara
 28 L.V.—I.: kde mně stojí hlava.
 V. 36: kde mně stojí hlava,
 31 L.V.—I.: neví, co je Perunova
 V. 24, 27, 43, 57: neví co je Perunova
 V. 51: neví, co je Perunova,
 32 L.V.—I.: ranní audience.
 V. 58: ranní audience
 33 L.V.—I.: To je křiku a modlení,
 V. 9, 38: To je křiku a modlení
 V. 56: „To je křiku a modlení,
 34 L.V.—I.: až mne uši brní:
 V. 38: až mne uši brní;

- V. 58:
43 L.V.—I.:
 V. 53:
44 L.V.—I.:
 V. 31, 32, 37, 58:
47 L.V.—I.:
 V. 48:
53 L.V.—I.:
 V. 54:
61 L.V.—I.:
 V. 21, 22, 44:
 V. 24, 27, 28, 43, 57:
 V. 38:
64 L.V.—I.:
 V. 22:
70 L.V.—I.:
 V. 5, 14, 15, 31, 39:
 V. 50, 53, 61, 63:
71 L.V.—I.:
 V. 2—4, 6—12, 17, 19—28, 31—34,
 36—38, 40—44, 45—54, 56, 57, 61, 63,
 65:
 V. 58:
73 L.V.—I.:
 V. 24, 25, 26, 27, 28, 43, 50, 53, 57, 61, 63:
 V. 32, 37, 58:
 V. 48:
74 L.V.—I.:
 V. 48:
77 L.V.—I.:
 V. 53:
81 L.V.—I.:
 V. 5, 7, 14, 15, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23,
 33, 34, 36, 38, 39, 40, 41, 44, 46, 47, 49,
 51, 52, 54, 56, 65:
82 L.V.—I.:
 V. 57:
84 L.V.—I.:
 V. 10, 40:
 V. 31, 32, 35:
 V. 37, 58:
86 L.V.—I.:
 V. 5, 14, 15, 39:
89 L.V.—I.:
 V. 32, 44, 53:
90 L.V.—I.:
 V. 28:
91 L.V.—I.:
 V. 5, 10, 14, 15, 24, 25, 26, 27, 28, 31,
 36, 39, 43, 45, 48, 57:
- až mne uši brní,
 ti zas, abych nedovolil
 ti zas abych nedovolil
 ve fabrikách přísti.
 ve fabrikách přísti!
 ten zas chce, abych pomáhal
 ten zas chce abych pomáhal
 Ten chce zimu, ten chce teplo,
 Ten chce zimu, ten chce teplo
 Hrom ať do nich! abych neklel,
 Hrom, ať do nich! abych neklel,
 Hrom ať do nich! abych neklel
 Hrom ať do nich, abych neklel
 běží k pánu bohu.
 běží k pánu bohu,
 tomu pole hnojit;
 tomu pole hnojit:
 tomu pole hnojit,
 dřív si prase zdraví zkazil,
 dřív si, prase, zdraví zkazil,
 dřív si prase, zdraví zkazil,
 Ta mne mořf ve dne v noci,
 Ta mne mořf ve dne, v noci,
 Ta mne mořf ve dne v noci;
 Ta mne mořf ve dne, v noci
 ráda by se vdala,
 ráda by se vdala;
 Ten chce výhru z loterie,
 Ten chce výhru z loterie
 Ó vy šelmy! Kdybych nebyl
 Ó, vy šelmy! Kdybych nebyl
 přfliš dobrotivý,
 přfliš dobrotivý
 jako shnilé slívy!“ — —
 jako shnilé slívy!“ —
 jako shnilé slívy!“
 jako shnilé slívy! —
 jak z moždře kýchnul:
 jak z moždře kýchnul,
 Věru, Vašku! bohem býti,
 Věru Vašku! bohem býti,
 to žádný špás není:
 to žádný špás není;
 B r i x e n ten je proti tomu
 Brixen ten je proti tomu

- V. 7, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 33, 36, 38,
40, 41, 42, 44, 46, 47, 50—52, 54, 56, 63,
65:
V. 34, 50, 51, 53, 61:
- 92 L.V.—I.:
V. 2—4, 6—12, 17, 20—28, 31, 32, 34, 36,
37, 38, 43, 44, 46, 47, 48, 50—54, 56, 57,
61, 63:
V. 37, 45, 58:
- 93 L.V.—I.:
V. 40:
- 112 L.V.—I.:
V. 53:
- 115 L.V.—I.:
V. 7, 25, 26, 48, 50, 53, 61, 63:
- 117 L.V.—I.:
V. 7, 17, 20, 21, 22, 23, 25, 26, 34, 36, 38,
44, 46—51, 53, 54, 56, 61, 63:
V. 9, 18:
V. 52:
- 120 L.V.—I.:
V. 32:
- 121 L.V.—I.:
V. 12:
V. 45:
- 122 L.V.—I.:
V. 2—9, 11, 12, 14, 15, 19—28, 31—34,
36—41, 43—46, 47, 48, 49—52, 54, 56, 57,
58, 61, 63:
V. 18:
- 123 L.V.—I.:
V. 9, 45:
- 125 L.V.—I.:
V. 6, 9, 11, 12, 20, 24—28, 38, 43,
45—48, 50—54, 56, 57, 61, 63:
- 126 L.V.—I.:
V. 31, 32, 37, 58:
- 127 L.V.—I.:
V. 9, 11, 20, 22, 38, 45, 46, 51, 52, 54, 56:
V. 43, 57:
- 128 L.V.—I.:
V. 19, 33, 40, 48:
- B r i x e n, ten je proti tomu
Brixen, ten je proti tomu
ještě vyražení!—
ještě vyražení!
ještě vyražení.
Pozdě v noci, když utich' svět
Pozdě v noci, když utich' svět,
nemáš politiku".
nemáš politiku.
ach! to musí z kůže vyhnat
ach, to musí z kůže vyhnat
Ach! Perune, Perunečku!
Ach, Perune, Perunečku!
Ach! Perune, Perunečku
Ach Perune, Perunečku!
přežalostná chůze.
přežalostná chůze,
Oj, Perune přenešťastný,
Oj, Perune přenešťastný
Oj, Perune, přenešťastný,
kam si myslil brachu?
kam si myslil, brachu?
kam si myslil, brachu
hanět cara, svého pána,
hanět cara, svého pána
Oj, Perune! kam jsi myslil,
Oj, Perune, kam jsi myslil,
přenešťastné bůže?
přenešťastné bůže!
utec, utec! jak tě chytnou,
utec, utec, jak tě chytnou,
utec! utec! jak tě chytnou,
nic ti nepomůže!
nic ti nepomůže.

L.V.—I.:	V. 7, 14, 20, 21, 22, 23, 33, 34, 36, 38—40, 44, 46, 47, 51, 52, 54, 56, 65:	Zpěv třetí:
Zpěv třetí.
1 L.V.—I.:	V. 5, 14, 15, 33, 39:	Bože! když jsem policajtem!
Bože, když jsem policajtem!
3 L.V.—I.:	V. 37, 58:	koho chce, toho si chytne
koho chce toho si chytne
4 L.V.—I.:	V. 49:	a dá do vězení.
a dá do vězení
5 L.V.—I.:	V. 33, 57:	Každý si ho musí vážít:
Každý si ho musí vážít;
9 L.V.—I.:	V. 9:
V. 12, 37, 58:
V. 32:	Ctěte, hoši, policajty!
Ctěte hoši policajty!
Ctěte, hoši, policajty,
Ctěte, hoši, policajty
10 L.V.—I.:	V. 31, 40, 44, 49, 53:	ouvej! jak to bolí!
ouvej, jak to bolí!
13 L.V.—I.:	V. 2—6, 7—12, 14, 15, 17—19, 21—28, 31—35, 36—44, 45, 47—50, 56—58, 61, 63, 65:
V. 51:	Slyšte lidé pro výstrahu
Slyšte, lidé, pro výstrahu
Slyšte lidé pro výstrahu,
15 L.V.—I.:	V. 51:	že se proti policajtům,
že se proti policajtům,
17 L.V.—I.:	V. 20, 47, 52, 54:	Už ho vedou svázaného,
Už ho vedou svázaného
21 L.V.—I.:	V. 9:	„Jenom mne po humnech veďte,
„Jenom mne po humnech veďte
26 L.V.—I.:	V. 53:	paní Perunice
paní Perunice,
33 L.V.—I.:	V. 7, 17—19, 20—23, 33—35, 36, 38, 40—42, 44—49, 51, 52, 54, 56, 63, 65:	Ale Perun dobrotisko
Ale Perun, dobrotisko,
34 L.V.—I.:	V. 53:	sám ji napomíná:
sám ji napomíná
35 L.V.—I.:	V. 2—12, 14, 15, 17—28, 31, 33—35, 36—43, 44—48, 50—52, 54, 56, 58, 61, 63, 65:
V. 32, 57:
V. 53:	„Schovej ženo meč do pochvy,
„Schvovej, ženo, meč do pochvy,
„Schovej, ženo, meč do pochvy
„Schovej ženo, meč do pochvy,
36 L.V.—I.:	V. 5, 14, 15, 19, 39—41, 48, 61, 63:	přišla má hodina!“—
přišla má hodina!“
38 L.V.—I.:	V. 24, 25, 26, 48:	na humnech se vadí,
na humnech se vadí
53 L.V.—I.:	V. 61, 63:	Car se na ně zle osopil,
Car se na ně zle osopil;
57 L.V.—I.:	V. 7, 17, 19—22, 23, 33—35, 36, 40—42, 44, 47, 49, 51, 52, 54, 56, 65:	Vojenský soud to je samec!
Vojenský soud, to je samec!

- V. 25, 26, 48:
V. 38:
- 58 L.V.—I.:
V. 7, 17, 19—23, 33, 34, 36, 38, 40, 41,
44—46, 47, 50, 51—54, 56, 61, 63:
- 71 L.V.—I.:
V. 65:
- 72 L.V.—I.:
V. 31, 32, 37:
- 73 L.V.—I.:
V. 18, 19, 41, 65:
V. 24—28, 43, 49—51, 53, 57, 61, 63:
- 74 L.V.—I.:
V. 3, 4, 6, 8—12, 18, 19, 21, 22,
24—28, 31—33, 37, 38, 41, 43, 44, 48,
50, 53, 56, 57, 58, 61, 63:
- 75 L.V.—I.:
V. 18, 19, 41:
V. 65:
- 76 L.V.—I.:
V. 18, 19, 33, 40, 41:
V. 56:
- 77 L.V.—I.:
V. 31, 32, 37, 58:
- 80 L.V.—I.:
V. 12, 56:
V. 18, 19, 40, 41:
- 84 L.V.—I.:
V. 14:
- 88 L.V.—I.:
V. 14, 52:
- 90 L.V.—I.:
V. 53:
- 96 L.V.—I.:
V. 65:
- Vojenský soud to je samec,
Vojenský soud, to je samec
soudí jen se práší:
soudí, jen se práší:
nález právně potvrzený
nález právně potvrzený
měl jako na šňůrce:
měl jako na šňůrce.
„Že dle vyšlé proklamace
„Že dle vyšlé proklamace
Že dle vyšlé proklamace
komandujícího,
komandujícího
a dle ostatních zákonů
a dle ostatních zákonů
a dle „ostatních zákonů“
soudu hrdelního,
soudu hrdelního —
soudu hrdelního
pro urážku první třídy
pro urážku první třídy,
pro neposlušenství,
pro neposlušenství
pro neposlušenství —
milost se mu dává;
milost se mu dává:
na koňském ocase.“—
na koňském ocase.“
seděl také v díře,
seděl také v díře
k vůli nestrannosti.
k vůli nestrannosti.—

- L.V.—I.:
V. 7, 14, 20—23, 31, 33, 34, 36, 38—40,
41, 46, 47, 51, 52, 54, 56, 65:
- 1 L.V.—I.:
V. 2—12, 14, 15, 17—28, 31—34, 36—43,
45—54, 56—58, 61, 63, 65:
- 6 L.V.—I.:
V. 2—12, 15, 17—23, 31, 32—34, 36, 37,
39—41, 44—47, 50—54, 56, 58, 61, 63: zacpi sobě uši
- Zpěv čtvrtý:
zpěv čtvrtý.
Poslyšte milí křesťané
Poslyšte, milí křesťané,
zacpi sobě uši,

- 7 L.V.—I.:
V. 7, 17, 20—23, 34, 36, 38, 44—47, 51,
52, 54, 56: a pomodli se „otče náš“
a pomodli se: „otče náš“
- 14 L.V.—I.:
V. 28: ouvej, ouvej, ach, ach!
ouvej ouvej ach, ach!
- 21 L.V.—I.:
V. 56: Když jsou je přivlekli k řece
Když jsou jo přivlekli k řece,
- 25 L.V.—I.:
V. 9: Umřeli jsou bez zpovědi
Umřeli jsou bez zpovědi,
- 32 L.V.—I.:
V. 32, 37, 53, 58: vnukům na památku.—
vnukům na památku.
- 33 L.V.—I.:
V. 9, 56: „Tak to chodí na tom světě,
„Tak to chodí na tom světě
- 36 L.V.—I.:
V. 5, 15, 39:
V. 14: zejtra budeš sviňák!
zejtra budeš sviňák.
zejtra budeš sviňák,
- 37 L.V.—I.:
V. 2—4, 6—8, 10, 12, 17, 20—23, 31,
34, 36, 38, 49, 51, 52, 54:
V. 5, 10, 14, 15, 18, 19, 25—28, 32, 33,
37, 39—41, 43, 47, 48, 50, 53, 56—58,
61, 63:
V. 9, 11, 44, 45:
V. 24, 46: Dnes vám bozi, vy ubozí,
Dnes vám, bozi, vy ubozí,
Dnes vám bozi vy ubozí,
Dnes vám bozi, vy ubozí
- 38 L.V.—I.:
V. 11:
V. 44: kadidlo lid pálí,
kadidlo lid pálí.
kadidlo lid pálí
- 41 L.V.—I.:
V. 3, 4, 6, 8—12, 14, 31, 32, 37, 58: Dělalj si nové bohy
Dělalj si nové bohy,
- 45 L.V.—I.:
V. 3, 45, 51: Všechno jest na světě marné,
Všechno jest na světě marné
- 49 L.V.—I.:
V. 5: Jenom caři, samovláda,
Jenom caři samovláda,
V. 7, 12, 15, 17—23, 33, 34, 36, 38, 39—41,
46, 47, 51, 52, 54, 56:
V. 44: Jenom caři, samovláda
Jenom caři samovláda
- 50 L.V.—I.:
V. 2—11, 12, 15, 17—21, 22, 23,
31—34, 36—38, 39—41, 44—47, 49,
50, 52—54, 56, 58, 61, 63: e takové sloty,
a takové sloty
- 51 L.V.—I.:
V. 10, 12, 47, 51: potvrvaj věčně věkův
potrvajj věčně věkův,
jak juchtové boty.“
jak juchtové boty
- 52 L.V.—I.:
V. 22, 38: Tak měl Perun, když ho vlíkli,
Tak měl Perun když ho vlíkli,
Tak měl Perun, když ho vlíkli
- 53 L.V.—I.:
V. 17:
V. 53: Tak měl Perun, když ho vlíkli

- 55 L.V.—I.: slyšel jsem to a jak koupím,
V. 3, 4, 6, 8—12, 23—28, 31—34,
36—38, 43, 45, 50, 53, 56—58, 61, 63: slyšel jsem to, a jak koupím,
V. 51: slyšel jsem to a jak koupím
- 59 L.V.—I.: dobře já vím, že bych za to
V. 14: dobře, já vím, že bych za to
- 62 L.V.—I.: mnoho pokojků:
V. 17, 20—23, 34, 36, 38, 44, 46, 47, 51,
52, 54, 56: mnoho pokojků.
- 64 L.V.—I.: to je zpěv slavíků. —
V. 22, 38, 48: to je zpěv slavíků.“
V. 40: to je zpěv slavíků.
- 72 L.V.—I.: jenom vodu píti.
V. 50: jenom vodu píti
V. 51: jenom: vodu píti.

- L.V.—I.: Zpěv pátý:
V. 7, 14, 20—23, 26, 33, 34, 36, 38—40,
43, 44, 46, 47, 51, 52, 54, 56, 65: Zpěv pátý.
- 6 L.V.—I.: toť je stará vestal
V. 24—28, 43, 50, 53, 57, 61, 63: toť je stará vesta,
- 10 L.V.—I.: ještě nevěděli:
V. 65: ještě nevěděli.
- 12 L.V.—I.: žádného neměli.
V. 17: žádného neměli,
- 21 L.V.—I.: Tak i v Rusku bez Peruna
V. 31: Tak i v Rusku bez Peruna,
- 26 L.V.—I.: děti se rodily,
V. 53: děti se rodily.
- 27 L.V.—I.: hodní lidé pracovali
V. 63: hodní lidé pracovali,
- 30 L.V.—I.: a na podzim švestky:
V. 18: a na podzim švestky
V. 24, 27, 28, 43, 57: a na podzim švestky;
V. 38: a na podzim švestky,
- 31 L.V.—I.: když se hodně vypršelo,
V. 28: když se hodně vypršelo
- 33 L.V.—I.: Slunce svítilo jen ve dne,
V. 22, 38: Slunce svítilo jen ve dne
- 37 L.V.—I.: Žito se muselo síti,
V. 37, 58: Žito se muselo síti
- 45 L.V.—I.: Všecky řeky byly mokré
V. 3, 4, 6, 8, 9, 10, 12, 32, 37, 45, 58: Všecky řeky byly mokré,
- 46 L.V.—I.: a kamení tvrdé:
V. 27, 28, 43, 57: a kamení tvrdé;
V. 52: a kamení tvrdé.

- 47 L.V.—I.:
V. 43, 57:
- 50 L.V.—I.:
V. 28:
- 54 L.V.—I.:
V. 5, 14, 15, 39:
V. 22, 38, 54, 65:
- 58 L.V.—I.:
V. 5, 14, 15, 39, 45:
- 62 L.V.—I.:
V. 25—28, 43, 50, 53, 57, 61, 63:
- 63 L.V.—I.:
V. 25, 26, 48:
- 69 L.V.—I.:
V. 19, 33, 40, 41:
- 72 L.V.—I.:
V. 37:
- 73 L.V.—I.:
V. 5, 14, 15, 19, 23, 33, 34, 36, 39,
40—42, 50, 53, 61, 63, 65:
- 77 L.V.—I.:
V. 7, 17—23, 25, 26, 34, 36, 38, 40, 41,
44, 46—48, 50, 51—53, 54, 61, 63:
- 83 L.V.—I.:
V. 19, 33, 41, 56:
- 88 L.V.—I.:
V. 22, 25, 26, 31, 32, 37, 38, 48, 58:
- 89 L.V.—I.:
V. 52:
- 94 L.V.—I.:
V. 5, 14, 15, 31, 39:
V. 27, 28, 43, 57:
- 96 L.V.—I.:
V. 18:
V. 32:
- 97 L.V.—I.:
V. 46:
- 98 L.V.—I.:
V. 8, 46:
- 102 L.V.—I.:
V. 25—28, 43, 48, 50—53, 57, 61,
63:
- 103 L.V.—I.:
V. 2—6, 8, 9, 11, 12, 14, 15, 18—19,
23—25, 26—28, 31—33, 37—43, 45,
50, 57, 58, 63, 65:
V. 7, 17, 20—22, 23, 34, 36, 44, 46,
47, 52, 54:
V. 10, 48, 51, 53,
V. 61:
- chalupnice hubovaly,
chalupnice hubovaly
měšťanského rodu,
měšťanského rodu
staří šli pomalu:
staří šli pomalu,
staří šli pomalu.
velké pijavice:
velké pijavice;
taškařil zas dále:
taškařil zas dále;
a kdo byl poctivá duše,
a kdo byl poctivá duše
Tak i v Rusku bez Peruna
Tak i v Rusku bez Peruna,
jak na kolovrátku.
jak na kolovrátku
Ale církevní mašinka
Ale církevní mašinka,
Sedlák ten jest od jakživa
Sedlák, ten jest od jakživa
ani štolu, ani na mše,
ani štolu ani na mše,
kněžím splasklo břicho.—
kněžím splasklo břicho.
Tu hned tekla krev z obrazů,
Tu hned tekla krev z obrazů;
na nebi a všude:
na nebi a všude,
na nebi a všude;
že soudný den bude.
že soudný den bude
že soudný den bude,
Báby viděly znamení
Báby viděly znamení,
na nebi i v dírách,
na nebi i v dírách
dítě za čtvrt leta:
dítě za čtvrt leta;
kupujte lidé měchýře
kupujte, lidé, měchýře
kupujte, lidé, měchýře,
kupujte lidé, měchýře
kupujte, lidé měchýře

- 104 L.V.—I.: na potopu světa!
V. 7, 17, 19, 20, 21, 23, 26, 33, 34, 36,
41, 44, 46, 47, 50—54, 56, 61, 63: na potopu světa!—
- L.V.—I.: Zpěv šestý:
V. 7, 14, 20—23, 33, 34, 36, 38, 39, 40,
43, 44, 46, 47, 51, 52, 54, 56, 65: Zpěv šestý.
- 2 L.V.—I.: ve své residenci,
V. 48: ve své residenci
V. 51: ve své residenci;
6 L.V.—I.: dvorních kavalírů
V. 9, 10, 25—28, 40, 43, 45, 48, 50, 53,
57, 61, 63: dvorních kavalírů,
7 L.V.—I.: stáli „Richt euch!“ kolem něho
V. 61, 63: stáli „Richt euch!“ kolem něho
9 L.V.—I.: Před nimi s ohnutým hřbetem
V. 5, 7, 9, 14, 15, 17, 20—23, 25—28,
33, 34, 36, 38, 39, 43—52, 54, 56,
61, 63: Před nimi s ohnutým hřbetem,
10 L.V.—I.: s poníženou tváří,
V. 3, 4, 6—12, 17—19, 21—23,
31—34, 36—38, 40, 41, 44, 45, 49,
53, 56, 58: s poníženou tváří
- 14 L.V.—I.: inkoust ve flaštičce,
V. 18, 19, 40, 41, 56: inkoust ve flaštičce
- 17 L.V.—I.: A v zadu si žandarmové,
V. 28: A v zadu si žandarmové
20 L.V.—I.: dubovou lavici.
V. 28: dubovou lavici
- 22 L.V.—I.: skroušeně a tiše
V. 22: skroušeně a tiše,
23 L.V.—I.: petenti, věrní poddaní,
V. 34: petenti, věrní poddaní
- 24 L.V.—I.: leželi na břiše.
V. 28: leželi na břiše
- 33 L.V.—I.: S nimi ostatní drabanti,
V. 24: S nimi ostatní drabanti
36 L.V.—I.: kluci ministranti.—
V. 22, 25, 26, 38, 48, 50, 53, 61, 63: kluci ministranti.
V. 40: kluci, ministranti.—
- 38 L.V.—I.: tak jak se to sluší,
V. 44, 56: tak, jak se to sluší,
45 L.V.—I.: Totiž popi, diakoni,
V. 28, 57: Totiž popi, diakoni
47 L.V.—I.: biskupi, svíčkové báby,
V. 28: biskupi, svíčkové báby

- 52 L.V.—I.: kluci ministranti.
V. 10: kluci, ministranti
- 53 L.V.—I.: „Co vám chybí?“ táže se car
V. 18, 19, 40, 41: „Co vám chybí?“ táže se car,
pod svým baldachinem.
- 54 L.V.—I.:
V. 3, 4, 6, 8—12, 18, 19, 24, 25—28,
32, 33, 37, 40, 41, 43, 45, 48, 50, 53,
57, 58, 61, 63: pod svým baldachinem.—
- 56 L.V.—I.: „Hynem, pane, hynem!“
V. 47: „„Hynem, pane, hynem!““
- 58 L.V.—I.: k caru s deputací;
V. 5, 14, 15, 39: k caru s deputací;
V. 10: k caru s deputací;
- 60 L.V.—I.: takovou orací;
V. 58: takovou orací;
- 61 L.V.—I.: „Veliký jest Vladimír car!
V. 10: Veliký jest Vladimír car!
- 62 L.V.—I.: svatá vůle jeho;
V. 31, 56: svatá vůle jeho:
- 64 L.V.—I.: opatř nám jiného!
V. 53: opatř nám jiného.
- 66 L.V.—I.: jenom když je něký,
V. 58: jenom když je něký
- 70 L.V.—I.: brzy dým a pára,
V. 7, 17, 20—22, 38, 44, 46, 47, 51, 52: brzy dým a pára;
V. 54, 56: brzy dým a pára:
- 81 L.V.—I.: Měť jak všichni potentáti
V. 12: Měť, jak všichni potentáti,
- 83 L.V.—I.: nebyl by mohl chudinka,
V. 12, 23, 34, 36, 42, 56, 65: nebyl by mohl, chudinka,
V. 19, 33, 40, 41, 49: nebyl by mohl chudinka,
- 84 L.V.—I.: zabít ani kuře.
V. 28: zabít ani kuře
- 85 L.V.—I.: „Milostivé vám, mí věrní!
V. 2—12, 14, 15, 17—28, 31—34,
36—41, 43—48, 50, 52—54, 56, 57,
58, 61, 63: „Milostivé vám, mí věrní,
V. 51: „Milostivé vám mí věrní,
86 L.V.—I.: dávám propuštění,
V. 7, 17, 20—23, 34, 36, 38, 44—47,
51, 52, 54, 56: dávám propuštění;
- 88 L.V.—I.: v zralé uvážení!“
V. 5, 15, 39: v zralé uvážení!
V. 7, 17, 20—23, 34, 36, 38, 39, 44,
46, 47, 51, 52, 54, 56: v zralé uvážení.“

- L.V.—I.:
V. 7, 14, 20—23, 33, 34, 36, 38, 39,
40, 44—47, 51, 52, 54, 56, 65:
- 2 L.V.—I.:
V. 31:
- 3 L.V.—I.:
V. 54:
- 10 L.V.—I.:
V. 50, 53, 61, 63:
- 11 L.V.—I.:
V. 24, 27, 28, 43:
- 17 L.V.—I.:
V. 5, 10, 14, 15, 31, 32, 34, 35, 37,
39, 40, 45, 51, 58:
V. 9, 17, 54, 56:
- 18 L.V.—I.:
V. 54:
V. 57:
- 19 L.V.—I.:
V. 5, 7, 14, 15, 17, 20—23, 34, 36,
38, 39, 42, 44, 46, 47, 51, 52, 54, 56, 65:
- 20 L.V.—I.:
V. 2—7, 8—12, 14, 15, 17—28,
31—35, 36—41, 43, 44—48, 50—54,
56—58, 61, 63:
- 24 L.V.—I.:
V. 24, 25, 27, 28, 48:
- 25 L.V.—I.:
V. 5, 10, 14, 15, 31, 32, 34, 35, 37,
39, 40, 45, 51, 58:
- 33 L.V.—I.:
V. 3, 4, 6—12, 17—28, 33, 34, 36, 38,
40, 41, 43—47, 50, 52—54, 56, 57, 61,
63:
V. 31, 32, 37, 58:
- 35 L.V.—I.:
V. 5, 8, 14, 15, 32, 37, 39, 58:
- 40 L.V.—I.:
V. 5, 14, 15, 39, 42, 65:
- 41 L.V.—I.:
V. 5, 10, 14, 15, 31, 32, 34, 35, 37, 39,
45, 51, 58:
V. 40, 49:
- 42 L.V.—I.:
V. 9, 45:
- 43 L.V.—I.:
V. 19, 32, 41, 51, 56:
- Zpěv sedmý:
Zpěv sedmý.
v tajném kabinetě,
v tajném kabinetě
tenkrát byl bůh proti zvyku
tenkrát byl bůh proti zvyku,
tu mezi dvořany
tu mezi dvořany,
byly, jako skoro všude,
byly, jako skoro všude
Pan ministr vnitřních
věcí
Pan ministr vnitřních věcí
Pan ministr vnitřních
věcí
pravil: „Páni bratří!
pravil: „Páni bratří!
pravil: Páni bratří!
ohlašme konkurs v novinách
ohlašme konkurs v novinách,
tak jak se to patří.
tak, jak se to patří.
může car vybrati.“
může car vybrati.
Zahraniční ministr prál,
Zahraniční ministr prál,
Jenom žádného nováčka!
Jenom žádného nováčka!
Jenom žádného nováčka,
dobře renomírovaných,
dobře renomírovaných
cizozemci vědět.“
cizozemci vědět.
Ale finanční ministři
Ale finanční ministři
Ale finanční ministři,
špinavá jsou nace,
špinavá jsou nace;
ten chtěl, aby se veřejná
ten chtěl aby se veřejná

- 50 L.V.—I.:
V. 32: všechno stříbro, zlato
všechno stříbro zlato,
- 53 L.V.—I.:
V. 24, 27, 28, 43, 57: Pak ať drží kurs papírů
Pak ať drží kurs papírů,
- 56 L.V.—I.:
V. 5, 14, 15, 23, 33, 34, 36, 39, 49, 56: všechno láry fáry.
všechno láry, fáry.
- 57 L.V.—I.:
V. 5, 10, 14, 15, 31, 32, 34, 35, 37, 39,
40, 45, 46, 51, 58: Staveb ministr připomněl,
Staveb ministr připomněl,
by si přispíšili,
- 58 L.V.—I.:
V. 4, 6, 8—12, 18, 19, 24—28, 31—33,
37, 40, 41, 43, 48, 50, 53, 56—58, 61, 63: by si přispíšili
by si přispíšili
- 60 L.V.—I.:
V. 7, 17, 20—23, 33, 34, 36, 38, 44—47,
50—54, 56, 61, 63: v kasárny změnili.
v kasárny změnili,
- 61 L.V.—I.:
V. 7, 17, 20—23, 33, 34, 36, 38, 44—47,
49, 51, 52, 54, 56: Než se místo zas obsadí,
Než se místo zas obsadí;
- 65 L.V.—I.:
V. 5, 10, 14, 15, 31, 32, 34, 35, 37, 39,
40, 45, 51, 58: Pan ministr práv doložil:
Pan ministr práv doložil:
Pan ministr práv doložil:
- 72 L.V.—I.:
V. 24—26, 27, 31, 43, 48:
V. 28, 53: trestat porcí hromu;
trestat porcí hromu:
trestat porcí hromu:
- 76 L.V.—I.:
V. 53: ze soudů kašpara!“
ze soudů kašpara.
- 77 L.V.—I.:
V. 5, 10, 14, 15, 31, 32, 34, 35, 37, 39,
40, 45, 51, 58: Ministr osvěty divný
Ministr osvěty divný
- 86 L.V.—I.:
V. 8, 31, 32: a v dobrém pořádku,
a v dobrém pořádku
- 88 L.V.—I.:
V. 40: radou na počátku.—
radou na počátku.
- 93 L.V.—I.:
V. 5, 10, 14, 15, 31, 32, 34, 35, 37, 39,
40, 45, 51, 58: Ministr vojenský pravil:
Ministr vojenský pravil:
- 94 L.V.—I.:
V. 51: „Co dovede bůže,
„Co dovede bůže
- 97 L.V.—I.:
V. 24—28, 43, 48, 50, 53, 57, 61, 63: Zvyklý na subordinaci
Zvyklý na subordinaci,
- 103 L.V.—I.:
V. 53: pouštět hrůzu na sedláky,
pouštět hrůzu na sedláky
- 106 L.V.—I.:
V. 53: ňáký literatus,
ňáký literatus
- 107 L.V.—I.:
V. 3—6, 8—12, 14, 15, 18, 19, 23—28,
31—34, 36, 37, 39—41, 43, 47, 48, 50,
52, 56, 57, 61, 63: clapík v peře vycvičený
chlapík v peře vycvičený,

- 108 L.V.—I.:
V. 28: přidati ad latus.
přidati ad latus
- 112 L.V.—I.:
V. 2—4, 6—9, 11, 12, 17, 20—22, 24—28,
31, 32, 34, 37, 38, 40, 41, 43—47, 51,
53, 54, 56, 57, 58, 61, 63: tu církevní bandu.“—
V. 33: tu církevní bandu.“
tu církevní bandu.
- 113 L.V.—I.:
V. 5, 10, 14, 15, 31, 34, 35, 39, 40, 45,
51, 58: Pan ministr policejní
- 116 L.V.—I.:
V. 18: Pan ministr policejní
v zavřeném paklísku.
- 118 L.V.—I.:
V. 53: v zavřeném paklísku
ráda po tmě chodí,
ráda po tmě chodí
- 124 L.V.—I.:
V. 47: tajně caru radil:
V. 57: tajně caru radil!
tajně caru radil.
- 128 L.V.—I.:
V. 14: při chlebě a vínu;
při chlebě a vínu,
- 129 L.V.—I.:
V. 7, 17, 19—23, 26, 33, 34, 36, 38, 40,
41, 44—48, 50—54, 57, 61, 63: kousek nebe; na udici
V. 11: kousek nebe, na udici
V. 56: kousek nebe: na udici
kousek nebe na udici
- 130 L.V.—I.:
V. 7, 17, 19—23, 26, 33, 34, 36, 38, 40,
41, 44—48, 50—54, 56, 61, 63: pár volavých svatých:
V. 65: pár volavých svatých;
pár volavých svatých.

- L.V.—I.:
V. 7, 12, 14, 20—23, 33, 34, 36, 38, 39,
40, 44, 46, 47, 51, 52, 54, 56, 65:
1 L.V.—I.:
V. 43, 57: Zpěv osmý:
Zpěv osmý.
Jako u všech potentátů,
Jako u všech potentátů
4 L.V.—I.:
V. 54: dvorní kamarilla.
dvorní kamarilla!
5 L.V.—I.:
V. 10: Zachovej nám, pane Bože!
V. 31: Zachovej nám, pane bože
V. 65: Zachovej nám, pane Bože!
9 L.V.—I.:
V. 9: Vladimír byl ještě k tomu
Vladimír byl ještě k tomu,
10 L.V.—I.:
V. 58: puncto sexu štvanec,
puncto sexu štvanec
16 L.V.—I.:
V. 7, 20, 21, 22, 38: jednu Bulharyni.
jednu Bulharyni,

- 17 L.V.—I.:
V. 10:
V. 56:
22 L.V.—I.:
V. 4—6, 8—12, 24—28, 32, 37, 43, 45,
48, 50, 53, 57, 58, 61, 63:
25 L.V.—I.:
V. 11:
28 L.V.—I.:
V. 53:
29 L.V.—I.:
V. 6, 9, 11, 12, 32, 37, 58:
V. 7, 20—22, 23, 34, 36, 38, 44, 46, 47, 51,
54, 56:
V. 49:
33 L.V.—I.:
V. 5, 7, 14, 15, 17, 19—23, 33, 34, 36,
38—41, 44—47, 51, 52, 54, 56:
V. 18, 19:
35 L.V.—I.:
V. 3—6, 8, 9—11, 12, 14, 15, 18, 19,
24—28, 31—33, 35, 37, 39—41, 42,
43, 44, 45, 48—50, 53, 57, 58, 61, 63, 65:
37 L.V.—I.:
V. 43, 57:
38 L.V.—I.:
V. 7, 17, 20—23, 34, 36, 38, 44—46,
47, 50—54, 56, 61, 63:
41 L.V.—I.:
V. 11:
44 L.V.—I.:
V. 53:
45 L.V.—I.:
V. 24—26, 36, 48, 50, 61, 63:
46 L.V.—I.:
V. 31:
49 L.V.—I.:
V. 5, 14, 15, 39:
V. 31:
V. 57:
50 L.V.—I.:
V. 7, 17, 20—23, 34, 36, 38, 44, 46,
47, 51, 52, 54, 56:
51 L.V.—I.:
V. 9, 45:
V. 24, 43, 48, 57:
V. 25—28, 50, 53, 61, 63:
52 L.V.—I.:
V. 5, 14, 15, 39:
- A maitresek jako pecek;
A maitresek jako pecek
A maitresek jako pecek;
leckdes filiálku;
leckdes filiálku;
A teď ještě tetky, matky
A teď ještě tetky matky
multiplicírovat:
multiplicírovat;
ó, to byla kamarilla
ó to byla kamarilla
ó, to byla kamarilla,
ó! to byla kamarilla
Ó! to bylo kandidátů,
Ó, to bylo kandidátů,
Ó, to bylo kandidátů
tu car, co jest topit bohy
tu car, co jest topit bohy,
Všechny na něj dorážely,
Všechny na něj dorážely
každá jinak mlela,
každá jinak mlela;
Večír, když mu starý Mates
Večír když mu starý Mates
na ty své trampoty.
na ty své trampoty
Starý Mates ten byl ve všem
Starý Mates, ten byl ve všem
carův hlavní rádce,
carův hlavní rádce
„Ach! Matísku, Matísečku!
„Ach! Matísku, Matísečku,
Ach! Matísku, Matísečku!
„Ach, Matísku, Matísečku!
hled mne toho zbavit,
hled mne toho zbavit;
já chudák s těmi ženskými
já chudák s těmi ženskými,
já, chudák, s těmi ženskými
já, chudák s těmi ženskými
nic nemohu spravit.“
nic nemohu spravit!“

- 53 L.V.—I.:
V. 19, 40, 41: Mates, jak jen car byl svlečen
Mates jak jen car byl svlečen
- 57 L.V.—I.:
V. 7, 17, 20—22, 23, 33, 34, 36, 38, 44,
46, 47, 51, 52, 54, 56: Tam jim cosi diktíroval
Tam jim cosi diktíroval,
car vám vousy zpraží!“—
- 60 L.V.—I.:
V. 24—26, 28, 37, 50, 52, 53, 58, 61, 63: car vám vousy zpraží!“
V. 27, 43, 57: car vám vousy zpraží!
- 62 L.V.—I.:
V. 11: divil se nemálo,
divil se nemálo.
- 63 L.V.—I.:
V. 5: když v úřední části novin
když v úřední části novin,
- 65 L.V.—I.:
V. 65: „V jmenu Jeho Veličenstva
V jmenu Jeho Veličenstva
- 66 L.V.—I.:
V. 24—28, 43, 48, 50, 53, 57, 61, 63: Cara Vladimíra
Cara Vladimíra,
- 69 L.V.—I.:
V. 36, 40: Výminky a bližší zprávy
Výminky a bližší zprávy,
- 72 L.V.—I.:
V. 5, 14, 15: na doptávku poví.“—
V. 9, 11: na doptávku poví!“—
V. 40: na doptávku poví.“—
- 86 L.V.—I.:
V. 2—6, 7—12, 14, 15, 17—28, 31—35,
36—41, 43—48, 50—54, 56—58, 61, 63: mrsknul jen po oku,
mrsknul jen po oku
- 87 L.V.—I.:
V. 2—6, 7—12, 14, 15, 17—22, 24—28,
31, 32, 34—41, 43—45, 46, 48,
50—54, 58, 61, 63: do Augsburských Všeobecných,
do Augsburských Všeobecných,
- 88 L.V.—I.:
V. 27, 43, 57: už se dal do skoku!
už se dal do skoku.
- 89 L.V.—I.:
V. 2—4, 6—12, 17—28, 31—34,
36—38, 40, 41, 43, 44—51, 52—54,
56—58, 61, 63: Dal nalejt Lacrymae Christi
Dal nalejt Lakrymae Christi,
- 94 L.V.—I.:
V. 51: a bez zaklepání
a bez zaklepání,
- 97 L.V.—I.:
V. 54, 56: Svatý Otec jak vyskočil,
Svatý Otec jak vyskočil
- 99 L.V.—I.:
V. 58: velel, by se Jezovité
velel by se Jezovité
- 102 L.V.—I.:
V. 51: na ostro kovati
na ostro kovati,

L. V.—I.:	Zpěv devátý:
V. 7, 12, 14, 20—23, 33, 34, 36, 38, 39, 40, 44, 46, 47, 51, 52, 54, 56, 65:	Zpěv devátý.
1 L.V.—I.:	Te Deum laudamus —
V. 8, 31, 32, 37, 58:	Te Deum laudamus
3 L.V.—I.:	Dies irae dies illa—
V. 5, 7, 14, 15, 17—28, 33, 34, 36, 38—41, 43—54, 56, 57, 61, 63:	Dies irae, dies illa—
V. 8, 31, 32, 37, 58:	Dies irae dies illa
4 L.V.—I.:	nastane tam naše víra.
V. 22, 38, 53:	nastane tam naše víra
5 L.V.—I.:	Te rogamus audi nos —
V. 5, 7, 14, 15, 17—23, 25—28, 33, 34, 36, 38—41, 43, 46, 47, 50—54, 56, 61, 63:	Te rogamus, audi nos —
V. 8, 31, 32, 37, 58:	Te rogamus audi nos
6 L. V.—I.:	ten Vladimír to je kos!
V. 10:	ten Vladimír to je kos.
V. 25, 26, 36, 40, 42, 48, 50, 53, 61, 63:	ten Vladimír, to je kos!
V. 31:	ten Vladimír to je kos
7 L.V.—I.:	Gloria in excelsis Deo —
V. 8, 31, 32, 37, 58:	Gloria in excelsis Deo
9 L.V.—I.:	Credo in unum Deum —
V. 8, 31, 32, 37, 58:	Credo in unum Deum
11 L.V.—I.:	Orate fratres —
V. 8, 31, 32, 37, 58:	Orate fratres
V. 18, 19, 25, 26, 33, 40, 41, 48, 50, 53—57, 61, 63:	Orate, fratres —
V. 27, 28, 43:	Orate, fratres
13 L.V.—I.:	Benedictus qui venit —
V. 2, 8, 31, 32, 37, 58:	Benedictus qui venit
V. 25—27, 43, 48, 50, 53, 61, 63:	Benedictus, qui venit —
15 L.V.—I.:	Sanctus, sanctus, sanctus —
V. 8, 31, 32, 37, 58:	Sanctus, sanctus, sanctus
17 L.V.—I.:	In nomine Domini —
V. 8, 31, 32, 37, 58:	In nomine Domini
19 L.V.—I.:	Dignum et justum est —
V. 8, 31, 32, 37, 58:	Dignum et justum est
20 L.V.—I.:	starým časům všechna čest.
V. 28, 53:	starým časům všechna čest
21 L.V.—I.:	Dominus vobiscum —
V. 8, 31, 32, 37, 58:	Dominus vobiscum
23 L.V.—I.:	Sancta Dei Genitrix —
V. 8, 31, 32, 37, 58:	Sancta Dei Genitrix
25 L.V.—I.:	Agnus Dei, qui tollis peccata —
V. 6, 9, 12, 24, 27, 28, 43, 45, 57:	Agnus Dei, qui tollis peccata. —
V. 8, 31, 32, 37, 58:	Agnus Dei, qui tollis peccata
V. 28:	Agnus Dei, qui tollis peccata, —

- 27 L.V.—I.:
V. 8, 31, 32, 36, 37, 58:
V. 18, 19:
V. 33, 41 :
- 29 L.V.—I.:
V. 5, 14, 15, 18, 19, 33, 39—41:
V. 8, 31, 32, 37, 58:
V. 40:
- 30 L.V.—I.:
V. 9:
V. 27, 43:
- 31 L.V.—I.:
V. 8, 31, 32, 37, 58:
- 32 L.V.—I.:
V. 58:
- 33 L.V.—I.:
V. 8, 31, 32, 37, 58:
- 34 L.V.—I.:
V. 2—8, 10—12, 14, 15, 17—28,
31—36, 38—41, 43—48, 50, 53,
54, 56—58, 61, 63:
V. 9, 52:
- 35 L.V.—I.:
V. 8, 32, 37, 58:
V. 31:
- 37 L.V.—I.:
V. 8, 31, 32, 37, 58:
V. 18, 19, 33, 40, 41:
- 38 L.V.—I.:
V. 43:
- 39 L.V.—I.:
V. 8, 31, 32, 37, 58:
- 40 L.V.—I.:
V. 5, 14, 15, 31, 39:
- 41 L.V.—I.:
V. 8, 31, 32, 37, 58:
V. 18, 19, 33, 40:
V. 41:
V. 53:
- 43 L.V.—I.:
V. 5, 14, 15, 18, 19, 33, 39, 40, 41:
V. 8, 20, 31, 32, 37, 51, 53, 56, 58:
- 44 L.V.—I.:
V. 48:
- 45 L.V.—I.:
V. 8, 31, 32, 37, 49, 58:
- 47 L.V.—I.:
V. 8, 31, 32, 37, 58:
- Veni Sancte Spiritus —
Veni Sancte Spiritus
Veni, Sancte Spiritus —
Veni, Sancte, Spiritus —
Exaudi nos Domine —
Exaudi nos, Domine —
Exaudi nos Domine
Exaudi, nos, Domine —
ať nás to tam nemine.
ať nás to tam nemine:
ať nás to tam nemine
Pleni sunt coeli —
Pleni sunt coeli
abychom se tam dobře měli.
abychom se tam dobře měli,
Aequum et salutare —
Aequum et salutare
počkej ty kaviáre!
počkej, ty kaviáre!
počkej, ty kaviáre.
Salvator mundi —
Salvator mundi
Salvator mundi,
In te Domine speravi —
In te Domine speravi
In te, Domine, speravi —
žaludek nám dobře trávi.
žaludek nám dobře tráví
Libera nos a malo —
Libera nos a malo
sedum liber masa málo!
sedum liber masa málo.
Exaudi Domine orationem meam —
Exaudi Domine orationem meam
Exaudi, Domine, orationem meam —
Exaudi, Domine, orationem meam
Exaudi Domine orationem meam,
Ex profundis clamavi ad te Domine —
Ex profundis clamavi ad te, Domine—
Ex profundis clamavi ad te Domine
když jsem byl ve sklepě na víně.
když jsem byl ve sklepě na víně,
Dona nobis pacem —
Dona nobis pacem
A porta inferi —
A porta inferi

- 49 L.V.—I.:
V. 8, 32, 37, 58:
V. 31:
50 L.V.—I.:
V. 5, 14, 15, 21, 22, 38, 39, 47, 57:
51 L.V.—I.:
V. 8, 31, 32, 37, 58:
53 L.V.—I.:
V. 8, 31, 32, 37, 49, 58:
54 L.V.—I.:
V. 31:
55 L.V.—I.:
V. 2—5, 6, 7, 10, 12, 14, 15, 17, 18,
20, 23, 25, 26, 33, 34, 36, 39—41,
44, 46, 47, 48, 51—53, 54, 56, 61,
63:
56 L.V.—I.:
V. 61, 63:
57 L.V.—I.:
V. 5, 14, 15, 39, 44:
V. 54:
V. 58:
58 L.V.—I.:
V. 14, 53:
- Mea culpa, mea maxima culpa —
Mea culpa, mea maxima culpa
Mea culpa, mea maxima culpa,
kdo neumí dělat zázraky, ten je ťulpa!
kdo neumí dělat zázraky, ten je ťulpa.
Kyrie eleison —
Kyrie eleison
Et ne nos inducas in tentationem —
Et ne nos inducas in tentationem
když ti dávají, ber honem.
když ti dávají ber honem.
Sicut erat in principio et nunc et sem-
per
Sicut erat in principio et nunc et sem-
per —
nedávej nikomu nic, ale všem ber.
nedávej nikomu nic, ale všem ber
Et in saecula saeculorum. Amen .
Et in saecula saeculorum. Amen.—
Et in saecula saeculorum, Amen.
Et in saecula saeculorum Amen.
Nejvíc nám nese ten pekelný plamen.
Nejvíc nám nese ten pekelný pla-
men. —

- L.V.—I.:
V. 6, 7, 9—12, 14, 20—23, 33, 34,
36, 38—40, 44, 46, 47, 51, 52, 56,
65:
1 L.V.—I.:
V. 2—12, 14, 15, 17—28, 31—34,
36—41, 43—54, 56—58, 61, 63:
2 L.V.—I.:
V. 7, 17, 20—23, 34, 36, 38, 44,
46, 51, 52, 54, 56:
5 L.V.—I.:
V. 10:
6 L.V.—I.:
V. 7, 10, 14, 17, 19—23, 33, 34, 36,
38, 40, 41, 44, 46, 47, 51, 52, 54, 56:
V. 53:
8 L.V.—I.:
V. 56:
- Zpěv desátý:
Zpěv desátý.
Věje vítr černomořský
Věje vítr černomořský,
trávou v stepi klátí:
trávou v stepi klátí;
Věje vítr od západu,
Věje vítr od západu
v Kyjově se práší:
v Kyjově se práší;
v Kyjově se práší,
sama se vynáší. —
sama se vynáší.

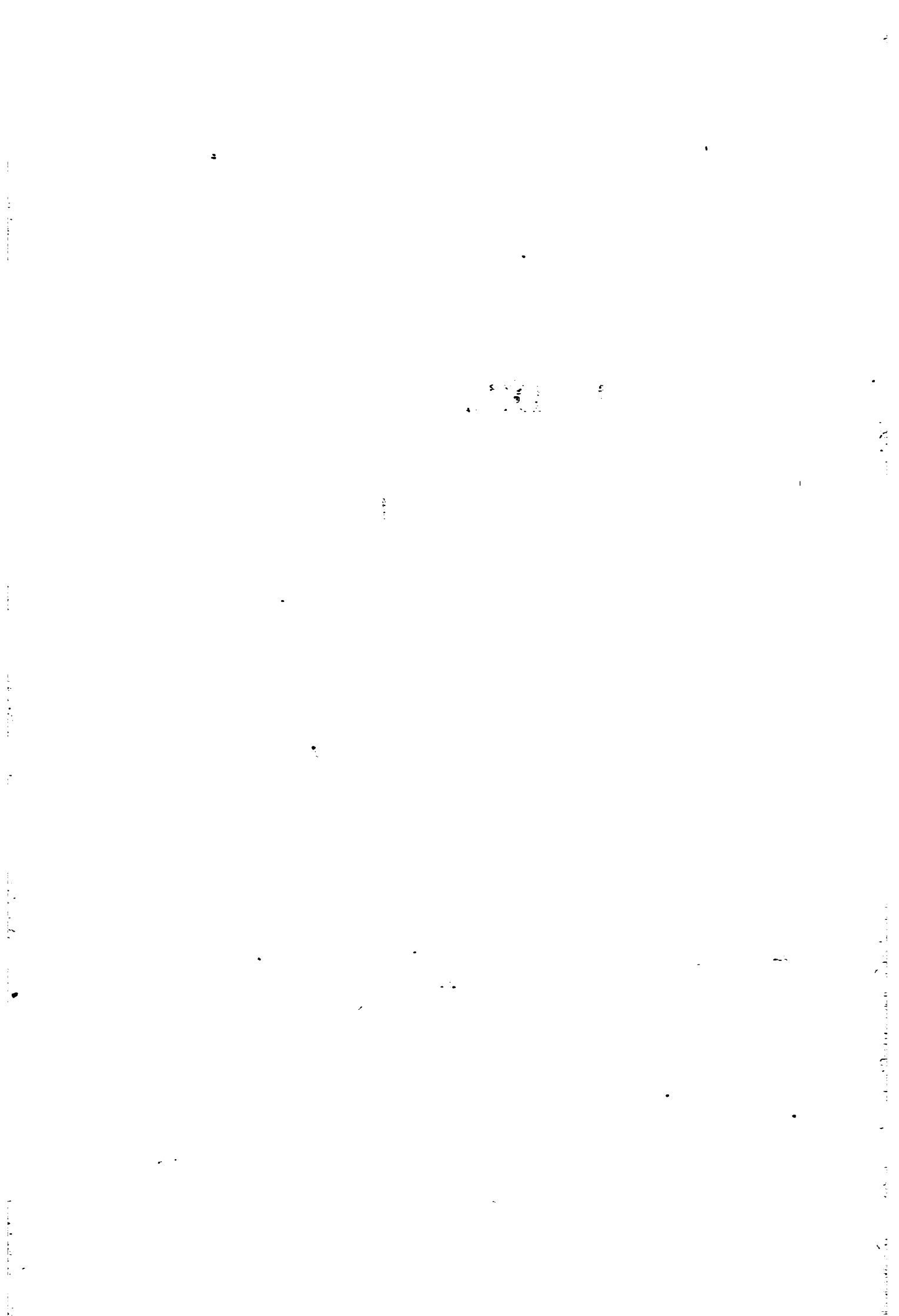
- 9 L.V.—I.:
V. 10, 31, 32, 37, 58: Poslal papež dekret z Říma,
Poslal papež dekret z Říma
- 11 L.V.—I.:
V. 10: „Co je po té řecké víře,
„Co je po té řecké víře
- 13 L.V.—I.:
V. 31, 32, 37, 58: Není církev jako církev,
Není církev jako církev
- 14 L.V.—I.:
V. 46: care nejmilejší,
care nejmilejší.
- 16 L.V.—I.:
V. 18, 19, 22, 33, 38, 40, 41, 44, 48, 52,
57:
V. 31: nejcirkvovatější!“—
nejcirkvovatější!“
nejcirkvovatější!
- 18 L.V.—I.:
V. 24—28, 43, 50, 53, 57, 61, 63: pečeť jako miska:
pečeť jako miska;
- 19 L.V.—I.:
V. 2—9, 11, 12, 14, 15, 17—27, 31—34,
36—54, 56—58, 61, 63, 65: „Nevěř tomu Vladimíre,
„Nevěř tomu, Vladimíre,
- 21 L.V.—I.:
V. 5, 15, 31, 33, 37, 39, 58: Není církev jako církev,
Není církev jako církev
- 23 L.V.—I.:
V. 56: Řecká církev mezi všemi
Řecká církev mezi všemi,
- 24 L.V.—I.:
V. 3, 4, 6, 8, 9—11, 12, 18, 19, 31, 32,
37, 40, 41, 48, 58: nejcirkvovatější!“
nejcirkvovatější.“
- 25 L.V.—I.:
V. 51: A rabínské synedrium
A rabínské synedrium,
- 26 L.V.—I.:
V. 12: „šulem, šulem“ píše:
„šulem, šulem“ píše;
„šulem šulem“ píše:
- 27 L.V.—I.:
V. 3, 28, 44: „Nevěř Římu, nevěř Řekům,
„Nevěř Římu nevěř Řekům,
- 29 L.V.—I.:
V. 3—12, 14, 15, 17—28, 32—34, 36,
38—41, 43—54, 56, 57, 61, 63: Není církev jako církev,
Není církev jako církev,
židovská je mezi všemi
židovská je mezi všemi,
nejcirkvovatější.“
- 31 L.V.—I.:
V. 43, 57: nejcirkvovatější!“
nejcirkvovatější!“—
- 32 L.V.—I.:
V. 4, 6—11, 12, 17—28, 31—34, 36—38,
40, 41, 43—52, 54, 56—58, 61, 63, 65: Také Mufti muhamedský
Také Mufti muhamedský,
překřičet se nedá:
překřičet se nedá.
překřičet se nedá;
- 33 L.V.—I.:
V. 48, 51: Není církev jako církev,
Není církev jako církev
- 34 L.V.—I.:
V. 10: musulmanská mezi všemi
musulmanská mezi všemi,
V. 47: musulmanská mezi všemi,
musulmanská mezi všemi,
- 37 L.V.—I.:
V. 31, 37, 58:
- 39 L.V.—I.:
V. 43, 57:

- 41 L.V.—I.:
V. 51:
- 46 L.V.—I.:
V. 10:
- 48 L.V.—I.:
V. 40:
- 49 L.V.—I.:
V. 11, 51:
- 50 L.V.—I.:
V. 7, 17, 20—22, 38, 44—47, 51, 52, 54,
56:
- 53 L.V.—I.:
V. 51:
V. 63:
- 56 L.V.—I.:
V. 10:
V. 34—36, 45, 46 48, 51, 54:
L.V.—I.:
V. 5, 15, 39:
- V carském dvoru na Podolu
V carském dvoru na Podolu,
ale jak se ctily,
ale jak se ctily
mnoho naučily.
mnoho naučily:
Tenkrát byly zlaté časy
Tenkrát byly zlaté časy,
pro dohazovače:
pro dohazovače;
Proto že jim v tom konkursu
Proto že jim v tom konkursu,
Proto, že jim v tom konkursu
také „boží metly“.
také „boží metly“.
také „boží metly“.
Konec.
K o n e c.

III. DÍL.

KANONICKÝ TEXT HAVLÍČKOVY BÁSNĚ „KŘEST SV. VLADIMÍRA“.*

* Kanonický text básně „Křest sv. Vladimíra“ prohlédl univ.
prof. Em. Smetánka, začež mu vzdávám vřelé díky.

KANONICKÝ TEXT BÁSNĚ KARLA HAVLÍČKA BOROVSKEHO „KŘEST SV. VLADIMÍRA“.

Z autografů a kopií textu „Křtu sv. Vladimíra“ tři mají všech deset zpěvů této básně, totiž Č. A., G. K. a V. K. Jenom jednoho z nich možno použít za předlohu pro kanonické vydání „Křtu“.

Je samozřejmé, že Č. A., jakožto *rukopisu*, nutno za předlohu pro kanonický text „Křtu“ použít, ačkoli víme, že Č. A. není poslední redakcí básně a při tom je neúplný, neboť chybí v něm 13. a 14. stránka (32.—65. verš II. zpěvu).

Ale podle Č. A. máme již vydání „Křtu“, totiž 64. vydání redakcí Dra Miloslava Novotného. Proto přistupujeme k analýze 64. vydání „Křtu“, aby bylo jasno, proč nemůžeme toto vydání považovati za kanonický text básně. Již sám redaktor 64. vydání Dr. Novotný uznal, že při úpravě textu Č. A. bylo by potřebí přihlídnouti k mé práci o Vocelově kopii:*) „Právě vydané studie H. Omelčenka o t. zv. Vocelovu opisu Křtu (rukopis Národního musea v Praze, sign. III. F. 49.) nemohlo již býti při úpravě textu použito“.**)

Kdyby byl Č. A. úplným autografem, bylo by přetisk jeho podle nového pravopisu a nových interpunkčních pravidel možno považovati za kanonický

*) Hr. Omelčenko: Istorija textu i perše („Liškovo“) vydannja poemy Karla Havlička-Borovského „Křest sv. Vladimíra“ (Naukovyj Zbirnyk Ukrajinškoho Vysokoho Pedagogičnoho Instytutu imeny M. Drachomanova u Prazi, d. I., 1929. (Těž separát.)

**) Karel Havlíček Borovský, Křest svatého Vladimíra, legenda z historie ruské. Praha, Václav Petr, 1930.

text „Křtu“, ale poněvadž Č. A. je neúplný, musíme se rozhodnouti, jak máme upravit řečený nedostatek tohoto autografu, pokládajíc jej za předlohu kanonického textu.

Prof. Vr. Čermák při vydání Č. A. pro chybějící 13. a 14. stránku použil příslušného textu z R. A. Redaktor 64. vydání Dr. M. Novotný to opakuje.

Ale text 13. a 14. stránky uvedený z R. A. v Č. A., *není totožný* s příslušným textem ani L.V.—I., ani následujících redakcí „Křtu“: G. K., V. K. a Pr.

Větší rozdíly mezi vloženou 13.—14. stránkou R. A. a příslušným místem uvedeného materiálu:

1. R. A., II., 49.—52.: „Ten chce . . .“; II., 53.—56.: „Jeden sedlák . . .“.

V. K., G. K., Pr., L.V.—I., II., 49.—52.: „Jeden sedlák . . .“, II., 53.—56.: „Ten chce“ . . .“.

2. R. A., II., 35.: „Ten vzdychá, ten šepce, zpívá“.
V. K., G. K., Pr., L.V.—I., II., 35.; „Ten zpívá, ten šepce, vzdychá“.

3. R. A., II., 47.: „Ten chce zas . . .“,
V. K., G. K., Pr., L.V.—I., II., 47.: „Ten zas chce . . .“.

4. R. A., II., 65.: „Sám se žádný starat nechce“;
V. K., G. K., Pr., L.V.—I., II., 65.; „Sám se nechce žádný starat“.

5. R. A., II., 34.: „hlava“
V. K., G. K., L.V.—I., II., 34.: „uši“.

Uvedený materiál umožňuje nám rozřešiti otázku, jaké bylo znění chybějící 13.—14. stránky Č. A. Pro řešení této otázky je důležité, že verše 32.—65. II. zpěvu v G. K. a V. K. mají *jiné* znění nežli v R. A. a skoro *stejně* mezi sebou.

Prvních devět zpěvů G. K. je opsáno, jak jsem vyložil, z R. A.² (v pořadí VIII. autograf „Křtu“).*)

Z toho vyplývá, že znění 32.—65 veršů. II. zpěvu bylo již v VIII. autografu jiné nežli v VII. autografu (R. A.) a *stejně* jako v X. autografu (V. K.).

Tedy již *před* Č. A. a *po* Č. A. bylo znění 32.—65. verše II. zpěvu *stejně*. To nám dovoluje závěr, že i v IX. autografu (Č. A.), *následujícím* po VIII. autografu a *předcházejícím* před X., ony verše byly spíše stejné s VIII. a X. autografem, ale *nikoli* s příslušnými verši R. A. (VII. autografu).

Teď přicházíme k řešení otázky, z jaké vlastně předlohy musíme nahraditi chybějící 13. a 14. stránku v Č. A.: z G. K. či z V. K.?

R. A.², z kterého je opsáno devět zpěvů G. K., patří, jako i R. A., do *druhého* období tvoření Havlíčkovy básně, kdy „Křest sv. Vladimíra“ měl jen *devět* zpěvů.**)

Č. A. (a V. A., z kterého je opsána V. K.) patří do *třetího* období Havlíčkovy básně, kdy „Křest sv. Vladimíra“ byl již o *deseti* zpěvech. Jest zřejmo, že chybějící stránky 13. a 14. v Č. A. musíme nahraditi z té předlohy, která patří též do *třetího* období „Křtu sv. Vladimíra“, jako i Č. A., t. j. z V. K. a *nikoli* z G. K. Proto i my chybějící 32.—65. verš II. zpěvu nahrazujeme příslušnými verši z V. K.

Čtyřicátý verš II. zpěvu ve V. K. zní: „Měl jen pamatovati“. Ačkoli všechny předlohy „Křtu“ mají v tomto verši sloveso *chtěl*, my necháme zde, přesně podle V. K., sloveso *měl*, které více zdůrazňuje povinnost boha k lidem — „do ut des“. Jiných roz-

*) Viz str. 107.—112. této knihy.

***) Viz str. 115.—116. této knihy.

dílů, mimo pravopisné, mezi V. K. a druhými předlohami není.

V Č. A. 41. verš VIII. zpěvu a 36. verš X. zpěvu mají variace:

„Večer { kdy mu starý lokaj“ (41., VIII.).
 { Mates

„Uvěř (Drž se) Muhameda“ (36., X.).

Pro své vydání používáme variace: „Večer, kdy mu starý Mates“, jež je v G. K., V. K. a ve všech vydáních.

Variaci „Drž se Muhameda“ také necháváme ve svém vydání, poněvadž tuto variaci nacházíme ve V. K. a ve všech vydáních mimo vydání 64.

Takovým způsobem upravil jsem kanonický text, použiv za předlohu Č. A. a opraviv jej podle V. K., jakožto poslední redakce „Křtu“, kterou dnes máme.

Verše 71., 73., 75. III. zpěvu a 56. X. zpěvu podtrhl jsem (proloženým písmem) proto, že tyto verše jsou *zdůrazněny* v autografech i kopiích.

Verše 17., 25., 41., 57., 65., 77., 93. a 113. VII. zpěvu podtrhl jsem (proloženým písmem), jak to dělá většina vydání.

Slovo bůh, jež Havlíček psal malým i velkým písmenem, píši, kromě latinských veršů, jen malým začátečním písmenem, což více odpovídá duchu satiry i duchu doby.

Slovo vás píši jen malým písmenem z týchž důvodů.

V slově Kyjově, Kyjova používám formy Kyjevě, Kyjeva, abych zdůraznil, že se tu mluví o *Kyjevě*, ukrajinském městě, a ne o českém *Kyjově*.

Také ve většině vydání používá se formy Kyjeva, Kyjevě.

Rozumí se, že ve svém vydání používám nového pravopisu, poněkud odlišného od pravopisu Č. A., ale bez změn lidových slovných výrazů.

V rukopisech, kopiích a zvláště ve vydáních „Křtu“ někdy v jedné a téže větě bylo interpunkčních znamení použito na dvacet různých způsobů.*)

Křest sv. Vladimíra podává velice bohatý materiál, jak se jedna a táž věta interpunkcí interpretuje různě, což je důkazem toho, že každý redaktor měl ve své představě *jiný* obraz, který chtěl také zdůrazniti *svou* interpunkcí. Mimo to zde pozorujeme gramatický vliv interpunkce *různých dob* českého pravopisu.

V době šestapadesáti let, jež uplynula od prvního vydání „Křtu“ (1876), vyšlo tedy 65 edicí, a v nich máme tolik různých interpunkčních interpretací nejlepší Havlíčkovy básně!

Nezbývá nám, než *vybrati* onu interpretaci toho nebo onoho verše, jakou nalézáme ve většině vydání, čili interpretovati tak, jak tomu nebo onomu verši ve většině vydání, tedy jaksi kolektivně bylo rozuměno.**)

*) Viz str. 161 a 564 této knihy.

***) Aby se zmenšil rozsah této knihy neopakují již v III. díle poznámek uvedených v kapitolách B I. i B a C II. dílu své knihy, kamž čtenář může nahlédnouti, kdyby si chtěl zjistiti, jakých interpunkcí se přidržujeme.

KAREL HAVLÍČEK BOROVSÝ:

„KŘEST SV. VLADIMÍRA“

ZPĚV I.

PERUN A VLADIMÍR.

Vladimír car na svůj svátek,
když seděl na trůnu,
poslal drába s vyřízením
k bohovi Perunu.

„Hřmi, Perune, na můj svátek
místo kanonády,
škoda prachu, dost ho padne
v bitvách u armády.

Hřmi, Perune, na můj svátek
místo kanonády,
pak si přijdi se mnou vypít
šálek čokolády. — “

Pan dráb přišel k Perunovic,
zatloukl na vrata,
děvečky se hnedle zeptal:
„Doma-li pantáta?“

„Doma, doma, pane drábe,
ve veliké chatě,
sedí s jehlou na pekýlku,
zašívá si katě.“

„Vzkazuje vás, pantatínku,
car náš pozdravovat,
máte prej mu k tomu svátku
drobet zabubnovat.“

Jak to přeslech' tatík Perun,
hnedle čelo zvrátil,
skočil s kamen na lavici,
kaťmi o zem praštil:

„Raděj pásat husy ve vsi,
po bahnách se ploužit,
než u toho Vladimíra
zde za boha sloužit.

Málo platu, služba těžká,
nikdy konec práce,
ještě bych mu měl vyvádět
ve svátek rekreace?

Tuhle při poslední bouřce,
při té blýskavici,
beztoho jsem si propálil
celou nohavici!

Málo platu, málo športlí,
málo deputátu,
nemohu si špendýrovat
oleje k salátu!

Pečínku jenom ve svátek,
vodu musím pít,
sotva jsem se na tu službu
mohl oženiti!

Beztoho mne větším dílem
živí jen kondice,
študentům hodiny dávat
musím ve fysice!

Kdyby od selek nekáplo
trochu akcidence,
ani v neděli bych nemoh'
přičuchnout k pálence!

Pro nic za nic robotovat —
nevěděl bych věru,
na tu jeho čokoládu,
že mu na ni seru!

Car, nepar, svátek nesvátek,
že mi všechno rovno,
ne a ne, a nebudu hřmít;
co z toho mám? Hovno!“

Dráb stál celý zkoprnělý
jako kapr v žitě:
„Pamatujte se, pantáto,
copak to mluvíte?

Já jsem taky jen služebník,
každý zná své meze,
kdybych to vyřídil caru,
co se na vás sveze? —“

Ale Perun, jak byl v ráži,
sáhnul pod lavici
a vytáh' na pana drába
tu svou hromovnici.

Dráb se dlouho nezdržoval,
hledal honem díru
a hned běžel jak s keserem
k caru Vladimíru:

„Jdu Vašemu Veličenstvu
slušně vomeldovat,
že se to, co mluvil Perun,
stydím opakovat.

Nechce hřmít a osopil se
na mne jak na čubu,
nectně s Vaším Veličenstvem
vypláchnul si hubu.

Ať si tu svou čokoládu
car prej sám sežere,
a že on na celou službu
s odpuštěním sere;

že je carův svátek a prd,
s odpuštěním, rovno,
že mu je po celém caru,
s odpuštěním, hovno! — —“

Jak uslyšel Vladimír car
tohle grobiánstvo,
plivnul na zem, zasakroval,
a s ním všechno panstvo.

Poslal čtyry policajty
k bohovi Perunu:
„Přiveďte ho, grobiána,
ku carskému trůnu!“

A když vyšli policajti,
pískl na ně oknem:
„Hej! nechte to až do zejťka,
my v suchu nezmoknem.“

Nebudu si s grobiánem
dneska kazit svátek,
však mu zejtra uši natřem,
vraťte se nazpátek!

Však my se ho o ty jeho
hromy neprosíme,
pokud máme své kanony,
sami si zahřmíme!“

Poslal flügel-adjutanta
pro dvě baterie,
ať bouchají při tabuli,
když se zdraví pije.

Jedli, pili, hodovali,
hrály jim muziky,
ministři si popouštěli
u kalhot knoflíky.

Pili pivo, pili víno,
jedli z masa, z těsta,
nejednomu oficíru
pukla z toho vesta.

Vejskali a tancovali
okolo pilířů,
bim! bam! bum! špunty lítaly
z flašek a z moždířů.

Kdo při tom byl, ten se opil,
blaze, braši, tomu!
V noci je pak s výslužkami
roznášeli domů.

Konec
prvního zpěvu.

ZPĚV II.

HOSPODÁŘSTVÍ.

Jedna hora vysoká je
a druhá je nízká,
kdo nemá své muzikanty,
na hubu si píská.

Když hýřili, stolovali
u carského dvoru,
ten celý den byl bůh Perun
v mrzutém humoru.

„Kdo jaktěživ bohem nebyl,
zkusil ještě málo,
není to tak lehký život,
jako by se zdálo.

Ráno vstane, do snídaně
musí rosou kropit,
měsíčka zavřít do chlívka,
potom v slunci topit.

Dříve čerty, noční duchy
strčit do pytlíka,
a hvězdičky puť — tu — tu — tu!
svolat do kurníka.

Každý ptáček, každý brouček,
slon až do komára
má hned ráno nasypáno
z božího špejchara.

A když potom lidi vstanou,
to je teprv správa!
Někdy nevím samým křikem,
kde mně stojí hlava.

Ten, kdo nikdy neměl v uchu
vosy a brabence,
neví, co je Perunova
ranní audience.

To je křiku a modlení,
až mne uši brní,
ten zpívá, ten šepce, vzdychá,
ten zas žalmy frní.

A co všechno na mně chtějí,
nelze vyjmenovat,
zbláznil bych se, kdybych si to
měl jen pamatovat.

Ten chce zdraví, ta chce děti,
ten nemá co jísti,
ti zas, abych nedovolil
ve fabrikách přísti.

Ten mne prosí, bych mu hlídal
louky a osení,
ten zas chce, abych pomáhal
krávě při telení.

Ten chce zimu, ten chce teplo,
ten zas časy jiné,
jeden chce mít žito drahé
a druhý laciné.

Jeden sedlák prosí o dešť,
zasel kousek lenu;
druhý prosí hezké časy,
by měl sucho k senu.

Že jsem stvořil staré báby,
to mne nejvíc mrzí,
nepřestanou-li mne soužit,
zahladím je brzy.

Hrom ať do nich! abych neklel,
zdržet se nemohu!
Když jí koza málo dojí,
běží k pánu bohu.

Sám se nechce žádný starat,
o všechno se modlí,
jako by měl každý boha
jen pro své pohodlí.

Tomu sušit, tomu močit,
tomu pole hnojit,
dřív si, prase, zdraví zkažil,
potom ho mám zhojit!

Ta mne moří ve dne, v noci,
ráda by se vdala,
ten se modlí, by Morena
jeho ženu vzala.

Ten chce výhru z loterie,
špendáže mi nosí,
a co jsou assekurace,
též o oheň prosí!

Ó, vy šelmy! Kdybych nebyl
příliš dobrotivý,
zmačkal bych vás na povidla
jako shnilé slívy! — — — “

Šňup' si zlostí haličského,
jak z moždíře kýchnul:
to zahřmělo, zablejsklo se,
dešť na zem vyšplíchnul.

Věru, Vašku! bohem býti,
to žádný špás není:
Brixen, ten je proti tomu
ještě vyražení! —

Pozdě v noci, když utich' svět
a lid přestal bouřit,
chtěl si Perun usoužený
dýmčičku vykouřit.

Když si Širas tumbekia
cpal do nargilie,
tu mu začla Perunice
držet litanie.

„Však jsem já dobře slyšela
za dveřmi skrz škvíru,
co jsi zkázal po drábovi
caru Vladimíru.

Nezačínej si jen s carem,
to já pořád říkám,
že to se svou oposicí
nepřivedeš nikam.

Každému do očí řekneš,
co máš na jazyku,
a děláš si nepřátele,
nemáš politiku.“

A když žena po celý den
bručí jen a štěká,
och, to musí z kůže vyhnat
boha i člověka!

Ach! Perune, Perunečku!
lituju tě tuze:
zejtra na tě teprv čeká
přežalostná chůze!

Oj, Perune přenešťastný,
kam jsi myslil, brachu?
hanět cara, svého pána,
a to beze strachu?

Oj, Perune! kam jsi myslil,
přenešťastné bůže?
Utec, utec, jak tě chytanou,
nic ti nepomůže!

Konec
druhého zpěvu.

ZPĚV III.

VOJENSKÝ SOUD.

Bože! kým jsem policajtem!
to je vyražení,
koho chce, toho si chytne
a dá do vězení.

Každý si ho musí vážit:
kdo naň zaškaredí,
pro urážku policajta
ve štokhauze sedí.

Ctěte, hoši, policajty!
Ouvej! jak to bolí!
stát vyplácí krejčím metlou,
ale ševcům holí.

Slyšte, lidi, pro výstrahu
mé smutné zpívání,
že se proti policajtům
sám bůh neubrání.

Už ho vedou svázaného,
všechno ve mně hrká!
Dva ho táhnou za ramena,
jeden vzadu strká.

„Jenom mne po humnech vedte,
však já s vámi pudu,
nedělejte mi ve městě
veřejnou ostudu!“

Ale na humnech u strouhy
paní Perunice
zapírala Peruňátku
něco na sukničce.

Jak poznala svého pána,
hned se s hrozným křikem
na pochopy obořila
mokrým lavičnickem.

Ale Perun, dobrotisko,
sám ji napomíná:
„Schovej, ženo, meč do pochvy,
přišla má hodina! — “

Policajti s Perunicí
na humnech se vadí,
u dvora se zákoníci
o Peruna radí.

A již Perun upoutaný
v šatlavě nocuje:
juristům se z paragrafů
žádný nešikuje.

Neboť ten, kdo zákony d'ál,
neměl ani zdání,
že car vezme někdy boha
do vyšetřování.

Ráno přišla apelace
k caru celá bledá,
že se proti Perunovi
zákon najít nedá.

Car se na ně zle osopil,
řek' jim, že jsou osli,
poslal hned pro vojenský soud
do kasáren posly.

Vojenský soud, to je samec,
soudí jen se práší:
on má všechny paragrafy
v jedné patrontaši.

Vojenský soud na civilní
dívá se z vysoka,
nesoudí podle zákonů,
všechno jen od oka.

Vojenský soud má žaludek
zdravý jako štika:
nevinného na komando
stráví jak vinníka.

Vojenský soud z ničeho nic,
jako nějaký tvůrce,
nález právně potvrzený
měl jako na šňůrce:

„Že dle vyšlé proklamace
komandujícího
a dle „ostatních zákonů“
svodu hrdelního,

pro urážku první třídy
Jeho Veličenství,
pro vzpuru, nemravné řeči,
pro neposlušenství,

Perun bůh jest odsouzený
k provazu dle práva,
že však k utopení v Dněpru
milost se mu dává;

bude ale pro výstrahu
neposlušné chase
vlečen k řece po ulicích
na koňském ocase. — “

Právě jeden žurnalista
seděl také v díře,
protože se bohu rouhal
a psal proti víře.

Soud jej odsoudil, použiv
té příležitosti,
k stejnému trestu s Perunem
k vůli nestrannosti.

Konec
třetího zpěvu.

ZPĚV IV.

TESTAMENT PERUNŮV.

Poslyšte, milí křesťané,
tu smutnou novinu,
jak dokonal slovanský bůh
poslední hodinu.

Kdo máš tuze měkké srdce,
zacpi sobě uši
a pomodli se Otčenáš
za ubohou duši.

Přivázali ho za nohy
na ocas kobyle,
blátem, kamením ho vlekli,
přežalostná chvíle!

Za ním toho novináře,
ouvej, ouvej, ach, ach!
šmejkal po břiše nelidsky
na ocase valach.

Tak je ti carští katané
ukrutně mučili,
všechny louže po Kyjevě
s nimi vysmejčili.

Když jsou je přivlekli k řece
celé plné bláta,
kati je tam utopili
jak slepá štěňata.

Umřeli jsou bez zповědi
jako lutriáni,
jenom poslední jim dali
blátem pomazání.

Já jsem sice při tom nebyl,
čet' jsem to jen v plátku,
který o tom sepsal Nestor
vnukům na památku. —

„Tak to chodí na tom světě,
každou chvíli jinak:
dneska ctí tě za svatého,
zejtra budeš sviňák!

Dnes vám, bozi, vy ubozí!
kadidlo lid pálí,
a zejtra vás jako smetí
v kalužinách válí.

Dělají si nové bohy
dle svého pohodlí,
koho včera oběsili,
k tomu se dnes modlí.

Všechno jest na světě marné,
i království boží,
všechno hyne a pomine
jako špatné zboží.

Jenom caři, samovláda
a takové sloty
potrvají věčně věkův
jak juchtové boty.“

Tak měl Perun, když ho vlekli,
resonírovati,
slyšel jsem to, a jak koupím,
musím prodávati.

Sám bych si to nevymyslíl,
třeba bych to věděl:
dobře já vím, že bych za to
na Špilberku seděl.

Na Špilberku, na Kufsteině
mnoho pokojíků:
„Bože, zachovej nám krále!“
to je zpěv slavíků. —

Važ si všeho, milý synu,
co na trůně sedí,
na ponížené dušinky
car milostně hledí.

Kdo ctí cara a je Vávra,
může něčím býti;
kdo nechválí, bude věčně
jenom vodu píti.

Konec
čtvrtého zpěvu.

ZPĚV V.

BEZBOŽNOST V RUSÍCH.

Tak se z maličké příčiny
stala velká mela:
ruský národ neměl boha,
církev ovdověla.

Nám by byla lehká pomoc,
toť je stará vesta!
Teď již umí každý kaplan
dělat bohy z těsta.

Ale Rusi o těch kumštech
ještě nevěděli,
když si boha utopili,
žádného neměli.

Počali se všichni báti
strašlivých následků,
neb žádný nic takového
neslyšel od předků! —

Ale svět je pořád stejný,
lidé ho nezmění:
plivni si stokrát do moře,
ono se nezpění.

Tak i v Rusku bez Peruna
ve starém pořádku
běžela světská mašina
jak na kolovrátku.

Staří lidé umírali,
děti se rodily,
hodní lidé pracovali
a ochlasti pili.

Hrušky zrály o Jakubě
a na podzim švestky;
když se hodně vypršelo,
bylo zase hezky.

Slunce svítilo jen ve dne,
měsíc jenom v noci;
v létě bylo caru horko
při vší jeho moci.

Žito se musilo síti,
tráva rostla sama,
šlechta pracovala hubou,
sedláci rukama.

Kdo zaplatil, měl u pánů
všudy dobrou přízeň,
hlad si zaháněli jídlem,
ale pitím žízeň.

Všechny řeky byly mokré
a kamení tvrdé;
chalupnice hubovaly,
že jsou selky hrdé.

Šlechtic neobcoval s mužským
měšťanského rodu;
ale šenkýři míchali
přec do piva vodu.

Mladí lidé pospíchali,
staří šli pomalu;
na každou špetku radosti
přišla špetka žalu.

Kdo měl málo, tomu braly
velké pijavice;
moudrých lidí bylo málo,
ale hloupých více.

Kdo byl taškář za Peruna,
taškařil zas dále;
a kdo byl poctivá duše,
dřen byl neustále.

Neboť svět jest pořád stejný,
lidé ho nezmění,
plivni si stokrát do moře,
ono se nezpění.

Tak i v Rusku bez Peruna
ve starém pořádku
běžela světská mašina
jak na kolovrátku.

Ale církevní mašina,
ta se zarazila;
neboť kněžím u pytlíku
zařata jest žíla.

Sedlák, ten jest odjakživa
vychytralý kvítek,
hned si z toho utopení
vyhlídli užitek.

Přestali desátky dávat,
také na modlení,
ani štolu, ani na mše,
když prej pánbůh není.

Na ofěry nechodili,
při funusech ticho;
kostelníci mřeli hladem,
kněžím zplasklo břicho. —

Tu hned tekla krev z obrazů,
děly se zázraky:
čistá panna porodila
čtyři mladé draky.

Báby viděly znamení
na nebi a všude;
prodávaly staré sukně,
že soudný den bude.

Báby viděly znamení
na nebi a v dírách,
slyšely potopu světa
hučet ve všech škvírách.

Po svatbě se narodilo
dítě za čtvrt léta:
kupujte, lidi, měchejře
na potopu světa!

Konec
pátého zpěvu.

ZPĚV VI.

AUDIENCE.

Seděl Vladimír na trůnu
ve své residenci,
dával podle obyčeje
velkou audienci.

Houf ministrů, tajných radů,
dvorních kavalírů,
stáli „Richt euch!“ okolo něj
jak hrušky v špalíru.

Před nimi s ohnutým hřbetem,
s poníženou tváří,
klečeli v slušném respektu
páni sekretáři.

Pero v ruce, na knoflíku
inkoust ve flaštičce
a na zádech přivázaný
pytel na petice.

A vzadu si žandarmové,
carští výplatníci,
přistrojili pro příhodu
dubovou lavici.

A na rovině před trůnem
zkroušeně a tíše
petenti, věrní poddaní,
leželi na břiše.

Tenkrát byla audience
nad obyčej hlučná,
neb se z celé Ruské říše
sešla církev tučná.

Totíž popi, diakoni,
kantoři, zvoníci,
biskupi, svíčkové báby,
také kostelníci.

S nimi ostatní drabanti,
hrobaři, kalkanti,
zpěváci a muzikanti,
kluci ministranti. —

Sotva dal tambor znamení,
tak jak se to sluší,
že car ráčil otevřít
Své Vysoké uši:

Všichni boží služebníci
spustili moldánky,
vzdychali a naříkali
jak staré cikánky.

Totíž popí, diakoni,
kantoři, zvoníci,
biskupi, svíčkové báby,
také kostelníci.

S nimi ostatní drabanti,
hrobaři, kalkanti,
zpěváci a muzikanti,
klucí ministranti.

„Co vám chybí?“ táže se car
pod svým baldachýnem.
Oni všichni jedním hrdlem:
„Hynem, pane, hynem!“

Celé popstvo předstoupilo
k caru s deputací,
jeden držel ve jménu všech
takovou orací:

„Veliký jest Vladimír car!
svatá vůle jeho;
když's nám zabil pána boha,
opatř nám jiného!

Nám je pánbůh jako pánbůh,
jenom když je ňáký,
abysme s ním udrželi
v respektu sedláky.

U těch bude všechna kázeň
brzy dým a pára,
nebudou se mít u koho
modliti za cara.

Někdo musí nad sedláky
rachotiti hromem:
bez boha neobstojíme,
jen jiného honem!“

Toť se ví, že způsobila
ta argumentace
v Jeho carském Veličenstvu
velké alterace.

Měť, jak všichni potentáti,
srdce měkké tuze:
nebyl by mohl chudinka
zabít ani kuře.

„Milostivé vám, mí věrní,
dávám propuštění:
vaši žádost hodlám vzíti
v zralé uvážení!“

Konec šestého zpěvu.

ZPĚV VII.

MINISTERSKÁ RADA.

Večír ministři seděli
v tajném kabinetě.
Tenkrát byl bůh proti zvyku
první na tapetě.

V hlavní věci byli všichni
stejného mínění:
bez boha se sprostým lidem
není k vydržení.

Ale v dalších podrobnostech
tu mezi dvořany
byly, jako skoro všude,
dvě rozličné strany.

Nová škola chce jen vždycky
licitaci s pachtem,
stará škola zase chválí
služby s deputátem.

Pan ministr vnitřních věcí
pravil: „Páni bratří!
ohlašme konkurs v novinách
tak, jak se to patří.

Ať se náležitou cestou
hlásí kandidáti,
pak si dle kvalifikace
může car vybrati.“

Zahraniční ministr prál,
že by dobře bylo,
kdyby se to v cizích listech
taky ohlásilo.

Neboť beztoho že není
při tom obsazení
na žádného domácího
ani pomyšlení.

„Jenom žádného nováčka!
vždyť jest starších dosti,
dobře renomírovaných
zvláště v praktičnosti.

Těž se nesmí pro čest země
na pár rublů hledět,
když již jednou o tom budou
cizozemci vědět.“

Ale finanční ministři
špinavá jsou nace.
Ten chtěl, aby se veřejná
svedla licitace.

A kdo bude ze všech nejmín
za svou práci žádat,
tomu se má bez ohledu
tato služba zadat.

Vymínil si však, že z chrámů
všechno stříbro, zlato
bude vždy v pádu potřeby
do mincovny vzato.

„Pak ať drží kurs papírů
vždy aspoň al pari,
to je hlavní, a ostatek
všechno láry, fáry.“

Staveb ministr připomněl,
by si přispíšili
a zatím něco klášterů
v kasárny změnili.

Než se místo zas obsadí,
aby takto caru
aspoň něco zas přirostlo
v tom interkaláru.

Pan ministr prá v přisadil:
„Moje jest výminka,
by se veřejně, v novinách,
o tom stala zmínka,

že se nový bůh kontraktně
zavazuje k tomu,
každou falešnou přísahu
trestat porcí hromu.

Neb se teď již každý všivák
řídít chce dle čara,
lhát, přísahat a dělat si
ze soudů kašpara!“

Ministr osvěty divný
plán měl pohotově:
aby se ta božská živnost
ponechala vdově.

Že si může na svou ruku
přibrat tovaryše,
šikovného jezovitu
anebo dervíše.

Že to bude lacinější
a v dobrém pořádku,
neb on sám že jim přispěje
radou na počátku. —

Při tom však byl potutelné
církevní plemeno,
myslil, že to sám povede
na vdovino jméno.

Ministr vojenský pravil:
„Co dovede bůže,
každý starý generál to
taky zastat může.

Zvyklý na subordinací
bude cara ctíti,
eráru se může při tom
pense ušetřiti.

Ze všech nejlíp by to trefil
maršál Komispetr,
pouštět hrůzu na sedláky,
na to on je metr.

Pro jistotu se mu může
ňáký literatus,
chlapík v peře vycvičený,
přidati ad latus.

Tak přivedem kněžstvo s vojskem
k jednomu komandu,
zorganisujeme přísněj
tu církevní bandu.”

Pan ministr policejní
beze všeho křiku
podal písemně své votum
v zavřeném paklíku.

Policie jako kočky
ráda potmě chodí,
v jasném světle veřejnosti
nerada se brodí.

Ač své votum zapečetil,
přece bych se vsadil,
že uhodnu, co on asi
tajně caru radil.

Jistě zpověď, jezovity,
očistec, latinu,
pokoru a trpělivost
při chlebě a vínu,

kousek nebe, na udici
pár volavých svatých:
všechna moc pochází s hůry,
pluk čertů rohatých.

Konec
sedmého zpěvu.

ZPĚV VIII.

KAMARILA.

Jako u všech potentátů,
tak i v Rusku byla
mocnější než ministerstvo
dvorní kamarila.

Zachovej nám, pane bože,
Frantu Šumavského,
že je každá kamarila
pohlaví ženského!

Vladimír byl ještě k tomu
puncto sexu štvanec,
jako lev kraloval mužům
a ženským co kanec.

Jednu ženu měl Normanku
a jednu Řekyni,
dvě měl Češky, že jsou hezky,
jednu Bulharyni.

A metresek jako pecek:
tři sta v Bělehradě,
dvě stě v sele Berestově,
tři sta v Vyšehradě.

Ještě kromě těch kasáren
leckdes filiálku;
Kacik v Hessen — Kasslu nemá
tolik kafešálků!

A teď ještě tetky, matky
k nim přiadírovat,
pak to s jejich zpovědníky
multiplicírovat:

Ó! to byla kamarila,
jako Čimboraso!
Senát vždycky pohotově
jak u rasa maso!

Ó! to bylo kandidátů,
to bylo protekcí!
Tu car, co jest topit bohy,
dostal teprv lekcí.

Všechny na něj dorážely,
každá jinak mlela,
málem by už byla caru
hlava zšedivěla. —

Večír, když mu starý Mates
přišel zouvat boty,
začal si car stěžovati
na ty své trampoty.

Starý Mates, ten byl ve všem
carův hlavní rádce,
ministry i kamarilu
vodil na oprátce.

„Ach! Matýsku, Matýsečku!
hleď mne toho zbavit,
já, chudák, s těmi ženskými
nic nemohu spravit!“

Mates, jak jen car byl svlečen
a v posteli ležel,
do redakce vládních novin
s botma v ruce běžel.

Tam jim cosi diktýroval
s botama pod paží:
„Nebude-li to tam zejtra,
car vám vousy zpraží! —“

Druhý den pak celý Kyjev
divil se nemálo,
když v úřední části novin
velkým písmem stálo:

„V jménu Jeho Veličenstva
cara Vladimíra
na prázdnou prebendu božskou
konkurs se otvírá.

Výminky a bližší zprávy,
to kandidátovi
ministerstvo policejní
na doptávku poví.“

Rozběhla se ta novina
v elektrickém letu
na drátěných telegrafech
jako rtuť po světě.

Druhý den již v celém světě
jak na lípě včely
telegrafické depeše
v novinách bzučely. —

V Římě páni kardináli
k Červenému raku
přede mší se scházívali
na sklenku araku.

Pan kardinál Šamšulini
mrsknul jen po oku
do Augsburských Všeobecných,
už se dal do skoku!

Dal nalejt Lacrimae Christi,
a to hned do džbánu,
vylousknul džbán a již letěl
přímo k Vatikánu.

Tam hned vrazil do pokoje
a bez zaklepání
vyburcoval tou novinou
papeže ze spaní.

Svatý otec, jak vyskočil,
ještě byl v košili,
velel, by se jezovité
do Rus hned strojili.

Dal je všechny k této cestě
na ostro kovati
a mař zvláštní pro ně kázal
zkomponírovati.

Konec
zpěvu osmého.

ZPĚV IX.

JEZOVITSKÝ MARŠ.

Te Deum laudamus —
v Kyjevě je rámus,
Dies irae, dies illa —
nastane tam naše víra.
Te rogamus, audi nos —
ten Vladimír, to je kos!
Gloria in excelsis Deo —
držme my se jeho!
Credo in unum Deum —
náš Bůh je poslušnější nežli Perun.

Orate fratres —
naše víra je ponížena jak pes.
Benedictus, qui venit —
málo vědět, mnoho věřit.
Sanctus, sanctus, sanctus —
všem novotářům pardus!
In nomine Domini —
čert aby vzal noviny!
Dignum et justum est —
starým časům všechna čest!

Dominus vobiscum —
lepší hloupost nežli rozum.

Sancta Dei Genitrix —
zde nám už nevěří nic.
Agnus Dei, qui tollis peccata —
Rusi nám budou věřit jak telata.
Veni Sancte Spiritus —
postěhujem se do Rus.
Exaudi nos, Domine —
ať nás to tam nemine!

Pleni sunt coeli —
abysme se tam dobře měli.
Aequum et salutare —
počkej, ty kaviáre!
Salvator mundi —
to budou jundy!
In te Domine speravi —
žaludek nám dobře tráví.
Libera nos a malo —
sedum liber masa málo!

Exaudi Domine orationem meam —
sním jelito, když šunku nemám.
Ex profundis clamavi ad te Domine —
když jsem byl ve sklepě na víně.
Dona nobis pacem —
s kuchařkami spát chcem.
A porta inferi —
aby lidé nevěděli . .
Mea culpa, mea maxima culpa —
kdo neumí dělat zázraky, ten je ťulpa.

Kyrie elejson! —
když peníze nejsou.
Et ne nos inducas in tentationem —
když ti dávají, ber honem!
Sicut erat in principio et nunc et semper —

nedávej nikomu nic, ale všem ber!
Et in saecula saeculorum. Amen.
Nejvíc nám nese ten pekelný plamen.

Konec marše.

ZPĚV X.

KONKURS.

Věje vítr černomorský,
travou v stepi klátí;
sbíhají se do Kyjeva
páni kandidáti.

Věje vítr od západu,
v Kyjevě se práší;
každá firma haní jiné,
sama se vynáší. —

Poslal papež dekret z Říma,
pečeť jako talíř:
„Co je po té řecké víře,
nedám za ni halíř!

Není církev jako církev,
care nejmilejší,
římská církev mezi všemi
nejcírkvovatější!“

A carhradský patriarcha,
pečeť jako miska:
„Nevěř tomu, Vladimíre,
co Antikrist píská!

Není církev jako církev,
care nejmilejší,
řecká církev mezi všemi
nejcírkvovatější!“

A rabínské synedrium
„Šulem, šulem“ píše,
„nevěř Římu, nevěř Řekům,
drž se jen Mojžíše!

Není církev jako církev,
care nejmilejší,
židovská je mezi všemi
nejcírkvovatější!“

Také Mufti muhamedský
překřičet se nedá:
„Potluč ty psy nevěřící,
drž se Muhameda!

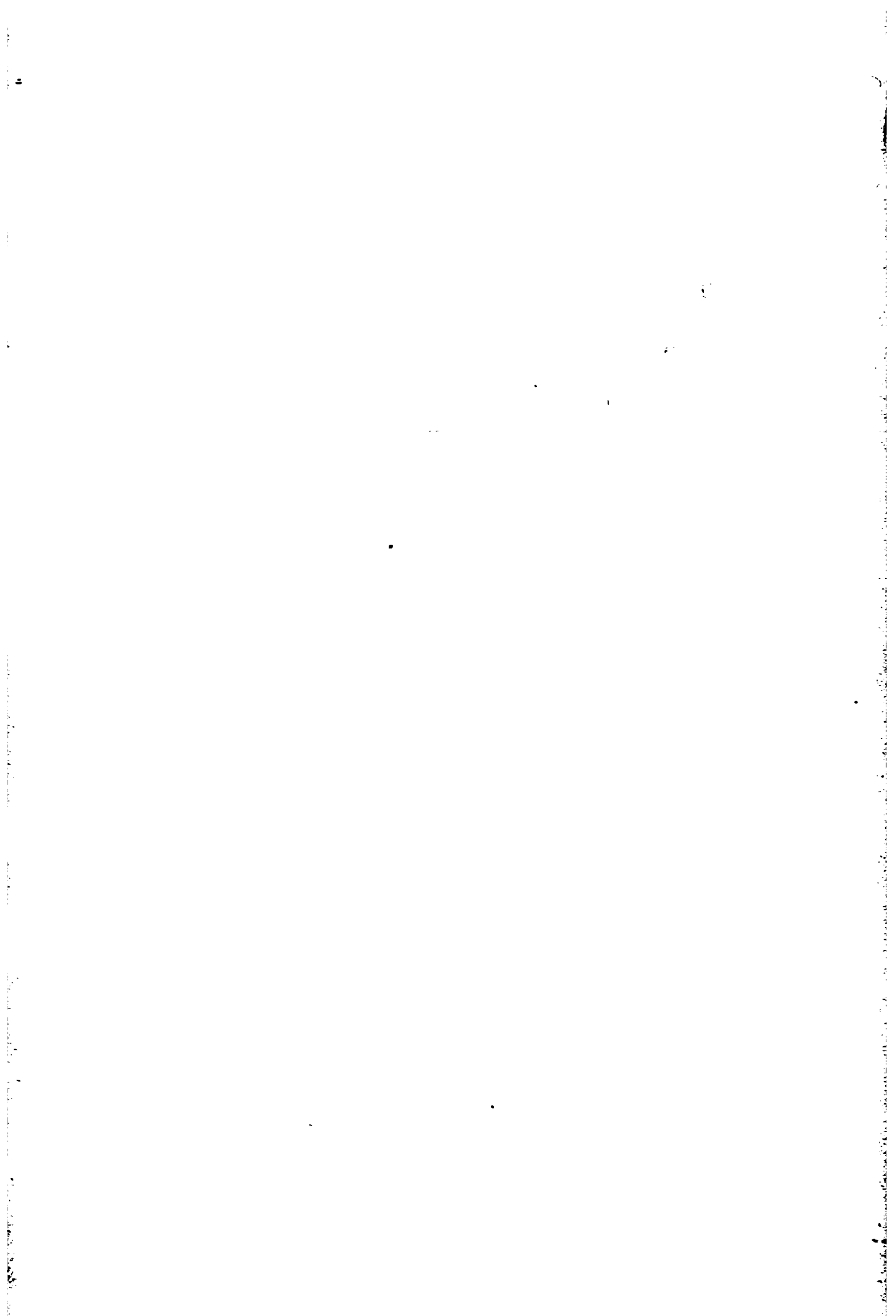
Není církev jako církev,
care nejmilejší,
musulmanská mezi všemi
nejcírkvovatější! — “

V carském dvoru na Podolu
psi se o kost hryzli,
také ty ostatní sekty
konkurovat přišly.

Čert zná všechna jejich jména!
Ale jak se ctily,
z toho se ruské hokyně
mnoho naučily.

Tenkrát byly zlaté časy
pro dohazovače,
rosolku pili z krajáčů,
jedli jen koláče.

Protože jim v tom konkursu
obchody tak kvetly,
jmenují se od té doby
také „boží metly.“

JMENNÝ REJSTŘÍK.

- Adlerová, E. 15.
 Ajsenštok 9.
 Amort, Vl. 449.
 Appel, V. 15.
- Bačkovský, Fr. 442—5, 478, 479.
 Bačkovský, Jindř. 480, 481, 524.
 Bahalič, D. 9.
 Balabas, Ol. 15.
 Battaglia, Kv. 95, 96, 137.
 Baudouin de Courtenay 9.
 Baumgartner, Ant. 441.
 Bauše, B. 439.
 Beaufort, E. 447.
 Bečka, Jos. 15.
 Bezruč, P. (viz Vašek, V.) 16
 Bilecký, L. 9, 15.
 Blažek, P. 97.
 Boček 469.
 Bodenstedt, B. 415.
 Börne 447.
 Bohacký, P. 9, 15.
 Bondi, S. 9, 10.
 Bozděch, E. 415.
 Bradač, L. 469.
 Bráfová, Fr. 63, 119.
 Brauner, Fr. 95.
 Brehat, A. 415.
 Brtník, V. 9, 15.
 Brunner, V. H. 469.
 Březina, R. 495.
 Buliř 9.
 Bureš 475
 Burian, Jar. 504, 505.
- Cámara, F. 517, 519.
- Čacký 515.
 Čapek, Em. 515.
 Čapek, T. 431.
 Čelakovský, F. L. 10, 11, 479, 515.
 Čeněk, J. 464, 465.
 Čepička, O. 501.
 Čermák, M. 96, 97, 98, 137.
- Čermák, Vr. 13, 17, 20, 21, 46, 96,
 98, 99, 107, 118, 119, 123, 185,
 509.
 Čermáková, M. 96.
 Černý, A. 46.
 Černý, V. 421, 437.
 Červenková, K. 15.
 Červenková-Riegrová, M. 65.
 Čihák, V. 15.
- Denikin, gen. 5.
 Denis, Arn. 495.
 Dérer, Iv. 15.
 Deržavinov, V. 9.
 Dobrovolný, E. 473.
 Dolenský, J. 439.
 Doroškevič, Ol. 9.
 Draž-Chmara, M. 9.
 Dubský, G. 5.
 Duffek 445.
 Dufour, P. 449, 485.
 Durdík, J. 415.
- Emler, J. 15.
 Erben 5, 481, 515.
- Feuillet, Oct. 415.
 Fielding, H. 415.
 Filipovič, P. 9.
 Fitov, Iv. 15.
 Foch, V. 15.
 Francel, A. 20.
 Franěk, Jos. 510.
 Frankenberg, Ot. 517.
 Franko. Iv. 3, 4, 5, 6.
- Gellner, F. 5, 441.
 George Sand 415.
 Geringer, Aug. 430, 431.
 Goethe 116.
 Gogol, N. 447, 479.
 Grégr, E. 481.
 Grosman 5.
 Grund, B. 417, 419.
 Grund, L. 441.
 Guth-Jarkovský, J. 497.

- Hach 478, 479.
 Hajn, Al. 15.
 Hálek, V. 451, 455, 479, 481.
 Hamanová, P. 15.
 Harych, V. 15.
 Haškovec, P. M. 18.
 Havelka, Fr. 15.
 Havlíček, Fr. 46, 451.
 Havlíček-Borovský, K. 3—138,
 439—525.
 Havlíčková, Jul. 451.
 Havlíčková, Zd. 95, 136, 137.
 Hejda 454, 455, 497.
 Herič, Fr. 15.
 Herold, E. 415.
 Herrman, Ignat 519.
 Hervert F. 445,, 446, 447.
 Hnatjuk, V. 9.
 Hoffmeister, A. 523.
 Hofman, M. 7, 9.
 Holub, J. 461.
 Hora, J. V. 461.
 Horbaň 9.
 Hostinský, O. 413.
 Hrab, Al. 15.
 Hrdličková, M. 15.
 Hronovský 515.
 Hrozný, J. 15.
 Hruška, Em. 482, 483, 512, 513,
 521.
 Hruška, Jan 479.
 Hus, J. 475.
 Hus, V. 15.
 Hůrka, J. 482, 483, 512, 513, 521.
 Hynek, Al. 420, 421, 436, 438, 439.
 Hýsek, M. 15.

 Chalupný, 56.
 Charvát, J. 15.
 Chleborád, Arn. 46.
 Chleborád, Fr. 22, 23, 46.
 Chleborádová, P. 46.
 Chocholoušek, P. 479.
 Chvála, Al. 15.

 Ivanov, O. (viz Kolář, J.) 5.

 Jakubec, J. 10, 15, 46.
 Jakubovskij, B. 9.
 James, G. P. 415.
 Jastrebov, V. 5, 9.

 Jelínek, E. 77.
 Jenský 485.
 Jesenská, R. 95.
 Jihlavský, Ant. 519.
 Jiránek, J. 15.
 Jirásek, A. 489.
 Joklík, Fr. 455.
 Juda, K. 502, 503.

 Kalinčák 481.
 Kamenský, A. 519.
 Kamper, Zd. 459.
 Karějev 9.
 Karinskij 9.
 Klašterský, A. 15.
 Kleinschnitzová, F. 15.
 Klicpera, J. 415.
 Klicpera, V. K. 479, 481.
 Klofáč, V. 496.
 Kmínka 475 .
 Knapp, M. 511.
 Kočí, B. 445, 447, 449.
 Kodym, Fr. 485.
 Kolář, J. (viz Ivanov, O.) 5.
 Komenský, J. A. 415.
 Konůpek, J. 15.
 Kotěra 453.
 Kottnerová, L. 431.
 Koubek, J. Pr. 6.
 Kraszewski, J. J. 415.
 Kratochvíl, Zd. 422, 493.
 Krejčí, F. 56, 446, 447.
 Kudlata, V. 439.
 Kulabuchov, Ol. 5.
 Kunc, Jos. 496.
 Kvapil, J. 499.
 Kverka, K. 15.

 Lah, J. 5.
 Laichter, J. 10, 450, 453, 465.
 Lamartin, A. 415.
 Langl 9.
 Lapšín 9.
 Lavrov, P. 5, 6, 9.
 Lázňovský, B. 15.
 Lažečnikov, J. 415.
 Lehman, H. 425, 477.
 Lepkyj, B. 9.
 Lerner, N. 9.
 Leschinger, E. 455.

- Letfus, Jos. 451.
 Liebscher, Ad. 449.
 Liška, E. 61, 412, 413, 415, 425, 443, 453, 465, 471, 479, 480, 481, 524.
 Ljapunov 9.
 Lorenz, J. 426, 461, 462, 463, 472, 514, 515.
 Losskij, N. 9.
 Lukavský, Jos. 519.
- Macek, Ant. 55.
 Mácha, K. H. 449, 451, 479, 481, 515.
 Malff, A. 451.
 Malý, J. 415.
 Malý, Jar. 16, 457, 505.
 Marek, G. 485.
 Masaryk, T. G. 3, 14, 471, 509.
 Matouš-Malbohan, F. 16.
 Matula, A. 16.
 Mazáč, L. 518, 519, 521,
 Melichar, B. 465.
 Melišová-Körschnerová, Ant. 415.
 Melitka, H. 415.
 Menšík, Al. 485.
 Merhout, Cyr. 95.
 Merimé, P. 415.
 Mikula, K. 16.
 Milec, J. 16.
 Milkovský, M. (viz Slavíček, K.) 501.
 Militký, H. 415
 Modzalevskij, L. 8, 9.
 Mojžíš, Ant. 439.
 Motte-Fouqué 415.
 Motyčka, J. 477.
 Mourek, Theod. 413.
 Muk, J. 37, 38, 39.
 Musil, Ant. 429.
 Musil, B. 16.
 Müller, B. 16.
- Navrockyj, B. 9.
 Neruda, J. 507.
 Neubert, Al. 432, 433, 435, 439, 452, 455, 456, 459, 517.
 Neuhöfr, R. 16.
 Neumann, St. 441.
- Němcová, B. 5, 449, 451, 475, 479, 481, 507.
 Nosovský, K. 16, 421, 461, 473, 485.
 Nováček, Jos. 16, 55, 56, 431.
 Nováček, V. 56.
 Novák 415.
 Novák, A. 16.
 Novák, V. 119.
 Novický, M. 9.
 Novotný, K. 97, 494, 495.
 Novotný, M. 13, 523, 589.
- Obrátil, K. J. 448, 449, 455, 461, 473, 484, 485.
 O'Connell, D. 479.
 Omelčenko, H. 5, 17, 589.
 Omelčenková, M. 16.
 Oněgin, A. 6.
 Opluštil, V. 485.
 Opočenský, G. 518, 520.
 Otto, J. 498.
- Pachmajer, J. 471.
 Pak, J. 16.
 Palacký, Fr. 63.
 Palacký, Fr. 521.
 Palivec, J. 16.
 Panyrek, D. 521.
 Papírník, Fr. 475.
 Papoušek, Jar. 16.
 Páta, Jos. 16.
 Patočka, Jos. 16.
 Paulová, M. 16.
 Pavličuk, M. 16.
 Pečírka, J. 431.
 Pelikán, V. 521.
 Perskij, Ed. 16.
 Pert, V. 522.
 Pešek, Jos. 464, 465.
 Petíra, St. 16.
 Petraržitskij 9.
 Pfleger-Moravský, G. 415, 475, 481.
 Pinkas, S. 425.
 Plachta, O. 16.
 Plamínková, Fr. 16.
 Plass, J. 16.
 Platonov 9.
 Plevaka, M. 9.

- Pluhař, B. 16.
 Pokorný, J. 16.
 Pokorný, R. 415.
 Prašek, J. V. 97, 413.
 Pražák, A. 20.
 Prchlík, A. 16.
 Procházka, Fr. 16.
 Puškin, 7, 8.

 Quis, L. 17, 20, 23, 46, 47, 52, 54,
 56, 77, 154, 156, 163, 164, 181,
 182, 192, 193, 194, 195, 198,
 202, 204, 206, 212, 213, 216,
 218, 425, 443, 450, 451, 465.

 Radoňová-Šarecká, M. 16.
 Radoušek, Fr. 449, 451, 481.
 Rebec, F. 481.
 Reichel, V. 16.
 Reichel, Z. 16.
 René de Fayelles, 415.
 René le Sage 415.
 Rieger, Fr. 63.
 Richter, Fr. 16.
 Rohan, Jos. 490.
 Rokyta, J. 421, 439, 455.
 Romančuk, J. 9.
 Rondé, K. 16.
 Roubal, K. 485.
 Rubeš, Fr. 449, 481.

 Řehoř, Fr. 3, 6.
 Říha, Jindř. 16.

 Safonovič, B. 9.
 Sajic, J. 16.
 Sedláček, D. 502.
 Shakespeare, W. 415.
 Silný, P. 485.
 Sipovskij 9.
 Sládkovič 481.
 Slavětinský, B. 486.
 Slavíček, K. (viz Milkovský)
 500, 501.
 Smal-Stockyj, St. 9.
 Smetana, Jos. 471.
 Smetanka, E. 15, 587.
 Sologub 447.
 Sorell, A. 415.
 Soukup, Fr. 16.
 Srb, Ed. 485.

 Staňkovský, J. J. 415.
 Stloukal, K. 16.
 Strnad, K. 16.
 Stroff, K. 454, 494.
 Studnička, F. 415.
 Svákovský, J. 439.
 Svátek, J. 470, 471.
 Svatoň, V. 417, 419.
 Svatopluk Čech, 423, 435.
 Svěcený, Ant. 490, 491.
 Svoboda 5.
 Svoboda, M. 469.

 Šachmatov, A. 9.
 Šaloun, L. 471.
 Šamraj, A. 9.
 Ščogolev, P. 9.
 Ščurat, V. 7.
 Šebl, Fr. 16.
 Ševčenko, T. 7, 8.
 Šimáček, F. 415.
 Šimek, Fr. 470, 471.
 Škrach, V. 16.
 Šljapkin 9.
 Šmid 460, 461.
 Šmilovský 481.
 Šnabr, J. 16.
 Šolc, K. 516, 529.
 Špíšek, F. 16.
 Štenc, J. 469.
 Štětínová, Zd. 16.
 Šulc, P. 439.
 Šustr, A. 485.
 Švihovský, V. 16.
 Švíkal, J. 458, 459.

 Taburin, V. 485.
 Tarantík 96, 97, 98.
 Tichovský, D. 9.
 Tichý, Fr. 7, 8.
 Tolstoj, L. N. 116.
 Tomaševskij, B. 9, 10.
 Tomson 9.
 Topič, F. 61, 414, 416, 418, 422,
 425, 434, 435, 453.
 Trapl, J. 485.
 Třebický, J. 426, 461, 462, 463,
 472, 514, 515.
 Tuček 454, 455, 497
 Tukalevskij, V. 16.

Tumlíř, Jar. 516, 517.
Turgeněv, Iv. 415.
Tůma, K. 17, 18, 19, 20, 51, 52,
53, 428, 429, 517.
Tyl, J. 481.
Týnecký, J. 98.

Urbánek, Fr. 485.

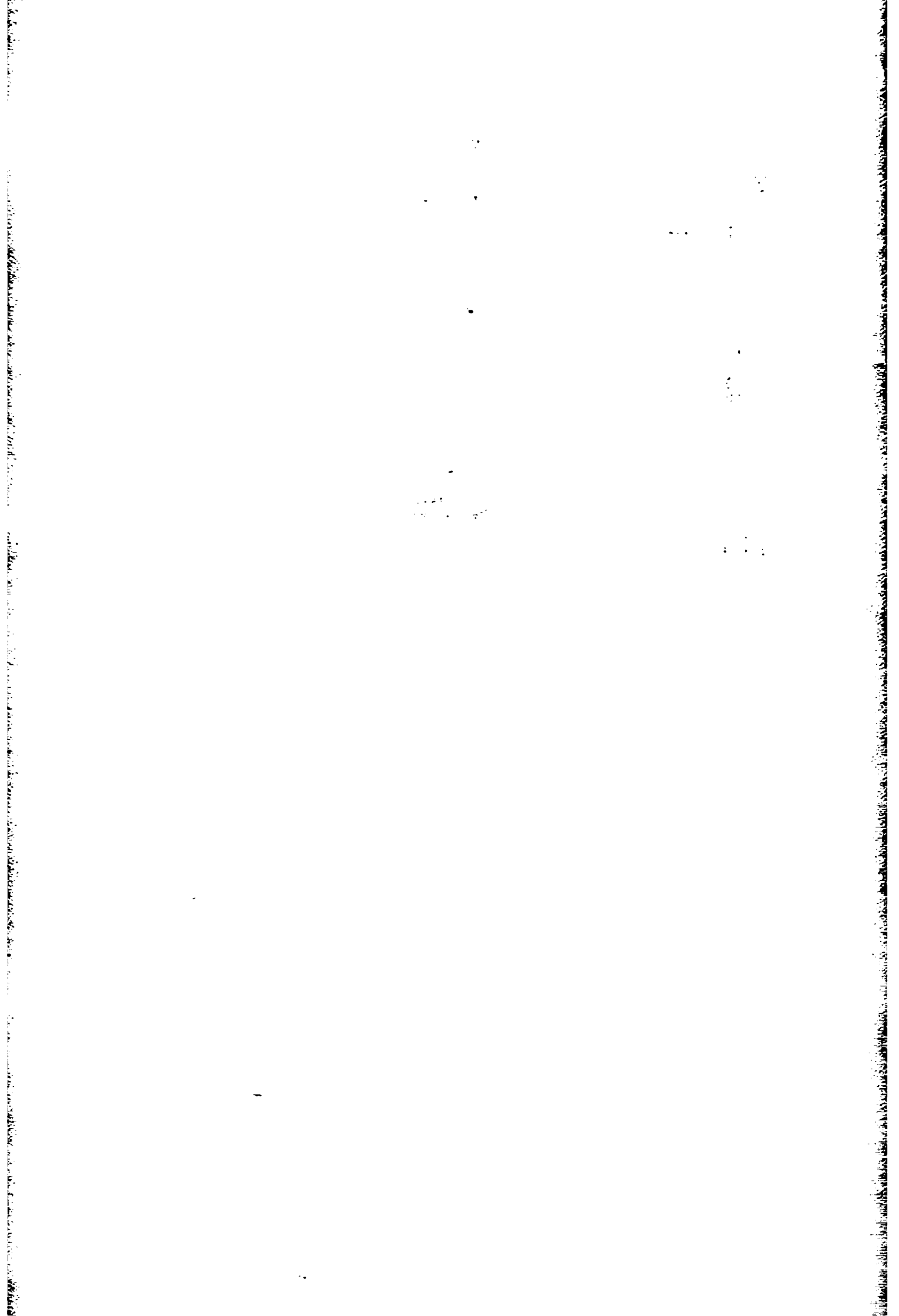
Vachek, E. 490, 491.
Vaněk 474, 475.
Varneké 9.
Vašek, V. (viz Bezruč, P.) 16.
Vedenskij 9.
Venedey, J. 479.
Vengerov 9.
Veselský, P. 20.
Veselý, Jindř. 493.
Vichterle, Fr. 205.
Vítek, K. 518, 520.
Vizek, J. 16.
Vlček, Jar. 56, 451.
Vocel, J. E. 77, 481.
Vohryzek, V. 5.
Vojta, K. 435.

Volánek, V. 16.
Volf, Jos. 15, 459.
Voltaire 447, 479.
Votava, 474, 475
Vrchlický, Jar. 7, 8.

Walter Scott 415.
Walther, B. 485.
Weimann, V. 16.
Wenig, J. 517.
Werstadt, J. 16.
Wiesner, A. 423, 435, 445.
Wirth, Z. 16.

Zachar, J. 96, 137.
Zbořilová, A. 16.
Zelený, V. 18.
Zíbrt, Č. 95.
Zschockk 447.
Zünigl, Em. 415.

Žákavec, Fr. 493.
Žípek, Fr. 473.
Živný, L. 16.
Žmavec, J. 16.

O B S A H:

	Strana:
I. DÍL A.	1—138
Předmluva	3
I. Úvod	17
II. „H“ a Chleborádova kopie „Křtu sv. Vladimíra“	22
III. Jindřichohradecký Havlíčkův auto- graf „Křtu sv. Vladimíra“	37
IV. Chleborádův autograf	46
V. Tůmův nebo Chleborádův autograf druhé redakce „Křtu sv. Vladi- míra“	51
VI. Nováčkův autograf „Křtu sv. Vla- dimíra“	55
VII. Riegrův autograf	63
VIII. Vocelova kopie „Křtu sv. Vladimíra“	79
IX. Čermákův autograf	95
X. Gablerova kopie	103
XI. První („Liškovo“) vydání básně Kar- la Havlíčka Borovského „Křest sv. Vladimíra“	117
a) Poměr mezi L.V.—I. a G. K.	117
b) Poměr mezi L.V.—I. a Č. A.	118
c) Poměr mezi L.V.—I. a V. K.	125
I. DÍL B.	139—400

II. DÍL	401—525
Osud textu básně „Křest sv. Vladimíra“ od prvního vydání do našich časů ..	403—409
II. DÍL A: O českých vydáních básně Karla Havlíčka Borovského „Křest sv. Vladimíra“	411
II. DÍL B: Textové a pravopisné odchyl- ky dosavadních vydání básně „Křest sv. Vladimíra“ od L. V.—I.	529
II. DÍL C. Interpunkční odchylky dosa- vadních vydání básně „Křest sv. Vladi- míra“ od L. V.—I.	563
III. DÍL	587—644
Kanonický text Havlíčkovy básně „Křest sv. Vladimíra“	589
Karel Havlíček Borovský: „Křest sv. Vladimíra“	595
Jmenný rejstřík	645
Errata	653

ERRATA:

	Jest	Má býti
Strana 403. řádek 12. zdola	uvádí	uvádějí
„ 403. „ 4. „	obáلكové	obáلكová
Na str. 404. vynechána poznámka 17.		
Strana 459. řádek 1. zdola	Neubertovským	Neubertovým
„ 507. „ 16. shora čti:	seznam knihovny „Obrození”	
Na str. 530. vynechány poznámky:	23., 25., 26., 27., 30.	

HRYHORYJ OMELČENKO:
DĚJINY TEXTU BÁSNĚ
K Ř E S T S V. V L A D I M Í R A
KARLA HAVLÍČKA BOROVSKEHO
VYDÁNO 500 ČÍSLOVANÝCH VÝTISKŮ
TYPOGRAFICKOU ÚPRAVU
PROVEDLA KNIHTISKÁRNA „LEGIORAFIE“
V PRAZE-VRŠOVICÍCH, SÁMOVA 665
ZA DOHLEDU GRAFIKA
ALOISE CHVÁLY
OBÁLKU, INICIÁLY A VINĚTU PRO TITULNÍ LIST
KRESLIL
PROF. JAN KONÚPEK
ŠTOČKY DODALA FIRMA „POLYGRAFIE“
V PRAZE
S TISKEM KNIHY
POČATO 7. ČERVENCE 1932
A DOKONČENO 30. SRPNA 1933
VLASTNÍKEM
TOHOTO VÝTISKU JEST
SLOVANSKÁ KNIHOVNA
MINISTERSTVA ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ

Kč 300.—

ADRESA AUTORA: PRAHA XI., JIČÍNSKÁ ČÍS. 1617/III.